BESTSELLER No.1
all over the world

Claudia Crawford

Editura ELIS

PATRU GENERAȚII PLINE DE PASIUNE
ÎN VÂRTEJUL UNUI DESTIN IMPLACABIL

Din vechiul New York, în care o tânără orfană se dăruiește unui iubit prea perfect pentru a fi adevărat...
până la Manhattan-ul secolului XX, în care o bătrână și puternică șefă de clan își folosește voința și inteligența într-o crâncenă bătălie în domeniul afacerilor...
de la un cămin idilic, în care o soție se străduiește să păstreze ascuns față de soțul ei un secret zguduitor...
până la o insulă grecească exotică, pe care o femeie independentă, emancipată, își găsește perechea, trecând prin pasiune și trădare, patru generații de femei se ajută și încearcă să o salveze pe cea mai tânără și cea mai bună dintre ele...

BLISS

Preț: 16.200 lei +
T.L. 330 lei
16.530 lei

ISBN 973-9199-38-0

— Sunt *tu*, Buni! Sunt întocmai aşa cum erai tu la vârsta mea! *Nu chiar ca mine, dacă va sta în puterile mele*, îşi jură în sinea ei Rachel. Bliss nu va fi nevoită să sufere aşa cum suferise Rachel şi nu va trebui să accepte compromisuri pentru a supravieţui... Nu va fi nevoită să se mărite cu primul bărbat care îi va oferi siguranţa traiului.(...)

Vocea lui Rachel tremura de emoţie. Făptura care stătea în picioare lângă ea, reflectându-se în oglindă, devenise întruchiparea vie a fetei aflate în pragul căsătoriei cu mai bine de şaptezeci de ani în urmă, viitoarea mireasă care nu mai ajunsese niciodată să trăiască acea nuntă. *Samuel!*

— Mă tem de război. Mă tem de plecarea în Franţa. Şi acum, că te-am găsit, mă tem să nu mor înainte de a fi avut şansa să trăiesc.

Încet, în semiîntuneric, se dezbrăcară unul pe celălalt. Samuel scoase acele de păr ale lui Rachel şi îşi petrecu degetele prin buclele ei. Nevrând să-şi coboare privirile şi să-şi vadă unul altuia goliciunea, se ţinură strâns în braţe până când Rachel se eliberă şi îşi scoase gardenia de la reverul costumului. Trase la o parte cuvertura de pe pat şi împrăştie pe pernă petalele florii.

Prima ei gardenie. Prima ei iubire. Ştia că niciodată nu avea să mai fie atât de fericită.

Grafică copertă: Adriana Ioniţă
Consilier literar: Mirella Dominteanu

Claudia Crawford

Bliss

© 1996 by Claudia Crawford
© 1997 by Editura ELIS

Toate drepturile asupra acestei ediţii
aparţin Editurii ELIS!

Tiparul executat sub comanda nr. 80 044

Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria „CORESI" Bucureşti
ROMÂNIA

Claudia Crawford

În vârtejul destinului

Traducere de Mariana Millio

EDITURA ELIS
BUCUREŞTI
1998

Pentru Audrey LaFehr
Trecutul, Prezentul şi Viitorul

„Urmează-ţi calea fără a te teme, bucurându-te că eşti în graţia divină, şi uşi ţi se vor deschide acolo unde nu ştiai că ar fi existat."

Joseph Campbell
Puterea Legendei

PARTEA ÎNTÂI

1

Decembrie 1991
BLISS

Insomnie?
— Aiurea!

Dacă ai fi stat să asculţi părerea lui Rachel cu privire la acest subiect, insomnia era o trăznaie inventată de farmacişti ca să vândă somnifere. Născoceşte o boală şi scoate pe piaţă leacul! Departe de a-i compătimi pe cei care aveau probleme cu somnul — printre care se număra şi secretara ei — Rachel nu lua în serios insomnia, considerând-o ca pe un defect omenesc, o lipsă de voinţă vrednică de milă.

„Raţiunea stăpâneşte materia" era principiul ei călăuzitor, fie că se aplica la regimul alimentar, la exerciţiile fizice sau la capacitatea de a-şi însuşi datele referitoare la afaceri complexe, cu mai mare rapiditate şi mai multă precizie decât netoţii care lucrau pentru ea. Iar ea însăşi constituia cel mai bun exemplu de autodisciplină. De-a lungul anilor, se învăţase să adoarmă potrivit propriei voinţe. În avioane, în limuzine, sub casca de uscat părul, oricând şi oriunde — tot ce avea de făcut era să apese pe butonul pentru somn din mintea ei şi adormea tot atât de repede cum ai stinge o lumină. Ca o sfidare suplimentară adusă celor cu cearcăne sub ochi se lăuda că, la ora culcării, ea adormea chiar în clipa în care punea capul pe pernă.

Dar nu şi în noaptea aceasta. În noaptea aceasta întregul oraş dormea, dar ea nu reuşea. În noaptea aceasta ea era o epavă nervoasă, în aşa hal de frământată de neliniştită încât abia dacă putea sta jos, necum să se culce. Raţiunea stăpâneşte materia? Mintea îi era prea agitată de o problemă vitală. Erau în joc fericirea şi împlinirea întregii sale vieţi, iar până mâine dimineaţă nu putea face altceva decât să aştepte.

Stinse luminile. Aprinse luminile. Dădu drumul la televizor. Închise televizorul. Potrivi pernele. Le bătu uşor cu palma, pentru a afâna puful. Deschise radioul. Închise radioul. Vorbărie inutilă: indivizi care-şi bat copiii, extratereştri, perverşi, sugari plângăcioşi şi anomalii ale naturii. Unde-i găseau pe oamenii ăştia, în

caverne? Fiica ei, Hannah — „Intelectuala" — susţinea că în Wyoming există o fermă unde erau crescuţi asemenea monştri.

Îşi unse cu cremă coatele. Făcu câteva exerciţii de răsucire a gâtului. Aranjă iarăşi fotografiile prinse în rame de argint de pe capacul pianului cu coadă, pe care-l verifică dacă nu cumva e prăfuit. Păcat că nu ştia să cânte. Într-una din zilele astea va lua lecţii de pian. Nu pentru că lecţiile le-ar fi fost de vreun folos nepoatelor ei, Eleanor şi Jessie. Atâţia bani şi timp prăpădite, şi niciuna din ele nu era în stare să zdrăngănească nimic ca lumea.

Iar radioul. Alte murdării privind viaţa sexuală a lui Kennedy. Aproape că avea chef să-i sune. Dacă J.F.K.[1] purta un corset şi era aşa de chinuit de dureri tot timpul, cum de mai avea energie să zburde încolo şi-ncoace? Oh, dar nu! Vorbele ei ar fi sunat la fel cu ale tuturor celorlalţi imbecili care telefonau.

Încercă să-şi schimbe gândurile făcând planuri pentru ceea ce-i va oferi lui Bliss la prânz. Se împlinea o lună de când n-o mai văzuse. Plăcuta perspectivă a unei după-amieze petrecute cu strănepoata ei o înveseli, însă nu îndeajuns pentru a-i aduce somnul.

În cele din urmă renunţă şi îşi petrecu ceasurile ce mai rămăseseră din noapte străbătând vastul apartament cameră cu cameră, atingând obiectele îndrăgite pentru a găsi în ele mângâiere şi liniştire, până când auzi, în fine, binecunoscutul zgomot înfundat al *New York Times*-ului lăsat să cadă pe preşul din faţa uşii sale.

Închise ochii şi îşi încrucişă degetele, ca să-i poarte noroc. Oare va vedea tipărită ştirea mult dorită? Oare timpul şi banii cheltuiţi, toate intrigile mondene îşi vor arăta în sfârşit roadele, prin recunoaşterea râvnită pătimaş?

Cu prilejul ceremoniei din seara trecută, decana de vârstă a înaltei societăţi new yorkeze, Brooke Astor însăşi, — asistată de un juriu format din personalităţi ca primarul Dinkins, senatorul Maynihan, Kitty Carlisle Hart, Pauline Trigère şi Estée Lauder — îi înmânase lui Rachel prestigioasa distincţie a Societăţii de Binefacere Gotham, prin care i se acora titlul de „Femeia Anului". Rachel îi mulţumise lui Dumnezeu pentru structura solidă a osaturii sale şi pentru excelentul ei sistem digestiv.

„Babete viguroase!" — remarcase sarcastic un fotograf, în timp ce Rachel şi Brooke se îmbrăţişau sărutând aerul. Brooke înţepenise

[1] *J.F.K.*: Iniţialele preşedintelui S.U.A. între anii 1960-1963 — John Fitzgerald Kennedy (n.t.)

vizibil. Rachel schiţase o grimasă şi se prefăcuse a fi îndurerată, în vreme ce se îmbujora. Se simţea mândră că era o „babetă viguroasă". Să-l ferească Dumnezeu pe cel care ar încerca să oprească una grăbită. Ferească-l Sfântul pe acela care ar încerca să-i taie aripile. Apere-l cerul pe fotograful de la *Times*. Mai întâi, Rachel avea să vadă dacă poza făcută de el apăruse în ziar. Apoi, dacă n-o găsea acolo, îl va suna pe Punk Sulzberger în persoană şi-i va spune că fotograful o insultase pe Brooke Astor.

În scurtul ei discurs de mulţumire, Rachel îşi exprimase recunoştinţa faţă de Brooke şi de întregul consiliu de conducere al Societăţii de Binefacere Gotham pentru prilejul oferit, de a sluji comunitatea. Amintise, cu tristeţea cuvenită, încurajarea plină de iubire primită din partea scumpului ei soţ, a cărui boală nu-i îngăduise să se afle alături de ea. Şi, în sinea ei, îi mulţumise şi lui Julio Vasco pentru machiajul şi coafura ei, precum şi lui Robert, antrenorul ei personal, pentru felul în care o ajuta să-şi menţină trupul suplu.

La optzeci şi nouă de ani, era mai tânără decât Brooke. Stând în picioare una lângă alta, în mijlocul aplauzelor şi al flash-urilor aparatelor de fotografiat, se întreba cum îşi păstra Brooke aspectul tineresc şi energia. „Codul genetic", spunea lumea. „Alegerea unor părinţi potriviţi". Rachel nu ştia cine îi erau părinţii, însă oricum le mulţumea. Probabil că distincţia primită o va îndemna pe Brooke să-i sugereze o invitaţie la prânz — doar ele două, fără nici o legătură cu strângerea de fonduri. Doar două babete viguroasee, ospătându-se cu murdării. Dacă avea să se întâmple aşa ceva, Rachel era foarte hotărâtă să afle secretele celeilalte femei.

Spre deosebire de calmul rece din seara precedentă, Rachel începu să răsfoiască *Times*-ul cu mâini tremurătoare de nerăbdare. Sport! Trecem peste. Afaceri? Nu. Filme. Teatru. Cuvinte încrucişate. *Faire-part*-uri. Nimic. Nici un rând. Mâinile i se înnegriseră de la cerneala tipografică. De-asta nu citea niciodată *Times*-ul în pat. Cerneala îi păta aşternuturile de Porthault. Oricum, dracu' să-l ia de ziar! Oare nu-şi puteau permite o cerneală mai bună? I-ar fi durut dacă publicau fotografia? Brooke Astor apărea mereu în ziare. Acum era şansa lui Rachel, momentul cel mai măreţ. Nu trebuia să o ignore. Nu era cinstit!

Încă o dată, va răsfoi din nou tot ziarul. Patru fascicule, asta era problema. Cine avea nevoie de patru fascicule într-un ziar cotidian? Deodată, tocmai când era gata să renunţe, uite-l! Sărindu-i în ochi

ca un cercel pierdut, care s-a plictisit să se mai joace de-a v-aţi-ascunselea. Deşi era singură în cameră, strânse la piept ziarul împăturit de parcă ar fi apărat un copil de atacul unor cazaci invadatori, după care se instală comod în şezlongul din seră, ca să-l citească pe îndelete.

«Orele serii
SOCIETATEA DE BINEFACERE GOTHAM
ÎI ACORDĂ DISTINCŢIA
LUI RACHEL LAWRENCE SALINKO

Rachel Lawrence Salinko, magnat în domeniul proprietăţilor funciare, a primit aseară, cu prilejul dineului anual oferit la Hotelul „Plaza" de către Societatea de Binefacere Gotham, distincţia de „Femeie a Anului". Cea care a înmânat premiul a fost deţinătoarea de anul trecut a titlului, Brooke Astor. Doamna Salinko, renumită pentru energia şi umorul său, precum şi pentru generozitatea sa, purta o rochie creată de Pauline Trigère, mărturisind cu o uşoară vanitate „deoarece am tot dimensiunile pe care le aveam acum douăzeci şi cinci de ani."

Printre cei de faţă se aflau: domnişoara Trigère; fiica doamnei căreia i s-a acordat distincţia, Hannah Osborne, şi nepoata sa, ziarista-fotograf Jessica Lawrence, a cărei carte de succes, *Lumea lui Bliss*, descrie adolescenţa nepoatei — şi a strănepoatei doamnei Salinko — Bliss Calloway.

O furtună de zăpadă dezlănţuită în nordul statului New York le-a împiedicat pe Bliss şi pe Eleanor — nepoata mai mare a doamnei Salinko — să sosească ieri în oraş, venind cu maşina de la locuinţa lor situată în Riverton-on-Hudson. Se aşteaptă ca, de îndată ce starea vremii va fi favorabilă, ele să efectueze călătoria spre a face un turneu de cumpărături pentru vacanţă şi a participa la festivităţi împreună cu familia.»

În fotografia ce însoţea articolul, Rachel şi Brooke arătau ca două prietene din copilărie: îmbăţişându-se, părând învăluite de o aură aristocratică ce scotea în evidenţă superba osatură şi ireproşabilul machiaj al fiecăreia dintre ele. Decizia de ultimă clipă a lui Rachel, de a purta şiragul de perle în locul salbei înguste de

diamante şi safire pe care i-o dăruise Marcus înainte de a se îmbolnăvi, se dovedise a fi cea mai nimerită. Brooke şi cele mai multe dintre celelalte femei purtau tot perle — în majoritate provenind de pe Red Lane, ca şi cele ale Barbarei Bush.

Intenţia lui Rachel fusese de a încheia triumfătoarea seară ducându-se să danseze la „Roseland". Hannah şi Jessie aveau totuşi alte idei. O zoriseră să urce în limuzină, o duseseră direct acasă şi-i dăduseră liber şoferului, ca Rachel să n-o mai poată şterge pe furiş de-acasă, ca o adolescentă neascultătoare. Wesley, menajera ei vreme de treizeci de ani, o aşteptase în prag şi Rachel se bucurase că se întâmplase aşa. De îndată ce Hannah şi Jessie o sărutaseră urându-i noapte bună, energia i se scursese din trup ca aerul dintr-un balon înţepat, lăsând-o moale şi vlăguită.

Times-ul schimbase totul. Rachel îşi revenise, în ciuda lipsei de somn. Parcă zbura. Avea chef să danseze pe tavan, ca Fred Astaire. Era prea devreme pentru a-i putea telefona cuiva şi, în afară de asta, dacă ar fi fost cu adevărat *şic* ar fi trebuit să aştepte ca alţii să-i telefoneze, iar ea să le primească felicitările protestând cu modestie că nu-şi făcea decât datoria faţă de cei nevoiaşi. Ieşi pe terasă şi-şi înălţă braţele, desfăcându-le larg într-un gest de supremă mulţumire. Dar fu silită să se sprijine de balustradă când vântul rece, suflând tăios şi încărcat de sare dinspre îndepărtatul râu Hudson, o îmbrânci şi o înţepă cu mici ace de gheaţă, care o stimulară ca o şedinţă de acupunctură.

— Am reuşit, Sam! strigă. Eu, micuţa Rachel — copila din orfelinatul de pe Forsyth Street — am reuşit! Sam, mă poţi auzi? Ah, ar trebui să fii aici, dragul meu!

Lacrimile pe care şi le reţinuse de-a lungul întregii seri precedente şi în cursul lungii nopţi de insomnie îi şiroiau acum pe obraji, lipindu-i-se de faţă. *Oh, nu, să nu faci asta, fetiţo!* Doar nu cheltuia o mică avere pe creme şi masaje pentru a lăsa sentimentele să-i deterioreze tenul. Reintrând în casă, se hotărî să-şi stăpânească emoţiile. Nici Brooke, nici Kitty şi nici Pauline nu s-ar comporta ca o vânzătoare prostuţă. Va şti şi ea să-şi poarte cu mândrie triumful. Cu demnitate şi cu farmec. Pe la mijlocul dimineţii telefonul avea să sune de mama focului. Va trebui s-o pună pe Daniela, secretara ei, să selecteze apelurile şi să întocmească o listă, astfel încât să le poată răspunde ea însăşi celor care aveau s-o felicite.

Flori. Trebuie să-i trimită flori lui Brooke. Două duzini de trandafiri galbeni? Nu. Prea ostentativ, prea *nouveau*. Ar fi de preferat un mic buchet, delicat şi drăguţ, ca însăşi Brooke, dar nu atât de ostentativ ca trandafirii. Un bucheţel fermecător, cu un bilet încântător, prin care să-i mulţumească pentru cuvintele ei amabile şi să-i sugereze că ar putea lua în curând prânzul împreună. Nici o insistenţă, nici o stăruinţă, doar o propunere, ca pentru cel mai firesc lucru din lume.

Robert va sosi la şapte şi jumătate, ca s-o pună în ritm. Asta însemna că dispunea de încă o oră şi jumătate pentru a-şi pregăti îmbăcămintea, a citi anunţurile de deces şi a se ocupa de jocul de cuvinte încrucişate. Trase cu ochiul la propria-i imagine reflectată în oglinda din camera de toaletă. *Nu-i rău! Nu-i rău pentru o capră bătrână!* Încă mai era de ajuns de flexibilă cât să atingă pardoseala cu palmele fără a îndoi genunchii. Nici chiar fiica ei nu putea face asta!

În salopeta mulată pe trup, cu jambierele pentru încălzirea picioarelor şi cu banderola ce-i ţinea strâns părul, îşi adresa sieşi strâmbături caraghioase în timp ce executa exerciţiile de dificultate medie pe care Robert insista ca ea să le facă înainte de sosirea lui. În majoritate întinderi — câte un picior pe rând, pentru tendoane, rotiri ale gâtului şi ale umerilor pentru a elimina cârceii, mişcări izometrice faciale, menite să combată ridurile şi să amelioreze elasticitatea, respiraţii adânci care să îndepărteze stresul.

După ce le execută pe toate, reveni la şezlongul din seră, luându-şi băutura preparată cu pulberea ei megavitaminoasă. Îşi puse sub genunchi o pernă ergonomică şi se instală din nou pentru ritualul ei matinal cu *New York Times*-ul. Mai întâi anunţurile mortuare. Femeile pe care le invidiase, sau care se purtaseră urât cu ea sau crud faţă de ea trebuia să moară. De preferinţă, datorită unei boli devastatoare. După ce soţii lor le părăsiseră pentru o femeie mai tânără şi după ce fuseseră lăsate fără nici un ban de către avocaţii lor, care le delapidaseră averea; femei care arătau ca nişte aligatori, după ce stătuseră la soare pe grămezile lor de gologani, în timp ce Rachel trudea din greu ca să construiască averea familiei.

Din păcate, nimeni dintre persoanele pe care le cunoştea şi le ura nu dăduse ortul popii. O reclamă pentru un sat destinat retragerii cetăţenilor vârstnici o necăji. Decât aşa, era de preferat *capră bătrână*. Jerry, soţul lui Hannah, părea să-i înţeleagă sentimentele.

Chiar în urmă cu vreo două zile îi trimisese o pernă brodată de mână, cu următoarea inscripţie:

TINEREŢEA TREBUIE SERVITĂ
PREFERABIL PE O GOGOAŞĂ BINE PRĂJITĂ

Măcar dacă Jerry ar face ceva cu părul lui. Să-şi pună o perucă. Să-şi facă un transplant. Dacă Frank Sinatra a reuşit să-şi facă unul, de ce n-ar putea şi Jerry?! Era un bărbat chipeş, cu excepţia scăfârliei chele. Vara trecută, pe terasă, Rachel îşi pusese o pereche de ochelari de soare, plângându-se că strălucirea soarelui se reflectă pe chelia ginerelui său, dându-i dureri de ochi. Hannah se înfuriase, dar Jerry râsese. Hannah putea învăţa câte ceva de la el.

După dezamăgirea cu anunţurile mortuare, Rachel reveni la cuvintele încrucişate. La optzeci şi nouă de ani ai ei, era conştientă că umbra corbilor senilităţii şi a sindromului Alzheimer[1] o pândea, aşteptând s-o acopere ca un linţoliu. Cuvintele încrucişate din *Times* constituiau testul ei zilnic pentru detectarea unor semne timpurii de dezintegrare mentală. Jocul de astăzi? Un fleac! Aceeaşi veche plictiseală dintotdeauna. Cum o chema pe javra lui FDR[2] ? *Fala*! Javra lui Nick şi a Norei — *Asta*. Favoritul lui Woody — *Arlo*. Rudă a lui Gershwin — *Ira*. Specie de peşte — *Ţipar*. Automobil din perioada anilor 1917-1930 — *Reo*. Instrument muzical indian — *Sitar*. Oraşul lui Hersey — *Adano*.[3]

Zău aşa! Un copil de doi ani ar putea să-l rezolve în cinci minute. Stiloul ei *Mont-Blanc* era tot un cadou de la Jerry. În mod clar, ăsta cunoştea drumul spre inima unei soacre. Hannah era al dracului de norocoasă că găsise un asemenea bărbat s-o ia de nevastă. Nu merita să-l pui la socoteală pe primul ei soţ, Viktor nazistul. Din păcate, Hannah era prea sigură pe înţelepciunea ei ca s-o asculte. Rachel se mîndrea cu faptul că niciodată nu zisese „Ţi-am spus eu

1 *Alzheimer* (maladia lui-): boală degenerativă a creierului, caracterizată prin moartea celulelor nervoase ale cortexului cerebral şi principala cauză a demenţei presenile (neasociată cu vârsta) (n.t.)

2 *FDR*: iniţialele numelui lui Franklin Delano Roosevelt (n.t.)

3 *Hersey, John Richard* (1914-): Romancier şi ziarist american, remarcat pentru arta cu care îmbina documentarul cu ficţiunea. Pentru romanul său A bell of Adano (Un clopot pentru Adano) (1944), care descrie ocuparea de către Aliaţi a unui oraş sicilian, în timpul celui de-al doilea război mondial, a primit premiul Pulitzer. (n.t.)

că aşa o să ţi se întâmple!". Cei duşi erau buni duşi. Hannah părea să fie fericită, deşi asta nu se putea vedea pe faţa ei acră şi morocănoasă, mereu dezaprobatoare.

Să baţi step la optzeci de ani? Jenant. Un lifting al feţei? Rachel negase întotdeauna. Se întreba ce-ar zice fiica ei dacă ar afla despre operaţiile făcute trupului său de doctorul Pentagony, cu prilejul acelor vizite în Brazilia. Rachel nu-şi aminti cine spusese, însă era perfect de acord că viaţa era ca o portocală, şi ea avea de gând să stoarcă până şi ultimul strop de suc din ea.

Nu dură mult până ce completă întregul careu de cuvinte încrucişate, cu cerneala roşie ce constituia un fel de marcă personală a ei. La şapte şi un sfert nerăbdarea o învinse. Îi telefonă lui Hannah, sperând să răspundă Jessie. Dar o întâmpină vocea lui Jerry:

— Felicitări, superstarule!

— Cum ai ştiut cine e la telefon?

El izbucni în râs — un râs asemănător cu un mormăit intim. Poate că oamenii pleşuvi sunt mai sexy, aşa cum susţineau articolele din reviste.

— Cine altul să sune de cum se crapă de ziuă? Suntem toţi mândri de tine, Rachel. Fotografia este grozavă. Pari de cel mult douăzeci şi doi de ani.

— Fii mai îndrăzneţ. Arăt ca de optsprezece şi tu ştii asta.

Jessie ridică derivaţia:

— Felicitări, bunico! Arăţi ca o combinaţie de Marlene Dietrich şi Marlyn Monroe. Pe lângă tine, Brooke Astor arată ca o servitoare, o tachină Jessie, ştiind că Rachel dorea să audă asta.

Se auzi un clic, şi pe fir intră Hannah.

— Da, mamă. Voi comanda un album nou pentru tăieturile tale din presă, spuse pe un ton sec.

— Vreo veste de la Eleanor şi Bliss? fu ceea ce Rachel voia cu adevărat să afle.

Nu putea învinovăţi pe nimeni în afară de ea însăşi pentru faptul că se lăsase înşelată de Hannah. Eleanor şi cu Bliss ar fi trebuit să stea cu ea în apartament! Martor era Dumnezeu că spaţiu avea berechet. Dar Hannah ar fi fost rănită în sentimentele ei. Insistase ca fiica şi nepoata sa să locuiască împreună cu ea.

— Este rândul meu, mamă. Întotdeauna ele stau la tine!

Buza inferioară îi tremurase ca pe vremea când era copil. Dar Rachel cedase.

Bineînţeles că, oricum, amănuntul acela nu avea vreo importanţă. În după-amiaza asta o va avea pe Bliss numai pentru sine. Şi diseară, la cină, avea să le dezvăluie intenţiile ei cu privire la viitorul fetei.

Hannah răspunse întrebării puse de mama ei. Din câte se părea, Luke telefonase cu câteva minute mai devreme. Viscolul se potolise. Şoselele erau libere pentru circulaţie. Eleanor şi Bliss plecaseră la şapte. Dacă totul mergea bine, aveau să sosească în Riverside Drive pe la zece şi jumătate sau unsprezece.

— A zis să-ţi spun că-i pare rău că el şi Jason nu vin. Jason se pregăteşte pentru un examen pe care-l va da în ianuarie, şi Luke nu vrea să-l lase singur acasă.

Vechea poveste. Lui Luke îi displăcea oraşul. Şi cu asta punct. Marele Chip de Piatră. Rachel încă nu pricepuse ce găsea Eleanor la el. Dintre cele două nepoate ale sale, Eleanor era cea drăguţă, Jessie fiind cea obraznică şi isteaţă. Eleanor ar fi putut fi o stea de cinema, ar fi putut avea orice bărbat şi-ar fi dorit. Bogată! Puternică! Avea totul! Şi ce face ea? Ca o violetă timidă, la vârsta de şaptesprezece ani întrerupe contractul cu Eileen Ford, se mărită cu fermierul ăsta şi se duce să trăiască printre vaci şi pui, la *două sute de mile* distanţă de New York! Ea şi Luke erau căsătoriţi de aproape douăzeci de ani, aşa că lucrurile mergeau probabil bine. Dar nici că ai fi auzit vreo plângere din partea lui Eleanor, chiar dacă n-ar fi fost aşa.

Cel mai mult o durea faptul că Bliss locuia atât de departe. Fata era un copil vrăjit, o făptură de o frumuseţe eterică, cu o fire blândă şi cu o bucurie de a trăi care fuseseră evidente încă de la prima vedere, când Eleanor se înapoiase din Grecia cu odrasla nou-născută în braţe. Acestea erau calităţi pe care Jessie le prinsese cu aparatul de fotografiat şi care te izbeau, din fiecare pagină a cărţii ei.

— Hei, bunico, mai eşti pe fir? se auzi iar vocea lui Jessie. Am câteva ştiri proaspete pentru dumneata, domnişoară Cochetă.

— Te măriţi! (Era şi timpul, nu? Cu Clifford venind cu avionul de la Londra, mintea lui Rachel se şi grăbi să facă planuri pentru o nuntă în familie, cu Brooke Astor printre invitaţi.) O nuntă matinală, cred, reflectă cu glas tare. Doar familia şi câţiva prieteni apropiaţi. Ceremonia o poate oficia judecătorul Latham. Şi pe urmă, un prânz pentru cincizeci de persoane... bufet, desigur. Chiar aici.

— Nu, dragă bunică. Nu ne căsătorim. Când ne vom decide să facem pasul acesta vei fi prima care să afle, îţi făgăduiesc.

— E-n regulă; atunci care-i vestea cea mare? Te tunzi?

Părul lui Jessie constituia un veşnic motiv de ceartă cu bunica ei. Rachel spunea că părul lui Jessie era prea lung şi lăsat prea liber pentru o femeie care se apropia de patruzeci de ani. Jessie considera că asta nu era deloc treaba bunicii, dar prefera s-o necăjească decât să-i fie pe plac. Cu Clifford şi căsătoria la orizont, recurse la cea mai veche stratagemă de care se putea folosi o femeie.

— Lui Cliff îi place aşa. Zice că m-ar părăsi dacă mi l-aş tăia. Doar nu vrei să fiu o fată bătrână cu o tunsoare grozavă, nu-i aşa?

Descumpănită, Rachel reveni la prima înştiinţare a lui Jessie.

— Şi atunci? Suspansul mă ucide! Care-i vestea aceea de ultimă oră?

Jessie, căreia-i plăcea s-o necăjească, rânji răutăcios.

— Oh, nu, n-o să te ucidă! Nu acum. Va trebui să aştepţi până diseară. La cină. Vreau să-ţi văd mutra când o să-ţi spun. Pa-paaaa!

În orice altă zi, simţul umorului manifestat de Jessie ar fi înnebunit-o pe Rachel. Dar nu şi astăzi. Nu cu poza ei în *Times*, alături de Brooke Astor. Nu acum, când Bliss venea să-şi petreacă toată săptămâna împreună cu ea — doar ele două, făcând ce-i plăcea mai mult lui Bliss: să scotocească prin colecţia de rochii, blănuri şi bijuterii a lui Rachel şi printre celelalte amintiri adunate în cei optzeci şi nouă de ani ai ei.

Aşa cum spunea adesea, ea nu arunca niciodată nimic. Nu puteai şti de ce vei avea nevoie vreodată. Tot ce posedase cândva se afla adunat într-o serie de camere de toaletă înzestrate cu oglinzi, în apartamentul ei de douăzeci de camere ce ocupa trei nivele. Fiecare obiect era catalogat, datat şi păstrat în dulapuri climatizate. Povestea vieţii ei, concentrată pe umeraşe, pe rafturi şi în sertare căptuşite cu hârtie.

În cele din urmă, întreaga colecţie, cuprinzând mii de obiecte, avea să fie donată asemenea unor deosebite opere de artă Muzeului „Metropolitan", pentru a fi expusă permanent în aripa „Rachel Lawrence Salinko", pe care o prevăzuse în testamentul său. Singurul ei regret era că nu va fi şi ea de faţă, ca să se bucure de invidia prietenelor ei, presupunând că unele dintre acestea aveau să trăiască mai mult decât ea.

Printre cele mai îndrăgite posesiuni recente ale sale se afla încă o pernă brodată, aceasta fiind făcută pentru ea de Jessie. Mesajul

era faimoasa remarcă a lui Brooke Astor: „Banii sunt ca o grămadă de îngrăşăminte naturale. Trebuie să-i împrăştii în jurul tău!"

Bliss era singura din familie cu care Rachel dorise să împărtăşească plăcerile create de colecţia ei. Hannah era o risipitoare. În mod sincer, nu vedea ce rost avea să ţii la îmbrăcăminte; oricum simţul eleganţei, în ce o privea pe Hannah, i-ar fi încăput într-un degetar. Şi încă şi mai iritantă era aluzia acesteia că nevoia mamei sale de a păstra lucrurile de îmbrăcăminte ca pe nişte amintiri îşi avea rădăcinile într-o copilărie apăsată de lipsuri, deoarece fusese părăsită, în 1902, pe treptele unui orfelinat, înfăşurată într-un şal zdrenţuit.

— Nu! replicase Rachel tăios când Hannah o întrebase, pe un ton sarcastic, dacă mai avea şalul acela.

— Dar păstrezi tot ce ai purtat vreodată, mamă! Probabil că e ascuns pe undeva, aşteptând să fie găsit, ca giulgiul din Torino.

Dacă Hannah nu înţelegea, nu la fel stăteau lucrurile cu Bliss. Cei aproape şaptezeci şi cinci de ani care le despărţeau creaseră între ele un fel de legătură specială. O parte din Rachel rămăsese veşnic tânără. Bliss, la cincisprezece ani ai ei, îi reamintea de ea însăşi la aceeaşi vârstă. Nu la cea a maturităţii. Împrejurările vieţii o transformaseră pe Rachel încă de la acea vârstă în femeie, nevoită să-şi poarte singură de grijă, pentru că nu era nimeni pe lume care să facă asta.

Spre deosebire de ea, Bliss era apărată şi îndrăgită într-un fel care pe orice alt copil l-ar fi transformat într-o progenitură răsfăţată. Partea din ea pe care Rachel o recunoştea în Bliss era dragostea fetei faţă de întregul univers, curiozitatea şi dorinţa de a se amuza. Şi tocmai asta era ceea ce prinsese Jessie în fotografiile făcute lui Bliss, ceea ce criticii din reviste numeau „frageda incandescenţă a unei autentice nevinovăţii, la graniţa femeii în devenire". Datorită experienţei şi nevoilor vieţii, Rachel îşi pierduse de multă vreme aceste calităţi, dar ştia că existau în Bliss. Fiica ei nu le avusese niciodată, cele două nepoate ale ei nu le aveau. Numai Bliss le poseda, iar Rachel intenţiona să le hrănească şi să le menţină vii, pentru a-i purta mai departe propria-i esenţă chiar şi după ce ea avea să dispară.

— Wesley! răcni în microfonul instalaţiei de intercomunicaţii.

Wesley apăru pentru a-şi primi instrucţiunile zilnice, aducând un castronaş Waterford cu apă fierbinte şi zeamă de lămâie, precum şi

un mic carnet îmbrăcat în piele, pe care să-şi noteze dorinţele lui Rachel.

— Bliss va fi aici la ora prânzului. Asta înseamnă fructe, legume şi pâine integrală. Şi tofu. Mult tofu. Ulei rafinat. Unt de soia. Şi salată din plin.

Până când n-o lovise damblaua alimentaţiei sănătoase, Bliss fusese la fel ca alţi copii, îndopându-se cu pizza, hamburgeri şi peştişori prăjiţi, cocteiluri de lapte cu sucuri de fructe şi pungi imense cu cartofi prăjiţi — cu atât mai gustoşi cu cât erau mai unsuroşi. Dar acum gata cu toate astea. Era, desigur, o idee bună, dar Rachel ducea dorul expediţiilor la restaurantele „McDonald's", al cornurilor umplute cu cârnăciori fierbinţi şi al batoanelor de ciocolată.

Meniul din seara asta era şi el într-un contrast izbitor cu cel din zilele de demult, constând în friptură la tavă, cu sos şi cu piure pufos.

— Pentru început, tarte cu ceapă. Dovlecei şi supă de roşii. Orez şi ciuperci. Suc de mere preparat în casă. Natural. Fără zahăr. Şi ca desert?

Wesley devenise expertă în a face un chec de brânză fără brânză, a cărui compoziţie smântânoasă şi gustoasă contrazicea faptul că nu conţinea nici un produs lactat.

— Felicitări, maiestatea voastră!

Vioi ca întotdeauna, Robert îşi făcu apariţia la ora şapte şi treizeci de minute fix, fluturând spre Rachel poza din *New York Times*, pe care şi-o vârî apoi în geanta lui, marca „Armani".

— Acum saltă-ţi fundul, superbă doamnă. Să trecem la muncă!

Nu arăt deloc rău! Pentru a doua oară în această dimineaţă, Rachel se bucură văzându-şi imaginea în oglinda din sala de gimnastică şi masaj. Nu era deloc rău pentru o capră bătrână. „O babetă viguroasă", spusese fotograful. *O să reţin asta.* Se lăsă în voia frământării lui Robert, savurând felul în care alunga rigiditatea şi încordarea muşchilor ei. Se simţea ca o păpuşă de cârpă, suplă şi flexibilă, în timp ce o cascadă de transpiraţie îi îmbiba părul şi-i acoperea faţa cu produsul hidratant creat de însăşi mama-natură.

Faptul că asuda din abundenţă o liniştea. Nu era o prună uscată. Trupul ei cel de optzeci şi nouă de ani era viu şi sănătos, având în faţă încă mult timp şi multe triumfuri, în ciuda calendarului.

— Sudoarea este fântâna tinereţii! îi spuse lui Robert, ştiind că el avea să-şi strângă buzele în semn de ostentativă dezaprobare.

— Sudoarea?

— Aşa am zis. Sudoarea.

— Doamnele nu asudă!

Ăsta era micul lor ritual. I se alătură, îngânându-l:

— Doamnele nu asudă. Caii asudă. Bărbaţii transpiră. Şi doamnele? Doamnele *strălucesc!*

Astăzi avea toate motivele să strălucească. Când Robert termină seria de exerciţii, se simţea ca de douăzeci şi nouă de ani, nu de optzeci şi nouă. Mare dreptate avea cel care spusese că tinereţea este o risipă când le este dăruită tinerilor. Dar ea nu putea da ceasul înapoi, putea doar să valorifice fiecare minut şi să binecuvânteze genele pe care le moştenise. Toată viaţa fusese sănătoasă, slavă Domnului! Un trup puternic. Păr des. Dinţi buni, fără nici o carie. Nu ca Hannah, cu aparatele ei dentare şi cu măselele de minte implantate, care costaseră o avere. Spre deosebire de alte femei de vârsta ei sau chiar mai tinere, picioarele nu-i erau deloc deformate şi supravieţuiseră mai multor zeci de ani de pantofi cu toc cui şi vârf ascuţit. Încă mai putea purta sandale cu piciorul gol, fără a se ruşina din cauza unor bătături sau a unor călcâie în formă de ciocan.

— Le puteţi mulţumi părinţilor dumneavoastră! exclamase Robert prima dată când îi analizase condiţia fizică.

Dacă ar fi ştiut cine-i erau părinţii, ar fi făcut-o. Întrebarea şi-o punea chiar şi după toţi aceşti ani. Indiferent cine ar fi fost, acum erau desigur morţi. Tot ce ştia ea era că o persoană — cel mai probabil mama ei — o lăsase pe treptele orfelinatului de pe strada Forsyth, cu cordonul ombilical încă netăiat şi cu un bilet pe care, cu un scris chinuit, era indicat un nume: „Rachel".

Orice mânie pe care o simţise pe când era copil dispăruse cu timpul, fiind înlocuită prin milă faţă de făptura aceea anonimă. În adâncul inimii ei, Rachel îşi binecuvânta mama pentru pasiunea — şi, spera ea, bucuria — care dusese la crearea componentelor genetice datorită cărora ajunsese, cu atâta succes, la această vârstă înaintată.

Singura împrejurare în care se simţea bătrână era atunci când îşi privea fiica. Nu exista nici o scuză pentru părul cărunt şi silueta de matroană a lui Hannah. Arăta ca o guvernantă bătrână. Dacă Eleanor nu va avea grijă, va începe şi ea să arate ca o babă îmbrăcată neglijent. Asta suna a exagerare. Eleanor continua să fie frumoasa familiei... după Rachel, bineînţeles, pe care încă o mai

durea gândul că fata renunţase la toate pentru a se căsători cu Luke — Marele Chip de Piatră — şi se dusese să trăiască în Riverton-on-Hudson.

Nu fusese o pierdere totală. Eleanor i-o dăruise pe Bliss, nu-i aşa? Din clipa în care, cu cincisprezece ani în urmă, îşi ţinuse în braţe strănepoata, Rachel ştiuse că fetiţa îi aparţinea ei, sânge din sângele ei, adevărata ei descendenţă în cel de-al douăzeci şi unulea secol. Slavă Domnului că, măcar o dată, Eleanor avusese curaj să nu-i dea ascultare lui Luke, se încăpăţânase să-şi ducă sarcina la bun sfârşit, şi născuse copilul. Alţii puteau mult şi bine să-şi rostogolească ochii a mirare şi să-şi bată joc în sinea lor când Rachel afirma că fetiţa seamănă cu ea la aceeaşi vârstă ca două picături de apă. Dovada o constituia fotografia palidă care-o reprezenta pe ea însăşi la cincisprezece ani, cu primul şi adevăratul ei iubit, un infanterist din al 69-lea regiment, imortalizat mai târziu sub denumirea de „Al şaizeci şi nouălea — Combatanţi". Data, scrisă cu cerneală maro, era 10 octombrie 1917.

Fata care zâmbea larg şi atât de strengăreşte în fotografie arăta asemeni lui Bliss, îmbrăcată ca pentru o piesă de teatru, în costum de epocă. Deoarece se hotărâse să nu explice nimănui ce era cu fotografia aceea, nu o arătase niciodată nimănui, preferând s-o păstreze înfăşurată în batista de dantelă pe care o şterpelise, cu respectivul prilej, de pe căruciorul unui vânzător ambulant. Astăzi se decisese să i-o arate totuşi lui Bliss, astfel ca fata să poată vedea asemănarea, să fie mândră de ea şi să fie de partea lui Rachel, diseară, la cină, când avea să-şi anunţe intenţiile de viitor.

Pentru după-amiaza pe care urma s-o petreacă împreună cu Bliss îşi alesese îmbrăcămintea cu tot atâta grijă ca pentru ceremonia de acordare a distincţiei Gotham. Pantaloni largi de lână crem, cu o bluză din jerseu de mătase cu guler rulat. Ghete până la gleznă din velur de culoarea ciocolatei şi o centură asortată, tot din velur, lată şi împodobită cu franjuri, pentru a-i pune în evidenţă mijlocul ca de Scarlett O'Hara. Eşarfa de călărie preferată, de la „Hermes", şi-o înodă pe un umăr. Cercei cu diamante şi verigheta cu diamante. Nici o altă bijuterie.

Când sfârşi, se făcuse timpul pentru obişnuitul ei telefon matinal în Connecticut.

— Cum se simte soţul meu în dimineaţa aceasta?

— Cam la fel ca ieri, doamnă Salinko.

— Medicamentul acela, Prozac, şi carbonatul de litiu şi-au făcut efectul?

— Mă tem că nu. Cel puţin nu până acum.

— Doctorul Green a spus că ne-am putea aştepta la o oarecare ameliorare, zise, încercând să nu-şi exteriorizeze exasperarea.

— Am încercat să-i arăt domnului Salinko fotografia dumneavoastră din ziarul de azi... şi, apropo, felicitări!

— M-a recunoscut?

— Îmi pare rău, doamnă Salinko. Poate mâine va fi mai bine.

Ca întotdeauna, Rachel îşi exprimă mulţumirile, adăugând:

— Vă voi vedea duminică.

Glasul infirmierei deveni mai vesel, recurgând la voioşia profesională:

— Şi nu uitaţi! Dăm petrecerea de Crăciun. Moşul va sosi imediat după masa de prânz.

Crăciunul! Rachel îşi notă să-i spună secretarei ei, Daniela, să facă rost de un număr suficient de bancnote de cincizeci şi de o sută de dolari pentru personalul sanatoriului. Anul trecut, cadourile individuale alese de ea cu grijă, constând din eşarfe, parfumuri şi bluze de caşmir fuseseră primite cu o reţinere de gheaţă. Bani lichizi, asta voiau oamenii. Nu ceva ce nu-şi doreau de la magazinul „Bergdorf" şi pe care erau prea timizi pentru a-l returna. Anul acesta, Rachel avea să fie un Moş Crăciun cu un carnet de cecuri.

Spre sfârşitul dimineţii, Daniela primise treizeci şi şapte de apeluri telefonice şi fax-uri, cele mai multe de la prieteni şi cunoştinţe care o felicitau pe Rachel pentru premiul primit, câteva de la grupuri de binefacere care solicitau donaţii şi unul de la Tina Brown în persoană, care îi propunea să ia împreună un prânz şi să discute despre un interviu.

— M-a întrebat ce ştiu despre legătura dumneavoastră amoroasă cu Rudolf Valentino!

— Oh, povestea aia! replică Rachel, schiţând un gest prin care indica lipsa de importanţă a subiectului.

— Dar, doamnă Salinko, este adevărat? Chiar aţi fost adevăratul motiv pentru care se afla Valentino la New York când a murit?

Încă o mai uimea cum de puteau oamenii să înghită asemenea gogoşi. Cu mai bine de douăzeci de ani în urmă, o autoare de cronici mondene o urmărise până în cabinetul de toaletă, cu prilejul unei acţiuni de binefacere. Sperând să obţină un citat savuros, femeia o rugase să-şi amintească cea mai scandaloasă legătură amoroasă a ei. După ce cântărise efectul pe care l-ar fi putut face George Gershwin, Clark Gable şi Harry Truman, ea optase cu timiditate şi murmurase: „Valentino! Îl visez în fiecare noapte!"

Nu se mai gândise la asta şi fusese uluită când povestea nu numai că apăruse în foile de scandal, dar răzbătuse în rubricile publicaţiilor serioase — un excelent exemplu pentru felul în care odată tipărit un lucru, rămâne pentru totdeauna săpat în piatră, ca un fapt real.

— Nu, Daniela. Nu-i adevărat. Rudy şi cu mine n-am fost niciodată amanţi.

— N-aţi fost?

Dezamăgirea secretarei sale o îndemnă să adauge:

— Dar el m-a învăţat să dansez tango!

Asta era o greşeală. Uita că Daniela era mare amatoare de filme.

— Da? Chiar v-a învăţat? Ca în *Sânge şi nisip?* Oh, Dumnezeule, nu-mi vine să cred!

Asta chiar că le punea capac la toate.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Daniela! Nu l-am întâlnit niciodată pe Rudolf Valentino. O.K.? Acum potoleşte-te şi cheam-o pe Tina Brown. Cere-i scuze că nu pot veni eu la telefon. Explică-i că sunt plecată cu Bliss, fără mijloace de comunicare, şi că o voi suna mâine.

Va trebui să se gândească bine la ce-i va spune Tinei Brown. I-ar plăcea un interviu publicat în *Vanity fair*... dar ar fi ca un bumerang. Existau unele lucruri care nu i-ar conveni să fie date în vileag. Văzuse cum alte persoane fuseseră umilite în presă, ca de exemplu Leona Helmsley. Odată ce unul dintre câinii de vânătoare ajungeau să scormonească undeva, nu se ştia ce puteau să dezgroape.

Pentru ea, publicitatea nu însemna mare scofală, hotărî, uitând veghea ei de o noapte întreagă în aşteptarea Times-ului de azi. Avea să-şi aducă mica ei contribuţie la acţiunile de binefacere şi apoi se va retrage cuminte, mai în spate. Lasă-i să scrie despre Jessie şi

fotografiile ei cu Bliss. Rachel va fi mulţumită să fie cea mai în vârstă femeie din familie — ca într-un matriarhat — mândră de succesul nepoatei sale. Numai dacă avea să fie întrebată, îşi va aroga meritul de a-i fi cumpărat lui Jessie primul ei aparat de fotografiat, lansând-o astfel în cariera ei.

De acum înainte, Bliss va fi principala ei preocupare. Bliss voia să fie un designer de modă, ca Donna Karan, şi Rachel era hotărâtă să facă în aşa fel ca acest vis să devină realitate, indiferent dacă asta era pe placul părinţilor ei. Diseară la cină va anunţa planul ei ca pe un fapt împlinit, care nu mai îngăduie discuţie.

— Ghici cine-i?!

Obiectul gândurilor sale se materializă în faţa ei, cu o gardenie întinsă spre ea, ca o ofrandă de iubire.

— Bliss!

La vederea ei Rachel se topi, faţada sa glacială evaporându-se în timp ce lacrimile ameninţau să-i deterioreze înfăţişarea, precum şi rimelul. La Bliss, ceea ce vedeai era ceea ce primeai: o fată generoasă, cu inima caldă, pe punctul de a deveni femeie; isteaţă şi cu o minte plină de idei originale.

— Gardenii! Îţi mulţumesc, dragă. Întotdeauna îţi aminteşti că sunt florile mele preferate.

— Sunt din partea bunicii.

— Însă tu eşti cea care le-a adus. Dar pe mine cine mă strânge în braţe?

Trecuse mai puţin de o lună de la Ziua Recunoştinţei, şi totuşi Bliss părea sensibil mai matură. Când se îmbrăţişară, Rachel îi simţi prin veşmintele de iarnă sânii plini şi tari. Pe vreme rece, alte fete arătau ca nişte femei arţăgoase. Dar nu şi Bliss.

— Lasă-mă să te privesc, draga mea.

De Ziua Recunoştinţei, Bliss se prezentase în pantaloni de călărie cumpăraţi la mâna a doua, cu cămaşa de flanelă ecosez a fratelui ei atârnându-i până sub genunchi şi cu o vestă din piele pe care şi-o confecţionase tăind mânecile unei haine bărbăteşti găsite la un târg de vechituri.

De astă-dată, când se desprinse din îmbrăţişarea lui Rachel, aceasta putu să vadă că fata era îmbrăcată într-o improvizaţie drăcească în care se combinau diverse ţesături, culori şi forme, cu un efect atât de uluitor încât era dificil să distingi părţile care alcătuiau întregul. Blugii mult prea mari erau spintecaţi în dreptul

genunchilor, lăsând să se vadă nişte colanţi roşii ca cireaşa, iar cracii pantalonului erau înfipţi în doi galoşi care, în timpul mersului, plescăiau. Deasupra mijlocului, printr-o haină transparentă făcută dintr-o faţă de masă din dantelă, se vedea un tricou cu inscripţia „ÎNCHEIE-ŢI ŞLIŢUL PANTALONILOR".

Pe încheieturile mâinilor avea brăţări din acelea pe care le purtau toate fetele — cercuri făcute din ambalaje pentru gumă de mestecat şi linguri îndoite vopsite cu ojă. În jurul gâtului purta gulerul vechi şi răpănos, din blana unei vulpi argintii cu ochi saşii, al lui Rachel, şi podoaba care în ultima vreme făcea furori printre adolescenţi — o suzetă pentru sugari, care se bălăngănea atârnată de o pereche de şireturi ecosez pentru pantofi. Deasupra întregii vestimentaţii trona o pălărie din fetru moale, în care erau înfipte o mulţime de embleme şi insigne politice, precum şi insigne cu poze ale unor vedete de rock-and-roll. Ca o încununare finală, Bliss adăugase o eşarfă de pălărie făcută dintr-o cravată roşie din stambă neimprimată, prinsă cu un ciorchine de cireşe roşii din plastic, în aşa fel încât greutatea lor îi trăgea o latură a borului pălăriei în jos, peste ochi, într-un unghi foarte îndrăzneţ.

Când haina de dantelă se descheie, Rachel constată că blugii atârnau mult în jos pe şoldurile fetei, astfel încât i se vedea buricul. Dacă ar fi fost vorba de oricine atcineva, Rachel ar fi explodat de indignare. Dar aşa, râse încântată.

— Crezi să este... ştii tu... exagerat? o întrebă Bliss cu timiditate.

Nimic din ce făcea Bliss nu era exagerat. Avea un soi de geniu natural de a fi exact aşa cum trebuie.

— Arăţi minunat, absolut splendid. Te-a pozat Jessie în veşimtele astea? Ar fi trebuit s-o facă!

— Păi, de fapt...

Bliss se întrerupse brusc, nefiind sigură dacă să continue sau nu.

— De fapt...? o îndemnă Rachel.

— Hm... Îi povesteam mătuşii Jessie despre „Balmain" şi „Balenciaga" şi toate chestiile alea pe care m-ai lăsat să le probez, şi ea a spus...

— A spus...?

— A spus că ei nu i-ai arătat niciodată colecţia ta. Zicea că s-ar putea face o carte superbă despre ea.

Poate că Rachel greşise în privinţa lui Jessie, când presupusese că ea împărtăşea convingerea lui Hannah potrivit căreia păstrarea hainelor vechi constituia o pierdere de timp şi de spaţiu. Ştia că oamenii o bârfeau în spate şi, în cea mai mare parte, nu dădea un ban pe ce spuneau ei. Chirurgie plastică? Asta nu era treaba lor? Amanţi mai tineri? Nici asta nu-i privea. Dans noaptea, la „Roseland"? Vinovată, Înălţimea Voastră! Faptul că poseda un automobil Lincoln de dimensiunile celui al reginei Elizabeth pentru a se duce cu el la piaţa de peşte din Fulton în zori, când pescarii din Gloucester veneau pe East River cu homari proaspeţi? Da' ce-ar fi vrut ei, s-o vadă mergând pe jos?

Lasă-i să trăncănească. Ei nu-i păsa. Dar numai atâta vreme cât nu se atingeau de colecţia ei. Îmbrăcămintea constituia autobiografia ei; capitole întregi şi anecdote superficiale referitoare la viaţa ei, lucruri ce aminteau de situaţia de la care pornise şi de aceea pe care o avea acum. Exista oare în toate acestea o carte — trecerea prin viaţă a unei femei, văzută prin intermediul dulapurilor ei de haine? *Jessie se schimbase în bine de când intrase Clifford în viaţa ei*, decise Rachel. Aşa că — fir-ar să fie! — ce mai aştepta? Tipul era nebun după ea, nu-i aşa? Îi recunoştea talentul de fotograf, nu? Doar publicase *Lumea lui Bliss*, nu-i aşa? Le spusese lui Rachel şi lui Hannah cât de *dornic* era să se însoare cu ea!

Jessie avea treizeci şi opt de ani, ce Dumnezeu! Dacă voia să aibă copii era timpul să se mişte. Chiar şi dacă nu dorea copii venise vremea să ia măsuri. Nu era de presupus că un bărbat precum Clifford va aştepta o veşnicie. Eventual, Rachel ar putea zori lucrurile invitând-o să-i vadă colecţia şi ispitind-o cu un veşmânt demodat pentru nuntă.

Între timp, Bliss îşi pierdea răbdarea aşteptând-o ca să-şi termine ceaiul de mentă. Pentru vizitele ei, fata stabilise un fel de rutină. O denumise din prima etapă „călătoria de senzaţii tactile". Închizând ochii, îşi găsea pe pipăite drumul printre stelaje, mângâind ţesăturile şi urmărind cu vârful degetelor cusăturile şi croielile diverşilor creatori de modă. Croiala în *biais* fu o revelaţie. După cum îi explicase Rachel, „*biais*-ul îţi modelează trupul. Sânii îţi par mai ridicaţi chiar fără a purta sutien. Problema este că prezintă oarecare dificultăţi la cusut."

Pentru demonstraţie, o pusese pe Bliss să probeze o rochie de seară „Jean Hariow" creată de „Adrian".

— Trăsnet! exclamă într-un suflu Bliss, admirându-şi imaginea reflectată de oglindă. Cum o să reuşesc vreodată să croiesc aşa ceva?

— Vei izbuti, Bliss. Te asigur. Vei beneficia de cea mai bună învăţătură practică pe care-o poţi procura cu bani. Cele mai bune şcoli. Ucenicie la Paris. La Milano. Pe Seventh Avenue. Asta vom discuta la cină, deseară.

— Da... începu Bliss, a cărei exuberanţă se dezumflă ca un balon de săpun.

— Dar ce, draga mea? Spune-mi!

— Tata vrea să devin agronom. Zice că-mi place pământul, ceea ce-i adevărat, şi că notele mele la ştiinţele naturii sunt numai A-uri şi că, dacă vrem ca America să supravieţuiască în secolul XXI, avem nevoie de oameni cu mintea şi cu educaţia mea.

Iarăşi Luke! Individul nu deschidea gura niciodată. Era singura dată când o făcea... şi uite ce zicea! Dacă ar fi binevoit să-şi însoţească la oraş soţia şi fiica, Rachel ar fi putut discuta personal cu el despre viitorul fiicei lui. De vreme ce nu se obosise să vină, Rachel se va mulţumi să le aducă la cunoştinţă Eleanorei, lui Jessie şi lui Hannah decizia ei.

Pentru moment, va schimba subiectul. Nu era nici o nevoie să strice după-amiaza asta. Dintr-o cutie îmbrăcată în catifea bleumarin, scoase batista de dantelă ce conţinea surpriza de astăzi.

— Ia vezi ce-i înăuntru, Bliss.

— Oh! E o adevărată fotografie veche! Trăsnet!

— Recunoşti pe cineva?

— E... Nu ştiu. Seamănă cu... cu mine! Dar cum ar fi posibil?

— Pentru că sunt *eu* ! Vezi data? 1917! Aveam exact vârsta ta, cincisprezece ani.

— Şi purtai o gardenie! Şi cine-i soldatul? Bunicul Will?

Eleanor îi povestise cândva lui Bliss despre bunicul care murise înainte de naşterea ei. Bombardată cu întrebări, Eleanor spusese că viaţa bunicului Will fusese o tragedie şi o prevenise să nu-i pomenească vreodată ceva despre asta lui Hannah, deoarece o întrista.

Rachel îşi prinsese lângă gulerul rulat al bluzei gardenia adusă de Bliss. Întoarse capul astfel încât să-i respire parfumul ameţitor.

— Gardenia din fotografie a fost cea dintâi pe care am primit-o. Iar acum este prima dată, în toţi anii de când a fost făcută, că arăt cuiva poza asta.

Pe neaşteptate, amintirile se năpustiră asupra lui Rachel, smulgându-i un suspin dureros. Îngrijorată, Bliss îi bătu uşor braţul cu palma, încercând s-o liniştească.

— Te rog, spune-mi ce să fac... *Te rog*, Buni! repetă, folosind iar numele pe care i-l dăduse, când era mică, străbunicii sale.

Rachel îşi reveni tot atât de rapid pe cât de brusc se lăsase copleşită de tristeţe.

— Băiatul din fotografie a fost prima mea iubire, înainte de a-l întâlni pe Will. Într-o zi am să-ţi istorisesc întreaga poveste. Dar, până atunci, voiam să ştii că poza asta a marcat cea mai fericită zi din viaţa mea. Vezi cum eram îmbrăcată, cu un costum de plimbare lung până la glezne?

Bliss studie cu atenţie fotografia.

— E tare greu de distins detaliile. Aş vrea să fi putut vedea costumul însuşi.

Dintr-un dulap din lemn de cedru, climatizat, scoase un sac pentru îmbrăcăminte şi, desfăcându-i fermoarul, Rachel zâmbi triumfător:

— Uite-l!

Şi îl apropie de Bliss. Amândouă îşi priviră uluite imaginea reflectată de pereţii îmbrăcaţi în oglinzi.

— Trăsnet! oftă Bliss. De unde ai făcut rost de el? Existau, pe vremuri, magazine universale?

Rachel mângâia veşmântul cu plăcerea celui ce posedă un lucru valoros.

— L-am făcut eu însămi. L-am croit şi l-am cusut chiar eu, pe o maşină de cusut veche, cu pedală. Una din acelea la care lucrezi cu picioarele! Înţelegi ce vreau să spun, Bliss. Talentul există în gene. A sărit peste două generaţii şi acum este al tău.

Degetele fetei explorau curbele ţesăturii, forma reverelor şi modul în care gulerul se adapta la linia decolteului. Bliss confecţionase o haină după tipar, şi ştia cât de greu este să potriveşti bine un guler.

Rachel cumpănise în sinea ei, îndelung şi cu gravitate, dacă să-i arate sau nu lui Bliss costumul de plimbare. S-ar fi putut foarte uşor ca fetei să-i facă impresia unei călătorii în trecutul unei femei bătrâne şi caraghioase. Mila şi condescendenţa erau două lucruri de care Rachel nu avea nevoie în etapa actuală a vieţii ei. O pândise cu atenţie pe Bliss, ca să detecteze ori una, ori alta. Nu descopri nici unul din aceste sentimente. Doar admiraţie.

— Ţi-ar plăcea să-l probezi?

— Trăsnet!

Se dezbrăcă rămânând doar în chiloţi şi în sutien, cvasi-nuditatea ei amintindu-i lui Rachel de cum arătase ea însăşi la vârsta asta. Ea, Kitty, Estée şi tot restul bandei puteau face gimnastică şi ţine regim până mureau de foame, dar niciodată nu-şi vor putea recăpăta aspectul tinereţii. Şi totuşi — aşa cum spusese cineva când fusese întrebat cum te simţi că ai nouăzeci de ani — ce alternativă exista?

— Mai întâi fusta.

O petrecu uşor peste capul lui Bliss şi i-o potrivi bine pe şolduri. Bentiţa din talie era strâmtă, aşa că lăsă desfăcută despicătura din spate şi o prinse cu un ac mare de siguranţă.

— Nu are fermoar? protestă Bliss, dar imediat chicoti, când îşi dădu seama ce spusese. Bineînţeles, fără fermoar. Doar era din anul 1917!

Bluza ajustată pe talie şi jacheta lungă îi veneau bine, de parcă ar fi fost făcute de comandă, şi transformau contururile de adolescentă ale trupului lui Bliss în cele ale unei tinere femei, stilată şi plină de demnitate.

— Acum părul. Apleacă-ţi capul.

Începând de la ceafa gâtului tânăr şi delicat, Rachel perie ciuful des de păr, ridicându-l spre creştet şi lateral. Apoi i-l adună, larg, pe creştet şi i-l prinse cu ace de păr, lăsând câteva şuviţe să fluture liber, într-o manieră ce amintea de La Goulue[1]!

Transformarea le ului pe amândouă.

— Sunt *tu*, Buni! Sunt întocmai aşa cum erai tu la vârsta mea!

Nu chiar ca mine, dacă va sta în puterile mele, îşi jură în sinea ei Rachel. Bliss nu va fi nevoită să sufere aşa cum suferise

[1] *La Goulue:* personaj feminin din lumea cabaretului francez de la sfârşitul secolului al XIX-lea, descrisă în desenele pictorului *Toulouse-Lautrec (Henri de)* (1804-1901) (n.t.)

Rachel şi nu va trebui să accepte compromisuri pentru a supravieţui; Bliss nu va trebui să înveţe să coasă într-un atelier în care transpiri trudind din greu; îşi va însuşi meseria la Institutul de Tehnologie a Modei. Bliss nu va trebui să fure cupoane ca să aibă din ce să-şi confecţioneze o îmbrăcăminte decentă. Nu va fi nevoită să se mărite cu primul bărbat care îi va oferi siguranţa traiului.

— Lipseşte ceva. Observi?

Fotografia arăta pe piept ceva tulbure, greu de distins.

— Ce-i asta? Eu una n-aş putea să spun.

Rachel ştia prea bine ce anume era — broşa rubinie constând dintr-un păun şi un ananas, legate printr-un lănţişor de aur — un dar din partea tânărului soldat de lângă ea.

— Ia să vedem cum se potriveşte, spuse, revenind la cutia de catifea, din care scoase broşa.

O ridică la lumină, apoi o prinse de reverul lui Bliss.

— Acum hai să te privim.

Bliss îşi înclină capul, întocmai ca fata din fotografie.

— Perfect, draga mea!

Vocea lui Rachel tremura de emoţie. Făptura care stătea în picioare, lângă ea, şi se reflecta în oglindă devenise întruchiparea vie a fetei aflate în pragul căsătoriei cu mai bine de şaptezeci de ani în urmă, viitoarea mireasă care nu mai ajunsese niciodată să trăiască acea nuntă. *Samuel!* Ce fericiţi fuseseră în ziua aceea, la fotograf!

Pierdută în ceaţa amintirilor, deveni conştientă că Bliss spusese ceva, dar nu auzise ce anume.

— Ce-ai zis, scumpa mea?

— Am remarcat că un singur lucru nu-i în ordine.

— Ce? Ce nu-i bine? Nu văd nimic greşit.

Era perfect. Oare nu vedea şi ea că era perfect?

— Este perfect. *Tu* eşti perfectă.

Bliss zâmbi poznaş, aşa cum făcea când ştia răspunsul la o problemă de cuvinte încrucişate la care Rachel nu se descurca.

— În afară de... (Îşi ridică fusta cu câţiva centimetri.) Galoşii mei!

Printre hohote de râs, Rachel o strânse la piept, într-o revărsare de bucurie maternă pe care n-o simţise de ani de zile. Aceasta era fiica fiicei fiicei sale, sângele din sângele ei până la a patra generaţie, şi legătura ei cu nemurirea.

Puse cu grijă fotografia la loc, în cutia ei. Cândva, mai târziu, când Bliss va fi mai în vârstă şi se va fi îndrăgostit, îi va povesti despre Războiul Mondial şi despre cum îl cunoscuse şi se îndrăgostise de Samuel Harrington.

2

1917
SAMUEL

Era trecut de miezul nopţii la orfelinatul de pe Forsyth Street. În vreme ce copiii dormeau la etaj, Rachel stătea în bucătăria pustie, aplecată peste vechea maşină de cusut *Singer* a lui Becky, hotărâtă să termine până dimineaţa costumul de plimbare. Sorbea un ceai negru, fierbinte, printr-un cub de zahăr nerafinat, maroniu, ţinut sub limbă. Acesta şi o felie de pâine de orez frecată cu usturoi şi grăsime de pasăre aveau s-o ţină trează şi vioaie.

Pe unii, teama îi putea paraliza. Pentru Rachel, ea constituia un stimulent. Se temea de şeful ei, Mo Schweitzer, şi de ce ar fi fost el în stare să facă dacă ar fi descoperit că ea era cea care fura gabardina. Ar fi putut-o târî în faţa tribunalului în doi timpi şi trei mişcări. Unele fete fuseseră trimise să ispăşească în închisoare ani de zile pentru mult mai puţin. Furtul nu fusese premeditat. Acţionase sub un impuls, după ce Mo încercase o figură tare. Nu era sigură nici măcar dacă el descoperise lipsa cuponului de stofă. Deocamdată. Şi în ipoteza că o descoperise, dacă avea să facă legătura între acea dispariţie şi ceea ce se întâmplase în biroul lui în acea zi.

Acum era prea târziu ca să-nceapă să se frământe cu privire la Mo Schweitzer. Costumul de plimbare avea să-i schimbe viaţa. Mâine, Douglas Fairbanks în persoană va vinde „Acţiuni ale Libertăţii", cu prilejul unui miting uriaş ce urma să se desfăşoare pe Wall Street. Nu aveai nevoie de bilet sau invitaţie. Oricine putea să asiste. Aveau să fie acolo soldaţi şi marinari, agenţi de bursă de pe Wall Street, avocaţi din centrul oraşului, magnaţi ai transporturilor, medici cu unghii curate, care nu puteau a usturoi.

Asta era şansa ei de a-şi îmbunătăţi soarta. Toată lumea spunea că, pentru femei, războiul avea să schimbe lucrurile. Rachel nu putea aştepta. Împlinise cincisprezece ani. Nu putea să aştepte ca vreun milionar s-o găsească după terminarea războiului. Trebuia să-şi găsească un soţ bogat acum, până a nu ajunge prea în vârstă pentru a mai fi găzduită într-un orfelinat şi înainte de a fi nevoită să cheltuiască pentru supravieţuire fiecare cent pe care-i câştiga.

Se şi vedea, îmbrăcată în noul ei costum, croindu-şi drum prin mulţime. Cum ar putea bănui cineva că ea era o „nimeni", o orfană născută din părinţi necunoscuţi şi, încă şi mai rău, o cusătoreasă care lucra într-un atelier de croitorie de pe Crystie Street? Ca să-şi facă curaj, îşi repeta într-una motto-ul lui Hattie Manheim: „Totul este posibil în America. Orice femeie tânără se poate ridica deasupra statutului ei social. Dacă vrei să fii tratată ca o doamnă, trebuie să te porţi ca o doamnă."

Domnişoara Manheim era una dintre numeroasele domnişoare bătrâne care făceau drumul de la vilele lor de pe Fifth Avenue până la periferie, pentru a ţine cursuri de „ameliorare a situaţiei personale" la azilul de orfane situat pe Henry Street. Credea cu patimă în responsabilitatea, încredinţată ei de Dumnezeu, de a îmbunătăţi vieţile unor fete neprivilegiate. În vreme ce prietenele ei aveau o purtare condescendentă şi regretau timpul răpit coafezelor lor şi vizitelor destinate bârfei, Hattie se dedica din tot sufletul fetelor date în grija sa, în special celor câteva, de felul lui Rachel Forsyth, care învăţau repede şi erau dornice să-i dea motive de a se mândri cu activitatea ei. De la domnişoara Manheim, Rachel aflase despre igiena personală. Importanţa unui păr curat şi a unor unghii îngrijite. Absoluta necesitate de a-ţi spăla spatele urechilor, ceafa şi braţele peste încheietura mâinii. Fata învăţase şi că o adevărată doamnă poartă întotdeauna la ea o batistă curată, şi că pantofii ei sunt mereu imaculaţi şi nu au niciodată tocurile tocite.

În fine, urmau, fără a fi mai puţin importante, ceea ce domnişoara Manheim numea „bunele maniere". O adevărată doamnă mestecă întotdeauna mâncarea în îmbucături mici şi cu gura închisă. O doamnă nu şterge niciodată sosul din farfurie cu o bucăţică de pâine. Şi nu-şi soarbe ceaiul sau cafeaua din farfurioară, nici nu-şi înfige cuţitul în mâncare, ca să si-o ducă la gură. Şi nici nu-şi linge degetele, nici nu-şi ţine coatele pe masă. Nici nu vorbeşte cu gura plină.

Era esenţial să cunoşti aceste lucruri, fiindcă niciodată nu ştiai când puteai fi invitat la cineva acasă.

Zgomotul ritmic al picioarelor ei pe pedală o legăna şi o transporta din nou în vila Manheim de pe Fifth Avenue, în ziua în care Hattie le invitase, pe ea şi pe alte fete, ca să le verifice manierele la o masă de prânz. Supă. Peşte. Felul de mâncare principal. Salată. Brânză. Desert. Masa din sufragerie în sine o copleşise, cu superba

ei faţă de masă din damasc, cu setul de veselă de porţelan, cristaluri şi tacâmuri de argint de la fiecare loc, şi cu impresionantul aranjament floral din mijlocul ei.

Eşti tot atât de bună ca şi Hattie Manheim, îşi făcea curaj Rachel. *Într-o bună zi vei avea o sufragerie întocmai ca aceasta, poate chiar una şi mai frumoasă.* Pentru că memorase toate regulile şi experimentase ritualurile în bucătăria lui Becky, în curând se simţise atât de la largul său încât fusese în stare să se bucure de acel prilej. Şervetul despăturit printr-o uşoară scuturare şi aşezat pe genunchi. Modul corect de a-ţi duce supa la gură, cu lingura depărtată de trup, şi nu îndreptată spre el, fiind atentă să nu sorbi cu zgomot. Să faci deosebirea între cuţitul pentru unt şi cel pentru peşte. Îmbucături mici. Mestecare silenţioasă. Tamponarea colţurilor gurii cu şervetul.

Momentul care o intimidase cel mai mult fusese acela în care un slujitor în uniformă ţinuse lângă ea, purtând mănuşi albe, platoul cu legume; ea luase fără ezitare ustensilele de servit şi se servise fără a lăsa să-i cadă nimic, nici măcar un bob din mazărea în sos de unt.

— Perfect, Rachel! o lăudase gazda, în timp ce celelalte fete o priveau posace. Cred că Rachel este în realitate o prinţesă deghizată.

Gândul acesta trecuse de multe ori prin mintea lui Rachel. O prinţesă de sânge regesc. Născută ilegitim de o regină dintr-o ţară străină, care trecea prin New York, în drumul ei spre a se căsători cu un rege pe care nu-l iubea. Deoarece nu exista nimic scris în legătură cu cine-i erau părinţii, lui Rachel îi plăcea ideea că orice era posibil. Când, după prânz, Hattie întrebase dacă musafirele ei doreau să-şi pudreze nasurile, celelalte fete se foiseră, timide, în mod evident înspăimântate la gândul de a folosi un cabinet de toaletă modern. Dar nu şi Rachel.

— Da, mulţumesc, spusese.

Încântată, Hattie o condusese spre apartamentul ei personal, ce consta dintr-un dormitor, o cameră de toaletă şi o baie separată.

— Te las singură, nu-i aşa? Să nu stai prea mult.

Aspectul general fusese de alb şi flori. Covorul alb era atât de gros şi de pufos încât Rachel îşi azvârlise cât colo pantofii. Patul dublu avea lemnăria albă, împodobită cu sculpturi reprezentând ghirlande de iederă; scaunele asortate şi şezlongul erau acoperite cu o ţesătură imprimată cu boboci de trandafiri. Pe lămpile de pe

noptiere se aflau abajururi cu volănaşe, care semănau cu fustele unei balerine. Tapetul de pe pereţi avea desene cu boboci de trandafiri roz-pal. Deasupra uşii ce dădea spre baie era agăţat un tablou cu doi cupidoni în pielea goală, jucându-se într-o grădină.

Rachel intrase şi încuiase uşa. Fusese pregătită în ceea ce privea sufrageria, dar nu şi pentru camera de baie. Examină scaunul de toaletă, de un alb strălucitor atât în interior cât şi în exterior. Îi trebuise câtva timp până să-şi ia inima în dinţi şi să-l utilizeze. O stingherea faptul că, în timpul acelei îndeletniciri, se vedea în oglindă, aşa că îşi ferea privirea, grăbindu-se să termine cât mai repede.

Spălându-se pe mâini aşa cum o instruise Hattie, stătea sedusă în faţa săpunurilor şi loţiunilor înşirate şi a micuţelor şervete din in, brodate cu mai mulţi trandafiri decât cei ce o îmbiau de pe marginea de marmură de deasupra chiuvetei. Timorată să folosească un şervet, îşi sterse mâinile pe chiloţii ei. În cele din urmă privi cu jind spre cada de un alb strălucitor şi la robinetele modelate în formă de lebădă care o puteau umple cu apă fierbinte doar cu o atingere uşoară de mână. Erau o grămadă de borcănele de sticlă cu sare de baie, bureţi de mărimea capului ei, stive de şervete groase, iar într-un colţ al camerei, un cuier copac de care era atârnat un halat pluşat iar pe pardoseală, sub el, se afla o pereche de papuci pufoşi.

Cum ar fi, se întrebase, *să te cufunzi într-o apă fierbinte şi înmiresmată, cu un burete enorm şi un săpun parfumat?* În toţi cei cincisprezece ani ai săi, Rachel nu făcuse niciodată baie într-o cadă adevărată. Se dusese deseori cu copiii la Băile Publice de pe Forsyth Street, să facă un duş şi să înoate în bazinele cu apă clorurată. Singura ei experienţă în materie de căzi de baie fusese cu aceea veche, de tinichea, pe care Becky o folosea pentru copiii mai mici şi pentru care Rachel devenise de mult prea mare.

Căuta în gând care ar fi consecinţele dacă ar face o baie în cada lui Hattie — la urma urmei, nu i-ar fi putut cere s-o dea înapoi, nu-i aşa? — când o bătaie uşoară în uşa camerei de baie o readuse la realitate.

— Te simţi bine, draga mea?

— Da, domnişoară Manheim. Ies imediat.

Mai era un ultim lucru pe care trebuia să-l facă. Niciodată nu se văzuse în întregime goală. Dezbrăcându-şi hainele, păşi în spaţiul din faţa oglinzii cu trei panouri. Întocmai aşa cum bănuise, trupul ei era neted şi alb, şi tot atât de frumos clădit ca acela al statuilor clasice pe care Hattie şi prietenele ei le arătaseră fetelor la muzeu.

În cursul anului care trecuse, îşi dăduse seama că unii bărbaţi o urmăreau cu privirea. Bărbaţi de soiul lui Mo Schweitzer, cu unghii murdare şi o răsuflare urât mirositoare. Bărbaţi tineri şi grosolani, care fluierau şi făceau remarci cu glas tare când trecea ea. Bărbaţi ticăloşi care patronau faimoasele bordeluri de pe Allen Street şi încercau să le ademenească pe fetele de felul ei la o „viaţă bună".

Îmbrăcându-se la iuţeală, se hotărâse să dea pe acele de păr vina întârzierii ei. Le scosese şi nu le mai putuse înfige la loc. Încă o privire în jurul dormitorului lui Hattie şi Rachei îşi jurase să-şi apere virtutea până când va întâlni şi se va căsători cu un bărbat cu care apoi avea să trăiască fericită până la adânci bătrâneţi.

— Eşti altfel decât celelalte fete, Rachel, îi spusese mentorul ei, cu calm, înainte de a li se alătura celorlalte. Aştept lucruri mari din partea ta. Să nu mă dezamăgeşti.

Rachel savură fiecare detaliu al după-amiezei petrecută la Hattie, continuând să lucreze toată noaptea. Când se crăpă de ziuă, costumul de plimbare era terminat, ultimele aţe de însăilare fuseseră scoase, cusăturile franţuzeşti fuseseră călcate cu fierul, iar gabardina lucioasă fusese scuturată de aţe şi periată de scame.

Îşi făcuse ea însăşi tiparul, după o fotografie dintr-un exemplar al revistei *Good Housekeeping*, pe care Hattie o adusese la azil. Dac-ar fi fost să-şi spună propria părere, costumul terminat arăta la fel de bine ca oricare altul cumpărat de la magazinul „Bergdorf & Goodman", pe care le purtau Hattie şi celelalte doamne din cartierele elegante ale oraşului. Şi, în plus, Rachel era mai tânără şi avea o siluetă mai frumoasă decât Hattie sau oricare dintre prietenele sale cu nasul pe sus.

Moartă de oboseală dar fericită, atârnă costumul în spatele uşii cămăruţei sale şi dormi adânc până când, de dimineaţă, o trezi Becky. Era timpul să-i îmbrace pe copii şi să le dea micul dejun, constând în lapte cu fulgi de ovăz, înainte de a-i trimite la şcoală. După ce plecară, Rachel o ajută pe Becky să cureţe cartofii pentru masa de seară a copiilor. Becky nu era proastă. Ştia că exista ceva nu tocmai în regulă. O crescuse pe Rachel încă din ziua în care aceasta fusese abandonată pe treptele azilului. Deşi la vârsta de doisprezece ani ar fi trebuit s-o trimită pe Rachel la o altă instituţie

sau să-i găsească un serviciu ca fată-n casă, Becky nu se îndurase să se despartă de „fetiţa" ei. O ţinuse pe Rachel la ea, în chip de ajutor neplătit, dându-i o cameră şi mâncare în schimbul colaborării la îngrijirea copiilor mai mici. Îi displăcea profund faptul că Rachel era nevoită să lucreze în atelierul lui Mo Schweitzer. Cu sau fără bani, el nu era decât un neisprăvit libidinos, şi n-avea decât să se înece tuşind până murea! Speranţa ei în privinţa viitorului lui Rachel se îndrepta spre Hattie Manheim. Femeia aceea era impresionată de iscusinţa la cusut şi de bunele maniere ale lui Rachel. Tot ce trebuia era ca domnişoara Manheim să-i găsească fetei o slujbă la „Bergdorf & Goodman", unde să execute mici modificări de rochii într-o cameră drăguţă şi aerisită, şi unde să fie tratată cu respect.

— Astăzi nu te duci la Schweitzer? o întrebă Becky, observând că Rachel nu se grăbea să plece la lucru.

— Vai, Becky! Sunt în mare încurcătură! Trebuie să mă ajuţi! exclamă fata, aruncându-şi braţele în jurul gâtului femeii mai în vârstă şi izbucnind în hohote de plâns.

— Încurcătură?

Pentru Becky, cuvântul „încurcătură" însemna sarcină.

— Eşti în *încurcătură?*

Rachel înţelese imediat.

— Nu soiul acela de încurcătură. Niciodată n-o să am asemenea încurcături.

Povestea i se revărsă de pe buze, însoţindu-i lacrimile. Descrise cum purtarea lui Mo Schweitzer o făcuse să fugă, pentru a-şi salva viaţa. Cum, în mod impulsiv, şterpelise bucata de garbardină. Cum stătuse trează aproape întreaga noapte pentru a o transforma într-un costum de plimbare.

— Îl voi purta la mitingul cu vânzare de acţiuni, declară, printre suspine. Niciodată n-o să mă mai întorc la Schweitzer. Mai curând mă arunc în râu şi mă înec.

Becky o asigură că înţelege, sau cel puţin crede că o înţelege. Dacă pentru Rachel era important să se ducă la mitingul cu vânzare de acţiuni, problema aceasta devenea importantă şi pentru ea. Dacă Mo Schweitzer vine s-o caute pe Rachel, cu Becky nu i-ar merge. S-ar gândi ea la ce să-i spună, şi când Rachel avea să se înapoieze acasă, vor imagina ele un mod în care să-i ascundă costumul de plimbare pentru a nu fi descoperit de ochii curioşilor.

Între timp, fata ei dragă devenise din nou voioasă şi se pregătea pentru marea sa aventură. O urmări cu duioşie maternă, în timp ce îşi freca dinţii cu sare pentru a îndepărta orice urmă a usturoiului şi ca să-i facă să lucească. Cu apă încălzită pe maşina de gătit cu lemne îşi curăţă bine mâinile şi unghiile şi folosi o cârpă moale şi curată pentru a-şi spăla faţa.

O picătură de vaselină pe gene le dădu un luciu plăcut. Ciupindu-şi obrajii şi muşcându-şi buzele le accentuă culoarea trandafirie naturală. Cu o mână expertă îşi perie părul lung până la brâu, făcându-l să semene cu o coamă mătăsoasă, şi şi-l ridică într-un nor castaniu pe creştetul capului, prinzându-şi-l cu acele de păr din baga pe care i le dăruise Becky pentru cea de-a cincisprezecea aniversare a ei.

Mănuşile lui Becky — singura ei pereche — completară ansamblul.

— Arăţi superb, îngeraşule. Du-te.

Mândră şi încrezătoare în norocul ei, încercând să pară cât mai înaltă, mergând cu trupul drept, Rachel îşi croi drum pe străzile aglomerate. Câţiva bărbaţi îşi săltară pălăria, privind-o admirativ. Unii zâmbeau şi zăboveau cu privirea pe faţa şi pe silueta ei. Moralul i se ridică simţitor. Undeva, în mulţimea aceea, se afla destinul ei. Dar pe urmă totul se schimbă în rău. Cu cât se apropia mai mult de Wall Street, cu atât mai caraghioasă se simţea.

Grupuri voioase de bărbaţi şi femei îmbrăcate elegant coborau în valuri din trăsuri şi automobile conduse de şoferi, ţinându-se de braţ şi împingând-o efectiv în lături. În atmosfera generală a zilei, cu steaguri la toate ferestrele, cu orchestra cântând *Over There* şi cu cărucioare la care se vindeau îngheţată şi fructe zaharisite, îşi închipuise că saluturile ei zâmbitoare aveau să fie luate în seamă şi că urmarea ar fi fost o conversaţie politicoasă.

Dar nu se întâmplă aşa. Spre deosebire de poveştile de dragoste pe care le citea ea, nimeni nu-i spunea: „Nu vrei să vii cu noi?" Nici o pereche de oameni mai în vârstă şi binevoitori nu o întrebau dacă era singură, mărturisind că ea semăna cu fiica lor, moartă de mult. Şi dacă nu i-ar face plăcere să-l cunoască pe fiul lor holtei, care urma să se întoarcă de la biroul său de avocat, din centrul oraşului. Se simţea caraghioasă şi i se părea că atrage privirile curioase. Era convinsă că frumosul costum de plimbare arăta de

parcă şi l-ar fi făcut ea însăşi. Lacrimile ameninţau să-i distrugă stăpânirea de sine. Ce spera oare? Era invizibilă. În afară de bărbaţii care-i rânjeau, toţi ceilalţi se părea că pur şi simplu n-o văd.

Încercă să abordeze în alt fel problema.

— Scuzaţi-mă, aici vinde Douglas Fairbanks „Acţiunile Libertăţii"?

Alesese o femeie îmbrăcată fără gust dar cu înfăţişare respectabilă, ce părea să fie singură şi s-ar fi putut să se bucure de o companie.

— Da, fu tot ce răspunse femeia, şi îi întoarse spatele.

Cu stăpânirea de sine spulberată, Rachel decise că nu mai suportă să rămână nici un minut. Acolo erau toţi oamenii aceia care strigau, râdeau, glumeau, fluturau steaguri şi se bucurau de însufleţirea caracteristică vremurilor de război. Simţea că-i vine rău de la stomac. Că-i ameţită. Că vrea din tot sufletul să se ducă acasă şi să plângă până n-o mai putea.

Vă rog! Era prinsă, înţepenită în gloată. Strada era ticsită de oameni. Înotând împotriva curentului, încercă să-şi facă drum cu coatele către Broadway. Avea nevoie de spaţiu în care să poată respira şi unde să încerce să-şi revină.

— Vă rog! Nu mă simt bine, gâfâi ea.

Dar nu avu nici un efect. Era invizibilă.

Deodată se stârni un fel de muget, nişte urale răguşite izbucnite din mii de gâtlejuri. Sosise Douglas Fairbanks, arătându-şi faimosul zâmbet nepăsător în timp ce se îndrepta spre platforma înălţată lângă statuia lui George Washington. Rachel se gândea că, înconjurat de mulţimea ce năvălea spre el, părea mult mai scund. Împinsă şi trasă simultan în mai multe direcţii, de parcă s-ar fi aflat în puterea curenţilor de adâncime de la Coney Island, simţi că piciorul i se agaţă de ceva pe care nu-l putea vedea. Trântită înainte, genunchii i se îndoiră şi fu sigură că va cădea.

— Vă rog... cineva...!

Auzise poveştile despre persoane care muriseră călcate în picioare de gloată.

Un braţ îmbrăcat în kaki îl prinse pe al ei şi o trase, ajutând-o să-şi recapete echilibrul. Glasul blând al unui tânăr palid, în uniformă, spuse:

— Este doar un actor, să ştii. O fiinţă umană, la fel ca dumneata şi ca mine. Nu-i cazul să leşini.

Văzându-se din nou pe picioare, panica lui Rachel se preschimbă în semeţie.

— Nu eram pe cale să leşin!

— Mă bucur să aflu asta.

Ochii lui zâmbiră prin ochelarii cu ramă de sârmă.

— Ar fi nevoie de mai mult decât Douglas Fairbanks ca să mă facă pe mine să leşin.

— Mă bucură şi asta.

— M-am împiedicat, atâta tot, continuă ea, eliberându-şi braţul.

— Iar eu te-am împiedicat să cazi, aşa cum m-a învăţat să mă port iubita mea mamă.

Tânărul încercă să se îndepărteze de ea, dar amândoi erau înghesuiţi de mulţime.

Dar ce-o apucase? De ce se purta ca o proastă? Hattie explicase că o adevărată doamnă nu-i permite unui gentleman nici un fel de libertăţi fizice până când cei doi nu sunt logodiţi. La vremea aceea Rachel chicotise batjocoritor, împreună cu celelalte fete, dar luase în serios sfatul şi îl reţinuse. Era îmbrăcată ca o doamnă; voia să fie tratată că o doamnă. Dar Hattie mai spusese şi că o doamnă nu era niciodată prost crescută. O doamnă spunea întotdeauna „mulţumesc".

Acum ea şi tânărul soldat erau atât de tare striviţi unul într-altul încât problema de a-şi îngădui libertăţi fizice devenise cu totul formală. Cei doi aveau aceeaşi înălţime. Faţa ei aproape că i-o atingea pe a lui când îi zâmbi şi-i şopti:

— Te rog să-mi primeşti scuzele. Am fost foarte grosolană. Îţi mulţumesc că m-ai salvat.

În mod vădit încântat, el spuse:

— În înghesuiala asta, s-ar putea întâmpla din nou. Rămâi aproape de mine.

Nu numai că rămase lângă el, dar când mitingul luă sfârşit se lăsă, cu graţie, convinsă să meargă pe jos de-a lungul Broadway-ului, pe calea Trinity Church, până la Battery unde puteau vedea, în port, navele pentru transportarea trupelor.

El se numea Samuel Harrington. „*Soldatul* Samuel Francis Aloysius Harrington, de curând înrolat în Regimentul Şaizeci şi nouă."

— Şaizeci şi nouă — Combatanţi?

Toată lumea aflase despre faimosul regiment irlandez şi despre înflăcăratul lor preot militar, părintele Duffy. Rachel se prefăcu în glumă că leşină.

— Trebuie să fii foarte viteaz!

— Încă nu mi-am dat seama cât sunt de viteaz. Vezi? N-am nici o medalie. Deşi mama susţine că merit una, fie şi pentru faptul că port în public uniforma aceasta.

Înghesuită lângă el în mulţimea compactă, ea nu observase cât de prost îi venea. Un umăr era mai înalt decât celălalt. Mânecile atârnau prea lungi. Gulerul era inegal şi stătea căscat în jurul gâtului. Chiar şi nasturii fuseseră atât de greşit cusuţi încât haina lăsa goluri acolo unde era de presupus că trebuia să se încheie perfect.

Vederea lui trezi în Rachel aceeaşi duioasă milă pe care o simţea când la orfelinat soseau copii noi, mai ales din ce mai mici, cu jalnicele lor haine, căpătate de la copii mai mari sau donate de grupuri de binefacere. O mâncau degetele să îndrepte lucrurile. Dacă i-ar fi dat câteva bolduri, foarfecele ei de croitorie şi o oră de lucru liniştit la vechea ei maşină Singer l-ar fi făcut să arate ca un ofiţer.

Prudenţa domoli imboldul lui Rachel de a se întoarce cu el pe Forsyth Street şi a se apuca de treabă imediat. O femeie în vârstă, care vindea flori, se apropie de ei.

— O gardenie, cred, zise Samuel. (Alese una şi o ţinu lângă reverul lui Rachel.) Da... în mod clar o gardenie.

Ea ar fi vrut ca Mo Schweitzer s-o vadă acum, plimbându-se împreună cu un bărbat care o trata ca pe o doamnă. Când nu apăruse astăzi la lucru, probabil că el îşi închipuise că asta era din cauza celor întâmplate în ajun. Zile de-a rândul îi simţise ochii asemănători cu două mărgele pândind-o, în timp ce-şi mângâia barba slinoasă şi-şi ţuguia buzele, lingându-şi firimiturile de halva de la colţul gurii.

Toată lumea, şi în mod deosebit Mo, ştia că ea era cea mai pricepută şi cea mai rapidă dintre cele peste treizeci de fete ce lucrau la maşinile de cusut, asamblând haine şi costume. Pentru că munca ei aducea comenzi şi profituri, Rachel nu credea că el ar risca s-o inoportuneze cu atenţiile lui. Dar, în urmă cu câteva zile, îl simţise aplecându-se peste ea, din spate, în mod ostentativ, ca pentru a supraveghea corectitudinea cusăturilor ei.

— Pas prea mic! Mai multă tensiune în bobină! îi mormăise el în ceafă.

Răsuflarea lui fierbinte îi trimitea fiori reci de scârbă de-a lungul şirei spinării. Două mâini grosolane îi prinseseră umerii.

— Foarte drăguţ! Foarte drăguţ! murmură fără noimă în părul ei, în timp ce mâinile îi alunecau de pe umeri spre sâni, strângându-i ca pe nişte fructe, iar pelvisul i se înfigea în spinarea ei.

— Foarte drăguţ! Foarte drăguţ! repeta.

Fetele din stânga şi din dreapta ei îşi ţineau capetele aplecate deasupra maşinilor, iar pedalele scârţâiau în vreme ce ele făceau să înainteze stofa sub ac. Le simţea urmărind-o cu coada ochiului şi le ghicea bucuria răutăcioasă. Putea ea mult şi bine să fie mai talentată şi mai ambiţioasă decât ele. Putea să se creadă superioară lor. Dar acum avea să guste ceea ce toate celelalte înduraseră din partea lui Schweitzer, cu mâinile lui jegoase şi cu respiraţia lui puturoasă.

— Domnule Schweitzer...

Îşi răsucise gâtul, astfel că faţa i se aflase nas în nas cu a lui, şi îl onorase cu un surâs angelic. Nici una dintre victimele lui nu îi zâmbea. Nesigur, individul înţepenise, cu ochii înţepeniţi într-ai ei. Fluturându-şi pleoapele, Rachel îi îndepărtase calm mâinile de pe sânii ei. Din buzunarul halatului de lucru, scosese foarfecele şi-l înfipsese cu vârful în pielea goală şi cenuşie a pântecelui peste care cămaşa era prea strâmtă pentru a se putea încheia. În zumzetul maşinilor de cusut, celelalte fete nu aveau cum să audă ce spunea ea. Continuând să-l privească zâmbind, îi zisese:

— Dacă mă mai atingeţi vreodată, domnule Schweitzer, o să vă tai cocoşelul şi o să-l arunc câinilor dumneavoastră de pază, ca mic-dejun.

În zilele ce urmaseră el se răzbunase. Îi rebuta lucrul, sfâşiind cusăturile şi cerându-i să le refacă. O certa că se uită pe fereastră, că-i adresează strâmbături pe la spate şi — cea mai cumplită crimă posibilă — că face risipă de aţă şi rupe acele.

Ieri, după ce în pauza de prânz le trimisese pe toate, clătinându-se de amorţeală, pe aleea de alături, ca să ia o gură de aer în timp ce-şi întindeau mădularele şi sporovăiau, mâncându-şi gustarea — care, în majoritatea cazurilor, consta dintr-un chec vechi, de un penny, şi un ceai rece foarte îndulcit — Schweitzer îi poruncise lui Rachel să rămână în urma lor.

— Vino în biroul meu.

Ea ştia prea bine ce i se întâmplase altei fete care cosea la maşină, Sophie Lutsky, care se roşea toată dacă-i spuneai „Hm!" şi

care se înapoiase cu un ochi vânăt şi cu o buză plesnită. Unica ei bluză, pe care o spăla şi călca o dată pe săptămână, era sfâşiată, numai zdrenţe. Şi ca şi cum n-ar fi fost destul, tatăl ei o bătuse pentru că-l provocase pe şeful său şi îşi pierduse slujba.

Şi de astă-dată, Rachel îşi strecurase foarfecele în buzunar.

— Ce este, domnule Schweitzer?

Biroul lui mirosea la fel de urât ca şi el însuşi. Individul se tolănise în fotoliul lui, cu burdihanul revărsându-i-se pe coapse ca un sac de făină. O măsurase cu privirea vicleană a bădăranului care a prins în cursă o victimă. Se frecase între picioare.

— Este vorba despre... pantalonii mei.

Rachel căscase ochii mari, nevenindu-i să creadă.

El arătase spre prohab.

— Sunt prea strâmţi. Vezi?

Dar ce-şi închipuia, că-i oarbă?

— Eşti foarte pricepută la mânuirea acului. Aş vrea să deschei nasturii şi să măsori cu cât ar trebui mutaţi. Înţelegi?

Înţelegea ea, ba chiar foarte bine. Din cele ce-i povestise Sophie Lutsky verişoarei sale Minna, care le spusese tuturor celorlalte, ochiul vânăt al fetei era rezultatul încercării lui Schweitzer de a o sili să-şi vâre faţa între picioarele lui. Acest lucru *nu* avea să i se întâmple şi lui Rachel, chiar dacă asta ar fi însemnat să-l înjunghie de moarte. În loc de a lăsa să i se vadă teama sau mânia, ea recurse la farmec. Putea fi ea virgină, dar văzuse destule vampe de felul Polei Negri pentru a şti cum să flirteze.

— Mă voi ocupa de asta, domnule Schweitzer. Ştiţi cât de mult apreciez faptul că lucrez aici. Vă rog doar să închideţi ochii şi să vă relaxaţi.

Burtoiul lui umflat constituia o ţintă ispititoare. Luându-şi foarfecele, Rachel savurase gândul de a-l înţepa când prin minte îi trecu o idee mai bună. Tăiase nasturii unul câte unul.

— Aaah! oftase el, când partea de jos a trupului i se eliberase din strânsoare.

Deschizând ochii, întinsese braţul s-o înhaţe, şi glasul îi devenise o şoaptă patetică.

— Vino la mine, *Rachele. Meine schœne maidele.* N-o să-ţi pară rău!

Aici avea dreptate. N-avea să-i pară rău.

— Du-te dracului! strigase.

Uluit pentru o clipă, Mo se ridicase în picioare, cu un răcnet de furie.

— Târfă!

Se repezise la ea. Pantalonii descheiaţi îi căzuseră în jurul genunchilor. Încercase să şi-i adune, dar fusese prea târziu. Picioarele îi erau împiedicate şi pantalonii alunecaţi în jos îi înfăşurau gleznele, aşa încât se prăvălise cu nasul în podea.

În timp ce se târa spre ea, scoţând ţipete de răzbunare, ea ieşise din birou şi închisese uşa în urma ei. O blocase proptind sub clanţă un scaun de lemn. Pumnii lui ameninţau să sfărâme uşa. Cu un calm care avea să-i fie folositor în situaţii dificile tot restul vieţii, Rachel îşi luase şalul din cuierul de pe perete şi se pregătea să plece prin aleea în care celelalte fete aşteptau să afle ce se întâmplase, când îi venise o idee mai bună.

Atelierul de croitorie era pustiu. Pe mesele lungi de lucru se aflau stivuite cupoane de gabardină frumoasă, aşteptând să fie croite după tipare. Fără a şovăi şi fără să-şi încetinească pasul, ea înşfăcase o bucată de stofă, o înfăşurase în şal şi o strânsese la piept ca pe un copilaş, apoi ieşise liniştită în stradă, prin uşa din faţă. Nimeni n-o văzuse plecând. Emoţia ei fusese atât de mare încât, când parcursese în grabă străzile, cu înfăţişarea îngrijorată a unei mame care aleargă la spital cu copilul ei, trecătorii îi făcuseră loc să treacă, dând din cap în semn de încurajare şi de milă.

— Doriţi să servim ceva? o întrebă Samuel Harrington cu respect.

O asemenea ofertă constituia o experienţă nouă, de-a dreptul ameţitoare.

Samuel îi povesti totul despre el în timp ce mâncau îngheţate de lămâie şi prăjituri asortate. Era singurul băiat într-o familie cu nouă copii şi crescuse în căminul părintesc, situat chiar dincolo de Washington Square. Părinţii şi surorile lui se aflau în reşedinţa lor de la ţară, pe perioada în care se executau lucrări de renovare în casa din oraş. Străbunicul lor emigrase din Irlanda, pe vremea lipsei de cartofi.

— Un băiat desculţ, fără un ban în buzunar, spuse tânărul soldat râzând şi imitând accentul irlandez. Îl chema Francis Xavier. A găsit de lucru făcând pe cărăuşul cu roaba în Brooklyn, şi la vremea când a murit de tuberculoză, cincizeci de ani mai târziu, devenise proprietarul turnătoriei şi...

Stânjenit, Samuel se întrerupse brusc.

— În toată viaţa mea n-am vorbit atât de mult! De fapt, surorile mele îmi spun Sam cel Tăcut! (Cu un gest stângaci, îi acoperi mâna cu a lui.) Ce fată drăguţă şi dulce eşti!

Se aplecă înainte şi părea gata s-o sărute. Ea se întreba ce-ar face o adevărată doamnă, când el se retrase ca şi cum s-ar fi speriat de propria-i obrăznicie. Necazul era că Rachel dorea ca el s-o sărute, dorea să-i simtă buzele pe ale ei şi braţele înconjurându-i trupul. Pentru prima dată în viaţa ei se simţea copleşită de dorinţă sexuală. Becky o avertizase despre astfel de sentimente, încă de prima dată când îi venise ciclul. În opinia lui Becky, o fată ca Rachel nu trebuia să cedeze niciodată în faţa pasiunii până după căsătorie, şi chiar şi atunci trebuia să se prefacă a fi neştiutoare şi înspăimântată, dacă nu voia ca soţul ei să-şi închipuie că era o marfă deja începută.

Nu-i cinstit! îşi spuse în sinea ei, furioasă şi simţind cum dorinţa îi înfierbântă obrajii. Închise ochii şi-şi ridică faţa spre el, cu buzele uşor întredeschise. Deoarece el n-o sărută, redeschise ochii şi îl văzu privind-o fix şi foarte agitat.

— Îmi cer scuze, domnişoară Forsyth. Te implor să mă ierţi dacă ţi-am dat motive ca prin purtarea mea să te sperii. Te rog să nu te simţi jignită.

— Nu sunt jignită.

— Asta-i o uşurare pentru mine. Fiindcă, înţelegi, speram că îmi vei îngădui să te conduc acasă, dar poate că preferi să n-o fac. Poate că mama dumitale n-ar fi de acord să stai cu bărbaţi străini.

El nu era un străin. Se simţea mai apropiată de el decât de orice alt bărbat pe care-l cunoscuse vreodată.

— Părinţii mei au murit. Tata a fost lovit de un tramvai, înainte de naşterea mea. Mama nu putea trăi fără el. A fost cea mai mare iubire a ei. A aşteptat până m-a născut şi...

Ochii i se umplură de lacrimi. Acesta ar fi putut fi adevărul.

— Şi...?

— Şi s-a aruncat de pe acoperişul clădirii Flatiron.

— Biata fată! Şi pe urmă ce s-a întâmplat?

Rachel începea să-şi savureze propria născocire.

— Eu.... am fost luată şi locuiesc împreună cu mătuşa Becky. Ştii, ea nu s-a căsătorit niciodată. Şi-a dedicat viaţa îngrijirii orfanilor.

Conduce azilul pentru copii găsiţi de pe Forsyth Street şi acolo am crescut.

În timp ce lacrimile îi şiroiau pe obraji, el i le şterse cu blândeţe, folosind o batistă fină de in. Nimeni în afară de Becky nu-i şterse vreodată lacrimile. Văzându-i faţa serioasă şi plină de îngrijorare atât de aproape de a ei, simţi că dorinţa de a fi sărutată de el o ameţeşte. Dacă n-o va face el, îl va săruta ea, şi dracu' să le ia de maniere! Oamenii şi lucrurile înconjurătoare părură să dispară ca într-o ceaţă. Fu de fapt un sărut cast, cu buze strânse şi apăsate uşor unele de celelalte, dar ei avură impresia că sunt luaţi de un vârtej.

— Iartă-mă, îmi pare rău. N-am vrut să... îngăimă el, roşu ca racul.

— Nu, nu. A fost vina mea!

O cuprinse un sentiment nou şi ciudat. Pe bărbatul acesta îl avea în puterea ei. Deşi dorinţa care o atrăgea spre el era intensă, el o dorea pe ea cu şi mai mare patimă. Nu faptul că-l dorea era important. Trebuia să-l facă să danseze după cum cânta ea.

— În definitiv, *eu* te-am sărutat!

A se plimba braţ la braţ era acum cel mai firesc lucru din lume.

— Ia priveşte, Rachel! (Se opriseră în faţa imaginii lor, reflectate în vitrina unui magazin.) Cine-i perechea asta chipeşă? întrebă el în glumă.

Întâmplător era un atelier fotografic.

— Nu m-am fotografiat niciodată, spuse Rachel.

— În cazul acesta, o vei face astăzi.

Fotograful instalase diverse decoruri, pentru a satisface cerinţele clienţilor indiferent de prilej — reuniune familială, botez, logodnă. Acum, că începuse războiul, exista acolo şi un cer pictat, încadrat de două steaguri americane.

— Ah, tineri însurăţei! se entuziasmă fotograful.

Protestele jenate cu care întâmpinară ei această presupunere nu reuşiră decât să-l încurajeze.

— Nici o vorbă în plus. Doar să staţi aşa cum vă spun eu. Aparatul este întotdeauna pregătit. Câteva reglaje la lumini şi n-o să vă deranjeze deloc.

— Chiar o să ne fotografiem? întrebă Samuel, cu un zâmbet larg. Eşti foarte drăguţă, îmbrăcată în costumul acesta.

— Şi tu eşti foarte frumos în uniforma ta.

În împrejurările acelea părea de-a dreptul firesc să stea mână-n mână, în timp ce aşteptau ca fotografia să fie developată.

— Este clar că sunteţi făcuţi unul pentru altul, spuse fotograful, în timp ce pozele erau puse la uscat.

Bucurându-se la gândul acesta, Rachel şi Samuel schimbară priviri pline de iubire şi porniră iar de-a lungul străzii.

— Este o poză splendidă, nu-i aşa? zise Rachel.

Arătau de parcă într-adevăr aparţineau unul altuia. Mintea ei funcţiona cu febrilitate. În vreme de război se petreceau lucruri ciudate. Doi oameni se întâlneau într-o zi şi în următoarea se căsătoreau. Ce-ar fi dacă amândoi se gândeau la acelaşi lucru? El părea tot atât de timid şi de singuratic ca şi ea. Dacă printr-un miracol el i-ar cere mâna, ea ar accepta. Avea totul de câştigat şi nimic de pierdut.

În curând se pomeniră în Washington Square.

— Ce frumos el şopti ea cu melancolie.

Niciodată nu văzuse case atât de elegante. Copacii, fântânile şi arcada impunătoare îi tăiară răsuflarea.

— Ce minunat este să locuieşti aici!

— Casa noastră se află chiar după colţ. Ai vrea s-o vezi?

— Ai tăi nu s-ar supăra?

— Nu. Aşa cum ţi-am spus, familia mea e plecată, deoarece peste tot sunt muncitori.

— Muncitori? Şi n-o să-i împiedicăm să-şi vadă de treabă?

— Ei pleacă la trei.

Va să zică asta era! Toate vorbele dulci şi îngheţatele de lămâie şi gardeniile şi sărutările timide nu erau decât sistemul lui de a o atrage în propria-i vizuină... un Mo Schweitzer manierat!

— Se face târziu. Poate altă dată.

Pe neaşteptate, i se făcuse frig şi se simţea obosită. Pantofii o strângeau. Frumosul ei costum i se părea strâmt şi mototolit. Pielea capului o mânca atât de tare, încât tot ce putea face era să se reţină să nu-şi smulgă agrafele şi să se scarpine-n cap.

Spre mirarea ei, el nu insistă.

— E târziu, fu de acord, zâmbind cu tristeţe. Voiam ca după-amiaza aceasta să nu se sfârşească.

Dar insistă s-o conducă acasă cu trăsura. Adresa străzii Forsyth nu păru să-l tulbure, deşi îl surprinse pe vizitiu.

— Sunteţi sigur că acolo doriţi să mergeţi, domnule?

— Asta-i ce a spus doamna.

Dacă visul a fost sortit să se termine atât de repede, atunci aşa să fie. Ea îi spusese că locuia împreună cu mătuşa ei şi că aceasta conducea un orfelinat. Dacă el va voi s-o revadă, atunci decizia va fi a lui.

Trăsura tocmai încetinea, când Rachel zări silueta inconfundabilă a lui Mo Schweitzer, în uşa orfelinatului.

— Nu opri!

Se lăsă să alunece pe podeaua trăsurii, implorându-l pe Samuel să continue drumul.

— Ce este?

— Bărbatul... acela!

Renunţând la orice comportament rafinat, Rachel se agăţă înspăimântată de picioarele lui Samuel, cu faţa lipită de genunchii lui, nereuşind să-şi stăpânească tremurul. Se terminase totul. Orice speranţă pe care-o avusese de a-l cuceri pe acest tânăr superb se prefăcuse în cenuşă.

— Ce s-a întâmplat?

— Mă... mă tem. El m-a... m-a hărţuit.

Samuel o ridică şi, aşezând-o pe genunchii lui, o strânse la piept, scoţând sunete liniştitoare în timp ce-i mângâia părul.

— Washington Square, vizitiu!

— Samuel, şopti ea.

Nu avea nici un rost să facă planuri de viitor. Viitorul era acum şi în curând avea să fie trecut. Odată, când ea şi Becky îi duseseră pe copii la căluşeii de pe Coney Island, Becky spusese:

— Ţinteşte inelul de aur. Nu ceda până nu l-ai obţinut!

Casa era întunecată şi foarte tăcută. După ce intrară, se părea că nu se mai punea întrebarea ce anume aveau să facă.

— Rachel! Fata mea mult iubită!

O purtă pe braţe pe scară până în camera ce fusese a lui încă de când se născuse.

— Eşti sigură?

— *Tu* eşti sigur?

— Oh, Rachel... vreau să-ţi spun totul... să-ţi dăruiesc totul... să fiu tot ce ţi-ai dori tu să fiu! (Expresia îi deveni gravă.) Dar...

Teama ei de mai înainte îi reveni. Aici le aducea el pe toate femeile lui când ceilalţi — restul familiei, poate chiar şi soţia lui — erau plecaţi.

— Dar ce?

Nici el nu avea nici o experienţă. Acum era prima dată. La fel ca mulţi alţi tineri educaţi într-un seminar, el jurase să rămână cast până se va căsători.

— Eşti prima şi unica mea iubire.

— Iar tu eşti la fel pentru mine.

— Te temi, Rachel?

— Da.

— Şi eu mă tem.

Ea fu mirată şi înduioşată.

— Tu? Un bărbat? De ce te-ai putea teme?

El îi luă mâinile într-ale lui şi-i sărută degetele cu respect şi blândeţe.

— Mă tem de război. Mă tem de plecarea în Franţa. Şi acum, că te-am găsit, mă tem să nu mor înainte de a fi avut şansa să trăiesc.

Încet, în semiîntuneric, se dezbrăcară unul pe celălalt. Samuel scoase acele din părul lui Rachel şi îşi petrecu degetele prin buclele ei. Nevrând să-şi coboare privirile şi să-şi vadă unul altuia goliciunea, se ţinură strâns în braţe până când Rachel se eliberă şi îşi scoase gardenia de la reverul costumului. Trase la o parte cuvertura de pe pat şi împrăştie pe pernă petalele florii.

Prima ei gardenie. Prima ei iubire. Ştia că niciodată nu avea să mai fie atât de fericită.

— Te simţi bine, Buni?

Tresărind, Rachel îşi dădu seama că Bliss o privea ţintă, cu ochi larg deschişi, gravi şi cu o expresie îngrijorată.

— Sigur că mă simt bine.

— Arăţi cam ciudat. Spune, eşti cumva bolnavă? Ce ai?

Bineînţeles că nu era bolnavă. Nici o zi din viaţa ei nu fusese bolnavă. Putea ea să aibă optzeci şi nouă de ani, dar nu avea de gând să se îmbolnăvească. Cum îndrăznea cineva să-şi închipuie măcar şi o afurisită de clipă că ea ar fi bolnavă?! Nimeni nu avea să facă din ea o femeie bătrână, şi asta o includea şi pe Hannah, care mereu încerca s-o convingă s-o lase mai moale. S-o lase mai moale? În ziua în care avea s-o lase mai moale puteau s-o şi îngroape!

Faţa drăgălaşă a lui Bliss îi întrerupse gândurile. Oricât de furioasă ar fi fost numai la gândul bolii, doar nu era să se descarce pe Bliss.

— Scuză-mă, copilă. M-am lăsat furată de amintiri. Eşti atât de frumoasă, încât m-am întors în urmă... cu cât? Aproape şaptezeci şi cinci de ani. Dacă-ţi poţi închipui, am făcut costumul ăsta acum şaptezeci şi cinci de ani, când eram exact de vârsta ta.

Din nou liniştită, Bliss execută câteva piruete în jurul camerei cu oglinzi, admirându-şi din toate unghiurile imaginea reflectată.

— Este într-o stare atât de bună! Ca şi cum aproape că nu l-ai fi purtat.

Era adevărat. Îl purtase doar de trei ori. În ziua în care-l întâlnise pe Samuel la miting. În ziua în care stătuse în ploaie, pe docul de la Brooklyn, sperând să-l poată zări când nava care transporta trupele ieşise în larg. În ziua înmormântării, care fusese cât pe-aci să-i cauzeze propria-i moarte.

Rachel îşi împachetă costumul în hârtie şi îl puse bine, împreună cu amintirile ei dulci-amare. Becky murise de mult. Niciodată nu arătase altcuiva costumul, până astăzi.

— Va fi al tău când voi da ortul popii, îi spuse lui Bliss.

— Mămica zice că o să trăieşti mai mult decât noi toţi.

Lui Rachel îi plăcu vorba asta.

— Poate are dreptate.

— Pot s-o îmbrac diseară?

Rachel se îndoia.

— Fetele ar putea fi geloase. Niciodată nu i-am arătat-o lui Hannah, şi ea este fiica mea. Nu cred că lui Jessie sau lui Eleanor le-ar păsa prea mult, dar Hannah? Cred că sentimentele bunicii tale ar fi rănite.

Sentimentele lui Hannah erau întotdeauna rănite. Nu prea avea ce face în privinţa asta.

— Cum era situaţia la Hannah, azi-dimineaţă? întrebă Rachel.

— Ei, ştii tu... Mămica şi mătuşa Jessie strângându-se în braţe şi dansând prin casă ca două nebune. (Fata păru să se ruşineze.) Cred că s-ar putea să ai dreptate. Bunica părea cam tristă... ca şi cum ar fi fost lăsată pe dinafară, ca şi cum ar fi dorit ca ele să-i dea puţină atenţie.

— Jerry era acolo?

— Avea o întâlnire. E un tip trăsnet.

— Şi, ia spune-mi, ce făceau ele când ai plecat?

— Mama şi mătuşa Jessie urmau să ia prânzul în oraş şi să se ducă la cumpărături şi... (Ochii i se umplură de lacrimi şi îşi trase nasul, întorcându-se cu spatele.) Ah, Buni...

— Ce este? Ce s-a-ntâmplat? (Dacă îi făcuse cineva rău lui Bliss, îl va omorî cu propriile ei mâini!) Pentru Dumnezeu, spune-mi!

— Bunica era chiar amărâtă. Aş putea jura. Dorea cu adevărat să le însoţească, dar ele nu voiau. Preferau să fie singure, „doar cele două surori", aşa ziceau. Şi pe urmă Jessie a spus: „Înţelegi, mămico, nu-i aşa?" Şi bunica a zis că da, sigur că înţelege, dar nu înţelegea. Aş putea să jur. Şi pe urmă...

Ce altceva mai era? Biata Hannah!

— A telefonat Clifford din Anglia. O să sosească pentru week-end. Aşa că bunica a încercat să se poarte chiar trăsnet şi a zis că asta înseamnă că, în sfârşit, avea să fie o nuntă, şi pe urmă a început să facă planuri. Îl cunoştea pe judecătorul care ar putea oficia ceremonia. Sau poate ar fi mai bine la primărie, cu o recepţie grandioasă la Clubul Artelor Naţionale. Şi atunci Jessie i-a spus să se calmeze. Ea nu se grăbea deloc să se mărite cu Clifford şi a rugat-o s-o lase în pace. A fost îngrozitor.

— Şi după aceea ce s-a întâmplat?

— Bunica şi-a adus brusc aminte că avea de dat un telefon.

Rachel simţi pentru fiica ei un amestec de afecţiune, milă şi exasperare. O iubea pe Hannah, desigur. Dorea s-o ştie fericită. Oare de ce nu şi-ar număra lucrurile pentru care ar fi trebuit să se considere binecuvântată: un soţ drăguţ, cum era Jerry, după acel prim dezastru. O casă foarte frumoasă, chiar dacă lui Rachel nu-i plăcea decorul. Două fiice — una dintre ele, un fotograf de succes, cealaltă cu o căsătorie fericită şi doi copii extraordinar de reuşiţi.

Aşa că de ce era o nenorocire atât de mare dacă Jessie şi Eleanor n-au vrut s-o ia cu ele? Pe Rachel n-ar supăra-o dacă n-ar avea chef de ea în preajma lor! Dacă te laşi rănit în sentimente, întotdeauna poţi găsi ceva de care să te plângi. Poftim, de exemplu, propria ei viaţă. Un soţ foarte bolnav, care nu se va însănătoşi niciodată şi care nici măcar nu o recunoştea când îl vizita, săptămânal. Un imperiu imobiliar pe care-l conducea ea însăşi, în timp ce şacalii urlau şi încercau să-i preia controlul. Cea de-a nouăzecea aniversare a ei peste mai puţin de un an, când mai avea încă o mulţime de lucruri pentru care să trăiască. Şi întotdeauna, în străfundurile inimii sale era amintirea copilului preferat. Nu trecea nici o zi fără să se gândească la Samuel.

— Ştii că şi Hannah îi simte lipsa! (Una dintre ultimele remarci raţionale făcute de Marcus înainte de a se scufunda în uitare în legătură cu moartea lui Sam.) Ar trebui să ţii minte asta, Rachel. Sam era fiul tău, dar era şi fratele lui Hannah. Îl iubea foarte mult. Oricine îşi putea da seama de asta. Încă îi mai poartă doliul.

— Ei bine, şi eu la fel!

— Da, dar nu vrei să-i îngădui să sufere împreună cu tine. Ţi-ai închis inima, lăsând-o pe ea afară. Este singură în durerea ei.

Moartea lui Sam constituia un subiect pe care nici acum şi nici altădată nu avea să-l împărtăşească împreună cu fiica ei. Ceea ce putea face era să fie deosebit de bună cu Hannah diseară, la cină, şi să-i dea de înţeles că o consideră ca pe o persoană foarte dragă. Gândindu-se mai bine, hotărî că le va spune lui Jessie şi lui Eleanor părerea ei. Era egoist din partea lor să ia prânzul fără a-şi invita mama să le însoţească.

3

Decembrie 1991
ELEANOR ŞI JESSIE

Surori. Relaţiile dintre surori pot însemna adeseori ură ascunsă şi o competiţie îndârjită. Dar nu acesta era cazul cu Eleanor şi Jessie. Oricine le-ar fi văzut voioşia când ieşiră din apartamentul lui Hannah ar fi presupus că nu se văzuseră de ani de zile şi nu doar de câteva săptămâni, cât trecuse de la Ziua Recunoştinţei. Eleanor se apropia de patruzeci de ani, Jessie fiind mai tânără cu doi. Cu toate acestea se zbenguiau ca două adolescente, punându-şi piedică pe la spate, înghiontindu-se într-o parte şi-n alta, simulând mânia şi ameninţându-se printre chicoteli şi ţipete ca, în cele din urmă, să pornească braţ la braţ, încântate amândouă de a fi împreună în această zi însorită de iarnă.

În timp ce Hannah, din portalul adăpostit al blocului în care-şi avea apartamentul, le urmărea cu o privire încărcată de reproş, portarul chemă un taxi. După o ultimă ciondăneală în glumă pentru care dintre surori să se urce prima, taxiul se îndepărtă ca un cal sălbatic[1] galben care se cabrează.

— În sfârşit, libere! În sfârşit, libere! exclamă Jessie, aruncându-se în glumă spre sora ei, ca într-o îmbrăţişare fericită. Sfinte Atotputernice, suntem în sfârşit libere!

— Jessie! Termină. O să te audă.

Cu un sentiment de vinovăţie, Eleanor se răsuci să se uite pe fereastra din spate, apoi, cu un geamăt de uşurare, se lăsă să cadă pe bancheta moale. Hannah putea fi văzută vorbind cu portarul. Cu traficul intens de afară, era imposibil să fi auzit. Mama lor încercase să se poarte corect, dar nu prea le uşurase tentativa de a evada doar ele singure să ia prânzul în oraş şi să cumpere cadouri de Crăciun. Aşa cum îi explicaseră lui Hannah, aveau să se mulţumească doar cu un sandvici mâncat la repezeală şi apoi vor cutreiera magazinele, după care vor merge fiecare pe drumul ei, până când se vor reîntâlni

[1] *Bronco*: cal californian sălbatic sau semi îmblânzit (n.t.)

la timp pentru a se înapoia acasă împreună. Tocmai când se pregăteau să plece, fuseseră mirate s-o găsească pe Hannah îmbrăcată ca pentru oraş şi gata să coboare cu ascensorul, odată cu ele.

— Nu vă faceţi probleme. N-am să-mi vâr nasul în treburile voastre. Trebuie să mă ocup şi eu de cumpărăturile mele de Crăciun.

Ce ţi-e şi cu mămica asta bătrână şi cumsecade! Ascunzându-şi enervarea, surorile se prefăcuseră că nu-i observă amărăciunea. Cum Bliss îşi petrecea toată ziua la Rachel, era clar că Hannah sperase să meargă la cumpărături împreună cu ele. După plecarea lui Bliss, Hannah anunţase cu voioşie: „Prânzul îl ofer eu, fetelor! Localul îl alegeţi voi."

Cum i-ar fi putut spune mamei lor că voiau să-şi petreacă ziua împreună? Fără ea. Eleanor bâiguise ceva, cuprinsă de panică, în timp ce căuta o cale de scăpare. Jessie era mai indiferentă faţă de sarcina lor de a menaja sentimentele lui Hannah.

— Dar, mămico, ne ducem să-ţi cumpărăm un cadou. Trebuie să fie o surpriză. Nu poate fi surpriză dacă tu te uiţi peste umărul nostru. Sunt convinsă că înţelegi, nu-i aşa?

Hannah spusese că, fără îndoială, înţelegea, adăugând câteva cuvinte despre cât de recunoscătoare se simţea pentru că fiicele ei erau atât de bune prietene, nu ca în alte familii, în care copiii se urau între ei. Dacă nu voiau ca ea să se ţină de coada lor, foarte bine, nici o problemă. Şi acestea fiind zise, toate trei se cufundară într-o tăcere stânjenitoare în vreme ce coborârea ascensorului spre holul de recepţie părea că nu se va mai sfârşi niciodată.

— Te putem lăsa undeva în drum, mămico?

— Nu, mulţumesc. Metroul este mai rapid.

Cu un gest plin de măreţie le făcu semn că pot pleca, îşi trase pe mâini mănuşile şi îşi ridică gulerul pardesiului, adăugând:

— Şi este şi mai ieftin.

— Metroul?

Sentimentul de vinovăţie al lui Eleanor persista, în timp ce taxiul lor se îndrepta spre centrul oraşului.

— Dumnezeule, Jessie! Ce-ar fi dac-ar jefui-o careva?

— Cine ar îndrăzni?

Din nou surorile se lăsară cuprinse de o veselie copilărească. Inamicul fiind înlăturat, redeveniră fetiţele de şase şi de patru ani, ghemuindu-se una într-alta pentru a se încuraja reciproc.

— Încotro, fetelor?

„Fetele" schimbară o privire. Oare să lase să treacă exprimarea asta fără a-i da o replică usturătoare? Era un bătrân simpatic, cu părul alb, ochelari cu lentile groase, şi un mod degajat de a conduce, care trăda zeci de ani de experienţă la volan. Nu voise să dea dovadă de lipsă de respect. Dacă i-ar oferi prilejul, cu siguranţă le-ar povesti că are două fete frumoase, întocmai ca ele, şi le-ar arăta fotografiile lor.

— În centru. Ia-o pe strada 57 până ne decidem.

Veşnica problemă era unde să ia masa. De obicei, newyorkezii se asigurau unii pe alţii că nu exista nici un loc în care să poţi mânca. În ciuda miilor de localuri specializate în toate artele culinare existente în lume, când era vorba de făcut o alegere se instala o amnezie bolnăvicioasă.

— Pastramă? sugeră Eleanor.

Oraşul colesterolului.

— Mâncare chinezească?

Nici gând.

Un local italienesc? Franţuzesc? Indian? Texano-mexican?

Rachel le aştepta la o cină servită devreme.

— Ştiu. La „Pasta Beanery"! (Jessie citise despre asta în *Times* — un local nou, vizavi de magazinul „Bergdorf".) Salate de fasole, paste făinoase, *capuccino*. Foarte *italiano*. Reporterul spunea că chelnerii servesc cei mai buni iepuri de partea asta a oceanului!

La piaţa Columbus, traficul deveni atât de dificil încât se hotărâră să coboare şi să traverseze pe jos strada 57. O echipă de filmare înregistra pe peliculă o prezentare de modă în jurul statuii lui Cristofor Columb. Un grup de manechine îmbrăcate în rochii vaporoase de vară ignorau frigul de decembrie, supunându-se cu răbdare instrucţiunilor fotografului.

— Hai să ne uităm câteva clipe, zise Eleanor.

Jessie se întrebă dacă scena îi reamintea surorii sale cariera pe care ar fi putut s-o aibă. Eleanor Ford îi prezisese realizări măreţe.

— Vreun regret, El?

Eleanor păru nedumerită.

— Regret?

— În legătură cu cariera de model.

— Eşti nebună?

Un curier pe bicicletă se strecură printre ele în mare viteză. Amândouă surorile săriră înapoi. În loc să se supere, Eleanor execută un mic pas de step, exprimându-şi încântarea:

— Îmi place! Îmi place mulţimea. Şi circulaţia vehiculelor. Şi New York-ul. Ador New York-ul!

Croindu-şi drum pe trotuarele aglomerate până pe strada 57, se strecurară pe lângă grupurile de tineri înşiraţi în preajma cafenelei „Hard Rock". Fură de acord că şi lui Bliss i-ar plăcea asta. Poate mâine. Liga Studenţilor de la Arte. Neonul de la „McDonald", „Carnegie Hall" şi „Ceainăria Rusească", vizavi.

— Jessie! Priveşte!

În vitrina librăriei „Rizzoli" se înălţa o piramidă alcătuită din multe exemplare ale cărţii lui Jessie, *Lumea lui Bliss*, la care fuseseră adăugate copii mărite ale câtorva fotografii de-ale ei.

— Hai să intrăm!

— Nici nu mă gândesc.

Fără voia ei, Jessie se simţea neobişnuit de timidă. Cărţile expuse în vitrină erau o supriză. Ştia că ar fi trebuit să se prezinte directorului librăriei „Rizzoli". Ştia că ar fi fost primită bine şi că probabil i s-ar cere să semneze cărţi pe care aveau să pună eticheta: „Cu autograful autorului". Ea însăşi se mira de propria-i reţinere. Pe de o parte, avea tot dreptul să fie mândră de realizarea ei. Pe de alta, se simţea de parcă ar fi făcut o fraudă; autoarea unei şarlatanii bazate pe un noroc întâmplător. Faptul de a fi salutată ca un artist o umilea. Ea era un jurnalist care muncea cu sârg, atâta tot.

— Dar, Jessie... e *cartea ta!*

Un necunoscut se opri să vadă care era cauza gâlcevii.

Eleanor îl înhăţă de braţ:

— E cartea surorii mele! *Lumea lui Bliss!* Bliss este fiica mea...

Jessie îşi trase repede sora la o parte.

— Calmează-te. Mor de foame.

Eleanor nu voia să fie gonită de acolo. Se înţepeni pe picioare ca un catâr încăpăţânat.

— Hei, ce-nseamnă asta?

Jessie îşi muşcă buza. Dacă ea însăşi nu-şi putea înţelege sentimentele, cum să i le explice surorii sale?

— Vino, n-o să mai găsim nici o masă liberă.

Îşi reluară mersul. Eleanor o considerase întotdeauna pe Jessie ca pe o fiinţă netemătoare, sociabilă, uneori chiar îndrăzneaţă. Nimic nu o intimida vreodată pe Jessie. Brusca timiditate a surorii ei i-o

reaminti pe Bliss şi cât de ruşinoasă devenise şi ea când apăruse cartea şi când telefonul începuse să sune. Era îngrijorată în privinţa lui Bliss. Voia să şi discute problema cu Jessie. Nu putea preciza ce anume, dar ceva o îngrijora.

— Ce să luăm? întrebă Jessie, ridicând meniul.

Localul „Pasta Beanery" era ticsit cu acea specie de femei newyorkeze pe care Jessie le numea „Invadatoarele Marţiene" — făpturi lungi şi subţiri, acoperite cu un minimum de carne întinsă zdravăn peste nişte carcase înguste şi scheletice. Erau lipsite de organe interne. N-ar fi avut loc pentru ele. Nu aveau şolduri, nici sâni şi nici fund. Şi deoarece nu aveau pori, nu transpirau.

Aspectul stratificat care-i înnebunea pe bieţii umanoizi era conceput de „Invadatoarele Marţiene" ca un mijloc de recunoaştere reciprocă pe un tărâm străin. Vara, „Invadatoarele" purtau straturi peste straturi de caşmir, lână, mătase şi piele, fără a da nici un semn că le-ar fi cald. Dacă le priveai cu atenţie vedeai că nu mâncau cu adevărat. Comandau mâncare. O învârteau prin farfurie şi o ridicau la buze, dar niciodată nu băgau vreo bucăţică din ea în gură.

Pe Jessie o făceau să se simtă obeză şi obscenă, în timp ce se gândea cu melancolie la sandviciurile de odinioară, pline de maioneză, la friptura de vită cu orez, salată de varză şi sos rusesc, la o porţie de peştişori prăjiţi cu mult ketchup şi la nişte gogoşi fierbinţi urmate de nuci şi cireşe.

— Eu iau salata din patru soiuri de fasole cu sos de tofu. Tu ce vrei, Eleanor?

Salată din patru soiuri de fasole? Sos de tofu? Eleanor se bucura că înainte de a pleca de la Riverton se ospătase cu un mic-dejun alcătuit din ouă cu slăninuţă prăjită. La mesele din dreapta şi din stânga lor, „Invadatoarele" îşi încordau auzul ca să le audă decizia.

— Voi lua şi eu acelaşi lucru.

Nu se afla acolo ca să mănânce; venise pentru a fi împreună cu sora ei. Era acolo ca să se pună la curent cu noutăţile familiei şi să se gândească la ce să cumpere de Crăciun pentru fiecare. De obicei Rachel era capitolul A. Fotografia ei apărută în *Times* avea s-o facă mai dificilă ca oricând. Cu luni în urmă, Rachel citise un articol despre Marlene Dietrich şi modul în care un tip specializat în machiaje

reuşise să facă faţa celebrei artiste să pară mai tânără cu douăzeci de ani, folosind o plasă de tifon invizibilă care îi comprima pielea şi îi susţinea bărbia. Se prindea după urechi şi la ceafă, sub păr.

— M-a tot bătut la cap să i-l găsesc, se văită Jessie. Cum aş putea da de el? Ce sunt eu, o scamatoare? „Eşti celebră ca fotograf, nu-i aşa? Fotografii ştiu cum să descopere diverse lucruri!" mi-a replicat. „Dar, bunico..." am început eu. Mi-a sărit în cap. „Să nu-mi spui mie bunică!..." „De acord!", am zis. „Dar faimoasa apariţie a Marlenei în Las Vegas s-a petrecut în prima parte a anilor '60. Acum treizeci şi cinci de ani. Toţi trebuie să fi murit până acum." Ştii ce mi-a răspuns? „Eu una n-am murit!" Şi atunci mi-a căzut fisa, El. Mi-am dat seama ce voia ea de fapt. Voia să-i spun că ea nu are nevoie de tifon. Că nu-i trebuie nimic. Că nu are nevoie de lifting facial. Că are optzeci şi nouă de ani mergând pe treizeci şi cinci şi că noi toţi ştim...

Eleanor îi prinse aluzia:

— Că ea ni-cio-da-tă nu şi-a făcut un lifting facial!

— Sigur că nu. Toţi ştiu asta. Atunci când s-a dus la clinica particulară a doctorului Coslove a fost pentru o...

— O de-vi-a-ţi-e de sept! Toată lumea ştie asta!

Râseră cu poftă de excentricitatea bunicii lor, dar problema rămăsese. Ce să-i cumpere lui Rachel pentru Crăciun?

Jessie avu o inspiraţie subită.

— Am găsit, El. Pe toţi sfinţii, am găsit! Un album pentru poze şi amintiri! (Albumele astea erau pentru copii şi pentru proaspete mămici.) Un album foarte mare şi scump, din piele, pentru tăieturile ei din ziare. Întocmai ca o stea de cinema. Începând cu fotografia ei împreună cu Brooke Astor!

Gata cu un cadou. Cine vine la rând?

Marcus, bineînţeles. Aveau tendinţa de a uita că el se stingea în sanatoriul acela din Connecticut, aşteptând să moară. Rachel îl menţiona rareori, deşi ele ştiau că ea telefona acolo zilnic şi că se ducea regulat să-l vadă. De cât timp erau căsătoriţi? De peste patruzeci de ani. Imediat după război, chiar după moartea tânărului Samuel. Aşa cum le explicase odată Hannah, Rachel era neconsolată, iar Marcus fusese pentru ea umărul puternic pe care să plângă.

Hannah nu pomenea niciodată de adevăratul lor bunic, Will Lawrence, care murise în mod atât de tragic, pe vremea când ea şi Samuel erau copii. Odată, când ele insistaseră să afle ce se întâm-

plase, ea a spus că fusese un accident, el căzuse în faţa unui tren de metrou, în staţia de pe strada 72.

— Un coş cu fructe şi bomboane, ca anul trecut, decise Jessie.

Bineînţeles că Marcus nu avea să ştie cine-l trimisese. Darul era mai mult în folosul personalului spitalicesc şi al lui Rachel, cu prilejul următoarei vizite. Învelit frumos, şi cu un cartonaş elegant, semnat: „Cu dragoste" din partea nepoatelor lui, Eleanor şi Jessie.

Următorul?

— Luke şi Jason. Mare păcat că n-au putut veni şi ei! spuse Jessie pe un ton sarcastic.

Ochii lui Eleanor se umplură de lacrimi.

— Vai, Jess! Am nevoie de sfatul tău.

Oare tot o mai pisează Luke din cauza cărţii? Sărise până-n tavan când auzise că fotografiile pe care Jessie i le făcuse lui Bliss urmau să fie publicate. Când o echipă de filmare de la CNN apăruse pe neanunţate la Riverton pentru a suprinde „adevărata" lume a lui Bliss, refuzase să-i lase în casă, şi o ţinuse pe Bliss în camera ei până când nenorociţii se lăsaseră păgubaşi şi plecaseră. „Pornografie" — aşa numea fotografia care o arăta pe Bliss spălându-şi părul aplecată peste chiuveta din baie, îmbrăcată doar în lenjeria intimă, şi pe cea în care Bliss spăla câinele în curtea din spate, cu bluza udă lipindu-i-se de sânii tineri, abia înmuguriţi.

Timpul şi articolele laudative îl mai calmaseră. Când Jessie le-a dat jumătate din încasările ei lui Bliss şi lui Jason, el îi mulţumise în stilul său scorţos. Eleanor îi spusese mai târziu că lui Luke îi părea rău şi că spera ca Jessie să înţeleagă că el încerca doar să-şi apere fiica.

— E vorba de Luke?

— Nu. De Jason.

Avea probleme? Greu de crezut. Dacă exista cineva cu capul pe umeri, acela era Jason. Dar parcă poţi să ştii? Băiatul era în primul an la colegiu, pentru întâia dată departe de casă. Oare devenise homosexual? Copiase la examene? Dăduse iama prin cluburile de fete? Droguri? *Doamne, fă să nu fie droguri!*

— S-a hotărât să-şi folosească al doilea prenume.

Dacă n-ar fi fost expresia îndurerată de pe chipul surorii sale, Jessie ar fi izbucnit în râs.

— *Samuel!* Nu-ţi aduci aminte? gemu Eleanor. Lui Rachel o să-i sară ţandăra.

Jessie uitase de cele întâmplate când Eleanor şi Luke îi dăduseră primului lor născut numele de Samuel. Hannah le povestise deseori fiicelor sale despre fratele mai mare care murise în război, înainte de naşterea lor, cât de chipeş, inteligent şi bun era, şi cât de mult îi mai ducea încă dorul. Hannah fusese mişcată când Luke şi Eleanor îi aduseseră la cunoştinţă decizia lor şi se prăbuşise când Rachel se opusese cu fermitate acelei idei.

— În familia asta nu va exista niciodată decât un singur Samuel. Acel Samuel este fiul meu şi a murit!

La început, Luke rezistase. Copilul era al lor, nu al lui Rachel. El şi Eleanor aveau să-i dea numele pe care îl voiau ei. Dar până la urmă ajuseseră la un compromis. Îl numiseră pe fiul lor Jason Samuel, apărând astfel Samuel în certificatul de naştere, dar nu şi în folosirea de zi cu zi. Până acum.

— Rachel nici nu va voi să audă. Jason — vreau să spun Sam — e la fel ca taică-său. Nu-i place să vină la oraş. Subiectul acesta nu va fi luat niciodată în discuţie. Bliss nu-l va da de gol. Nu te mai tot frământa!

Eleanor încă mai păstra pe faţă expresia aceea ciudată.

— O.K.. Hai să lămurim lucrurile, spuse Jessie. Luke e tare cătrănit c-ai venit la New York?

Povestea se revărsă. După atâţia ani, Luke încă o mai trata ca pe o debilă mintal. În seara din ajun avuseseră o discuţie. Ea crezuse că se rezolvase şi pe urmă, în dimineaţa asta, cearta reîncepuse. Era în legătură cu traseul pe care avea să-l urmeze pentru a ajunge în oraş.

— Am condus pe aceiaşi drum până aici de nu ştiu câte milioane de ori dar, dintr-o dată, lui Luke i s-a părut o prostie. Zicea că toată lumea ştie că e mai bine să treci podul Rip Van Winkle şi de acolo să mergi spre New York pe autostrada statală.

— Da, şi? Care-i problema?

— Păi... mie îmi este frică să conduc pe autostradă. Traficul este atât de rapid, încât mi-e groază să nu mă pierd sau să am un accident.

— Şi? (Jessie era perplexă. De ce era Eleanor atât de disperată?) Şi, prin urmare, pe care drum ai venit, pentru numele lui Dumnezeu?

— Am folosit drumul meu obişnuit.

— Şi ai sosit direct, aşa e?

— Dar când mă va întreba, va trebui să-i spun adevărul.

Iritarea lui Jessie dispăru. Strânse cu putere mâna surorii sale.

— Ai ajuns aici, nu-i aşa?

Eleanor confirmă, dând din cap.

— O.K. Gândeşte-te la problemă în felul acesta. Nu eşti obligată să-i spui mereu adevărul, mai ales în legătură cu ceva atât de ridicol.

— Oh, dar Jessie, noi întotdeauna ne spunem unul altuia adevărul!

Jessie cumpăni ceea ce voia să spună, apoi rosti cuvintele:

— Îţi aminteşti de Grecia?

Eleanor rămase cu gura căscată, apoi se agăţă de mâna lui Jessie.

— Ah, Jessie! Ai dreptate. Îi mulţumesc lui Dumnezeu că eşti sora mea!

— Şi eu la fel. Acum, hai să continuăm cu lista. Până la ora cinci avem de făcut un milion de lucruri.

Fu rândul lui Jerry. La vremea când Hannah se măritase cu Jerry, amândouă surorile erau prea mari ca să-i mai spună „tată", deşi el era cel mai bun lucru care i se întâmplase vreodată mamei lor. Judecând după toate criteriile posibile, Jerry ar fi fost soţul şi tatăl ideal, dacă Hannah l-ar fi cunoscut mai devreme. Printr-o ironie a soartei, în zilele care au urmat imediat după sfârşitului celui de-al doilea război mondial, el şi Hannah trăiseră la New York vieţi paralele, dar nu se întâlniseră niciodată. Amândurora le plăcea muzica folk şi, aşa cum se dovedise, frecventau aceleaşi localuri de noapte din Greenwich Village.

La reîntoarcerea lui Jerry din Pacificul de Sud, el descoperise că mama lui se descotorosise de colecţia lui de discuri: Burl Ives, Pete Seeger, Richard Dyer-Bennett, Susan Reed, Woody Guthrie. O iertase, însă niciodată nu încetase să regrete. Scotocind în geanta ei, Jessie pescui o tăietură de ziar:

— Librăria Congresului a scos o nouă ediţie a vechilor înregistrări cu turaţie 78, într-un album cu patru volume. Sigur cuprinde totul. Îi va plăcea mult.

— S-a făcut! exclamă Eleanor, bifând în gând şi numele lui Jerry. Mămica încă mai este fericită cu el, nu-i aşa?

Rareori îl menţionau pe adevăratul lor tată. Din câte ştiau ele, Viktor nazistul se afla şi acum tot în Germania, unde îl văzuseră ultima dată, când erau adolescente. Hannah îl scosese din memorie şi acoperise eventualele cicatrice rămase. Le trata pe Eleanor şi pe Jessie ca şi cum s-ar fi născut prin imaculata concepţie. O singură dată primiseră ele un indiciu cu privire la chinurile ei. Cu câţiva ani în urmă, priveau toate trei un documentar TV despre al Treilea Reich în care, într-un jurnal de actualităţi nazist, apărea un ostaş arogant rânjind batjocoritor în timp ce privea cum o familie amărâtă de evrei era silită să urce într-un vagon de vite. Toate trei îşi dăduseră seama că tipul semăna perfect cu Viktor, poate că era chiar el.

Hannah şi Jessie stătuseră cu buzele strânse; în schimb, Eleanor strigase, neputându-se stăpâni:

— Îl urăsc! Îl urăsc!

Consolând-o, Hannah raţionase filozofic:

— Îl pot dispreţui pentru ceea ce era, dar totuşi îi mulţumesc pentru că datorită lui vă am pe voi, cele două fete mult-iubite ale mele.

Fiicele ei nu-i povestiseră niciodată în amănunt călătoria lor în Germania, şi nici motivele bruştei şi tainicei lor plecări. Documentarul TV declanşase în Eleanor cele mai profunde sentimente de ură şi dispreţ. Fusese incapabilă să-şi reţină hohotele de plâns, până când Jessie o apucase cu fermitate de umeri:

— Ţine minte un lucru. Dacă n-ar fi fost Viktor, niciodată nu l-ai fi cunoscut pe Luke!

Acum, faptul că Eleanor încă mai era bucuroasă că-l întâlnise pe Luke îi era evident lui Jessie din felul tandru în care îi explicase problemele ei, în timp ce alegeau un cadou de Crăciun pentru el. Când se cunoscuseră, Luke fuma pipă, însă renunţase de mult la fumat.

— Era atât de impozant cu pipa lui din spumă de mare, spuse ea oftând.

Hainele nu intrau în discuţia. Şi le comanda el însuşi din cataloage, iar salopete îşi cumpăra de la magazinul local.

— Ce-ai zice de nişte pijamale din satin roşu, de la „Viktoria's Secret"? sugeră Jessie.

Eleanor roşi.

— El nu... ei bine, realitatea este că... el nu poartă nimic în pat, se grăbi ea să-şi încheie fraza.

Luke avea un trup spectaculos, sau cel puţin atât cât putuse vedea Jessie din el în timpul celor trei luni pe care le petrecuse la Riverton. Masiv şi musculos. Şi, în plus, puternic, aşa cum descoperise ea după ce o ploaie torenţială făcuse în faţa casei o groapă de dimensiunile unui şanţ de apărare. El o ridicase în braţe şi o trecuse dincolo de parcă ar fi fost un copilaş. Nu zîmbise când ea îi spusese: „Îţi mulţumesc, sir Waiter!"

Oricare ar fi fost cauza — gândul la soţul ei, fără nici o îmbrăcăminte, alături de ea în pat, sau energia datorată salatei din patru soiuri de fasole — fapt este că Eleanor începu să se simtă mai bine. „Cei doi bărbaţi din viaţa ei erau imposibili" — declară cu mândrie. Singurul lucru pe care-l putea face era să se ducă la „Bloomingdale" şi să aştepte scânteia inspiraţiei.

— Nu zău, Jess, de ce nu iei pentru Clifford pijamaua din satin roşu?

Jessie alesese deja cadoul pentru el — o haină militară din piele, „Armani", de la magazinul „Bergdorf" pentru bărbaţi, pe care i-o păstrau până ce el va putea veni s-o probeze. Gândindu-se la Clifford şi la pat, fu rândul lui Jessie să se îmbujoreze. În momentele lor cele mai intime, el îi cânta adeseori. Încet, cu un accent ca acela al lui Noel Coward: *I'll seize you again, whenever spring breaks through again* [1]. Pentru a-i face o surpriză, ea se dusese la un studio de înregistrări şi luase discul unui tânăr artist dintr-una din formaţiile muzicale engleze care cânta melodii de-ale lui Noel Coward cu versuri noi, erotice.

— O s-o faci în cele din urmă, Jess?

— Să fac ce? întrebă Jessie, zâmbind sarcastic.

— Să te măriţi, caraghioaso!

— Cine-a vorbit despre căsătorie? Dar dacă ne vom hotărî, tu vei fi doamna mea de onoare.

— Şi să-i frâng inima lui Bliss?

Bliss! Fuseseră atât de ocupate cu flecăreala, încât rămăseseră în urmă cu planul. Mai erau de rezolvat Bliss şi Hannah. Doamne! nu trebuiau s-o uite pe Hannah. În nici un caz, după ce spuseseră că nu le poate însoţi pentru că se duceau să cumpere un cadou pentru ea.

— Îţi aduci aminte de „Plângăcioasa"? întrebă Eleanor pe neaşteptate.

[1] Te voi prinde-n braţe iar, ori de câte ori vine primăvara. (n.t.)

Cu multă vreme în urmă, la un Crăciun, Hannah cumpărase pentru amândouă o păpuşă „Tiny tears" [1]. Fusese singura împrejurare în care se luaseră la bătaie. Când păpuşa rămăsese fără un braţ, Hannah le-o luase s-o pună bine până când aveau să înveţe cum să se poarte.

— Plângea cu lacrimi adevărate. Bea dintr-un biberon şi îşi uda chiloţii. Ce vremuri! Astăzi probabil că ar avea menstruaţie şi vaginită!

— Jessie! Te rog...

„Marţienele" de la masa alăturată erau cât pe ce să se înece. Eleanor schimbă prin urmare subiectul:

— Ştii, Jess, ce-şi doreşte Bliss? Un aparat de fotografiat. Vrea s-o înveţi să facă fotografii.

Un aparat de fotografiat! Sigur că da! Cum de nu se gândise la asta?

— Grozavă idee, El!

Eleanor tot mai păstra expresia îngrijorată.

— Vai, Jess! Uneori mă simt atât de neajutorată!

„Marţienele" îşi achitară nota de plată.

— Acum putem vorbi.

Jessie ştia. Adevărata grijă a lui Eleanor era Bliss.

— Este prea încrezătoare, iar eu sunt prea... nepricepută, începu Eleanor.

Făcea impresia că mama şi fiica încă nu discutaseră despre sex, SIDA şi prezervative. Jessie încercă să-şi liniştească sora.

— Bliss ştie totul despre astea. Copiii sunt altfel în zilele noastre.

— Pur şi simplu nu ştiu cum s-o apăr de... ştii tu, animalele de pradă!

— Ei bine, ea ştie cu siguranţă îndeajuns cât să nu urce într-o maşină cu indivizi străini, protestă Jessie.

Dar nu străinii o îngrijorau pe Eleanor.

— Cred că s-a îndrăgostit de un coleg de cameră al lui Sam. Îl cheamă Corey. Are douăzeci şi unu de ani. Conduce o furgonetă în spatele căreia a pus o saltea — pentru a face camping, zice el. Şi cântă la chitară.

— Oho! O chitară? Asta e periculos.

[1] *Tiny Tears* (engl.) = Lăcrămioare. (n.t.)

— A scris un *cântec* pentru ea!

— Irezistibil. Ai întrebat-o ce părere are despre el?

— Spune că are un fund atrăgător.

— Şi chiar are?

— De unde să ştiu eu?! ripostă Eleanor, indignată.

— Ai patruzeci de ani. Încă n-ai murit.

Eleanor era gata să izbucnească în lacrimi.

Nu atât problema sexului o înspăimânta, ci aceea a drogurilor. După ce Sam şi Corey petrecuseră un week-end acasă, venind de la colegiu, camera lui Sam duhnea a marijuana.

— Crezi că Bliss face şi ea astfel de experienţe?

Chestia asta era într-adevăr serioasă.

— Nu ştiu precis. (Spaima îi era vădită.) Aud mereu despre părinţii care îşi închipuie că odraselele lor sunt O.K. şi, deodată, acestea sunt prinse făcând trafic cu droguri în curtea şcolii.

Scotoci în voluminoasa geantă de umăr, căutând anunţul cât o foaie întreagă de jurnal în care erau enumerate semnele revelatoare ale abuzului de droguri pe care părinţii trebuie să le urmărească la copiii lor.

— Vezi? Ochii injectaţi pot însemna marijuana. Pot însemna şi alergie. Îţi aduci aminte? Bliss este alergică la praf.

— Şi un nas care curge? Uite ce zice aici. „Poate indica utilizarea cocainei."

— Poate indica şi un nas care curge! Fetei îi curgea nasul încă de când avea doi ani, îţi minte? Lasă prostiile astea, Eleanor. Bliss nu e o consumatoare de droguri, O.K.?

Şi vorbind astfel, luă articolul de ziar şi-l sfâşie în bucăţele mărunte, pe care apoi le azvârli pe tava cu farfurii murdare a unui chelner ce tocmai trecea pe lângă ele.

Eleanor se calmase, chiar dacă nu era cu totul convinsă.

— Hai să schimbăm subiectul. Ce zici de un desert?

Îşi plătise tributul pentru sănătate cu salata din patru soiuri de fasole.

— Vrei să facem pe din două o plăcintă?

Apoi lui Jessie îi veni o idee mai bună.

Sora ei avea nevoie într-adevăr de un calmant.

— Hai să luăm câte un pahar de vin.

Chardonnay-ul îşi arătă efectele mai repede decât sperase Jessie. Ochii Eleanorei sclipeau şi trupul i se relaxă în mod vădit. Jessie zâmbi sarcastic. „Mirositoarea de dopuri." Aşa îi spuneau pe vremuri lui Eleanor cei din gaşca lor. Tot ce trebuia să facă sora ei era să miroasă dopul unei sticle de vin şi era gata ameţită. O bere o punea la pământ. Băuse aproape jumătate din paharul ei când Jessie i-l luă şi-l goli până la fund în locul ei.

— Avem o după-amiază lungă în faţa noastră!

Eleanor se uită la sora ei cu o privire ce exprima o introspecţie sufletească.

— Ştii ceva?

Jessie văzuse expresia asta pe feţele unor oameni, în baruri şi în avioane, în clipa semnificativă dinainte de a-şi mărturisi cele mai întunecate dorinţe ale lor. Totuşi acum, în faţa ei nu se afla un străin care se pregătea să joace hopa-mitică — era sora ei, a cărei limbă se dezlegase atât din cauza vinului, cât şi a problemelor care o frământau.

— Ce?

— N-o să râzi?

— N-o să râd. Îţi făgăduiesc.

— Este... ei bine, e un fel de secret.

Jessie strânse iarăşi mâna surorii sale.

— Amândouă ştim să păstrăm un secret, nu-i aşa, El?

Eleanor se strădui să-şi concentreze privirea în ochii lui Jessie, evaluându-i loialitatea.

— Bineînţeles, ştim cum să păstrăm un secret. Luke m-ar omorî dacă aş spune vreodată secretul *ăsta*. Este ceva mai deosebit. Mai *mult* un fel de decizie. Dar las-o baltă, nu-i important.

— Fără îndoială că este important.

— Eu nu sunt decât o gospodină. Tu eşti *artista*.

Jessie suflecă mâneca bluzei lui Eleanor şi cuprinse între palme antebraţul gol al surorii ei.

— Spune-mi în clipa asta sau îţi fac figura indianului.

Ameninţarea îi reaminti lui Eleanor de copilăria lor.

— Las-o baltă, repetă râzând. Este cu adevărat lipsit de importanţă.

Jessie îşi intensifică strânsoarea şi începu să-şi răsucească palmele între care ţinea încheietura surorii ei în direcţii opuse.

— Aştept!

— Bine... dar e realmente o prostie.

— Pune-mă la încercare.

Eleanor făcu o tentativă curajoasă de a-şi aduna gândurile.

— Ei bine, ştii... ca toată lumea, am citit şi eu despre Lady Di, Fergie, Ivana, Madonna, Liz Taylor şi Demi Moore şi toate problemele lor cumplite şi toate chestiile alea şi...

— Şi...

Di şi Fergie? Ce legătură aveau ele cu viaţa lui Eleanor?

— N-o să râzi?

Jessie îşi întări strânsoarea pe încheietura surorii sale.

— Bine, bine. Ştiu că sună ca o glumă, dar... (Trase adânc aer în piept.) M-am hotărât să nu-mi mai fac griji cu privire la personalităţile celebre!

Asta era? Jessie nu ştia dacă să râdă sau să plângă. Blândeţea şi bunătatea surorii sale o lăsau perplexă. Într-o lume plină de înşelăciuni şi manipulări neruşinate, nevinovăţia sufletească a surorii ei te speria. Femei ca Eleanor erau cele care sufereau din toată inima pentru poveştile ghinioniste ale celor bogaţi şi faimoşi; care îşi făceau griji în legătură cu vieţile lor amoroase, cu copiii lor şi cu greaua povară a celebrităţii lor. Slavă Domnului că Eleanor locuia într-o suburbie! În Manhattan ar fi fost o ţintă uşoară pentru orice artist de doi bani şi pentru jocul de-a momeala.

— Ai perfectă dreptate, îi spuse Jessie cu seriozitate. Gândeşte-te şi tu: oare ei se sinchisesc de problemele tale?

— Păi nu. Niciodată nu m-am gândit la asta.

— Atunci s-a rezolvat. Ai scăpat din cârligul undiţei. Hai să luăm un capuccino şi pe urmă plecăm!

Mai era de rezolvat cadoul pentru Hannah.

— Ce părere ai de o cutie mare cu îngheţată de cafea? sugeră Eleanor.

Pasiunea lui Hannah pentru îngheţata de cafea trezi amintirile unor trataţii din copilărie, la „Schrafts".

— Sandviciuri cu şuncă şi brânză pe felii de pâine fără coajă! Îngheţată servită în farfurii metalice, ca s-o păstreze rece! exclamă Jessie.

Şi apoi redeveni serioasă. Viktor încă mai era pe scenă în ziua în care familia luase prânzul la „Schrafts", şi Jessie îşi folosise lingura

ca pe o catapultă pentru a o împroşca pe Eleanor cu bulgări de îngheţată peste masa de marmură. Când Eleanor ripostase, Viktor ameninţase că o va duce la Auschwitz.

Acela fusese unul din foarte puţinele prilejuri în care Hannah îşi spusese cuvântul.

— Adu-ţi aminte cum i-a spus să părăsească restaurantul chiar în clipa aceea şi să nu mai îndrăznească *niciodată* să ameninţe copiii cu un lagăr de concentrare, zise Eleanor, pe un ton calm.

Nu avea nici un rost să se prefacă. O lăsaseră pe mama lor să stea singură pe trotuar, când ea sperase să fie împreună cu ele. Oricum ar fi întors lucrurile, realitatea era că se descotorosiseră de ea. Oricât ar fi fost de acord că Hannah prefera să-şi facă de una singură cumpărăturile, oricât de convingător ar fi putut argumenta că ele două nu se văzuseră de câteva săptămâni şi că aveau o mulţime de lucruri cu care să se pună la curent — în plus, de cumpărat şi cadoul pentru Hannah — faptul rămânea de o claritate crudă. O lăsaseră singură şi tristă, să-şi petreacă ziua fără fiicele sau nepoata cu care ar fi împărtăşit bucuria vacanţei.

— Am găsit! exclamă Jessie. Ce-i place mamei mai mult decât îngheţata de cafea?

— Mănuşile!

Asta era: una, sau poate două perechi din acelea pe care ea nu şi le-ar fi cumpărat niciodată, deşi şi-ar fi putut permite. Franţuzeşti, din piele de căprioară, căptuşite cu mătase. Măsura şapte şi jumătate. Fără nasturi. Fără nici un fel de zorzoane. Exact tipul clasic, scurt, asemenea cu acelea pe care le purta astăzi şi pe care Jessie le recunoscuse cu încântare ca fiind perechea pe care i-o cumpărase mamei sale la Paris, în timpul unui week-end nebun cu Jimmy Kolas.

„Saks", pe Fifth Avenue, ar fi probabil cel mai bun loc unde să le găsească. Hannah le va ierta când va deschide cutia. Îşi va da seama că nu i le-ar fi putut cumpăra cu ea alături.

Hannah nu se supărase, se asigurară una pe cealaltă. Spusese că nu se supărase, nu-i aşa? Avea şi ea de făcut cumpărături, nu-i aşa?

Oricum, diseară aveau s-o împace.

4

Decembrie 1991
HANNAH

Tot drumul de înapoiere de la magazinul universal „Macy", Hannah se luptase să se stăpânească. Oare înnebunea? Gâtul îi era atât de contractat încât abia reuşi să-i şoptească şoferului de taxi adresa. Când scoase din portmoneu bancnota de douăzeci de dolari, mâinile îi tremurau, şi coborî grăbită din maşină fără a mai aştepta restul.

Bruno, portarul, o salută cu obişnuitul lui zâmbet amabil. Nici oglinda din hol nu reflectă altceva decât imaginea unei femei de vîrstă mijlocie, bine îmbrăcată, care părăsise clădirea cu vreo cinci ore mai devreme, împreună cu cele două fiice ale ei.

Ajunsă în fine în siguranţă, în apartamentul ei, trase ambele zăvoare ale uşii, ca spre a lăsa afară amintirea a ceea ce i se întâmplase în Ţara lui Moş Crăciun. Oare e posibil s-o fi luat razna pentru câteva clipe? Fusese victima vreunui soi de halucinaţie? Slavă Domnului că putea fi singură şi să se gândească în linişte! Deoarece doar ea avea să se ducă la Rachel pentru masa de seară, Jerry era plecat undeva în oraş, făcând turul petrecerilor de Crăciun împreună cu câţiva prieteni apropiaţi. Nu avea să se înapoieze acasă decât târziu.

Şi nu că nu l-ar fi iubit pe Jerry sau n-ar fi avut încredere în el. Era fericită cu căsnicia lor. Şi totuşi, într-o situaţie de criză, când apăreau probleme dificile, simţea nevoia să fie singură. Dându-şi jos hainele, se calmă. O baie fierbinte, parfumată cu *paciuli*, o linişti şi mai mult. Apăsarea din piept slăbi. Putea iar să respire în voie. Pe măsură ce încordarea îi părăsea trupul, retrăia evenimentele zilei care începuse cu naiva speranţă că avea să-şi trateze fiicele cu o masă de prânz.

Era ceva neobişnuit ca o mamă să-şi dorească să-şi petreacă timpul cu fetele ei? Problema consta în faptul că ele nu voiau să-şi petreacă timpul cu ea. *Înţelegi, mămico?* Bineînţeles că înţelegea. Nu era nevoie s-o pocnească în cap cu o măciucă de baseball. Cele

două surori voiau să fie singure, fără plictisitoarea lor mămică bătrână, care să le strice tot cheful.

Aşa păţeşti dacă te legi prea mult de copiii tăi, îşi spusese în sinea ei azi-dimineaţă, în timp ce stătea singură pe trotuar, uitându-se în urma taxiului care se îndepărta în viteză. *Ţi-ai făcut-o cu mâna ta!* îi va replica Jerry când îi va povesti mai târziu, în seara asta. Avea dreptate, ca de obicei. De fapt, nici nu era nevoie ca el să-i sublinieze asta încă o dată; se pusese ea singură în situaţia de a fi respinsă, nimeni altcineva fiind vinovat în afară de ea. Oare când avea să privească viaţa aşa cum era — cea reală, şi nu cea pe care şi-o dorea în închipuire?

Fără să ştie cum, devenise invizibilă pentru fiicele ei şi pentru Rachel, ba chiar şi pentru Bliss. Şi nu pentru că ele ar fi făcut vreun efort s-o ignore. Pur şi simplu n-o vedeau. Nici una din ele nu observa pierderea celor cinci kilograme pe care reuşise să le dea jos, de la Ziua Recunoştinţei încoace, şi nici noua garderobă de veşminte tricotate pe care le cumpărase, după slăbire, de la „St. John".

Hei... arăţi splendid! Îşi spuneau asta una alteia încontinuu. Le-o spunea şi ea lor cu orice prilej. Zadarnic aşteptase să i-o spună şi ele ei. Rachel nu vedea decât părul cărunt şi lipsa rimelului. După o îmbrăţişare zdravănă, la început, Bliss îi era întotdeauna luată de lângă ea, fie de Rachel, fie de mama şi de mătuşa sa. Hannah sperase că, insistând ca fetele să locuiască la ea şi nu la Rachel, va reuşi să petreacă mai mult timp cu iubita ei nepoată. Dar pe urmă Rachel intervenise şi aranjase ca Bliss să-şi petreacă ziua cu ea. Iar Eleanor şi Jessie plecaseră singure cu primul prilej.

Se simţea neajutorată şi oarecum patetică. Intensitatea cu care avea nevoie să se bucure de atenţia lor o rodea pe dinăuntru, otrăvindu-i psihicul, de altfel sănătos. Ce mult dorea să fi avut o soră! Cât de tare îşi invidia fiicele pentru apropierea şi intimitatea dintre ele! Pentru chicotelile lor. Şoaptele lor. Secretele pe care întotdeauna şi le împărtăşiseră, încă din copilărie. În vreme de restrişte erau întotdeauna prezente una pentru cealaltă. În urmă cu cincisprezece ani Eleanor, în ciuda sarcinii avansate, dăduse fuga până în Grecia, când pe Jessie o părăsise prietenul. Naşterea prematură a lui Bliss întărise şi mai mult legătura dintre surori şi, totodată, o lăsase cu totul pe dinafară pe Hannah.

Când Eleanor şi Bliss se înapoiaseră acasă din Grecia, Hannah se dusese împreună cu Rachel să le întâmpine la aeroport, dar nu

se alesese decât cu a fi dată la o parte de către mama şi fiica ei. Rachel sărise asupra copilului, ca un tigru furios,arătându-şi colţii la orice încercare a lui Hannah de a-şi ţine în braţe nepoata. În spaţioasa limuzină cu care se îndreptaseră spre vila lui Rachel, Hannah trebuise să le împingă pe toate cu forţa pentru a-şi face loc.

În următorii cincisprezece ani, Hannah renunţase definitiv la încercarea de a afla amănunte în legătură cu ceea ce se petrecuse în îndepărtata insulă grecească. Ştia că exista ceva pe care ele nu i-l spuneau, dar fiicele ei izbutiseră să o facă să se simtă indiscretă şi inoportună. Se prefăcuse că nu se supără, acceptând firimituri în loc de o bucată întreagă de plăcintă. Alte femei aveau nepoţi pe care-i puteau răsfăţa şi duce la muzee şi la jocuri distractive. Rachel o dăduse la o parte şi îşi însuşise slujba de bunică.

În dimineaţa asta Bliss sosise, cu faţa trandafirie şi calmă, purtând un coş cu mere din livada familiei, destinat lui Hannah şi lui Jessie. O sărutare, o îmbrăţişare, o mână de stafide, după care plecase: „Mă aşteaptă Buni!"

Cu câteva zile în urmă, în timp ce ajuta la distribuirea mâncării calde unor bolnavi izolaţi, Hannah îşi dăduse seama că era ea însăşi izolată, dar nu undeva înăuntru, ci lăsată pe dinafară. Nu putea face nimic în privinţa asta, decât să pretindă că nu avea importanţă. După ce taxiul cu fiicele ei dăduse colţul străzii, îi ceruse portarului să cheme altul pentru ea. Ce copilărie din partea ei să spună că avea să ia metroul! Ce spera? Că ele aveau să se îngrijoreze în legătură cu soarta ei? Slabă şansă! Erau atât de ocupate să râdă şi să sporovăiască, încât se îndoia că măcar auziseră vreun cuvânt din ce spunea ea.

— Încotro, doamnă?

Nu ştia. Nu se putea gândi. Motivul pentru care îşi pusese pălăria şi pardesiul era că nu voia să fie lăsată în apartament, în timp ce tot restul lumii participa la sărbătorile de Crăciun.

— Pur şi simplu în centru.

Jerry o invitase să-l însoţească în vizitele sale. „Nu!", spusese ea. „Aş vrea să pot..." — zisese. Oricât de multă plăcere i-ar fi făcut, fetele ei erau în oraş, şi ea avea să le invite să ia prânzul undeva. Jerry o sărutase la despărţire şi-i atrăsese atenţia să nu se mire dacă el avea să fie sedus de vreo secretară sexy. Nu exista nici o posibilitate să mai dea de el. Încă o dată şi-o făcuse singură.

— Unde în centru, doamnă? East Side? West Side? Credeţi că eu pot să vă citesc gândurile? Hotărâţi-vă!

De aşa ceva se putea lipsi. Se decise.

— Vezi-ţi de drum. Cobor.

Cu un gest enervat şi dispreţuitor, lăsă deschisă portiera taxiului, în aşa fel încât individul să fie obligat să se dea jos ca s-o închidă. Nu avu nici măcar acest noroc. O familie grăbită se repezi recunoscătoare spre portieră, înainte ca aceasta să fie închisă. Singura ei speranţă de răzbunare era ca ei să fie o bandă de jefuitori deghizaţi şi în clipa asta să aţinteasc un revolver spre capul taximetristului.

La vremea Crăciunului, Manhattan-ul era un parc care, prin comparaţie, le făcea pe celelalte să pălească. Times Square arăta ca o contrafacere superbă, cu hoarde de actori îmbrăcaţi ca turişti, intrând şi ieşind fără astâmpăr din teatre, şi tarabe la care se serveau gustări rapide, în timp ce negustori ambulanţi ofereau ceasuri de marcă şi cravate de mătase naturală la preţuri derizorii. Câţiva poliţişti stăteau în grupuri, ca o indicaţie a unui coregraf, pentru a-i îndepărta pe pungaşi şi a escorta grupurile de fete de şcoală în uniformă, ajutându-le să traverseze strada.

Fusese plăcut să meargă pe jos, şi totuşi nu reuşise să-şi alunge cu totul tristeţea. Îndepărtându-se spre est pe strada 50, zări coada din faţa Sălii de Concerte din Radio City care se întindea cât putea vedea cu ochii, întocmai ca pe vremea când era ea copil şi Rachel îi dusese, pe ea şi pe Sam, la spectacolul de păpuşi. Asocierea de idei o făcu să se simtă bine până în clipa în care văzu o femeie cu o fetiţă de vreo şapte ani. În timp ce copila stătea nemişcată, femeia îi desfăcu cozile şi îi perie părul mătăsos şi strălucitor, descâlcindu-l; apoi i-l împleti din nou şi îi legă vârful cozilor cu benzi de cauciuc şi funde — roşie la una din cozi şi verde la cealaltă.

La aceeaşi vârstă cu cea a fetiţei, Hannah avusese cozi. *Niciodată nu mi-ai împletit cozile, nu-i aşa, mamă?* strigă glasul ei interior. Se opri brusc în loc. Oare vorbea cu glas tare? Ce-ar fi dac-ar auzi-o cineva? O mână îi atinse umărul:

— Blocaţi circulaţia, doamnă.

Fantome ale Crăciunurilor trecute. Cel în care avea zece ani, şi mama lui Billy Applebaum îi dusese pe amândoi la Naşterea Domnului. În întuneric, Billy, care avea doisprezece ani, îi gâdilase palma şi, pe furiş, îi atinsese sânul cel mai apropiat de el, pe latura

pe care mama lui nu putea să observe. Ştiuse că ar fi trebuit să se supere şi să-i dea mâinile la o parte. N-o făcuse. Nici unul din ei nu pomenise vreodată de această întâmplare.

Ciudat, cum amintirea aceea trezea în sânii ei o reacţie zvâcnitoare. Nu cumva începea să se ţicnească? O motocicletă se opri cu zgomot mare pe banda de circulaţie din apropierea ei, motociclistul ambalând motorul cu furioasă nerăbdare în aşteptarea momentului când va putea s-o ia din loc. Haina lui şi mănuşile de piele erau pline de franjuri şi încărcate de lanţuri, iar pulpele puternice ameninţau să-i facă să crape cusăturile pantalonilor. Pe şaua din spate călărea femeia lui, îmbrăcată identic cu el şi cu trupul subţire strâns lipit de al lui.

Hannah putea simţi sentimentul de posesie cu care femeia îşi lipea coapsele de şoldurile bărbatului şi dispreţul pentru muritoarele mai prejos decât ea, nu îndeajuns de fericite cât să fie în locul ei, în spatele unui asemenea iubit. Îi reamintea lui Hannah de vremea de după naşterea lui Eleanor, când Viktor cumpărase prima motocicletă Harley şi gonise în sus şi-n jos pe Riverside Drive, ca Marlon Brando în *Sălbaticul*. Hannah refuzase cu semţie invitaţia lui de a-l însoţi, până într-o noapte târzie, cu lună plină, când o luase cu el pe şoseaua din West Side până la podul George Washington, înapoindu-se acasă pe străzi liniştite. Odată reveniţi acasă, violenţa cu care făcuseră dragoste o înspăimântase, purtând-o pe tărâmuri îndepărtate din care se temuse că nu se va mai putea întoarce. Dacă stătea să socotească, aceea fusese noaptea în care fusese concepută Jessie. Hannah se întreba adeseori dacă asta explica diferenţa temperamentală dintre Jessie şi placida ei soră mai mare.

Trecerea pe lângă ringul de patinaj al lui Rockefeller Center evocase o amintire de alt soi, o amintire mai dulce şi mai tristă, despre un costum de patinaj pe care tatăl ei i-l cumpărase cu puţine săptămâni înainte de moartea lui. Oprindu-se să se uite la patinatori, îl putea vedea limpede cu ochii minţii. Fusta scurtă, croită în clini, din catifea neagră căptuşită cu satin roşu, care se desfăcea larg când se mişca ea. Bluza din angora albă şi căciuliţa brodată cu trandafiri. Colanţii de lână albi şi patinele frumoase, cu lamă dublă. Îşi amintea scândurile tari ale băncii patinatorilor, şi cum îşi întinsese picioarele pentru ca el să-i lege şireturile. Strâns, dar nu prea strâns. Îşi aducea

aminte de frişca rece de pe ciocolata fierbinte şi de căldura acesteia, alergându-i prin trup până la degetele îngheţate ale picioarelor.

Această călătorie nedorită pe Aleea Amintirilor avu darul de a o face pe Hannah să se simtă şi mai rău. Dacă s-ar ocupa de cumpărături, s-ar simţi mai bine. Spre deosebire de ceea ce le spusese fiicelor ei, îşi terminase din timp târguielile de Crăciun, ca de obicei. Rezolvase problema lui Rachel — spera ea — cu o extravaganţă care-şi închipuia că-i va face plăcere mamei sale: o duzină de perechi de dresuri din mătase naturală, în nuanţe ce acopereau gama de la cel mai deschis mov până la negru, importate din Franţa, ambalate într-o casetă capitonată. Picioarele lui Rachel erau remarcabil de bine proporţionate şi nu aveau nici o vinişoară, nici un semn, ca şi cum n-ar fi avut copii niciodată.

Lăsând Rockefeller Plaza în urma ei, fu întâmpinată pe Fifth Avenue, de magazinul „Saks". Cu câteva săptămâni în urmă văzuse un halat de mătase care costa mai mult decât datoria naţională. N-ar strica să verifice dacă nu fusese ieftinit.

Dar nu izbuti. Odată intrată în magazin, îşi zărise imediat fiicele. Ele nu o remarcaseră. Aveau să-şi închipuie că le urmărise, că indiferent ce-ar fi făcut sau unde s-ar fi dus, nu puteau scăpa de ea.

Porni cu paşi mari spre sud, pe Fifth Avenue, simţindu-se din nou părăsită şi singură. Toţi erau însoţiţi de cineva, numai ea nu avea pe nimeni. Familii şi perechi de îndrăgostiţi stăteau cu sacoşele lor de cumpărături sărbătoreşti pe treptele librăriei de pe strada 42. Leii de piatră împodobiţi cu ghirlande îi amintiră de vremea când fratele el o adusese acolo ca s-o înveţe cum să caute o carte.

— Vreau să te avertizez însă de ceva, îi spusese el.

— Ce?

Era clar că avea să fie una din glumele lui Sam, era sigură de asta.

— Ei bine, ai împlinit doisprezece ani, aşa că a sosit timpul să fii avertizată.

— Avertizată? Cu privire la ce?

— Vezi leii de piatră? Legenda spune că atunci când o persoană de sex feminin mângâie nasul unuia din ei, acesta va scoate un răcnet dacă ea este virgină.

Bineînţeles că atunci când el o ridicase astfel încât ea să poată atinge nasul leului, acesta nu răcnise.

— Este o glumă! zisese el, izbucnind în râs şi apărându-se cu braţul de mâinile şi picioarele ei, cu care încerca să se răzbune.

Oare cum ar fi fost el dacă ar fi trăit? se întrebă ea. *Tot blând, iubitor, amuzant şi frumos?* S-ar fi căsătorit cu Kathleen, indiferent dacă lui Rachel i-ar fi convenit sau nu, şi în timpul vacanţelor ar fi fost cu toţii împreună. Eleanor şi Jessie n-ar fi avut acum decât să se descotorosească de ea. Bliss putea să-şi petreacă ziua cu Rachel. Ea i-ar fi avut de răsfăţat pe copiii şi nepoţii lui Sam şi ai lui Kathleen.

Soarele scăpăta dincolo de creştetul lui Empire State Building, în timp ce ea continua să meargă spre sud, pe Fifth Avenue. Mulţimea se adunase în faţa vitrinelor magazinului „Lord & Taylor". Se prezentau scene mecanizate înfăţişând vechiul New York, cu trăsuri trase de cai, şi felinare cu gaz, şi oameni veseli care se zbenguiau prin zăpadă cu copiii şi căţeii lor. Tare ar fi vrut ca Bliss să fie alături de ea. Dar nu avea nici un rost să-şi pună sare pe rană. Bliss era cu Rachel, şi cu asta basta.

La colţul cu strada 34 îşi întinse gâtul, în încercarea disperată de a vedea acoperişul Observatorului. Tatăl ei îi dusese acolo, pe ea şi pe Sam, dându-le informaţii în timp ce ei priveau prin telescop. „Într-o zi senină poţi vedea Lisabona!" Hannah îi luase remarca drept un fapt real, şi fusese necăjită că nu reuşeşte să vadă Lisabona, până când tatăl şi fratele ei îi explicară că era doar un fel de a vorbi.

De curând — îşi aminti Hannah — o femeie sărise de pe acoperişul Observatorului şi căzuse cam acolo unde stătea ea acum. *Ce ai simţi* — se întrebă — *să navighezi prin aer, ca o pasăre uriaşă?* Atunci i-ar da şi ei atenţie! Într-o doară, intră în holul clădirii în care sute de vizitatori cu aparate de fotografiat şi cu copii aşteptau răbdători la coadă. Un afiş anunţa că aşteptarea durează două ore. Fu salvată de clopoţel. Nu era în *halul ăsta* de disperată. Sinuciderea îi apărea uneori ca o opţiune la care, foarte probabil, nu avea să recurgă niciodată, însă exista ca o posibilitate, dacă ar fi fost nevoie.

Revenind pe strada 34, o forţă magnetică o trase spre vest, către „Macy" — altă piatră de hotar pe propria-i Alee a Amintirilor. Will Lawrence îi dusese şi aici, pe ea şi pe Sam, ca să-l vadă pe Moş Crăciun, la Crăciunul dinaintea morţii lui. Doar tăticu' şi copiii. Rachel fusese prea ocupată pentru a veni şi ea. Fusese o atmosferă caldă şi plină de iubire; aceea în care, copil fiind, crescuse cu un tată ca Will şi un frate ca Sam. Cu ani mai târziu, ea şi Viktor le aduseseră pe fete la „Macy" şi apoi la Paramount, să vadă *Miracolul de pe strada 34*, cu Nathalie Wood. Înainte ca Viktor să se întoarcă în „Patrie". Şi înainte ca Nathalie să se înece în apele calde ale Pacificului, de care întotdeauna se temuse.

Ascensorul cu care Hannah se aştepta să ajungă la raionul de încălţăminte se dovedise a fi unul expres, care urca la etajul al optulea.

„BUN-VENIT ÎN ŢARA LUI MOŞ CRĂCIUN!"

Fulgi de zăpadă dantelaţi dansau deasupra capului ei. Urşi mecanici se legănau, invitând-o în satul de la Polul Nord al unei fantezii de Crăciun. Pinguini cu căciuliţe de schi şi mănuşi roşii se bâţâiau intrând şi ieşind din igluuri. Sănii trase de câini chow-chow şi conduse de spiriduşii lui Moş Crăciun alunecau pe şine de cale ferată printr-o veselă ţară împădurită cu brazi şi mesteceni. Soldaţi de lemn, enormi, stăteau de pază lângă uriaşe batoane de bomboane şi mere de jeleu.

Adăpostit în mijlocul decorului se afla atelierul lui Moş Crăciun, cu un strat de zăpadă pe acoperiş. Renii, ca şi sania lui, erau împodobiţi cu stindarde pe care scria: „New York sau nimic". Dintr-o cutie poştală dădeau pe dinafară scrisorile şi listele trimise Moşului de fetiţe şi băieţi cuminţi.

Ea fusese o fetiţă cuminte, nu-i aşa? Şi cu ce mare scofală se alesese acum?! Era singură, într-o gloată de adulţi însoţiţi de copiii lor. Nu se vedea nici unul dintr-ai ei. Spiriduşii făceau tumbe. *Jingle Bells* şi *Deck the Halls* îşi picurau notele, prin difuzoarele de deasupra capetelor lor, impregnându-i cu atmosfera sărbătorească. O potecă sinuoasă şerpuia prin Ţara lui Moş Crăciun ca drumul pavat cu cărămizi galbene al Dorotheei. Hannah nu-şi dădu seama că făcea parte din gloata tot mai mare decât atunci când fu prea târziu. Odată intrată în ea nu mai puteai ieşi. Şi iat-o acum — o femeie singură, fără nici un copil. Dacă ar încerca să-şi croiască drum cu forţa înapoi, spre intrare, ar da impresia că-i o ţicnită. Cea mai bună soluţie era să continue să înainteze, să-i dea lui Moş Crăciun un pupic drăguţ pe obraz, să ceară pace în Orientul Mijlociu, şi să scape de-acolo. Asta avea să-i ofere o poveste frumoasă de istorisit la masa de seară — presupunând că va avea şansa să deschidă gura.

Îngrijorată că familiile din apropierea ei ar putea-o considera ciudată, încercă să dea impresia că puştii pe care îi avea în grijă se rătăciseră, privind în jur cu o expresie de exasperare, ca şi cum ar fi

căutat nişte mici derbedei vicleni. N-ar fi trebuit să-şi dea osteneala. Nimeni nu-i acorda nici cea mai mică atenţie.

Se lăsă împinsă de şuvoiul de oameni, amintindu-şi cum îmbrăca fetele cu cele mai drăgălaşe costume tiroleze şi cu micile medalioane în formă de inimă pe care li le dăruise bunica Rachel înainte de a veni aici. În epoca trecută a anilor '50, ca să-i duci la petreceri sau să-l vadă pe Moş Crăciun, îţi îmbrăcai copii fumos. Nu ca plozii de astăzi, cu blugii lor zdrenţuiţi şi cu buricele la vedere. Ar fi vrut să fi fost o muscă pe perete pentru a asista când sosise Bliss la Rachel acasă, cu pântecele expus şi cu galoşii aceia oribili! Oricui altuia i-ar fi tăiat capul. Dar nu şi lui Bliss. Din punctul de vedere al lui Rachel, fata nu putea greşi niciodată.

Hannah avea aceleaşi sentimente faţă de nepoata ei. Bliss era întruparea însăşi a numelui ei — un copil binecuvântat pe cale de a deveni o femeie drăguţă, talentată şi bună la suflet. Problema lui Hannah era aceeaşi pe care o avusese în copilărie: Rachel îl monopolizase pe Sam şi încercase să-l păstreze numai pentru ea. Acum făcea acelaşi lucru cu Bliss, iar Eleanor şi Jessie păreau să nu ia seama la durerea mamei lor. Gândul la fiicele ei o făcu din nou să se simtă abandonată. Mai dă-le încolo, la urma-urmei! Ea îl avea pe Jerry. Avea munca ei de voluntar. Asta era tot ce-i trebuia. Dacă ziua de azi era un exemplu de criză caracteristică vârstei mijlocii, va trece şi peste asta. Dar ce căuta, singură, în Ţara lui Moş Crăciun? *Doamne, te rog fă să nu fiu văzută aici de cineva care mă cunoaşte!* Era o aberaţie, ceva ce n-ar fi putut povesti nici unei fiinţe omeneşti, nici măcar lui Jerry, care o iubea mai mult decât oricine altul în toată viaţa ei, în afară de Sam... şi Sam murise.

Diseară, după cină, dacă va fi întrebată de cineva unde fusese toată ziua, îşi va lua o expresie misterioasă şi va spune: „În oraş". Nu că i-ar fi păsat cuiva. Ar putea spune că şi-a petrecut după-amiaza într-un bordel bărbătesc, şi ei ar da din cap şi ar spune: „Dă-mi, te rog, platoul cu dulciuri!".

— Sunteţi singură?

Tresărind din gândurile ei, constată că ajunsese la ceva care se numea *Arborele fermecat*. Intrarea în el se făcea printr-o arcadă tăiată în coaja a ceva ce semăna cu trunchiul unui arbore de sequoia. Două personaje reprezentând spiriduşi, cu zâmbete de o nevinovăţie caracteristică lui Disney, întindeau spre ea braţele în semn de bun-sosit.

— Păi... da-a.

Era nespus de stânjenită. Cum de fusese în stare să se pună într-o astfel de situaţie? Încercă să transforme lucrurile în glumă.

— Este în ordine? Vreau să spun, ar fi trebuit să închiriez un copil?

Sigur că era în ordine, o liniştiră ei, trăgând-o cu blândeţe în cercul interior al Arborelui fermecat.

— Închideţi ochii. Vă vom răsuci în loc de trei ori, în timp ce dumneavoastră vă veţi pune în minte o dorinţă.

Să-mi pun în minte o dorinţă? Doamne Sfinte, dac-ar fi avut cât de cât minte ar fi plecat dracului de-aici. Repede. În loc de asta, se supuse manevrelor lor — o prinţesă bătrână dintr-un basm cu zâne, care-şi găseşte fericirea în interiorul unui arbore fermecat.

— V-aţi pus dorinţa? V-aţi hotărât ce doriţi să vă aducă Moşul de Crăciun?

Iubire! Dumnezeule, oare rostise cuvântul cu glas tare? «Cuvântul cu „I"», aşa-i zicea Jessie. Şi acest cuvânt îi tremura pe buze. Nu iubirea lui Jerry o dorea — pe aceea o avea. Dorea iubirea pe care n-o putea avea. Soiul de iubire pe care mama ei o revărsase cu generozitate asupra lui Sam şi pe care acum i-o dăruia lui Bliss. Soiul de iubire pe care o simţeau fiicele ei una faţă de cealaltă, soiul de intimitate pe care nu voiau s-o împărtăşească altora. Şi, ţesută în aceeaşi tapiserie, iubirea nepoatei sale; mai ales acum, în timpul adolescenţei ei, când înţelepciunea şi experienţa de viaţă a lui Hannah ar putea să-i fie de mare folos lui Bliss.

Faptul de a fi rotită în loc îi provocase ameţeală. Când deschise ochii, spiriduşii o susţineau pe braţe, ca să-şi recapete echilibrul. Vădita lor îngrijorare o alarmă. Nimeni nu ştia unde se află ea. Dacă ar leşina, s-ar putea trezi în Bellevue, în camera capitonată cu cauciuc.

— Vă simţiţi bine?

Îngăimă o justificare.

— Va trebui să mă scuzaţi. Am trecut pe-aici doar ca să văd cum este. Ştiţi — imaginaţia ei îşi luă avânt — am o nepoată care locuieşte la mine... hm, are trei anişori şi... şi înţelegeţi, a fost foarte bolnavă... dar acum e mai bine. Numai că nu eram sigură dacă ea ar suporta, aşa că m-am gândit să verific eu însămi...

Ei erau programaţi să zâmbească. De fapt, îi trecu prin minte că era posibil să fie nişte roboţi. Înainte să-şi dea seama ce se întâmplă,

o scoaseră din Arborele Fermecat şi o introduseră în alcovul unde însuşi Moş Crăciun aştepta pe tronul său de pluş roşu şi aurit.

— Femeia asta e singură, Moş Crăciun.

Acum Hannah nu mai ştia dacă să râdă sau să plângă. Vreme de câteva clipe îngrozitoare se întrebă dacă el aştepta ca ea să îngenuncheze. Şi timp de alte câteva clipe şi mai îngrozitoare îşi dădu seama că ea chiar *voia* să îngenuncheze. Voia să se cuibărească lângă el şi să-i şoptească la ureche şi să-i simtă braţul în jurul ei şi barba gâdilându-i obrazul.

El o privea, aşteptând-o să spună ceva. Singurul lucru pe care se gândea că l-ar putea face era să-şi repete patetica poveste despre fictiva ei nepoată.

— Şi ce ţi-ar plăcea să primeşti de Crăciun, fetiţo?

Oare şi el era tot un robot? Era programat să pună aceeaşi întrebare, indiferent de situaţie? Nu vedea că era o femeie adultă, o femeie la şaizeci de ani, care se rătăcise în Ţara lui Moş Crăciun?

O luă la goană fără să răspundă, dornică să plece cât mai repede cu putinţă din Ţara lui Moş Crăciun şi să se înapoieze în lumea reală. Nu era însă aşa de uşor cum îşi închipuise ea. Mulţimea din faţa ei era presată într-o înghesuială de părinţi enervaţi şi copii înnebuniţi, care crea claustrofobie. Membrii familiei din faţa ei se ciondăneau cu o iritare ce evolua într-un continuu crescendo. Fiul, cam de opt ani, îşi scoase haina şi o aruncă pe pardoseală. Când mama lui îi porunci s-o ridice şi să se poarte cum se cuvine, pentru că altminteri se vor duce imediat acasă, el izbi haina cu piciorul, azvârlind-o sub căruciorul surorii sale mai mici.

— Mi-e cald!

— Fir-ar să fie, Seth, ridic-o!

— Ridic-o *tu!*

La o asemenea replică, mama lui se înfurie şi-l plesni peste faţă.

— Ridică afurisita de haină!

Hannah interveni:

— Cum îndrăzniţi să loviţi un copil? (Mama şi fiul se întoarseră spre ea, nevenindu-le să-şi creadă urechilor.) Ce fel de mamă sunteţi? Mulţumiţi-i lui Dumnezeu că aveţi copii şi că sunt sănătoşi şi că vă veţi putea aminti de ziua asta de-a lungul anilor ce vor veni!

În timp ce încerca să-şi croiască drum pe lângă ei, mama îşi reveni îndeajuns pentru a-i striga în faţă lui Hannah:

— Vezi-ţi de afurisitele tale de treburi! Şi, oricum, de ce te amesteci?

Hannah o fulgeră cu privirea.

— Sunt în doliu, de-aia. Pentru un copil mort.

În timp ce tânăra femeie se retrăgea îngrozită, Hannah izbucni în hohote de plâns nestăpânite. Înspăimântat, băiatul se lipea de mama lui. *Aer proaspăt.* Hannah ştia că dacă *nu* va ieşi de-acolo se va prăbuşi şi va fi călcată în picioare până va muri. Folosindu-şi geanta ca pe un berbece, îşi făcu loc prin mulţime şi reuşi să iasă în stradă unde, în mod providenţial, un taxi tocmai oprea lângă bordură.

Acum, înmuindu-se în apa fierbinte şi parfumată, îşi revenea treptat. Episodul acela o tulburase profund şi se întreba dacă trebuia să-l discute cu Jerry sau să şi-l lămurească singură. Un lucru era cert. Ceea ce-i spusese acelei mame era adevărat.

Purta doliu pentru un copil.

Copilul pe care-l jelea era ea însăşi.

5

Decembrie 1991
JESSIE

Până când ajunse să se îmbrace pentru masa de seară şi să parcurgă pe jos mica distanţă până la locuinţa mamei sale, Hannah era cu capsa bine pusă. Era pregătită pentru orice în afară de primirea festivă ce i se făcu. Jessie deschise uşa cu un strigăt de încântare, de parcă Hannah tocmai s-ar fi înapoiat dintr-o călătorie cu picioarele desculţe prin Antarctica.

— Ia priviţi toţi cine-a venit! Arăţi splendid, mămico! Nu-i aşa că arată splendid, Eleanor?

Eleanor susţinu din toată inima părerea surorii ei că mama lor arăta „într-adevăr splendid!" Şi în clipa aceea Bliss ieşi din bibliotecă şi străbătu în fugă holul de intrare:

— Hei, bunico! Arăţi straşnic!

Comitetul de primire trecu apoi la desfăşurarea ritualului familial pe care însăşi Hannah îl inventase cu ani în urmă. Fiicele şi nepoata ei, toate trei deodată, o îmbrăţişară din toate părţile, ca într-un sandvici, în timp ce continuau s-o încredinţeze că arăta minunat şi că o iubeau foarte mult.

Ce să însemne asta? se întrebă. Oare era totuşi pe moarte din cauza unui cancer, în ciuda rezultatelor negative ale analizelor? O părăsise Jerry, fugind cu o stea de filme porno care-l putea învinge la şah? Iată aici trei persoane care azi-dimineaţă nu ştiau cum să scape de ea cât mai repede. Acum o sufocau cu dragostea. Se întâmpla ceva.

— Haide, povesteşte-ne... (Jessie pregătea icrele pentru Hannah exact aşa cum îi plăceau ei. Preferabil pe o rondelă de pâine prăjită decât pe pâine de orez. O lingură plină de icre Beluga de la „Zabar", puţin ou tocat mărunt şi un strop de lămâie. „Fără ceapă, mulţumesc!") Povesteşte-ne cum ţi-ai petrecut ziua, mămico.

Va să zică asta era. Se simţeau vinovate şi voiau s-o împace. Aşadar mai existau speranţe.

— Vai, dragă, îţi mulţumesc, spuse când Jessie îi oferi platoul — o ofrandă de iubire şi totodată o cerere de iertare.

Se gândi la Arborele fermecat şi zâmbi. Ceruse iubire şi o căpătase fără a fi nevoită să se aşeze pe genunchii lui Moş Crăciun. Nu era adevărat că fetele ei n-o iubeau; numai că au înţeles deodată cât de mult o iubeau şi cât de egoiste fuseseră.

Lui Jessie îi scăpă un suspin de uşurare când văzu expresia de sinceră mulţumire care alungă încordarea de pe trăsăturile mamei sale. Se simţea vinovată în legătură cu ziua de azi, dar totul avea să fie bine.

Bliss turnă şampanie, aşa cum o învăţase Rachel. Ea nu bău — prea acră, spuse — preferând în schimb să-şi înmoaie degetul în paharul ei şi să umezească lobii urechilor tuturor, pentru a le purta noroc, după cum tot Rachel o învăţase.

Supuşii ei fiind adunaţi şi aşteptând-o, regina-mamă avea să-şi facă în curând intrarea. Semne ale triumfului ei social fuseseră aranjate cu artă, ca în cabina unui star într-o seară de premieră. Un teanc de foi rupte din *New York Times*. Buchete de flori, având încă prinse cartonaşele cu felicitări. Pretutindeni fax-uri şi telegrame.

Un zgomot înăbuşit de paşi iuţi, o izbucnire de glasuri enervate, şi uşile apartamentului lui Rachel se deschiseră larg. *Nu lipsesc decât crainici cu trompete,* cugetă Jessie. Rachel parcă era starul unui film cu costume de epocă: Cleopatra, Theodosia, Dalila — toate la un loc, înconjurate de slujnice ce se agită, înarmate cu piepteni şi perii şi pulverizatoare, însoţindu-i înaintarea în măreţul hol.

Pentru Rachel nu avea nici o importanţă că adunarea din această seară era mică, neoficială şi se limita la femeile ce constituiau familia ei apropiată. Nu şi-ar permite să fie văzută altfel decât perfect dichisită. Echipa ei de machiaj venise şi o aranjase. Părul şi faţa ei erau o capodoperă de artificii care îi dădeau o înfăţişare de frumuseţe naturală. Părul părea să-i fi fost răsucit într-un coc larg, de propria-i mână neglijentă, şi-i fusese prins cu câteva agrafe ce lăsau în mod intenţionat să-i scape două-trei şuviţe care-i mângâiau uşor gâtul. Îmbrăcămintea ei consta dintr-un *deux-pièces* cu pantaloni largi de mătase roz, la care purta o pereche de sandale asortate, ce lăsau la vedere picioarele cu pedichiură superbă, de care era atât de mândră.

Jessie începu seria de aplauze. O felicitară. Rachel îşi desfăcu larg braţele într-un gest simbolic prin care le cuprindea pe toate:

— Fetele mele! Ce femeie norocoasă sunt! Repede, daţi-mi careva şampanie înainte să nu mai fiu în stare să-mi stăpânesc plânsul.

Dornică să fie pe placul mamei sale, Hannah exclamă:

— Ştii cu cine semeni în seara asta? Cu Ann Harding.

Pe vremea adolescenţei lui Hannah, Rachel îi spusese adesea că toată lumea o încredinţa că arată întocmai ca faimoasa stea de cinema din anii '30.

— Cine este Ann Harding? vru să ştie Bliss.

Continuând să încerce să aranjeze lucrurile cu Hannah, Jessie schimbă subiectul:

— Mămica seamănă cu Dorothy Lamour. Nu-i aşa, mămico?

— Cine e Dorothy Lamour? întrebă Bliss, complet nedumerită.

Jessie scotoci prin geanta ei.

— Am o surpriză pentru voi.

Un instantaneu vechi al lui Hannah căzuse dintr-o carte din camera ei de oaspeţi. Fusese făcut când Hannah avea treisprezece sau paisprezece ani şi o arăta îmbrăcată într-un sarong, cu părul ei lung până la brâu lăsat liber în loc să fie împletit în obişnuitele-i codiţe ordonate.

— Pe spate scrie că ai câştigat premiul întâi, mămico, spuse Jessie cu mândrie.

Hannah era extrem de tulburată. Trecuseră ani de zile de când nu mai văzuse fotografia.

— A fost ideea lui Sam.

Numele îi scăpase înainte să se poată opri. Era o regulă a familiei ca numele fratelui ei mort să nu fie rostit niciodată în faţa lui Rachel.

În sufragerie se lăsă tăcerea. Toţi se întoarseră către Rachel. Fiind vinovată, Hannah se pregăti să înfrunte mânia mamei sale. Pentru prima dată în viaţă se simţea capabilă să-i ţină piept lui Rachel cu privire la Sam. Experienţa de astăzi, în Ţara lui Moş Crăciun, o eliberase de doliul pe care-l purta pentru copilăria ucisă de mama ei. De acum înainte avea să cinstească memoria lui Sam, pe a Kathleenei şi pe aceea a tatălui ei. Sâcâietoarele dureri în capul pieptului, datorate felului în care o neglijase Rachel, fuseseră exorcizate printr-o vizită la „Macy", şi nu aveau să mai revină niciodată.

Era pregătită să-şi înfrunte duşmanul, dar Rachel părea impasibilă faţă de strigătul de bătălie şi de atenţia încordată a

membrilor familiei sale. Părea preocupată de salata lui Bliss, verificând cât de coapte erau feliile de avocado şi atrăgându-i atenţia să nu le înece cu prea mult sos.

Hannah simţea că erau pe cale să trăiască o mare surpriză. Dacă Rachel nu reacţiona la menţionarea lui Sam, cu siguranţă avea în minte ceva mult mai important. Privind-o pe mama ei cum se agită în jurul lui Bliss, ştiu că acel ceva trebuia să aibă o legătură cu fata şi că lui Eleanor nu-i va plăcea asta.

Speculaţiile nu-şi aveau rostul. Când Rachel avea să fie pregătită să lanseze bomba, aveau să afle despre ce era vorba. Hannah ridică vechea fotografie.

— Îţi mulţumesc c-ai adus-o, Jessie. Abia aştept să i-o arăt lui Jerry! Să vadă părul ăsta lung şi negru.

— Dă-mi să văd şi eu!

Rachel întinse mâna, să primească poza. Îi adresă lui Hannah un surâs cuceritor.

— Uitasem ce încântătoare erai.

Acum vine şi lovitura!, gândi Hannah, dar se simţea sigură pe sine, ştiind că înţepăturile mamei sale nu o mai puteau durea.

— Un păr negru atât de superb, draga mea!

Jessie şi Eleanor rânjiră. Ştiau tot atât de bine ca şi Hannah unde bătea Rachel. Aceasta ridică fotografia astfel încât toate s-o poată vedea.

— Nu zău, spuneţi-mi sincer, n-ar arăta Hannah mai tânără şi mai drăguţă dacă şi-ar vopsi părul?

Întrebarea ei fu întâmpinată de proteste mormăite. Subiectul le punea în încurcătură pe fiicele lui Hannah. În trecut luaseră apărarea înfăţişării ei, provocând din partea lui Rachel o furtună de sarcasme. Hannah replică simplu:

— Probabil ai dreptate, mamă. Dar să privim lucrurile în faţă. Jerry mă place aşa cum sunt. Dacă mi-aş vopsi părul, aş părea prea tânără pentru el.

Râsete de uşurare abătură atenţia familiei de la Rachel spre Hannah. Aşa ceva era de nesuportat. Rachel îşi luă lingura şi bătu cu iritare în paharul ei de cristal.

— Vă rog, atenţie! Am de făcut un anunţ important!

Bingo! Acum avea să vină bomba. Lui Hannah nu-i păsa, deoarece simţea bucuria triumfului de a nu se fi lăsat indispusă de critica lui Rachel.

— Candidezi pentru postul de preşedinte, bunico? întrebă în glumă Jessie.

— Te rog, Jessie! Nu este o glumă, replică Rachel pe un ton tăios.

În minţile tuturor răsăriră gânduri grave. *Rachel era grav bolnavă.* Marcus părăsea sanatoriul şi se *înapoia pentru a muri acasă. Ea divorţa de Marcus. Avea să-şi vândă proprietăţile imobiliare.*

— Este vorba de Bliss, anunţă Rachel pe un ton psalmodiat.

Dacă mai înainte nu se bucura de totala lor atenţie, acum o căpătase:

— Vino lângă mine, Bliss!

Cu un zâmbet de spiriduş, fata se supuse. Rachel o răsuci în loc.

— Uitaţi-vă numai la ea! Nu-i grozavă? Fata asta are geniu. Har, asta are, iar eu intenţionez să mă asigur că nu-şi bate joc de el.

În timp ce Bliss stătea în picioare, nemişcată, pradă unei emoţii cumplite, înduioşătoare prin ea însăşi, Rachel îşi explică planul. Bliss avea să-şi termine acasă, la Riverton, anul curent de liceu, iar apoi avea să se mute la Rachel. Îşi va petrece vara viitoare în Europa, vizitând colecţiile de modă de la Paris, Milano şi Londra, şi vor reveni la New York la timp pentru ca Bliss să urmeze cursurile de la Dalton sau Hewitt.

— În tot acest timp, voi avea grijă ca ea să întâlnească toate personalităţile valoroase din lumea modei. Bill Blass, Pauline Trigère, Oscar de la Renta. Să vadă atelierele. Donna Karran a început ca o fată care aduna acele la Anne Klein, nu-i aşa? Eu am relaţiile necesare pentru a face ca Bliss să aibă şi ea şansa ei. Am dreptate, îngeraşule? Noua Donna Karan!

Rachel o strânse în braţe pe fată. Bliss tremura de emoţie, şi obrajii îi ardeau când bătrâna continuă:

— Peste zece ani — şi, luaţi seama, eu voi fi aici să văd — credeţi-mă, Bliss va fi cel mai mare nume în domeniul modei. Nu-i aşa, scumpa mea? N-o să mă faci de ruşine, nu, dragă?

Convinsă că toată lumea era tot atât de încântată de anunţul ei ca şi ea însăşi, Rachel îşi înălţă cupa de şampanie pentru un toast ce le includea pe toate, lăsându-şi privirea să facă înconjurul camerei. Se opri cu oarecare nedumerire asupra lui Eleanor, care sări în picioare, împingându-şi spre spate scaunul cu atâta bruscheţe, încât acesta se răsturnă cu zgomot.

— Cum îndrăzneşti?!

Nu era caracteristic pentru Eleanor să ridice glasul.

Rachel fu sincer descumpănită.

— Dar... ce vrei să spui?

— Bliss este fiica *mea.* A mea şi a lui Luke. Cum îndrăzneşti să faci planuri fără a le discuta cu noi? Fără a ne cere îngăduinţa?

Îngăduinţa? De când avea Rachel nevoie de îngăduinţă? Eleanor îşi bătuse joc de propriul ei talent. Rachel nu avea de gând să permită ca acelaşi lucru să se întâmple cu Bliss.

— Eu sunt capul acestei familii. Nu pot — şi nu voi accepta — ca Bliss să fie îngropată de vie într-un orăşel rustic, când îi este deschisă întreaga lume. Nu pot şi nu am de gând să o las să-şi risipească talentul dăruit de Dumnezeu — talent pe care-l moşteneşte de la mine! — când poate să-şi facă un nume în domeniul modei.

Eleanor refuză să fie convinsă să tacă sau să se lase îmblânzită. Când Jessie încercă s-o potolească, ea îşi îmbânci sora. Când Jessie ridică scaunul răsturnat al lui Eleanor, aceasta îl trânti iarăşi pe jos. Tentativele de împăciuire ale lui Hannah eşuară în faţa accelerării conflictului dintre fiica şi mama ei. În mijlocul hărmălaiei, Bliss stătea în picioare, şocată, sfâşiată între grandioasele planuri ale lui Rachel şi sentimentul profund de a aparţine zonei rurale din partea de nord a statului New York, alături de părinţii şi fratele ei.

Peste tot zgomotul acela se auzi sunetul telefonului — unul dintre zecile de apeluri care sosiseră în cursul serii. Deoarece Rachel nu permitea ca astfel de întreruperi să deranjeze mesele de seară, mesajele erau primite de Wesley. Totuşi, de astă-dată Jessie avu o presimţire că era Clifford, care chema de la Londra şi că era ceva important. Se ridică de la locul ei.

— Jessie! Rămâi unde eşti! Îmi cunoşti regulile!

Uşa se întredeschise exact atât cât să-i îngăduie unei Wesley şovăitoare să-şi arate faţa.

— Iertaţi-mă, doamnă... domnul zice că este important.

Rachel îi făcu semn cu mâna să plece, însoţindu-şi gestul de o încruntătură feroce. Jessie se ridică iar în picioare.

— Este Cliff. Sunt sigură.

— Rămâi la locul tău, Jessie!

Nu se putea trece peste autoritatea din glasul bunicii ei. Jessie rămase unde se afla.

— Şi nu te holba la mine, Jessie, ca un copil de trei ani! Nu voi accepta ca oaspeţii de la masa mea să sară în sus şi-n jos ca nişte

iepuri de câmp. Dacă apelul acela a fost pentru tine, Wesley o să preia mesajul. Şi acum..., zise revenind la problema lui Bliss, aşa cum ziceam, Eleanor...

Eleanor îşi consumase energia. Continuând să stea în picioare, ca un simbol al independenţei, trupul i se încovoie şi ea izbucni în hohote de plâns răscolitoare.

— Ah, mămico! strigă Bliss din adâncul inimii, repezindu-se lângă mama ei.

— Strânge-ţi lucrurile, Bliss. Ne ducem acasă. Chiar în clipa asta! spuse Eleanór, tremurând.

Sesizând vulnerabilitatea mamei sale, Bliss nu o refuză direct.

— Ştii că lui tăticu' nu-i place să conduci noaptea!

O privire adresată lui Jessie fu ca o chemare în ajutor.

Jessie „cea isteaţă" luă situaţia în mâini.

— Potoliţi-vă, toată lumea! Rachel! Eleanor! Pentru Dumnezeu, viitorul lui Bliss nu trebuie să fie hotărât chiar acum. Mai sunt şase luni până în iunie. (Îi aruncă lui Rachel o privire de avertizare.) Bineînţeles că decizia aparţine lui Luke şi lui Eleanor, iar tu ştii asta, Rachel. În definitiv... (Chicoti, ca un prezentator de spectacole lipsit de haz.) În definitiv, Rachel a noastră tocmai a fost numită Femeia Anului şi, fără îndoială, s-a lăsat mânată de entuziasmul ei, asta-i tot. Nu-i aşa?

Rachel nu avu curaj să facă altceva decât să confirme, dând din cap. Eleanor şi Bliss îşi reluară locurile. Rachel sună să fie adus şi următorul fel de mâncare. Simţind că momentul era propice, Jessie ridică două degete ca un copil de grădiniţă hiperactiv care cere să iasă până afară. Odată plecată din sufragerie, străbătu iar holul şi intră în bucătărie prin cămară.

— Apelul acela era pentru mine, Wesley?

Sistemul ei personal de radar nimerise la ţintă. Fusese Clifford, care o chema de la Londra. Îi spusese, într-adevăr, lui Wesley că era ceva important. Într-o bună zi avea să-i sucească gâtul lui Rachel! Ridică receptorul aparatului din bucătărie. La Londra era trecut de miezul nopţii. Clifford trebuia să fie acasă.

— Nu are rost să sunaţi. A spus că vă va rechema dânsul. Trebuia să plece de acasă. Zicea să nu vă faceţi griji.

Să nu-şi facă griji? Asta era expresia britanică prin care, în traducere liberă, se înţelegea că existau toate motivele de îngrijorare.

— Jessie? (Bunica ei stătea în pragul uşii ce dădea spre sufragerie.) Mi s-a părut că te aud aici.

— Voiam să iau un pahar cu apă.

— Este apă pe masă, o puse la punct Rachel.

Constatând că faptul de-a o prinde cu minciuna pe Jessie o făcea pe nepoata ei să devină mai combativă în loc să se simtă ruşinată, Rachel schimbă vorba:

— Ai remarcat buchetul din mijlocul mesei?

Cum ar fi putut să nu-l remarce? Mândria lui Rachel de a fi primit flori de la Brooke Astor demonstra cât era de vulnerabilă. Scott Fitzgerald avea dreptate: „Bogaţii erau, într-adevăr, nişte fiinţe deosebite". Indiferent cât de mulţi bani şi câtă putere acumulase Rachel, ea continua totuşi să fie fata care cosea la maşină pe strada Forsyth. Amintirea aceasta înmuie inima lui Jessie.

— Florile sunt superbe. Cu siguranţă Brooke Astor are o părere extraordinară despre tine, bunico.

Rachel înălţă din umeri ca pentru a spune că asta era adevărat dar, la urma urmei, majoritatea oamenilor aveau despre ea o părere extraordinară.

— Mă gândeam să-i trimit un exemplar din cartea ta. Semnat, bineînţeles. O să-ţi spun eu ce să scrii.

În sufragerie lucrurile se calmaseră. Hannah rămăsese tăcută în timpul haosului care întâmpinase planurile lui Rachel cu privire la Bliss, sorbind gânditoare un pahar de şampanie după altul. Acum, vorbi:

— Nu trebuie neapărat să fii creatoare de modă, Bliss. Poţi deveni fotograf, ca Jessie. Sau, de ce nu, scriitoare. Ca mine.

— Ca tine? Tu, scriitoare? Şi de când, mă rog? ripostă Rachel tratând cu dispreţ autorecomandarea fiicei sale.

— Da, mamă. Uiţi că în timpul războiului am fost reporter. Ţii minte ziarul *Red Bank Standard* [1]? Mi s-au publicat articole şi eseuri. S-ar putea ca Bliss să-mi fi moştenit talentul scriitoricesc. Aşa ceva sare peste o generaţie, ştii şi tu.

Jessie încercă iarăşi să compenseze faptul că mai devreme, în aceeaşi zi, rănise sentimentele lui Hannah.

— Mama este o scriitoare extraordinară. Ştim cu toţii asta.

---

[1] *Red Bank Standard* (lb. engl.): Drapelul Red Bank-ului (Red Bank fiind o localitate în statul american New Jersey) (n.t.)

Cu o neprefăcută exasperare, Rachel îşi rostogoli ochii şi schimbă subiectul.

— Şi ce se întâmplă cu Cliff?

Recunoscătoare că poate renunţa la a mai apăra talentul lui Hannah, Jessie îşi izbi paharul cu o lingură:

— Ascultaţi aici! Am veşti formidabile. Nu aveam de gând să spun asta înainte de a veni Cliff aici, dar adevărul este că lui îi plac pozele pe care le-am făcut cu Bliss şi Rachel şi... (Făcu o pauză pentru a crea efect.) ...Şi vrea neapărat să public încă o carte! Nu-i formidabil?

Noul eseu fotografic avea să se concentreze asupra lui Bliss ca adolescentă, în contrast cu străbunica ei, mai în vârstă decât ea cu şaptezeci şi cinci de ani.

— Şi care încă mai arată ca o adolescentă! zise Rachel pe un ton glumeţ. Elementul de unire avea să fie colecţia de modă a lui Rachel. Comorile acumulate de ea vor sluji drept metaforă vizuală a vieţii femeii mai vârstnice şi ca o autentică istorie modernă pentru Bliss. Învăluind într-o privire iubitoare cele două personaje ale viitoarei sale opere, Jessie explică graficul orar al lui Cliff.

— El se gândea să facem câteva şedinţe acum, cât timp Bliss se află în oraş, iar restul în cursul unor weekend-uri aici şi la Riverton, şi să terminăm totul de Paşti, când Bliss va avea două săptămâni de vacanţă de la şcoală.

Cu puţin noroc, cartea ar putea fi publicată în toamna lui 1992, pentru a coincide cu cea de-a nouăzecea aniversare a lui Rachel.

— Cine scrie textul? întrebă Hannah cu calm.

Jessie trase adânc aer în piept. Ştiind cât de mult dorea mama ei să participe la acel proiect, încercă să explice cât putu de delicat că nu va exista un adevărat scriitor. Textul urma să fie înregistrat pe bandă, constând din comentarii şi anecdote spuse de ambele personaje în timpul diverselor şedinţe de fotografiere.

— Cineva tot trebuie să care casetofonul şi să pună întrebările, remarcă Hannah.

Cu un sentiment de uşurare filială, Jessie îşi strânse în braţe mama.

— Ţi-ai găsit o slujbă, mămico!

— E ca atunci când faci un documentar, nu-i aşa, Jessie?

— Asta-i ceea ce face Bliss, nu-i aşa, scumpa mea? zise Eleanor. Şi ea realizează un documentar. Povesteşte-le, dragă, despre tema ta la engleză.

— Vai, mamă! E prea plictisitor. Mi-am schimbat intenţiile. Nu are nici un rost.

Elevilor de la cursurile de engleză li se ceruse să pretindă că ei erau fie Oprah Winfrey, fie Phil Donahue şi că găzduiesc o discuţie la o masă rotundă pe o temă dată — cum ar fi rivalitatea dintre fraţi, hărţuirea sexuală, autopreţuirea, lucruri de felul acesta. Pentru a face totul mai interesant, doamna Landon pregătise bileţele de hârtie cu diverse subiecte, astfel ca fiecare elev să poată lua câte unul.

— În ce constă al tău? vru să ştie Rachel.

Bliss răspunse că nu ţine aminte.

— Oricum, e o prostie.

— Îl am chiar aici, Bliss. (Şi Eleanor citi de pe o bucată de hârtie.) „Care este secretul pe care nu l-aţi spus niciodată nimănui?" Nu-i aşa că-i ingenios? Haide, scumpo! Abia aşteptai să ne foloseşti ca participante la masa ta rotundă. Femeile din familia ta. Urma să stăm toate în jurul mesei, aşa cum fac cei de la televiziune, şi tu să înregistrezi totul pe bandă.

— Nu pot.

— De ce?

— Am uitat să-mi aduc casetofonul.

— Ei bine, eu n-am uitat. E chiar aici, în geanta mea.

Eleanor puse aparatul pe masă.

Lui Rachel îi plăcea să fie intervievată. Circulau zvonuri că ea, Brooke Astor şi Pamela Harriman aveau să fie invitate de către Oprah să discute despre putere, farmec şi resposabilităţile pe care le implică bogăţia. Ar fi fost un bun exerciţiu să fie intervievată de către Bliss.

— Nu-ţi face probleme, Bliss. Lasă toată vorbăria în seama noastră.

Ceva mai liniştită, fata îşi recăpătă încrederea în sine. Femeile tuşiră să-şi limpezească glasurile şi fiecare scotoci prin arhivele amintirilor, în căutarea unui secret pe care nu-l dezvăluiseră niciodată nimănui. Deoarece Rachel îşi inventase practic întreaga viaţă pe măsură ce înainta în vârstă, niciodată nu avusese suficientă încredere în cineva pentru a-i împărtăşi cele mai secrete şi întunecată taine ale sale. Cei doi Samueli ocupau locuri foarte proeminente în memoria ei. Samuel — cea dintâi iubire şi Samuel — primul ei copil. Şi nu avea să-l uite nici pe primul ei soţ, Will Lawrence, şi nici expresia de pe faţa lui când ea îi spusese că fiul ei nu era şi al lui. Niciodată nu vorbise nimănui despre asta. Nici despre

înfrângerea ce se citise în ochii lui când falimentul îl curăţase din punct de vedere financiar.

Mai adânc ascunsă şi mai întunecată era amintirea ei despre ziua în care îi spusese că simpla lui vedere o făcea să vomite. Ceea ce nu-i spusese era că ştia totul în legătură cu amanta lui — altă mică nevăstuică patetică, o bibliotecară ce îşi împărţea prânzul cu el pe o bancă din parc, în timp ce se presupunea că el îşi caută de lucru, şi care îl tundea şi-i cumpăra ţigări. Asta se întâmplase în ziua în care, pe un ton sarcastic, îl întrebase:

— Ce intenţionezi să faci astăzi?

— Ce-ai vrea să fac? Să sar în faţa unui tren de metrou?

Ea scotocise în geantă şi îi dăduse o monedă.

— Na-ţi un ban, să-ţi cumperi tichetul.

Secretul lui Hannah se referea la poliţa de asigurare a fratelui său. Când Samuel plecase în Europa pentru ultimele luni ale războiului, s-ar putea să fi avut o presimţire a morţii sale. Deşi în mod normal beneficiara asigurării lui de soldat american era Rachel, el cumpărase o poliţă suplimentară pe numele surorii sale. Sam nu înţelesese niciodată pe deplin antipatia lui Rachel faţă de Hannah. Îşi iubea sora şi voia să fie bine îngrijită dacă lui i s-ar fi întâmplat ceva.

Oricare ar fi fost motivul lui, în dimineaţa aceea din 1945, când înştiinţarea societăţii de asigurări adresată lui Hannah sosise cu poşta, Rachel era încuiată în dormitorul ei. Pe Hannah o scosese practic din viaţa sa. Vestea morţii lui Samuel o făcuse să-şi piardă cu totul stăpânirea de sine. Urlând, gemând, smulgându-şi părul şi sfâşiindu-şi îmbrăcămintea potrivit cine ştie căror impulsuri primitive, o înhăţase de umeri pe Hannah şi o zgâlţâise cu asemenea violenţă încât Hannah crezuse că i se va rupe gâtul. Încă îi mai răsunau în urechi ţipetele mamei sale:

— De ce n-ai fost tu? De ce n-ai murit tu?

Mama ei nu ştiuse de poliţa de asigurări. Deoarece refuzase să-i vorbească fiicei sale, Hannah nu simţea nici o nevoie s-o informeze. La timpul potrivit, reprezentantul Societăţii „Aetra" o înştiinţase că un cec de o sută de mii de dolari completat pe numele de Hannah Lawrence îşi aştepta instrucţiunile. Tăcerea mamei sale se transformase într-o binecuvântare. Putea locui împreună cu ea în acelaşi apartament fără a izbucni certuri. Descoperi că atunci când era vorba de bani era eficientă şi avea o minte limpede. Fără a cere sfaturi de la mama ei sau de la avocatul familiei, îşi găsise propriul consilier financiar, un protejat al Băncii „Baruch", care o ajutase să-şi investească banii în mod înţelept.

Tot atunci se îndrăgostise nebuneşte de Viktor — o iubire la prima vedere, de când zărise trupul lui blond şi ud în noaptea aceea cu lună, când el înotase spre mal de pe submarinul nazist aflat în largul coastei New Jersey-ului. Poate că secretul ei cel mai ruşinos era acela că aproape de la începutul legăturii lor amoroase ştiuse că el era un violent antisemit, în ciuda faptului că era el însuşi evreu. Fusese primul bărbat care îi trezise sexualitatea — o compensaţie de viciu faţă de standardele ei etice şi morale, care o umilea până şi astăzi.

Cum ar putea dezvălui adevărul despre abuzurile sexuale ale lui Viktor, despre cum o bătea de-o învineţea şi o silea să săvârşească acte de supunere degradante, între timp continuând să o numească o târfă pe care ar fi trimis-o la camera de gazare dacă ar fi câştigat naziştii, lucru ce-ar fi trebuit să se întâmple? Cum ar putea mărturisi că sadismul lui o excita până la culmile unui extaz masochist în vreme ce el era încântat de violenţa orgasmelor ei şi râdea batjocoritor de autodispreţul ei? O făcuse să-i mulţumească şi să-i ceară şi mai mult. Fusese nevoie de zece ani şi de naşterea ambelor ei fiice pentru ca ea să devină în sfârşit îndeajuns de puternică pentru a pune capăt aservirii ei faţă de el. Dar chiar şi atunci nu avusese tăria să-l gonească. Abia când Viktor îşi dăduse seama că ea nu mai era victima lui, îşi luase singur lucrurile şi plecase. Dar, cu toată sinceritatea, ea se putea consola cu ceva: niciodată nu-i vorbise despre moştenirea ei. Oricât de jos coborâse în propriul respect faţă de sine, indiferent cât de mult îi era înrobită sexual, instinctul de autoapărare din străfundurile fiinţei sale fusese mai tare. Un timp, el ţinuse sub control trupul şi poate şi inima ei. Dar niciodată banii. Niciodată sufletul ei.

Viaţa ei secretă cu Viktor era mult prea ruşinoasă pentru a fi mărturisită. Un secret mai romantic, unul care să se potrivească necesităţilor lui Bliss, era adevărul despre felul în care îl cunoscuse pe Jerry. Când prietenii şi rudele întrebaseră cum se întâlniseră prima dată, ea făcuse referiri vagi şi timide la un soi de funcţie academică. Jerry considera că e caraghioasă, dar îi respecta sentimentele.

În fond, el era acela care dăduse anunţul matrimonial în revista *New York*.

— Şi tu, draga mea, ai răspuns! Unde-am fi noi acum, dacă n-ai fi făcut-o?

Unde, într-adevăr? Slavă Domnului că ea răspunsese şi astfel îşi găsise adevărata pereche sufletească. Acum erau un vechi cuplu de oameni căsătoriţi. Dacă Bliss dorea un secret tainic şi întunecat, acesta era unul de care se putea ocupa. O amuza gândul la cum ar reacţiona Rachel dacă i-ar descrie anunţul lui Jerry. Încă-l mai ţinea minte, cuvânt cu cuvânt:

«Intelectual inhibat, văduv de curând şi cu copii mari, caută femeie la fel de inhibată, în circumstanţe asemănătoare. Scop: pentru a citi împreună *Aceasta este marea mea iubire* şi pentru a trăi fericiţi până la adânci bătrâneţi.»

Citiseră împreună *Aceasta este marea mea iubire* şi, după cât îşi dădea ea seama, până acum trăiseră fericiţi. Dorea ca de aceeaşi fericire şi mulţumire să aibă parte şi fiicele sale. Jessie părea să fie fericită, în sfârşit, cu Clifford. Eleanor era cea care o îngrijora uneori. Părea să se mişte cu atâta timiditate în jurul lui Luke, atât de temătoare să deschidă gura! Cu excepţia serii acesteia, când o înfruntase pe Rachel aşa cum o făcuse. Ce şoc! Rachel arăta de parcă ar fi fost izbită de un camion. Poate că Eleanor avea mai multe calităţi decât credeau ei toţi. Poate că şi ea avea o taină adâncă şi întunecată.

Eleanor gândea cam în acelaşi fel. Avea, într-adevăr, o taină adâncă şi întunecată. Era una pe care o împărtăşise cu o singură persoană din întreaga lume — cu sora şi cea mai bună prietenă a ei, Jessie. Era un secret pe care juraseră să-l păstreze până ce moartea le va despărţi. Refuzul de a discuta despre el întârea închipuirea că lucrul acela nici nu se întâmplase vreodată.

Pe de altă parte, avea moralul ridicat datorită bruştei izbucniri din timpul cinei. Cine s-ar fi gândit?! Emoţia întâmplării o ispitea să renunţe la orice precauţie, să povestească rudelor sale ce anume se petrecuse de fapt în Grecia şi să lase sfărâmăturile să cadă unde or vrea! Dar nu avea s-o facă. Adevărul putea s-o elibereze, să-i uşureze conştiinţa de-o povară purtată vreme de cincisprezece ani. Dar ar distruge-o pe fiica ei, ar ruina căsnicia ei şi ar rupe legăturile care o ţineau lângă femeile din familia ei.

Nu, pentru casetofon se va gândi la alt secret întunecat şi murdar. Deoarece toată lumea o considera o persoană corectă, poate că le va şoca recunoscând că trecuse prin toate experienţele cu Luke înainte de a se fi logodit. *Mare scofală!* Va trebui să se

gândească la altceva. Eventual Jessie i-ar putea împrumuta unul din secretele sale. Sora ei ducea o viaţă mult mai interesantă.

Între timp, Jessie scotocea prin arhivele pitorescului ei trecut în căutarea unui secret adânc şi obscur, sau cel puţin a unuia convenabil pentru a fi dezvăluit unui auditoriu constituit din membrii familiei. Problema era că, în afară de cele petrecute în Grecia cu cincisprezece ani în urmă — ceea ce ea nu va dezvălui *niciodată* nimănui — rareori îşi dăduse osteneala să ascundă ceva. Dusese o viaţă deschisă şi îndrăzneaţă cu Jimmy Kolas, care era însurat când îl cunoscuse ea şi care, mai târziu, fusese condamnat pentru fraudă internaţională cu valută. Nimic secret în legătură cu asta.

Îndreptându-şi gândurile către trecut, îşi aminti ceva cât se poate de potrivit. Pozna cu furtul din magazinul „Bergdorf Goodman". Era o zi rece de februarie. Ea traversa parterul magazinului îndreptându-se spre Piaza, când un stand cu genţi o făcuse să se oprească în loc. Genţi de umăr. Exact ce-i trebuia. Oricât de mare era gerul de afară, căldura din interior era sufocantă. Îşi scosese paltonul şi încercase fără succes să aleagă o geantă pentru umăr. Ideea celor de la „Bergdorf" în legătură cu un preţ competitiv nu coincidea cu a ei, aşa că, în curând, îşi continuase drumul spre Piaza.

Stând în Palm Court, îşi trăsese spre spate paltonul şi făcuse o descoperire uimitoare. O geantă în valoare de cinci sute de dolari îi atârna pe umăr. În graba ei de a scăpa de căldura din interiorul magazinului, îşi îmbrăcase paltonul fără a observa geanta. Nici o alarmă nu izbucnise la uşă. Nici paşi grei nu o urmăriseră de-a lungul străzii. Prietenii care o însoţiseră râseseră şi spuseseră că putea să păstreze geanta, dar ea nu avusese curaj. Nu, când era vorba de o geantă de cinci sute de dolari. Nu, când o vânzătoare avea să fie trasă la răspundere. Nu când — aşa cum îşi amintea — o asemenea faptă era profund necinstită. Putea fi ea vinovată de multe lucruri, dar nu şi de furturi din magazine universale.

Ceea ce făcea ca povestea să fie bună pentru reportajul lui Bliss era ceea ce se întâmplase a doua zi, când înapoiase geanta şi încercase să-şi ceară scuze pentru cele petrecute. Se nimerise că vânzătoarea era franţuzoaică şi, fiindcă era vorba de magazinul „Bergdorf", femeia se purtase extrem de servil cu clienta ei. Îşi închipuise că Jessie înapoia geanta pentru a-şi recăpăta banii şi nu se lăsase convinsă în nici un chip că alta era realitatea. În cele din

urmă, Jessie cedase şi acceptase cu amabilitate cei cinci sute de dolari plus comisionul, în bani lichizi, şi ieşise din magazin în paşi de dans, salutându-l cu o mişcare din cap plină de măreţie pe portarul de la ieşirea spre strada 57. Se întreba dacă legea prescripţiilor mai era încă în vigoare.

Se mai întreba şi de ce n-o rechemase Cliff. Acum, la Londra era ora două noaptera. Sigur că se întâmplase ceva. Pe ascuns, îşi încrucişă degetele pentru a alunga piaza rea. *Te rog, Doamne, nu strica totul!* Era pe punctul de a fi, în sfârşit, fericită. Nu mai putea aştepta. Exista un telefon în bibliotecă. Plecă de la masă pe furiş.

Formă numărul lui Cliff. Ocupat. În miezul nopţii? Formă iar numărul. Tot ocupat. Măcar era acasă. Doar dacă telefonul nu era deranjat. Trecu o veşnicie până să răspundă operatoarea de la Londra. Verifică şi dădu răspunsul: linia era într-adevăr ocupată.

Hannah apăru în pragul uşii.

— Iartă-mă, dragă. Te aşteptăm cu toatele. Rachel e gata să explodeze.

— Of, mamă! Linia lui Cliff e ocupată. Este două noaptea. Precis s-a întâmplat ceva rău! Spune-i bunicii...

— Nu-ţi face griji. Telefonează liniştită. Mă voi ocupa eu de bunica...

Începu să sune telefonul.

— Cliff? Slavă Domnului că eşti tu! Eram atât de îngrijorată...

Murise Jimmy Kolas. Ucis într-un accident de călărie, devreme, în acea dimineaţă. Clifford uitase cu desăvârşire că în urmă cu câţiva ani acceptase să fie executorul testamentar al lui Jimmy.

— Avocatul lui m-a luat în după-amiaza asta să-i văd caseta personală de la bancă. Era acolo un plic adresat mie. Conţinea ceva pentru tine.

Jimmy Kolas nu mai însemna nimic. Îi părea rău că murise, dar era prudentă în legătură cu efectul acestui deces asupra fericirii ei cu Cliff. Însă trebuia să ştie un lucru.

— Ce era?

— Documentul privitor la insula Helios prin care te face proprietara ei.

— Pe mine?

— Ei, da. Şi un bilet în care spunea că vei şti tu pentru ce.

6

1972
JESSIE

— Să-mi fie un dor nebun de tine, Jessie! De ce trebuie să pleci tocmai la Londra?

— Nu mişca. Poziţia este perfectă.

O aşezase pe Eleanor printre coşuri pline cu piersici, ţinându-l pe Jason strâns la pieptul ei. Cu părul adunat la spate într-un coc şi „machiată" doar cu bronzul datorat soarelui, frumuseţea Eleanorei era mai izbitoare ca niciodată. Căsnicia era terapia ei, maternitatea — clubul ei pentru întreţinerea sănătăţii. Parada trecuse pe lângă ea, fiindcă Eleanor însăşi fugise de la manifestaţiile ostentative. Marşurile pentru pace, dreptul la avort, emanciparea femeilor aveau prea puţin loc în adăpostul ei rural. Îşi alesese modul de viaţă împotriva argumentelor bunicii sale, însă cu binecuvântarea mamei şi a surorii ei.

O madonă cu pruncul, în stil american! se entuziasmă Jessie, manevrând noul său Nikon cu gingăşie, însă cu gesturi sigure, ca pe o fiinţă umană. Aparatul de fotografiat era copilul *ei*. Îl luase cu ea la Londra în căutarea norocului. Rachel nu aprobase această idee. O fată de optsprezece ani nu avea nici un rost să fugă de acasă. Dar ea nu fugea *de undeva*, protestase Jessie, ea fugea *către ceva*. Hannah înţelesese şi fusese, poate, puţin invidioasă. Când avusese ea optsprezece ani, era război. Cel mai îndepărtat loc în care putuse fugi fusese Red Bank, în New Jersey.

— Şi ştii ce i s-a întâmplat! S-a căsătorit cu nazistul acela! spusese Rachel, uitând de faptul că fără Viktor n-ar fi existat nici Jessie, niei Eleanor.

Jessie făgăduise să nu se mărite cu un nazist. Avea să fie mult prea ocupată urmând cursurile Institutului Internaţional de Fotojurnalism şi făcând cunoştinţă cu Londra, care îi vrăjise imaginaţia cu prilejul acelei jalnice călătorii împreună cu Viktor.

— Încă o dată, te rog!

Soarele ce apunea în spatele livezii accentua strălucirea trandafirie a chipurilor. Jason se agită şi începu să urle, mişcându-şi pumnişorii.

— Îi este foame! Băieţelului meu îi este foame! exclamă Eleanor, minunându-se de miracolul pe care-l realizaseră ea şi Luke.

Ochiul lui Jessie rămase nedezlipit de vizor.

— Ei bine, hrăneşte-l! replică, râzând. Nu ţine seama de mine. Mai am o mulţime de peliculă.

Îşi făcu apariţia Luke. Şi el părea că respiră mulţumire prin toţi porii. *Oare se va simţi şi ea vreodată aşa?* se întrebă Jessie. De la prima lor întâlnire, Luke se împlinise la trup şi se maturizase, însă timiditatea persista în rezerva plină de mândrie cu care îşi privea soţia şi copilul.

— Ar fi mai bine s-o iei din loc, Jessie, dacă vrei să prinzi trenul.

— Încă una doar. Stai şi tu alături de ea şi înconjoar-o cu braţul în timp ce-l hrăneşte pe Jason.

Să-şi expună sânul în faţa aparatului de fotografiat? Şovăitoare, Eleanor se întoarse către soţul ei. Cu o expresie gravă, el încuviinţă dând din cap şi se aşeză în picioare lângă ea, potrivit instrucţiunilor lui Jessie. Subiectul era vechi de când lumea — mama, tatăl şi pruncul, creând o compoziţie de o sublimă armonie. Profund mişcată, Jessie îşi dădu seama că sora ei luase decizia corectă — căsătoria şi maternitatea erau starea ei firească. Aducerea pe lume a copiilor i se părea uşoară. Îi spusese lui Jessie că naşterea o făcea să se simtă împlinită ca femeie şi demnă de iubirea lui Luke.

Îi destăinuise lui Jessie şi că doctorul o avertizase că n-ar trebui să rămână gravidă, ceva în legătură cu uterul ei. Dar Luke ce zicea? Oare nu plănuiseră, el şi Eleanor, să aibă o familie mare? Eleanor zâmbise cu o expresie de beatitudine şi îşi sărutase sora. Fiul lor le crea o stare de fericire extatică. Vor avea timp suficient să discute problema aceasta mai târziu, după ce Jason avea să fie înţărcat şi va începe să meargă.

Şi, în definitiv, doctorii mai puteau şi să greşească, nu-i aşa? Până una-alta o pusese pe Jessie să jure că va păstra secretul. Nu voia ca Hannah sau — Doamne fereşte! — Rachel să dea buzna cu cine ştie ce specialişti de pe Park Avenue.

— Transmite-le toate cele bune din partea noastră mamei şi lui Jerry, spuse Eleanor în timp ce îşi îmbrăţişa sora, luându-şi rămas bun. Şi în avion să nu vorbeşti cu bărbaţi necunoscuţi.

Şi, sărutându-şi cu tandreţe soţul, adăugă:

— Vezi ce-am păţit eu?

Mai era destul timp pentru aşa ceva — ani şi ani de zile până când Jessie să se căsătorească, dacă avea s-o facă vreodată. Femeile erau libere să-şi trăiască propria viaţă, fără a se sinchisi de convenienţe. Chiar şi mama ei ştia asta. Ea şi Jerry alcătuiseră un cuplu vreme de trei ani. El îşi păstra locuinţa din Village, dar majoritatea timpului şi-l petrecea acasă la Hannah; se purtau ca doi oameni căsătoriţi de mult, şi totuşi păreau să nu se grăbească să-şi legalizeze legătura.

— Eu tot nu ştiu de ce nu poţi studia arta fotografică la New York, bombăni Hannah.

Deoarece ea şi Jerry o conduceau pe Jessie cu maşina la aeroport, era puţin cam târziu pentru a mai discuta problema.

Londra era locul cel mai indicat, acolo se făcea fotografie, o încredinţă Jessie pe mama ei. Acolo se aflau David Bailey, Eve Arnold, Lordul Snowdon[1].

Hannah încercă să ia lucrurile în glumă.

— Dar care-i explicaţia? Răsuflarea mea? Deodorantul pe care-l folosesc? De ce amândouă fetele mele fug cât pot mai departe de mine?

— Dacă vrei cu adevărat să ştii, e din cauză că tu şi Romeo faceţi prea mult zgomot noaptea. Este foarte jenant.

De pe bancheta din spate a maşinii, Jerry îi ciufuli în glumă părul.

— Îmi pare rău pentru cel care se va îndrăgosti de tine!

Nu ar fi trebuit să-i pară rău. Jimmy Kolas se dovedise a fi mai mult decât o pereche potrivită pentru Jessie.

Institutul Internaţional de Jurnalism organiza la Galeriile „Belgravia" din Knightsbridge o expoziţie anuală de lucrări ale studenţilor. Printre fotografiile selectate să participe la competiţia pentru obţinerea premiilor şcolare se afla şi portretul „Noii familii americane" al lui Jessie, cu Eleanor, Luke şi micuţul Jason. La primul ei curs de principii ale developării filmelor dusese rola de film neprelucrată. Imaginile păreau cu contrast bun şi limpezi. Până atunci nu-şi mai prelucrase niciodată filmele ea însăşi. Lucrul în camera neagră dovedise cât de important era să stăpâneşti

[1] *Lordul Snowdon*, Tony Armstrong Jones (1930-): celebru fotograf englez, consilier artistic la *Sunday Times* şi actualmente fotograf la *Telegraph Magazine* (n.t.)

tehnica retuşării şi a decupajului. O fotografie bună era un accident rezultat din instinct, i se spusese; ceea ce Cartier-Bresson[1] numea „momentul decisiv". Jessie înţelesese că pentru a crea o fotografie valoroasă, fotograful bun trebuia să posede ochiul precum şi sensibilitatea şi perseverenţa unui specialist în realizarea pozitivelor. În sinea ei, ştia că acea fotografie era în mod cert un accident rezultat din instinct şi că prinsese familia surorii ei în momentul decisiv. Făcu mai bine de cincizeci de copii până să obţină ceea ce dorea.

Era reuşită, gândi, cu ochii plini de lacrimi. Dar era ea oare un miracol unic? Numai timpul putea să decidă. Deocamdată, la masa rotundă a juriului se aflau Cecil Beaton, David Bailey şi Lordul Snowdon. *Te rog, Doamne, ajută-mă să câştig!*

Când sosi seara cea mare, ea străbătu pe jos drumul de la micul apartament la subsol pe care-l închiriase în Lennox Gardens. Avusese nevoie de câteva ceasuri ca să se îmbrace cu atâta grijă, încât să pară că nu se îmbrăcase cu grijă. Era unul din prilejurile în care îşi dorea în taină să fie cea mai drăguţă, deşi, judecând înţelept, ştia că era la fel de bine — dacă nu chiar preferabil — să aibă înfăţişarea unei femei inteligente şi ambiţioase.

Tăind drumul prin Belgrave Square, păşi pe zebra pentru travesarea străzii. Auzi un scrâşnet de frâne şi o maşină cu suspensie joasă se opri cu zgomot la câţiva centimetri de ea.

— Ce naiba eşti? O aiurită de americancă? răcni şoferul.

— Nu. Sunt o aiurită de marţiană. Vrei să profiţi de asta?

De fapt, el arăta foarte bine. Tipii pe care-i cunoscuse până atunci erau imposibili.

El îşi agită spre ea un pumn înmănuşat în piele de căprioară.

— Chiar şi o marţiană ştie măcar atâta lucru — să se uite încotro trebuie când traversează strada.

— Dar ce sunt eu, o ghicitoare a gândurilor altora?

El o măsură cu privirea de sus până jos, cu un rânjet viclean şi aprobator.

— E bine că nu eşti aşa ceva, altminteri mi-ai trage o palmă peste obraz!

În aceeaşi seară, mai târziu, când „Noua familie americană" fusese distinsă cu premiul întâi şi ea stătea, emoţionată şi bucuroasă, împreună cu membrii juriului şi cu ceilalţi premiaţi, îl văzu

[1] *Cartier-Bresson* (1980-): Fotograf francez, ale cărui fotografii spontane au stat la baza fotojurnalismului ca artă (n.t.)

în mulţime, ridicându-şi paharul şi adresându-i acelaşi zâmbet puţin ironic. Cu siguranţă, el era o persoană deosebită. Îmbrăcămintea, automobilul, aroganta lui încredere în sine dovedeau acest lucru. Nu vorbea chiar ca un englez. Accentul lui avea ceva străin. German? Nu, slavă Domnului! Nimic care să semene cu Viktor. Francez, poate? Dacă ea ar fi trăit îndeajuns de mult în străinătate ar fi putut să spună.

— Aşadar, eşti totuşi americancă.

După încheierea ceremoniei, el apăruse lângă ea.

— Şi dumneata cine eşti?

— Dmitri Andreas Constantine Georgopoulos Kolas. Jimmy pentru prietenii mei. Mare noroc că nu te-am călcat cu maşina. Îţi pot prezenta felicitările mele. Fotografia este superbă.

În timp ce circula printre invitaţi, fiind prezentată unor editori de reviste şi unor specialişti în domeniul reclamei, era conştientă de faptul că el n-o scăpa din ochi. Când, în cele din urmă, barul se închise şi ultimii vizitatori fură poftiţi afară, el plecă. Fără îndoială că avea s-o aştepte în stradă, în maşina lui. Refuză să meargă la un restaurant împreună cu colegii ei de clasă şi îşi petrecu exagerat de mult timp retuşându-şi machiajul ochilor şi pieptănătura, până să coboare în stradă. *Să-l facem să aştepte!*

Strada era pustie. Toţi îşi luaseră tălpăşiţa şi ea nu avea unde să se ducă. El ar fi trebuit să fie nebun de nerăbdare şi s-o tragă pe scaun, lângă el, ducând-o apoi la un vreun club particular, ca de exemplu „Les Ambassadeurs", unde să comande un supeu cu şampanie. Mâncare! Murea de foame. Pentru ca situaţia să fie şi mai rea, nu putea nici să-şi prindă din urmă gaşca, fiindcă fusese atât de sigură pe sine încât nu fusese atentă când spuseseră unde se duc.

O ucidea gândul la ei, care înfulecau cârnaţi şi salate cu slănină şi dădeau pe gât shandy-uri[1] reci ca gheaţa. Din câte-şi amintea, tot ce avea în apartament era puţin unt de arahide, un borcan de muştar şi un borcan de ness. Dintr-o dată i se făcu dor de casă, de New York şi de posibilitatea de a găsi de mâncare douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. Aici nu erau deschise decât câteva baruri cu mâncare, în Soho, dar erau mult prea departe.

Odată revenită în apartament, îşi prepară un sandvici cu unt de arahide şi muştar şi o ceaşcă mare de ness. Scormonind într-o cutie

[1] *Shandy* (lb. engl.): amestec obţinut dintr-o băutură răcoritoare pe bază de ghimber (asemănătoare cu coca-cola) şi limonadă. (n.t.)

de tinichea, descoperi un biscuit cu ciocolată uitat acolo. Astfel reconfortată, puse pe pick-up un disc cu *Tapestry* cântat de Caroline King şi îşi admiră triumfătoare cecul de o sută de lire.

Probabil că Jimmy Kolas se plictisise aşteptând-o, sau poate îşi închipuise că ea era ocupată. Acum, dacă ştia că ea era studentă la I.I.F. şi-i auzise numele când fusese anunţat, va şti cum s-o găsească. Sub imboldul unei intuiţii, îi căută numele în cartea de telefoane. Bineînţeles, existau doi abonaţi cu numele acesta: Alexander Kolas Shipping Ltd., cu adresa în City, precum şi D. Kolas, pe Will Street, Mayfair.

Ridică receptorul şi formă un număr.

— Operatoarea pentru convorbiri transoceanice?

La New York era după-amiază târziu. Simţea nevoia să-i spună mamei sale despre premiu — dovadă de cât de bine se descurca fetiţa ei atât de departe de casă. Pe urmă o sună pe Eleanor. Amintindu-şi cu câtă iscusinţă pusese ea la cale curtea făcută surorii ei, dorea ca Eleanor să fi fost alături de ea în seara aceasta pentru a-l stimula pe Jimmy Kolas. Asta nu pentru că Eleanor ar fi avut abilitatea de a manevra o situaţie de felul acesteia. Când trebuia să returneze ceva la „Saks", pe Fifth Avenue, intra în panică de parcă era trimisă pe scaunul electric.

— Mi-e un dor nebun de tine! strigă prin circuitul prost ce o lega de Riverton-on-Hudson.

Insistă să afle mai întâi veştile lui Eleanor, înainte de a o informa despre ale sale. Jason stătea în fund. Recolta de mere era mai bună decât fusese în ultimii ani. Lui Luke i se ceruse să conducă o serie de seminarii la Cornell[1], începând de anul viitor.

— Dar cu tine cum stau lucrurile? Cum te simţi *tu?* întrebă Jessie.

— Foarte bine, realmente foarte bine.

— Nu-mi place cum sună asta.

La numai şase luni de la naşterea lui Jason, Eleanor rămăsese iarăşi gravidă şi, la scurt timp după aceea, făcuse un avort spontan.

— Luke m-ar omorî dacă ar şti. I-am spus că era o menstruaţie mai abundentă. M-a silit să-i făgăduiesc că voi cere să mi se pună o diafragmă[2] de îndată ce medicul va spune că este O.K. (Eleanor se

1 *Cornell* (Universitatea): instituţie americană de învăţământ superior, în Ithaca, statul New York. Ocupă colinele ce domină lacul Cayrig.(n.t.)

2 *Diafragmă*: folie subţire ce se aplică pe colul uterin, ca măsuă anticoncepţională. (n.t.)

grăbi să închidă durerosul subiect şi trecu la viaţa dusă de Jessie.) Ce se întâmplă la Londra? Eşti deja celebră? Te-ai îndrăgostit?

Jessie îi povesti despre fotografie şi premiul ei de o sută de lire. Eleanor şi Luke nu văzuseră niciodată fotografia propriu-zisă şi habar nu aveau de poetica lumină ce-l învăluia pe micuţul Jason în timp ce sugea cu lăcomie la sânul mamei sale. Nu aveau de ce să se îngrijoreze. Nu le dăduse numele. Se zicea că vor fi tipărite posterele I.I.F.-ului, cu fotografiile premiate. Nu va avea nici o importanţă. Nimeni din Anglia nu o va recunoaşte pe Eleanor şi familia ei.

Cât despre a se îndrăgosti, Jessie pălăvrăgi despre cuceririle ei, compuse dintr-un „prăpădit din clasa superioară", care încercase s-o convingă că se va sinucide dacă ea nu acceptă să se culce cu el, dar care nu-şi dusese la capăt ameninţarea, şi un coate-goale irlandez care se îmbătase criţă şi venise la apartamentul ei cu toată averea lui de pe lumea aceasta: o pereche de şosete, un aparat de ras şi o perie de dinţi, totul într-o pungă de hârtie cafenie.

De Jimmy Kolas nu pomeni. Probabil că nici nu era cazul. Părea să fie mai degrabă o cunoştinţă de foarte scurtă durată. Trebuie să fi avut aproape patruzeci de ani. Existau destule şanse să fie căsătorit. Era chiar mai bine că n-o aşteptase. Era sigură că, până acum, ar fi fost într-o mare încurcătură. Avea o mulţime de lucruri la care să se gândească. Câţiva dintre editorii care participaseră la recepţie îi dăduseră cărţile lor de vizită şi o invitaseră să-i viziteze în legătură cu posibilele comenzi. Un personaj ce lucra în domeniul reclamelor considera că sensibilitatea ei în direcţia tinerelor familii era tocmai potrivită pentru un nou aliment destinat micului-dejun.

Câteva zile mai târziu Jessie fu chemată în biroul directorial de la I.I.F. Cineva comandase o copie de opt pe zece a „Noii familii americane", montată şi înrămată.

— Ce trebuie să fac? o întrebă directorul.

— O copie de opt pe zece? Şi care-i problema?

— Nu opt pe zece inci. Opt pe zece picioare! O vrea pentru peretele din biblioteca lui. Preţul nu contează. Numele individului este... stai să-mi aduc aminte... Kolas. D. Kolas. Hill Street, Mayfair.

Cu siguranţă acum avea să o sune, fie doar şi pentru a-i arăta fotografia pe peretele bibliotecii lui. Asta dacă nu era căsătorit. Exista un mod în care să afle. Formă numărul din Hill Street. Glasul respectuos al unui majordom spuse:

— Domnul şi doamna Kolas sunt plecaţi în Argentina. Mesajele le vor fi transmise.

7

1974
JIMMY KOLAS

Trecuse mai bine de un an de la expoziţia studenţească. Se petrecuseră o mulţime de lucruri interesante. Portretul „Familiei americane" realizat de Jessie făcuse impresie asupra editorilor britanici. Ea însăşi devenise un mic succes, ceea ce britanicii numeau „senzaţia lunii", începând să figureze pe toate listele de invitaţi la petreceri pentru prezentări de modă şi avanpremiere de film.

Urmaseră mai multe comenzi din partea unor reviste — comenzi mai mici, desigur: „noua Julie Christie", care semăna cu cea reală la figură, dar nu şi la talent; prima colecţie de modă a unui student de origine swahili care-şi făcea studiile în Anglia; zorii zilei în Piaţa Caledoniană, unde comercianţii cu antichităţi veniţi din întreaga ţară îşi instalau tarabele şi se priveau bănuitor unii pe alţii, în căutarea unui tablou de Turner pierdut sau a unei tăvi pentru ceai, din argint, datând din epoca georgiană, înnegrită de timp, dar care, frecată cu puţin praf de lustruit putea să arate bine şi să strălucească. Se îndrăgostise de câteva ori — nimic serios — şi începea să se întrebe, chiar în acest timpuriu stadiu al vieţii ei, dacă era posibil să-ţi împarţi timpul între un bărbat şi o carieră. Până acum, bărbaţii cu care se întâlnise păreau să fie atraşi de faptul că era fotograf, dar făcuseră scandal când vreo lucrare comandată le încurcase planurile. Cu toate acestea, nici chiar ei nu ar fi stat pe gânduri dacă ar fi fost cazul să anuleze o întâlnire fixată cu ea pentru o alta cu şefii lor, sau pentru a pleca într-o călătorie de afaceri survenită brusc.

Sfârşitul fiecărei legături amoroase fusese declanşat de un conflict referitor la munca ei. Ted lăsase un bilet nepoliticos în noaptea în care ea fusese nevoită, pe neaşteptate, să execute o comandă la Palladium. Jonathan dispăruse pur şi simplu şi nu-i mai răspunsese la telefon, după ce Jessie dăduse fuga să fotgrafieze două fete gemene care treceau înot Canalul Mânecii. William îşi zdrobise Mini-Minor-ul de grilajul de fier de deasupra apartamentului

ei de la subsol, de ciudă că n-o găsise acasă, şi îl lăsase acolo până îl luase poliţia.

Nu se mai gândise la Jimmy Kolas până când ia I.I.F. sosi o scrisoare cu timbru argentinian, adresată ei. Scris cu cerneală albastră, pe o hârtie bleu subţire, folosită de cei bogaţi pentru a-i pune în inferioritate pe bieţii oameni de rând, mesajul — din câte putu descifra ea — era următorul:

«Stimată Marţiană,

Poate îţi vei aminti de individul oarecum impertinent care aproape că te-a călcat cu maşina în Belgrave Square. În tot acest timp am fost în Argentina. În mare parte pentru a face un reportaj cu privire la pampas şi Patagonia. Ştiai că aceasta din urmă a fost întemeiată de velşi şi că localnicii păstrează vechile tradiţii celte? Tu şi aparatul tău de fotografiat aţi găsi multe lucruri interesante.

Poate ai fost informată că am comandat o copie mărită a încântătoarei tale fotografii cu „Familia americană". Majordomul meu îmi spune că a sosit în Hill Street şi stă tristă şi singuratică în debarau de geamantane, aşteptând instrucţiuni.

Mă voi înapoia la Londra peste două săptămâni. Ar fi o prea mare plictiseală dacă, profitând de scurta — dar fermecătoarea — noastră întâlnire, te-aş ruga să mă ajuţi s-o atârn pe un perete într-un mod cât mai potrivit?»

Încheia cu speranţa sinceră că scrisoarea o va găsi sănătoasă. Deoarece habar nu avea unde locuia ea, o ruga să telefoneze la casa lui din Hill Street şi să-şi lase numărul de telefon. *Aha!* oare asta însemna că nu exista nici o soţie care să se întrebe de ce o tânără americană necunoscută îşi lăsa numărul de telefon? Sau o soţie putea foarte bine să locuiască în permanenţă la ţară, cu câinii şi copiii sau, dacă se afla la Londra, putea să nici nu-i pese cine telefona, de vreme ce avea şi ea amanţii ei?

Amanţi? Oare o luase razna? Omul îi făcuse supremul compliment de a-i cumpăra lucrarea şi acum o ruga să-l ajute s-o atârne de perete. Cine îşi bătea joc de cine? El nu avea nevoie de ea, să-i ţină ciocanul şi cuiele. Avea un majordom şi, din câte îşi putea da

seama, un servitor care să agaţe tablourile. Şi un ajutor care să ţină cuiele. Şi un ajutor de ajutor care să ţină scara.

De ce se chinuia singură? Jimmy Kolas nu-i era nimic. De fapt, gândul la el o cam speria. Bogaţii sunt altfel, dacă e să-i dai crezare lui Scott Fitzgerald. Nu că ea ar fi fost chiar săracă. Putea fi considerată chiar o viitoare moştenitoare bogată deoarece, din câte spusese Hannah, testamentul lui Rachel împărţea averea acesteia între Eleanor şi sora ei. Rachel putea fi socotită bogată. Însă moştenitorii de flote greceşti erau alt soi de bogaţi.

Dintr-un motiv pe care nu şi-l putea explica, nu telefonă în Hill Street. *De ce nu?* Oare se temea de un majordom antipatic? *Să mă tem?* Eleanor s-ar fi temut, Jessie — nu. Dacă, atunci când se va înapoia, el va dori s-o găsească, lasă-l să se descurce. Ea nu era greu de găsit. Tot ce trebuia să facă era să se uite în cartea de telefoane. Sau, dacă asta era prea complicat, putea obţine numărul ei de la I.I.F.

De ce era oare atât de agitată? Dorinţă şi teamă. Se gândise la Jimmy Kolas mai des decât îi plăcea să recunoască şi detaliase îndelung şi cu patimă visurile erotice în care el juca rolul iubitului ei. Acum că întoarcerea lui la Londra făcea ca asta să devină o posibilitate, realitatea o înspăimânta. Era prea în vârstă, prea rafinat, prea monden pentru o fetiţă provincială originară din Manhattan.

Ar fi mai bine să nu-i telefoneze. Dacă s-ar întâlni din întâmplare cu el ar pretinde că nici n-a primit scrisoarea lui. Avea lucruri mai importante la care trebuia să se gândească. Cu o lună în urmă, revista *Sunday Times* îi ceruse să propună o idee pentru un eseu fotografic cu tema „Vizitatorul american la Londra": nu obişnuitul ţipar în aspic şi despre Turnul Londrei; netoţi în cămăşi hawaiene, care toarnă ketchup peste îngheţată.

— Ceva mai reprezentativ pentru spiritul american, ştii dumneata.

Jessie ştia. Voiau ceva în stilul portretului lui Eleanor, cu Luke şi Jason. Acela fusese ceva deosebit — ceva care-ţi apare poate întâmplător o singură dată-n viaţă. Nu era sigură că ar fi fost în stare să-l repete. Era pe punctul de a-şi pierde nădejdea, când îi veni o idee din senin, de parcă ar fi fost tot timpul în mintea ei.

Un serial despre trei generaţii de femei, într-o escapadă de cumpărături. Bunica, mama şi fiica, la Londra pentru întâia oară. Probând articole de îmbrăcăminte la „Marcks and Sparks", urcând

scara la „Harvey Nicks" şi la „Harrods". Plimbându-se pe King's Road. O dimineaţă de duminică pe Petticoat Lane. Dându-şi una alteia sfaturi. Consultându-se una cu cealaltă. Ameţindu-i de cap pe vânzători. Întocmai ca mama şi bunica ei.

De fapt nu semănau deloc cu Hannah şi Rachel. După ce crescuse îndeajuns de mare ca să poată circula singură, Jessie nu mersese niciodată la cumpărături cu bunica ei şi doar rareori cu Hannah. Dar asta nu conta. Celor de la *Times* le plăcuse ideea şi-i spuseseră să-i dea drumul.

Fotografiile ieşiseră atât de bine încât o suprinseseră chiar şi pe Jessie. Poate că nu era un noroc întâmplător. Poate avea un ochi priceput să prindă momentul concludent. Opera ei avea să apară în numărul revistei de la sfârşitul săptămânii următoare. Tocmai aflase că puseseră una dintre fotografiile ei pe copertă. Le reprezenta pe toate cele trei femei la standul lui Tubby Isaac, pe Petticoat Lane, mâncând ţipar în aspic.

Dacă reacţia era cea la care se aşteptau cei de la *Times* şi pe care o spera ea cu ardoare, cariera i-ar fi fost rezolvată definitiv. În ciuda obişnuitelor petreceri de sâmbătă seara şi prânzuri de duminică, în weekend-ul acela rămăsese acasă. Singură. Măcinată de îngrijorare. Ar fi vrut ca în viaţa ei să aibă un bărbat care să ţină cu adevărat la ea. Aşa cum ţinea Luke la Eleanor. Şi cum ţinea Jerry la mama ei. Fără a-l uita pe Marcus, care, până când se îmbolnăvise, îi fusese devotat bunicii ei. Ar fi fost plăcut să se trezească duminica dimineaţa în braţele unui bărbat tandru şi să se tolănească pe pardoseală, în micuţul salon, bând *café au lait* şi mâncând *croissant*.

El ar fi fost tandru, adorabil când ar suna telefonul, şi s-ar emoţiona sincer când ar sosi un curier cu flori din partea editorului, care nu putuse aştepta până la deschiderea florăriilor într-o zi de luni şi culesese buchetul din propria lui grădină.

A doua zi, un editor de fotografii de la agenţia din Londra a revistei *Time Life* îi trimise o fotografie de arhivă a lui Margaret Bourke-White, făcută în 1936. „Prima femeie celebră ca jurnalist-fotograf. Păcat că nu a trăit să-ţi vadă lucrările! Felicitări!"

Când o sună pe Hannah să-i dea veştile, la telefon răspunse Jerry.

— Eşti disponibilă pentru a asista la o căsătorie?

Sesiza iubirea din glasurile lor. Nu ştiau cu exactitate când va avea loc cununia.

— Este prea amuzant să trăieşti în păcat! chicoti mama ei.

Oare Hannah era cea care vorbea astfel? Jessie îşi dori să poată fi acolo, să-i îmbrăţişeze pe amândoi. După câte păţise mama ei cu Viktor, merita să fie fericită.

Rachel îl privea cu dispreţ pe Jerry. În spatele lui spunea despre el că este un perdant, fiindcă îşi irosea timpul predând citirea şi silabisirea corectivă unor copii din internate. Fermei pomicole de două sute de acri a lui Luke îi spunea „Drumul Tutunului", fiindcă niciodată nu-l iertase că distrusese şansa lui Eleanor de a deveni un model celebru şi o stea de cinema. Jessie se întreba ce-ar fi zis bunica ei dacă l-ar întâlni pe Jimmy Kolas... deşi această posibilitate nu părea să fie realizabilă.

Convorbirea ei prin telefon cu Eleanor începu cu obişnuitele lor exclamaţii de plăcere şi cu tandrele chicoteli ca între surori. Le era un dor nebun uneia de cealaltă. Eleanor era foarte mândră de sora ei. Abia aştepta să vadă revista, pe care Jessie avea să i-o trimită a doua zi, *par avion*.

— E ceva ce nu-mi spui, Eleanor. Îmi dau seama după glasul tău. Dă-i drumul! îi ceru Jessie cu fermitate.

După o scurtă pauză, urmă o şoaptă abia audibilă:

— Sunt gravidă. *Ssst!*

— Nu e periculos? Luke ştie? Te-ai mai dus la medic? Te rog, Eleanor...!

N-ar fi putut suporta să i se întâmple ceva surorii ei.

— Aici este un moment supraaglomerat, cei doi băieţi ai mei or să leşine dacă nu le dau de mâncare. Te voi suna eu mai târziu, în cursul săptămânii.

Peste câteva zile, secretara lui Jimmy Kolas telefonă să-i spună că el se afla la New York, în drum spre Londra.

— Speră să puteţi fi liberă miercuri seara pentru a lua cina împreună cu dânsul şi câţiva prieteni, la locuinţa din Hill Street. Opt, opt şi jumătate. Frac pentru bărbaţi, aşa că s-ar putea să doriţi să purtaţi o rochie lungă, dar neprotocolară. Să aranjez să vină să vă ia o maşină?

Îi lipsi curajul. Nu-şi putu lua inima în dinţi să întrebe dacă doamna Kolas avea să fie prezentă. Gândindu-se mai bine, mulţumi stelei sale norocoase că nu o făcuse. Nu-l întâlnise pe Jimmy Kolas decât o singură dată în toată viaţa ei. De ce să complice lucrurile?

Situaţia era simplă. Bogatul proprietar grec de nave cumpărase fotografia ei şi acum o invita la serată. Civilizată, rafinată; din câte se părea, serata era dată în cinstea ei.

Probase şi aruncase la o parte toate lucrurile din garderoba ei, până când se hotărâse să-şi cheltuie toată suma încasată pe colaborarea de la *Sunday Times* pe o rochie din jerseu negru, semnată „Jean Muir", care adăuga înfăţişării ei pe puţin cinci ani de experienţă mondenă.

— Domnişoara Lawrence, o anunţă majordomul, din pragul bibliotecii.

Se simţea ca Eliza Doolittle la prima vizită făcută mamei profesorului Higgins[1]. Dar ea nu era o florăreasă ce încerca să treacă drept o doamnă. Era o fată americană cu sânge fierbinte, plină de viaţă şi încredere în sine, care lua cu asalt Londra... sau încerca s-o ia. Fotografia „Familiei americane" umplea spaţiul dintre două biblioteci din lemn de mahon.

Jimmy Kolas sări în picioare s-o întâmpine. Orice gânduri i s-ar fi strecurat în minte — că ar fi fost posibil să descopere că serata va fi o cină în doi şi că ea avea să fie felul de mâncare principal — fură alungate de micul — dar elegantul — grup de persoane ce stăteau aranjate ca într-o fotografie de societate. Scorul: unu pentru ea. Rochia „Jean Muir" era exact ce trebuia. Remarcă strălucirea de recunoaştere a casei producătoare în ochii celorlalte trei femei, dintre care niciuna nu arăta ca o soţie. Sclipirea din ochii lui Jimmy era de cu totul altă natură.

— Ce drăguţ din partea ta că ai venit!

O prezentă celorlalţi. Nici o nevastă. Cu o fluturare a mâinii, Jimmy arătă spre fotografie.

— E greu de crezut că o femeie atât de tânără poate crea o asemenea operă de artă. Nu eşti de aceeaşi părere, Cliff, bătrâne?

Clifford Smith-Avery clătină meditativ din cap printr-un nor de fum de ţigară, făcându-l pe Jimmy să izbucnească în râs.

— Asta-i cea mai guralivă exprimare de care este el în stare, explică. Cliff publică albume şi cărţi de artă. Tocmai îi spuneam că fotografia este noua formă de manifestare a artei. Nu-i aşa, Jessie?

Toţi ochii se întoarseră spre ea.

---

[1] *Eliza Doolittle şi profesorul Higgins*: personaje din piesa de teatru *Pygmalion*, de Bernard Shaw (n.t.)

— De fapt, asta-i adevărat. Colecţionari de fotografii apar peste tot şi plătesc dolari grei. I.I.F.-ul pregăteşte o expoziţie de fotografii de război care urmează să circule prin muzeele din întreaga lume. Cecil Beaton, David Bailey, Richard Avedon, Milton Greene... cărţile lor s-au vânduf bine ani de zile, dar acum scot ediţii limitate de fotocopii. Semnate de fotograf, întocmai ca şi cum ar fi tablouri.

Jimmy stătea îndeajuns de aproape de ea pentru a vorbi destul de încet încât ceilalţi să nu poată auzi.

— Ar trebui s-o semnezi pe a ta.

— Cu mare plăcere.

— Mai târziu. După ce vor pleca ceilalţi.

Atunci când se servise ultimul coniac, lui Jessie îi pierise tot curajul. Mâncase şi băuse prea mult. Capul parcă-i plutea. Sosurile savuroase, cu smântână, se confruntau cu salata cu sos de oţet aromatic. Fiecare fel de mâncare fusese însoţit de câte un vin, totul fiind încununat de un vin dulce, de desert, servit cu o cremă de ciocolată, care avea gust de vişinată amestecată cu benzină.

Mâna lui Jimmy pe umărul său îi insuflă energia necesară să acţioneze. Nimerise unde nu trebuia. Nu era rostul ei să se afle într-o astfel de societate. Ştia că, dacă ar rămâne, s-ar face de râs, izbucnind în lacimi sau vomitând, sau făcând şi una şi alta. Trebuia să plece de acolo. Problema era cum să-şi facă o ieşire onorabilă, fără a se da în spectacol.

Clifford Smith-Avery fu ultimul care-şi luă la revedere. Trebuia să reuşească, acum sau niciodată.

— Oh, Jimmy! Este deja târziu, nu-i aşa? Mâine-dimineaţă am de făcut nişte fotografii la prima oră. Cliff, te-ar deranja să mă duci până acasă?

Jimmy Kolas îi acceptă plecarea cu o politeţe amuzată, ca şi cum ar fi spus „Unii câştigă, alţii pierd". O sărută pe obraz la fel cum procedase cu celelalte invitate şi o dădu în grija prietenului său. În timp ce-i conducea până la maşina lui Clifford, îi spusese lui Jessie, de parcă atunci îi trecuse prin minte:

— Mă gândeam că am putea prânzi vineri împreună. La „Mirabelle", la unu şi jumătate? Voi trimite maşina.

Fără intenţie, în mod naiv, ea făcuse mişcarea corectă. În săptămânile care urmară începu să înţeleagă nuanţele tratativelor sexuale şi să savureze — în mod experimental la început, apoi cu o crescândă încredere şi plăcere — strategiile celor ce fac curte. De-a

lungul unui vârtej de prânzuri, cine, supeuri, teatre, concerte, plimbări pe ploaie şi excursii la ţară, aflase ce înseamnă a fi obiectul unei iubiri romantice.

Nu sedusă cât ai număra până la trei. Fără a fi bruscată pentru că îi plăcea să danseze şi muzica era bună, iar alcoolul îi stârnea dorinţa şi-i alunga teama. La fel ca majoritatea femeilor tinere de vârsta ei, Jessie dispreţuia regulile diferenţiate pentru bărbaţi şi femei. Avea şi ea tot atâta drept la orgasme ca orice bărbat. Îşi înţelegea trupul, sau credea că şi-l înţelege. Zâmbea cu condescendenţă faţă de demodatele ritualuri ale rendez-vous-ului. Fete care aşteptau lângă telefon ca vreun clovn oarecare să le invite la o plimbare, pretinzând că aşa ceva nu le interesa, deşi nu acesta era adevărul. Făcând sex cu ţârâita, conform formulei: mai sus de gât la prima întâlnire; mai sus de mijloc la cea de-a zecea; sub mijloc numai dacă erau atacate sau logodite; frecându-se, atingându-se, doar aţâţându-se. Fără pătrundere.

În timp ce-şi beau primul Campari cu sifon, la acel prânz la „Mirabelle", Jimmy atacase subiectul direct:

— Simt o ciudată afinitate pentru tine, Jessie. Nu mă întreba de ce. Afinitatea este unul din marile mistere ale vieţii. Simt că pot învăţa de la tine o mulţime de lucruri şi că tu poţi învăţa altele de la mine. Putem fi unul universitatea celuilalt, dacă vrei să zicem aşa. Dar cel mai important lucru este ca tu să te simţi bine cu mine, nu sfioasă cum ai fost seara trecută.

— Sfioasă? Ce te face să crezi că eram sfioasă?

Jessie ştia că fusese — şi încă era — profund jenată.

— Ceea ce încerc eu să spun este că nu voi face dragoste cu tine până ce nu-mi vei deschide braţele, urându-mi bun-venit.

Acest lucru fiind înţeles, el voia s-o încredinţeze că alături de el se putea relaxa, indiferent de împrejurări. În casa lui, în apartamentul ei, oriunde puteau fi singuri.

— Am cunoscut multe femei, însă numai de curând am descoperit singurul lucru pe care-l pierdusem.

— Şi anume?

— N-o să râzi?

Probabil aceasta era cea mai importantă cotitură în viaţa ei.

— N-o să râd.

— Intimitatea.

În zilele şi nopţile care urmară, îşi spuseră unul altuia o mulţime de lucruri. El îi explică în amănunt ce înseamnă să fii străin în societatea engleză. Putea să se îmbrace ca un englez, să ştie despre istoria Angliei şi literatura engleză mai multe decât majoritatea localnicilor, şi totuşi să fie tratat ca un străin.

Bogăţiei şi generozităţii lui i se datora faptul că fusese primit ca membru al clubului. Căsătoria cu fiica unui conte îi întărise poziţia socială, până când relaţiile ei amoroase flagrante îl transformaseră într-un personaj demn de milă. În timpul recentei lor călătorii în Argentina, ea se îndrăgostise de proprietarul milionar al unui ranch şi refuzase să revină acasă, în Anglia.

În sauna de la clubul său suprinsese vorbele unor bărbaţi despre care credea că-i sunt prieteni, emiţând remarci usturătoare cu privire la faptul că el era încornorat.

— Mă numeau „Cel cu teşchereaua". „Grecul".

— Dar asta e ceea ce eşti. Un grec!

— Foarte adevărat! Deşteaptă fată! Este ca şi cum mi-ar spune ceva înşişi zeii. Chiar săptămâna trecută a murit unchiul meu Costa, lăsându-mi moştenire o insulă particulară în marea Egee. Ia închipuieşte-ţi, Jessie: soare, măslini, lămâi, smochine, dumbrăvi de chiparoşi, păstori cu turmele lor, o veche mănăstire, nici un automobil, nici urmă de electricitate...

— Eu sunt o orăşeancă, ripostă Jessie, în timp ce încerca să se imagineze într-un asemenea peisaj străin ei.

Zgomot, trafic, haos, grosolănie, zbierete. Avea nevoie de toate astea pentru a supravieţui.

— Am putea oricând să ne ducem la un restaurant grecesc din Soho, spuse în glumă.

Încetul cu încetul se pomeni că-i spune lui Jimmy lucruri pe care nu ştia că le cunoaşte. Despre faptul că şi ea era o străină, însă fără a şti unde-i erau rădăcinile. Bunica ei, Rachel, fusese părăsită de mică la un orfelinat.

— Niciodată n-a ştiut cine-i erau părinţii. Ea inventează tot felul de lucruri. De pildă, am auzit-o odată spunând că se născuse la Viena şi că venise prin insula Ellis la vârsta de trei ani. Alteori zice c-ar fi evreică. Ştii, la New York e la modă să fii evreu. Niciodată n-a fost credincioasă, dar dăruieşte o mulţime de bani societăţilor de binefacere evreieşti. Bunicul meu — nu l-am cunoscut niciodată — s-a sinucis în timpul crizei economice. După aceea, ea s-a căsătorit cu Marcus, numai că el a suferit o prăbuşire nervoasă şi se află într-un sanatoriu.

— Din câte spui pare o femeie periculoasă.

— Încearcă să conducă vieţile tuturor; trebuie să recunosc că, cel puţin în ceea ce o priveşte pe a sa, a reuşit bine.

Jessie nu vorbise niciodată atât de sincer despre familia ei. Faptul de a-i descrie pe toţi îi plasa într-o anume perspectivă. Eleanor, cea drăguţă, refuzând visele de glorie ale lui Rachel. Hannah, îngăduindu-i mamei sale s-o calce în picioare, dar reuşind totuşi să săvârşească un act de rebeliune, în ciuda dezaprobării lui Rachel.

Într-o seară petrecută în Hill Street, după ce luaseră o cină tihnită, constând din omletă şi salată, pe care le preparase Jimmy, ascultau în bibliotecă câteva înregistrări ale lui Errol Garner, când el arătă spre fotografia ce domina deasupra lor.

— Întotdeauna te-ai referit la sora ta ca la „cea drăguţă". „Eleanor cea drăguţă".

— Păi da, ea este cea drăguţă.

— Şi tu ce-ai fi? Cea urâtă?

Întrebarea fu ca hârleţul unui arheolog ce desprindea un ciob ascuţit dintr-o durere a cărei existenţă Jessie n-o bănuise niciodată.

— Cea isteaţă, îl corectă ea. Bunica spunea întotdeauna că eu eram cea isteaţă şi că nimeni nu trebuie să-şi facă griji cu mine. Că-mi pot purta singură de grijă.

Pe neaşteptate, izbucni într-un torent de hohote de plâns, aşa cum nu i se mai întâmplase până acum.

— E-n ordine, şoptea el, repetând iar şi iar cuvintele, până când ajunseră să se lege unele de altele. Nu-i nimic rău în a fi gelos.

— *Nu* sunt geloasă. Îmi iubesc sora. Este cea mai dulce, cea mai iubitoare persoană din întreaga lume. Întotdeauna am avut grijă de ea, până când a apărut Luke. Şi am aranjat lucrurile astfel încât să fie în siguranţă şi să aibă pe cineva care s-o iubească. Nu-mi spune mie că sunt geloasă!

— Jessie, te rog!

Stătuseră tolăniţi confortabil pe pardoseală. Acum ea se răsuci brusc cu spatele la el, închircindu-se cu trupul ca pentru autoapărare.

— Nu trebuia să prinzi un avion?

Era adevărat. El şi doi parteneri de afaceri urmau să plece cu avionul în Grecia, la miezul nopţii.

— Mai întâi trebuie să discutăm despre asta.

— Mai întâi trebuie să discutăm despre asta.

Încercarea lui de a o îmbrăţişa fu întâmpinată cu nemişcarea unei pietre.

— Lasă-mă în pace, îi spuse şi se ghemui şi mai strâns.

Nevrând să se lase respins, el îi mângâie uşor cu vârful degetelor muchia rigidă a şirei spinării până ce aceasta începu să se destindă şi să se relaxeze.

— Tu nu eşti Eleanor. Eşti Jessie. Jessie este frumoasă şi isteaţă şi talentată. Uită-te la portretul acela. Ţi-a trecut prin minte că l-am cumpărat pentru a te putea invita să iei cina cu mine? Ştii cât de mulţi oameni au încercat să mi-l cumpere? Gândeşte-te cât de talentată şi de încântătoare eşti... (Cu mâinile lui pe umerii ei, Jessie îşi îngădui să se lase răsucită spre el şi să-l privească în faţă.) ... şi cât de tare m-am îndrăgostit de tine.

Ea se prăbuşi spre el. Se mai îmbrăţişaseră şi înainte, dar niciodată ca acum, şi se mai sărutaseră şi altă dată cu afecţiune, dar niciodată ca acum.

— Ai fost atât de răbdător, Jimmy!

În sfârşit se simţea capabilă să fie iubita pe care şi-o dorea el.

— Rămânem aici sau vrei să mă duci în braţe până la etaj, pe pat?

El se ridică în picioare.

— Te duc acasă.

— Poftim?

— Ţi-a trebuit al dracului de mult timp să spui „da". Eu trebuie să fiu la aeroport peste o oră. Crezi că vreau să-mi bat joc de prima noastre noapte de dragoste?

O conduse cu maşina şi o lăsă în faţa casei ei din Lennox Gardens.

— Somn uşor, iubito. Mă voi întoarce peste câteva zile, spuse el.

Apoi, ca şi cum atunci i-ar fi trecut prin minte, adăugă:

— Şi fă-mi o plăcere. Poartă în pat bluza aceea cu Mickey Mouse. Aşa vreau să te găsesc când mă voi înapoia.

8

1974
JIMMY KOLAS

Sosi pe neanunţate la micul apartament de la subsol al lui Jessie. Trecuse bine de miezul nopţii şi ea dormea adânc, îmbrăcată în bluza cu Mickey Mouse, foarte largă, pe care o folosea în loc de cămaşă de noapte, având pe piept un exemplar al revistei *Harper's Queen*. Prima senzaţie conştientă a unei intruziuni fu mirosul pătrunzător al parfumului de citrice pe care-l folosea el de obicei.

— Jimmy! suspină, invocându-l în starea ei semiconştientă pe bărbatul pe care se temea să-l iubească.

Zgomotul paşilor lui pe scândurile uzate ale pardoselii şi greutatea trupului său pe pat, alături de ea, şi atingerea uşoară a buzelor lui sărutându-i pleoapele o aduseră într-o voluptuoasă semitrezie. *Jimmy?*

Imposibil. Jimmy era în Grecia, vizitând Helios-ul, îndepărtata insulă din Marea Egee pe care o moştenise de curând de la un unchi. Convinsă că visa, se întoarse pe o parte, dar se pomeni că i se pune ceva în mână.

— Jessie, trezeşte-te! Trezeşte-te!

Jimmy! În fracţiunea de secundă dinainte de a deschide ochii, evaluă cu febrilitate situaţia. Primul gând fu cu privire la înfăţişarea ei. Îi plăcea bluza cu Mickey Mouse, da, însă îşi aminti că înainte de culcare lăsase să-i curgă pe ea câteva picături de salată de ton. Şi părul ei! Şi ăsta ar fi avut nevoie să fie spălat. Pistrui? Ceea ce britanicii numeau „pete de soare"? Era sigură că, înainte de a se băga în pat, îşi tamponase petele cu calamină.

Fir-ar să fie! Cum dracu' intrase? Şi de ce era atât de sigur că ea nu se afla în pat cu altcineva? Nu era ca şi cum ar fi fost logodiţi sau aşa ceva.

— Nu aprinde lumina!

Acel ultim lucru jenant era brusca amintire a unei cutii cu îngheţată pe noptiera ei, precum şi a sutienului şi a dresurilor aruncate pe pardoseală.

— Vreau să-ţi văd faţa când îţi desfaci cadoul.

Se părea că Jimmy considera că aşa ceva era romantic. Dar nu şi Jessie. Îi plăceau suprizele numai când era pregătită pentru ele.

— Te rog, Jimmy. Du-te înăuntru. Vin şi eu peste o clipă.

Voia să facă pipi, să se spele pe faţă şi pe dinţi, să-şi treacă o perie prin păr şi să-şi pună ia repezeală jeans-ii şi o bluză pe gât. Din fericire, îşi făcuse pedichiura. Cu oja grena închis care-i plăcea lui Jimmy. Când termină, îşi târşâi picioarele goale până în camera de zi, unde Dmitri Andreas Constantine Georgopoulos Kolas, cunoscut de prietenii săi sub numele de Jimmy, se rezema de poliţa şemineului, fumând tacticos o „Sobranie" neagră.

Zâmbea sarcastic, în timp ce ea citea mesajul mâzgălit pe cartea lui de vizită imprimată în relief: „Fereşte-te de grecii care aduc daruri!".

— *Fii prudent* este mai potrivit. Nu sunt sigură că-l voi accepta pe acesta.

— Nici măcar nu te-ai uitat la el.

Jimmy deschise pentru ea capacul cutiuţei de bijuterii şi scoase brăţara — un cerc de rubine roşii ca sângele, având ca încuietoare o monedă de aur.

— Este capul Atenei. Unchiul meu a găsit-o sub un smochin, cu ani în urmă, când a descoperit insula Helios.

Bătrânul Kolas naviga pe marea Egee când o furtună neaşteptată îi izbise iahtul de stânci. Ca prin farmec, sălbaticele vânturi *meltame* încetaseră şi soarele luminase cu strălucirea lui un golf natural. Locuitorii erau câţiva pescari şi ciobani cu turmele lor. Pe înălţimile stâncoase ale insulei se aflau rămăşiţele în ruină ale unei mănăstiri. Kolas dăduse insulei denumirea de „Helios", în cinstea soarelui care-l condusese într-un port sigur, şi înregistrase insula pe numele lui la guvernul din Atena.

Cu excepţia unui dig primitiv a cărui construire o poruncise el pentru a apăra portul, Helios se afla încă aproape în starea în care o găsise unchiul său cu şaizeci de ani în urmă — una din miile de insuliţe ale mării Egee, neînsemnate pe hărţi. După cel de-al doilea război mondial, unchiul lui Jimmy instalase un radioemiţător şi le îngăduise pescarilor să deschidă în port o tavernă. În ceea ce priveşte mănăstirea, el invitase un ordin de maici sărăcit, al căror cămin fusese distrus de invadatorii nazişti, să-şi întemeize pe Helios noua lor locuinţă.

Jimmy nu vizitase niciodată insula, până la recenta sa călătorie făcută pentru a lua cunoştinţă de moştenirea primită ca urmare a morţii unchiului.

— O să-ţi placă, Jessie.

— Din câte spui pare extraordinar, spuse ea, tolănindu-se pe canapea.

— Dă-mi voie să te duc acolo.

— Las-o baltă. Am mult de lucru. Fac fotografii ca să-mi câştig existenţa.

— Te voi angaja eu să faci fotografii.

— Eu nu fotografiez capre. Fotografiez oameni — îţi mai aduci aminte?

— Ţin minte, replică el, cu un zâmbet irezistibil.

Faptul de a se afla singură cu el într-un spaţiu închis încă o mai speria. Închise cu un pocnet cutia de bijuterii, lăsând-o să-i alunece din mână pe pardoseală.

— De ce n-o încerci?

Ea îşi agită spre el piciorul gol.

— Cred că aş prefera s-o port pe gleznă. Dacă s-ar potrivi.

— Mică făptură perversă! (Scoase brăţara şi-i deschise încuietoarea.) Acum dă-mi piciorul, Cenuşăreaso!

În clipa în care el îi atinse piciorul, ea ştiu că făcuse o greşeală enormă. Cu o insistenţă prelungită, degetele lui îi mângâiau uşor talpa şi, cu o tandră apreciere, îi urmăreau conturul curburii.

Aşa cum amândoi îşi dădeau seama, brăţara de rubine, concepută pentru încheietura mâinii, era mult prea mică pentru a i se potrivi în jurul gleznei. Cu o prefăcută exasperare, el sfărâmă în bucăţi brăţara. Rubinele se împrăştiară ca nişte picături de sânge, roşu închis.

— Iată o idee mai bună! exclamă el adunând rubinele şi vârându-i-le, unul câte unul, între degetele de la picioare. Se asortează perfect cu oja ta, iubito. Mă simt măgulit că ţi-ai amintit.

Ea credea că nu ignora nimic în legătură cu zonele erogene. În afară de cea evidentă, dintre coapsele sale, şi de cercurile interioare ale urechilor ei, descoperise nuanţele de nedescris ale senzaţiilor trezite în sfârcuri şi la coiţuriie buzelor ei şi subtila emoţie vulcanică dintre omoplaţi. Dar asta era ceva nou. Spaţiile dintre degetele de la picioare erau ca nişte legături la un tablou electric de modă veche, ce trimiteau mesaje de înaltă tensiune în sus, printre picioarele ei, şi

care se răsfirau îndreptându-se spre fiecare receptor de circuit din trupul ei.

Dintr-o dată, panica — vechea ei panică — dispăru, fiind înlocuită de una mai nouă, mai insistentă; o panică ce părea că strigă în tăcere ca el să nu se oprească, să nu se răzbune pe purtarea ei din trecut.

— Nu ai de ce te îngrijora, iubito!

Jimmy era, într-adevăr, un cititor al gândurilor!

— Şi nici nu există vreun motiv de grabă. Sunt aici. Numai pentru tine.

Ea nu se îngrijora şi el era acolo. În viaţă unele uşi se deschid, altele se închid. Cu Jimmy Kolas nu exista decât o singură uşă. El o deschise şi o invită să intre într-o lume cu totul nouă, mai bogată, şi o închise bine în urma lor, lăsând afară precedenta ei viaţă. Cu excepţia carierei ei.

În prima lor noapte împreună, Jimmy îi arătă lucruri de care ea nu auzise vreodată, şi se bucură şi el de noile descoperiri tot atât de mult ca şi ea. La un moment dat, el zise:

— Cere-mi orice doreşti. Spune-mi ce anume. Îţi aparţine.

Ce-ar fi putut să-şi dorească? Un Aston-Martin? Un milion de dolari în monede de cinci şi zece cenţi? Nu existau multe lucruri din domeniul material. În afară, poate, de un atelier fotografic numai al ei. Asta era în mod clar ceva ce, deocamdată, însemna să ceară prea mult. Eventual, mai târziu. Presupunând că exista un mai târziu.

— Ce doresc eu nu-mi poţi da tu, răspunse în cele din urmă.

Faţa lui se înăspri.

— Ştii că sunt căsătorit.

Ea cunoştea întreaga poveste. Cum el şi soţia lui plecaseră într-o vacanţă în Argentina, şi cum ea fugise cu un oarecare jucător de polo care poseda ranch-uri de mărimea Texas-ului. Ce-i păsa lui Jessie? Jimmy era îndeajuns de bătrân ca să-i fie tată. A fi legată era ultimul lucru pe care şi-l dorea.

Ceea ce voia ea nu stătea în puterea lui să dea. Nu putea fi negociat. Trebuia să fie câştigat: recunoaştere profesională.

— Te flatezi singur, iubitule. Ceea ce doresc eu este să fiu cel mai renumit fotograf din lume. Asta-i tot. Înţelegi ce vreau să spun?

El râse uşor, cu indulgenţă, ca şi cum ea ar fi cerut încă un cornet cu îngheţată.

— Vei fi, draga mea. Lasă asta în grija mea. Am prieteni sus-puşi.

Greşit. Prietenilor sus-puşi le va displăcea prietena unui bogat playboy grec. Fotografiile ei vor trebui să-şi susţină singure cauza.

— Vom mai discuta despre asta altădată.

Deocamdată aveau lucruri mai urgente de care să se ocupe.

A doua zi de dimineaţă, o sună agenţia ei fotografică în legătură cu o comandă de reportaj de la un concert internaţional de rock ce urma să se desfăşoare la Hyde Park Corner. Fusese adâncită în somn. Când puse în furcă receptorul, se întrebă dacă întâmplările din noaptea trecută le visase. Oare chiar făcuse în sfârşit dragoste cu Jimmy Kolas? Un prim indiciu: era în pielea goală, iar bluza cu Mickey Mouse nu se vedea nicăieri. Un altul: pe gât avea urme de muşcături, iar buzele ei erau voluptuos învineţite şi umflate. În timp ce repara stricăciunile cu ajutorul machiajului, sosi un curier de la „Fortnum and Mason" cu o lădiţă de smochine de Smirna, proaspete. Purta binecunoscuta mâzgălitură cu textul: „Grecii au o vorbă pentru asta. Aşteaptă-mă la miezul nopţii!" Miezul nopţii? Şi dacă programul concertului l-ar depăşi?

Îşi jurase că dragostea nu avea să stea niciodată în calea ambiţiei sale. De-a lungul întregului concert urmărise ceasul. Neputând să se apropie de scenă atât de mult cât ar fi dorit, avu o idee mai bună. Se întoarse cu spatele spre artişti şi îşi căută prada prin mulţime, fotografiindu-i pe fani — prim-planuri de chipuri ale unor oameni de toate vârstele, formele, culorile şi gradele de servitute faţă de zeii şi zeiţele rock-ului.

La sfârşitul concertului se grăbi spre mica şi primitiva cameră obscură aflată în spatele agenţiei fotografice. Ceea ce apăru în baia de developare îi confirmă insidioasa bănuială că acestea erau cele mai bune fotografii pe care le făcuse vreodată. Avea să lase negativele să se usuce peste noapte şi va scoate pozitivele mâine. Cu câteva minute înainte de miezul nopţii era acasă, aşteptându-şi iubitul.

Nopţile şi zilele se succedară într-un dans ameţitor. Pe măsură ce i se ascuţeau simţurile, îi dispăreau şi inhibiţiile. Nu mai era şovăitoare în legătură cu nimic. Libertatea pe care o simţea în tovărăşia lui Jimmy Kolas îşi găsea replica în munca ei. Până acum avusese deseori impresia că aparatul ei de fotografiat era un intrus, o relicvă caraghioasă de pe vremea sfatului din copilărie de „a respecta intimitatea altor oameni".

Acum se simţea legată visceral de subiecţii ei. Necunoscuţi asistând la un concert, celebrităţi încercând să fugă — oricine şi oriunde, când se apropia ea cu aparatul, toţi răspundeau acum cu o cumplită sinceritate. Prima manifestare a acestei schimbări fu seria de chipuri de la concertul de rock. Jessie plânse în timp ce scotea pozitivele pentru mica revistă axată pe spectacole care i le comandase. Oare asta era chiar opera ei, sau era un noroc întâmplător? Stan Evers, agentul comercial pentru drepturi în străinătate care reprezenta „ABC Photos", trimise de urgenţă la oficiul din Londra al revistei *Paris Match* un set de fotografii pe care cei de acolo le cumpărară imediat.

În weekend-ul următor rămase pentru prima dată cu Jimmy Kolas în casa lui din Londra. Din nou fu copleşită de sentimentul că nu acolo îi era locul — sentiment pe care era sigură că-l va resimţi într-o vilă din Mayfair plină de servitori. Dar nu se simţea deplasată. Slujitorii nu figurau chiar în capul listei ei de dorinţe. Prefera să-şi facă singură patul şi să-şi prepare cafeaua. Frecatul băii şi curăţirea pardoselii cu aspiratorul erau corvezi pentru care plătea pe cineva să le îndeplinească o dată la două săptămâni.

Deoarece servitorii intrau în stilul de viaţă ai lui Jimmy, aşa să fie. Avu impresia că se află într-o comedie de salon când valetul lui îşi făcu apariţia în dormitor şi se prefăcu că n-o vede, în timp ce punea masa pentru un mic dejun în doi. *Un lux*, fu nevoită să admită; era plăcut modul în care fusese tăiat în felii grapefruit-ul şi servit cu o lingură prevăzută cu dinţi.

M-aş putea obişnui cu asta. Cufundându-se în cada cu apă fierbinte, trebui să recunoască existenţa unui fior de plăcere. Ce-ar zice rudele ei dacă ar putea-o vedea acum? Mai întâi, Rachel nu fusese de acord cu plecarea ei la Londra. Planul ei fusese întotdeauna ca Jessie să urmeze cursuri în domeniul afacerilor cu proprietăţi imobiliare şi să lucreze pentru ea. Rachel se autoînvinuia pentru dorinţa lui Jessie de a deveni fotograf profesionist. Ea îi dăruise nepoatei sale, la vârsta de opt ani, primul ei aparat de fotografiat — o prăpăditură mică, din plastic, pe care Jessie o aruncase „din întâmplare".

Mama ei o ajutase mai mult, atât sufleteşte cât şi din punct de vedere financiar. Hannah se pregătea să se recăsătorească de astă-dată cu un tip cumsecade. Nu ca Viktor nazistul. Lui Jessie îi venea şi acum greu să creadă că Viktor era tatăl ei. O asigurase pe

mama sa că nimic nu avea s-o mai îndemne să ia din nou legătura cu el. Nu după călătoria aceea, împreună cu el şi cu Eleanor. Simplul fapt că ea se afla în Londra nu însemna că se va şi urca într-un avion către München.

Rachel se referea întotdeauna la Eleanor ca la „cea drăguţă". Hannah îşi făcuse mereu griji că sentimentele lui Jessie vor fi rănite de lipsa de tact a bunicii ei. Jessie o asigurase însă într-una pe mama sa că îşi iubea sora şi trebuise să recunoască faptul că Eleanor era, într-adevăr, mai drăguţă, încercând, pur şi simplu, să nu-i pese de asta. Însă îi păsase şi, deşi ţinea la sora ei mai mult decât la orice pe lume şi nu-i era ciudă pe darul său natural, comparaţia încă o mai îndurera.

Când Jimmy Kolas o invită să-l însoţească pe insulele greceşti zburând cu avionul său personal, Jessie se întrebă într-o doară dacă nu se îmbarcase în această aventură doar pentru a dovedi propriile-i farmece şi abilitatea ei de a agăţa un bărbat ca el. Deşi era adevărat că Jimmy era căsătorit, tot adevărat era şi că Felicity intentase acţiune de divorţ. Se întreba ce ar face dacă Jimmy i-ar cere să se mărite cu el.

Până una-alta, comenzile curgeau. *Paris Match* o voia pentru un bal de binefacere în Monaco. Totuşi, fără poze cu Grace, Rainier şi copiii. Ceea ce dorea revista erau feţele celor care asistau, tot aşa cum îi fotografiase ea pe fanii concertului de rock.

La aeroportul Hellinikon astepta o maşină care să-i ducă la Vouliagmeni, unde un hidroavion aştepta, la rându-i, să-i ducă până la ultimul popas al călătoriei lor spre Helios. Ca urmare a instrucţiunilor primite de la Jimmy, pilotul urmărise coasta până la Pireu, astfel ca ea să poată vedea portul plin de activitate înainte de a vira spre uscat, unde Acropolis strălucea, alb şi misterios sub soarele după-amiezei, iar imaginile antice şi moderne ale Atenei se îmbinau într-un amestec de temple, clădiri din epoca victoriană şi panouri de sticlă.

El dorea ca prima privelişte asupra Pantheon-ului să fie văzută de ea la lumina zilei. Noaptea, avea să-l vadă la lumina lunii, când se vor întoarce din Helios. Deoarece în insulă nu exista nici un hotel, aveau să locuiască în casa familiei lui, în Glifada. Îndreptându-se spre Helios, pilotul mai făcu un ocol, coborând mult deasupra vechiului amfiteatru grecesc de la Epidaurus. Jimmy îşi apăsă pe buze palma

mâinii ei şi o ţinu acolo, cu ochii închişi, multă vreme, înainte de a i-o elibera cu regret:

— Mă simt fericit când sunt cu tine.

Neştiind ce să spună, ea tăcu.

— Jessie?

Îi cuprinse faţa în mâini şi o privi adânc în ochi.

Ea ştia că îi aşteaptă răspunsul, dar încercă să ia lucrurile în glumă:

— Ăsta-i numele meu.

Ochii lui se întunecară.

— Îţi vorbesc din inimă, iubito. Mă simt fericit când sunt cu tine. Spune-mi cum te simţi tu.

Jessie era o persoană care dădea cuvintelor înţelesul lor textual. Bărbaţii spuneau întotdeauna „Te iubesc" în acelaşi fel cum ar fi zis că le place baseball-ul sau sandviciurile cu brânză. Pentru ea era o problemă de conştiinţă să nu spună niciodată „te iubesc" decât dacă într-adevăr aşa simţea, şi până acum asta nu se întâmplase.

Oare a te simţi fericit era acelaşi lucru cu a fi îndrăgostit, sau tăia ea firul în patru, ca un mecanism de apărare, pentru a nu fi nevoită să aibă de-a face cu adevărul. Jimmy Kolas spunea că era fericit cu ea; nu spunea „te iubesc". După ce în mintea ei stabili această distincţie, putu răspunde cu convingerea sinceră şi solemnă:

— Şi eu mă simt fericită când sunt cu tine.

Ceva asemănător cu sute de insule puncta vasta întindere a mării Egee. Deoarece avionul zbura la mică înălţime, Jessie reuşi să vadă că multe dintre ele erau cu totul golaşe, în vreme ce doar câteva erau îndeajuns de mari pentru a adăposti un altar păgân.

Micul golf din spatele digului de pe Helios era neted ca satinul şi aterizară ca pe un puf de gâscă. Înainte ca ea să apuce să spună *uzo*[1] îl şi sorbeau sub o umbrelă vărgată de la tavernă, împreună cu Yanni Patronis, administratorul nou-angajat al insulei. O răcoritoare. O răcoritoare cu tărie. Era greu de crezut cât de mică era Europa şi cât de uimitor era că atât de multe ţări, înghesuite într-un spaţiu aşa de restrâns, îşi păstrau fiecare limba şi obiceiurile sale.

— Te-am adus la Helios pentru un motiv anume.

Îi arătă împrejurimile. Jessie se bucură că îi urmase sfatul şi venise cu nişte pantofi solizi. Nu exista nici un drum, doar o potecă

[1] *Uzo*: băutură alcoolică grecească, aromatizată cu anason (mastică).(n.t.)

abia vizibilă. Băutura i se urcase la cap, ameţind-o şi făcând-o să devină timidă.

— Voiai să fii doar cu mine, nu-i aşa?

El preferă să n-o ia în seamă.

— Ceea ce vreau să spun este serios. Ne poate schimba amândurora viaţa.

În esenţă, iată despre ce era vorba: el se plictisise de superficialitatea vieţii lui în Anglia. Cu mult înainte de a fi moştenit insula Helios, se gândise la cum avea s-o folosească.

— Aici nu există nimic decât vechea casă de piatră, taverna aceasta şi, desigur, mănăstirea. Acum că îmi aparţine şi pot face ceea ce vreau cu ea, doresc să creez aici ceva minunat. Ceva care va reflecta moştenirea mea.

— Adică aşa ca Onassis?

El scuipă cu dispreţ. Oamenii ca Onassis erau o glumă, o glumă vulgară. Cearşafuri din satin negru? Spargerea farfuriilor în cluburile de noapte? Faptul de a invita pe insula lui oameni de succes nu însemna că realizările lor aveau să se lipească de el. Faptul de a se fi căsătorit pentru prestigiu nu-i dădea prestigiul după care râvnea. Moştenitoarea lui Livanos, văduva lui Kennedy, erau piese de muzeu cumpărate spre a fi afişate şi pentru a stârni invidia celorlalţi.

— Şi Maria Callas? întrebă Jessie.

Aceasta era perechea lui sufletească, singura femeie pe care o iubise cu adevărat şi cu care se simţise bine. Trădând-o, se trădase pe el însuşi.

Jimmy o conduse pe poteca invizibilă ce se sfârşea în cel mai înalt punct al insulei Helios — mănăstirea. El sărea ca o capră; ea gâfâia, cu un junghi în coastă pe care încerca să-l ascundă. Din clădire nu apăru nimeni. De acolo de unde stăteau, Jessie putea să vadă întreaga insulă, aşezată într-o mare ca de sticlă, ce se întindea până la infinit. În depărtare se zăreau siluetele înceţoşate şi abia bănuite ale altor insule şi ceva ce semăna cu nişte nori la mică înălţime.

— Munţii! exclamă Jimmy.

Munţii — acolo unde, odinioară, trăiseră şi iubiseră zeii şi zeiţele din antichitate.

— Să facem o pauză de câteva clipe.

Uneori, felul în care îşi alegea el cuvintele părea preţios, ca şi cum engleza ar fi fost ce-a de-a doua limbă a lui. Acum, că se gândea

la asta, Jessie îşi dădea seama că engleza chiar *era* cea de-a doua limbă a lui. Când voia să fie serios, gândea în greacă şi traducea într-o engleză frazată cu stângăcie.

— Te simţi fericită aici?

— Da.

— Ţi-ai putea petrece un timp aiçi, cu mine?

Gândul la comenzile ei îi trecu fulgerător prin minte; comenzi extrem de interesante, cu o totală libertate artistică de a fotografia ce-i plăcea ei. Însă, da. Avea să-şi facă timp să-şi petreacă o vreme aici, cu el.

— N-ai prefera să cumperi câte ceva la Atena sau la Paris şi să te duci la coafor?

Ea nu se putu împiedica să-i amintească prima lor noapte de dragoste.

— Tot ce-mi trebuie aici este o sticluţă cu oja roşie pentru unghiile de la picioare!

— Ah, Jessie! Ai venit în viaţa mea tocmai la timp!

Ce-a de-a patruzecea aniversare a lui îl îndemnase să facă un bilanţ. Ca şi Onassis, era un grec bogat care spărgea şi el farfurii în restaurante. Era şi el căsătorit cu o moştenitoare, onorabila Felicity Dunham-Grey, pe care o cunoscuse la balul ei de intrare în societate, pe vremea când amândoi aveau optsprezece ani. Copiii lor îi urau. Fiica lor, Elizabeth, trăia în Sri Lanka, ceea ce însemna cea mai mare distanţă faţă de Anglia la care reuşise să ajungă. Fiul lor, Alexander, renunţase la viaţa lui privilegiată în Occident pentru o strachină de cerşetor în Tibet.

Soţia şi copiii lui nu vizitaseră niciodată Grecia.

— Niciodată nu era convenabil.

În cei trei ani petrecuţi de ea în Anglia, Jessie învăţase deosebirile dintre utilizarea englezei britanice în comparaţie cu cea a englezei americane. „Convenabil" constituia un foarte bun exemplu de exprimare moderată britanică, deseori cuplat cu cuvântul „plictiseală". A-ţi plăti datoriile era rareori convenabil şi se considera a fi, de asemenea, ceva plictisitor. A face un contraserviciu? „Mă tem că nu-i foarte convenabil."

— Nu putem rămâne aici la noapte? întrebă ea.

El o privi, nevenindu-i să creadă.

— Chiar vrei asta? Credeam că vei prefera casa din Glifada. O cină la „Plaka". Acropolis-ul în lumina lunii.

Exista ceva care o reţinea aici, ceva care făcea parte din destinul ei.

— Mi-ar plăcea să petrecem prima noastră noapte în Grecia chiar aici, pe insula ta.

Ca la un semn, uşa mănăstirii se deschise. O bătrână ofilită, îmbrăcată în negru, îi se adresă în greceşte. Urmă o conversaţie însufleţită cu Jimmy.

— Ne pot oferi un loc de dormit în clopotniţă. Dar nu te îngrijora: nu există nici un clopot.

Nu exista nici vreun pat. Călugăriţele le serviră o masă de seară constând din brânză de capră şi pâine în ulei de măsline proaspete, cu un gust atât de intens încât lui Jessie îi arse limba, şi pe care le făcură să alunece pe gât ajutate de un vin dulce preparat în casă care, când ajunse pe la mijlocul gâtlejului ei, îi dădu impresia unui şuvoi de lavă topită.

Dormiră îmbrăcaţi pe nişte covoare groase, multicolore, ţesute de călugăriţe, mulţumiţi unul în braţele celuilalt, până când zorile aduseră cu ele o palidă lumină trandafirie şi mireasma matinală a mării. Făcură dragoste în tihnă, iar apoi coborâră în golf, la hidroavionul care sălta uşor pe valuri.

Niciodată până acum nu mai simţise Jessie o fericire atât de calmă, nicicând o plenitudine asemănătoare, în toţi cei douăzeci şi unu de ani ai ei; niciodată o asemenea identitate cu o altă fiinţă omenească. La Londra, ceea ce simţise pentru Jimmy Kolas fusese o sălbatică pasiune sexuală, sporită de plăcerea de a putea să-l facă la rândul ei s-o dorească. Faptul de a fi împreună cu el pe Helios dădea un nou înţeles relaţiei lor. În timp ce hidroavionul executa un ocol în semn de adio, ea ştia că avea să revină la Helios cu Jimmy şi că, din această cauză, viaţa ei se va schimba într-un mod spectaculos. În cele din urmă, nu mai fu timp pentru Atena. Plecaseră doar pentru weekend. Jimmy avea câteva întruniri în City. Ea era programată să se ducă în culisele scenei, la hotelul „Savoy", pentru unul din acele seturi de fotografii atât de solicitate de revistele specializate în călătorii.

— Aşadar, ce vom face cu Helios, iubito?

Noi? Nu mai era nici o îndoială în privinţa aceasta. Acum formau un cuplu. În ciuda faptului că Jimmy era încă o jumătate dintr-un alt cuplu. Când Bentley-ul veni să-i ia de la Gatwick, Jimmy nu o întrebă pe Jessie unde voia să fie lăsată.

— Hill Street, îi dădu el instrucţiuni şoferului.

Nu era nevoie de vreo discuţie. Începând din acea seară, Jessie avea să locuiască la el.

— Îmi păstrez apartamentul, îl informă ea, chiar înainte de a adormi.

— În aşa fel încât să-ţi poţi lua amanţi?

— Desigur. Ştii doar cât de greu de săturat sunt. Cinci, zece bărbaţi pe zi!

— Iubito...

— Asta într-o zi slabă, bineînţeles. Îţi aminteşti poveştile acelea despre Ecaterina cea Mare?

Ideea îl amuză şi totodată îl excită.

— Jessie, iubita mea. Nici nu poţi să ştii cât de mult mă încânţi.

Motivul ei pentru a păstra apartamentul era nevoia fundamentală de independenţă. Un loc pentru aparatele de fotografiat, discurile şi cărţile ei. Un loc în care să fie singură când simţea nevoia să fie singură. Un loc în care să fie dezordonată şi să mănânce din cutii de conserve şi să lase să se adune teancuri de rufe murdare.

Şi mai era şi familia ei. Nu fugise de acasă trântind uşa în urma ei. Pur şi simplu plecase de acasă însoţită de urările lor, pline de iubire, să găsească ceea ce căuta ea, la care se adăugaseră depuneri regulate de dolari la „Chemical Bank", destinate să-i netezească calea. Cu toate astea, rămânea faptul că Jimmy Kolas avea de două ori vârsta ei şi era căsătorit. Jessie nu se putea mulţumi cu a le trimite tuturor o carte de vizită cu schimbarea dresei, fără a explica de ce se muta în Mayfair.

Bineînţeles, niciodată nu aveai cum să ştii în ce fel ar putea reacţiona oamenii. În ochii lui Eleanor, era cu neputinţă ca Jessie să greşească. Rachel ar putea juca rolul şefului de clan, insistând să se înapoieze imediat acasă. Sau ar putea trimite un capot de dantelă neagră de la „Bergdorf" cu îndemnul să se distreze cât mai bine, că viaţa e scurtă.

Hannah era cea care ar sări până în tavan dacă ar afla vreodată. Cu o căsătorie nereuşită în urma ei, Hannah se pregătea să facă o nouă încercare. Sfatul ei către fiica mai mică rămânea acelaşi: „Fă ceea ce spun, nu ceea ce fac eu".

9

1975
JERRY

Era ziua căsătoriei lui Hannah.

Mireasa — fericită. Ginerele — somnoros. Jerry zăcea, cu membrele larg desfăcute, pe patul ei. Rectificare, pe patul lor. Sforăind uşor. Cu gura deschisă. Cu urdori de somn la colţurile ochilor. Bărbatul acesta era amantul ei. Astăzi, amantul ei avea să dispară pentru totdeauna. Când va reveni de la ceremonie, patul va fi patul *lor*, iar bărbatul de lângă ea va fi soţul ei.

Se simţea plină de încredere în privinţa căsniciei lor. Avea să meargă, fiindcă se baza pe realitate. O realitate constând din iubire şi respect, romantică şi amuzantă şi, mai mult decât orice, concretă, fără înfrumuseţări.

Ce naivă fusese să-şi închipuie că ar fi putut să schimbe arogantul dispreţ al lui Viktor faţă de americani, inclusiv faţă de ea! Ce caraghioasă fusese că uitase afirmaţia lui cum că evreii din Europa aduseseră ei înşişi holocaustul asupra lor! Îi trebuiseră câţiva ani şi câteva legături amoroase pentru a ajunge la concluzia că nu fusese pentru ea căsnicia aceea. Nu voia să fie o bună ascultătoare, o batistă în care să plângi, o sclavă sexuală sau o cofetărie. Era sătulă până-n gât de povestiri patetice despre ex-soţii, avocaţi, copii vicioşi, probleme de digestie, şi era obosită să se tot autocompătimească.

Avea un cămin. Avea bani. Avea o familie. Nu avea nevoie de cineva care să-i câştige pâinea zilnică. Nu avea nevoie de cineva cu care să se culce. Ceea ce-i trebuia era romantism. Nu un armăsar cu indicele de inteligenţă al unei broaşte ţestoase. Un bărbat inteligent şi spiritual şi — Doamne, mă asculţi? — cu un simţ al momentului potrivit.

Datorită unui impuls de moment, răspunsese la un anunţ de la mica publicitate — şi aşa îl cunoscuse pe Jerry.

Ca şi cum şi-ar fi auzit numele, el se agită în somn. Din senin, în minte îi reveni vechea superstiţie. Purta ghinion ca mirele s-o vadă pe mireasă în ziua nunţii. O poveste de fete bătrâne. Ea nu credea

în superstiţii. Masca pe care o folosea când dormea se afla pe masa din partea ei a patului.

— Ce faci? râse el, când ea îi acoperi faţa cu masca. (O cuprinse în braţe şi o trase sub cuvertură.) Cine este această încântătoare făptură? Să fie oare o fecioară nubilă, un dar prenupţial din partea lui Hannah? (Îi mângâie sânii, suspinând cu exagerare.) Nu... nu... nu este o fecioară nubilă! N-ar putea fi decât o singură femeie din întreaga lume. (Îşi apăsă faţa mascată de pieptul ei.) Iubita mea...

— Nu! Te rog, nu face asta! strigă ea, oprindu-l să-şi scoată masca.

Înclinarea lui spre glumă se transformă în îngrijorare. Hannah nu se opuse când el îi îndepărtă mâinile şi îşi împinse peste frunte masca.

— Ce este, Hannah? De ce plângi?

Ea îi explică problema cu superstiţia.

— Mă simt ridicolă, dar nu mă pot stăpâni. Te iubesc atât de mult! Sunt atât de fericită cu tine! Nu vreau să se întâmple nimic rău.

— Nu se va întâmpla nimic rău, o asigură el. (Îşi puse masca.) Dar dacă preferi să mă conduci până la primărie aşa, din partea mea este O.K. Un miel dus la tăiere. Nu-mi pasă. Te iubesc şi ne vom căsători. În afară de asta, Kathleen a făcut tot drumul cu avionul de la Seattle până aici pentru a fi martoră. Nu ne putem purta ca nişte oameni prost-crescuţi, nu-i aşa?

Ea luă masca şi o azvârli peste umăr.

— Avem timp pentru una rapidă?

O veche glumă. O glumă intimă. O glumă de iubire.

— Dacă te primesc iar în pat, n-o să mai ajungem niciodată să ne căsătorim. La ce oră soseşte Kathleen?

Hannah se uită la ceas.

— Acum! O să fie aici din clipă-n clipă, aşa că ne vom bucura de o vizită plăcută în timp ce ne pregătim.

El coborâse din pat şi stătea în picioare, lângă ea. Întodeauna o uimea să vadă ce înfăţişare de bărbat avea în pijamaua lui mototolită şi cu barba crescută peste noapte. Poate din cauza ochiior lui, care erau atât de strălucitori şi limpezi şi priveau atât de direct. Linia maxilarului său începuse să-şi piardă precizia, gâtul îi era noduros. Ridurile din jurul ochilor şi parantezele care îi închideau gura se adânciseră. Linia rădăcinii părului — aşa cum remarca

Rachel, neîndurătoare — se retrăsese cu rapiditate. Trupul lui, atât de bine cunoscut lui Hannah, se îngroşase şi îşi pierduse vigoarea când făceau dragoste. Probabil îi slăbiseră şi ochii — acele ferestre ale sufletului său care exprimau optimismul, ceea ce era o trăsătură organică a firii lui şi totodată cheia fericirii lor.

— Ştiu ce te supără cu adevărat, Hannah.

Ea insistase mereu că nu conta, dar bineînţeles că acum, când sosise ziua nunţii lor, avea importanţă. Avea o cumplit de mare importanţă faptul că nimeni din familie nu putea să fie împreună cu ei cu acel prilej. Rachel îl dusese pe Marcus la clinica Mayo pentru a-l supune unor teste suplimentare. Eleanor telefonase plângând să spună că avusese un alt avort spontan, aşa că ea, cu Luke şi Jason, nu puteau veni cu maşina.

— De ce să nu dăm noi o fugă, Jerry şi cu mine, ca să te vedem? o întrebase Hannah.

Fiica ei avea necazuri. Căsătoria mai putea aştepta câteva zile. Dacă ar fi avut orice alt ginere, Hannah ar fi lăsat totul baltă şi ar fi alergat să fie lângă Eleanor. Dar Luke — Marele Chip de Piatră — dăduse limpede de înţeles că nu-i plăcea şi nu voia să le aibă în preajmă pe rudele soţiei sale.

— Nu are nimic împotriva voastră, o asigurase fiica lor. Numai că el este o persoană care preferă intimitatea.

Poate că Eleanor avea nevoie de ea, dar nu o voia alături. Luke venea pe primul loc. Hannah va trebui să se mulţumească doar cu convorbiri telefonice. Ştia că Luke era mânios pe Eleanor pentru faptul de a fi rămas iarăşi gravidă. Ştia că medicul lor îi avertizase că încă o sarcină ar putea fi periculoasă. Ştia că Eleanor îşi minţise soţul spunându-i că ia pilule anticonceptive. Luke prefera să creadă că Hannah o îndemnase pe soţia lui să nu ţină seama de sfatul doctorului. Bineînţeles că adevărul era că lui Eleanor îi plăcea să fie gravidă şi că dorea cu disperare să mai aibă un copil.

Cât despre Jessie, Hannah încercase să nu se frământe în legătură cu fiica ei în vârstă de douăzeci şi unu de ani, care locuia singură la Londra. Trebuia să aibă încredere în copil. Îşi vindea fotografiile unor ziare şi reviste. Când sosise exemplarul din *Paris* Match cu opera lui Jessie pe copertă, Hannah se înfuriase că Rachel îşi însuşise meritul pentru succesul lui Jessie.

— Dacă vă mai amintiţi, spusese Rachel cu mândrie, eu i-am dăruit aparatul acela de fotografiat când a împlinit opt ani.

Şi cum e cu genele? Cum e cu creativitatea moştenită? Hannah punea pe seama ei cel puţin o parte din talentul lui Jessie. Oare nu lucrase ea în timpul războiului pentru ziarul din Red Bank şi nu scrisese articole vreme de câţiva ani? Şi nu era ea cea care îi dăruise lui Jessie primul aparat de fotografiat, pentrtu a-l înlocui pe cel ieftin, din plastic, pe care-l cumpărase Rachel? Nu Hannah hrănise încrederea în sine a lui Jessie, încât să poată să plece şi să realizeze ceva atât de îndrăzneţ şi de spectaculos ca faptul de a deveni un fotograf profesionist de renume internaţional?

Când ea şi Jerry fixaseră data căsătoriei, Hannah telefonase la apartamentul lui Jessie şi lăsase un mesaj pe automatul ei. Deoarece Jessie nu-i răspunsese, Hannah trăsese concluzia că era plecată pentru a onora o comandă. Chemase agenţia care se ocupa de lucrările lui Jessie. Cei de acolo nu ştiau unde era. Aveau să noteze mesajul. După încă o serie de mesaje lăsate pe automatul telefonului, incluzând şi o ofertă de a-i cumpăra lui Jessie un bilet de călătorie dus-întors pentru a veni acasă cu avionul, Hannah renunţase.

Slavă Domnului că mai exista Kathleen. Probabil era chiar mai bine că Rachel nu avea să fie aici. După mai mult de patruzeci de ani, mama ei încă o mai considera pe Kathleen ca pe „fata irlandeză" care emigrase în America în vremurile cele mai grele ale depresiunii economice şi muncise pentru ele pe post de cameristă, locuind în casa lor. Hannah şi Sam o adoraseră. Cu aproape cinci ani mai în vârstă decât Sam şi cu şapte mai mare decât Hannah, Kathleen devenise centrul lumii lor, povestitoarea de basme, care-i învăţa jocuri şi cântece, cea care se pricepea să facă pâine crescută cu bicarbonat de sodiu şi o adevărată varză cu carne de vită. Sora lor mai mare, cea mai bună prietenă a lor. Izvorul lor de iubire când Rachel era prea ocupată pentru a li-l asigura.

Kathleen era singura legătură a lui Hannah cu viaţa ei dinainte de război şi cu fratele ei Sam. Dacă el ar fi trăit, s-ar fi căsătorit cu Kathleen şi ea ar fi devenit cumnata acesteia, tot aşa cum îi era soră după inima ei. Faptul de a o avea ca martor la nuntă avea să compenseze pentru Hannah absenţa mamei şi a fiicelor ei.

Jerry tocmai îşi făcea duşul când sosi Kathleen, cărând un pachet de o formă bine cunoscută. Ea schiţă o reverenţă respectuoasă, adresându-i-se lui Hannah cu un accent de irlandeză veche:

— Şi fie-vă bună dimineaţa, Ma'am. V-ar fi pe plac puţintică pâine irlandeză cu bicarbonat de sodiu?

În drumul ei spre hotel se oprise la „Zabar" să cumpere unt adevărat, proaspăt, pe care să-l ungă pe pâine în loc de margarina lui Hannah, şi o frişcă groasă pe care s-o toarne în locul laptelui smântânit pus în cafeaua instant decofeinizată cu care făcuse cunoştinţă cu prilejul precedentei sale vizite.

— Aaah! oftară în cor — un ecou al unui ritual ale cărui origini fuseseră uitate, dar care restabilea legătura dintre ele de fiecare dată când se întâlneau, ca o parolă a unei societăţi secrete.

Erau adâncite în discutarea faptului dacă Hannah să poarte sau nu perle când Jerry li se alătură în bucătărie, doar cât s-o sărute pe Kathleen şi să anunţe că iese în oraş.

— Ştiam eu! Fuge cu altă femeie, îl necăjî Kathleen.

— Din partea mea este O.K., mă eliberează din cârlig, replică Hannah, ridicând din umeri.

Credea că e o glumă, până când văzu expresia lui Jerry. Ăsta nu era subiect de glumă. Cum putea să fie atât de proastă şi insensibilă?! Sări de la masa din bucătărie şi îi înconjură gâtul cu braţele.

— Iubitule, îmi pare rău! A fost o prostie din partea mea să spun asta. Iartă-mă. Te iubesc. Dacă m-ai părăsi, aş muri.

Trupul lui devenise tot atât de rigid ca şi expresia ce i se întipărise pe chip. Încetase să respire şi stătea ţeapăn, încercuit de braţele ei, într-o atitudine rece şi dură ca piatra. Brusc cuprinsă de panică, Hannah se agăţă de el, ridicându-i pe umerii ei braţele inerte şi şoptind „te rog, te rog!" până când îl simţi relaxându-se şi se prăbuşi pe el.

Rămaseră în picioare, legănându-se în tăcere, uitând de Kathleen, care încerca să se facă invizibilă, privind pe fereastră.

— Îmi pare rău, Kathleen! spuse Jerry, ruşinat.

— Eu sunt cea care ar trebui să-şi ceară scuze. Uitasem cât poate fi de devastatoare ziua căsătoriei.

Cel care-i fusese soţ vreme de optsprezece ani se îmbătase aşa de rău la petrecerea lui de holtei încât în ziua nunţii vomitase întruna şi în primele două zile ale lunii lor de miere dormise încontinuu.

— Se duce doar să aducă florile, explică Hannah în timp ce Jerry părăsea apartamentul. Are un gust oribil în materie de buchete. În noaptea în care mi-a cerut oficial mâna, mi-a adus o ramură cu şase orhidee. Aşa că să nu te mire cu ce va veni.

Abia reveniseră la cafeaua lor şi la problema perlelor când se auzi soneria de la intrare.

— Şi-o fi uitat pantofii? întrebă în glumă Kathleen.

Odată, mai de mult, Jerry plecase din apartament în papucii pe care-i folosea în dormitor.

— Mă mai ţii minte? (Vreme de câteva clipe faţa aceea nu le spuse nimic.) Să nu-mi zici că nu mă recunoşti!

— Viktor!

Tulburată, dar prea şocată pentru a protesta, Hannah des- chise uşa.

— Kathleen! Vino aici! strigă ea cu glas nervos.

— Tocmai am sosit în dimineaţa asta de la Munchen, spuse Viktor voios, trecând pe lângă Hannah şi intrând în camera de zi. Am o întâlnire chiar pe strada asta, ceva mai încolo. Mă gândeam că ţi-ar plăcea să vezi asta.

La prima vedere, revista lucioasă semăna cu ediţia Paris Match-ului, cea cu fotografia lui Jessie pe copertă, numai că era nemţească.

— Unde este drăgălaşa noastră fiică? Vreau s-o felicit!

Deşi era suprinsă şi mânioasă, Hannah îşi păstră calmul şi îi răspunse glacial:

— Jessie nu este aici. Ţi-ar fi putut scuti drumul.

Înaintând spre uşă, îi dădu de înţeles că vizita se încheiase.

— Dar, Hannah...

O stingherea faptul că îl iubise cândva. Un sac plin cu murdărie, însă cu sex-appeal.

— Dar, Hannah, nu-mi oferi o cafea?

Vicleana manevră de a-i cere un lucru, având în minte un altul; s-o facă să-şi piardă cumpătul ca şi pe vremuri.

În timp ce Hannah ezita imperceptibil, Kathleen interveni ca să salveze ziua.

— Va trebui să ne scuzi, Viktor. Ne cam grăbim. Ne pregătim pentru o...

O privire de avertisment din partea lui Hannah o întrerupse brusc la mijlocul frazei.

Viktor îşi dădu seama imediat că Hannah era profund tulburată.

— Deci, este adevărat?

— Ce să fie adevărat?

— Că te măriţi astăzi? Înţelegi, am telefonat la biroul lui Rachel. Era plecată, dar secretara mi-a dat vestea.

Aşadar, nu venise chiar din întâmplare. Venise să se distreze provocând necazuri. *De data asta n-o să-ţi meargă, bombă distrugătoare ce eşti!* Hannah deschise uşa de intrare. Kathleen îl luă pe intrus de un cot şi, amândouă, în scoaseră pe coridor. Bunele maniere aproape că stricaseră tot efectul. Hannah se simţea pe punctul de a spune: „Data viitoare când te mai afli în oraş sună-mă." Înloc de asta, îşi muşcă limba şi zise doar atât:

— Îţi mulţumesc pentru revistă.

Kathleen şi Hannah se ghemuiră lângă uşă, ascultând paşii tot mai îndepărtaţi ai lui Viktor şi zgomotul făcut de uşa ascensorului în timp ce se deschidea, apoi se închidea la loc.

— Slavă Domnului că a plecat! oftă Hannah cu uşurare.

— Nu fi prea convinsă. Ar putea fi încă afară.

Kathleen deschise uşa. Coridorul era pustiu. Poate că ea avea dreptate. Se putea hotărî să zăbovească în holul de recepţie ca să vadă unde se duceau ele. Îl credea în stare de orice. Lui Viktor îi plăcea viclenia, numai de dragul ei.

— Pablo?

Portarul răspunse prin interfon. Ieşise de curând din clădire vreun domn? Da; dorea doamna ca el să-l recheme? Nu; voia doar să se încredinţeze că părăsise incinta. Dacă tot avea legătura cu el, Hannah îi reaminti portarului să nu răspundă niciodată la întrebări şi să nu dea informaţii străinilor.

— Şi, de fapt, de ce l-ai lăsat să urce fără să suni?

Afişul din holul de recepţie preciza limpede că toţi vizitatorii trebuie să fie anunţaţi.

În mod evident, Viktor îşi exercitase farmecul asupra lui Pablo.

— Oh, mi s-a părut a fi în regulă! Dânsul spunea că intenţionează să facă o surpriză.

— „Nu-mi oferi o cafea?" fredonă Kathleen, în timp ce amândouă reveneau în bucătărie.

Hannah încercă să râdă, dar nu reuşi. Slavă Domnului că plecase Jerry! Era şi aşa îndeajuns de nervoasă, fără a mai fi nevoită să suporte o confruntare între Viktor şi Jerry. Bine că fusese aici

Kathleen, care s-o ajute să-l dea afară pe nepoftit înainte ca acesta să-i strice ziua nunţii. Singură n-ar fi izbutit. Probabil că s-ar fi împiedicat în formalisme, l-ar fi servit cu o cafea şi ar fi pândit cu nervozitate să-i vadă înclinarea aprobatoare a capului, şi Jerry i-ar fi găsit aşa când s-ar fi întors cu florile pentru ceremonie.

Nervii zilelor de căsătorie. Acesta era motivul pentru care tradiţia prevedea asistenţi, slujnice, ajutoare iubitoare care să înlesnească tranziţia de la mireasă la soţie. Ei bine, ea nu avea alături rudele ei, dar îşi avea prietena. De fapt, se simţea uşurată că familia ei nu se afla acolo să-şi însuşească splendoarea zilei, dându-i la o parte pe ea şi pe Jerry, ca pe nişte figuranţi din serialul altor eroi. Fiicele ei ar fi fost jenate. Rachel ar fi învinovăţit-o oarecum pentru comportamentul primului ei soţ. Binecuvântată fie Kathleen că era la locul potrivit, în momentul potrivit!

— Îţi mulţumesc că eşti prietena mea! spuse, strângând-o tare în braţe.

Cele două femei îşi reluară locurile la masa din bucătărie bând cafeaua tare şi fierbinte îmbunătăţită cu frişcă şi zahăr adevărat, nu cu surogate — mulţumesc frumos! — fiecare din ele amintindindu-şi în felul său propriu de vara anului 1944, când Kathleen şi Sam se logodiseră, fără ca Rachel să ştie, iar Hannah îl zărise pentru întâia oară pe Viktor, pe o plajă din Jersey, atunci când el înotase spre mal, venind de pe un submarin nazist.

Singurul lucru care le făcea întotdeauna să râdă era amintirea zilei în care Hannah absolvise liceul.

— Îţi aduci aminte ce mirată a fost mama mea să te vadă acolo?

— Pentru ea eu voi fi întotdeauna camerista irlandeză, oftă Kathleen, pe un ton filozofic.

10

1944
SAMUEL

Promoţia din iunie a Institutului de Studii Superioare „Julia Richman" înaintă solemn în lungul coridorului central al vastei săli şi fiecare absolvent îşi ocupă locul pe podium, cu faţa spre rudele şi prietenii din asistenţă. Trecuseră doi ani şi jumătate de la Pearl Harbor. Uniforme militare ale diverselor arme subliniau, prin contrast, mulţimea de rochii de vară în culori vii şi pălării împodobite cu flori.

Încrucişând două degete, Hannah cercetă cu privirea şir după şir de feţe nerăbdătoare, până când o găsi pe aceea pe care dorea cel mai mult s-o vadă. Samuel reuşise până la urmă să obţină o permisie. Când telefonase de la Fort Monmouth, cu o seară în urmă, încă mai existau dubii, ceva în legătură cu nişte manevre ale companiei de transmisiuni, destinate să testeze cel mai modern echipament de comunicaţii pe coasta Jersey-ului, în apropiere de Long Branch. Zvonurile despre prezenţa unor submarine naziste în apele de coastă ale Atlanticului sporiseră vigilenţa patrulelor de pe plajă. Aşa cum avea să explice mai târziu, în timpul cinei, el îi spusese ofiţerului aflat la comandă că ceremonia de absolvire a surorii lui mai mici era esenţială pentru moralul lui pe durata războiului.

În lumina slabă, ea văzu alături de el o siluetă feminină în uniformă şi de cealaltă parte un loc gol. Mama ei întârziase, bineînţeles.

— O să întârzie şi la propria ei înmormântare! spunea adesea Kathleen, mai cu seamă atunci când gătea o mâncare excelentă, ca s-o vadă apoi uscată şi întărită în aşteptarea lui Rachel.

Kathleen? Oare silueta în uniformă să fie Kathleen? Când ea şi Sam se ridicară în picioare ca s-o lase pe Rachel să treacă pe lângă

ei, Hannah văzu că era într-adevăr Kathleen, în uniforma ei de *WAC*[1]. Din locul avantajos pe care-l ocupa, Hannah putea să vadă că Sam şi Kathleen se ţineau de mână; când Rachel îl îndemnă pe Sam să se mute, astfel încât ea să stea între fiul său şi Kathleen, acesta o refuză zâmbind, după care o ajută să se aşeze în locul care-i era rezervat, el însuşi rămânând între cele două femei.

Ziua aceasta avea să aducă o mare mulţumire personală lui Hannah şi câteva suprize mamei sale. Pe de o parte, Hannah nu menţionase faptul că avea cea mai mare medie generală din clasă şi nici că ea câştigase premiul de jurnalism „Nellie Bly"[2] al revistei *Richman News*. Pe de altă parte, Sam fusese avansat instructor la Fort Monmouth şi îşi luase un apartament în afara bazei de la Red Bank. Un prieten al lui, care îl cunoştea pe editorul ziarului local din Red Bank, făgăduise că o va ajuta pe Hannah să obţină pe durata verii o slujbă ca reporter de fapte diverse. Planul era ca Hannah să locuiască în acelaşi apartament cu Sam şi, bineînţeles, să cunoască ofiţeri tineri şi chipeşi.

— Cu mine ca însoţitor care să te supravegheze, o avertizase Sam.

Şi cine avea să-i supravegheze pe Sam şi pe Kathleen? se întrebase Hannah. Ei îi spuseseră că se iubeau mult, că sentimentele lor de afecţiune născute în cei zece ani cât locuiseră în aceeaşi casă înfloriseră într-o frumoasă unire sufletească. Era de la sine înţeles că Rachel nu trebuia să ştie... nu încă. Atunci când Statele Unite intraseră în război, Kathleen îi dăduse preaviz lui Rachel şi îşi luase un serviciu într-o fabrică de uniforme din Brooklyn, pregătindu-se între timp pentru diploma de licenţă în învăţământ la „Brooklyn College", învăţând noaptea.

Rachel fusese furioasă.

— Fata asta e o ingrată! După tot ce am făcut pentru ea! I-am dat un cămin. Am plătit pentru învăţătura ei. Cum îndrăzneşte să mă părăsească?

1 *WAC*: prescurtare de la Women's Army Corps (lb. engl.) = Corpul Auxiliar Feminin al Trupelor de Uscat (ale S.U.A.) (n.t.)

2 *Nellie Bly*: Pseudonim al Elizabethei Cochrane (1867-1922), ziaristă americană a cărei călătorie în jurul lumii i-a transformat numele într-un sinonim al reporterului feminin de prin rang (n.t.)

Nu avea rost să i se amintească lui Rachel că acel cămin pe care i-l dăduse lui Kathleen era o parte din slujba acesteia şi că învăţătura fetei la colegiu era gratuită.

Hannah tocmai se întreba cum va reacţiona mama ei faţă de prezenţa lui Kathleen alături de Sam şi faţă de faptul că fata avea să li se alăture la prânz, când se auzi chemată pe podium pentru a-şi rosti discursul de absolvire. Mirarea de pe chipul mamei sale era o dreaptă răsplată pentru lunile de studii istovitoare. Mândria radioasă ce emana dinspre Sam şi Kathleen adăugă o nouă dimensiune bucuriei sale.

Tema discursului ei era datoria tinerilor, pe vreme de război, de a face tot posibilul pentru a participa la actualul efort, pregătindu-se totuşi să devină cetăţeni productivi şi utili în glorioasa eră de pace care avea să vină în curând. Pe măsură ce vorbea, glasul îi devenea tot mai puternic, plin de convingere şi triumfător.

— Războiul ne-a învăţat că nu suntem singuri. Că nu trebuie să trăim vieţi individuale, egoiste. Că trebuie să muncim împreună pentru binele comun. Că trebuie să ne ajutăm unul pe celălalt şi să atingem cele mai înalte culmi ale visurilor noastre.

După ce mulţumi, fiecăruia dintre profesorii care o ajutaseră şi după ce îi omagie pe aceia care părăsiseră şcoala pentru a se înrola în forţele armate, încheie:

— Şi cel mai mult vreau să le mulţumesc celor patru persoane care m-au ajutat cel mai mult în dezvoltarea mea ca elev şi ca femeie. Fratelui meu Sam, care astăzi se află alături de noi în uniformă de sublocotenent transmisionist. Surorile mai mici îi cam sâcâie pe puşti, iar eu nu cred că am făcut excepţie. Dar Sam a venit mereu în sprijinul meu. Întotdeauna m-a ajutat să-mi fac temele pentru acasă. Întotdeauna mi-a şters lacrimile şi mi-a spus că eram drăguţă cu aparatele mele dentare. Întotdeauna m-a asigurat că puteam fi cea mai bună. A doua pe lista mea este Kathleen Fenton. Este şi ea aici. A venit tocmai din Dublin, din Irlanda, în timpul celei mai grele perioade a crizei financiare, ca să locuiască la noi. Ea a fost cea care ne-a dat, mie şi lui Sam, etaloanele morale şi ne-a demonstrat ce privilegiu este pentru noi toţi că suntem americani. În scurtul timp pe care şi l-a petrecut aici, şi-a câştigat diploma de licenţiat la „Brooklyn College" şi a devenit cetăţean al S.U.A., iar acum este membru al Corpului Auxiliar Feminin al trupelor de uscat.

După o pauză pentru aplauze, îşi încheie expunerea:

— Şi în fine, dar nu şi în ultimul rând, vreau să mulţumesc ambilor mei părinţi, pentru că mi-au dat viaţă.

Aruncând o privire către Rachel descoperi pe obrajii acesteia şiroaie de lacrimi. Simţindu-se ciudat de calmă şi neînduioşată de reacţia mamei sale, conchise:

— Deşi tatăl meu ne-a părăsit când eu aveam doar opt ani, a lăsat şi el o moştenire de bunătate şi încurajare fetiţei care avea atâta nevoie de aceste două lucruri. Şi, mai presus de orice, îmi exprim recunoştinţa faţă de mama mea, pentru tăria sa şi îndemnul spre perfecţiune. Prin exemplul său, ea m-a învăţat să stau pe propriile-mi picioare şi să înfrunt orice încercare cu tot ce este mai bun în mine şi chiar cu puţin mai mult decât atât. Îţi mulţumesc, mamă, că m-ai ajutat să ajung în această zi — cea mai plină de mândrie din viaţa mea.

Mai târziu, după îmbrăţişări, sărutări, flori, fotografii şi promisiuni între colegii de clasă că aveau să păstreze legătura, Rachel îşi însoţi fiica în vestiar, unde absolvenţii îşi strângeau lucrurile. Vocea îi tremura de emoţie.

— De ce nu mi-ai spus?

— Am încercat, dar erai prea ocupată.

— Se presupune că mamele şi fiicele sar una de gâtul celeilalte, nu-i aşa?

— Niciodată n-am sărit una de gâtul celeilalte. N-am fost niciodată atât de apropiate încât aşa ceva să fie posibil. Adevărul este că pe Samuel îl iubeşti mai mult ca pe mine...

— Draga mea...

— ... şi, sincer îţi mărturisesc, nu te învinovăţesc, mamă. Şi eu îl iubesc pe Sam mai mult decât mă iubesc pe mine.

Samuel alese tocmai momentul acela ca să bată la uşă.

— Hai, odată! N-o să ne reţină masa.

— Nu putem încerca să fim prietene? imploră Rachel.

Văzând starea de slăbiciune psihică a mamei sale, Hannah prinse prilejul. Îşi anunţă intenţia de a împărţi cu Sam apartamentul din Red Bank şi de a lucra ca reporter la ziarul local.

— N-o să fie minunat? Ne vei putea vizita în weekend-uri.

Rachel îşi reveni îndeajuns cât să întrebe:

— Dar cum rămâne cu colegiul? N-o să renunţi la colegiu pentru a lucra la cine ştie ce ziar prăpădit. Ai talent suficient pentru a deveni următoarea Dorothy Thompson. Următoarea Marguerite Higgins...

— Este doar pe durata verii, mamă. La toamnă mă voi duce la „Barnard". (Nu se putu abţine să adauge:) Am discutat despre asta, doar ştii.

Până când terminară prânzul, Rachel reuşise să transforme „ziua lui Hannah" în „ziua mamei". Rachel fusese cea care era atât de copleşită de mulţumirile adresate ei, încât aproape că leşinase şi fusese nevoită să se agaţe de mâna lui Sam ca să nu strice bucuria fiicei sale. Rachel fusese cea care strânsese braţele fiului şi fiicei sale în timp ce o îndemna pe Kathleen să-i urmeze exemplul, să se căsătorească şi să aibă propriii ei copii, astfel încât să poată trăi şi ea fericirea maternităţii.

— Pari strălucitoare, Kathleen.

— Vă mulţumesc, Ma'am!

Rachel nu sesiză revenirea la modul de adresare de pe vremea precedentelor relaţii dintre ele.

— Ba da, vorbesc serios. Eşti îndrăgostită? Arată de parc-ar fi îndrăgostită, nu-i aşa, Sam? Îndeamn-o să spună de cine!

Sam îşi înălţă cupa de şampanie.

— Este adevărat, Kathleen? Eşti îndrăgostită?

Chipul blond şi pistruiat al Kathleenei deveni roşu ca macul.

— O faci să se simtă jenată, Sam. Ne va spune ea când va fi pregătită, nu-i aşa, Kathleen?

Fata îşi ridică la rându-i cupa de şampanie:

— Pentru iubire!

Privirea îi zăbovi câteva clipe asupra chipului lui Sam, apoi se mută astfel încât să le includă pe celelalte două femei.

— Pentru familia mea americană!

Rachel ar fi negat, însă adevărul era că şampania i se urcase la cap.

— Sunt mândră de tine, Kathleen. (O uşoară mângâiere verbală, pentru slujnica de la ţară, din partea stăpânei conacului.) Te-ai purtat foarte bine, ţinând seama de originea ta, spuse Rachel, uitând ca din întâmplare propriile-i începuturi de orfană şi copil abandonat.

Între cei trei tineri, faptul că Rachel se încăpăţâna în ideea că biata Kathleen fusese crescută într-o cocioabă şi dormise la un loc cu porcii constituia un veşnic subiect de glumă. Deşi în mod cert banii cam lipsiseră în familia de pe strada Gardner din districtul Dublin,

acolo existaseră cu siguranţă mai multe cărţi decât în apartamentul de pe Riverside Drive.

— Recunoştinţa! continuă să trăncănească Rachel. Este un lucru rar şi frumos, nu-i aşa, Sammy, scumpule? Nu-i minunat că draga noastră Kathleen nu se ruşinează să-şi arate recunoştinţa faţă de mine, pentru c-am adus-o în America şi am învăţat-o să citească, trimiţând-o la colegiu?

Toţi trei mai auziseră de nenumărate ori litania asta. Nu avea nici un rost să scoţi în evidenţă neadevărurile. Rachel o subvenţionase pe Kathleen şi o tratase pe „fata irlandeză" imcomparabil mai bine decât fuseseră tratate multe altele cu care Kathleen făcea schimb de experienţă, în zilele ei libere, la biserica Sfântului Nume. Ea beneficiase de o cameră şi o sală de baie proprie, alături de bucătărie — „camera fetei în casă" o numeau ei, dar pentru Kathleen era palatul Buckingham. Rachel fiind plecată toată ziua, ei i se lăsase în seamă conducerea casei, banii pentru cumpărarea alimentelor, frigiderul în care să le păstreze, în locul gheţăriei de acasă — care deseori era goală; multă apă caldă pentru spălatul rufelor, băi plăcute, cu săpunurile spumoase ale lui Hannah şi doi copii drăguţi în locul celor opt fraţi şi surori pe care-i îngrijise acasă. Faptul că Rachel rescria istoria nu avea importanţă. Kathleen era într-adevăr recunoscătoare. Simţind genunchiul lui Sam lângă al ei, pe sub masă, era recunoscătoare chiar pentru mai mult decât ştia Rachel. Deocamdată.

De-a lungul întregii reprezentaţii de bravură date de mama sa, Sam îşi mânca liniştit salata de creveţi şi friptura de pui, zâmbind blând, până când ea îşi epuiză energia. Îşi iubea cu tandreţe mama, oricât de mult l-ar fi scos din fire. Mai exact spus, îi înţelegea exagerata nevoie de a fi în centrul atenţiei. El o ferise pe Hannah de adevărul în legătură cu pierderea tatălui lor şi cu mijlocul disperat la care recursese Rachel pentru a-şi ţine la un loc familia. Niciodată nu discutase toate acestea cu mama lui. Nu era sigur dacă ea ştia că fiul său avea cunoştinţă de cât de rău stătuseră lucrurile şi că ei ar fi ajuns în stradă, locuind într-o colibă de carton, ca urmare a neplăţii chiriei, dacă Rachel n-ar fi devenit amanta lui Marcus Salinko.

Sam văzuse destule familii distruse de depresiunea economică. Cunoştea copii care fuseseră trimişi să locuiască la rude sau daţi la

orfelinate. Rachel însăşi crescuse într-un orfelinat. Aşa cum prezenta ea lucrurile, un orfelinat era, desigur, mult mai amuzant decât o vilă pe Fifth Avenue.

— Îţi suntem recunoscători, mămico, o consolă Sam, când Rachel deveni lacrimogenă.

Deşi Hannah încerca vitejeşte să fie la înălţimea situaţiei, Sam era uimit văzând că expresia de pe faţa ei era tot atât de tristă ca în ziua petrecerii date când împlinise zece ani. Ea fusese eroina, până în momentul în care apăruse Rachel. Acum, din nou, Rachel acapara pentru sine clipele de glorie ale fiicei sale.

Purtarea lui Rachel îi depăşea puterea de înţelegere. În orice caz, el avea să aibă grijă ca Hannah să petreacă o vară minunată, lucrând la ziarul local din Red Bank şi făcând cunoştinţă cu tineri ofiţeri de la Fortul Monmouth. După toată munca istovitoare pe care o depusese, dorea ca ea să se distreze, să aibă puţină libertate şi, poate, să se îndrăgostească.

De la Kathleen ştia că sora lui plânsese amarnic zile întregi după acea petrecere, în urmă cu atâta timp. Hannah nu putuse înţelege niciodată de ce mama ei fusese plecată din oraş tocmai când trebuia să se facă toate cumpărăturile în vederea petrecerii, apoi apăruse când aceasta era deja pe sfârşite. Şi de ce minţise în legătură cu perlele.

Sam ştia de ce. Cât va trăi, nu avea să-i spună nicicând lui Hannah. Poate când vor avea nouăzeci de ani şi Rachel va fi murit. Rachel nu plecase la Chicago pentru afaceri. Plecase ca să fie împreună cu Marcus Salinko. Cu prilejul altor călătorii evitase să-l însoţească. De astă-dată el o avertizase. Voia să fie cu el. Dacă nu se supunea, ea şi copiii puteau să-şi facă bagajele.

Rachel nu-i spusese lui Marcus despre ziua de naştere a lui Hannah. Când el descoperise, se mâniase foc. Cum îndrăznea ea să-şi întristeze fetiţa? O trimisese înapoi, la New York, cu primul tren.

Fusese o petrecere de aniversare pe care Sam nu avea s-o uite niciodată.

11

1935
KATHLEEN

— Trezeşte-te, puişor! Este ziua ta de naştere, scumpo! Răsari şi străluceşte, somnorilă!

Kathleen Fenton trase la o parte draperia, cu obişnuitele scârţâituri ale inelelor de metal ce se frecau de tija metalică a galeriei. Pe urmă veniră la rând obloanele de la ferestre. Cu o smucitură îndemânatică a frânghiei de tragere, ele zburară în sus cu un zgomot de tunet, suficient pentru a trezi şi morţii din mormite.

Dar nu şi pe Hannah. În vârstă de zece ani astăzi, Hannah zăcea sub un munte de cuverturi, văzându-i-se doar părul, cu cartea ei de citire de clasa a cincea pe pardoseală şi cu o cutie goală de bomboane „Black Crows" alături[1]. Mâncase dulciuri în pat, cu toate că dentistul o avertizase că dinţii ei erau slabi şi, dacă nu va avea grijă, îi va pierde pe toţi înainte de a împlini douăzeci de ani.

— Chiar ţi-e somn, puişor? şopti Kathleen. Sau te joci cu mine şi vrei să mă păcăleşti?

Hannah nu se mişcă, dar respiraţia o trădă.

— Gata cu prostiile!

Zicând asta, Kathleen dădu la o parte cuverturile. Fetiţa încercă să prelungească jocul, îngropându-şi capul în pernă ca să-şi înăbuşe chicotelile. Felul în care i se scuturau umerii o trăda, dar Kathleen continuă jocul.

— Sărmana micuţă! Oare doarme sau o fi murit în timpul nopţii? Oare ceea ce văd este un cadavru? Mama şi fratele ei nu mă vor ierta niciodată. Va trebui să anulăm petrecerea de aniversare. Vai mie! Voi mai face o încercare, să văd dacă trăieşte sau a murit.

Degetele de la picioarele lui Hannah se chircirăîn efortul de a îndura fără să se mişte ceea ce avea să urmeze. Era imposibil. La prima gâdilătură pe talpă sări în sus, ţipând şi râzând, şi o strânse în braţe pe Kathleen, urându-i bună-dimineaţa.

[1] *Black Crows* (lb. engl.) = Ciori negre (n.t.)

Deodată, zărind ceva la picioarele patului, Kathleen se trase îndărăt.

— Mi-ai făgăduit că n-o să mai faci asta.

— Îmi pare rău. Probabil c-am adormit, zise Hannah, ruşinată.

— Ţi-ar fi părut şi mai rău dacă ai fi dat foc la pat şi ai fi ars de vie ca Sfânta Ioana din Domrémy.

Micul radio din plastic arsese, străpungând cearşaful şi învelişul saltelei, şi o pată maronie se întindea chiar pe saltea. Radioul fiind prea fierbinte ca să-l atingă şi să-l stingă, Kathleen se înălţă până la priza electrică de deasupra pervazului de ipsos şi, cu grijă, deconectă ştecherul.

Hannah contempla urmările carbonizate ale nebuniei sale. Deşi în seara trecută Kathleen îi adusese ceaşca ei cu „Micuţa orfană Annie", plină cu lapte „Ovaltine" aburind, nu fusese în stare să doarmă. Era bolnavă de îngrijorare în legătură cu petrecerea pentru ziua ei de naştere şi se fământa cu gândul la pregătiri. Rachel spusese că se va ocupa ea de toate. Dar Rachel se afla la Chicago. Pentru afaceri.

Şi acum sosise ziua cea mare. Din câte ştia Hannah, nu se făcuse nimic. Cu săptămâni în urmă, Rachel vorbise în termeni plini de grandoare despre decoraţiuni şi jocuri, şi chiar despre un scamator. Apoi fusese chemată brusc la Chicago şi plecase fără a se mai uita înapoi, fără a se mai gândi la petrecerea lui Hannah.

Cele zece fetiţe aveau să sosească la ora patru. Numai fete. Fără băieţi. Aşa fusese la petrecerea lui Cecily Greenberg, inclusiv scamatorul care decupa din ziare tot felul de siluete. Asta era ceea ce-şi dorea Hannah cu disperare, şi mai dorea ca Rachel să fie ca mama lui Cecily Greenberg şi nimic să nu tulbure petrecerea.

Acum, că reuşise să facă pozna din nou, adormind cu radioul sub cuverturi, Rachel avea s-o omoare, s-o pună să plătească paguba din banii ei de buzunar, chiar dacă asta ar fi trebuit să dureze o sută de ani.

— Te rog, nu-i spune! strigă Hannah.

Şi Kathleen strânse fetiţa la piept, copilul îndurerat amintindu-i de propriile-i surori mai mici. Bridget şi Mary Elizabeth aveau mereu necazuri şi alergau la ea.

— Şi de ce i-aş spune? Ce sunt eu, o pârâcioasă?

— Dar cearşafurile? O să le vadă. Va şti!

Hannah ţinea minte vremea când suferise de oreion, când avea şase ani, şi făcuse pipi în pat — un accident, bineînţeles — după ce medicamentul o ameţise prea tare ca să se mai dea jos din pat în mijlocul nopţii.

— Cine face paturile pe-aici? Mama ta sau eu? Linişteşte-te, îi spuse Kathleen. Şi-n afara de asta, mama ta nici nu-i aici.

— Ştiu! se văită Hannah. Şi de petrecerea mea s-a ales praful!

Kathleen şovăi.

— Ah, da. Azi-dimineaţă, devreme, a fost un apel telefonic de la Chicago, cu un mesaj. Mama ta a luat vagonul de dormit şi va fi acasă în după-amiaza asta. Nu-i o veste minunată?

— Dar ce facem cu decoraţiunile şi... cu scamatorul?

— Ea zicea să-ţi spun să te ocupi tu să-l angajezi pe scamator. Să se ocupe ea? Cum ar putea ea să se ocupe? Unde să-l găsească pe scamator? Fetele aveau să vină la patru!

— Vai, Kathleen! Ce-o să mă fac? Hai să contramandăm! Să le telefonăm tuturor şi să le spunem c-am murit. Am avut paralizie infantilă. Că mă pun într-un sicriu de fier. Of, Kathleen! Fetele or să râdă de mine. Ştiu c-aşa o să fie. Or să râdă de mine!

— La mulţi ani! La mulţi ani! Să creşti mare, Hannah!...

Sam stătea în pragul uşii dormitorului surorii sale, stângaci şi înalt pentru cei treisprezece ani ai lui, cu mărul lui Adam ieşind mult în evidenţă, pe gâtul lui prelung. Se îmbrăcase pentru partida de aşa-zis fotbal pe care obişnuia s-o joace cu regularitate duminica dimineaţa în Central Park şi ţinea în braţe un cadou de aniversare, împodobit din belşug cu panglici.

— Hei, ce se întâmplă? Eşti bolnavă, sau ce-ai păţit? Nu se poate! E ziua ta de naştere! Ţi-am adus un cadou.

Hannah se trântise pe pat cu atâta disperare încât Sam ezită să se apropie.

— Ce este, Kathleen? Să chemăm un medic?

Kathleen făcu toate încercările pentru a scuza purtarea lui Hannah. Timpurile erau grele.. Mama lor, biata de ea, nu avea un soţ şi ducea toată povara pentru a-i ţine laolaltă, plătind chiria, cumpărând alimente şi îmbrăcăminte, patine pentru gheaţă, biciclete şi toate celelalte lucruri care trebuiau. Nu putea face chiar totul, explică sfătoasă Kathleen, deşi ştia că, în inima lor, toţi trei erau de acord că era de neiertat să uiţi de ziua lui Hannah, de scamator şi de tot restul.

Chipul lui Sam căpătă o expresie atât de gravă, încât semăna cu portretul tânărului Abe Lincoln dintr-o sală de şcoală. Încercând să ia lucrurile mai uşor, o necăji în glumă pe Hannah:

— Asta păţeşti dacă nu inviţi la petrecere şi băieţi! Tu şi prietenele tale aveţi nevoie de băieţi cu care să dansaţi, n-am dreptate, Kathleen? o întrebă, rotindu-se cu ea prin cameră.

Hannah îşi ţinea pleoapele bine strânse şi refuza să răspundă.

După ce fusese izgonit din apartament până după petrecere, Sam se înţelesese cu câţiva coechipieri ca, după antrenament, să se ducă în centrul oraşului, la arcada de automate de un penny din Times Square, şi eventual să se strecoare în cinematograful „Paramount" printr-o uşă laterală nepăzită.

— Spală-te pe faţă, Hannah. spuse Kathleen.

— Nu!

— Ce-ar fi să zâmbeşti? Nu-i ziua ta de naştere? Ai împlinit douăzeci şi cinci de ani! încercă Sam s-o necăjească pentru a o mai înveseli.

— Nu.

— Ce-ar fi să despachetezi cadoul meu? Mă voi simţi jignit dacă n-o faci.

Trăgându-şi nasul, cam fără chef, ea dezlegă panglica şi sfâşie hârtia. Cutia nu oferea nici un indiciu cu privire la conţinutul ei. Un cartonaş o invita să tragă de el.

— Ceva nu-i în regulă.

— Dă-i înainte! Deschide-l!

Încercarea ei de a strecura înăuntru o privire precaută fu urmată de un ţipăt când un maimuţoi cu arc ţâşni din cutie.

— Oh, şi tu! Te urăsc!

Îl izbea cu pumnii în piept — de bucurie, totuşi — înteţindu-şi atacul până ce se azvârli cu tot trupul peste el, încolăcindu-şi picioarele în jurul mijlocului lui, străduindu-se să-l plesnească peste faţă şi să-l tragă de urechi în timp ce el se prefăcea că nu se lasă bătut.

— Ajută-mă, Kathleen! Fata asta-i o pisică sălbatică! O să mă ucidă! Salvează-mă, Kathleen!

Mai erau opt ore până să sosească oaspeţii. Jocul de fotbal şi arcada cu automate de un penny aveau să fie şi mâine acolo.

— Când mămica e plecată, eu sunt capul familiei, declară Sam la micul dejun. Vom face exact ce face mămica. Vom întocmi liste.

Kathleen copsese deja biaturile pentru tortul aniversar. Îşi planificase să facă glazura şi să scrie „La mulţi ani, Hannah!" în ultimul moment. Ceea ce nu aveau era tot restul: faţa de masă, şerveţele şi pălării din hârtie; coşuleţele dantelate şi bomboanele cu care să le umple; farfuriile şi paharele de hârtie pentru îngheţată şi prăjituri, lapte cu cacao şi sifon.

Şi baloane! Trebuia să fie baloane, precum şi hârtie creponată. Mama Cecilyei Greenberg îmbrăcase întreaga sufragerie în hârtie creponată. Şi jocuri? Rachel se gândise că puteau să se joace de-a prinselea şi de-a „măgăruşul".

— Jocuri de mucoşi! se văita Hannah acum.

Cecily Greenberg se juca de-a „scaunele muzicale", dar avea pian. Hannah nu avea pian. Este drept că aveau un patefon şi vechile discuri ale tatălui, cu Paul Whiteman, pe care mamei nu-i plăcea să le pună. Dar jocurile însemnau premii. Adăugară pe listă şi premii.

Hannah se lăsase antrenată de optimism, dar acum se lungi din nou la faţă.

— Le-am spus Stephaniei şi lui Susan că vom avea un scamator.

— Vom avea ceva mai bun decât un scamator, făgădui Sam.

— Mai bun? Ce-ar putea fi mai bun decât un scamator?

— Lasă asta în grija mea.

Kathleen îl însoţi la telefon şi îl privi în timp ce el îşi sună unul din colegii de clasă ca să-i spună că va lipsi de la antrenament şi să-i explice, strălucind de mândrie, surpriza pe care voia să i-o pregătească surorii sale mai mici pentru ziua ei de naştere.

Până la trei şi jumătate, totul era gata. Sufrageria era un palat din hârtie creponată roz şi alb, cu mănunchiuri de baloane legate de candelabru. Masa era pusă. Numele invitatelor era scris pe coşuleţele cu bomboane ce fuseseră aşezate lângă fiecare farfurie. Sam avusese ideea ca toate să aibă câte o cutie de biscuiţi „Cracker Jack", astfel încât să poată avea toţi câte un premiu, indiferent dacă ar fi câştigat sau nu la jocuri.

În bucătărie aşteptau platourile cu prăjituri şi sandviciuri cu pui şi salată. Sifoanele şi carafele cu lapte şi cacao se aflau în frigider, să stea la rece până aveau să fie servite. Tăvile pentru gheaţă fuseseră scoase ca să facă loc paharelor „Dixie", pline cu îngheţată.

Tortul aniversar stătea, într-o splendoare solitară, în cămară, împodobit cu destui trandafiri de zahăr încât fiecare fetiţă să primească unul în porţia ei şi să nu fie nici o supărare. Kathleen nu uitase expresia de pe chipul lui Hannah, după ziua de naştere a lui Cecily, când ea insistase s-o convingă că nu avea nici o importanţă că nu primise şi ea o floare de zahăr.

Mobilierul din camera de zi fusese împins lângă pereţi, şi din alte camere fuseseră aduse scaune, aranjate în mijlocul încăperii pentru jocul de-a „scaunele muzicale". Premiile includeau beţişoare de maroco, cărţi şi acuarele. Discurile lui Paul Whiteman erau puse pe patefon, gata să pornească.

— Cine este această prinţesă din basme? strigă Sam. Kathleen, ce-ai făcut cu surioara mea?

Cu Kathleen radiind de bucurie în spatele ei şi înfoindu-i rochia festivă din tafta galbenă, Hannah ieşi din dormitor spre a zâmbi fericită fratelui ei. Kathleen îi aranjase părul cu fœhn-ul, ca să i-l bucleze, şi i-l periase până devenise mătăsos cum era acela al Alisei în Ţara Minunilor, lăsându-i-l liber pe umeri. Deoarece Rachel nu era acolo ca să observe, Kathleen îi aplicase pe buze o urmă de ruj „Tanger", din cel pe care-l folosea ea în zilele libere, şi îi îndesase una din batistele albe de in ale lui Rachel în mâneca bufantă a rochiei. Ciorapii trei-sferturi albi erau imaculaţi, iar balerinii de lac negru te orbeau cu strălucirea lor.

Siguranţa de sine a lui Hannah fu de scurtă durată.

— Ce-ar fi dacă n-ar veni? Eşti sigură că au primit invitaţiile? Nimeni n-a pomenit de petrecere, ieri, la şcoală. Şi dacă mămica a uitat să le pună la poştă?

Această nouă posibilitate o apăsă din greu până când, deodată, clopoţelul de la intrare anunţă primii oaspeţi. Kathleen se îmbrăcase în rochia ei bună, din mătase gri, împodobită cu broşa care îi aparţinuse bunicii sale. Era o broşă tradiţională „Claddagh" — două mâini ţinând o inimă, ca o expresie a iubirii şi a continuităţii. Sub un brusc imbold, o prinse de corsajul lui Hannah.

— Acum eşti o domnişoară grozavă! îi şopti.

Era uşor de văzut că toate invitatele îşi petrecuseră după-amiaza în acelaşi fel ca Hannah, îmbrăcându-se şi gătindu-se pentru acel prilej. Predominau catifeaua şi taftaua. Câteva fete purtau pantofi „Mary Jane", altele — balerinii cu toc jos pentru care se rugase Hannah. Bineînţeles că Cecily Greenberg luase ochii tuturor,

cu o pereche de ciorapi de mătase de-ai surorii sale şi cu nişte pantofi uşori de bal, cu tocuri înalte.

Peste câteva minute, Kathleen şi Sam îşi făceau unul altuia semne aprobative cu capul. Petrecerea era un succes. Cadourile erau primite cu graţie de micuţa gazdă şi stivuite pe fotoliul cu braţe de lângă fereastră, urmând a fi desfăcute mai târziu. Şi cel mai minunat lucru dintre toate era — aşa cum îşi dădu seama Hannah în curând — emoţia creată de prezenţa fratelui ei de treisprezece ani. Toate fetele de vârsta ei îi urau pe băieţi, bineînţeles, dar ea nu se putu împiedica să nu observe privirile timide, cu coada ochiului, îndreptate spre el.

— Şi acum, *doamnelor!*...

Sam îşi răsuci o mustaţă imaginară. Fetele chicotiră atât datorită măgulirii de a fi numite „doamne" cât şi din cauza suspansului creat de aşteptarea a ceea ce avea să urmeze.

— O să fie un scamator? Sau un ventriloc? întrebă Cecily, cu răsuflarea tăiată.

— Ceva şi mai bun! se lăudă Sam.

Mai bun? El le aşeză pe perne, în camera de zi, şi pocni din degete.

— Domnilor! chemă.

O mică armată alcătuită din prietenii lui intră în încăpere cărând un aparat de proiecţie pentru filme de opt milimetri, montat pe un stativ, precum şi un ecran portabil.

După ce camera se cufundă în întuneric, anunţă:

— În cinstea celei de-a zecea aniversări a lui Hannah, suntem mândri să vă oferim un matineu special, prezentând filmul *Comediile găştii noastre!*

După ce încercase fără succes să găsească un scamator, îşi amintise de aparatul de proiecţie al tatălui prietenului său Don şi de amănuntul că pe Columbus Avenue se afla un local de unde puteai închiria filme cu desene animate şi scurt-metraje.

Kathleen şi Sam supravegheară desfăşurarea petrecerii ca nişte bunici. Pentru a spune adevărul, Kathleen îi mulţumea lui Dumnezeu care, în mila Lui, o ţinuse pe Rachel la Chicago. După film, Sam avu succes cu noua idee de a organiza două jocuri de-a „scaunele muzicale", unul pentru fete, unul pentru băieţi, câştigătorii fiecărei echipe concurând pe urmă pentru titlul de campion. Când se ajunse la momentul în care prietenul său Don trebuia să se confrunte cu

formidabila — unii spuneau „obraznica" — Cecily Greenberg, apelul şoptit al lui Sam către Don, s-o lase pe fetiţă să câştige, se dovedi inutil. În corsajul împodobit cu o broderie delicată al lui Cecily se afla inima unui războinic. Când Sam ridică de pe disc acul şi muzica încetă brusc, Don nici măcar nu avu posibilitatea de a fi galant. Cu o mişcare de pendul executată din şold, Cecily îl răsturnă de pe scaun şi scoase un strigăt triumfător:

— Am câştigat! Am câştigat!

O dovadă suplimentară a succesului petrecerii deveni limpede când Cecily se strecură până lângă Hannah şi-i şopti la ureche — un semnal pentru celelalte că de acum înainte Hannah era cea mai bună prietenă a ei:

— Hai să facem împreună temele pentru acasă, de acord?

În cele din urmă veni vremea pentru desfacerea cadourilor — întotdeauna o încercare emoţionantă atât pentru oaspeţi, cât şi pentru sărbătorit. Hannah le observase pe altele într-o situaţie asemănătoare, inclusiv pe Rachel, şi încercă să imite zâmbetele încântate şi ţipetele lor de bucurie. Exclama: „Tocmai ce-mi doream!" şi „Asta-mi place la nebunie!", amintindu-şi mereu să-i mulţumească spunându-i pe nume celei care făcuse darul, aşa cum o învăţase mama ei.

În mijlocul acestei fericiri, lui Hannah îi trecu prin minte că Rachel încă nu sosise. După-amiaza se apropia rapid de sfârşit. Sam şi Kathleen încercaseră să prelungească jocurile în aşa fel ca Rachel să poată fi prezentă pentru ceremonia cadourilor, pentru răcoritoare şi pentru tortul care avea să urmeze.

— Dă-i înainte, puişor! Mama ta va înţelege, o încuraja Kathleen.

Darurile erau mai frumoase decât îşi închipuise ea vreodată că ar fi posibil. O trusă de manichiură. O cutie de creioane cu iniţialele ei. Monopoly. Cel mai recent joc de enigme al lui Nancy Drew. O casetă chinezească pentru bijuterii, cu cheiţa ei. Un stilou care i se păru cunoscut până îşi aduse aminte că fratele lui Enid Cohen primise trei la fel, pentru sărbătoarea lui de Bar Mitzrah [1].

Într-un teanc distinct se aflau cadourile din partea rudelor. De la Sam, patine cu rotile pentru a le înlocui pe cele uitate la patinoar şi despre care se temea să-i spună lui Rachel. Din partea lui Kathleen,

[1] *Bar Mitzrah*: ceremonie de iniţiere religioasă pentru băieţii evrei la împlinirea vârstei de 13 ani (n.t.)

o bluză albă de angora, pe care-o tricotase ea însăşi. Ultimul cadou, cel mai mare şi mai greu pachet dintre toate, trebuia să fie din partea mamei sale. Îl văzuse pe Sam aducându-l din dormitorul lui Rachel.

— Ce este? întrebă Hannah, emoţionată.

Mama ei ar fi trebuit să fie aici, s-o vadă când îl va deschide. Alte mame erau întotdeauna prezente şi întotdeauna îşi îmbrăţişau fiicele, şi poate chiar plângeau puţin.

— Deschide-l şi vezi! o îndemnă Sam.

Invitatele se aplecară mai aproape, curioase. *Te rog, Doamne, fă să fie ceva minunat!* Nu pijamale sau lenjerie intimă aşa cum îi dăruise Rachel de Crăciun. Inima îi bătea cu putere. Mâinile îi tremurau. Cu toţi în jurul ei, urmărind-o cu privirile, ar fi vrut să lase totul baltă şi s-o ia la fugă. Era aceeaşi senzaţie de panică pe care-o avusese la şcoală, când fusese chemată în faţa adunării ca să i se înmâneze premiul pentru cea mai bună lucrare de clasa a cincea. Dorea să fie în centrul atenţiei. Le invidia pe fetele care reuşeau asta. Dar când venise rândul ei, ca în clipa aceasta, cu toţi ochii pe ea şi cu Sam şi Kathleen zâmbind larg ceva mai în spate, ar fi vrut să moară.

În interiorul ambalajului complicat se afla o cutie albă. Şi în aceasta? Cu puţin ajutor din partea lui Sam, o scoase afară. Ce era?

— Un geamantan mic! strigă un glas.

— Un cufăr pentru păpuşi! Cu rochiţe! suspină un altul.

Era greu. Şi avea o cheie.

— Deschide-l!

— Hai să vedem!

O maşină de scris! *O maşină de scris pentru adulţi!* Nu ca aceea de jucărie, pe care tatăl ei i-o cumpărase când avea şase ani şi o învăţase să-şi dactilografieze numele, adresa şi cuvintele „Te iubesc". O maşină de scris adevărată, cu clape distincte, în propria ei lăduţă pentru transport. O foaie din articolele de papetărie ale lui Rachel era prinsă în cilindru. «La mulţi ani următoarei Dorothy Thompson. Cu toată dragostea, talentatei şi frumoasei mele fiice.» Era semnată *Mămica*. Cu scrisul lui Sam, deşi Hannah îşi dădea seama că el încercase să şi-l prefacă.

Rachel alese tocmai clipa aceea să apară într-un nor de Chanel No. 3. Zveltă şi încordată ca un câine de vânătoare, purtând un pardesiu ecosez îngust cu guler de vulpe şi o pălărie cafenie dintr-un

fetru moale trasă mult peste un ochi, năvăli în cameră cu braţele larg desfăcute:

— La mulţi ani, iubito!

Momentul de atragere a atenţiei generale asupra lui Hannah încetă brusc. Lumina reflectorului se deplasă aproape instantaneu spre superba făptură care-şi croia drum printre oaspeţi, de parcă nici nu-i vedea, şi care nu avea ochi decât pentru fiica ei. O cuprinse pe fetiţă într-o neobişnuită îmbrăţişare, apoi îşi îndreptă atenţia asupra acelora care o priveau.

— Iertaţi-mă, voi toţi. Trenul de Chicago a întârziat. Îmi era atât de teamă că voi pierde cu totul petrecerea!

O nouă mişcare, de această dată în domeniul emoţional, ca un val de simpatie, o încredinţă că toţi oaspeţii îi împărtăşeau îngrijorarea şi erau tot atât de uşuraţi ca şi ea că sosise exact la timp.

— Iubito! i se adresă fiicei sale. Ce drăguţ arăţi! Dar ce-ai făcut cu părul tău?

Kathleen sesiză prompt primejdia.

— Nu-i ca un tablou? Întocmai ca Alice în Ţara Minunilor, zău aşa!

După aceea îşi îndreptă privirea spre băieţii care se zbenguiau zgomotos în capătul mai îndepărtat al camerei de zi.

— Băieţi? Vai, Doamne! Când pisica nu-i acasă, joacă şoarecii pe masă! Credeam că o să fie o petrecere numai pentru fetiţe, Hannah!

Hannah ştia că mama sa nu se purta cinstit. Era de presupus că Rachel ar fi trebuit să fie prezentă. Hannah săvârşea adesea fapte pe furiş, dar aceasta nu era una dintre ele. Cum putea fi acuzată că invitase băieţi fără ştirea lui Rachel, când Rachel lăsase toată treaba pe mâinile ei?

Acum interveni Sam, să liniştească apele tulburate.

— A fost ideea mea, mămico. N-am putut găsi un scamator, aşa că Don a adus aici aparatul lui de proiecţie şi am închiriat câteva scurt-metraje cu *Gaşca noastră*, şi ceilalţi prieteni ne-au ajutat să montăm decoraţiunile şi să umflăm baloanele.

— Deştept băiat. Îţi mulţmesc, iubitule.

Părea pe punctul să-l îmbrăţişeze, dar îşi dădu seama că el s-ar fi simţit stânjenit în faţa prietenilor lui. Lui Hannah îi spuse:

— Sper că i-ai mulţumit fratelui tău.

— Răcoritoare, toată lumea! anunţă cântat Kathleen, deschizând larg uşile sufrageriei.

Pentru a le face loc băieţilor, întinsese panourile suplimentare ale mesei şi mai făcuse la repezeală alte sandviciuri. Izbucni haosul: se distribuiau pălării de hârtie, se sufla în fluiere, trosneau pocnitori. O zarvă de preadolescenţi ce-şi aruncau confetti unii altora. Dispariţia tuturor sandviciurilor şi răcoritoarelor. Apoi veni timpul pentru tortul aniversar.

La un semnal din partea lui Kathleen, Sam dădu tonul pentru a se cânta „*La mulţi ani*". Strălucind de bucurie, tânăra irlandeză intră în sufragerie purtând tortul pe o tavă de argint, de parcă ar fi fost *coroana vechilor regi celţi*.

— E-n ordine, Kathleen.

Rachel o uşură de povară şi, cu o ceremonie exagerată, puse tava în faţa fiicei sale. Cele unsprezece lumânări ardeau cu flacără strălucitoare.

— Eşti sigură că le poţi stinge singură pe toate? Nu uita să-ţi pui o dorinţă.

— Nu sunt un copil mic! replică tăios Hannah.

În timp ce celelalte fetiţe îşi manifestau simpatia chicotind, stinse toate lumânările dintr-o suflare. Urmă încă un cor de *La mulţi ani*. Hannah închise strâns pleoapele punându-şi o dorinţă fierbinte, iar Kathleen, radioasă, le asigură pe fetiţe că fiecare avea să *primească un trandafir de zahăr*.

Între timp Rachel îşi schimbase îmbrăcămintea de călătorie cu o rochie de satin negru „Nellie Rosenstein", croită în *biais* şi împodobită cu un singur şirag de perle. Intenţiona să le impresioneze pe celelalte mame, când aveau să sosească pentru a-şi lua acasă odraslele.

— Zâmbiţi, vă rog! zise Don, prietenul lui Sam, ridicându-şi aparatul de fotografiat „Baby Brownie" ca să-i facă o poză lui Rachel. Acum, Hannah. Stai lângă mama ta. Şi fără strâmbături. O să strici aparatul!

Rachel se agită matern în legătură cu înfăţişarea fiicei sale, înfoindu-i mânecile deja înfoiate, netezindu-i cu mâna corsajul.

— Ce-i asta? întrebă, atingând broşa „Claddagh" de parcă ar fi fost un gândac.

— Este a lui Kathleen. I-a aparţinut bunicii ei.

Cu o mişcare rapidă, Rachel o desprinse şi-i dădu drumul să cadă pe masă ca o coajă goală de nucă.

— O adevărată doamnă nu poartă decât o singură bijuterie o dată.

Zâmbind binevoitor, îşi ridică la ceafă mâinile sale cu manichiură perfectă şi îşi descheie şiragul de perle.

— Pentru micuţa şi dulcea mea Hannah! zise, prinzându-le la gâtul fiicei sale. Este ultimul dar din partea tatălui tău, înainte de a muri.

Era o minciună. Hannah fusese împreună cu Rachel când aceasta le cumpărase din prăvălioara de pe Columbus Avenue.

Fetiţa stătea ţeapănă lângă mama ei, ruşinată şi furioasă, şi nu-i veni să creadă când se pomeni strânsă în braţe. Să fie oare posibil să i se îndeplinească dorinţa pe care şi-o pusese pentru ziua ei, dorinţa ca mama ei s-o iubească, chiar dacă uitase de petrecere şi mintea în legătură cu perlele? Ştia că Rachel îl iubea mai mult pe Sam, şi nu vedea nimic rău în asta. Tot ce dorea Hannah era ca mama ei s-o iubească şi pe ea.

Bucuria îi fu de scurtă durată. Cu braţele materne în jurul ei şi cu perlele mamei sale la gât, vedea imaginea lor reflectată pe peretele îmbrăcat în oglinzi din spatele bufetului. Rachel o ţinea lipită de ea, dar ochii îi erau îndreptaţi spre fiul ei. În timp ce Hannah privea, mama ei îi adresă lui Sam un semn, încreţindu-şi nasul şi trimiţându-i o sărutare tăcută, după care îşi coborî ochii spre Hannah, cu o expresie de suferinţă.

Hannah îl adora pe fratele ei. Fără el şi Kathleen s-ar fi ales praful de petrecerea ei. S-ar fi ales praful de toată viaţa ei. Fetele ar fi râs de ea. Cecily Greenberg n-ar mai fi vrut să-şi facă împreună cu ea temele pentru acasă.

Şi totuşi, văzând zâmbetul adresat lui Sam şi simţind cum slăbeşte strânsoarea îmbrăţişării lui Rachel îşi dori, printre lacrimi, ca fratele ei să moară.

Câţiva ani mai târziu, când îşi aminti expresia îndurerată a lui Kathleen în timp ce căuta printre resturile rămase de la petrecere broşa bunicii ei, avertismentul irlandezei cu privire la dorinţa ei îi reveni în minte:

— Fii atentă la ce-ţi doreşti. S-ar putea să ţi se împlinească!

12

1944
VIKTOR

„Viaţa-i pustie
De când mi-am pierdut indispensabilii.
Vreme furtunoasă...“

Vocea lui Sam se înălţa, plină de fericire, peste zgomotul duşului. Era sâmbătă. Era vară. Trecuse o lună de weekend-uri singuratice de când el şi Kathleen se văzuseră, la festivitatea de absolvire a lui Hannah. Acum nu mai era decât o problemă de ore până când Kathleen avea să sosească cu trenul de după-amiază şi cu o învoire pe durata weekend-ului. Hannah aştepta şi ea cu nerăbdare.

Deoarece raţionalizarea cărnii se sfârşise, Hannah gătise în vechiul cuptor o mică friptură de vită, astfel că puteau să consume un supeu rece, dacă se hotărau să nu iasă în oraş. Sau să-şi ia cu ei sandviciuri, dacă se hotărau să meargă la un picnic. Sau... Hannah se opri din alcătuirea altor planuri pentru ceilalţi doi. Sam şi Kathleen erau îndrăgostiţi unul de celălalt şi nu aveau nevoie de ajutorul ei. Nu trebuia decât să fie îndurătoare şi să dispară în seara aceea, în aşa fel încât turturelele să poată rămâne singure în micuţul apartament. Ea şi altă reporteră de fapte diverse, Nell Bentley, aveau să se ducă la o dublă întâlnire cu doi sublocotenenţi. Nell era localnică şi o invitase pe Hannah să-şi petreacă noaptea în casa familiei sale, în Long Branch.

Îi venea greu să creadă că plecase din New York doar de patru săptămâni. Avea impresia că trecuseră luni de zile. Noua ei viaţă ca adult era mai interesantă decât visase ea vreodată. Era propria ei stăpână, răspunzătoare pentru micile probleme cum erau aprovizionarea şi spălatul rufelor, având grijă ca ea şi Sam să ducă o viaţă confortabilă. Deşi prietenul lui Sam aranjase în privinţa interviului la ziar, Hannah se comportase cu o maturitate plină de încredere în sine — cel puţin asta credea ea că fusese impresia pe care o lăsase.

Avea şi cu ce să se laude: era absolventă, câştigătoarea premiul „Nelly Bly“ pentru jurnalism, şi un teanc de articole tăiate din ziarul şi revista editate de şcoală o omagiau în termeni elogioşi. Din fericire,

nu mărturisise dorinţa ei de a fi o altă Marguerite Higgins, care să trimită reportaje din zone primejdioase de război, sau că fusese inspirată de Rosalind Russell în rolul lui Hildy Johnson în filmul *Fata-vineri* [1]. Nu avea nici o importanţă că Marcus spusese că adevărata Hildy Johnson din piesa originală era un bărbat. Oricum, ea ar fi vrut să fie Hildy Johnson — schimbând vorbe de duh şi sărutări cu un editor asemănător cu Cary Grant — ocupându-se de omucideri şi dând în vileag corupţia din cercurile înalte.

Ziarul *The Red Bank Weekly Times* nu era la înălţimea aşteptărilor ei. Editorul, Slim Collins, nu semăna cu Cary Grant. Principalele lui preocupări erau reclamele şi circulaţia, nu analizele politice. Până acum, subiectele de care trebuise să se ocupe erau întrunirile asociaţiilor de doamne, supeuri organizate de Biserică şi campaniile de strângere a deşeurilor în cadrul eforturilor pe vreme de război.

— Fă rost de nume — cu cât mai multe, cu atât mai bine — şi asigură-te că le ortografiezi corect! o sfătuise şeful ei. Oamenilor le place să-şi vadă numele în ziar. De-asta s-au abonat.

În ajun fusese trimisă să ia un interviu unei mame deţinătoare a distincţiei „Steaua de Aur“, care avea în curtea din spate a casei sale o floarea-soarelui înaltă de cincisprezece picioare. Hannah o fotografiase pe femeie alături de plantă, ca să-i ilustreze dimensiunea. Tulpina uriaşă îi dăduseră fiori, ca şi cum ar fi fost creată de un savant nebun. Deoarece femeia nu avea multe de spus, se decisese că „intervieveze“ floarea, despre cum te simţi când eşti atât de înalt şi vine lume să se holbeze la tine şi să emită tot felul de observaţii.

— Nu eşti Dorothy Parker[2]! Eşti o reporteră de ştiri diverse la un ziar de provincie! strigase editorul când îi citise articolul.

Dacă l-ar fi scris S. J. Perelman[3], i l-ar fi pus pe prima pagină! Dar Hannah nu era S.J. Perelman. Fotografia apăruse fără articol, cu o simplă notă. Nu figurase numele ei ca fotograf, ci doar o succintă informaţie anonimă: *Fotografia redacţiei.*

1 *Fata-Vineri* (în lb. engl.: *girl-Friday*): denumire dată, prin asemuire cu personajul Vineri din romanul „Robinson Crusoe“ al lui Daniel Defoe, unui colaborator de sex feminin care îndeplineşte toate treburile auxiliare. (n.t.)

2 *Dorothy Parker* (născută Rothschild) (1893-1967): nuvelistă şi poetă americană, cunoscută pentru remarcile sale spiriuale. (n.t.)

3 *Perelman Sidney Joseph* (1904-1979): Umorist american, maestru al jocurilor de cuvinte. (n.t.)

La sfârşitul zilei fusese un moment neplăcut, când Slim Collins o chemase în biroul lui.

— Nu lua mutra asta atât de îngrijorată. Nu te voi concedia. Vreau numai să ştii că scrii foarte bine pentru cineva de vârsta ta, însă ai o concepţie romantică despre cum ar trebui să fie un ziar. Ştiu că vrei să descrii scandaluri. Te-am auzit vorbind despre spionii nazişti care vin pe ţărm de pe submarine germane. Ştiu că te-ai plictisit de petreceri de logodnă şi harnice ţesătoare.

Tot ce putea face ea era să stea calmă şi să încerce să arate ca Laureen Bacall înfruntându-l pe Humphrey Bogart:

— Aşa că... ?

Aşa că el avea să-i încredinţeze o sarcină cu adevărat importantă. Voia ca ea să le intervieveze pe soţiile ostaşilor care îşi urmaseră soţii la Fort Monmouth şi găsiseră locuri — chiar dacă primitive — în care să locuiască, astfel încât să fie alături de bărbaţii lor cât mai mult timp posibil, până ce ei aveau să fie trimişi peste ocean.

— Vreau istorioare înduioşătoare despre iubiri între tineri, devotament şi teamă, precum şi relatări sfâşietoare din ajunul despărţirii... Făcu o pauză, pentru a crea efect, şi adăugă: — Poate pentru totdeauna. Crezi că poţi scrie aşa ceva?

Lipsa ei tinerească de experienţă o îndemnă să izbucnească:

— Unde voi găsi aşa ceva?

El se răsturnă în scaunul lui pivotant şi-şi puse picioarele pe masa de lucru.

— Eşti reporter. Găseşte. Unde ai fi tu însuţi, dacă ai fi soţie de ostaş?

Erau, bineînţeles, exact acolo unde bunul-simţ al lui Hannah îi spunea c-ar trebui să fie. Voluntarele care serveau sandviciuri şi gogoşi la cantina armatei erau toate soţii, angajate temporar. În seara precedentă discutase cu ele. Toate erau emoţionate la gândul că aveau să fie intervievate.

În loc de a aranja interviuri individuale, Hannah le invitase pe toate la un picnic, în lunea următoare, şi le ceruse să-şi istorisească povestea vieţii lor, speranţele şi visurile. Le spusese să se îmbrace cât pot de frumos. Avea să le fotografieze în grup — o fotografie mare a unor tinere femei drăguţe unite prin prietenie, prin iubirea pentru soţii lor şi faţă de patrie. Avea să fie greu să fragmentezi o fotografie

întinsă mult în lăţime. Dacă era norocoasă, se putea ca Slim s-o publice pe prima pagină, împreună cu articolul ei şi cu textul explicativ.

Atunci Hannah s-ar fi aflat într-o poziţie mai bună pentru a-i propune să scrie un articol despre patrula de submarine. Ţărmurile Jersey-ului erau interzise circulaţiei, împrejmuite cu sârmă ghimpată şi patrulate de ostaşi dotaţi cu câini bine antrenaţi pentru atac. Existau zvonuri permanente despre submarine germane care, în nopţile fără lună, urcau la suprafaţă în largul oceanului, şi despre spioni nazişti îmbrăcaţi în uniforme americane, care vorbeau o engleză perfectă şi vâsleau spre mal în bărci de cauciuc. Una dintre poveşti îi avea ca protagonişti pe Hitler şi pe Goering, deghizaţi în infirmiere ale Crucii Roşii, şi se zicea că, pentru a-şi ascunde identitatea, Führer-ul îşi răsese mustaţa.

Asta era genul de istorisiri pe care l-ar fi căutat Hildy Johnson. „Tineri ostaşi chipeşi şi câini fioroşi, păzind preţioasa noastră linie de coastă împotriva sabotorilor nazişti." Primejdia pândind din adâncurile Atlanticului de Nord. Ce mai poveste! De interes uman. Privind securitate naţională. Băieţii buni în luptă cu băieţii răi. Hannah discutase cu Sam despre obţinerea permisiunii de a însoţi o patrulă. El îi spusese s-o lase baltă. Dar nu strica să insiste. Într-o bună zi, poate avea să cedeze şi va încerca să tragă nişte sfori. Şi pe urmă, dacă Dumnezeu exista în ceruri — aşa cum spune adesea Kathleen — noaptea în care ea avea să însoţească patrula ar fi tocmai aceea în care va apărea un submarin şi o barcă încărcată cu sabotori va vâsli drept spre locul de pe plajă în care va sta ea.

Sam se bărbierise şi se îmbrăcase într-o uniformă proaspăt călcată, pantofii îi străluceau, nasturii îi sclipeau. Înfuleca voios micul dejun preparat de Hannah când gazda lor bătu în uşă, anunţându-i că le aducea un mesaj. Din cauza restricţiilor din vreme de război, în apartament nu exista telefon.

— A sunat chiar adineauri o doamnă. M-a rugat să vă transmit un mesaj.

I-l înmână lui Sam. Faţa acestuia păli brusc de mânie sau de teamă — Hannah nu era sigură.

Era Rachel. Pe la începutul săptămânii le scrisese ca să-i înştiinţeze că ea şi Marcus plecau la Boston pe durata weekend-ului.

Din câte se părea, călătoria fusese anulată. Prin mesajul ei îi anunţa că avea să fie în trenul ce pleca la ora unu din gara Pennsylvania, şi le cerea s-o întâmpine la Red Bank.

— Hannah, ăsta-i trenul în care va fi Kathleen, bombăni Sam. Ce naiba o să mă fac, Hannah?

Toată lumea afirma că Hannah avea o imaginaţie bogată. Acum avea şansa s-o dovedească. În zilele de sâmbătă, trenul de ora unu era întotdeauna ticsit de vizitatorii ce veneau la Fort Monmouth, de cele mai multe ori numai cu locuri în picioare. Dacă aveau noroc, Kathleen şi Rachel nu se vor vedea una pe cealaltă în mulţime. Dacă erau şi mai norocoşi, Hannah va avea suficient timp pentru a urca în tren la Matawan, staţia aflată la aproximativ douăzeci de minute mai la nord de Red Bank. Dacă norocul — şi iubirea adevărată — aveau s-o ghideze, o va găsi pe Kathleen şi va sta ascunsă împreună cu ea până ce Rachel va coborî la Red Bank, unde Sam avea s-o aştepte ca s-o însoţească până la hotelul „Molly Pitcher". Trei minute mai târziu, trenul oprea la Little Silver, staţia cea mai apropiată de Fort Monmouth. De acolo, celor două fete nu le rămânea decât să meargă până la apartamentul lor.

— Chiar crezi că poţi face asta? se rugă Sam.

Modelul lui Hannah era Hildy Johnson. Hildy Johnson n-ar fi lăsat-o pe Rachel să strice weekend-ul lui Sam şi al lui Kathleen. Probabil era ultimul lor weekend împreună până cine ştie când. Circula zvonul că ea avea să fie transferată la Port Bragg, pentru o misiune specială, şi apoi în Pacific.

— Lasă asta în seama mea, domnule locotenent!

Sam sărise întotdeauna în ajutorul ei. Cât va trăi nu va uita petrecerea din ziua în care împlinise zece ani. Acum era rândul ei.

— Când vom ajunge la apartament, te voi suna la hotel, îi spuse plină de încredere.

— Şi pe urmă?

Nefericirea lui îi sfâşia inima.

Dar mintea lui Hannah lucra cu viteză maximă şi ultima parte a scenariului prindea formă.

— Bizuie-te pe mine. Dacă izbutesc s-o cobor pe Kathleen din tren fără să fim văzute, ştiu eu ce să fac.

El zâmbi slab.

— Ike[1] ar fi trebuit să ştie de existenţa ta. Ai fi putut fi de ajutor pentru planul zilei Z. Sau te-ai fi infiltrat în liniile inamice. Ce spioană grozavă ai fi fost!

Avea dreptate. Îşi dădea şi ea seama că avea talent. Problema cu care se confrunta îi dădea energie şi îi ascuţea mintea. Deşi nu era atletică şi nici graţioasă, acum se simţea suplă şi intuitivă ca o pisică. Un tren ce se îndrepta spre nord o lăsă în gara Motawan exact la timp cât să traverseze până la linia trenului cu direcţie spre sud şi să se urce în trenul de ora unu. Se îmbrăcase cu o rochie cafenie care nu atrăgea atenţia. Cu părul strâns într-un neatrăgător turban maron şi cu ochii în pământ, se simţea invizibilă.

Norocul fu de partea ei. O zări pe Kathleen, stând la capătul din urmă al ultimului vagon şi fumând o ţigară.

— Nu spune nici un cuvânt. Unde-s toaletele? şopti Hannah.

Kathleen tresări violent şi lăsă să-i scape un ţipăt tocmai când glasul conductorului anunţă:

— Middle-Town! Următoarea oprire la Middle-Town, urmată de Red Bank! Middle-Town. Următoarea oprire!

— Repede! Închide uşa! spuse Hannah în timp ce o împingea pe Kathleen înăuntru.

Cabinetul era prea mic pentru amândouă. Hannah se sui pe scaunul de toaletă tocmai în clipa în care garnitura lua o curbă. Cele două fete se agăţară una de cealaltă.

Kathleen îşi veni în fire şi nu se putu împiedica să râdă:

— Ce se întâmplă? O vânătoare de vidanjori?

— Este vorba de Rachel. Se află în tren. S-a hotărât să vină aici pe durata weekend-ului!

O bătaie imperioasă în uşă fu urmată de vocea inconfundabilă a lui Rachel.

— Scuzaţi-mă!

Şi încă o bătaie, de astă-dată mai nerăbdătoare:

— Scuzaţi-mă! Fiţi amabil şi deschideţi uşa!

Hannah îşi prefăcu glasul:

[1] *Ike*: diminutiv dat lui Dwight David Eisenhower, comandant-şef (1942-1945) al armatelor aliate în Africa de Nord şi apoi în Europa, în timpul celui de-a doilea război mondial, devenit în 1950 comandant-şef al forţelor Pactului Nord-Atlantic şi, între 1953-1961, preşedinte al Statelor Unite (n.t.)

— Pleacă de-aici!

Clanţa fu apăsată. Lui Kathleen i se opri răsuflarea.

— Are puterea unui bou. Încă un minut şi o va deschide!

— Regret! gemu Hannah, prin uşă. Mi-e rău... găsiţi-vă o altă cabină.

Cu asta, conversaţia se încheie. Conductorul răcni:

— Red bank! Red Bank! Fiţi atenţi cum coborâţi!

Prin fereastra mică, Kathleen abia reuşi să desluşească silueta lui Sam, care-şi întâmpina mama.

Din fericire, exista un taxi la Little Silver. În foarte scurt timp cele două fete se aflau în apartament. Acum Kathleen se lupta să-şi reţină lacrimile.

— De ce trebuia să ne strice bucuria? Ultimul nostru weekend împreună. S-ar putea să nu ne mai vedem luni de zile. Poate ani. Poate *niciodată*. (Îşi strângea lucrurile.) Când este următorul tren spre New York? Dac-o văd, o pocnesc drept în muţră!

— Aşteaptă aici până telefonez la hotel, îi spuse Hannah cu calm.

Kathleen se îndreptă spre uşă.

— Eu plec!

— Aşteaptă *aici*, Kathleen!

Ordinul rostit cu un glas aspru o opri brusc în loc.

— Bine, dar numai un minut. Nu vreau s-o văd. N-aş fi în stare să suport un weekend pe durata căruia să mă prefac că am venit să vă fac amândurora o vizită prietenoasă.

— Ai încredere în mine!

Aşa cum se aştepta, Hannah îşi găsi mama şi fratele în camera lui Rachel.

— Mămico?! Ce bine-mi pare că te-am prins! Dă-mi-l repede la telefon pe Sam! Tocmai a primit un mesaj de la comandantul lui.

— Ce e, Hannah? întrebă Sam, cu precauţie.

— Nu scoate o vorbă! Kathleen este în apartament. I-am spus chiar acum mamei că a sunat comandantul tău. Trebuie să te prezinţi la raport imediat, pentru a ţi se încredinţa o misiune.

— Oh, Dumnezeule! Chiar a telefonat căpitanul Nathan?

Iubirea ameţeşte până şi cele mai strălucite minţi.

— Nu, Sam, ascultă-mă: doar am *pretins* c-a sunat căpitanul Nathan. Kathleen te aşteaptă. Zi-i mamei că voi veni chiar acum

acolo, s-o văd, bine? Spune-i că nu pot sta decât un minut pentru că am fixată o întâlnire, ţii minte? Dacă mă gândesc mai bine, o să-i spun chiar eu.

Când sosi la hotel, Hannah nu fu deloc surprinsă să constate că mama lor reuşise să potrivească împrejurările în propriul ei avantaj. Descoperise că peste mai puţin de o oră exista un tren de întoarcere spre New York. În momentul în care o găsi la biroul de recepţie, Rachel tocmai dădea explicaţii referitoare la fiul ei.

— L-aţi văzut când m-am înscris în registru, nu? Locotenentul cel chipeş? Ei bine, a fost chemat pentru o misiune secretă. Nu vă pot spune unde, desigur, însă voi fi nevoită să-mi anulez rezervarea camerei.

— Hannah, draga mea!

Lui Hannah nu-i scăpă amănuntul că Rachel nu-i atrăsese atenţia portarului asupra faptului că acesta era celălalt copil al ei, sora fiului ei — mai limpede spus, fiica ei.

— Sam a fost un scump că mi te-a trimis. N-ar fi trebuit să te osteneşti, dragă. Omul acesta amabil a aranjat să-mi obţină un bilet de tren pentru înapoierea în oraş.

Îi îngădui lui Hannah s-o sărute, apoi o prinse de umeri, s-o poată cerceta cu privirea.

— Nu sunt sigură că-mi place cum te-ai pieptănat.

— Mie-mi place.

— Ştiu, dar... (O străfulgerare de îngrijorare.) Ah, Hannah! Îmi pare rău! Ar fi trebuit să mă gândesc...

— Să te gândeşti la ce?

— Sărmana mea copilă! Ai venit să-ţi petreci seara cu mama ta. Şi uite că eu te las baltă. Cu siguranţă te simţi singură aici. Iartă-mă, iubito! Ai ceva de mâncare în apartamentul acela al tău? Îmi displace să mi te închipui luând cina singură...

— Dragă mamă! La Fort Monmouth sunt şi şaptezeci şi cinci de mii de bărbaţi. Deseară mă duc la întâlnire cu unul dintre ei. Voiam doar să te văd şi să te salut.

— Vedeţi? zise Rachel întorcându-se radioasă către funcţionarul de la biroul de recepţie. Nu-i aşa că sunt norocoasă că am doi copii atât de iubitori? (Sărutând obrazul lui Hannah, adăugă:) Hai, fugi, draga mea. Ai nevoie de timp ca să te pregăteşti pentru

întâlnirea ta, nu-i aşa? Şi, te rog — şopti pe un ton teatral — fă ceva cu părul tău!

Nici măcar mama sa nu o putea supăra astăzi pe Hannah. *Reuşise!* Salvase ziua pentru Sam şi Kathleen. Se ţinuse tare în faţa lui Rachel, dovedindu-şi sieşi că părăsise cu adevărat şi cu totul căminul părintesc. La toamnă, când se va înapoia la New York pentru începerea cursurilor la colegiu, avea să se mute înapoi, în apartamentul de pe Riverside Drive, nu ca un copil, ci ca o femeie independentă.

Weekend-ul era iarăşi pe drumul cel bun. Nu-şi schimbă pieptănătura. Sam îi spusese că semăna cu Laureen Bacall. Când Nell şi cei doi locotenenţi îşi făcură apariţia, într-un jeep, cu o chitară şi mâncare pentru picnic, Hannah purta un costum dintr-o ţesătură pepit, ca acela în care era îmbrăcată Bacall în *A avea şi a nu avea*. Până în seara aceasta nu-l cunoscuse pe tânărul cu care-şi fixase întâlnire, dar după ce se plimbară cu maşina, îşi consumară mâncarea şi băură puţin vin, ea îşi petrecu mâna pe după gâtul lui cu entuziasm, părându-i-se tot atât de greu cât şi lui să se reţină, dar ştia că nu se cădea ca ea să recunoască acest lucru.

Când se înapoie duminică seara la apartament, Kathleen plecase. Sam zăcea culcat pe pat într-o reverie euforică, trăgând cu voluptate dintr-o ţigară şi făcând cercuri de fum concentrice.

— O iubesc, Hannah, şi mă iubeşte şi ea. Am hotărât să ne căsătorim imediat ce se termină războiul.

Hannah era extrem de bucuroasă. Îl iubea pe Sam şi o iubea pe Kathleen, iar acum ei aveau să fie împreună pentru totdeauna!

— Am discutat şi-am tot discutat despre toate, cât a durat weekend-ul, continuă Sam. Ce gândim despre lume, ce vom face după ce se va termina războiul, când ne vom căsători şi vom avea copiii noştri. (Se ridică în şezut şi o privi pe Hannah cu cea mai serioasă expresie pe care i-o văzuse ea vreodată.) Îţi mulţumesc pentru weekend, Hannah. Fără tine nu l-am fi avut. Cum te pot răsplăti? Cere-mi orice. Furculiţa mea pentru murături, marca „Heinz", de la Târgul Internaţional? Exemplarul meu din *Dawn Gingsbergh's Revenge*[1], cu autograful scriitorului? Cutia mea de banderole de ţigări? Spune!

[1] *Dawn Gingsbergh's Revenge* (lb. engl.): Răzbunarea lui Dawn Gingsbergh.(n.t.)

— Vorbeşti serios?

— Orice.

O săptămână mai târziu, într-o noapte înmiresmată şi luminată de lună, Hannah îşi văzu visul împlinit. Când patrula de la miezul nopţii se strecură pe plaja nisipoasă, ea o însoţea, îmbrăcată în negru din cap până în picioare pentru a nu fi depistată de vreun periscop german, având un bidon militar, plin cu cafea tare în care adăugase coniac, atârnat de gât pentru a combate răcoarea nopţii. Sam îi obţinuse acordul necesar, cu condiţia ca ea să semneze un angajament că niciodată nu va scrie, radiodifuza sau dezvălui în nici un alt mod orice avea să vadă şi să audă, sau orice acţiune la care ar participa în timpul expediţiei, cel puţin până după încheierea războiului cu Germania şi, chiar şi atunci, numai dacă ar căpăta permisiunea.

Câteva ore mai târziu ea obţinu chiar mai mult decât cele pentru care se rugase, mai mult decât îşi închipuise vreodată. Străbăteau o fâşie de plajă descoperită. Oceanul Atlantic se întindea până departe, larg ca o oglindă întunecată ce reflecta becul luminos de deasupra, care era luna. La orizont, spre est, acolo unde apa părea că se întrepătrunde cu cerul, câteva siluete mai întunecate se ridicară deasupra liniei de vedere ca nişte ţinte într-o sală de trageri. Lui Hannah i se spusese că un convoi de nave de aprovizionare se îndrepta spre porturile franceze şi italiene, pentru a sprijini acţiunile trupelor aliate.

Să fi fost imaginaţia ei sau chiar vedea ceva mai aproape de ţărm? Un obiect ce i se păru a fi capul unui monstru marin străpunse suprafaţa apei. Un periscop! Cuvântul fu transmis în şoaptă de la unul la altul. Corpul cenuşiu al submarinului se înălţa ca spinarea unui hipopotam. Cu chepengul deschis. Din acesta se ivi o siluetă, urmată de o alta, care încerca s-o tragă înapoi, înăuntru, pe cea dintâi. În cursul încăierării care urmă se putură auzi strigăte guturale. Sunetul se propaga limpede peste ape. Se părea că a doua siluetă reuşise s-o tragă pe prima înapoi, în submarin. Chepengul se închise. Hipopotamul începu să se scufunde.

Chiar în clipa în care era pe punctul de a dispărea, chepengul se redeschise brusc. O siluetă se săltă afară ca şi cum ar fi fost ghiuleaua unui tun şi începu să înoate cu furie spre ţărm. Submarinul ieşi la suprafaţă la o distanţă destul de mare pentru ca un marinar să poată manevra mitraliera de pe puntea lui. Ţăcănitul îi aminti lui

Hannah de pickamerele care repară străzile oraşelor. Gloanţele împroşcau apa. Ea n-ar fi putut spune dacă înotătorul fusese lovit sau nu.

— Reflectoare! Acum!

Ordinul venea de la sergentul care comanda patrula de pe plajă. Era ca atunci când Sam o luase la un meci de baseball nocturn, pe stadionul Yankee. O baterie de reflectoare instalate pe ţărm îşi aruncară peste apă fasciculele de lumină mişcătoare, asemănătoare cu razele de soare când străpung norii. Mitraliorul se retrase iar prin chepengul deschis. Submarinul se scufundă. Reflectoarele măturau încolo şi încoace apa, în timp ce soldaţii de pe mal îşi aţinteau binoclurile asupra zonei iluminate, dar nu se zărea nici o urmă de înotător.

— Nimic, domnule sergent! Nu se vede nici ţipenie!

— Ticăloşii! Parcă trăgeau într-un peşte închis într-un butoi.

Hannah simţea că-i vine să vomite. Şi se mai voia reporter de război! Respira cât se poate de adânc. Nu era momentul să abandoneze şi să se facă de râs. Niciodată în viaţa ei nu văzuse o mitralieră. Niciodată nu văzuse cum este ucis un om. Nemernicii! Naziştii ticăloşi! Nici un american n-ar împuşca aşa, cu sânge rece, un om lipsit de apărare.

La gândul trupului mort ce se scufunda în ocean ajungând hrană pentru peşti o străbătu un nou val de greaţă. Oricine-ar fi fost, nenorocitul acela era o fiinţă omenească. Ticăloşii!

— Să mai cercetăm o dată apa, caporale. Aşa, ca să fim siguri.

Oricum, următorul flux avea să arunce cadavrul pe mal. Cu puţin noroc, va putea fi identificat. Potrivit rapoartelor serviciilor secrete, ambele submarine, atât 1226 cât şi 1229, fuseseră depistate în apele de coastă nord-americane. Sergentul transmisese prin radio o alertă de detectare a unor submarine la Fort Monmouth, de unde avea să fie retransmisă marinei şi forţelor aeriene.

— Asta e, domnule sergent. Dacă ar fi fost în viaţă l-am fi văzut.

— Aşteptaţi! (Intensitatea propriului ei glas o uimi pe Hannah.) Tocmai am văzut ceva în apă! Parcă ar fi fost o împroşcare.

Şi iat-o din nou. Apoi încă una.

— Ticălosul trebuie să fi înotat pe sub apă, şopti caporalul, nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

La o comandă, doi membri ai patrulei se dezbrăcară, rămânând în chiloţi de baie, şi alergară spre ocean, în care se azvârliră. După câteva minute mâinile lor ridicate semnalară că-l ajunseseră pe

înotător. Reflectoarele se deplasară odată cu ei până când apa mai puţin adâncă le îngădui să stea în picioare. Individul îşi împinse însă la o parte salvatorii şi păşi cu semeţie pe mal.

— Cine este şeful vostru? întrebă într-o engleză aproape perfectă.

— Sergentul Carter, din Corpul de Transmisiuni al Armatei Statelor Unite.

— Îţi mulţumesc, sergent. Sunt colonelul Viktor von Sternberg. Vreau să fiu internat într-un lagăr de prizonieri.

Dându-şi seama că, în primul rând, n-ar fi trebuit să însoţească patrula şi că era probabil să-l vâre pe Sam în bucluc dacă se afla la cartierul general că ea fusese martoră la cele întâmplate, în timpul acţiunii efective de salvare, Hannah stătuse cu discreţie mai în spate. Putea să audă ce se vorbea, dar nu reuşea să vadă pe deasupra capetelor soldaţilor, care-i blocau vederea.

— Să fie cineva îndeajuns de amabil să-mi ofere o ţigară.

După tonul său arogant, era clar că acest colonel von Sternberg era obişnuit să dea ordine şi să fie ascultat. Printre membrii patrulei avu loc o foială stânjenită. Apoi sergentul replică:

— Oamenilor mei le este interzis să aibă asupra lor ţigări sau chibrituri când se află în patrulare.

Hannah nu se putu reţine.

— Vă ofer una dintr-ale mele.

Soldaţii se dădură la o parte, lăsând-o să treacă printre ei. Acolo, în lumina lunii, stând în picioare într-o atitudine molatică şi graţioasă, părând în largul său, se afla o făptură asemănătoare unui zeu, cu trupul gol ud şi strălucitor. În toţi cei optsprezece ani ai săi, Hannah nu văzuse niciodată un bărbat complet dezbrăcat.

— O femeie? remarcă el, aşteptând una din ţigările promise şi rotindu-şi privirea în jurul cercului de bărbaţi.

— Se întâmplă să fiu ziaristă, replică Hannah, pe un ton tăios.

— Un foc, te rog! ceru el.

Apropiindu-se de el ca să-i aprindă ţigara, îi simţi mirosul sării de pe piele şi privirea ascuţită ca un stilet a ochilor. Profund tulburată, încercă fără succes să stingă flacăra chibritului scuturând-o.

— Lasă-mă pe mine, zise el, sfărâmând capătul chibritului între degetul lui mare şi arătător.

Trăgându-se agitată cu un pas înapoi, privirea îi căzu pe unicul obiect purtat de el — un lanţ în jurul gâtului.

— Ochii nu te înşeală. Este o stea a lui David. Sunt evreu.

13

1945
SAMUEL

— La mulţi ani, mămico!

Era şase dimineaţa, în ziua de Anul Nou. Hannah îşi scosese pantofii şi se strecurase în apartament, încălţată doar cu ciorapii, nevoind s-o trezească pe mama ei, în mod cert neaşteptându-se s-o găsească îmbrăcată în *negligé* şi fumând o ţigară.

— Vagaboando! Să lipseşti de-acasă toată noaptea! Unde dracu' ai fost? strigă Rachel, sărind de pe canapea spre a tăia drumul de retragere al lui Hannah.

— La Cecily Greenberg. Ţi-am spus.

— Mincinoaso! Vagaboando! izbucni Rachel pălmuindu-şi fiica peste faţă. Îţi închipui că mi-a plăcut să telefonez la Greenberg? Crezi că mi-a convenit să mă fac de râs, că nu ştiam unde se află propria mea fiică, că presupuneam că este la o petrecere de Anul Nou? Cum crezi că m-am simţit când mi-au spus că nu erai acolo?

Cum se simţise *Rachel?* Cum se îngrijorase *Rachel* pentru că nu ştiuse unde umblase ea toată noaptea? De fapt, n-avea de ce să se mire; ar fi trebuit să se obişnuiască.

— De ce ai telefonat, mămico? S-a întâmplat ceva?

— Dacă trebuie neapărat să ştii, unii oameni sunt mai atenţi faţă de semenii lor decât alţii. Marcus a insistat. Era îngrijorat pentru tine, se gândea că te întorci acasă în miez de noapte cu toţi beţivii aceia de pe străzi. Urma să venim să te luăm. Îţi poţi imagina ce trebuie să gândească Marcus! Propria mea fiică! Lipsind de-acasă toată noaptea, cu cine ştie ce om de nimic. Măcar te-a condus până acasă? Lasă-mă să te văd.

Hannah stătea în picioare cu stoicism sub privirea cercetătoare a mamei sale. Ei bine, nu avea decât să-i taie limba, să-i scoată ochii, să-i smulgă unghiile, să-i ardă tălpile picioarelor cu vătraiul încins! N-o să mărturisească niciodată că fusese cu Viktor, la centrul de detenţie de pe Governor's Island. Era un aşezământ cu un minim de severitate, semănând mai curând cu dormitorul comun dintr-un colegiu decât cu o închisoare. Îl mituiseră pe ofiţerul de serviciu cu un „cadou" de Crăciun şi aşteptaseră în camera lui sosirea noului an.

Torţa Statuii Libertăţii se aprindea pentru prima dată după 1940. Navele din port, de la cele mai mari la cele mai mici — nave-cisternă, vapoare de marfă, feriboturi — străluceau de lumini şi dăduseră drumul la sirene. Şalupe de combatere a incendiilor, aflate în dana Battery, aruncau apă, alcătuind arcade de curcubee. Radioul lui Viktor, cel pe care i-l cumpărase Hannah, transmitea muzică şi zgomotele din Times Square, prin care se sărbătorea ceea ce toată lumea ştia că avea să fie, în curând, un nou an de pace.

— Cum îndrăzneşti să vii acasă în halul ăsta! (Rachel smucea de bluza lui Hannah ca şi cum ar fi putut să i-o scoată fără a o trece peste capul fiicei sale.) Este îmbrăcată de-a-ndoaselea! Nu mă păcăleşti tu pe mine. Văd bine ce-ai făcut! Ai urme de muşcături pe gât. Cu cine ai fost?

— Cu contele Dracula!

Rachel o îmbrânci cu violenţă.

— Te crezi tare deşteaptă! Premianta clasei! Îţi închipui că bărbatul acela te va respecta? Crezi că vreun bărbat vrea să se însoare cu o marfă stricată?

Nu avea rost să se certe, nu avea rost să-i spună că Viktor şi cu ea plănuiseră să se căsătorească îndată după încheierea războiului. Ca bun reporter ce era, descoperise că, în calitate de prizonier de război, el avea să fie repatriat, însă ca evreu în căutare de azil era posibil să fie lăsat să rămână. Mai ales că avusese un sponsor. Din cauza cenzurii, lui Hannah nu i se permisese să publice reportajul privitor la povestea evadării lui de pe submarin. Cu toate acestea, la o eventuală audiere, ea avea să fie un martor al acţiunilor sale.

Nu avea rost să-i reamintească mamei sale că Marcus Salinko o respecta şi îi cerea la nesfârşit mâna, în ciuda faptului că Rachel nu mai era o fecioară. Erau tot timpul împreună. El o luase în societatea lui, care se ocupa cu proprietăţi imobiliare, şi o învăţase să se descurce în afaceri. Când avea să se termine războiul, era limpede faptul că orice activitate legată de construcţia blocurilor de locuinţe şi a clădirilor destinate birourilor va cunoaşte un puternic avânt.

De Crăciun, Marcus fusese mai generos ca niciodată cu cadourile sale. O haină de blană de castor pentru Hannah. Un set de geamantane pentru Sam. Şi pentru Rachel? Flori, icre negre, şampanie şi, aproape ca rezultat al unui gând venit în ultima clipă, un modest pachetel conţinând o casetă capitonată cu catifea roşie,

care se dovedise a conţine o cheie de aur pe care era gravată inscripţia PH[1]. Ca o supriză pentru ea, Marcus renovase cele trei etaje superioare ale blocului de locuinţe de pe Riverside Drive, transformându-le într-un apartament triplex cu terase de jur-împrejur.

— Ei bine? întrebă Rachel, fulgerând-o cu privirea.

— Ei bine, ce?

— Asta-i tot ce ai să-mi spui?

— Sunt obosită.

— Pariez că eşti. Dacă rămâi gravidă, să nu alergi după mine plângând.

— La ce oră vine Sam?

Simţea o împunsătură de simpatie pentru mama ei. Sam rămăsese de serviciu la Fort Monmouth ca să-i îngăduie unui ofiţer căsătorit să petreacă noaptea de Anul Nou împreună cu familia sa. Lui nu-i păsa. Kathleen era la San Francisco. Rachel încă nu ştia de logodna lui cu fata pe care ea se încăpăţâna s-o numească „servitoarea irlandeză". Ba mai mult, Sam se reangajase de bunăvoie pentru operaţiunile militare europene. Jurnalele de actualităţi ce arătau trupe americane eliberând Parisul îi întăriseră dorinţa de a lua parte la adevăratul război, înainte de a fi prea târziu.

Hannah îi făgăduise fratelui ei că va fi de faţă când va veni el cu vestea. O emoţiona faptul că ei doi îşi încredinţau secrete personale. Sam ştia despre Viktor. Ea ştia despre Kathleen. Rachel avea să sară până-n tavan la aflarea veştii că el urma să plece peste ocean. Hannah era şi ea îngrijorată, dar nu recunoştea asta în faţa lui Sam. Oricui i se putea întâmpla ceva. Oricine putea fi ucis de un troleibuz, în timp ce traversa Broadway-ul.

— Noapte bună, mămico. Am de studiat. Dă-mi de ştire când vine Sam.

Vocea mamei sale o urmări de-a lungul coridorului până în dormitorul ei.

— Dormi puţin. Arăţi ca dracu' şi nu vreau ca fiul meu să te vadă arătând ca o vagaboandă.

„Fiul meu", ca de obicei. Niciodată „fratele tău"! Ca o ironie a sorţii, tema de literatură engleză pe care o avea Hannah de făcut în vacanţa de Crăciun se intitula *Fii şi amanţi*[2]. La prima lectură,

[1] *PH:* prescurtare de la *Penthouse* (lb. engl.) — apartament (n.t.)

[2] *Fii şi amanţi:* roman al scriitorului D.H. Lawrence. (n.t.)

crezuse că era o paralelă între mama lui Paul Morel şi devotamentul lui Rachel faţă de Sam. În final decisese că nu era. Paul Morel era incapabil s-o iubească pe Miriam sau pe Clara sau pe vreo altă femeie în afară de mama sa. Dar Sam era pe deplin capabil s-o iubească, ba chiar cu pasiune, pe Kathleen. Da, în mod clar, problema era a lui Rachel şi nu a lui Sam.

Se întreba dacă un asemenea devotament există între mamă şi fiică. Până acum nu-l găsise în romanele citite sau în filmele văzute de ea, cu excepţia, poate, a filmului *Stella Davis*, în care Barbara Stanwyck sacrifica totul pentru fericirea fiicei sale. Pe toată durata acelui film, Hannah stătuse cu ochii uscaţi, plictisindu-se, în timp ce Cecily Greenberg hohotea fără a se putea stăpâni şi aproape se înecase cu guma ei de mestecat.

Hannah nu-şi putea explica prea bine de ce o considera pe Stella mai curând patetică decât nobilă. Stella era o proastă că renunţase la soţul şi la copilul ei fără măcar să primească o pensie alimentară substanţială. De ce nu ducea Stella o viaţă îmbelşugată, într-un loc cum ar fi Rio, în loc să stea în ploaie, în timp ce proasta şi ingrata ei fiică se căsătorea cu un oarecare debil mintal bogat?

Singură în dormitorul ei, Hannah se dezbrăcă şi se strecură goală în pat. Cearşafurile apretate o răcoreau şi o linişteau. Noaptea precedentă fusese un punct de cotitură în scurta ei viaţă de până acum. Dăruindu-i-se total lui Viktor, devenise acum femeie în adevăratul sens al cuvântului. Dacă prin asta era o vagaboandă, aşa să fie. Undeva în lume existau mame care ascultau primele aventuri de iubire ale fiicelor lor şi le răspundeau la întrebări, bazându-se pe propriile lor experienţe acumulate într-o viaţă de om.

Dacă i-ar putea explica aceasta lui Rachel. Dacă i-ar putea îmbrăca *negligé*-ul — un obiect aruncat de mama ei, îşi aminti — şi de s-ar întinde în şezlongul mamei, aprinzându-şi o ţigară şi discutând, ca de la femeie la femeie, despre iubire.

În lipsă de asta, cel mai bun lucru ar fi fost o scrisoare. Nu dactilografiată. Scrisă frumos cu cerneală. Profundă şi înduioşătoare, potrivit tradiţiei engleze, în stilul lordului Chesterfield, sau al lui Mary Wortley Montagne, sau chiar al Virginiei Wolfe. Rezemată pe perne, cu alte perne puse peste genunchi ţinând loc de birou pentru carnetul ei de notiţe cu file detaşabile, scoase capacul stiloului ei Waterman şi începu:

«Dragă mămico...» Prea neceremonios.

«Dragă mamă...» Se opri. Data era importantă. «1 ianuarie 1945.» Oare să adauge: *ziua în care mi-am pierdut virginitatea...* ? Asta se întâmplase după miezul nopţii, nu-i aşa? Prea timid. „Nu confunda timiditatea cu erudiţia", o averizase profesorul Menten. Rupse foaia de hârtie şi începu iar:

«Ziua de Anul Nou, 1945
Dragă mamă,

Deoarece se pare că suntem incapabile să stăm de vorbă fără a ne lua la harţă, m-am gândit să-ţi scriu o scrisoare. Eu sunt scriitoarea din familia noastră. Ai spus asta tu însăţi, deşi n-ai citit niciodată nimic din ce am scris eu, nici măcar articolul despre soţiile ostaşilor, pe care *New York Times* l-a preluat din ziarul local care apărea în Red Bank.

Mai înainte de orice altceva, cred că ar trebui să ştii că port vechiul tău *negligé* cu păsări flamingo — acela cu eticheta de la „Milgrim", pe care ţi l-a dăruit tăticu' la naşterea mea şi pe care i-ai spus lui Kathleen să-l taie şi să-l folosească drept cârpe. Tot timpul acesta, eu l-am ţinut ascuns într-un sertar. Să nu râzi. Mi-a fost teamă să-l port. Niciodată nu l-am probat, până în urmă cu câteva minute. Când l-am despachetat şi l-am desfăcut, a degajat vechiul parfum — *Shalimar*, cred — pe care obişnuiai să-l foloseşti.

Ţesătura de mătase ce-mi atinge pielea goală o atingea cândva pe-a ta. Parfumul era parfumul tău. Faptul de a purta ceva al tău mă face să mă simt mai aproape de tine. Întotdeauna am vrut să fiu aproape de tine. Îmi închipuiam că lucrurile aveau să se schimbe după ce am absolvit şcoala, dar nu s-au schimbat.

De săptămâni întregi am tot dorit să stau de vorbă cu tine. Să nu râzi, mămico. Sunt îndrăgostită. Te-am mințit în legătură cu petrecerea de la Cecily, fiindcă urma să-l vizitez pe Viktor şi nu voiam o ceartă. Ei bine, suntem logodiţi, mămico. Oricum, neoficial. Eram pe punctul de a-ţi vorbi despre asta azi, să-ţi cer sfatul, chestii de genul acesta. Nu mă aşteptam să te găsesc trează şi-ţi spun sincer că nu mi-a plăcut să fiu numită „vagaboandă" pentru că m-am culcat cu bărbatul pe care-l iubesc. Potrivit unui asemenea considerent, şi tu ai fi o vagaboandă, nu-i aşa, mămico?»

Mulţumită, Hannah făcu o pauză. Asta chiar că o s-o lovească în plin! Continuă să scrie despre felul cum îl cunoscuse pe Viktor.

Noaptea de iulie, pe ţărmul Jersey-ului, îi reveni cu claritate în amintire în timp ce descria împrejurările evadării lui. Cum Sam aranjase ca ea să însoţească patrula şi cum submarinul urcase la suprafaţă, şi bărbatul care se aruncase în apă şi înotase spre mal, sub o grindină de gloanţe de mitralieră.

«El s-a ivit din mare ca un zeu din mitologie. La vederea lui, inima mea a încetat să mai bată. Era clădit superb, înalt şi bronzat pe tot corpul (roşesc scriind asta). Era în pielea goală, mămico. Niciodată nu văzusem un bărbat gol. Niciodată n-am fost atât de tulburată la vederea unui bărbat.»

Era plăcut să scrie despre asta. Nicicând nu i-ar fi putut spune lui Rachel asemenea lucruri prin viu grai. Cum tremurase ea când aprinsese ţigara. Cum se gândise că ar muri dacă el ar atinge-o. Cum îi simţise privirea pătrunzându-i până în străfundul sufletului când el confirmase că obiectul pe care i-l vedea în jurul gâtului era o stea a lui David şi că era evreu.

Ştia că Rachel ar fi spus: „Un evreu pe un submarin german? Dar nu se aflau toţi evreii în lagăre de concentrare?" Asta era ceea ce Hannah însăşi ar fi vrut să întrebe în noaptea aceea. După cum ar fi vrut să afle ce căuta el pe submarin şi pentru ce sărise în ocean?

Nu avusese prilejul. Ofiţerul care comanda patrula o împinsese cu grosolănie la o parte, în timp ce oamenii lui îl acopereau pe prizonier cu un cearşaf.

— Nici un cuvânt despre toate acestea! Nimănuil o avertizase el. Eu mi-aş putea pierde tresele. Dumneata poţi fi arestată în baza legii privind secretele oficiale. Ai înţeles?

Toţi erau nervoşi şi supăraţi. Toţi, în afară de Viktor. El era complet relaxat, ca un rege sau un prinţ, tratându-i pe cei care-l capturaseră ca pe propria-i suită. În timp ce-l conduceau, plecând de pe plajă, el trase pentru ultimă oară din ţigară şi o aruncă.

— Îmi vor trebui ţigări. Camel. Şi săpun de bărbierit. Te vei ocupa dumneata de asta?

Ea se ocupase. Locotenentul Myers nu-i putea spune unde era ţinut prizonierul, dar îi îngăduise să-i trimită prin intermediul lui pachete, în vreme ce serviciile secrete ale armatei îi investigau declaraţiile. Din relatarea lui Viktor reieşea că se trăgea dintr-o familie de proprietari de pământ, veche de mai multe generaţii. Membri ai aceleiaşi comunităţi evreieşti ca şi Rotschild. Rudele lui Viktor se hotărâseră să se asimileze prin metoda unor căsătorii avantajoase cu parteneri ne-evrei, şi merseseră atât de departe încât adăugaseră numelui de Sternberg un aristocratic „von". Şi în timpul ascensiunii celui de-al treilea Reich se consideraseră ei înşişi germani şi nu evrei.

Se părea că proiectase nişte dispozitive subacvatice moderne prin care submarinele germane deveneau superioare celor americane. Însuşi Führer-ul îl decorase şi totul era perfect, până când doi dintre colegii lui deveniseră invidioşi şi plănuiseră să-l discrediteze. Unul dintre ei descoperise ascendenţa lui evreiască şi aşteptase până când se aflaseră în ape americane ca să-l acuze că ar fi pus la cale să facă să eşueze submarinul şi să predea americanilor întregul lor echipament secret.

În noaptea aceea îl înfruntaseră şi, pentru a-şi arăta dispreţul, îi atârnaseră la gât o stea a lui David. Pe un submarin nu există nici o celulă de închisoare. Singurul lucru la care se puteau gândi să-l facă era să-l dezbrace în pielea goală, aşa cum se proceda la Auschwitz. Când Viktor auzise ordinul de a se înălţa periscopul, aşteptase să audă zgomotul chepengului şi se năpustise spre el.

În septembrie, în loc să fie trimis într-un lagăr, fusese mutat în Governor's Island. Locotenentul Myers cedase implorărilor lui Hannah şi îi îngăduise vizite săptămânale, în prezenţa unui ofiţer din serviciile secrete.

Viktor era cel mai fascinant, cel mai inteligent şi cel mai extraordinar om pe care-l cunoscuse ea vreodată. Vorbea cinci limbi. Citise absolut totul. Cunoştea totul. Aveau adevărate conversaţii, purtau discuţii profunde despre înţelesul vieţii.

Putea ea realmente să povestească mamei sale despre noaptea trecută? Mătasea moale a vechiului *negligé* al lui Rachel calma muşcăturile şi zgârieturile de pe spinarea, coapsele şi fesele ei. Dulcea durere a sfârcurilor ei. Locul dintre picioarele ei pe care niciodată nu-l atingea, dintr-o teamă fără nume. Sânii i se umflau. Coapsele i se desfăceau. Pentru prima dată cunoştea înţelesul

cuvântului „voluptuos". Hannah îşi adună curajul şi îşi continuă scrisoarea:

> «Vreau să ştii, mamă, despre noaptea trecută. Locotenentul Myers mi-a dat permis special ca să-l vizitez pe Viktor. Nu erau de serviciu decât rămăşiţele unei echipe de gardă. Mă cunoşteau. Aşa că atunci când am întrebat dacă Viktor şi cu mine puteam sărbători Anul Nou singuri, în camera lui, au râs şi ne-au încuiat împreună înăuntru.
>
> Eram singuri. Uşa era încuiată. Şi ştii ceva, mămico? Eu nu mă mişcam. Fiica ta cea rafinată stătea colo, în picioare, ca o statuie. Nu ştiam ce să fac şi nici ce avea să facă el. Oare avea să mă trântească pe pat şi să-mi smulgă hainele? Câteva clipe am fost îngrozită. Voiam să fug. Credeam că el va râde, dar n-a râs.»

Hannah închise ochii şi se lăsă în voia amintirii a ceea ce se petrecuse în continuare. În toate precedentele ei vizite, ea şi Viktor stătuseră la o masă, unul în faţa celuilalt, fiind supravegheaţi îndeaproape şi neputând să se atingă decât pentru o strângere rapidă de mâini.

— Vom proceda cu încetul, spusese el.

Micul aparat de radio pe care i-l dăruise ea era acordat pe Guy Lombardo, la „Waldorf Astoria". Cina rece pe care o adusese era aranjată pe măsuţa lui de toaletă. Sticla cu *Leibfraumilch*, cumpărată pentru că era un vin german, stătea în mica chiuvetă, cu apa rece curgând în cascade peste ea.

De la hotelul „Waldorf Astoria", orchestra lui Guy Lombardo cânta *Long ago and far away*[1]. Viktor se înclină ceremonios înainte de a o cuprinde în braţe. Hannah auzise despre „a te topi în braţele unui bărbat" şi alungase ideea ca pe o figură de stil exagerată. Deşi întotdeauna fusese o dansatoare neîndemânatică, temându-se să nu-şi calce partenerul pe picioare, se pomeni brusc că se adaptează la trupul lui şi se lasă condusă cu tot atâta graţie ca şi Rita Hayworth.

Alunecase într-o ceaţă erotică alcătuită din gustul, atingerea, mireasma şi sunetul vocii iubitului ei, când un zgomot imperios — cel al unei bătăi în uşă, căruia i se alătura strigarea numelui ei — o trezi

[1] *Long ago and far away* (lb. engl.): Cândva demult şi foarte departe (n.t.)

dintr-o dată la realitate. Ceasul de lângă patul ei arăta ora zece. Adormise, cu scrisoarea către mama ei pe genunchi.

— Hannah?!

Se întâmplase ceva rău. Rachel nu bătea niciodată cu timiditate la uşa ei. Rachel nici nu bătea vreodată. Întotdeauna dădea buzna, fără a respecta intimitatea fiicei sale.

— Pot să intru?

— Desigur. Poftim.

Numai un singur lucru o putea tulbura atât de tare. Trăsăturile feţei lui Rachel erau contractate. Nasul — roşu de cât plânsese.

— Oh, Hannah! Ce să fac?

— Sam? E rănit?

Te rog, Doamne, să nu fie mort!

— A telefonat adineauri. Pleacă la Paris. Astăzi. E periculos. Va fi ucis!

— Parisul a fost eliberat! Ocupaţia germană a luat sfârşit. Sam va fi bine. Ştii şi tu cât de mult îşi dorea să plece peste ocean.

— Ştiu, ştiu. Zicea să-ţi urez din partea lui un An Nou fericit. Spunea că speră c-ai petrecut o noapte de Anul Nou frumoasă. I-am spus că aşa a fost. Oh, Hannah, draga mea, îmi pare atât de rău de cele ce ţi-am spus! Te rog să mă ierţi! Am pe cap o mulţime de probleme. Marcus mi-a dat un ultimatum.

— Oho!... Asta înseamnă că nu ne mutăm?

Vila cu terasa ei de jur-împrejur zbura.

— Ba ne mutăm. Marcus este prea gentleman ca să-şi ia înapoi cuvântul. Atâta doar că el... (Ezită, cu o neobişnuită manifestare de reticenţă.) Mă bucur că acum putem sta de vorbă, ca de la femeie la femeie. Aşa cum ştii, de ani de zile mi-a tot cerut să mă căsătoresc cu el. Vrea să se aşeze la casa lui. Doreşte o viaţă ordonată, cu o soţie...

— ... şi copii?

— Bineînţeles. Eu sunt îndeajuns de tânără ca să-ţi fiu soră, toată lumea afirmă asta, dar copii nu-mi mai trebuie, mulţumesc! În definitiv, am aproape patruzeci de ani.

Patruzeci şi trei, mămico, dar cine-i numără?

— Ţi-a prezentat un termen limită?

— Iunie. Individul este romantic. Zice că întotdeauna şi-a dorit o nuntă în iunie. (Râsul ei încântat o făcea să pară mai tânără de patruzeci şi trei de ani, chiar mai tânără de patruzeci.) Este timp berechet. Voi fi ca Scarlett O'Hara. La asta o să mă gândesc mâine.

Carnetul cu însemnări al lui Hannah alese tocmai clipa aceea pentru a aluneca jos de pe pat. Însă înainte ca ea să şi-l recupereze, îl ridică Rachel.

— Şi asta ce-i? întrebă, ţinându-l ispitior îndeajuns de departe pentru ca Hannah să nu-l poată ajunge cu mâna. Unul din articolaşele tale pentru ziarul şcolii? Lasă-mă să văd ce are de spus strălucitoarea mea fiică.

— E ceva personal, mămico! Dă-mi-l! strigă Hannah sărind jos din pat.

— Personal? Aşa ceva trebuie să văd!

Căpătând chef de joacă, Rachel se întoarse cu spatele, ţinând carnetul strâns la piept.

— Mamă! se rugă Hannah, rotind-o cu faţa spre ea şi încercând să reintre în posesia obiectului care-i aparţinea.

— Hai să vedem care pe care! exclamă Rachel înveselită, ţinând cu străşnicie carnetul de însemnări. Ce ai în el de nu vrei să văd?

— Este o scrisoare către Sam. Întotdeauna m-ai învăţat că e urât să citeşti corespondenţa altor persoane.

— Fără îndoială! Nici prin gând nu-mi trece să-ţi citesc corespondenţa intimă! zise, aruncând carnetul pe patul fiicei sale. Cu toate acestea, nu are nici un rost să-l expediezi la Red Bank. Sam zicea că va trimite adresa de la APO [1] de îndată ce o va cunoaşte.

— Că veni vorba de Sam... (Era subiectul preferat al mamei sale.) Alcătuim arborii genealogici ai familiilor, pentru un seminar de genealogie. Cine cu cine s-a căsătorit şi lucruri dintr-astea, şi cum se transmit numele de la o generaţie la alta. Ca-n cazul meu, de pildă. Tu şi tătucu' mi-ai dat numele de Hannah fiindcă aşa se numeau mama şi bunica lui. Dar în familia lui tătucu' n-a existat nici un Samuel, iar tu, fiind orfană şi aşa mai departe... aşa că de unde ai cules numele de Samuel?

În mod evident, Rachel fusese luată pe nepregătite.

— A trecut atât de mult timp de atunci! Chiar că nu-s în stare să-mi amintesc.

După expresia ei tulburată, Hannah ar fi putut jura că-şi aducea aminte perfect.

---

[1] *APO*: prescurtare de la *Army Post Office* (lb. engl.) — Oficiul Poştal al Armatei (n.t.)

14

1918-1920
WILL LAWRENCE

Fiul soldatului Samuel Harrington s-a născut într-o dimineaţă rece şi umedă de aprilie, în 1918. Soldatul Harrington nu ştia nimic despre această piatră de hotar în istoria sa personală. Se afla în Franţa cu regimentul Şaizeci şi nouă – Combatanţi, îndeplinindu-şi serviciul militar, pentru a asigura securitatea şi democraţia în lume. Rachel Forsyth, mama băiatului, încercase fără succes să dea de urma lui, atât înainte cât şi după fericitul eveniment.

În noaptea din octombrie 1917, când nava militară *America* îşi lăsase ancora în docurile de la Brooklyn, Rachel stătuse în ploaia ce turna cu găleata, sperând, împotriva oricăror evidenţe, că biletul ei fusese predat şi că Samuel va fi găsit o modalitate de a trimite înapoi un mesaj prin care să-i spună că o iubea şi că aveau să se căsătorească de îndată ce se va termina războiul.

În noaptea aceea nu sosi nici un răspuns, şi nici în nopţile următoare.

— Nu înţeleg! i se plânse lui Becky. Urma să ne căsătorim. Ne fotografiasem. Vezi?

Becky văzuse fotografia de un milion de ori. Rachel în costumul său pentru plimbare. Sam, în uniforma lui. Lavaliera pe care i-o dăruise el şi gardeniile pe care le purtase ea, care acum erau pălite, presate în singura carte a lui Rachel — un dicţionar Webster.

Chiar mai nevinovaţi decât arătau în fotografie, cei doi tineri se lăsaseră purtaţi de pasiunea nopţii lor de iubire. Cuprinşi de delirul împlinirii sexuale, într-o stare de extaz generată de nou-găsita lor fericire, erau de acord că destinul era cel care-i unise. Ce importanţă avea că se întâlniseră abia în ziua precedentă? În mod clar erau sortiţi unul altuia. Nu aveau să îngăduie războiului să-i despartă. Aveau să se căsătorească imediat.

La primărie, notarul de la ghişeul „căsătorii" le zdrobise romanticul vis. Pe de o parte, aveau nevoie de certificate de naştere

sau o altă dovadă de cetăţenie. Pe de altă parte — acordul din partea ambelor perechi de părinţi. În privinţa aceasta, legea era ciudată. Femeile de peste optsprezece ani nu aveau nevoie de un astfel de acord, în vreme ce bărbaţii trebuiau să obţină consimţământul părinţilor până ajungeau la vârsta de douăzeci şi unu de ani. Cei doi nu puteau satisface nici una din aceste cerinţe. Astfel că Samuel plecă în Europa, lăsând-o pe Rachel doar cu o promisiune şi o fotografie.

Intenţionase să-i aştepte reîntoarcerea, pentru a-i da vestea că este gravidă.

— Nu i-ai spus niciodată? exclamă Becky.

— N-am putut. El pleca peste ocean. Nu voiam să-şi facă griji. Nu voiam să se gândească la nimic decât cum să se păzească să nu fie ucis. O să-mi scrie. Ştiu c-o să-mi scrie.

Soldatul Harrington nu scria.

— Poate a fost rănit la braţ, raţiona Rachel.

— Poate a găsit vreo voluntară de la Crucea Roşie, sugeră Becky.

Era realistă. Dorea ca Rachel să-l uite. Dorea şi ca Rachel să facă un avort.

— O fată tânără ca tine trebuie să fie isteaţă. Singurul lucru de care trebuie să ai grijă în lumea asta eşti tu.

Rachel asculta şi urmărea dacă numele lui Samuel apărea pe listele de pierderi ale armatei. Îşi cumpără o verighetă de zece cenţi pentru vizitele sale la clinică şi născu în dormitorul lui Becky, având-o doar pe aceasta drept asistentă.

— Sam cel mititel! declară imediat Rachel, încântată de mogâldeaţa cu faţa roşie pe care i-o înmână Becky. Nu-i aşa că-i frumos? Leit tatăl său!

Refuză să se gândească la posibilitatea de a da băiatul spre a fi adoptat. Nimic nu o putea clătina din convingerea că tatăl său avea să se întoarcă din război şi că după aceea toţi trei aveau să trăiască fericiţi pentru totdeauna.

Orfelinatul constituia locul ideal în care să-şi ţină copilaşul fără a da naştere la întrebări. Se putea ocupa de el după ce se întorcea acasă de la slujba de croitoreasă la „Bergdorf and Goodman", de care-l făcuse rost Hattie Manheim. Micuţul Sam împlinise şase luni când se semnă armistiţiul şi avea doar câteva săptămâni mai mult

când fu tipărită în întregime lista finală a pierderilor pentru zona New York; soldatul Samuel Harrington nu figura pe ea.

În fiecare noapte, Rachel îşi ţinea strâns la piept fiul şi-i cânta să-l adoarmă. Nu se putea sătura de el. *Bye, baby bunting, Daddy's gone a hunting*[1]. Punea degeţelul dolofan al copilului pe preţioasa fotografie.

— Ăsta-i tăticul tău. Vreau să-l recunoşti. Când va veni să ne ia, va fi foarte mândru de tine!

Totul fu bine până în dimineaţa în care, trezindu-se, îl găsi pe micul Sam arzând ca focul, cu limba uscată şi ieşită din gură. Nici nu putea să plângă. Tot ce era în stare să facă era să se uite la ea cu ochi rugători. Peste noapte, gripa spaniolă invadase orfelinatul. În cursul multelor săptămâni ale epidemiei, Rachel şi Becky frecţionaseră cu ulei de camfor piepturile copiilor şi se rugaseră ca îngerul morţii să treacă pe lângă ei. La căderea nopţii muriseră deja trei dintre ei, printre care şi micuţul Sam. A doua zi dimineaţa, când venise omul cu coşciugul, din buzunarul lui de la spate ieşea în afară un ziar împăturit. Cât timp el şi ajutorul său îşi făcură treaba, omul puse ziarul pe masa din bucătărie. Pe prima pagină se afla o fotografie a lui Samuel Harrington. Rachel o privi nevenindu-i să-şi creadă ochilor. Oare înnebunise? Avea vedenii?

EROU REVENIT DE PE FRONT URMEAZĂ SĂ SE ÎNSOARE CU O INFIRMIERĂ MILITARĂ

Se cunoscuseră într-un spital de campanie din Franţa. El era atât de grav rănit, încât nu existaseră speranţe să trăiască. Ea îl îngrijise până îşi recăpătase sănătatea. Viitoarea mireasă declara că aveau să se căsătorească imediat, îmbrăcaţi în uniformele lor, ca un tribut adus celor care pieriseră, şi făgăduia că vor avea o mulţime de copii.

— Vino! o îndemnă Becky pe Rachel, după înmormântare. Să mergem acasă. Vom bea o ceaşcă de ceai şi vom sta de vorbă.

— Nu. Mă duc la lucru.

Înmormântare sau nu, cei de la „Bergdorf and Goodman" ar putea decide că ea nu-şi respecta programul, angajând o altă croitoreasă pentru executarea modificărilor.

— Mâine. Te vei duce mâine.

[1] *Bye, baby bunting, Daddy's gone a hunting* (lb. engl.): Dormi, pui de presură / Tăticu a plecat la vânătoare (n.t.)

— Am nevoie de bani! exclamă Rachel, aproape de isterie.

Trebuia să achite micul coşciug. Şi modesta ceremonie funerară.

— Arăţi de parcă ai fi bolnavă. N-ai mâncat nimic şi n-ai dormit.

— Munca o să-mi alunge gândurile.

Se îndepărtă cu paşi rapizi către Brooklyn Bridge. Gândul de a sări în apa rece o înviora. O consola faptul că era îmbrăcată în hainele ei cele mai bune. Se întreba dacă Samuel Harrington va citi despre moartea ei şi-i va recunoaşte numele. Spera să i se publice fotografia — aşa, îmbrăcată în costumul ei de plimbare.

Îl confecţionase cu scopul de a găsi iubire, şi găsise iubire cu Sam Harrington. Aceasta era îmbrăcămintea ei de mireasă pentru nunta care nu avusese loc niciodată. O purtase în dimineaţa aceasta, îndurerată pentru fiul ei mort. Acum avea să fie giulgiul ei. Nu mai putea continua. Tot ce crezuse ea că-i bine se dovedise a fi rău. Încercând să-şi croiască o viaţă mai bună, îl supărase pe Dumnezeu şi, mânios, Dumnezeul crud din ceruri se răzbuna. Şi totuşi, ea nu înţelegea pentru ce s-o pedepsească Atotputernicul pe ea şi nu pe cineva rău, aşa ca Mo Schweitzer. Această ghicitoare avea s-o ia cu sine, nedezlegată, pe fundul îngheţatului East River.

Ajunsese până lângă Bowery când un val de slăbiciune o obligă să se oprească. Cu mugetul trenurilor circulând deasupra ei şi cu zăngănitul tramvaielor şi al camioanelor trase de cai din jurul ei, se simţea zăpăcită de zgomot. *Doamne, ajută-mă!* strigă în sinea ei. Dar când îşi ridică privirile văzu îndreptându-se spre ea, prin acel haos, silueta inconfundabilă a lui Mo Schweitzer. Poate că astăzi Dumnezeu avea chef de joacă. În clipa aceea, un troleibuz ce se îndrepta spre centrul oraşului se opri lângă ea, chiar când omul pe care-l ura şi de care se temea cel mai mult o zărise şi-i striga numele.

Rachel sări în vehicul şi, în ciuda furiei cu care Mo Schweitzer izbea în uşă, însoţitorul vagonului sună clopoţelul, ca semnal pentru vatman că poate porni mai departe.

— Vă simţiţi bine, domnişoară?

Recunoscătoare, Rachel se lăsă să cadă pe un scaun.

— Da, mulţumesc. Individul acela... individul acela îmi făcea propuneri indecente.

— Ce ruşine! îşi exprimă necunoscutul simpatia. Mă bucur că v-am putut fi de folos.

Drumul până în centrul oraşului era lung. Avea să închidă ochii şi să se odihnească. Imaginea celor doi Samuel — prima şi singura ei iubire, în uniforma lui, şi fiul lor, în micul sicriu — plutea în spatele pleoapelor ei lăsate.

— Vă simţiţi bine, domnişoară?

Însoţitorul de vagon era vădit alarmat. Ea alunecase de pe scaun şi căzuse pe podea, cu capul rezemat de şezutul scaunului.

Părul îi era ud de transpiraţie. Rachel cea din atelierul în care se transpiră. Atâta era ea. Cu nimic mai bună decât miile de fete care-şi prăpădeau tinereţea, frumuseţea şi pasiunile aplecate deasupra unor maşini de cusut. Cel puţin „Bergdorf and Goodman" era un loc preferabil faţă de incendiul de la „Triangle Shirtwaist", unde muriseră toate fetele acelea. Măcar ea nu avea să fie închisă într-o încăpere plină de cârpe uleioase şi fără nici o ieşire de salvare.

— Mă simt bine, reuşi în cele din urmă să răspundă.

Ajunseseră la staţia ei. Ceea ce-i trebuia era ceva de mâncare. În apropiere de „Bergdorf" se afla întotdeauna un cărucior unde se vindeau cârnăciori şi limonadă. Se va simţi mai bine după ce o să mănânce ceva. Când coborî din troleibuz, se împiedică şi căzu peste un automobil Essex, condus de un oarecare William J. Lawrence, care, din fericire, era blocat de traficul aglomerat.

Ca din senin apăru în jurul ei o mică gloată, lacomă de tragedii. Curioşii se întrebau unii pe ceilalţi, plini de însufleţire, ce se întâmplase, sperând tot ce era mai rău, astfel încât să poată simţi o revărsare emoţională de simpatie.

— A murit?

Will Lawrence sări de pe scaunul şoferului şi îngenunche lângă Rachel.

— Respiră! anunţă.

Pleoapele lui Rachel tremurară. Încercă să se ridice în picioare.

— Îmi... îmi pare rău, îşi ceru ea scuze.

În timp ce căuta să-şi scuture de praf îmbrăcămintea, se clătină, rezemându-se de el.

— Trebuie să plec. Într-acolo.

El zâmbi cu tristeţe.

— „Bergdorf and Goodman"? Ar fi trebuit să ştiu. Acela e magazinul preferat al soţiei mele. Mai bine zis al răposatei mele soţii... gripa...

— N-aţi înţeles. Eu nu fac cumpărături de la ei. Acolo muncesc. Trebuie să câştig banii pentru înmormântarea copilaşului meu. Şi el tot de gripă a murit. Acum înţelegeţi? Sunt *nevoită* să mă duc la lucru.

După ce se îndepărtă câţiva paşi, genunchii i se înmuiară. Dacă n-ar fi prins-o el, ar fi căzut iarăşi pe jos.

— Te duc acasă cu maşina, îi spuse el cu hotărâre.

Arzând de febră şi scuturată de frisoane, ea nu mai fu în stare să reziste inevitabilului. Îşi dădu seama că în locul morţii curate şi reci în East River avea să sufere chinuitoarea moarte care-i ucisese fiul. Şi pe soţia acestui bun samaritean.

— Forsyth Street, îi spuse, furnizându-i îndrumări mai precise când el mărturisi că nu auzise de acea stradă.

Te-ai ales cu mai mult decât îţi propuseseşi, domnule, gândi ea în timp ce-şi pierdea cunoştinţa.

Când, peste câteva minute, îşi reveni în simţiri, primul gând al lui Rachel fu certitudinea că a călători cu automobilul era o indiscutabilă îmbunătăţire faţă de transportul cu troleibuzul. Oricât de bolnavă era, se desfăta pe scaunele din piele moale, aruncând priviri furişe spre salvatorul ei. Mâinile de pe volan erau mari şi puternice, unghiile — tăiate scurt şi uimitor de curate. Pe manşeta cămăşii, aflată în apropierea ei, se vedea monograma WJL. Se întrebă într-o doară de la ce nume proveneau acele iniţiale şi leşină din nou.

Zona de la sud de Houston Street oferea un contrast izbitor cu cea din jurul magazinului „Bergdorf and Goodman". Tarabe de vânzători ambulanţi blocau străzile, fiind înconjurate de femei cu coşuri şi traiste de muşama neagră, care-i băteau la cap pe negustorii de mărunţişuri în legătură cu mizerabila calitate a produselor, a articolelor de îmbrăcăminte şi de uz casnic pe care le vindeau. Copii care urlau. Căruţe trase de cai, încercând să-şi croiască drum prin acel haos. Muncitori cărând poveri pe cap, îndreptându-se către camerele lor înghesuite unde îi aşteptau membrii familiei. Zgomotele asurzitoare din Lower East Street o readuseră pe Rachel în simţiri.

În timp ce Essex-ul se târa încet de-a lungul străzii Forsyth, câţiva copii săriră pe treapta maşinii şi scoaseră limba spre ei, scoţând tot felul de exclamaţii. Tony, omul cu flaşneta, îşi atinse borul

pălăriei în semn de recunoaştere a lui Rachel şi o trimise spre maşină pe micuţa maimuţă de pe umărul lui, cu cana ei de cositor.

— Un penny, *señor!*

Oricât de stânjenită se simţea cu privire la cartierul ei, Rachel se bucura că se află într-un automobil modern, împreună cu un bărbat îndeajuns de stilat pentru a-şi vârî mâna în buzunar ca să scoată o monedă!

Plăcerea îi fu de scurtă durată. Tocmai când parcau în faţa orfelinatului, uşa se deschise brusc. Mo Schweitzer ieşi grăbit pe trotuar, mergând de-a-ndăratelea. Becky se înălţa ameninţătoare în prag, încă îmbrăcată în rochia ei bună, din stofă de lână cadrilată, pe care o purtase la înmormântare. Îşi flutura cu un aer furios tigaia grea de tablă.

— Să nu îndrăzneşti să mai vii pe-aici! O să chem poliţiştii!

Rachel sări jos din maşină spre a-i veni în ajutor lui Becky.

— O să-i chemi pe poliţişti? Asta-i chiar de râs. *Eu* sunt cel care o să-i chem.

Deodată, văzând-o pe Rachel, strigă nespus de încântat:

— O să-i chem pe poliţişti chiar acum! Hoaţo! Hoaţo! (I se adresă apoi gloatei ce se aduna în jurul lor:) Ştiam că ea mă jefuise, dar nu puteam dovedi. Iată dovada: ticăloasa o poartă! (Cuprins de furie, trase de braţul Rachel de parcă ar fi vrut să-i smulgă mâneca.) Dovada! Dovada!

Will Lawrence se apropie rapid, dar cu calm.

— Ia-ţi mâinile de pe această doamnă!

Şi îi făcu semn lui Becky să lase jos tigaia.

— Ce mai „doamnă" ai găsit! O hoaţă! O hoaţă vicleană!

— Hei, omule! Controlează-te!

— Mărfurile! Mi-a furat mărfurile. Un cupon de gabardină. Vezi? O poartă. Cea mai bună calitate. Mă costă o avere!

— Mai exact, cât de mare e averea asta?

Mo Schweitzer îşi linse buzele. Pe asta nu contase. Îşi luă expresia de calcul meditativ, pe care Rachel i-o văzuse când se târguia pentru garnituri şi aţă.

— Aş zice că douăzeci sau treizeci de dolari!

Oricât de ameţită era, Rachel reuşi să râdă sarcastic.

— Şapte dolari! Am văzut factura.

— Cred că zece dolari vor fi de ajuns, spuse Will, înmânându-i lui Mo banii.

Totul s-ar fi aranjat dacă Rachel nu s-ar fi înfuriat în aşa hal încât să-l scuipe în faţă pe Mo Schweitzer şi să-i strige o insultă într-un idiş de stradă. Cei zece dolari din mâna lui nu puteau compensa acest atac împotriva demnităţii lui. În timp ce gloata din jurul lor aştepta nerăbdătoare să vadă ce avea să se mai întâmple, Mo zvârli cei zece dolari spre Rachel.

— Nu-mi trebuie mită. Aşa ceva nu-i pentru Mo Schweitzer. Individa m-a jefuit. La pârnaie cu ea! Cu ploşniţele şi cu şobolanii! (Se întoarse cu spatele şi îşi croi drum cu coatele printre privitorii care rânjeau încântaţi.) O să revin. Cu un poliţist! (Răsucindu-se în loc, îl ameninţă pe Will Lawrence scuturându-şi pumnul.) Şi tu la fel! Mită! O să jur c-aşa a fost.

Becky se repezi lângă Rachel.

— Ticălosul vorbeşte serios, Rachel, scumpo. (Îi atinse faţa şi exclamă:) Dumnezeule din cer! Arzi toată!

Rachel se îndreptă spre treptele orfelinatului.

— Nu-mi pasă. Lasă-i să mă trimită la puşcărie.

Will Lawrence luă cu blândeţe braţul lui Rachel şi se prezentă el însuşi lui Becky:

— Cred că ar fi mai bine s-o iau de aici.

Ochii lui Becky se umplură de lacrimi.

— A trecut printr-o mulţime de nenorociri.

— Dar, spuneţi-mi... adică, dacă nu aveţi nimic împotrivă. Ce-i toată povestea asta cu furtul?

Becky se uită la Rachel, ca pentru a-i cere aprobarea.

— Te rog... trecutul e trecut!

Lui Becky îi plăcea înfăţişarea lui Will Lawrence; un cetăţean serios (fără a mai pune la socoteală că era bogat), poate cineva care s-o ia pe Rachel departe de toate acestea. Nu ţinu seama de protestele lui Rachel şi descrise ticăloşia pe care Schweitzer încercase să i-o facă protejatei sale şi modul în care aceasta îl încuiase în biroul lui, cu pantalonii lăsaţi în vine. Cât despre cuponul de gabardină, zise:

— Rachel l-a văzut şi l-a luat. Individul merita ceva chiar şi mai rău.

— Straşnică fată, spuse Will cu admiraţie, şi cum respiraţia lui Rachel devenea tot mai dificilă, adăugă: — O fată foarte bolnavă. Aş face mai bine s-o iau de aici.

— Nu, se opuse Rachel, încercând cu slabele-i forţe să-l împiedice s-o conducă iar spre maşină. De ce vă mai osteniţi? Viaţa mea s-a sfârşit. Lăsaţi-mă aici... vă rog!

Un timp, maşina îi purtă fără ca ei să scoată un cuvânt.

— Îmi îngădui să te întreb cum te numeşti? zise Will într-un târziu.

— Rachel, răspunse ea. Şi dumneata?

El îşi spuse numele.

— Unde mergem?

— Pe Riverside Drive. Acolo se află apartamentul în care locuiesc eu.

Geamătul ei de resemnare îl străpunse până în adâncul sufletului, îndemnându-l să adauge:

— Nu te îngrijora. Eu nu sunt ca individul acela de mahala. Nu am de gând să mă impun cu forţa în viaţa dumitale. În clădire există cabinetul unui medic. Pe soţia mea n-a izbutit s-o salveze, dar poate că pe dumneata o să reuşească să te ajute.

Clădirea făcea parte dintr-o serie de blocuri construite în partea de vest a Manhattan-ului de către „Fraţii Salinko" chiar cu puţin timp înainte de intrarea Americii în războiul mondial. Proiectat pentru a satisface nevoile unei clase de mijloc aflate în dezvoltare, cuprindea apartamente modeste în comparaţie cu proporţiile şi amenajările luxoase ale locuinţelor de pe Park şi Fifth Avenues. Apartamentul lui Will şi al Laurei Lawrence consta dintr-o cameră de zi, o sufragerie, bucătărie, cămară şi trei dormitoare — unul principal, cu propria lui sală de baie, şi două mai mici, cu o cameră de baie între ele, destinate copiilor pe care intenţionaseră să-i aibă, precum şi o cameră de toaletă, cu intrarea din hol, pentru oaspeţii şi petrecerile pe care, de asemenea, avuseseră de gând să le organizeze. Alături de cămară se afla o încăpere îngustă, amenajată ca o baie — o chiuvetă, un WC şi un duş, fără cadă — destinată unei angajate care să locuiască la ei şi de care ar fi avut eventual nevoie pentru familia lor, când aceasta avea să sporească.

Doctorul Aaron Levy nu era la cabinet. De mai bine de o săptămână, nu se înapoiase acasă de la Spitalul „Mount Sinai". Ruth Levy îi ducea schimburi de îmbrăcăminte şi ciorapi. El dormea unde putea. Toate paturile erau ocupate cu pacienţi bolnavi de gripă. Coridoarele spitalului erau pline cu paturi pliante.

Acum, Rachel era atât de slăbită, încât nu se mai putea ţine pe picioare.

— Eşti bună s-o ajuţi, doamnă Levy? o rugă Will pe aceasta, în timp ce, purtând-o în braţe, o urca pe Rachel în ascensor, neţinând seama de privirea mânioasă a liftierului.

Will nu avea nevoie să i se aducă aminte că soţia lui murise doar cu câteva săptămâni în urmă. Laura provenise dintr-o familie mai înstărită decât a lui şi încercase să-l educe cu privire la ceea ce înseamnă *personalul auxiliar*. „Ceea ce facem noi nu e treaba lor!", îi repeta ea iar şi iar. „Ei sunt plătiţi să-şi îndeplinească slujba şi în rest să fie invizibili. Noi nu ne explicăm niciodată comportamentul, indiferent ce facem: ne îmbătăm, venim acasă la ore târzii, ne certăm sau ne sărutăm în ascensor — nu-i necesară nici o explicaţie."

Dintre cele două dormitoare mai mici, unul devenise bibliotecă, iar celălalt — cameră de oaspeţi; pe patul de acolo o depuse Will pe Rachel. Împreună cu Ruth Levy o dezbrăcă de haine.

— Ce fată drăguţă, domnule Lawrence! Cine este?

— Realmente nu ştiu.

— Nu ştii?

— E prea complicat de explicat. Doriţi să părăsesc încăperea?

Soţia medicului deznodă panglica de la camizolul lui Rachel şi-i descheie juponul. Ambele veşminte erau leoarcă de transpiraţie. Enervată, doamna Levy îl fulgeră pe Will cu privirea. Nu era acum momentul să respecte sfiiciunea fetei. Oricum, Rachel habar nu avea de prezenţa lui acolo.

— Există aici ceva ce i-a aparţinut doamnei Lawrence? Vreo cămaşă de noapte? Asta, bineînţeles, dacă nu ai nimic împotrivă.

Will era sigur că Laura ar fi vrut s-o ajute pe fată. Reveni cu o cămaşă de noapte din mătase albă şi cu un superb chimono japonez.

— Este tot ce-am reuşit să găsesc, zise, ca răspuns la o nouă privire enervată.

Doamna Levy îl lăsă pe Will cu Rachel şi scotoci prin sertarele comodei răposatei doamne Lawrence, de unde reveni cu o cămaşă de noapte dintr-o ţesătură fină de bumbac, de un roz pal, brodată cu floricele albastre.

— Ajută-mă să-i pun asta. N-o să te muşte.

Îi dădu instrucţiunile pe care, în cursul acelor săptămâni îngrozitoare, îl auzise pe soţul ei dându-le victimelor gripei. Frecţii cu ulei camforat, ca s-o ajute să respire.

— Nu-ţi face probleme în legătură cu cămaşa de noapte. Va ieşi la spălat. Suficiente cuverturi cât să nu răcească. Comprese cu apă de toaletă pe frunte şi pe gât, şi frecţionează-i braţele — mai ales încheieturile — pentru a încerca să-i cobori febra. Şi să bea cât se poate de multă apă. Dacă nu-i în stare să bea, umezeşte-i încontinuu buzele.

În timp ce strângea lucrurile lui Rachel, comentă:

— Ce superb e făcut costumul acesta. Mă întreb cine-o fi croitoreasa ei!

— Dacă nu va muri, o voi întreba, replică Will furios.

— Asta-i o observaţie total nepotrivită. Făceam o simplă remarcă.

El îşi ceru scuze.

— Poate c-ar fi mai bine s-o duc la spital.

Will Lawrence nu asculta niciodată când i se vorbea! Doamna Levy îşi amintea cum se plângea soţia lui de acest cusur.

— La spital nu-i loc, Will. Dacă nu vrei să moară aici, fă ce ţi-am spus. Şi roagă-te.

El făcu ce-l sfătuise Ruth Levy, ba chiar mai mult. Răcorind cu buretele umed trupul fetei, strecurându-i cu lingura, printre buzele arse de febră, apa şi supa pe care i-o aducea Ruth. Simţul răspunderii pentru misiunea lui alungă orice altă stânjeneală: Schimbă cearşafurile murdare şi o spălă. Mai târziu, în cursul acelei prime nopţi, ea se ridică în şezut, ţipând că băieţelul ei nu murise:

— Trăieşte! Mă cheamă: „Mămico! Mămico!" Ah, Dumnezeule, trăieşte!

Ţipetele ei îl treziră pe Will, care se culcase în dormitorul mare. Dădu fuga tocmai la timp ca s-o reţină să nu se arunce pe fereastră. Ea se luptă să-l dea la o parte.

— E-n ordine, Becky, gâfâia ea. Aşa e mai iute. Eu întotdeauna trec prin ferestre. (Îşi închipuia că e acasă, în Forsyth Street.) Nu mă împiedica. E Sammy. Trăieşte!

Forţa revenită pentru o clipă o părăsi brusc, ca aerul dintr-un balon spart. Se lăsă purtată iarăşi în pat.

— Cine eşti dumneata? îl întrebă pe Will, şi îşi pierdu iar cunoştinţa, înainte ca el să-i poată răspunde.

Tot restul nopţii el dormi pe pardoseală, lângă ea, şi în ziua următoare aduse acolo un pat pliant. Sună la biroul lui şi îşi anulă toate întâlnirile fixate. Nici nu era nevoie de prezenţa lui acolo. Odată

cu sfârşitul războiului, comenzile la rochii ieftine de damă curgeau întruna. El şi asociatul lui le confecţionau la un preţ modest, mai bine şi mai rapid decât orice altă fabrică despre care avea el cunoştinţă.

Trecu o săptămână şi febra nu voia să cedeze. Doctorul Levy făcu o vizită la domiciliu, dar nu putuse adăuga decât prea puţine lucruri faţă de sfaturile date de soţia sa, cu excepţia indicaţiei de a o sprijini pe Rachel pe pernele înălţate, spre a încerca să-i împiedice umplerea plămânilor cu lichid.

— Dacă se transformă în pneumonie s-a terminat! declară el pe un ton categoric.

De asemenea, bolnava avea nevoie să fie hrănită. Will Lawrence trebuia să reuşească s-o facă să primească mai mult decât supă. Un şodou. Un piure de cartofi cu lapte şi unt.

Rachel era numai piele şi oase. Will se îngrozea văzând cât de mult i se înrăutăţise starea fizică. De când se cunoscuseră, ea se transformase dintr-o tânără drăguţă şi bine făcută în ceva ce semăna cu un cadavru. Îi putea număra coastele. Faţa ei drăgălaşă aducea cu o tigvă, pielea pergamentoasă i se întindea peste pomeţii obrajilor, iar părul strălucitor devenise mat şi i se lipea de tâmple.

În a şaptea noapte, el stătea culcat în întuneric, pe patul alăturat celui în care zăcea ea, cu capul cât mai apropiat cu putinţă de al ei, ca s-o poată auzi că respiră. Apa de toaletă se afla pe noptieră. Will se învăţase să se trezească din oră în oră pentru a-i umezi pielea cu buretele şi pentru a o hrăni cu o lingură-două de supă.

Pe jumătate adormit, simţi deodată lumina străbătându-i pleoapele închise. *Trebuie să fie zorile*, îşi spuse. Uitase să tragă obloanele. Deschise ochii şi constată că lampa era aprinsă, iar o mână îi atingea umărul.

— Mi-e sete, anunţă Rachel cu un glas sigur, deşi răguşit.

El îi luă mâna şi îşi apăsă buzele pe ea. Era răcoroasă.

— Slavă Domnului! şopti.

La început, ea era prea slăbită pentru a face altceva decât să deschidă gura ca un puişor şi să-l lase pe Will Lawrence s-o hrănească şi să-i explice unde se afla şi cât de bolnavă fusese. În curând, fu în stare să şadă în capul oaselor şi să consume cu lăcomie fiecare bucată din mâncarea de pe tăvile pe care Will şi Ruth Levy le puneau în faţa ei. După aceea, veni la rând mersul. Trupul începuse să i se împlinească, însă picioarele încă păreau a fi nişte

beţe. Sprijinită de cei doi prieteni ai ei parcurse drumul până în camera de baie, pentru prima oară de la sosirea ei.

O cadă de baie!

Îşi aminti de camera de baie a lui Hattie Manheim. Aceea era mai luxoasă decât aceasta. *Dar cine se plânge?* Se simţea mai aproape de cea care fusese ea cândva.

Ruth Levy era tot atât de emoţionată ca Rachel. Îl goniră pe Will afară din încăpere.

— Sunt admise doar femei! râse Ruth.

Turnă în apa de baie sărurile de baie ale Laurei Lawrence şi o ajută pe Rachel să intre în cadă. Frecă spinarea tinerei femei şi îi spălă părul sub robinet. O înfăşură într-un cearşaf din pânză flauşată şi-i uscă părul cu un prosop.

În zilele ce urmară, Ruth îi descrise în amănunt cum o adusese Will acasă pe Rachel, pe jumătate inconştientă şi aproape moartă de febră. Şi cum o îngrijise zi şi noapte, nevoind s-o lase să piară.

— Te-a *obligat* să rămâi în viaţă, afirmă Ruth.

— Mi-a salvat viaţa în mai multe feluri, replică Rachel în şoaptă.

Simţea că se poate încrede în Ruth. Se descărcă de toată povestea vieţii sale. Cum fusese abandonată pe treptele orfelinatului, cum singura ei familie o constituia Becky, cum se îndrăgostise de un soldat care fusese trimis peste ocean înainte ca ei să se poată căsători şi cum fusese el ucis înainte de naşterea fiului lor şi, în cele din urmă, cum ea îşi câştigase propria existenţă şi pe cea a copilului muncind la magazinul „Bergdorf and Goodman" în calitate de croitoreasă ce făcea modificări şi ajustări, până când băieţelul ei se îmbolnăvise de gripă spaniolă şi murise.

În sfârşit, doctorul Levy îşi dădu consimţământul ca Rachel să iasă din casă.

— Doar o scurtă plimbare în Riverside Park.

Will plecase în oraş, la magazinul său de prezentare, şi avea să se întâlnească cu Ruth şi Rachel mai târziu, lângă Monumentul Ostaşilor şi Marinarilor. Rachel purta costumul ei din gabardină şi îşi măturisi gândul:

— Vă voi părăsi de îndată ce se întoarce Will acasă.

— Nu poţi face aşa ceva! ripostă Ruth, prefăcându-se că nu înţelege. Will m-a rugat să te iau cu mine la cumpărături. Să-ţi facem rost de o nouă garderobă, după toate prin câte ai trecut. Mă gândeam să ne ducem la „Lord & Taylor". Mâine.

— Dar nu mai pot sta aici, Ruth. Acum sunt din nou pe picioare. Will a făcut pentru mine mai mult decât oricine altcineva în întreaga mea viaţă, poate doar cu excepţia lui Becky. Trebuie să mă înapoiez la lucru. Nu pot accepta să-i primesc în continuare mila.

— Nu-i vorba de milă, Rachel. Will Lawrence s-a îndrăgostit de tine. Vrea să se însoare cu tine, draga mea.

— Să se însoare cu mine?

De astă-dată Rachel rămase mută de uimire.

— Nu va fi la fel cum a fost cu soldatul tău, desigur. Nimic nu se asemănă vreodată cu prima iubire. De fapt, doctorul Levy a fost prima mea iubire şi, crede-mă, după câţiva ani, prima iubire nu mai este ce fusese cândva. Întâia ta iubire a murit înainte ca tu să poţi descoperi asta. Nu trece pe lângă această şansă, Rachel. L-am urmărit pe Will cum te îngrijea zi şi noapte. Va fi bun cu tine. Va avea grijă de tine. Îţi va dărui un cămin, copii şi siguranţa zilei de mâine. Niciodată nu va mai trebui să-ţi faci griji în legătură cu traiul zilnic.

Rachel descoperi în curând că nu era atât de sănătoasă pe cât îşi închipuia. Obosea lesne. Doctorul Levy îi dădu un tonic pe bază de fier şi îi prescrise doze zilnice de untură de peşte şi suc de portocale. Când Will — aşa cum prezisese Ruth Levy — îi ceru să se mărite cu el, ea întrebă dacă puteau aştepta până ce ea îşi va recăpăta perfect sănătatea astfel încât să fie în stare să-şi îndeplinească rolul de soţie şi de mamă a copiilor lor.

— Asta înseamnă „da"?

Nu-l iubea aşa cum îl iubise pe Sam Harrington. Pe de altă parte, iubirea pentru Sam Harrington aproape că-i distrusese viaţa. Să-l părăsească ar fi fost o faptă crudă şi o dovadă de nerecunoştinţă. Şi, în plus, ea ar fi rămas fără un cămin şi fără o modalitate de a-şi câştiga existenţa. La orfelinatul din strada Forsyth nu se putea întoarce, din cauza lui Mo Schweitzer; Becky spunea că acesta continua să dea târcoale, ameninţând că avea să aranjeze ca Rachel să fie arestată, dacă mai punea vreodată piciorul pe acolo. Şi nu se mai putea înapoia nici la „Bergdorf and Goodman", chiar dacă foştii patroni ar fi primit-o. Încă nu avea suficiente forţe pentru a munci o zi întreagă.

Luă mâinile care o spălaseră şi o îngrijiseră şi le ridică la buze.

— Da, Will. Dacă vrei să îmi mai dai un mic răgaz.

Sărbătoriră decizia ei, împreună cu soţii Levy, la un restaurant chinezesc, în apropiere de Columbus Circle. De dragul

convenienţelor, acum că era pe picioare şi circula prin clădire, fiind foarte vizibilă pentru personalul administrativ al acesteia şi pentru vecini, Rachel se mută în apartamentul familiei Levy. Fiindcă Ruth îi admirase costumul, Rachel se oferi că-i confecţioneze câteva rochii, drept mulţumire pentru prietenia ei. În curând, soţii Levy se văzură nevoiţi să-şi servească mesele în bucătărie. Sufrageria fusese transformată în atelier de croitorie, fiind plină de tipare, ace, cupoane de ţesături şi resturi de material căzute la croit. Când o vecină văzu noul costum al lui Ruth, dori şi ea unul. Prietene, surori, mame, mătuşi, vecine şi persoane străine dădură năvală spre apartamentul lui Levy, fiecare cerând să fie următoarea clientă. Ruth deveni managerul ei, aranjând orele de primire şi stabilind preţurile, în tot acest timp apărând sănătatea lui Rachel, neîngăduindu-i să lucreze decât potrivit unui program de muncă limitat.

Pe unsprezece noiembrie mai apăru ceva de sărbătorit: în sfârşit se încheiase războiul. Viitorul avea să fie unul de pace şi prosperitate. Will Lawrence o privea deseori cu dragoste pe Rachel, însă niciodată nu o zorea să stabilească data căsătoriei lor. Şi nici nu i se impunea în vreun fel prin atenţiile sale. Răbdarea îi fu în fine răsplătită în timpul celui mai urâcios viscol din februarie. Când se trezi de dimineaţă, descoperi ferestrele dormitorului său acoperite de flori de gheaţă şi un trup cald şi mătăsos ghemuit lângă el.

— Domnule Lawrence, aţi vrea să fiţi Valentin al meu? murmură Rachel dulce, ca un tors de pisică.

Pentru căsătoria lor aleseră prima zi de primăvară. Pe 21 martie 1919, Rachel Forsyth şi William J. Lawrence schimbară verighetele în prezenţa doamnei şi domnului doctor Aaron Levy şi a domnişoarei Becky Lodz. Cu excepţia lui Becky, Rachel îşi lăsă în urmă viaţa trecută. Războiul se sfârşise. Întreaga ţară pornea de la un nou început şi tot aşa făcea şi ea, prima noutate fiind apartamentul din Riverside Drive.

— Acum, acesta este căminul tău, iubito. Fă tot ce vrei. Orice doreşti ca să fii fericită, îi spuse Will cu bunăvoinţă.

— Căsnicia îţi prieşte! remarcă Becky.

Într-adevăr aşa era. Niciodată nu se simţise mai bine şi nu păruse mai frumoasă. Cu toate acestea, pe măsură ce săptămânile se transformau în luni, încântarea produsă de alegerea mobilierului şi a covoarelor, a veselei de porţelan, tacâmurilor de argint, a paharelor şi rufăriei, a ultimului model de patefon, a operelor lui Shakespeare şi Dickens legate în piele — nimic din toate acestea nu era suficient pentru a compensa lipsa de încântare din braţele soţului ei.

El se străduia cu atâta disperare să-i fie pe plac, încât Rachel se prefăcea că el chiar reuşeşte, însă în felul acesta abia că înrăutăţea lucrurile. Will nu era grosolan. Nu era brutal. Pentru asta îi purta recunoştinţă. Nu era atât de proastă încât să se fi aşteptat la pasiunea copleşitoare trăită în vremurile de mult apuse, cu Sam Harrington. Însă sperase ceva mai mult decât iepurele timid, căruia îi era atât de teamă să nu facă vreo greşeală, încât nu reuşea să facă bine nimic.

Din cele ce auzea de la Ruth şi de la alte femei, Rachel înţelese că un soţ constituia principalul inconvenient al unei căsnicii. Folosind bunul-simţ cu care se născuse, încetăţeni în curând o rutină sexuală care-l satisfăcea pe soţul ei, cu un minim de neplăcere pentru ea însăşi.

Se consola cu statutul ei social, cu ceea ce poseda şi cu tot mai marea încredere în îndemânarea ei de cusătoreasă şi creatoare de modele. Credea în frumuseţea liniilor simple. După ce văzuse o rochie pentru după-amiază confecţionată de ea, una dintre prietenele de pe Park Avenue îi comandă acelaşi model în şase culori.

Will arătă realizările ei partenerilor săi. Aceştia fură impresionaţi.

— Cum ţi-ar plăcea să intri în afaceri cu noi? îşi întrebă el soţia, strălucind de mândrie.

— Vai, dragul meu, ce minunat! Dar lasă-mă să mă mai gândesc la asta. Vreau să termin mai întâi apartamentul, iar în ce priveşte croitoria deja am mai multe comenzi decât pot face eu faţă.

Ce putea fi în mintea lui? Oare nu petreceau destul timp împreună, noaptea? Rachel se gândea să găsească o mică mansardă, undeva în Little Italy[1]. Nu un atelier în care să lucreze fete transpirate, ca acela al lui Mo Schweitzer. Un atelier curat, luminos. Îşi amintea de tinerele italience imigrante, care învăţau engleza la centrul de integrare socială. Din fosta lor patrie aduceau îndemânarea pentru brodat şi cusutul mărgelelor.

Aveau să înceapă cu modelul ei de rochie pentru după-amiază şi îl va oferi într-o varietate de ţesături şi culori, înfrumuseţând fiecare

[1] *Little Italy* (lb. engl.): cartierul italienesc, în New York (n.t.)

exemplar cu diferite broderii şi garnituri de mărgele. Dacă o femeie îşi găseşte un stil ce i se potriveşte, şi-l va comanda la nesfârşit.

Îi luă timp până gândi totul în amănunt. Trecuse mai bine de un an de la căsătoria ei. Un anunţ de la mica publicitate cu vânzări-închirieri de proprietăţi, apărut în ziarul *Herald*, părea să ofere întocmai ce dorea ea: cincizeci de metri pătraţi, luminos, aerisit, chirie mică. Se afla în clădirea unei foste fabrici de pe Greene Street, la un bloc distanţă de Washington Square.

— Opreşte la arcadă!

Taxiul o lăsă în partea nordică a piaţetei. Când porni să traverseze călcând iarba, îşi dădu seama că în ziua aceea se îmbrăcase cu o atenţie deosebită, cu mai multă grijă decât era necesar pentru a impresiona un potenţial proprietar care să corespundă capacităţii sale de plată. De când o adusese Sam Harrington acasă, la vila familiei sale, Rachel nu mai venise niciodată în apropiere de Washington Square. Oare aici locuia el cu soţia lui, infirmiera militară?

Nici că mai avea vreo importanţă după atâta vreme. Îl avea pe soţul ei şi propria sa casă. În timp ce privea un grup de copii ce jucau leapşa la fântână, se gândea la băieţelul ei. Acum ar fi ştiut să meargă. Leit chipul tatălui său.

Cu regret, întoarse spatele copiilor spre a-şi continua drumul, când fu total uluită văzând imaginea reală a tatălui fiului ei, venind cu paşi mari spre ea.

— Samuel Harrington, presupun?

Văzând că el n-a recunoscut-o, Rachel zâmbi şi îi întinse o mână îmbrăcată într-o mănuşă elegantă şi scumpă.

— Cred că ne-am cunoscut în timpul războiului. Numele meu este Rachel.

— Rachel? Dumnezeule! Nu-mi vine să cred! Ce frumoasă eşti!

— Domnule Harrington, vă rog!

O bonă într-o uniformă, cu pelerină cenuşie care împingea un cărucior, se oprise lângă el.

— Ah, da, domnişoară Oliver. Tocmai mă pregăteam să vă caut când mi-am întâlnit o veche prietenă. Vă voi însoţi şi eu peste câteva clipe.

— Acela era copilul tău? întrebă Rachel.

— Da.

— Fiul pe care întotdeauna ţi l-ai dorit?

— O fiică, din păcate. Mary Frances. Mă rog ca data viitoare să fie un fiu. Şi tu? Ceea ce văd eu este o verighetă?

Se întrebase uneori ce ar face dacă l-ar întâlni. Acum cunoştea răspunsul. Îl dorea fizic cu aceeaşi intensitate ca în trecut, dar ea însăşi se schimbase. Nu mai era copila oropsită care plângea de mama focului pe cheiul spălat de ploaie al Broadway-ului. Suportase trădarea şi durerea şi supravieţuise epidemiei de gripă când alţii muriseră cu miile. Faptul că-şi datora viaţa lui Will Lawrence era un lucru cert, pe care-l recunoştea în inima ei şi pe care intenţiona să-l răsplătească pe cât de bine avea să fie în stare. El era un soţ exemplar în toate privinţele, în afară de una singură. „Nu poţi avea chiar totul!" auzea deseori Rachel spunându-se.

Dar de ce nu? De ce n-ar putea ea să aibă totul?

În clipa aceea ştiu că Sam Harrington şi ea vor aranja astfel încât să se mai întâlnească. Mai ştia şi ce avea să se întâmple când se vor întâlni.

De asemenea, era conştientă că vor continua să se întâlnească până când ea avea să obţină ceea ce dorea.

15

1920-1925
SAMUEL LAWRENCE

— Te rog, Rachel! Trebuie să stăm de vorbă!

Insistenţa rugăminţii lui Sam Harrington contrasta cu expresia lui de vagă încântare pe care o ai când te întâlneşti pe neaşteptate cu cineva cunoscut în urmă cu mai mult timp.

— Asta şi facem: stăm de vorbă.

El aruncă o privire nervoasă spre partea cealaltă a piaţetei, unde se afla fiica lui cu bona sa.

— Vreau să zic... fir-ar să fie!... Trebuie să mă întâlnesc cu tine!

— I-auzi, i-auzi! fredonă ea, dând de înţeles tuturor celor care-ar fi putut fi martori la încântătoarea lor întâlnire că el era, într-adevăr, un tip foarte amuzant.

— Hotărăşte tu. Datá, locul. Oricând... oriunde spui tu. În centru, la periferie, oriunde vrei tu. La „Lochow"? La „Voisin"? La „Henri"? Pentru prânz. Sau la ora ceaiului. Spune, te rog, că accepţi!

Cu o reticenţă calculată, ea propuse să ia ceaiul împreună.

— Joia viitoare. La „Brevoort".

Îl lăsă să surâdă cu o fericire anticipată şi apoi adăugă:

— Bineînţeles, nu pot promite. S-ar putea să reuşesc să vin, dar există şi cealaltă posibilitate.

Expresia lui şocată o susţinu de-a lungul zilelor şi nopţilor dinainte de întâlnire. În timp ce luau cina împreună cu soţii Levy în seara de miercuri, Aaron remarcă:

— Ia priveşte-o, Will. În seara asta soţia ta pur şi simplu străluceşte. Ce se întâmplă, Rachel? Oare pe Riverside Drive urmează să sosească un musafir mititel?

Ruth plesni uşor cu palma peste mâna soţului ei.

— Încetează cu asta. O faci să roşească!

— Acesta-i adevărul, draga mea?

Will Lawrence nu ascundea faptul că dorea copii, deşi în repetate rânduri o încredinţase pe Rachel că voia ca ea să fie sigură că se restabilise după boală şi că era îndeajuns de puternică pentru a suporta o sarcină. Până acum fusese precaut în relaţiile fizice cu

ea. Nevrând s-o rănească, aştepta cu politeţe semne de încurajare din partea ei.

— Aşa e, iubito? întrebă, în timp ce pe frunte îi apărură picături de transpiraţie.

Ca de obicei când Will o călca pe nervi, Rachel îşi reaminti că el îi salvase viaţa. Ea încheiase un târg şi intenţiona să-l respecte. Căsnicia — aşa cum descoperise ea — constituia un suport sigur pentru o femeie ambiţioasă. Deoarece niciodată nu avusese un tată care s-o apere, găsea mereu noi avantaje oferite de faptul de a avea un soţ. De pildă, astăzi, negociase închirierea mansardei pe care o dorea pentru noua ei întreprindere. Reprezentantul proprietarului fusese de acord cu toate cererile ei. Pardoseala raşchetată şi lăcuită. Zugrăveală albă, proaspătă, pe pereţi. Înlocuirea unei ferestre sparte.

— Vă pricepeţi la tratative, doamnă! o felicitase el.

Fără îndoială, se aşteptase ca soţul ei, şi nu Rachel, să semneze contractul de închiriere.

Strânse mâna bărbatului ei.

— Nu încă, Will.

Deoarece se ştia sub privirile celor mai buni prieteni ai lor, îi aruncă soţului ei o firimitură:

— Dar vom încerca întruna, nu-i aşa? Dacă la început nu vei reuşi...

Mişcându-şi degetele ca un păianjen de-a lungul braţului soţului ei până la un punct de pe ceafa lui, îşi încheie fraza:

— ... încearcă, *încearcă iar şi iar!*

În noaptea aceea, în pat, după ce Will adormise, ea îşi stabili în minte până la ultimul detaliu cum anume avea să se îmbrace pentru *rendez-vous*-ul cu Sam Harrington.

Mai avea costumul pentru plimbare pe care-l purtase în ziua în care se întâlniseră la miting. Asta avea să-l şocheze. Ar putea să poarte şi lavaliera dăruită de el şi, în drum spre „Brevoort", să cumpere o gardenie. Ideea aceasta îi hrănea înclinarea spre dramatism dar, după ce se gândi mai bine, renunţă la ea. Costumul acela făcea parte din trecutul ei. Fusese murdărit cu noroi în urma căzăturii din troleibuz, după care o adusese acasă Will. Ruth îl periase şi-l curăţase cu ajutorul unui burete. Ajutată de Will, îl împachetase în straturi de foiţă şi îl pusese bine în dulapul din hol.

Nu. Voia ca Sam să ştie cât de departe ajunsese faţă de fata săracă la a cărei iubire renunţase el cu atâta cruzime. Avea să poarte

ceva nou, creat de ea însăşi, unul din modelele din material bleu-lavandă cu roz pe care Will le arătase asociaţilor săi. Nu intenţiona să-i lase să confecţioneze cópii ieftine pe care să le vândă pe cărucioarele negustorilor ambulanţi şi în magazinele de mărunţişuri. Ea şi Becky cunoşteau zeci de fete care ştiau să coasă ia maşină şi pe care ea le-ar plăti bine, nu ca Mo Schweitzer. Gândul la acesta încă o mai făcea să se înfioare.

Tremurul ei îl trezi pe Will.

— Iubito! exclamă el, întinzând mâna s-o cuprindă în braţe.

Lui Rachel i se păru momentul potrivit.

— Will, dragul meu, am uitat să-ţi spun că mâine am fixată o întâlnire de afaceri. Cu un importator de ţesături. Aşa că s-ar putea să întârzii puţin la masa de seară.

Nu era frumos, dar o făcea să se simtă bine. Vreme de aproape o jumătate de oră, Rachel stătu în spatele unui palmier plantat într-un vas, unde Sam Harrington nu o putea vedea, însă de unde ea avea posibilitatea să-l supravegheze cum se foieşte şi se agită nerăbdător, la o masă pregătită pentru două persoane. Remarcă buchetul de gardenii şi nervozitatea lui tot mai mare până când, în cele din urmă, după câteva ceşti de ceai şi o tavă cu fursecuri, chemă chelnerul să facă plata.

— Domnul Harrington?

Rachel auzea murmurele aprobatoare stârnite de aspectul ei în timp ce înainta cu graţie în „Café du Thé". Datorită croielii în *biais*, rochia i se mula pe contururile trupului. Aşa cum intenţionase ea, rezultatul era rafinat şi seducător, fără a fi vulgar.

Înainte ca el să poată vorbi, ea îi apăsă pe buze un deget înmănuşat în piele de cătrioară.

— Ssst! Ştiu că am întârziat. Îmi era atât de teamă cu nu vei aştepta! Mă scuzi? Şi acum, povesteşte-mi totul.

Se aşeză cu graţie în fotoliul de lângă el.

— Credeam că n-o să vii.

— Dar iată-mă aici.

— Am aşteptat şi am tot aşteptat...

Bietul băiat! Cum te simţi când aştepţi şi tot aştepţi? Când te întrebi pentru ce ai fost părăsit fără nici o explicaţie? Întrebându-te ce ai făcut ca să meriţi asta. Sau dacă nu fusese totul decât o greşeală? Dacă aşteptai unde nu trebuia? Sau poate că a existat un mesaj pe care nu l-ai primit niciodată.

Bietul băiat — atât de agitat şi suferind c-a fost lăsat să aştepte un ceas în cafeneaua aceasta luxoasă, cu muzică şi ceşti de ceai şi prăjiturele. Oare avea vreo idee despre cum fusese să aştepte zile şi săptămâni şi luni un cuvânt de la bărbatul cu care sperase să se căsătorească şi care era tatăl fiului lor?

— Prostuţule! Atât de puţină încredere! Am spus că voi fi aici şi iată-mă. *Eu* îmi respect promisiunile.

Ironia scăpă neremarcată. Sam îl chemă pe chelner pocnind din degete.

— Indian sau chinezesc?

Era altceva decât samovarul lui Becky.

— Chinezesc.

— Zahăr? îi oferi el, după ce îi turnase ceaiul.

Zaharniţa de argint era despărţită în două compartimente: granule albe şi fine într-unul, mici cuburi perfecte, ca nişte zaruri, în celălalt; fiecare cu propriul său cleşte de argint.

— Nu, mulţumesc, refuză Rachel.

I se părea mai aristocratic să evite zahărul.

— Cornuri, prăjituri de Banbury[1], tarte cu căpşuni?

— Mulţumesc, doar ceai.

Miza ei era prea mare pentru a-şi lăsa atenţia abătută spre mâncare. Scopul ei nu era să se hrănească, ci să se răzbune.

— Astea sunt pentru tine, Rachel.

Buchetul de gardenii acoperea aproape jumătate din masă. Cine îşi închipuia el că este ea, calul preferat al doamnei Astor?

— Le voi pune în geantă! spuse cu nonşalanţă.

Ochii lui păreau s-o devoreze. Vocea îi tremura.

— Mi-am amintit cât de mult îţi plăceau gardeniile.

Scorneală sentimentală! Rachel nu vru să-i dea satisfacţie.

— Îmi plăceau?

El se holbă, uluit.

— Sigur că-ţi plăceau! Nu-ţi aduci aminte...?

Ea îi tăie vorba.

— Gata cu gardeniile. Povesteşte-mi tot, Sam. Franţa. Părintele Duffy. Regimentul „Şaizeci şi nouă — Combatanţi". Te-ai numărat printre eroi, nu-i aşa? Unde ai fost rănit?

Într-o vagă încercare de voioşie, el făcu o glumă:

[1] *Prăjituri de Banbury*: aluat cu diverse umpluturi, numit astfel după o localitate din Oxfordshire (Anglia) de unde îşi are originea (n.t.)

— La braţ.

— Care braţ? întrebă ea, deloc amuzată. Pentru asta ţi-au dat o medalie?

Îi părea rău că venise. Îi displăcea propria-i purtare. Brusc, se ridică în picioare.

— Iartă-mă. Trebuie să plec. Ţine-mi, te rog, haina.

Şi atunci îşi dădu seama că lui îi era imposibil s-o ajute să se îmbrace, fiindcă nu-şi putea folosi decât braţul drept. Celălalt îi atârna lipsit de vlagă pe lângă trup.

Recăzu greoi în fotoliul ei. Era groaznic, dar nu va lăsa ca acest amănunt să întunece principala problemă. Pentru ce ar fi trebuit să-i pese că el îşi pierduse capacitatea de a-şi utiliza braţul? Alţii pierduseră mult mai mult. Îi întâlnea pe stradă, cu farfurioare de tinichea. Orbi. Cu picioarele tăiate de obuze. Logica mâniei sale o ajută să vadă limpede urmarea. El o părăsise la nevoie. Niciodată nu încercase să ia legătura cu ea, nici înainte şi nici după ce fusese rănit. Nu ştia că avusese un fiu. Rachel încă nu se hotărâse dacă să-i spună sau nu.

— Nu putem sta de vorbă aici, Rachel. Deja se uită lumea la noi.

Era adevărat, dar unde propunea el să se ducă? În vechea vilă a familiei, dincolo de Washington Square? Soţia lui ar observa cu siguranţă. Poate i-ar oferi lui Rachel încă o ceaşcă de ceai şi pe urmă s-ar retrage cu tact din salon, în timp ce ei şi-ar continua *tête-á-tête*-ul.

— Se face târziu, Sam. Fără îndoială că soţul meu mă aşteaptă, spuse, ridicându-se în picioare.

El zâmbi jenat.

— Ştii bine că nu-i aşa. Ţi-ai inventat o explicaţie pentru a te întâlni cu mine, ca să fim împreună.

Cu mâna teafără îi potrivi cât putu de bine haina pe umeri, folosindu-se de prilej ca să-şi apese buzele pe urechea ei.

— De ce ai risipi timpul preţios pe care-l putem petrece împreună întârziind?

Asemeni multor bărbaţi înstăriţi, tatăl lui Samuel, Seamus Daniel Harrington, avusese câteva camere personale într-o casă de pe Charles Street, unde putea primi vechi prieteni din domeniul politicii şi femei cu fire generoasă, fără a se teme că ar vărsa whisky sau că ar lăsa să-i cadă scrum de trabuc pe mobilierul Sophiei Harrington. Înainte de a muri, îi dăduse cheile fiului său, cu condiţia ca acesta

să-şi satisfacă în mod discret plăcerile şi să nu-şi pună niciodată familia în situaţii neplăcute.

Scuza lui Rachel faţă de ea însăşi pentru a-l însoţi era faptul că treaba nu era încheiată. Nu era pregătită să-l lase să scape din cârlig, fără a plăti pentru ce-i făcuse.

Uşa scârţâi în balamale. Un strat gros de praf acoperea mobilele. Din covor se înălţa un miros de mucegai. Sam Harrington aprinse lămpile de pe masă şi deschise câteva ferestre.

— Sam!

Ce căuta ea în locul acesta?

— Da, Rachel!

Nervozitatea lui o egala pe a ei.

— Aici îţi aduci toate prietenele?

— Ajută-mă puţin. (Avea nevoie de ea ca să dea la o parte cearşaful de pe canapeaua umplută cu păr de cal) Să facem un loc pe care să se poată şedea.

— E plin de praf!

— Ăsta ar trebui să constituie răspunsul la întrebarea ta. Tatăl meu a murit acum doi ani. De atunci, eu n-am mai fost pe aici.

— Nici o amantă?

— A fost o greşeală c-am venit aici. Nu mi-am închipuit ce înseamnă doi ani de praf.

Ca la un semnal, doi şoareci străbătură în fugă camera. Izbucnind în cascade de râs, Rachel sări pe canapea. Spre a nu se lăsa mai prejos, Sam sări lângă ea şi scoase ţipete de prefăcută spaimă.

— Tu eşti bărbatul. Se presupune că trebuie să mă aperi!

— Ţi s-a întâmplat vreodată să ţi se caţere un şoarece pe chiloţi?

Căzură grămadă, ca nişte copii obosiţi, veselia transformându-li-se treptat într-un plăcut schimb de ciupituri şi ciugulituri tandre.

— Ai fost vreodată gâdilat până ai crezut că mori? întrebă Rachel.

Profitând de braţul lui neputincios, îl menţinu culcat şi redescoperi locurile de pe trupul lui pe care şi le amintea ca fiind mai sensibile.

— Te predai? îl sfidă ea. Te predai?

Se rostogoliră jos de pe canapea într-un nor de praf şi un nou val de veselie. Amândoi ştiau că, într-adevăr, se făcuse târziu.

Ştiau şi că, până a doua zi la aceeaşi oră, praful şi şoarecii aveau să fie alungaţi şi că acesta avea să devină locul lor tainic de întâlnire. Odată stabilit acest lucru, Rachel îşi dădu brusc seama că nu o mai interesa să ştie de ce nu scrisese el niciodată din Franţa. Primejdia are efecte inexplicabile asupra oamenilor. După ce el fusese rănit, Letitia îl îngrijise readucându-l la viaţă, tot aşa cum făcuse Will cu ea.

Revenind singură pe Riverside Drive, Rachel se simţea împăcată sufleteşte ştiind că, în curând, ea şi cu Samuel Harrington aveau să fie din nou amanţi. Mânia i se transformase în hotărâre de a acţiona. Îşi făcu trei promisiuni: niciodată nu avea să-i spună nimic despre copilul lui; va avea grijă ca legătura lor să dureze până când el îi va dărui un alt copil care să-l înlocuiască pe cel pierdut; după aceea, ea va dispărea din viaţa lui, aşa cum dispăruse el dintr-a ei, fără a-l informa că este gravidă şi intenţiona să nu-l mai revadă vreodată.

Isteţimea ei îi fu de mare folos în lunile care urmară. Se putea lăsa în voia braţelor lui fără a-şi pierde controlul asupra propriilor emoţii, aşa cum i se întâmplase înainte. Şi nici nu risca să-şi pericliteze căsnicia. O după-amiază petrecută cu Sam era urmată cu scrupulozitate de o noapte de iubire cu neîncrezătorul ei soţ. Învăţă prin experienţă ceea ce ştiuseră întotdeauna curtezanele, de-a lungul istoriei: satisfacţia obţinută în braţele unui amant este cheia pentru înrobirea altuia.

Deşi se simţea, în fond, rece faţă de ambii bărbaţi, nu avea nici dispreţ, nici condescendenţă faţă de neştiinţa lor. Se simţea oarecum o protectoare a fragilităţii lor, şi îşi juca rolurile de amantă şi de soţie cu o reală pasiune şi afecţiune.

După şase luni, sarcina îi fu confirmată de doctorul Levy. Fără un cuvânt de scuză sau vreo explicaţie, Rachel dispăru din viaţa lui Sam. Într-un oraş de mărimea New York-ului, existau puţine şanse ca el s-o regăsească. Îndrăgostit cum era, el nu se plânsese de refuzul ei de a-i dezvălui numele soţului sau adresa locuinţei lor. Încă de la prima lor revedere întâmplătoare în Washington Square, când se înţeleseseră să se întâlnească la „Brevoort", toate aranjamentele lor clandestine fuseseră făcute prin viu grai. Nici o convorbire telefonică. Nici o scrisoare. Nici un intermediar.

— Pentru binele tău, cât şi pentru al meu, insistase ea. Are dublu efect, înţelegi? Poţi fi sigur că niciodată nu-ţi voi trimite bileţele

de amor parfumate şi că n-o să apar în pragul casei tale cu un copil în braţe.

Înmuiat de logica ei, lui nu-i venea să creadă ce noroc dăduse peste el. Fata novice dintr-o mahala devenise o amantă într-adevăr nemaipomenită. Spre deosebire de soţia lui, se pricepea să facă fericit un bărbat.

După-amiaza în care îl lăsă s-o aştepte zadarnic nu prezentă mare interes pentru ea. Nu se bucura de nefericirea lui. Câteva ceasuri de suferinţă... nici nu meritau să te gândeşti la ele. Cât priveşte florile pe care el le aducea cu precizia unui ritual, le putea duce acasă, iscând mirarea soţiei lui. Sam îşi îndeplinise scopul şi îşi plătise datoria. Oricât de mult îi plăcuse să se distreze cu el, nu se aştepta să ducă dorul timpului petrecut împreună. Avea să fie mult prea ocupată de copilaşul lor.

De fapt, copilul *ei*. Tatăl nu era decât un accesoriu anterior. Deşi în mod intenţionat îl încurajase pe Will să facă dragoste cu ea după fiecare întâlnire cu Sam, performanţele soţului ei erau de cele mai multe ori patetice. Rachel avea toate motivele să-i acorde lui Sam meritul pentru starea ei. Dovada avea să se regăsească în trăsăturile copilului, iar asta nu constituia nici o problemă, deoarece ea era singura care ştia de existenţa lui Sam Harrington.

Will Lawrence era atât de fericit că va deveni tată, încât îşi încetă văicărelile zilnice în legătură cu prohibiţia şi obţinerea de către femei a dreptului la vot. Se învoi imediat cu alungarea sa din patul conjugal şi petrecu restul perioadei de graviditate a lui Rachel în micul dormitor în care o îngrijise pe aceasta pe toată durata gripei. În curând, aceasta avea să devină camera copilului lor.

Fără multă agitaţie şi aproape fără nici o problemă, băieţelul se născu acasă, în miez de noapte, bătând step şi spunând bancuri, cum îi plăcea lui Rachel să zică. Doctorul Levy fu de acord că nu avea nici un rost să se ducă la spital. Mama şi fiul se simţeau foarte bine. Când, după o oră, i se permise tatălui să intre, Rachel stătea în capul oaselor în patul lor dublu, cu părul despletit — pe care şi-l periase până devenise lucios — legat cu o panglică de satin albă ce o făcea să pară de şaisprezece ani. Fiul lor se afla la sânul ei.

— Fiului meu îi dau numele de Samuel, îl informă ea politicos pe Will.

— Dar... ziceai că vom aştepta până la naşterea copilului.

— Am aşteptat până s-a născut. Este băiat şi numele lui e Samuel.

Will Lawrence cunoştea prea bine acel ton al vocii ei. Nu încuraja nici o discuţie. Îşi reaminti că Rachel abia născuse. Soţii Levy îl avertizaseră că, uneori, femeile se poartă ciudat după ce nasc.

— Uneori durerea este atât de cumplită încât îşi urăsc soţul. Este firesc. Dar durerea trece, spusese Ruth.

— Cum zici tu, draga mea. Samuel să fie. Micuţul Sammy. Pot să-l ţin în braţe?

Ea nu se sfii să-şi arate enervarea.

— Nu vezi că suge? Ce te-a apucat?

El zăbovea ca un cocostârc stângaci la picioarele patului, temându-se să n-o supere şi mai rău.

— Rachel... şopti.

Guriţa copilului sugea, dar ochii îi erau închişi.

— Ce este?

— Vreau... vreau doar să-ţi mulţumesc pentru că m-ai făcut cel mai fericit bărbat din întreaga lume.

Ea se îmblânzi.

— Îmi pare rău, Will; m-am purtat urât. Vino şi sărută-mă. Îl vei putea ţine în braţe mâine dimineaţă.

Ruth Levy intră în vârful picioarelor, aducând coşul pe care-l împodobise cu panglici albe.

— Ruth va rămâne cu mine — mai spuse Rachel — ca să se asigure că nu adorm şi, printr-un accident, să nu-l strivesc. Acum du-te, Will.

El se simţi lăsat pe dinafară şi gonit. Instinctul matern — aşa îi explică Ruth Levy a doua zi dimineaţa.

— Asta se întâmplă multor femei când devin mame. Este ceva foarte primitiv. Poţi vedea situaţii asemănătoare la grădina zoologică. Tigroaica-mamă îşi apără puii şi-l ameninţă pe tată, dacă acesta se apropie. Lasă-i câteva zile, Will.

Câteva zile, câteva săptămâni nu făcură decât să înrăutăţească lucrurile. Izgonit din dormitorul principal, Will era întâmpinat cu o tăcere de gheaţă când se îmbrăca, dimineaţa, şi când folosea camera de baie. Într-o seară, când reveni acasă de la salonul de prezentare a confecţiilor lui, îşi găsi hainele în cel mai mic dintre cele două dormitoare în care dormise, iar obiectele de toaletă în baia ce

făcea legătura cu camera lui Sam. Privi în jur deznădăjduit. Rafturile şi dulapurile erau pline cu lucruri de copil. O cadă de baie pliantă, din cauciuc, stătea în cada de porţelan. Cum ar mai fi putut el să facă baie?

— Foloseşte duşul din camera servitoarei, îi zise Rachel, deşi ştia că el prefera baia în cadă.

— De ce să nu mă mut, pur şi simplu, în camera servitoarei?

— Nu poţi. Vine Becky, să locuiască la noi. Este singura persoană în care am încredere pentru Sam.

— Singura persoană? (*Oare nu era el tatăl?*)

— Cu excepţia lui Ruth, desigur. Dar nu mă pot aştepta ca ea să fie mereu la dispoziţia mea.

Asta puse capăt discuţiei. Will nu se putea decide să-şi mărturisească frământările soţilor Levy. Ar fi părut un prost. Amintindu-şi de asigurările date de Ruth, potrivit cărora Rachel suferea de o stare de anxietate port-partum, îşi dădea toată silinţa să se adapteze la ceea ce spera el că era o situaţie temporară. Îşi mută hainele şi folosi camera de baie a servitoarei. Se consola cu gândul că măcar o cunoştea pe Becky şi era sigur că ea înţelegea cauza exilului său, impus de dragul copilului. De asemenea era sigur că, treptat, lucrurile urmau să se îndrepte.

Dar nu fu aşa. Altor taţi li se îngăduia să-şi hrănească pruncii, să le schimbe scutecele, să-i îmbăieze, să-i ia la plimbare în cărucioarele lor, să se joace cu ei pe pardoseală sau pe pat. Dar Rachel recurgea la orice scuză pentru a împiedica toate acestea. Mâinile lui Will nu erau îndeajuns de curate; Will arăta de parcă ar fi căpătat un guturai; glasul lui Will era prea puternic — o să-l sperie pe copil; Will era neîndemânatic — ar putea lăsa copilul să cadă.

Numai când pleca Rachel şi rămânea „de serviciu" Becky, i se permitea şi lui Will Lawrence să-şi ţină în braţe fiul. Becky, întotdeauna loială faţă de tânăra femeie pe care o crescuse încă de când o găsise abandonată pe treptele casei, era intrigată de purtarea lui Rachel. De la naşterea lui Sam, săracul Will suferise o serioasă schimbare fizică. Niciodată nu fusese un tip amuzant sau jovial, dar acum devenise o fantomă cenuşie, care se mişca greoi şi tăcut în cămăruţa lui, cu umerii încovoiaţi, cu expresia rătăcită şi cu cearcăne întunecate sub ochi. După ce îi remarcă pantofii uzaţi şi manşetele murdare ale cămăşii, Becky începu să se ocupe pe furiş de lenjeria

lui personală, să-i calce costumele şi să-i lustruiască pantofii. El părea că nici nu observă.

A creşte un copil era o treabă mult mai costisitoare decât se aşteptase el. Rachel cumpăra îmbrăcăminte cât pentru o duzină de copii şi comanda cele mai moderne şi mai scumpe scaune înalte speciale, ţarcuri şi leagăne. El plătea facturile fără să se plângă.

— Îţi economisesc o avere, să ştii! remarcă Rachel.

— Cum asta?

— Renunţ la mansarda închiriată. Ies din afaceri. Gata cu chiria. Gata cu statele de plată. Doar ştii că nu pot fi în acelaşi timp în două locuri!

Îşi zbârlea toţi perii retrăgându-se în defensivă, ca şi cum Will ar fi fost cel care ceruse ca ea să pornească o afacere. Adevărul era că Rachel nu voia să rişte să se întâlnească în mod accidental cu Sam Harrington, aşa cum se întâmplase în ziua în care traversase Washington Square pentru a vizita localul. Într-una din dimineţi, mai de curând, îl zărise în depărtare venind drept spre ea.

— Este un gest foarte generos din partea ta, Rachel. Îţi mulţumesc.

Ea îi dădu de înţeles că nu are de a face cu mulţumirile lui printr-o smucitură enervată din cap, gest care devenise modul ei preferat de comunicare cu soţul ei.

— Şi mai e ceva.

El tresări, plin de o nestinsă speranţă.

— Ruth Levy mi-a spus că ai luat cina la ei trei sau patru seri pe săptămână.

— Ruth este o bucătăreasă excelentă.

— Ei, bine, pentru mine este jenant ca soţul meu să cerşească de mâncare la uşa vecinilor ca un vagabond oarecare. O să-şi închipuie că eu nu-ţi dau niciodată să mănânci.

— Nu-mi dai.

— Cum îndrăzneşti să-mi spui asta? În casa mea există mereu alimente din plin.

— Alimente pentru sugari. Sau morcovi. Piure de banane. Ce s-a întâmplat cu friptura la tavă şi cu cartofii?

— Dacă vrei aşa ceva, poţi mânca în oraş. Dar nu accept să te mai milogeşti la prietenii noştri.

Will era o muscă prinsă într-o pânză de păianjen la ţeserea căreia contribuise cu credinţa eronată că avea să fie un loc sigur şi

plăcut. Continuă să cineze câteva seri pe săptămână la soţii Levy, cu acordul lor tacit că Rachel nu va afla. Pentru a nu abuza de ospitalitatea lor, aducea cadouri constând în caviar şi pateu de import şi, din când în când, o sticlă de whisky scoţian original.

Tot mai des dormea în camera de oaspeţi a familiei Levy şi se îmbăia în camera lor de baie suplimentară, fără să trebuiască să se teamă că stătea în drumul cuiva. În alte nopţi se întorcea în propriul său apartament foarte târziu şi foarte beat. Becky ştia când era el acasă şi-i aducea o tavă cu micul dejun şi cu o cafea tare.

Când se apropie prima aniversare a lui Sam, Rachel se opri să stea de vorbă cu Will, pentru a-l informa că urma să organizeze o petrecere.

— Sper că vei fi de faţă.

Un uşor zâmbet, o mică ciupitură pe obrazul lui, şi el fu din nou ca un căţeluş, stând pe picioarele din spate, dând din coadă şi agitându-şi lăbuţele din faţă, gâfâind încântat la cel mai mic semn de afecţiune. Oare să fi fost acesta primul pas spre o reconciliere?

Petrecerea pentru ziua de naştere fu ceva ca de basm, cu panglici, serpentine şi baloane nenumărate. Cu excepţia soţilor Levy şi a lui Becky, micuţii oaspeţi, părinţii şi bonele lor erau persoane pe care Will nu le întâlnise niciodată. Micul Sam, în costumul lui alb de marinar, stătea într-un scaun înalt împodobit cu ghirlande de ursuleţi decupaţi din hârtie.

Will se îmbrăcase cu grijă şi sosi devreme cu cadoul pentru fiul său — măsura cea mai mică de tricicletă, cumpărată de la „F.A.O. Schwartz". Chiar în clipa în care oaspeţii începeau să sosească, Rachel ieşi din budoarul ei spre a-i întâmpina. Îi făcu lui Will favoarea de a-i adresa un zâmbet radios şi îşi înlănţui braţul de al lui, ca şi cum aşa făcea de obicei.

— Acesta este soţul meu, îl prezentă, cu o fermecătoare demonstraţie de afecţiune.

Will îşi dădu seama că Ruth avusese dreptate să-l îndemne să aibă răbdare. Rachel redevenise cea de odinioară. Frumoasă ca întotdeauna, poate chiar mai frumoasă. Cucerindu-şi oaspeţii şi măgulindu-şi soţul.

Când sosi timpul să se sufle în cele două lumânări de pe tortul aniversar, Rachel îl plasă de o parte a băieţelului, ea însăşi trecând de cealaltă parte.

— Unu... doi... trei!

Mama şi tatăl ajutară la stingerea lumânărilor.

— Ţi-ai pus o dorinţă, Sam? îl necăji în glumă pe băieţel, care era ocupat să arunce bomboane pe pardoseală.

— Eu mi-am pus, Rachel, zise Will cu calm.

Dar asigurarea mult-sperată nu veni. Atenţia lui Rachel era îndreptată în altă parte.

— Hoţule! se prefăcu ea că-şi ceartă fiul, luându-i cu blândeţe bomboanele din mână. E timpul să tăiem tortul aniversar!

Deodată copilul îşi ridică privirile spre Will Lawrence.

— Ta-ta! Taa-ta!

Bătând ritmul cu o lingură, repeta „Ta-ta! Ta-ta!" spre amuzamentul tot mai mare al oaspeţilor mai vârstnici. Era clar că micuţul ştia cine-i este tată! Zâmbetul larg al lui Will nu-i putea exprima întreaga bucurie.

— Ştiu ce-ai făcut tot timpul, ticălos viclean ce eşti! îi zbieră Rachel după ce plecară oaspeţii şi în timp ce Becky îl pregătea pe Sam de culcare.

Oare ce voia să spună? Ce-ar fi putut el să facă? Să fi lăsat Ruth să-i scape ceva în legătură cu vizitele lui? Doar nu se putea referi la Ninette, modelul pe care-l angajaseră pentru sala de prezentare a confecţiilor, nu-i aşa? Ca un gest de politeţe, în ziua în care ea îşi începuse lucrul, o invitase să ia prânzul împreună cu el, în oraş. Numai prânzul. Şi doar o singură dată. Nimic mai mult. Poate că-i văzuse una din noile prietene ale lui Rachel. Ce altceva ar fi putut s-o înfurie în aşa hal?

— Ce? Spune-mi ce-am făcut?

— Faptul că Sam te-a numit *tată*, iată ce-ai făcut!

Şi ce era rău în asta? Will se holba la soţia lui, fără să priceapă.

— Te-ai strecurat pe furiş aici, în lipsa mea, asta-i rău! L-ai învăţat să spună „tata"! Ai încercat să-l îndepărtezi de mine! Ieşi afară de-aici! Să nu te mai prind în preajma fiului meu!

Soţii Levy se mirară când îl văzură sunând la uşa lor. Fuseseră ultimii care plecaseră de la sărbătorirea zilei de naştere. Purtarea lui Rachel li se păruse a fi un semn sigur de reconciliere.

— Dar toţi bebeluşii spun „ta-ta"! exclamă Ruth. Câinelui îi spun tot „Ta-ta" şi, oricum, ce-i rău dacă ţi-a spus „ta-ta"?

Ruth îşi epuizase scuzele pentru Rachel. Ea şi soţul ei îşi petrecuseră nenumărate seri tot discutând „problema Rachel".

Întotdeauna reveneau la moartea primului ei copil, doar cu câteva zile înainte s-o întâlnească Will şi s-o aducă acasă la el. Ea pierduse un copil şi era îngrozită la gândul pierderii acestuia.

— Dar este şi fiul meu! strigă Will cu amărăciune. Cât de mult poate să suporte un bărbat?

A doua zi se mută într-o cameră mobilată, în apropiere de locul în care-şi expunea confecţiile. În majoritatea nopţilor se îmbăta până adormea. Continuă, desigur, să-şi îndeplinească obligaţiile: chiria, alocaţia pentru întreţinerea casei lui Rachel, salariul lui Becky. Trimitea în mod regulat cadouri pentru Sam, dar nu ştia dacă Rachel le despacheta.

Lunile treceau într-o ceaţă de muncă ziua şi alcool noaptea. De mai multe ori, în dimineţile însorite, se posta în Riverside Park, de cealaltă parte a străzii, în speranţa că Becky îl va scoate pe Sam la plimbare.

— Fii atent! îl avertiză Becky, prima oară. Ea ne urmăreşte cu privirea pe fereastră. Du-te dincolo de terenul de joacă. Te voi reîntâlni acolo.

— Dar ce am făcut? Pentru ce mă tratează în felul acesta?

Becky nu era în stare să-i dea nici o explicaţie.

— A început iarăşi să coasă. Doamna Levy şi prietenele ei vin în fiecare după-amiază pentru probă. Trebuie să recunoşti că ea este tare pricepută la cusut. Şi să nu-ţi închipui că nu le cere bani frumoşi!

Acum era periclitat şi ultimul lui vestigiu de bărbăţie. Indiferent ce ar fi simţit Rachel pentru el personal, Will continua să fie cel care câştiga pâinea familiei. A avea grijă de soţia şi copilul lui constituia o problemă de mândrie personală. Dacă ea n-ar fi avut nevoie sau n-ar mai fi vrut să primească sprijinul lui, i-ar fi răpit orice urmă de demnitate.

Vremea aceea sosi peste un an şi jumătate, când scrisoarea unui avocat îi aduse la cunoştinţă decizia soţiei lui de a intenta acţiune de divorţ. El se hotărî ca, înainte de a-şi consulta propriul său avocat, să se întâlnească faţă în faţă cu ea şi s-o silească să-i spună pentru ce era atât de pornită împotriva lui; să-i explice ce făcuse el ca să merite asta. Avea nevoie să-şi întărească hotărârea, aşa că bău zdravăn într-o bodegă şi apoi se îndreptă cu paşi nesiguri spre Riverside Drive.

Când intră în binecunoscuta clădire era trecut de miezul nopţii, mult mai târziu decât îşi închipuise el. Portarul de noapte îl recunoscu

şi-l lăsă să intre fără a suna la apartament. Cheia lui de la uşa de intrare funcţiona ca de obicei. Rachel era atât de sigură de puterea ei de intimidare, încât nu se ostenise să schimbe broaştele. Interiorul apartamentului era cufundat în întuneric. Will nu avea nevoie de lumini.

— Becky! şopti el lângă uşa camerei pentru servitoare.

Neprimind nici un răspuns, răsuci încet clanţa. Lucrurile erau acolo dar Becky, nu.

Merse în vârful picioarelor până în camera lui Sam, aproape aşteptându-se ca Rachel să se repeadă la el de după uşă, înarmată cu un făcăleţ. Sam nu mai era un bebeluş. Acum era un băieţel de doi ani şi jumătate. În lumina slabă a nopţii, Will văzu trupuşorul bine clădit al copilului, îmbrăcat într-o pijama „Dr. Denton" albastră. Faţa îi era încadrată de cârlionţi umezi. Prin uşa ce dădea în încăperea alăturată, aproape că se aştepta s-o vadă pe Becky, sau pe Rachel însăşi, ghemuită pe patul din camera de oaspeţi. După ce ochii i se obişnuiră cu întunericul, reuşi să desluşească maldăre de ţesături împrăştiate pretutindeni, o maşină de cusut şi un manechin de croitoreasă.

Probabil că Becky era plecată. Asta însemna că Rachel era singură şi dormea. O va lua prin surprindere şi va insista să stea de vorbă. Posibilitatea de-a o găsi în pat cu un amant fu repede alungată. Atât Becky cât şi cei doi Levy îl asiguraseră că în viaţa ei nu exista un alt bărbat. Îşi scoase pantofii şi, fără zgomot, deschise uşa.

Vechile obiceiuri dăinuiau. Ea era culcată într-o atitudine graţioasă pe partea patului pe care-o alesese cândva — o soţie credincioasă aşteptând ca soţul să vină lângă ea. Cămaşa de satin i se răsucise în timpul somnului, lăsând la vedere un picior lung şi zvelt. Privelişte frumuseţii ei îi smulse lacrimi de disperare la gândul că o pierduse. Ea scoase un suspin adânc şi se întoarse pe o parte, braţul ei întins părând că-l cheamă, ca în vremurile de la început.

Rachel! Se clătină ameţit deasupra ei, în timp ce lacrimile îi şiroiau pe obraz. *Te iubesc, Rachel. M-am străduit cât mi-a stat în puteri să te fac fericită.* În sticla din buzunar îi mai rămăsese puţin whisky. Îl dădu pe gât şi-şi scoase haina. *Rachel.* Braţul ei căzu înapoi: o invitaţie certă. Se strecură în pat lângă ea, dar fără a o atinge. O şuviţă răzleaţă din părul lui Rachel îi gâdilă obrazul. Parfumul pielii ei îi zăpăci şi mai mult simţurile. Sesiză aroma inconfundabilă a prafului de dinţi pe care-l utilizau amândoi.

Doar un minut. Avea să mai stea doar un minut şi apoi va pleca. Era nebun că venise. Un prost, să-şi închipuie că ea ar accepta să discute la o oră atât de târzie a nopţii. O dulce oboseală i se strecura în trup. Ochii i se închiseră. Era acasă, acolo unde îi era locul, în propriul său pat, cu soţia pe care o adora.

Rachel. Îşi trecu mâna peste sânul ei, uşor ca o pană. *Ah, Rachel!* Sânul ei se umflă şi se ridică pentru a i se potrivi în căuşul palmei, cu sfârcul întărit. El îşi aminti tot ce îl învăţase ea. Cum îi plăcea să-i ciupească sfârcurile, cu blândeţe la început, apoi mai tare. Cum îi plăcea ca sânii să-i fie mângâiaţi abia simţit cu vârful degetelor de-a lungul laturilor şi în sus, spre subsuoară.

Respiraţia ei deveni tot mai intensă, spinarea i se arcui şi Rachel îşi aruncă pe spate capul, gemând în timp ce-i apucă mâna şi i-o împinse de-a lungul trupului ei, către locul umed dintre coapse. Gemetele deveniră mai repezi, însoţindu-i ritmic agitaţia coapselor. Din şoaptele ei tot mai înnebunite, un singur cuvânt deveni clar.

— Sam! Ah, Sam!

„Sam!" repeta ea ca o bătaie de tobă, cu o intensitate sporită. „SAM!" Un ultim ţipăt plin de dor şi ea îl strânse în braţe.

— Rachel...!

Ea deschise pleoapele, ochii mărindu-i-se de oroare.

— Vai, Dumnezeule! exclamă, retrăgându-se scârbită de lângă Will Lawrence.

— Te rog, Rachel! o imploră el.Te iubesc. Adineauri te-am făcut fericită, nu-i aşa? Recunoaşte! Te-am făcut fericită, nu-i aşa?

— Îmi stârneşti silă! Voi pune să fii arestat pentru viol!

— Sunt soţul tău. Iubitul tău. Un amant bun. Chiar adineauri am dovedit asta.

Mireasma ei îi umplea nările. După toate lunile acelea de respingere şi celibat, după ceea ce tocmai se întâmplase în patul lor conjugal, era excitat ca niciodată până acum.

— Eşti soţia mea şi, măcar de astă-dată, te vei purta ca atare!

Ea se ghemui, apărându-şi trupul.

— O să ţip de-o să scol toată casa!

— Nu, nu vei ţipa. L-ai trezi pe Sam.

Sam. Asta strigase ea. Numele fiului lor. Auzise el despre fapte contra firii săvârşite de bărbaţi asupra unor fetiţe. Gândul că Rachel era într-o asemenea situaţie cu fiul lor scoase la iveală o sălbăticie de care el însuşi nu se crezuse capabil.

— Aşadar asta e, femeie perversă ce eşti! urlă. Voi cere să fii arestată pentru molestarea fiului nostru!

Cămaşa de satin căzu, sfâşiată de mâinile lui înnebunite. Unghiile ei îşi găsiră ţinta pe faţa şi pieptul lui. Genunchii ei atacară şoldurile şi vintrele lui. Dar nu-i putea ţine piept. Will era prea mânios şi prea puternic.

— Eşti nebun! şuieră Rachel printre dinţi. Voi cere să fii condamnat. Cum îndrăzneşti să spui lucruri atât de revoltătoare?!

Acuzaţia era atât de înspăimântătoare încât îi diminuă capacitatea de a-l combate. Acum nu mai rezista. Într-o privinţă, el avea dreptate. Micuţul Sam crescuse îndeajuns de mare ca să se dea jos din leagănul lui. Rachel nu voia ca ţipetele ei să-l trezească şi să-l îndemne să alerge la ea.

În timp ce Will Lawrence o poseda cu forţa, ea se simţi ciudat de nepăsătoare. Străduinţele lui sexuale erau, ca întotdeauna, patetice. Ceea ce o supăra cel mai mult era disperarea din ochi şi duhoarea de alcool stătut a respiraţiei lui. Nu suporta gândul că va trebui să-l încunoştiinţeze că s-a răzgândit în privinţa divorţului.

Însă Levy îi spusese că şcoala Bisericii Creştine era cea mai bună şcoală particulară de băieţi din oraş. Majoritatea elevilor erau înscrişi încă de la naştere. Sam urma să meargă acolo. Inteligent, fire tandră şi sociabilă, avea să fie fără îndoială o achiziţie valoroasă pentru orice şcoală. În cursul convorbirii preliminare cu directorul şcolii, de săptămâna trecută, lui Rachel i se indicaseră criteriile pentru viitoarea admitere. Pe lângă un mediu adecvat şi stabilitatea familiei, exista restricţia privitoare la copiii care au părinţi divorţaţi. „Asta constituie o influenţă distrugătoare, doamnă Lawrence. Sunt sigur că înţelegeţi. Vreau elevi ai căror părinţi să fie amândoi acasă."

Ea înţelesese îndeajuns de bine cât să-şi reconsidere intenţiile de divorţ şi să pună la cale un plan pentru înapoierea soţului ei.

În cele din umă el se rostogoli jos din pat şi se uită ruşinat spre ea.

— Îmi pare rău.

— E-n ordine.

Nu era, dar de ce să se ostenească discutând?

— Nu gândeam serios ceea ce am spus despre Sam.

— Nu te frământa cu asta.

Doar nu era să-i vorbească despre Sam Harrington.

— Mă ierţi?

Ea zise că „da", ştiind prea bine că niciodată nu avea să-l ierte.

Peste trei luni, când doctorul Levy confirma că Rachel era iarăşi gravidă, Will Lawrence o întrebă pentru a suta oară:

— Mă ierţi?

— Pentru Sam este important să aibă un tovarăş de joacă, nu-i aşa? replică ea glacial.

Perioada de sarcină poate fi o grea încercare pentru alte femei. Dar nu şi pentru Rachel! Ce rost are atâta agitaţie? A avea un copil este floare la ureche! Ea era o femeie modernă. Mult prea ocupată pentru a avea greţuri matinale, glezne umflate şi nesfârşite ceasuri de munci ale facerii. Doar dovedise cu Sam asta, nu? Cu care prilej câştigase în greutate mai puţin de zece kilograme. Nu-i fusese greaţă nici un minut. Dansase după muzica patefonului chiar în noaptea în care se hotărâse el să se nască, ieşind ca un dop dintr-o sticlă de şampanie.

Probabil că Doamna Natură trăsese cu urechea. În cursul următoarelor şase luni egală scorul cu greţuri, sângerări, palpitaţii şi erupţii de coşuri pe pielea altminteri netedă ca mătasea a lui Rachel. Părul strălucitor ce o încununa ca o aureolă arăta de parcă şi-l unsese cu clei. Avea o expresie rătăcită şi faţa îi era trasă, în contrast cu trupul balonat. Nu mânca nimic, dar tot sporea în greutate. Doctorul Levy îi ordonă să stea la pat.

Greşise lăsându-l pe Will Lawrence să revină în casa ei. Niciodată nu avea să-l ierte. Şi nu-l va ierta, nici pentru copilul nenăscut care-i provoca atâta durere şi suferinţă.

Poate că simţind lipsa de dragoste a mamei sale, fetiţa se agăţă cu violenţă de locul ei cald şi sigur din uterul lui Rachel, refuzând vreme de douăzeci şi patru de ore să intre într-o lume ostilă.

— Este o fetiţă! anunţă doctorul Levy, plângând de uşurare.

Rachel nu-şi ascunse o lacrimă.

— E frumoasă, Rachel. Întocmai ca tine, spuse Will cu timiditate.

Rachel îşi întoarse capul, fără a scoate un cuvânt.

— Este complet epuizată. O să-i dau ceva să-i liniştească durerile. Când se va trezi şi-şi va vedea fiica, va fi cu totul alt om.

Câteva ore mai târziu, când Rachel se trezi în rezerva ei de la spital, îşi văzu soţul aşteptând răbdător, cu un buchet de trandafiri.

Observând-o că se agită, el apăsă butonul soneriei, pentru a o chema pe soră.

— Iat-o, doamnă Lawrence! Trei kilograme şase sute cincizeci de grame. Cu tot ce-i trebuie. Zece degeţele la mâini, zece la picioare...

— Ia-o de-aici!

— Dar, Rachel...! interveni Will, sărind în picioare.

— E-n ordine, îl linişti sora. A trecut prin încercări grele. Este o reacţie obişnuită. V-ar face plăcere să vă ţineţi fetiţa?

Îi puse în braţe ghemotocul trandafiriu şi-i atrase atenţia:

— Să n-o lăsaţi să cadă. Mă întorc imediat.

Oricât de dureros îi era din punct de vedere fizic, Rachel reuşi să-şi întoarcă spatele spre soţul şi copila ei. Uluit ca întotdeauna de comportamentul soţiei sale, Will Lawrence încercă să lege o conversaţie.

— Te-ai gândit la un nume?

— E fiica ta. Tu hotărăşti. Nu-mi pasă ce nume îi dai.

Doctorul Levy îl îndemnă să aibă răbdare; Rachel avea să redevină în curând ea însăşi.

— Numele mamei mele era Hannah. Ce părere ai de acesta?

— Perfect. Hannah să fie.

Proaspătul tată era radios.

— Vezi? Zâmbeşte. Îi place numele.

— Anestezicul e de vină.

— Îi place numele ei. Nu-i aşa, micuţa mea Hannah?

Ridică vertical bebeluşul, zâmbindu-i larg.

— Fii atent, o s-o sperii.

— Ţine-o şi tu, Rachel.

Înainte ca ea să poată refuza, îi puse în mâini ghemotocul trandafiriu.

— Ei, haide, Rachel, nu fi o acriturâ! Spune-i „bună ziua" lui Hannah!

Individul era neînchipuit de enervant. Habar n-avea cât de mult o irita.

— Bună, Hannah, i se adresă feţişoarei care încă mai era cărămizie, după efortul naşterii.

Ochii ce se uitau spre ea fără să vadă erau propriii ei ochi, aceeaşi formă şi — doar dacă nu îşi imagina ea — în ei se putea citi aceeaşi neclintită încăpăţânare.

— Ea zice: „Îl vreau pe tăticul meu!"

— Aşa zice?

Cu mândrie paternă, Will Lawrence zâmbi radios în timp ce Rachel trecu copilul în braţele lui. Cu asta, problema era închisă. Ea dorea ca Sam să se afle acolo. Era pentru prima dată când era despărţită de fiul ei. Spitalul interzicea vizitele copiilor sub zece ani.

— Spune-i „pa-pa" mamei! (Will ridică mâna micuţă a lui Hannah şi o flutură spre Rachel.) Eşti o fetiţă cuminte. Nu-i aşa că este minunată?

Fetiţa lui tăticu'. Urmărindu-l cu privirea cum îşi sărută fiica înainte de a i-o preda surorii medicale, Rachel simţi binecunoscuta împunsătură de invidie pentru ceva ce ea nu simţise niciodată. Se întreba adesea cum ar fi fost să aibă un tată, pe cineva puternic care s-o ridice pe umerii lui în timpul paradei, cineva care să-i fi citit poveştile cu *Peter Rabbit* şi care să-i oblojească genunchii jupuiţi.

Toată lumea spunea să bărbaţii îşi adoră fiicele. Poate că Will Lawrence nu avea multe de dat, dar Rachel simţea că tot ce poseda el îi va dărui lui Hannah.

16

1932
WILL LAWRENCE

Trecuse bine de ora trei. Toţi ceilalţi copii şi profesorii părăsiseră şcoala. Paznicul încuiase uşa. Hannah îl aştepta nerăbdătoare pe tatăl ei, ţopăind de pe un picior pe celălalt, cu codiţele săltându-i pe spinare. Avea şapte ani, era înaltă pentru vârsta ei şi până cu câteva săptămâni în urmă i se îngăduise să se întoarcă singură de la şcoală acasă.

Însă străzile deveneau prea primejdioase. Cerşetori care dormeau pe treptele caselor. Bărbaţi care vindeau creioane şi mere. Din câte spunea Rachel, hoţi de copii se găseau pretutindeni, de când cu copilul lui Lindberg.

— De acum înainte, va veni tatăl tău să te aducă acasă. Asta o să-i dea ceva de făcut şi-l va ţine departe de casă, adăugă mama ei în şoaptă, însă suficient de tare pentru ca Will Lawrence s-o audă.

Crahul îi spulberase afacerile şi demnitatea. Rachel dădea vina mai mult pe el decât pe dezastrul Wall Street-ului. Alte întreprinderi mici supravieţuiseră fiindcă nu se comportau ca nişte granguri, depăşindu-şi creditul, folosindu-şi puţinii bani lichizi pentru a cumpăra stocuri fără acoperire. Hannah auzea certurile din timpul nopţii. Din nişte comics-uri cu detectivul Kid învăţase cum să pună un pahar gol pe perete ca să tragă cu urechea urmărind convorbirile intime.

— Suntem complet ruinaţi. Nu mai avem nici măcar o oală în care să facem pipi. Şi tu ce faci în situaţia asta? Nimic, decât să stai pe-aici citind ziarele, ca un gigolo nenonocit. Ei bine, dă-mi voie să-ţi zic un lucru: nu eşti destul de bun ca să fii un gigolo! ţipa Rachel.

Apoi auzea zgomotul ziarului, sfâşiat în bucăţi.

— Îţi închipui că Walter Lippman[1] o să-ţi spună unde să găseşti o slujbă?

Glasul lui Will replicase slab.

[1] *Walter Lippman* (1889-1974): scriitor şi ziarist american, cel mai respectat comentator politic din întreaga lume (n.t.)

— Citeam anunţurile de oferte de serviciu, Rachel.

— Păcat că ţi-ai încasat asigurarea pe viaţă. Ai fi putut sări pe fereastră!

Zgomotul trântirii uşii de la camera de baie puse capăt conflictului. În dimineaţa aceasta, Hannah îl auzise ieşind din casă devreme, să cumpere *Times*-ul. Îl avea sub braţ când o condusese pe jos la şcoală.

— Ne vedem mai târziu, pisicuţo. Urează-mi noroc.

Se ducea să răspundă la un anunţ de angajare ca vânzător.

Asta era, hotărî ea. Tatăl ei întârzia deoarece căpătase slujba şi nu avea nici o posibilitate să-i dea ei de ştire. Avea să se ducă singură acasă, cât de repede putea. Până la ora asta, toţi ceilalţi copii erau cu siguranţă pe terenul de joacă, după ce-şi băuseră laptele şi îşi mâncaseră prăjiturile. Ea voia să-şi schimbe bluza de marinar, fusta plisată şi pantofii maro, care erau prea mici pentru picioarele ei şi îi striveau degetele. Bineînţeles că nu-i trecea prin minte să se plângă. Rachel purta ultima ei pereche de ciorapi de mătase.

— Vezi ce important este să ai o meserie? În felul acesta nu depinzi niciodată de nimeni!

Îi arătase lui Hannah acul şi firul atât de subţire încât părea invizibil, şi cum îşi repara ea însăşi firele fugite ale ciorapilor atât de bine, încât nici nu se vedea.

Vreme de mai bine de o săptămână, mama ei fusese plecată când Will o aducea pe Hannah de la şcoală. Rachel se înapoia doar spre seară, spunând numai că era epuizată. Într-o seară, Hannah observă că purta o brăţară de care era prinsă o perniţă de ace.

— Ce-i asta, mămico?

Rachel i-o smulse din mână.

— Te sfătuiesc să-ţi vezi de treburile tale! Şi să te căsătoreşti cu un bărbat bogat!

Astăzi, când Hannah ajunse acasă, apartamentul era tăcut. Simţea lipsa lui Becky, chiar şi după cei trei ani care trecuseră de la moartea ei. Sam era la repetiţia cu orchestra. Nişte zgomote provenind din bucătărie o făcură să se oprească brusc în loc. Hoţi? Circulau atâtea poveşti despre oameni care veneau acasă pe neaşteptate şi se pomeneau bătuţi sau ucişi. Oare trebuia să fugă şi să-l aducă pe liftier? Se duse în vârful picioarelor până în uşa bucătăriei.

Will Lawrence stătea prăbuşit pe un scaun, mormăindu-i ceva mesei din bucătărie, având alături de el o sticlă de băutură goală. Încercă să-şi adune forţele.

— Hannah, draga mea! Cât e ceasul? Îmi pare rău. Te rog să nu-i spui mamei tale. (Se prefăcu că tremură de teamă.) M-ar fierbe în ulei.

Se ridică în picioare clătinându-se şi răsturnă scaunul. Hannah îl aşeză la loc, ca şi cum ar fi fost o glumă, în timp ce el îi turnă lapte într-un pahar.

— Nu văd nici o prăjitură.

Şi atunci observă uşa deschisă a cuptorului.

— Tăticule! îl mustră ea. Te pregăteai să coci prăjituri? Doar ştii că nu te pricepi să găteşti!

— Eu... eu doar încercam să văd dacă funcţionează cuptorul.

Fetiţa luă de pe masă ziarul împăturit. Dintre posibilităţile de slujbe încercuite de el, cea pentru postul de vânzător fusese tăiată în cruciş.

— Era o înşelătorie, explică Will. Nu angajează vânzători. Vor să cumperi marfă de la ei şi s-o vinzi în contul tău, din uşă în uşă. Şireturi de pantofi. Bretele, ciorapi. Ca un vânzător ambulant cu o bocceaîn spinare. Dar nu-i nimic. Vino să stai pe genunchii lui tăticu'. Cum a fost la şcoală?

— O să-ţi povestesc mai târziu.

Trebuia să-şi ia patinele cu rotile. Copiii se aflau deja pe terenul de joacă. Tăticu' nu-i plăcea când era aşa. Când fu gata de plecare, el o aştepta la uşă, cu părul aranjat. Purta un costum proaspăt călcat şi cravata de mătase albastră pe care i-o cumpărase Rachel în vremurile mai fericite.

— Mai am încă o întâlnire. Cum arăt, pisicuţo?

Cu un imbold de grijă maternă, Hannah îi evaluă cu seriozitate înfăţişarea, apoi îi netezi părul, îi îndreptă cămaşa şi-i alungă de pe umăr o scamă imaginară.

— Arăţi ca... o stea de cinema!

El îi zâmbi cu tristeţe.

— Ce copil drăguţ eşti! Poate prea drăguţ pentru propriul tău bine.

Afară, pe trotuar, o strânse o clipă lângă el înainte de a o îndemna să-şi vadă de drum, dându-i o palmă la fund.

— Să fii cuminte! Făgăduieşti?

Ceva în glasul lui o făcu să se înapoieze pentru a-l mai îmbrăţişa o dată.

— Făgăduiesc.

— Şi n-o supăra pe mama. Se străduieşte şi ea cât poate.

Rachel o avertizase să nu mai folosească patinele cu rotile. Tot fixându-le la pantofi, desfăcuse tălpile acestora. Reparaţia lor costa bani. Îşi atârnă patinele la umăr, intenţionând să şi le pună după ce va ajunge la locul de joacă. Norocul fu de partea ei. Copiii se jucau de-a baba-oarba. Îşi lăsă patinele pe o bancă şi li se alătură. Pantofii de sport rămaşi mici lui Sam erau acum ai ei. Cu degetele picioarelor în fine lejere, zbură ca vântul.

Când veni vremea să plece, patinele dispăruseră. Rachel avea s-o omoare. Patinele costau bani. Cu inima zbătându-i-se în piept, cercetă amănunţit de câteva ori întregul teren de joacă, deşi nu avea nici o îndoială cu privire la banca pe care le lăsase, dar spera că poate se înşelase, că le lăsase în altă parte.

Începea să se întunece. Spre apus, dincolo de Hudson River şi deasupra stâncilor Jersey-ului, cerul părea o vâlvătaie arzândă şi portocalie. Fetiţa îşi dădu deodată seama că era singură şi pe lângă teama de mânia mamei sale, se strecură în ea frica de a fi răpită şi ucisă, aşa cum se spunea în toate relatările pe care Rachel le citea cu glas tare din ziar.

Alerga cât de repede o ţineau picioarele obosite de-a lungul aleei spre intrarea parcului când auzi binecunoscutul zgomot al unor patine cu rotile. Doi băieţi cam de o vârstă cu Sam îi blocară drumul. În lumina slabă a înserării văzu că fiecare din ei purta doar câte o patină. Patinele ei!

— Hei, daţi-mi-le înapoi! Sunt patinele mele!

— Nu zău? Şi ce-ai de gând să faci în privinţa asta?

Ea adoptă tonul lui Rachel:

— Astea sunt patinele mele. Daţi-mi-le imediat!

Unul dintre băieţi îşi frecă locul dintre picioare.

— O să-ţi dau eu ceva mai bun.

Celălalt râncji.

— Ţi le dăm înapoi dacă ne laşi să te pipăim!

Asta era mai mult decât socotise ea.

— Tacă-ţi fleanca! O să vă spun fratelui meu!

Grilajul de fier de pe marginea aleii o împiedica să treacă peste iarbă şi să scape în felul acesta. Singura cale ce-i mai rămăsese era de a se năpusti pe lângă ei, izbind cu braţele într-o goană nebună.

— Păi frumos e asta? Nu vrem decât să ne împrietenim!

Zbătându-se, muşcând, ţipând, fu trântită la pământ, cei doi atacatori prăvălindu-se peste ea. Şi atunci îşi auzi numele.

— Hannah!... Haan-nah!

Sam alerga spre ei. Înalt pentru vârsta lui, părea mai mare decât cei zece ani ai lui. Cei doi derbedei săriră-n sus şi dispărură printre tufe.

— Sam...

Încercă să-i povestească ce se întâmplase. El nu o asculta. Când ajunseră pe stradă, ea putu să vadă că era cenuşiu la faţă şi tremura.

— Îmi pare rău că am întârziat... Eu... băieţii aceia... mi-au furat patinele...

Dar el nu asculta.

— Slavă Domnului că te-am găsit, Hannah! Grăbeşte-te!

Alergau cât puteau de repede, încât ea avea impresia că în piept i se înfige un cuţit. Când sosiră la intrarea blocului, Rachel tocmai ieşea între doi poliţişti în uniformă. La vederea fiicei sale, Rachel se repezi la ea cu un urlet de furie, o înhăţă de codiţe şi o izbi cu spinarea de zidul de cărămidă. Mai înainte ca Hannah să-şi revină, mama ei îşi repetă atacul, cu o lovitură peste faţă care o trânti pe jos.

— Mămico, te rog! strigă Sam, ajutându-şi sora să se ridice în picioare. Şi aşa îi e destul de rău.

Hannah era prea înspăimântată ca să plângă.

— Ce s-a întâmplat? Unde e tăticu'? întrebă cu glas tremurat.

Rachel păru gata s-o lovească iarăşi.

— Ticăloasă mică şi proastă ce eşti! De ce nu l-ai împiedicat?

Sam trecu în faţa lui Hannah, apărând-o.

— Te rog, mămico. Nu-i vina ei.

Lacrimile îi şiroiau pe obraji.

— Dar a cui e vina? A mea? Nu putea să vadă că el era pe cale să săvârşească o faptă cumplită? Fiica mea cea deşteaptă! Toate notele alea de zece la aritmetică! La geografie! La istorie! Un geniu! Un om de ştiinţă! Note mari, dar nici un pic de bun-simţ!

Furia lui Rachel se transformă în lacrimi.

— Du-te sus, Hannah. Nu suport să te mai văd.

Furtuna părea să fi trecut, dar nu cu totul. Rachel înhăţă braţul fiicei sale şi aproape i-l smulse din încheietură când o azvârli în hol pe fetiţa care hohotea de plâns.

Sam fugi după sora lui şi o cuprinse în braţe.

— A murit tăticu', Hannah. Nu-i vina ta. A căzut de pe platforma metroului. Noi trebuie să mergem să identificăm cadavrul. Soţii Levy urmează să vină şi ei.

— De ce nu pot veni şi eu? E tatăl meu.

Amândoi ştiau de ce nu putea.

— Du-te sus, Han. Nu-i da atenţie. Nu vorbea serios când a spus ce-a spus. A murit tăticu'. (Vocea i se îneca în lacrimi.) Mămica e tare necăjită. Înţelegi?

Ea înţelegea foarte bine. Înţelegea că mama ei o ura şi că tatăl pe care ea îl iubea şi care o iubea pe ea murise. De acum înainte singura fiinţă care-i rămăsese pe lume era Sam.

PARTEA A DOUA

17

1945
VIKTOR

La măsură ce războiul din Europa se apropia de sfârşit, conflictul intern dintre mamă şi fiică se potoli printr-un armistiţiu incomod, bazat pe acordul reciproc de a nu se repezi una la părul celeilalte. Trăiau sub acelaşi acoperiş, însă rareori se întâlneau. Cursurile lui Hannah la Institutul „Barnard" începeau la opt, ceea ce însemna să părăsească apartamentul la şapte pentru a lua troleibuzul de Broadway, sau şi mai devreme dacă se hotăra să meargă pe jos cele două mile până la Morningside Heights. Activităţile ei extraşcolare includeau ziarul campus-ului şi clubul de istorie americană. Nopţile şi le petrecea închisă în camera ei, cu radioul aprins, în timp ce-şi făcea temele şi îşi scria scrisoarea zilnică pentru Viktor.

La interval de câteva zile îi scria lui Sam, descriindu-i eforturile ei de a găsi o agenţie de refugiaţi evrei care să-l ajute pe Viktor să-şi câştige dreptul la azil în calitate de evadat de sub teroarea nazistă, în loc de a fi considerat un sabotor, aşa cum îl acuza Armata Statelor Unite că ar fi. Neavând nicăieri în altă parte unde se duce, îl vizită pe Marcus Salinko la biroul său, într-o zi când ştia că Rachel era la coaforul ei.

— Îmi pare rău că te deranjez.

— Rachel nu este aici.

— Ştiu. Am nevoie... ei, bine, am nevoie de un sfat.

El râse cu indulgenţă.

— Şi nu vrei să afle mama ta, am dreptate?

La câteva săptămâni după moartea lui Will Lawrence, soarta lui Rachel făcuse o cotitură bruscă în favoarea ei. Abia în stare să pună ceva pe masă, cu o întârziere de luni de zile de la plata chiriei pentru apartament, se hotârse să-l viziteze pe Marcus Salinko, cel care era proprietarul blocului şi al altor câteva clădiri.

— Nu vreau de pomană. Vreau o slujbă.

Aşa cum avea el să-i spună de multe ori, angajarea ei fusese cel mai inteligent lucru pe care-l făcuse vreodată.

Dacă vreunul dintre membrii personalului îşi formase iluzia că ea era amanta lui Salinko şi că avea să se plictisească de muncă în curând, acela se lămurise repede în privinţa adevărului. Neavând altă sarcină decât să se uite în jur şi să se facă utilă, Rachel se puse la treabă cu furie, urmărind să înlăture risipa şi să instituie eficienţa. Mai întâi atacă problema birourilor, începând cu depozitul de materiale. Acesta era o harababură de hârtii, plicuri, carnete, benzi pentru maşina de scris, agrafe şi teancuri prăfuite de contracte şi acte de închiriere a unor proprietăţi imobiliare. Ca urmare a ordinului ei imperios, întregul personal, inclusiv Marcus, veni într-o duminică să scoată totul afară, să spele rafturile şi pardoseala şi să reaşeze fiecare lucru în ordine, sub îndrumarea ei.

Şeful biroului îşi sacrificase cu părere de rău partida de golf duminicală pentru a participa la acea curăţenie generală.

— Mă întreb, domnule Meadow, pentru ce continui dumneata să comanzi materiale noi când aici avem de toate din plin? îl întrebă Rachel.

Cel vizat înghiţi hapul. Nu-şi putea permite să-şi dea demisia. Slujbele se găseau greu.

A doua zi, când fu reluată munca obişnuită, personalul găsi încuiată uşa ce dădea în camera care conţinea rezervele de materiale. Cheia o avea Rachel. Pentru a primi bandă nouă la maşina de scris trebuia să fie predată cea uzată. Hârtia de indigo trebuia să fie subţiată zdravăn de prea multă folosire ca să poată fi aruncată. Creioanele trebuia să fie ascuţite până nu rămâneau decât nişte cioturi mici înainte de a fi schimbate contra unora noi. Asta era totuşi perioada de depresiune economică!

De la început ea câştigă tot mai multă putere, învăţând de-a lungul anilor toate aspectele legate de ramurile imobiliare din New York City. Restricţiile din vremea războiului opriseră activitatea de construcţii, dar asta nu o împiedicase pe Rachel să alcătuiască planuri elaborate pentru ceea ce toţi din domeniul industriei ştiau că avea să fie un avânt postbelic în ceea ce priveşte construcţiile. Ea şi Marcus mergeau pe jos prin cartierele cu clădiri de pe vremea vechii legislaţii, despre care ea ştia că puteau fi cumpărate şi înlocuite cu structuri noi. Zona ce înconjura Columbus Circus era una dintre ele. Lower East Side era o alta. Locuinţele de pe Second Avenue şi Third

Avenue erau învechite. Circulau multe zvonuri cum că după război vor fi coborâte liniile ferate aeriene, ceea ce va transforma străzile întunecoase, mărginite de cârciumi, în largi bulevarde.

— Ca Champs Elysées! se entuziasmă ea.

— Niciodată n-ai văzut Champs Elysées! o necăjise Marcus, încântat de energia şi frumuseţea ei, încă uluitoare.

— După război va trebui să mă duci acolo, nu-i aşa, Marcus?

— Dacă te vei căsători cu mine.

Îi mai ceruse mâna şi înainte. Întotdeauna răspunsul ei fusese:

— Cum m-aş putea căsători cu tine? Tu eşti deja însurat.

Rose Salinko presupusese că, în timp, pasiunea oarbă a soţului ei avea să se potolească. Refuzase să divorţeze până în urmă cu câteva luni. Întâlnise însă pe cineva cu care voia să se mărite. Un Marcus Salinko vesel la culme îi dădu lui Rachel vestea cea bună. Soţia lui avea să plece la Reno peste aproximativ o lună.

— O şedere de şase săptămâni şi devin un bărbat liber!

— Felicitări! replicase Rachel sec.

— Dar eu nu vreau să fiu liber. Vreau să fiu sclavul tău pentru tot restul vieţilor noastre! strigase Marcus pe un ton teatral, căzând în genunchi în mijlocul trotuarului aglomerat de pe Fifth Avenue pentru a-i cere mâna.

Rachel dorea ca lucrurile să rămână aşa cum erau. Îi plăcea viaţa pe care o ducea. Ţinea la Marcus şi se simţea bine în momentele lor de inimitate, însă prefera să locuiască separat. O interesau enorm marile planuri de dezvoltare pe care şi le făuriseră pentru viitor. Când Sam va reveni acasă de pe front, viaţa ei avea să fie împlinită. Ea şi cu Marcus erau împreună de mai bine de zece ani. Alcătuiau o echipă bună. De ce s-o părăsească?

Şi dacă ar face-o, ce-ar fi?

Dacă ar fi nevoită, ar continua de una singură. Ştia să se descurce. Ar putea primi sprijin financiar de la bănci. Sau şi-ar uni forţele cu ceilalţi giganţi ai proprietăţilor imobiliare: Tish, Durst, Helmsley, Chanin. Alte femei nu existau în domeniul respectiv. Cu experienţa şi ideile ei, putea să-şi fixeze propriul preţ!

Oricum, nu avea să ia nici o decizie până ce Sam nu se va întoarce acasă. Voia ca în apartamentul din Riverside Drive totul să fie exact aşa cum fusese când plecase el. Hannah dorise să se mute în camera fratelui ei; Rachel se opusese. Trebuia să admită că nu-şi înţelegea fiica. Să lipsească întreaga noapte de acasă, ca o

vagaboandă! Culmea: să se ducă în Greenwich Village ca să asculte cine ştie ce cântăreţ de muzică folk. Şi — următorul lucru de care află Rachel — Hannah încerca să cânte la chitară! Rachel auzea sunetele ce veneau din camera lui Hannah, înregistrările pe disc ale unui bărbat care gemea şi tot gemea în timp ce Hannah se străduia să-l acompanieze cântând din gură şi ciupind corzile. Oare ce se întâmplase cu Bing Crosby şi Frank Sinatra?

Acum, iubita ei fiică venise cu ceva nou. Lăsase un bileţel în care scria că la New York urma să vină Kathleen Fenton şi că Hannah o invitase să locuiască împreună cu ea. Avea tupeul să întrebe dacă era posibil ca individa să doarmă în camera lui Sam!

Rachel nu izbutea să priceapă de ce insista Hannah să fie prietenă cu irlandeza care le fusese servitoare. Nu că n-ar fi admirat-o pe Kathleen pentru faptul că progresase, lucrând într-o uzină de război şi apoi înrolându-se. Însă mai era şi acum intrigată de apariţia lui Kathleen la ceremonia de absolvire la care Hannah îşi primise diploma; dar — ce să-i faci! — Hannah se arătase întotdeauna interesată de persoanele umile.

Cu câteva zile înainte de sosirea lui Kathleen la New York, Sam reuşi să obţină o legătură telefonică. Rachel schiţă cu mâna un gest care o alungă pe Hannah.

— Te rog, dragă. Vorbesc cu fiul meu. Aşteaptă-ţi rândul.

Mai înainte să-i vină şi lui Hannah rândul, legătura se întrerupse brusc.

— Zicea să-ţi transmit că te iubeşte. Spunea că primise o scrisoare din partea drăgălaşei de Kathleen în care ea anunţa că va veni în permisie la New York şi că eu ar trebui să mă port frumos cu ea. De ce nu m-aş purta frumos când amândoi copiii mei sunt nebuni după ea? Trebuie s-o inviţi să locuiască la noi, Hannah. Îi vom da camera lui Sam.

Hannah rămase mută faţă de brusca schimbare de atitudine a mamei sale.

Kathleen sosi într-o după-amiază caldă de aprilie.

— Cum părea, când a vorbit la telefon? o rugă pe Hannah să-i spună, de îndată ce rămăseseră singure.

— Nu ştiu. Rachel n-a vrut să-mi dea receptorul decât când a fost prea târziu, răspunse Hannah.

În ultima scrisoare trimisă lui Hannah din Franţa, Sam scria aproape în exclusivitate despre Kathleen şi cum gândeau ei să se

mute, după ce se vor căsători, în Oregon sau în Colorado, undeva cu spaţiu mult, unde Kathleen să poată avea grădina ei de legume şi unde să-şi poată creşte copiii. Spera că Rachel nu se va supăra. «Poate că dacă eu nu-i voi sta în drum se va mărita cu Marcus... », scrisese el.

Stăteau în camera lui Sam şi dădură drumul la radio. Războiul se putea termina în orice clipă. Bătălia de la Bulge îi înspăimântase pe toţi, dar se sfârşise. Atacul de ultimă rezistenţă al germanilor asupra localităţii Bastogne ucisese şi rănise mii de sodaţi americani — un dezastru cu atât mai mare cu cât victoria era mai inevitabilă şi mai apropiată.

Vestea cuceririi oraşului Köln, cea a trecerii Rinului la Remagen şi buletinele de ştiri veneau des şi rapid. În orice clipă, războiul avea să se încheie şi ostaşii se vor întoarce acasă.

„Întrerupem acest program pentru a vă transmite un buletin de ştiri din Washington D.C."

Cele două tinere se strânseră în braţe.

— S-a terminat! S-a terminat războiul!

„A decedat preşedintele Roosevelt. La ora trei şi treizeci şi cinci, în după amiaza aceasta, preşedintele a fost victima unei intense hemoragii cerebrale, la Little White House, în Warm Spring, Georgia. Vicepreşedintele Harry S. Truman a fost chemat la Casa Albă pentru a depune jurământul în calitate de cel de-al treizeci şi doilea preşedinte al Statelor Unite. Doamna Eleanor Roosevelt se află în drum spre Warm Springs pentru a însoţi trupul soţului ei înapoi, la Washington, în vederea funeraliilor naţionale."

Uluite, Hannah şi Kathleen priveau fix radioul. Bucuria li se preschimbase brusc în durere.

Până să primească Hannah aprobarea pentru o altă vizită la Viktor, trecuse o săptămână. Războiul din Europa se încheiase. Mussolini şi amanta lui fuseseră executaţi, spânzuraţi într-o piaţă publică din Milano. Hitler şi metresa lui se căsătoriseră înainte de a se sinucide într-un bunker din Berlin.

— Nu-i păcat că F.D.R. n-a trăit să vadă victoria? întrebă Hannah pentru a face conversaţie.

Viktor era într-una din stările lui mânioase. Nu-l putea învinovăţi. Se împlineau zece luni de când păşise pe mal ca un zeu al mării bronzat. Încarcerarea lui solitară devenea tot mai greu de suportat.

— Era un ipocrit!

— Cum îndrăzneşti să spui aşa ceva?

— Îţi închipui că-i iubea pe evrei? Crezi că nu ştia nimic despre lagăre? Crezi că nu i se spunea despre navele cu refugiaţi care erau gonite din porturile americane, sau despre ofertele de a vinde pe bani prizonierii evrei?

Hannah venise să aducă veşti privitoare la ultimele progrese legale în cazul lui Viktor, nu ca să se certe.

— Ei bine, oricum, au murit şi Mussolini şi Hitler, spuse.

— Lepădături de joasă speţă. Indivizi ignoranţi, lipsiţi de orice educaţie. Nici o pricepere pentru lucruri mai fine. O totală lipsă de gust în materie de îmbrăcăminte. Uită-te la uniformele acelea! Nici un gust în ceea ce priveşte femeile. Uită-te la Clara Petacci! Uită-te la acea Eva Braun! (Sub imperiul furiei şi al frustrării, izbi cu pumnul în masă şi abia pe urmă îşi recăpătă controlul asupra emoţiilor ce-l agitau.) Îmi pare rău dacă te mâhnesc, dragă.

Îi cuprinse mâinile în mâna lui şi-i sărută pe rând fiecare deget în timp ce umerii i se scuturau din cauza hohotelor de plâns.

— Sărmanul meu iubit! exclamă ea, îngropându-şi faţa în părul lui. Fac tot ce pot. Avocatul meu spune că eliberarea celor din lagăre va fi de ajutor. Imaginile alea, Dumnezeule! El zice că faptul că eşti evreu constituie cel mai bun atu în favoarea ta.

Marcus Salinko fusese de acord să-l sponsorizeze pe Viktor. El şi Hannah se înţeleseseră să tăinuiască asta faţă de mama ei. Rachel nu ştia nimic despre întâlnirile lor, nici de ajutorul dat de Marcus. Mintea îi era obsedată de întoarcerea din război a fiului ei.

Sam urma să vină acasă de îndată ce putea aranja acest lucru, iar Hannah şi Kathleen erau pregătite. Planul era acesta: Sam avea să petreacă o săptămână de bucurie împreună cu Rachel, lăsând-o să se obişnuiască treptat cu ideea că se întorsese întreg, şi după aceea avea să-i spună că el şi Kathleen se vor căsători.

Pe la mijlocul lui iulie, la apartamentul din Riverside Drive fu adusă o telegramă. Fără a o deschide, Rachel o mototoli în pumn, închizându-şi strâns pleoapele. Trupul i se clătina de parc-ar fi fost pe punctul de a leşina.

— Deschide-o tu! îi spuse fiicei sale.

Când Hannah întinse mâna să ia telegrama, mama ei o plesni peste degete, dându-i-le la o parte.

— Este fiul meu! Dacă... dacă s-a întâmplat ceva... eu sunt cea care... nu tu...

Plicul îi alunecă din mână şi zbură de-a curmezişul pardoselii tocmai când sosi Marcus, pentru a o conduce pe Rachel cu maşina în oraş.

— Uşa era deschisă, explică el, ridicând plicul. Ce-i ăsta?

— Nu poţi să vezi că-i o telegramă?! exclamă Rachel; întorcându-i spatele. Nu vreau să ştiu ce scrie în ea.

— Lasă-mă pe mine, mămico. E fratele meu.

Hannah era calmă; nu putea crede că erau veşti rele.

Rachel se răsuci brusc şi smulse telegrama din mâinile lui Hannah.

— Citeşte-o tu, Marcus.

Păru că trec ceasuri întregi până să deschidă el telegrama. Hârtia i se lipea de degetele transpirate. Mesajul împăturit îşi apăra cu încăpăţânare secretul.

— Este O.K.! Vine acasă! Cu nava *Queen Elizabeth*.

— Mulţumescu-ţi Ţie, Doamne!

Într-o îmbrăţişare violentă, Rachel se aruncă de gâtul lui Marcus, amândoi dansând în jurul camerei, nebuni de bucurie. Încercarea lui Hannah de a li se alătura fu respinsă, ea fiind lăsată să-şi guste singură şi părăsită bucuria şi uşurarea. *Slavă Domnului!* repetă ea în tăcere strigătul mamei sale. Ştia că până acum ar fi trebuit să fie obişnuită cu atitudinea lui Rachel. Ar fi trebuit s-o ignore şi să nu se gândească decât la fratele ei şi la cum îi va spune despre Viktor.

Mai întâi şi mai întâi trebuia să lase un mesaj pentru Kathleen. Nevrând să fie ascultată ce vorbeşte, folosi telefonul de pe noptiera lui Rachel. În timp ce aştepta ca operatoarea de la centrala din Fort Hamilton să-i facă legătura cu funcţionarul care prelua mesajele, se mustră pentru că se mâniase pe mama ei. Ştia cât se temea Rachel să nu i se întâmple ceva lui Sam. Îşi făgădui sieşi să fie mai înţelegătoare, dar deodată observă ceva în coşul de gunoi de lângă patul lui Rachel. Era un exemplar al ziarului campus-ului care publicase unul din articolele lui Hannah. Îl lăsase acolo, pentru mama ei, împreună cu un bileţel. Acesta încă mai era prins cu o agrafă de ziarul împăturit. Peste el se aflau câţiva sâmburi de piersici şi ghemotoace de hârtie mânjite de oja lui Rachel.

Ziua de treizeci iulie a marcat un record statistic în ceea ce privea înapoierea ostaşilor americani din Europa. În acea singură zi, 31 445 de persoane au sosit în portul New York la bordul a şapte nave. Printre acestea se afla şi *Queen Elizabeth*, construită iniţial ca un palat plutitor pentru a i se alătura navei-surori, *Queen Mary*, în luxoasa traversare a Atlanticului, însă transformată în navă transportoare de trupe atunci când Marea Britanie intrase în război, în 1939.

În timp ce întregul port exploda de fluierături de bun-sosit şi gheizere de apă ce ţâşneau din vasele de patrulare porturare, imensa, dar graţioasa navă, încă vopsită în cenuşiul de camuflaj, era condusă încet la cheiul său de pe North River de către remorchere care, în comparaţie cu ea, păreau nişte jucării pentru cada de baie. Striviţi în mulţimea ce aştepta ţipând, Rachel, Marcus şi Hannah ţineau în mâini baloane roşii, în speranţa de a atrage atenţia lui Sam. Kathleen căzuse de acord cu Hannah că ar fi mai prudent din partea ei dacă, în această împrejurare, ar aştepta în camera de la hotelul „Astor", până ce Hannah îi va putea spune lui Sam unde se afla ea.

Nava însăşi avea o lungime de 300 de metri, iar de pe laturi părea o corabie de zece etaje. Mii de bărbaţi stăteau înşiruiţi pe puntea superioară, aclamând şi înălţând afişe scrise de mână. Fiecare hublou era plin de chipuri omeneşti. Printr-unul din ele, un soldat extrem de slab reuşi să-şi treacă în afară partea de sus a corpului. Îşi flutura braţele de parcă ar fi dirijat orchestra armatei care le ura bun-sosit de pe dig.

— Sam! Suntem aici. *Aici!*

Faptul că vocea ei nu putea fi auzită peste acel vacarm nu o împiedica pe Rachel să continue să strige şi să ţopăie. De câteva ori i se păru că-l vede.

— Uite, Marcus. Uite-l acolo! De ce nu ne vede?!

Se prăbuşi pentru câteva clipe pe umărul lui, gemând:

— Îl vreau pe băiatul meu. Îl vreau pe băiatul meu!

Când uriaşul transatlantic ajunse în fine la locul său, cu orchestra cântând *East Side, West Side* şi cu confetti căzând ca nişte fulgi de zăpadă multicolori, eroii învingători se năpustiră cu urlete de bucurie în josul pasarelelor, ca o echipă de fotbal care, după un turneu, revine pe stadionul de acasă. Se revărsară cu zecile şi apoi cu sutele pe solul american. Norocoşii fură imediat înghiţiţi de cei dragi lor. Cei mai puţin norocoşi, ale căror familii şi ai căror prieteni

locuiau prea departe pentru a face costisitioarea călătorie până la New York, strângeau în braţe şi sărutau pe oricine era dispus să le ureze bun-venit.

— Locotenentul Lawrence! Locotenentul Sam Lawrence? Îl cunoaşteţi? Sunt mama lui. L-aţi văzut? (Nu exista nimic care s-o poată reţine pe Rachel.) Vă rog, îl cunoaşteţi pe locotenentul Lawrence? Sam? Toţi îi spun Sam.

Soldaţii erau politicoşi dar se grăbeau: „Nu, ma'am. Îmi pare rău, Ma'am. O să vină el. Nu vă faceţi griji."

Ea era îngrijorată. Toţi trei deveneau din ce în ce mai panicaţi, pe măsură ce uriaşa navă se golea. Să fi fost posibil ca el să piardă vaporul? Sau să i se fi dat alte ordine de călătorie? Oare mai trimisese un mesaj, pe care ele nu-l primiseră?

— Lasă-mă să încerc să-l găsesc pe ofiţerul care conduce acţiunea, propuse Marcus.

— Era şi timpul să faci ceva, în loc să stai aici ca un dobitoc! scrâşni Rachel.

— Tu şi Hannah aşteptaţi aici, replică Marcus cu calm.

Cheiul era acum practic pustiu. Orchestra armatei îşi strângea instrumentele. Multicolorele confetti şi serpentine zăceau acum risipite pe pavaj, printre hârtii de la gumă de mestecat şi bomboane, la sticle de apă minerală goale, afişe mototolite şi baloane sparte.

— Uitaţi-vă acolo! Poate ei ştiu!

Rachel începu să alerge de-a lungul cheiului către o deschidere în corpul navei, unde un mic grup de oameni în salopete descărcau nişte lăzi. Hannah purta cu acest prilej noii ei pantofi cu tocuri înalte. Încercând să ţină pasul cu mama ei, nu observă un mic cabestan de fier, până când fu prea târziu. Călcâiul i se prinse în inelul metalic şi se pomeni azvârlită la pământ, căzând în patru labe. Grunjii de beton i se înfipseră în braţe şi în picioare ca sute de mici pumnale.

— Eşti teafără?

Marcus le văzuse pe cele două femei alergând şi venea din urmă.

— Ai aflat ceva?

— Au plecat cu toţii. Trebuie să fie vreun mesaj acasă.

— Mai bine s-o luăm şi pe mămica.

— Ce face acolo? Aceea este uşa compartimentului de mărfuri!

Un ţipăt sfâşietor zgudui liniştea relativă a cheiului:

— Nu... nuu-nuuu... NUUUUUUUUU!

O găsiră prăbuşită cu faţa în jos peste o ladă lungă din lemn, în care izbea cu pumnii. Pe una din laturile cutiei era scris numele: SUBLOCOTENENT SAMUEL LAWRENCE.

Lansarea bombei de la Hiroshima şi predarea japonezilor la bordul navei de război *Missouri* avură doar un impact marginal asupra celor din apartamentul de pe Riverside Drive. Şocul morţii lui Sam dominase totul, scena de pe cheiul Cunnard rămânând permanent înfiptă în minţile lor. Fusese nevoie de toată forţa considerabilă a lui Marcus pentru a o smulge pe Rachel de pe lada de lemn care conţinea trupul fiului său. Unghiile pe care şi le lăcuise atât de frumos pentru acel prilej erau rupte până în carne şi sângerau de pe urma furiei cu care şi le înfipsese în lemnul negeluit. Nu-şi putea opri gemetele. Frustrată de neputinţa de a pătrunde în ladă, îşi ghemuia întregul trup pe ea, izbând-o cu pumnii şi emiţând blesteme incoerente, cuprinsă de o furie nebună. Când Marcus încercă s-o liniştească, ea îşi întoarse mânia împotriva lui, lovindu-l cu pumnii şi cu picioarele şi împingându-l la o parte până când, în cele din urmă, renunţă şi se prăbuşi în braţele lui.

Luând situaţia în mâini, el o trimise pe Rachel acasă, împreună cu Hannah, şi-i ceru ofiţerului de serviciu să păstreze lada în depozitul cargoului până la luarea măsurilor necesare. În ceea ce priveşte întrebarea cum a murit Sam, reieşi că avusese loc un banal accident care i se putea întâmpla oricui. Cu patru seri înainte, Sam se trezise în cuşeta lui şi, din câte se părea, se hotărâse să se ducă să ia puţin aer. Fuseseră câteva rafale de furtună; cerul era acoperit de nori grei. Când cadavrul fusese găsit a doua zi dimineaţa, teoria fu că el probabil urcase scara exterioară către puntea de promenadă în clipa în care nava se înclinase. Trebuie să-şi fi pierdut echilibrul pe metalul alunecos şi, în cădere, îşi frânsese gâtul. Timp de trei zile, Rachel stătu în picioare, în dormitorul ei, fumând şi refuzând să mănânce sau să doarmă. Hannah şi soţii Levy erau alungaţi. Numai lui Marcus i se îngăduia să intre. Rachel nu-şi spălase faţa, nu se pieptănase şi nici nu-şi schimbase îmbrăcămintea. Noua rochie de vară — un chemisier de mătase — pe care şi-o cumpărase pentru venirea acasă a lui Sam, era sfâşiată şi acoperită cu aşchii de lemn de la capacul negeluit al lăzii.

Ascultă, fără a reacţiona în vreun fel, relatarea explicaţiei referitoare la accident. Marcus nu era sigur că înţelegea ceea ce-i spunea el.

— Nici o înmormântare! fură primele ei cuvinte, după momentul în care o găsise gemând pe cheiul Cunnard. Nu vreau ca viermii să facă picnic pe fiul meu. Incinerare — hotărî ea — urmată de o ceremonie simplă. Nu ştiu dacă eu sunt sau nu evreică. Will Lawrence nu credea în religie. Pe vremuri îmi închipuiam că cred în Dumnezeu. Aveam impresia că Dumnezeu mă place. Nu trebuia să mă iubească. Îmi închipuiam doar că mă va plăcea îndeajuns cât să nu mă facă să sufăr. Dar acum, gata! strigă ea. Nu mai cred în nimic. Nu mai cred nici măcar în mine!

Crematoriul le oferi rudelor îndoliate posibilitatea de a se retrage într-o mică încăpere mobilată cu gust. Când fu adusă cutia cu cenuşă, Rachel se trase speriată înapoi.

— Luaţi-o de-aici! N-o vreau. Vă rog...

Hannah păşi înainte.

— O iau eu. O voi presăra pe iarba de lângă Monumentul Ostaşilor şi Marinarilor. Lui Sam îi plăcea mult Riverside Drive.

Rachel înhăţă cutia şi i-o întinse fiicei sale:

— De ce nu ai murit tu?

Tuturor celor din cameră li se opri răsuflarea în timp ce-şi întorceau privirile spre Hannah.

— Nu a vrut să spună asta, Hannah! interveni Marcus. Are inima sfâşiată, ştii doar.

Şi inima mea e sfâşiată. Voinţa lui Rachel de acaparare a lui Sam în timpul vieţii sale devenise şi mai puternică odată cu moartea lui. Măcar dacă ea şi mama ei l-ar putea jeli împreună, dacă şi-ar împărtăşi amintirile despre el aşa cum făceau alţi oameni la înmormântări şi în ceasurile de veghe. Acesta era scopul ceremoniei. Lacrimi şi râsete pentru a uşura durerea. Cel puţin o avea pe Kathleen.

La început nu o recunoscu, fără uniforma ei. Kathleen o aştepta la Monumentul Ostaşilor şi Marinarilor, îmbrăcată într-o rochie verde-deschis care-i punea în valoare părul roşu, mătăsos şi des, ce-i flutura liber pe umeri în loc de a fi strâns în cocul sever cerut de regulamentul armatei. O pălărie de pai cu boruri mari îi sălta pe spate, reţinută de o panglică din catifea verbe legată sub bărbie..

Amândouă tinerele avuseseră acelaşi gând, de a cinsti amintirea lui Sam îmbrăcându-se în veşminte vesele. La insistenţele lui Rachel, Hannah îşi pusese pentru incinerare o rochie neagră, veche, de-a mamei sale. Lâna neagră şi groasă, precum şi pălăria de fetru negru ţineau înăbuşitor de cald într-o zi de august. Probabil că Sam ar fi găsit o soluţie să scape de neîncetatele şiretlicuri ale mamei sale. Hannah ştia că el ar fi aprobat cu convingere decizia ei de a-şi schimba veşmintele cu rochia pepit despre care el spunea că o făcea să semene cu Laureen Bacall.

Kathleen avu altă sugestie decât Monumentul Ostaşilor şi Marinarilor. Mai spre sud, pe Riverside Drive, se afla un vultur uriaş de piatră, ce stătea de pază pe un parapet înălţat cu vreun metru peste pavajul străzii, însă care, pe partea dinspre parc, domina o diferenţă de nivel de zece-doisprezece metri.

— Să nu râzi, Hannah. Ultima dată când Sam şi cu mine am fost la New York, am cumpărat o pungă cu cireşe şi ne-am rezemat de parapet ca să vedem cât de departe puteam să scuipăm sâmburii!

Trecătorii ar fi putut să-şi închipuie că acele două tinere aruncau firimituri de pâine porumbeilor. Amândouă împrăştiară pe rând câte o mână de cenuşă. Kathleen recita din John Donne[1]:

Nu te făli, o! moarte, deşi există oameni ce, jalnic, te-au numit
Puternică şi înspăimântătoare; dar nu aşa eşti tu, iar ei
erau netoţi,
Deoarece aceia pe care îţi închipui că, iată, i-ai zdrobit,
Nu mor, sărmană moarte şi nici măcar pe mine să mă ucizi
nu poţi.

Hannah descoperise de curând poemul *Pâine şi muzică*, al lui Conrad Aiken[2], ale cărui versuri era sigură că i-ar fi plăcut lui-Sam:

Mai mult decât muzică era cea pe care cu tine-o ascultam,
Iar pâinea pe care cu tine o-mpărţeam mai mult decât pâine era.
Acum că fără tine rămas-am, totul e pustiu
Şi mort este-acum totul, tot ce odinioară aşa frumos părea.

Urmau şi alte versuri, dar ea nu era în stare să continue.

— Cenuşa se întoarce la cenuşă. Ţărâna în ţărână.

---

[1] *John Donne* (1572-1631): Poet englez aparţinând şcolii metafizice (n.t.)

[2] *Conrad Aiken* (1889-1973): Poet, nuvelist, romancier şi critic american influenţat de teoria psihanalistă (n.t.)

Şi glasul lui Kathleen se înălţă, intonând:

— Cu speranţa curată şi puternică într-o reînviere în viaţa veşnică. Amin.

O camionetă cu îngheţată „Good Humor"[1] se opri lângă ele, oferind o încheiere perfectă a ceremonialului. Hannah abia reuşea să-şi stăpânească lacrimile, aşa că nu-i putea spune lui Kathleen ce era în inima ei. Se gândi că un cornet de îngheţată îi va fi de ajutor, dar acesta nu izbuti decât să-i reamintească nenumăratele situaţii în care Sam îşi cheltuise puţinii bani de buzunar pe îngheţate „Good Humor" pentru ea, aşa că singurul rezultat fu înrăutăţirea situaţiei. Avea să-i scrie lui Kathleen. Soarta le împiedicase să devină cumnate, dar în sufletul lor aveau să rămână surori pentru vecie. Amin.

— Era să uit ceva, Hannah, zise Kathleen, scoţând din geanta ei un plic mare şi gros. Este de la Sam. Mi-a trimis-o mie pentru că ştie — ştia, Doamne Sfinte! — că Rachel îţi deschide scrisorile.

Era o poliţă de asigurare pentru o sută de mii de dolari, pe numele lui Hannah ca beneficiar. Biletul care o însoţea constituia o înspăimântătoare presimţire:

«Pentru numele lui Dumnezeu, ai grijă ca mămica să nu afle că am făcut acest lucru. Şi dacă voi păţi ceva, să nu cumva să ştie că tu eşti moştenitoarea mea. Dacă voi fi îndeajuns de prost încât să nu mă înapoiez acasă, adu-ţi aminte că eşti o fată nemaipomenită. Orice s-ar întâmpla, aminteşte-ţi că te iubesc mult şi cred în capacitatea ta de a-ţi croi o viaţă care să merite să fie trăită.»

Post-scriptum-ul spunea: «Încetează să tot mănânci bomboanele acelea, „Black Crows", şi cornuri „Tootsie". Kathleen şi cu mine nu vrem o domnişoară de onoare umflată ca o minge.»

— Dar cum rămâne cu tine, Kathleen? Urma să devii soţia lui!

— Te gândeşti la ceilalţi, ca de obicei, nu-i aşa? Ei bine, nu-ţi face griji. A cumpărat şi pentru mine o poliţă de asigurare asemănătoare. Şi nu cumva să-i spui lui Rachel sau s-o laşi să ţi-o înhaţe. Va trebui să-ţi iei soarta în mâini. Banii sunt ai tăi. Îi poţi risipi trăind pe picior mare, sau îi poţi folosi într-un mod practic. Tu hotărăşti.

Imagini de vise roz-bonbon dansară în mintea ei — rochii, blănuri, o maşină decapotabilă roşie — şi toate fură alungate rapid. Avea ea lucruri mai bune de făcut cu banii. Unul dintre ele era să cumpere proprietăţi. Din câte îi auzise pe Marcus şi pe Rachel

[1] *Good Humor* (lb. engl.) = Buna Dispoziţie (n.t.)

discutând despre viitorul elan postbelic în domeniul construcţiilor, ştia că avea să fie posibil să găsească o clădire mică, dar sănătoasă, să-i adauge câteva înfrumuseţări, ca de exemplu un hol de intrare drăguţ şi o nouă copertină, pentru ca apoi s-o vândă în câştig şi să utilizeze capitalul cumpărând ceva mai bun. Şi tot aşa.

Cel de-al doilea lucru de făcut era să asigure eliberarea lui Viktor. Cu nou-dobândita ei avere putea să angajeze cele mai bune minţi avocăţeşti din oraş şi să se constituie în sponsorul lui. Ceea ce avea să-i trebuiască în cursul următoarelor câteva luni era răbdarea. Până ce va fi plătită asigurarea, avea să îndure istericalele şi sarcasmul lui Rachel, trebuind să-şi amintească mereu cauza lor. Mama ei îşi pierduse fiul adorat. Hannah avea să stea departe de părul lui Rachel, avea să nu se lase atrasă într-o ceartă însoţită de ţipete sau chiar mai rău. Va purta doliu după fratele mort în propriul ei mod, singură sau în tovărăşia lui Kathleen, până când aceasta va părăsi New York-ul spre a-şi lua o slujbă la San Francisco.

Marcus tocmai ieşea din apartament când ea se înapoie acasă, în acea după-amiază.

— A fost aici doctorul Levy. I-a făcut o injecţie. A adormit ca un prunc.

— Perfect.

— Hannah?

— Acesta îmi este numele.

— Ascultă-mă.

— Ştiu ce vrei să-mi spui, Marcus. N-a gândit cele ce mi-a zis, nu? S-o lăsăm baltă, de acord?

Marcus o urmă în bucătărie.

— Ştiu cum te simţi.

— Fir-ar să fie! Habar n-ai cum mă simt eu. Era fratele meu. Prietenul meu, *cel mai bun* prieten al meu. Nu-mi spune tu mie cum mă simt eu

— Atunci trebuie să ştii cât de mult suferă mama ta.

Cu un fior parcă de ruşine, Hannah îşi dădu seama că nu avea nici o simpatie pentru suferinţa lui Rachel, fiindcă aceasta o excludea pe ea. De ce ar fi trebuit să-i pese de mama ei? Mulţumită lui Sam acum era moştenitoarea unei averi. Nu a unei averi mari, dar totuşi a unei averi. Ba mai mult, era mai inteligentă decât mulţi oameni. Avea să-şi utilizeze banii în aşa fel încât să-i aducă profituri şi astfel Sam putea să fie mândru de ea. Şi se va mărita cu Viktor şi va avea copii pe care-i va iubi nebuneşte.

18

1951
ELEANOR

Când, din cauza oreionului micuţului Bryan, Kathleen îşi anulase planul de a veni cu avionul de la San Francisco pentru nunta lui Hannah şi a lui Viktor, fiica lui Rachel promise să-i scrie prietenei sale o scrisoare lungă şi detaliată. Trecuse o lună întreagă şi lui Hannah îi era ruşine să spună că nu îşi respectase făgăduiala. În dimineaţa aceasta se trezise totuşi devreme, plină de energie şi hotărâtă să remedieze situaţia. Strecurându-se în picioarele goale din dormitor, îşi lăsă soţul adormit, înfăşurat în cearşafurile de mătase preferate care-i plăceau atât de mult. Pijamaua tot din mătase, unul din multele cadouri de nuntă din partea lui Hannah, atârna pe pardoseală, pe partea ocupată de el.

Căsătorită de o lună întreagă! se minună ea. Nu-i venea să creadă că, în cele din urmă, aşa ceva se întâmplase. După mai bine de cinci ani de chinuitoare formalităţi, tribunale militare, petiţii către Ministerul de Justiţie, audieri în faţa forurilor de emigraţie şi naturalizare, de apeluri tânguitoare adresate organizaţiilor de refugiaţi evrei, insistenţa lui Hannah învinsese.

Procesul fusese dureros de lent, însă Viktor era în sfârşit scos de aub acuzaţia de a fi un spion nazist. O investigaţie îndelungată nu reuşise să-i găsească numele pe listele de criminali de război germani, iar evadarea lui de pe submarin era dovedită cu martori din cadrul armatei, prezenţi pe plajă, cât şi prin mărturia unei jurnaliste civile, Hannah Lawrence.

În urmă cu şase săptămâni, lui Viktor i se acordase statutul de rezident străin, dându-i-se astfel posibilitatea de a se căsători cu o cetăţeană americană, fără teama de a fi acuzat de vreo înţelegere secretă.

Aşezându-se la masa din bucătărie îşi simţea trupul arzând de dorul lui cu o sete ce era astăzi tot atât de intensă ca atunci când îl

văzuse pentru prima oară păşind cu trupul gol prin valuri, către ţărmul Jersey-ului. Frenezia primelor lor clipe de iubire fizică o atribuise incertitudinii şi glumelor paznicilor de pe Governor's Island, unde el rămăsese în arest preventiv până ce izbutise ea, în cele din urmă, să-l elibereze. Faptul de a nu şti niciodată când sau dacă vor mai fi vreodată împreună nu făcea decât să sporească dorinţa, după ce paznicul îşi primea porţia şi încuia uşa.

După eliberarea lui, Hannah presupusese că dormitul împreună în fiecare noapte avea să devină o rutină. Dar dacă survenise vreo schimbare, aceasta consta în descoperirea că se afla într-o etapă avansată de înrobire sexuală. Nu se putea sătura de el. Era lacomă şi niciodată pe deplin satisfăcută. Indiferent de varietatea şi intensitatea orgasmelor ei, voia mai mult.

Oare asta însemna că era o nimfomană, făptura de legendă de care râdeau bărbaţii? Sau să fi avut vreo legătură cu micile tablete pe care i le dădea Viktor ca s-o întărească din punct de vedere sexual şi s-o facă fertilă? Oricare ar fi fost cauza, ea nu trebuia să caute la dinţi un cal de dar... Deocamdată era bine să-şi amintească faptul că se afla în luna ei de miere. Singura-i preocupare trebuia să fie cumpărarea unei rezerve de cămăşi de noapte ieftine. Deşi lui Viktor îi plăcea să se apropie de patul lor periat, pieptănat şi stropit din plin cu apă de colonie *Guerlain Imperiale* şi să facă o întreagă ceremonie din a-şi dezbrăca pijamaua, spre delectarea ei, insista ca ea să-şi păstreze cămaşa de noapte.

— Nu trebuie să mi te dăruieşti, Hannah. Trebuie să mă faci să te iau cu forţa.

Printre lucrurile sacrificate se afla şi cadoul de nuntă din partea lui Kathleen, constând din trei cămăşi de noapte de satin pe care le brodase ea însăşi cu delicaţi trandafiraşi roz. Viktor le sfâşiase de pe trupul ei cu precizia unui chirurg. Zgomotul şi senzaţia ţesăturii deşirate o înspăimântase şi o excitase totodată.

— Sălbatica mea! striga el. Cine-ar crede, văzându-te? Este secretul nostru, iubito.

Aduse maşina de scris „Olivetti" portabilă pe masa din bucătărie, de unde zgomotul dactilografierii nu putea fi auzit în dormitor. Câteva clipe fu ispitită să se întoarcă în pat, să se strecoare între aşternuturi, lângă el, să-l trezească încet şi voluptuos, aşa cum îi arătase el.

Totuşi, astăzi nu. *Trebuie să fii curajoasă, Schatzi*[1]. Astăzi el urma să înceapă noua sa slujbă la Societatea „Adler[2]", organizaţia înfiinţată pentru a-i ajuta pe refugiaţii evrei germani să-şi reconstruiască vieţile. Avea nevoie de somn.

„Adler", în aceeaşi măsură ca şi avocaţii, trudise fără odihnă pentru reabilitarea lui Viktor. Acum, el avea să fie un reprezentant al lor în eforturile de strângere a fondurilor. Aşa cum un membru al comitetului executiv îi mărturisise lui Hannah, „poporul american s-a săturat de victimele patetice ale holocaustului. Viktor este ideal pentru a proiecta noua imagine a evreului postbelic. Puternic, frumos, fermecător, cultivat. Există o mulţime de alte organizaţii dedicate construirii unor aşezăminte în Israel. Interesul nostru este cultural. Biblioteci. Şcoli. Muzee. Arheologie. Toate închinate educării şi încurajării unei viitoare generaţii de conducători evrei rafinaţi şi moderni, care să arate bine în fotografii şi să vorbească mai multe limbi."

Lui Hannah toate astea îi sunau bombastic, dar nu-şi putea bate capul cu asemenea probleme. Lucrul important, lucrul miraculos consta în faptul că Viktor era liber. Că erau căsătoriţi. Că el avea o slujbă. Că ea era mai fericită şi mai împlinită ca femeie decât fusese vreodată în întreaga ei viaţă şi, dacă indiciul era corect, primul lor copil avea să se nască la începutul anului viitor.

Erau atât de multe lucruri pe care trebuia să i le spună lui Kathleen! Cum să înceapă?

«Dragă Kathleen,

Nu ne-ai văzut apartamentul, însă ştiu că ţi-ar plăcea. Şi ţine minte: cu prilejul următoarei tale călătorii în est vei locui la noi, şi asta îl include şi pe soţul acela chipeş al tău! Instinctul meu a avut dreptate. Marcus spunea întotdeauna că am un cap bun pentru afaceri. Am reuşit să cumpăr clădirea pe o nimica toată. Îţi aminteşti: stradă prăpădită, faţadă în ruină. Camere de baie care se inundau odată cu venirea primăverii.

Ei bine, se pare că un investitor important construieşte ceva pe o parcelă care include şi clădirea mea şi mi-a oferit de trei ori mai

[1] *Schatzi* (lb. germană) = alintare, provenind de la cuvântul Schatz (comoară), traductibilă în lb. rom. şi prin „scumpo".(n.t.)

[2] *Adler* (lb. germ.) = vultur (n.t.)

mult decât am plătit eu pentru ea! Însă sunt hotărâtă să-mi păstrez pentru mine afacerile mele personale. Nu vreau ca mama să ştie ce fac eu. Dacă m-aş duce să-i cer sfatul lui Marcus, pun rămăşag că va da fuga la ea ca un iepuraş!

Apropo, se pare că, în sfârşit, s-au decis să se căsătorească. Să nu-ţi închipui că ea mi-ar fi spus mie. I-a spus lui Viktor! Este într-adevăr păcat că n-ai fost aici cu prilejul nunţii mele. Nu se poate descrie felul în care a încercat să devină centrul atenţiei tuturor.

Ştiam că n-ar fi trebuit s-o invit. Ar fi fost preferabil să-i trimit, după aceea, o carte poştală. Am aşteptat-o de ni s-a făcut rău. Judecătorul abia se stăpânea să nu izbucnească. Viktor arăta de parcă ar fi vrut să-şi ia câmpii. Dar, spre lauda soţului meu — te-ai prins? *soţul meu!* — a reuşit să-şi păstreze calmul. Ea zâmbea afectat şi roşea şi se bâlbâia. Sunt convinsă că se întreabă cum am reuşit să agăţ un bărbat ca Viktor.

A flirtat cu el, Kathleen! Era mai mare râsul. Spunea că-i sigură că eu nu m-aş supăra dacă ar lua un prânz în *tête-á-tête* cu Viktor. Marcus arăta de parcă ar fi vrut să-l ucidă pe Viktor. Ei bine, cel puţin a convins-o, în cele din urmă, să se mărite cu el. Şi ştii care-i partea cea mai grozavă? Mi-a telefonat. Propria mea mamă m-a sunat ca să mă anunţe că ea consideră c-ar fi mai bine ca Viktor şi eu să nu fim prezenţi la nuntă. Fără a preciza vreun motiv. A spus că ştie că eu voi înţelege.

Să înţeleg ce, te-ntreb? Singurul care o înţelegea era Sam, şi nu sunt sigură nici de asta. Mă gândesc zilnic la el, Kathleen. Încă mai doresc ca mama să se hotărască să vorbească despre el cu mine. Este o uşă închisă. După tot acest timp, presupun că aş putea să închei socotelile cu ea, spunându-i despre poliţa de asigurare. Dar aşa... Şi că veni vorba — nu te grăbi să renunţi la tricotat! — cred că este pe drum un musafir mititel! A trecut o săptămână de când trebuia să-mi vină ciclul şi sânii îmi sunt moi, dar bineînţeles că asta s-ar putea datora vieţii de femeie căsătorită! Îţi voi da de ştire îndată ce voi fi sigură. Şi nici asta nu i-o spun mamei. Ia stai! E posibil ca motivul pentru care nu vrea să asist la nunta ei este că-şi închipuie că prezenţa mea ar putea s-o facă să pară bătrână. Imaginează-ţi cum s-ar simţi fiind bunică!

Deocamdată asta e tot. Ah, ba da, mai este ceva. Ştii cum încercam să devin scriitoare? Şi cum articolele mele pentru ziarul din

Red Bank şi pentru publicaţia colegiului, *Bak Weekly Times*, nu au impresionat pe nimeni de la *Times* sau de la *Tribune?*

Ei bine, nu-i mult, dar tocmai am vândut un articol la *Glamour.* Sunt atât de emoţionată! Lui Viktor nu i-am spus. O să aştept până apare şi atunci o să-l las, ca din întâmplare, pe undeva, la îndemână! Nu-i grozav? Oh, Kathleen, cât aş vrea să fii aici! Scrisorile sunt bune, dar nimic nu se compară cu a sta împreună la masa din bucătărie, nu-i aşa?

Sper că acum micuţul Bryan s-a însănătoşit. Îmbrăţişează-l tare şi sărută-l din partea mea, şi spune-i că, pentru ziua lui, mătuşica Hannah o să-i facă o surpriză frumoasă!

Îţi trimit toată dragostea mea. Şi am încheiat la timp. Tocmai am fost sărutată pe ceafă!

Cu drag, ca întotdeauna a ta,
Hannah.»

— De ce faci o copie cu hârtie indigo?
— O simplă obişnuinţă, cred.
— Faci copii ale tuturor scrisorilor tale?
— Este un obicei, Viktor.
— Şi pentru scrisorile mele? Cele pe care mi le-ai scris mie?

Cam pasionate, acum că se gândea la ele.

— Da, le am pe undeva.
— Pentru posteritate?

Ce voia el să spună? Luase maşina de scris şi hârtiile de pe masă şi o aranja pentru micul-dejun.

— Pâine prăjită, iubitule?

În unele dimineţi, el nu voia decât cafea — foarte tare, cu frişcă multă şi o singură bucăţică de zahăr.

— Constat că schimbi vorba. Te-am întrebat dacă scrisorile mele le păstrai pentru posteritate. Ştii tu. La fel ca alţi autori celebri care-şi lasă moştenire hârtiile unei universităţi sau unei biblioteci.

Despre ce naiba vorbea? A pregăti *café filtré* era o treabă delicată. Trebuia să se concentreze la ce face, ca să-i reuşească bine.

— Eşti o celebră scriitoare, nu-i aşa? insistă el. Mama ta mi-a arătat tăieturile din ziare cu articolele tale. Foarte impresionante. Am fost impresionat de talentata mea soţie.

Peste mai mulţi ani, ea avea să-şi amintească de acel moment de la începutul sfârşitului căsniciei lor. Până atunci, el nu fusese

niciodată sarcastic. Era o latură a caracterului său care avea să devină din ce în ce mai evidentă. Văzându-i expresia, Viktor râsese şi o cuprinsese în braţe.

— Doar te necăjeam! Nu lua mutra aceasta atât de serioasă. N-a fost decât o mică glumă prostească.

O glumă crudă — să-şi bată joc de eşecul ei ca scriitor. De câte ori îi arătase ea telegramele de refuz pe care le primise de la *New Yorker* şi *Saturday Review?* Simpatia lui o îndemnase să-şi descarce povara speranţelor şi visele tainice de a scrie cândva un mare roman clasic.

Speranţele şi visele erau fragile şi neputincioase, o ţintă uşoară pentru bădărani. Incidentul era desigur banal, în cel mai rău caz o încercare stângace de umor. Şi totuşi, radarul ei emoţional captase semnalul ce indica primejdia. Fusese atacată în cel mai vulnerabil punct al ei. Rezistase atacului fără a-i rămâne vreo cicatrice vizibilă, deşi în sufletul ei era rănită.

Nu ştii de glumă? era replica naţională a bădăranului. Ca o ironie a sorţii; acesta era subiectul următorului ei articol din *Glamour.* Nu — scrisese ea — nu putea şti de glumă. Refuza să accepte că insultele şi umilirile sunt de fapt umor. Sarcasmul — afirma ea — nu-şi avea locul în lumea postbelică. Îşi încheia articolul printr-o foarte pătimaşă pledoarie adresată atât naţiunilor cât şi bărbaţilor şi femeilor, de a înceta să se mai poarte urât unii cu alţii, îndemnându-i să adopte un comportament reciproc amabil.

„Naiv poate, dar scris din inimă şi extrem de bine prezentat", spusese editorul, când îi acceptase materialul propus.

Tot atât de naivă şi în mod sigur sinceră fusese certitudinea indiscutabilă că dragostea lui Viktor pentru ea era tot atât de generoasă şi protectoare ca şi a ei faţă de el. A necăji pe cineva în glumă însemna să fii amabil şi să-i produci plăcere, nu durere. Nu se putea înşela în privinţa micii glume a lui Viktor: încercase s-o amărască fără absolut nici un motiv.

— Cafeaua e grozavă.

Ştia că depăşise limita, dar nu şi cât de mult.

— Eşti sigur că îţi ajunge?

O soţie iubitoare trebuia să fie plină de solicitudine.

— O să-ntârzii dacă nu mă grăbesc. Doar nu vrei să fiu concediat în prima mea zi de muncă?!

În seara aceea, avea cina pregătită, iar pe masa din sufragerie era aranjată argintărie, cristaluri, porţelanuri şi lumânări. Viktor sosi la timp cu flori, şampanie şi caviar. Simţise cumva că se petrecuse ceva grav şi că trebuia să-şi dea toată silinţa pentru a-şi căpăta iertarea. Nu se făcu nici o referire la incidentul de dimineaţă. Soţul ei o regală cu o relatare voioasă a celor trăite de el în prima zi într-un birou american. Şocanta lipsă de formalism prin care toţi, inclusiv băiatul de serviciu, i se adresau pe numele de botez. Cheia pentru WC-ul bărbaţilor de pe coridorul public. Răcitorul pentru apa de băut, cu paharele de hârtie în forma unor mici plicuri, astfel încât să poată fi puse pe masă, şi care trebuia să fie aruncate după folosire.

Măgulirile şi micile atenţii o aduseră pe Hannah acolo unde îşi dorea să fie. În pat cu soţul ei, cina fiind uitată, găletuşa cu sticla de şampanie şi cupele luate cu ei pentru a face să alunece pe gât mica pilulă verde. Mai târziu, după ce întreaga pasiune fusese consumată, el o îmbăie ca pe un copil, mergând atât de departe încât să încerce apa cu cotul.

— În seara asta voi fi dădaca ta, şopti el, cu glas răguşit.

Îi spălă părul cu duşul şi îi înveli capul într-un turban făcut dintr-un prosop.

Sânii i se ridicau la suprafaţa apei. El îndreptă duşul mai întâi spre unul, apoi spre celălalt.

— Ca o ploaie de primăvară.

Sfârcurile ei se întăriră. El se aplecă şi le sărută uşor.

— Dădaca ta vrea doar să-ţi fie pe plac.

Ambiguitatea sexuală a sărutării de dădacă şi a mângâierii sânilor o sperie. El îi vorbise cândva despre deliciile spectacolului a două femei făcând dragoste. Reacţia ei de spaimă îl îndemnase să tacă şi subiectul nu mai fusese atins niciodată.

Ceea ce fusese discutat erau aspectele feminine ale celor mai virili bărbaţi şi aspectele masculine ale celor mai feminine dintre femei. Gândindu-se la acest concept, înţelesese mai uşor oscilaţiile de comportament ale lui Rachel şi propriile ei obiceiuri şi încăpăţânări.

— Acum închide ochii, ca o fetiţă cuminte. Mă întorc imediat.

Dulce moleşeală. Indescriptibilă mulţumire. *Dacă aş muri acum, aş şti că am trăit.* Îl auzi revenind şi punând ceva greu pe coşul pentru rufe. Ţinând ochii bine închişi, încercă să identifice

zgomotele. *Patefonul, bineînţeles!* Platanul rotitor scârţâi când căzu primul disc. Căzu şi acul, şovăi, apoi îşi găsi şanţul. *Chopin!*

Viktor reveni la ocupaţia lui. Ca o păpuşă de cârpe, ea se supunea îngrijirilor lui. Folosind un burete natural mare, pe care i-l cumpărase ea de la „Caswell-Massey", el îi spălă fiecare centimetru de piele, ridicând-o la sfârşit în picioare ca să-i spele spinarea şi coapsele.

— Vezi ce frumoasă eşti? spuse, întorcând-o spre oglinda înaltă de un stat de om prinsă pe spatele uşii camerei de baie.

O şterse cu mişcări lente, cu o grijă scrupuloasă, ca şi cum ar fi fost o sculptură fragilă. Halatul negru pe care i-l cumpărase ea de la „Bernini", pentru că te ducea cu gândul la aristocraţia europeană, atârna în cuierul lui special. Îmbrăcându-şi-l, Viktor îl ţinu desfăcut, cu braţele întinse.

— Vino la mine, iubita mea.

Ea ieşi din baie lăsându-se îmbrăţişată. El înfăşură voluminosul halat în jurul ambelor trupuri, ţinându-i goliciunea strâns lipită de a lui, ca într-un spaţiu confortabil şi sigur, cu faţa ei ascunsă în cuibul anume creat de natură între gâtul şi umărul lui.

— Somnoroasă?

Ea nu mai avea putere să vorbească şi nu reuşi decât să suspine şi să se agaţe de gâtul lui, când el o ridică în braţe şi o purtă până pe balansoarul din dormitor. Ultimul lucru de care-şi aminti înainte de a se cufunda în uitare era Viktor ţinând-o pe genunchi, cu halatul învelindu-i pe amândoi în timp ce el îngâna un cântec de leagăn german.

Două săptămâni mai târziu, doctorul Levy confirmă bănuielile ei. Era gravidă. El o adusese pe lume pe Hannah, şi mai ţinea şi acum minte suferinţele prin care trecuse Rachel în timpul îndelungatelor munci ale facerii şi al dificilei naşteri. Voia ca Hannah să fie sănătoasă, puternică şi flexibilă.

Schiţă prin urmare un program de regim alimentar, vitamine, exerciţii fizice şi odihnă.

— Apropo, iei vreun medicament? o întrebă.

Nu, bătu ea în lemn; era sănătoasă ca un cal, doar...

Doctorul Levy deveni imediat atent.

În zilele astea, oamenii înghiţeau, fără a fi nevoie, medicamente, de parcă ar fi bomboane.

— Doar ce? Aspirină? Bicarbonat de sodiu? Trebuie să ştiu. Orice poate afecta dezvoltarea foetusului.

Ea pomeni de micile pilule verzi pe care i le dădea Viktor.

— Pentru ce?

Levy era medic. De ce să-şi închipuie ea că ar fi şocat? Sau că i-ar judeca pe alţii?

— Pentru viaţa noastră sexuală.

— Ştii ce conţin?

Viktor era soţul ei. Avea încredere în el.

— Nu... n-am întrebat.

Doctorul Levy încercă să-şi ascundă iritarea.

— Iei pilule fără a şti ce sunt? Mă miră din partea ta, Hannah. Fii atât de drăguţă şi întreabă-l ce anume sunt.

— Nu... nu pot. Îmi pare rău, Aaron. Pur şi simplu nu pot.

— Foarte bine, în cazul acesta. Adu-mi şi mie una şi încetează imediat să le mai iei. Nu trebuie să punem în pericol copilul. O voi trimite la laboratorul meu şi voi afla despre ce e vorba.

„Cantharidă" era termenul medical pentru „musca spaniolă"

— Individul e nebun! strigă la aflarea veştii doctorul Levy. Putea să te ucidă!

Îi explică pe scurt şi cu o furie crescândă: cantharidele erau un afrodisiac puternic, folosit vreme de câteva secole de către proprietarii de ferme de animale pentru a-şi mări cirezile de vite şi turmele de oi.

— Oamenii cred că se face din muşte strivite. Nu acesta e adevărul. Se fabrică din nişte gândaci — *cantharis vesicatoria.* Toţi colegii de la facultatea de medicină se gândeau să strecoare câţiva în băuturile prietenelor lor şi în felul acesta să aibă parte de noroc. (Reuşi să emită un râs care semăna mai mult cu o tuse.) Bătrânul nostru profesor trebuie să fi trăit asta de sute de ori. Ne avertiza în termeni drastici că aceste cantharide sunt al dracului de periculoase! Îţi pot face zdrenţe măruntaiele şi îţi distrug tractul urinar.

Când o examinase, crezuse că inflamaţia şi iritaţia ei se datorau „bolii" pe care medicii o numesc „maladia lunii de miere" sau „excesul de relaţii sexuale al proaspeţilor căsătoriţi".

— Soţul tău ar trebui să fie biciuit! Îi voi spune eu însumi asta! tună doctorul Levy.

— Te rog, nu! Lasă-mă pe mine să rezolv problema.

Hannah nu putea crede că Viktor ar risca să-i facă vreun rău. Trebuia să creadă că el dorea numai ca ea să experimenteze culmile pasiunii.

— N-o să mai iau nici o altă pilulă verde. Îi voi spune că sunt gravidă şi că m-ai sfătuit să nu mai iau nici o pilulă fără a discuta mai întâi cu dumneata.

Aaron Levy îşi scoase ochelarii şi se jucă distrat cu diverse obiecte de pe biroul lui, încercând între timp să-şi formuleze în minte cum să spună ce avea pe inimă.

— Căsnicia ar trebui să se bazeze pe încredere. Tu nu te mai poţi încrede în omul ăsta. Are o părere eronată despre satisfacţiile sexuale.

Hannah sări în apărarea soţului ei:

— Este un amant minunat şi acum mi-a dăruit un copil.

Cu un sentiment de aşteptare plină de bucurie, îşi bătu uşor cu palma pântecele. Spera să fie o fetiţă, astfel încât s-o poată înconjura cu toată iubirea şi grija pe care Rachel nu i le arătase ei niciodată.

Îl încredinţă pe doctor că lucrurile vor merge bine. Nu laşitatea o împiedică să se confrunte cu Viktor, ci o dorinţă primordială de a se aciuia într-un adăpost de linişte sufletească, în timp ce pruncul ei creştea.

Viktor primi vestea graviditătiii ca pe ceva neplăcut:

— Sper că n-o să ai greţuri în fiecare dimineaţă.

Rachel adoptă modul cel mai practic de a vedea lucrurile.

— Când îţi va veni vremea să naşti? Marcus şi cu mine intenţionăm să facem o călătorie în Europa pe la sfârşitul anului, aşa că s-ar putea să nu fiu aici ca să te ţin de mână.

Cineva îi spusese cândva că trebuie să fii atent la ce-ţi doreşti pentru că s-ar putea chiar să capeţi ce ţi-ai pus în gând. Hannah construise pentru Viktor şi pentru ea un edificiu şi descoperi că fundaţiile acestuia se aflau pe nisipuri mişcătoare. Faptul de a fi în apropierea lui încă îi stârnea dorinţa la paroxism. N-ar fi avut nevoie să-i dea cantharide. El însuşi era un afrodisiac îndeajuns de puternic. Problema devenea aceea de a cauteriza ambivalenţa dintre trupul şi mintea ei, când carnea era înfometată de el, iar creierul îi amintea de perfidia lui.

Placenta ce creştea în jurul copilului ei îşi avea şi ea rolul de contracarare în invizibilul zid protector pe care Hannah şi-l înălţase în jurul său. De la cursul de psihologie urmat la colegiul ei ştia că

bărbaţii care devin pentru întâia oară taţi se simţeau trădaţi prin sarcina soţiilor lor, aveau impresia că sunt excluşi şi siliţi să se confrunte cu o competiţie. Aşa cum explica profesorul, societatea insistă ca noii taţi să fie emoţionaţi şi nerăbdători, dar în realitate ei se simt mânioşi şi nedreptăţiţi. Clasa râsese stânjenită când el trăsese concluzia: „Ei nu recunosc, bineînţeles, dar sunt furioşi că sunt luaţi de la sânul mamei!"

Doctorul Levy o asigurase că, făcând dragoste, nu-i va dăuna copilului. Viktor acceptă explicaţia lui Hannah privitoare la interzicerea micilor pastile verzi cu o sarcastică ridicare din umeri. Cum ar putea ele să-i facă rău copilului? Faptul că le luase îl crease pe copil, insista el.

Dispoziţia lui Viktor devenea tot mai mânioasă şi mai sarcastică, în raport direct proporţional cu îngroşarea mijlocului lui Hannah. Îi critica înfăţişarea, părul unsuros, hotărârea ei de a nu se mai machia deoarece pielea îi era prea grasă pentru a reţine fardul. Refuzul ei blajin de a se certa cu el îi îndrepta furia asupra altor ţinte. De exemplu, apartamentul lor. O cocioabă din West Side. Oamenii cu greutate, persoanele cu care lucra el, locuiau în East Side. Pe Park Avenue. Pe Fifth Avenue. Cu cameriste şi bucătărese. Nu cu femeia analfabetă care le făcea curăţenie şi nu era în stare să-i calce bine cămăşile!

Ea nu voia să se lase antrenată împotriva lui. Refuza să-i aducă aminte de timpul şi banii cheltuiţi de ea pentru eliberarea lui. Prefera să ignore faptul că el nu reuşea să contribuie măcar cu un bănuţ din salariul lui la întreţinerea căminului lor.

Se încăpăţâna să menţină un dialog civilizat cu acest străin care semăna cu bărbatul pe care cândva îl adorase şi-l divinizase. Cum mergeau treburile la serviciu? Când tăcerea devenea primejdioasă, recurgea la întrebări anodine. Îl asculta cu atenţie când el îşi enumera excesele. Deseori, întâlnirile lui de afaceri urmate de cocktail-uri culminau cu un apel telefonic prin care o anunţa că se duceau să ia masa de seară la „Colony" sau la „St. Regis". Treptat, el încetă să se mai ostenească dând telefoane, revenind pur şi simplu acasă după ce ea se dusese la culcare.

Hannah nu lăsa s-o supere nimic din ce făcea el. Păstra la îndemână suficient de multe alimente pentru a pregăti la iuţeală o cină, în cazul că el ar fi apărut pe neaşteptate. Mâncarea lui preferată: cârnaţi nemţeşti şi pulpă de miel, care puteau fi fripte în

câteva minute. Borcane cu compot de fructe şi castraveţi muraţi cu mărar. Noua pasiune pentru pilaf instant. Fursecuri şi bomboane de ciocolată umplute cu lichior. *Schlag*[1] din belşug pentru cafeaua lui. Niciodată — nici prin vorbă, nici prin vreo nuanţă a expresiei — nu-i punea sub semnul întrebării purtarea. Era cea mai simplă soluţie.

Într-o seară, când ea strângea masa, sună telefonul. În ultima vreme, de câteva ori i se închisese receptorul când răspunsese, şi o dată, o femeie cu un accent care ei i se păruse că putea fi german spusese că greşise numărul. Dacă în viaţa lui există o nouă femeie — şi ei nu-i păsa prea mult dacă ar fi existat — prefera să-l lase pe Viktor să răspundă la apeluri şi cu asta gata.

— Kathleen? repetă Viktor, şi-i oferi aparatul soţiei sale. E pentru tine.

— Vorbeşte cu ea un minut, până strâng farfuriile, zise Hannah.

Când termină de vorbit, Viktor acoperi cu mâna microfonul telefonului. Ochii îi fulgerau.

— De ce nu mi-ai spus?

— Ce să-ţi fi spus?

— Despre articolul tău din revistă! Ea mă întreba dacă nu m-a entuziasmat articolul tău din *Glamour*!

— Şi tu ce-ai spus?

— Ce te aşteptai să spun? Că nu ştiam că articolul propriei mele soţii a apărut într-o revistă naţională? Bineînţeles că i-am spus că-i grozav. Unde este?

— În dormitor.

Faptul de a vorbi cu Kathleen o făcea pe Hannah să se simtă de parcă ar fi cucerit premiul *Pulitzer* pentru literatură.

— Ai darul limbajului, fata mea. Eşti sigură că printre strămoşii lui Rachel nu a existat un bard irlandez? Erudiţia sare peste câte o generaţie, să ştii.

Deseori făcuseră speculaţii cu privire la cine-ar fi putut fi părinţii lui Rachel.

— Ei bine, sper că acum nu se va întâmpla asta. Copilul meu va veni pe lume recitând din...

Căută în minte un scriitor adecvat şi încheie: ...Dorothy Parker!

Kathleen avea de discutat ceva mai important decât articolul. Urma să vină la New York pentru a fi alături de Hannah în timpul

[1] *Schlag* (lb. germ.) = Frişcă bătută (n.t.)

naşterii. Oreionul micuţului Bryan o împiedicase să asiste la nuntă. De atunci mai făcuse pojar şi vărsat de vânt. Nemaiexistând alte boli ale copilăriei, era sigură că de astă-dată nu avea să mai intervină nimic.

— Am nevoie de tine, Kathleen! şopti Hannah pe când Viktor revenea din dormitor.

— Ştiu! îi răspunse tot în şoaptă prietena ei, înţelegând intuitiv.

Încruntând sprâncenele, Viktor îşi făcea vânt cu revista.

— Presupun că trebuie să le-o arăt colegilor mei de la agenţie. Mă întreabă adeseori cum te mai simţi.

Sarcina ei constituise scuza lui pentru a nu o include pe Hannah în diversele activităţi mondene ale agenţiei.

— Ar fi drăguţ din partea ta, replică Hannah fără a se angaja mai mult.

Faptul că soţia lui era o autoare ale cărei lucrări erau publicate reprezenta, desigur, un motiv de mândrie.

— Bineînţeles... începu el, şovăind.

— Bineînţeles... ce?

— Bineînţeles, *Glamour* nu-i un jurnal pentru intelectualitate. Este o revistă de modă. O cumpără femeile, ca să se uite la rochii. Nimeni nu citeşte articolele.

Hannah se simţi bine până spre ultimele câteva săptămâni ale sarcinii ei, când fu invadată de teamă şi panică. Rachel o vizită, aducând în dar câteva conserve de prune. Se instală confortabil, în timp ce Hannah se agita prin bucătărie preparând ceai şi tăind felii de pandişpan. Spre a-şi amuza fiica şi a-i îndepărta gândurile de la starea ei, Rachel povesti din nou, cu detalii înspăimântătoare, îndelungatele chinuri ale propriei naşteri a lui Hannah.

— Fii fată cuminte, fu sfatul de despărţire al lui Rachel. (Ea şi Marcus urmau să plece în Europa, conform planului.) Vom telefona de la Paris, să vedem cum te-ai descurcat.

Când durerile sarcinii începură, Ruth Levy şi Kathleen erau cu ea. Ruth sună la biroul lui Viktor să-i spună că ele erau în drum spre spitalul „Mt. Sinai". Află că el plecase în Connecticut, pentru o conferinţă.

Cele trei femei se ţinură de mână şi plânseră când li se aduse copilul.

— Toţi nou-născuţii sunt frumoşi, spuse asistenta, dar daţi-mi voie să spun ceva. În toţi cei treizeci şi patru de ani la secţia de maternitate, niciodată n-am văzut trăsături atât de frumoase, un cap format atât de perfect, asemenea gene! Nu a venit pe lume decât de două ore, dar observ că are un dublu rând de gene, întocmai ca Elizabeth Taylor. Slavă Domnului că este fată! Fetiţa asta o să frângă multe inimi.

După ce puse copilul la sânul lui Hannah, o mângâie uşor pe obraz pe tânăra mamă şi îi adresă un zâmbet radios.

Viktor nu dădea nici un semn de viaţă. La ora asta, biroul se închisese. Nu ştiau nici măcar dacă el primise mesajul. Telefoanele date la apartament rămăseseră fără răspuns. Când veni doctorul Levy să le examineze, pe mamă şi pe fiică, li se alătură şi el celor trei femei în liniştita sărbătorire a miracolului naşterii. Despre Viktor nu se pomeni nici un cuvânt.

— Te-ai gândit la un nume? îndrăzni să întrebe Kathleen.

Rachel mâzgălise câteva sugestii. Viktor propusese mai multe nume de băiat. Dacă avea să fie fată, lăsa alegerea în seama ei.

Ceea ce dorea Hannah era un nume de eroină. Un nume asociat cu o adevărată eroină, precum Clara Barton[1], Florence Nightingale[2], Amelia Earhardt [3] sau Marguerite Higgins. Dorothy Parker? Strălucitoare şi spirituală, însă cea mai rea duşmancă a ei. Clare Boothe Luce[4]? Strălucitoare şi ea, dar ajunsă celebră datorită meritelor soţului ei.

Voia ca fiica ei să fie independentă, să-şi ia în mâini propriul destin în măsura în care Dumnezeu şi soarta i-o vor îngădui. O

1 *Clara Barton* (1821-1912): Umanitaristă şi fondatoare a Crucii Roşii americane, cunoscută sub numele de „îngerul câmpurilor de luptă". (n.t.)

2 *Florence Nightingale* (1820-1910): Infirmieră engleză şi fondatoare a şcolii de surori medicale calificate. Şi-a dedicat viaţa multor alte opere de binefacere, fiind prima femeie căreia i s-a acordat Ordinul Meritului. (n.t.)

3 *Amelia Earhardt* (18971937?): Una dintre cele mai renumite aviatoare din lume, prima femeie care a zburat singură peste Atlanic (n.t.)

4 *Clare Bothe Luce* (1903-1987): Dramaturg american, politican, celebră pentru umorul său şi pentru rolul jucat în politica americană a anilor 1940-1960 (n.t.)

femeie netemătoare şi iubitoare, care să spună ce gândeşte şi să contribuie la binele omenirii. Privirile îi căzură pe ziarul de dimineaţă pe care voluntarii îl distribuiau în fiecare salon al spitalului. Pe prima pagină se afla o fotografie a lui Eleanor Roosevelt, o delegată la Naţiunile Unite căreia i se lăudau meritele de a fi contribuit la schiţarea Declaraţiei Naţiunilor Unite pentru Drepturile Omului. Oricare ar fi fost criteriile, nu era o lipsă de amabilitate să spui că niciodată nu fusese drăguţă. Acum, la şaizeci şi opt de ani, căpătase o strălucire care depăşea înfăţişarea fizică.

Nu exista nici o îndoială că fetiţa lui Hannah avea să fie o făptură de o uluitoare frumuseţe, o sursă de enormă mândrie pentru Rachel, iar pentru Viktor un trofeu pe care să-l afişeze ca dovadă a sângelui său aristocratic. Hannah îşi imagina deja scandalul pe care l-ar isca dacă şi-ar exprima dorinţa de a sădi în fiica ei înaltele principii ale doamnei Roosevelt şi devotamentul faţă de binele universal. A-i da fiicei sale numele lui Eleanor Roosevelt n-ar constitui decât o invitaţie la zeflemea şi dispreţ. Acesta avea să fie secretul ei.

— Întotdeauna mi-a plăcut numele Eleanor.

Nefiind prezenţi nici bunica, nici tatăl pentru a face nazuri sau a oferi o contrapropunere, doctorul Levy înscrise acest nume în certificatul de naştere.

Tocmai când se sfârşeau orele de vizită, bocănitul unor paşi bărbăteşti răsună pe culoar, anunţând sosirea lui Viktor. Căzu în genunchi lângă patul lui Hannah şi îşi apăsă buzele pe mâna ei.

— Iartă-mă, iubito. Spune-mi că mă ierţi că n-am fost aici.

Toţi vizitatorii fură rugaţi să plece, cu excepţia taţilor care, dacă voiau, puteau rămâne peste noapte. Hannah închise ochii, mulţumită ca după o treabă bine dusă la îndeplinire. Viktor rămase acolo unde era, murmurând cuvinte pe care ea nu le putea nici auzi, nici înţelege, până când fiica lui fu adusă pentru următorul ei supt.

— I-am dat numele de Eleanor, îl informă Hannah, fără vreo scuză sau explicaţie.

Dacă se aştepta la o discuţie în contradictoriu, se înşela. Viktor îşi ţinu în braţe fiica, ridicând-o până în dreptul ochilor. Pe obraji îi şiroiau lacrimi.

— Eleanor, *liebchen. Ich bin dein Papa*[1], Eleanor. (O aşeză pe fetiţă în braţele lui Hannah.) Este un nume foarte frumos, Eleanor.

[1] ***Liebchen. Ich bin dein Papa*** (lb. germ.): Drăguţa mea. Eu sunt tăticul tău. (n.t.)

— Aşadar înţeleg că eşti mulţumit de fiica ta?

— Este frumoasă şi dulce. Întocmai ca mama ei.

Când copilul fu dus din nou în salonul destinat copiilor, Viktor se culcă alături de Hannah.

— Te rog, Viktor... şopti ea, trăgându-se departe de el.

— Nu te speria. Şi te rog să nu te depărtezi de mine. Îmi sfâşii inima. Tot ce vreau e să te ţin strâns lângă mine până adormi.

Ea adormi adânc şi liniştit până când bebeluşul îi fu adus iarăşi pentru suptul de la miezul nopţii. Viktor lăsase în mâna ei un bilet în care scrisese că o iubea şi că avea să revină dimineaţă. Ea simţi gustul sărat al lacrimilor lui şi parfumul apei de colonie *Guerlain Impériale*.

În ciuda tuturor celor ce se petrecuseră între ei, sau poate tocmai de aceea, Hannah îl dorea mai mult ca niciodată.

19

1953
RACHEL

Rachel îşi ridică privirile, suprinsă, când portarul îl pofti pe Viktor să intre în camera retrasă pe care-o folosea ca birou când îşi lua de lucru acasă. Marcus plecase la o întrunire matinală. O aştepta pe Hannah cu copilul ei mai târziu, în cursul dimineţii.

Încercă să se uite dincolo de Viktor, s-o vadă pentru întâia oară pe Eleanor.

— Ce-a apucat-o pe Hannah? Ştie că la prima oră a dimineţii eu am de dat telefoane. N-o aşteptam decât mai târziu. Şi pe jumătate în glumă, adăugă: Pe tine nu te aşteptam deloc.

El stătea stângaci, în faţa biroului ei, ca un şcolar chemat în cancelaria directorului.

— Hannah nu ştie că sunt aici. Trebuia să te văd, Rachel. Sunt disperat.

Iarăşi? Asta devenise acum o poveste veche. O datorie neachitată la „Clubul 21", pe care Viktor nu avea nici cea mai mică speranţă s-o poată plăti din salariul lui. Pierderi la bridge. Rachel era de acord că un gentleman cu obârşia lui aristocratică trebuia să ţină pasul cu noii prieteni pe care şi-i făcea prin intermediul comitetului de refugiaţi. Aşa cum spunea el, aceştia constituiau trepte către o carieră mai bănoasă. Dar pe Rachel o neduimerea însăşi ideea de a nu fi în stare să trăieşti în limitele posibilităţilor tale materiale.

Deseori se întreba cum se descurcau el şi Hannah. Chiria pentru apartamentul lor din clădirea aceea în ruină nu putea fi prea mare. Nu întreba niciodată, bineînţeles. Marcus şi ea o copleşiseră pe micuţa Eleanor cu cadouri — mobilier pentru copii şi nenumărate hăinuţe şi jucării de la „Best & Company's Lilliputian Bazaar". Cu prilejul primei aniversări a fetiţei, Marcus deschisese un cont pe numele ei, care urma să fie folosit în scopul educaţiei şi să constituie un venit al ei când avea să împlinească treizeci de ani.

Rachel îşi scoase carnetul de cecuri. Oricât ar fi costat, Viktor reprezenta o investiţie bună pentru viitor. Ei îi plăcea să fie înconjurată de lucruri frumoase. Potrivit oricărui standard, Viktor era frumos. Datorită propriei înfăţişări şi frumuseţii lui moştenise copilul lui Hannah trăsăturile acelea delicate şi structura osoasă perfectă. Rachel aprecia aspectul lui Viktor aşa cum ar fi procedat cu o operă de artă. Părul lui des şi ondulat, de o formă perfectă, cu o urmă de argintiu începând să se arate la tâmple; costumele lui croite de comandă şi cămăşile de la „Knize". Una peste alta, dacă n-ar fi fost ginerele ei, s-ar fi putut îndrăgosti ea însăşi de el. Măcar dacă Marcus ar lăsa-o să se ocupe de înfăţişarea lui! El îşi alegea costumele din stelajul de confecţii. Cămăşile şi cravatele pe care i le cumpăra ea zăceau în dulapul lui. „Nu încerca să înveţi un câine bătrân să facă figuri noi", spunea el ruşinat, când se plângea Rachel.

— Cât, dragul meu?

Îi adresă lui Viktor un zâmbet liniştitor. Asta era ceva între ei doi. Ce altceva să fi vrut să-l vadă făcând? Să se ducă să se împrumute de la nişte rechini şi să fie călcat în picioare?

— Nu te sfii. Îmi pot permite. Vreau ca tu şi Hannah să fiţi fericiţi.

— *Gott im Himmel*[1]! Nu-i vorba de bani.

Îl mai văzuse ea şi înainte jucând teatru şi-i admira talentul. Dar ăsta nu era teatru. Bărbatul din faţa ei tremura realmente de emoţie, deşi se străduia cu disperare să-şi păstreze demnitatea.

— Ce s-a întâmplat? E ceva cu Eleanor? S-a îmbolnăvit copilul?

În mod vizibil, el încercă să-şi adune puterile:

— Hannah vrea să divorţăm.

Cum putea Hannah să-i facă aşa ceva ei? Ce soi de viitor avea nepoata ei, crescând într-un cămin destrămat? Hannah era o proastă. Rachel se străduise să devină prietena fiicei sale, să-şi ţină gura închisă şi să nu critice, chiar şi când ştia că Hannah nu are dreptate. Cum îndrăznea să strice totul? Acum era de presupus că urmau vremuri cu adevărat fericite, o viaţă de familie: copilul, mama şi bunica.

Cele mai multe dintre lucrările de renovare a apartamentului de pe Riverside Drive erau terminate. Casa, construită ca un triplex, era un castel ce se înălţa mult deasupra râului Hudson, un monument

[1] *Gott im Himmel* (lb. germ.) = Dumnezeule din cer! (n.t.)

conform gusturilor şi dorinţelor lui Rachel. „Taj Mahal-ul era construit pentru o femeie moartă", spunea Marcus. Noua locuinţă înălţată pe Riverside Drive era un dar de iubire pentru regina vie a inimii lui. Rachel abia aşteptase să-i prezinte fiicei sale casa, mai ales dulapurile placate cu lemn de cedru care conţineau colecţia ei mereu sporită de veşminte, datând încă dinainte de a se fi născut Hannah. De fapt, dinainte de naşterea lui Sam — acesta fiind un subiect despre care ea încă nu era în stare să vorbească fără să plângă.

După aceea plănuise să ia prânzul pe verandă, unde Eleanor se putea amuza cu jucăriile ei, în timp ce cele două femei ar fi sporovăit prieteneşte, aşa cum făceau persoanele de rang înalt, descrise în paginile revistei *Town & Country*.

— Îmi închipuiam că aveţi o căsnicie perfectă, răspunse în cele din urmă.

— Şi eu credeam la fel. O iubesc, Rachel. O ador, o idolatrizez. Ea este viaţa mea. Ea mi-a *salvat* viaţa. Îmi imaginam că venirea copilului avea să îmbunătăţească lucrurile! Dar... (Vocea îi scăzu, devenind o şoaptă chinuită.) M-a izgonit din patul nostru. Ştii ce li se întâmplă unor femei după ce nasc, dar... gândeşte-te cum e viaţa mea... locuind în aceeaşi casă cu ea. Dimineaţa o ia cu ea în pat pe Eleanor, şi eu trebuie să mă uit din pragul uşii.

Sub toate acestea trebuie să se ascundă şi altceva!, presupuse Rachel.

— Fii cinstit cu mine, Viktor. Hannah este o fată de modă veche. I-ai dat vreun motiv să...

— Niciodată! Îţi jur.

— Ai fost... bun cu ea? Ştii ce vreau să spun.

Vanitatea lui de păun se reafirmă.

— Cred că pot declara fără teama de a fi contrazis că sunt un amant generos şi iscusit, nu ca bărbaţii americani care se laudă în gura mare cu cuceririle lor. În această privinţă, maniera europeană este cea mai bună. Când aveam paisprezece ani, am avut o amantă. Ea m-a învăţat cum să excit şi să satisfac o femeie şi cum să instruiesc o femeie să mă satisfacă pe mine.

Norocoasa de Hannah, care niciodată nu lăsa să se ghicească asta, în spatele mutrei ei de pruna uscată! Cu toate acestea, ceva tot trebuie să fi mers prost.

— Şi cum rămâne cu banii? Dacă ea te alungă, cu ce o să-şi plătească chiria? Doar nu câştigă atât de mult cu scrisul ei.

— Ce chirie? se arătă el nedumerit.

La ce chirie s-o fi gândit el?

— Pentru apartamentul vostru.

El scutură din cap, mirat.

— Dar nu-i nici o chirie. Ea este proprietara clădirii. N-ai ştiut?

Cum putea Hannah să fie proprietara clădirii? Era imposibil. Doar dacă nu existau lucruri în legătură cu fiica ei pe care ea însăşi nu le cunoştea. Admitea că perioada de după moartea lui Sam fusese un dezastru. Ştia cât de mult rănise ea sentimentele lui Hannah, dar Marcus zicea că Hannah înţelegea şi ierta, iar când se căsătorise cu Viktor, şi când Rachel şi Marcus făcuseră şi ei acelaşi lucru, alcătuiseră o familie mare şi fericită.

S-o fi ajutat Marcus în taină pe Hannah? se întrebă. Era singura explicaţie posibilă. Când Hannah avea să-şi facă apariţia, ar fi preferabil pentru ea să prezinte o poveste a dracului de bună.

— Este cam târziu, Viktor. Mai bine ai pleca. Voi da eu de adevăr în problema asta. Treci pe aici pentru un cocktail în drumul tău către casă, ca să-ţi pot spune ce s-a întâmplat. Şi lasă, fii băiat cuminte. Hannah te iubeşte, indiferent ce zice ea acum. Dă-mi doar o şansă să discut cu ea şi să-i bag minţile în cap.

Se ridică să-l îmbrăţişeze, conştientă cât de zveltă şi tânără părea în noul ei taior „Christian Dior", cu părul pieptănat spre spate, după noua modă George Washington şi cu o fundă de catifea neagră legată la ceafă. Întârzie, moale, în braţele lui, exact cât să-i simtă reacţia. Fiica ei trebuia să fie într-adevăr nebună. Cum putea să alunge un bărbat ca ăsta?

Avea să afle curând. Mai precis, avea să afle cum era treaba cu casa aceea în care locuiau ei. Întotdeauna crezuse că Hannah era o nemernică vicleană. Vestea de acum constituia o dovadă. Întrebarea era de unde căpătase banii. Servitoarea irlandeză? Altă nemernică. O ingrată. Ameţindu-l pe Sam după tot ce făcuse Rachel pentru ea; aducând-o din Irlanda, dându-i un cămin minunat, şi uite cum o răsplătea mica ticăloasă! Rachel fusese mult prea încrezătoare. Oamenii profitau mereu de bunătatea ei. Habar n-avea ce urmărea acea Kathleen şi cum o mai chema până când cotrobăise prin lucrurile lui Sam şi găsise fotografii cu ei doi. Într-o barcă şi hrănind veveriţele din Central Park. La picnic, undeva la ţară, împreună cu Hannah şi un oarecare alt soldat în uniformă.

Tot atunci sosi Hannah cu Eleanor.

— Nana! Nana!

Plină de voioşie, fetiţa se smulse din mâna mamei sale şi alergă spre bunica ei:

— Prăjitură! Prăjitură!

Rachel o ridică în aer, fără a observa expresia furioasă de pe chipul lui Hannah.

— Ce-a căutat Viktor aici, mamă?

— Nu de faţă cu copilul. Vino, Eleanor, Nana are o surpriză pentru tine.

Hannah le urmă îndeaproape, în graba şi mânia ei călcând pe călcâiul pantofilor lui Rachel.

— Nici o prăjitură! Între mese nu se mănâncă!

— Stafide?

— Mamă, ţi-am pus o întrebare.

— Şi eu am o întrebare pentru tine, fata mea!

Se instalară în fotoliile de pânză de pe terasă, una în faţa celeilalte, în timp ce Eleanor se juca pe pardoseală, între ele.

— De unde ai avut bani să cumperi o casă? Şi eu care mă întrebam cum reuşeşti tu şi Viktor să vă plătiţi facturile!

— De când îţi faci griji pentru mine, mamă?

— Nu schimba vorba. Răspunde-mi la întrebare. Cum ai izbutit să cumperi o casă? Te-a ajutat Marcus? De la el ai banii?

— Marcus?

Gândul ca el să facă indiferent ce fără ştirea lui Rachel îi smulse un hohot de râs.

— Ei bine, atunci cine?

— Nu-i treaba ta. Şi nu te privesc nici soţul meu, nici căsnicia mea, nici divorţul meu. De-asta a venit, nu-i aşa? În legătură cu divorţul?

— Să luăm lucrurile pe rând. Îmi poţi spune tu, sau mă obligi să mă ostenesc să aflu singură.

După opt ani, ar fi fost o uşurare să-i măturisească şi să termine cu toată povestea. Ar fi un prilej în care Rachel n-ar refuza să discute despre Sam.

— Ei bine, Hannah. Aştept.

— Chiar vrei să ştii?

— Nu te mai eschiva.

— Nu crezi că am un drept la intimitate?

— Mă superi foarte rău.

Ticăloasa!

— O să fii şi mai mânioasă când îţi voi spune.

În timp ce adevărul i se apropia de buze, un brusc junghi de simpatie o împunse. Dar îi trecu la fel de iute.

— Bine, mămico. Ţine-te bine să nu leşini. Banii proveneau — de fapt, poţi să ştii acest lucru — proveneau de la Sam!

— Sam?

Răspunsul era atât de departe de explicaţia la care se aştepta Rachel, încât fu sincer mirată.

— Sam şi mai cum?

Reacţia mamei sale o iritâ pe Hannah mai mult decât putea suporta. Fu nevoită să se controleze serios pentru a nu o scutura pe Rachel până să-i clănţăne dinţii din gură. Reuşi totuşi să-i explice pe un ton liniştit, ca într-o conversaţie obişnuită:

— Ştii doar... Sam! Fratele meu! Ţi-l mai aminteşti?

Pe negândite, durerea acumulată de Hannah de-a lungul anilor explodă în hohote de plâns. Suferinţa ei i se transmise micuţei Eleanor, care izbucni în hohote asemănătoare, căţărându-se în poala ei.

— Mămico! Mămico!

Hannah auzise despre dispariţia culorii de pe faţa cuiva. Până acum, nu văzuse aşa ceva niciodată. Pielea lui Rachel se transformase într-un pergament. Pentru prima oară în viaţa ei, abia putu să vorbească.

— Ce tot spui acolo? Cum ar fi putut el să-ţi cumpere o clădire? A murit... Băiatul meu a *murit!*

Faţada de rafinament spilcuit se prăbuşi, lăsând să se vadă ravagiile durerii. Ca şi cum şi-ar fi dat seama de cruzimea sa faţă de propria-i fiică, stătea cu braţele rezemate fără vlagă pe reazemele scaunului.

— Îmi pare rău, Hannah. Atât de rău! Iartă-mă!

Având în jurul ei mânuţele dolofane ale copilului şi simţind trupuşorul dulce şi cald lipit de sânii ei, Hannah găsi resursele de calm cu care, în sfârşit, să-i povestească mamei ei despre asigurarea contractată de Sam.

— M-ai respins, mamă. Nu-mi vorbeai. Am fost şi eu tot atât de zguduită ca şi tine când am aflat. Am vrut să-ţi spun, dar tu nu suportai nici să mă vezi.

Vocea lui Rachel păru să emane dintr-o taină adâncă a amintirii.

— Nu trebuie să te porţi cu tact. Îmi amintesc cu precizie ce am spus. Ah, Hannah, te rog să mă ierţi! *Îmi pare atât de rău!* Mă vei putea ierta vreodată? (Îşi ridică privirile spre tavan.) Oare Sam mă poate ierta?

— Of, mamă!... Să-i ceri lui Sam să te ierte?

Râsul fu contagios. Suspinele lui Rachel se preschimbară în spasme de sughiţ care micuţei Eleanor i se părură caraghioase, şi în curând cele trei generaţii se agăţau una de cealaltă, luptându-se să-şi recapete suflul.

Întrebată fiind de unde ştia atâtea lucruri despre proprietăţile imobiliare pentru a face ea însăşi afaceri, Hannah recunoscu că întotdeauna ştiuse să tragă cu urechea. Învăţase o mulţime de lucruri ascultându-i pe Rachel şi pe Marcus. Ca în multe alte împrejurări cu care se confruntase în viaţă, se bazase pe bunul-simţ. Cu toate acestea, acum că secretul proprietăţilor ei în materie de case fusese deconspirat, voia să încredinţeze administrarea clădirii şi eventuala ei vânzare firmei „Salinko Realtors". Mai avea ea şi alte idei interesante de afaceri, dar acelea puteau aştepta.

Deoarece subiectul era deocamdată epuizat, îşi mâncară sandvişurile cu salată de ton, îşi băură cafeaua la gheaţă, şi o hrăniră pe Eleanor cu piure de cartofi, morcovi şi suc de mere.

— Ei, şi-acum, spune-mi ce-i cu Viktor. Bietul om m-a rugat literalmente în genunchi, Hannah. Mă implora...

— Este al dracului de priceput la asta, nu-i aşa, mamă?

— Mie mi s-a părut că era foarte sincer.

— A mimat sinceritatea. E-n stare să te roage să-i alegi cravata pe care ar trebui s-o poarte, făcându-te să crezi că fără tine nu s-ar descurca.

Rachel îşi învălui fiica într-o privire gânditoare.

— Mai este şi altceva, nu-i aşa? Ceva ce nu-mi spui?

— Nu fi caraghioasă!

— Ba este. Pot citi asta în ochii tăi.

Umplu din nou ceştile cu cafea rece ca gheaţa din carafa de argint aburită şi reuşi o imitaţie a lui Joan Crawford, oferindu-i lui Hannah platoul de argint pe care erau aranjate superb felurite fructe proaspete. Fiica ei o refuză în tăcere.

Rachel studie strugurii de parcă ar fi fost o sculptură şi alese un bob, ţinându-l ridicat spre a-l examina dacă nu prezintă cumva vreo pată, după care îl consumă din două muşcături delicate.

— Presupun că nu trebuie să te învinuiesc că ai păstrat secretul numai pentru tine. Noi două n-am fost prea apropiate, nu-i aşa?

— Întocmai.

Cuvintele lui Rachel se rostogoleau unul după altul, într-o rapidă revărsare a amintirilor.

— Am fost atât de mândră de tine în ziua în care ai absolvit liceul, şi ţin minte cum ne-am jurat să fim prietene. Dar pe urmă Sam a plecat...

— A murit, mămico. Sam n-a plecat. *A murit.* Şi tu ai spus... (Vocea îi tremura ca şi cum ar fi luptat să şi-o stăpânească.)... Şi tu ai spus: „De ce n-ai murit tu?" Te-am iertat, însă niciodată nu voi uita ce-ai spus.

Ochii lui Rachel se umplură de lacrimi. Oftă, de parcă i se rupea inima.

— Crezi că eu am uitat? Îţi închipui că nu mă gândesc la asta în fiecare zi a vieţii mele, dorind să-mi retrag vorbele de atunci? Vrând să fiu prietena ta, să fim cu adevărat două prietene care se iubesc mult una pe cealaltă şi se ajută reciproc când au vreun necaz? Vreau să fim prietene, Hannah.

— Ai mai spus asta cândva.

— Vreau să fim prietene acum. Doresc să fim o familie. Marcus şi cu mine, şi cu tine, şi cu Eleanor, şi cu Viktor. Nu înţelegi că noi suntem tot ce avem? Simţim nevoia unul de celălalt. Tu ai nevoie de Viktor. Fii sinceră. Încă îl mai iubeşti, nu-i aşa?

— Depinde ce înţelegi tu prin iubire.

— Bine, în regulă! Vasăzică, eu n-am urmat cursurile unui colegiu. Nu ştiu ce *înţeleg* prin iubire. Dă-mi voie să mă exprim altfel! Încă îl mai doreşti?

— Dacă vrei să ştii, mă gândesc demult să consult un psihiatru.

Exasperată, Rachel scuturâ din cap.

— Îţi vorbesc despre pat. Despre sex.

— Vrei adevărul?

Rachel aruncă o privire spre nepoata ei, care încerca să o îndoape cu un morcov pe păpuşa numită „Ann Zdrenţăroasa".

— Te rog, nu de faţă cu copilul.

Fără să vrea, Hannah izbucni în râs.

— Tot ce pot spune eu sunt banalităţi. Pământul se mişcă. Uneori, când făceam dragoste... dă-mi voie să mă corectez: când făceam dragoste, înainte de naşterea lui Eleanor, mă simţeam ca balerina din *Pantofii Roşii*. Odată ce începeam, eram incapabilă să mă opresc. Mă simţeam condusă, obligată... să continui, să continui, şi să continui până voi muri! Ştii ce vreau să spun?

— Am avut o iubire ca asta... cândva.

— Vrei să zici, tăticu'?

„Tăticu'". Rachel fu nevoită să se oprească şi să se gândească, înainte de a-şi da seama la cine se referea fiica ei.

— Nu, dragă. Îmi pare rău, dar trebuie să măturisesc că era altcineva. Prima mea iubire. A fost ucis în primul război mondial.

— Ah, mămico...

— Will Lawrence mi-a salvat viaţa însă nu şi-a putut-o salva pe a lui însuşi. Niciodată nu-l voi ierta pentru faptul de a şi-o fi luat.

— Asta nu-i cinstit!

— Viaţa nu-i cinstită! Tatăl tău m-a lăsat cu doi copii şi un maldăr de datorii cât Empire State Building. Am fi ajuns în stradă dacă nu era Marcus!

— Îl urăşti atât de mult?

— Ah, Hannah! Nu eu îl judec. Şi nici tu n-ar trebui să judeci pe altul. Gândeşte-te prin câte a trecut Viktor. Un evreu în Germania nazistă. Să sară dintr-un submarin, ştiind că putea fi lichidat! Utilizează-ţi creierul! Adună-i meritele şi pune-le în cumpănă cu lipsurile lui. Hai să începem cu dormitorul...

— Pentru Dumnezeu, mămico...!

— Este bun la pat?

Hannah îşi fulgeră mama cu privirea.

— Chiar vrei să ştii ce-a făcut? Înainte de naşterea lui Eleanor, îmi dădea să iau afrodisiace. Dintre cele primejdioase. Putea să mă omoare... pe mine şi pe copil! Aşa mi-a spus doctorul Levy!

— Păi ăla e ca o babă! L-am auzit vorbind. Îşi închipuie că trupul femeii este hărăzit pentru două lucruri: să aducă pe lume copii şi să-i desfete pe bărbaţi. Nimic despre vreo plăcere pentru noi! Priveşte lucrurile în felul acesta. Poate că Viktor a fost nesocotit, însă răspunde-mi: oare nu dorinţa de a-ţi face plăcere a fost motivul acţiunii lui?

Hannah fu nevoită să admită că aşa era. Trebuia să recunoască, de asemenea, că Viktor era un tată devotat şi minunat. Îi citea lui Eleanor în fiecare seară. O învăţa cântece. De câte ori era răcită, îi freca pieptişorul cu frecţie Vicks şi o hrănea cu supă, dându-i-o s-o soarbă cu paiul.

— Mai dă-i o şansă, Hannah.

Hannah scutură din cap cu vehemenţă. Mai era ceva, dar despre asta nu voia să vorbească.

Rachel luă mâna fiicei sale.

— Sunt îngrijorată din cauza ta. Pari epuizată de toate astea.

— N-am prea dormit, într-adevăr. Mă simţeam atât de singură cu problema mea.

— Era bine să fi venit la mine. Ştiu, ştiu, nu trebuie să-mi reaminteşti. Am fost o mamă îngrozitoare. Dar vreau să fiu prietena ta, dragă. Te rog, de acum înainte, destăinuie-te mie.

Hannah îşi sorbi restul de cafea rece şi, cu zâmbetul sfidător al unui copil, zdrobi între dinţi bucăţele de gheaţă. Amândouă îşi aminteau cum o avertizase Rachel că, dacă o să mănânce cuburi de gheaţă, i se vor strica dinţii.

— Încă nu am carii, mămico!

Hannah se ridică să plece.

— Mai bine-aş duce-o pe Eleanor acasă. E vremea să-şi facă somnul.

Copilul nu aşteptase. Se ghemuise cu Ann Zdrenţăroasa pe pardoseală şi dormea adânc.

— Ce privelişte frumoasă! suspină Rachel.

Mama şi bunica contemplau uimite minunea creată de Dumnezeu şi de natură.

— N-o trezi, Hannah. Lasă-mi-o mie pe toată după-amiaza.

— Nu se poate. Acum seamănă cu un îngeraş, dar când se trezeşte... ai auzit de teribila vârstă de doi ani?

— Îmi aduc aminte de tine la vârsta asta.

— Adevărat?

Hannah era sincer mirată. Amintirile ei din copilărie se rezumau la Will şi la Sam; nimic despre mama ei.

Rachel se simţi jignită.

— Bineînţeles că-mi amintesc! Erai adorabilă. Ţin minte cum îţi făceam rochiţele şi cum te luam la plimbare cu Sam, şi toată lumea vedea ce copii frumoşi aveam. Nu-ţi mai aduci aminte.

Hannah îşi îmbrăţişă mama.

— Sigur că-mi aduc aminte, mămico! minţi ea.

Această nouă faţetă a lui Rachel era prea preţioasă pentru a o lăsa să se piardă.

— Atunci ne-am înţeles. Uite-ţi pălăria. De ce te grăbeşti aşa? Eu o să telefonez imediat la birou şi o să-l informez pe Marcus că voi chiuli. Îmi iau după-amiaza liberă ca să stau acasă cu frumoasa mea nepoţică. În ceea ce te priveşte, fă-ţi un serviciu. Du-te acasă. Fă o baie cu spumă. Trage un pui de somn. Citeşte o revistă. Şi fă ceva cu părul tău!

Hannah ezită, ispitită de acea ofertă, fără măcar să se supere pentru atât de vechea ceartă în legătură cu părul ei.

— Fii cu ochii pe ea până sun eu la birou.

Singură în dormitor, Rachel dădu două telefoane. Unul la biroul ei şi celălalt la Viktor.

— Acum, mută-ţi fundul de aici, îi porunci fiicei sale.

Hannah şovăi încă o dată.

— Mămico...

— Afară! Ieşi afară de-aici în clipa asta!

— Voiam doar să-ţi spun cât de rău îmi pare... cu privire la Sam, adică...

Rachel îşi strânse în braţe fiica.

— Regret ce am spus. Sam a făcut ce trebuia să facă, ceea ce dorea el să facă. Mi-am pierdut fiul, însă mă bucur că încă o mai am pe fiica mea. Acum pleacă de-aici până nu-mi stric machiajul ochilor. Doar nu-ţi închipui că genele astea sunt naturale, nu-i aşa?

Când Hannah sosi acasă, Viktor o aştepta. Nu arogantul Viktor, cel atât de sigur de sine, cu flori şi cu şampanie, ci un Viktor solemn şi grav, cu lacrimi de implorare în ochi.

20

1956
JESSIE

Lumea era creată pentru iubire, dar nu şi pentru Hannah. În timp ce Grace Kelly se mărita cu prinţul Rainier, Margaret Truman cu Clifton Daniel, Barbara Hutton cu baronul von Cramm, Gregory Peck cu Véronique Passani şi Frank Sinatra înregistra *Love and Marriage*, Hannah îşi petrecu cea mai mare parte a anului luptând să obţină divorţul. Printre complicaţii se numărau subita dispariţie a lui Viktor, după ce îi fuseseră înmânate documentele de divorţ, şi ulterioara descoperire că el se făcuse nevăzut cu acţiuni ale firmei „Salinko Realtors" în valoare de câteva sute de mii de dolari.

Reconcilierea regizată de Rachel avusese efect îndeajuns de mult timp pentru ca Hannah să rămână din nou gravidă. În cinstea naşterii lui Jessie, Marcus, la îndemnurile soţiei sale, îl luase pe Viktor partener de afaceri.

— Un dar al cerurilor! declarase Rachel.

Datorită farmecului său şi faptului că stăpânea mai multe limbi străine, Viktor era ideal pentru a convinge societăţile europene să-şi instaleze sediile centrale americane în clădiri aparţinând lui Salinko.

— Totul e din vina mea! se ocăra acum Rachel pe ea însăşi. Ar fi trebuit să te las să mergi înainte cu divorţul.

— De ce n-ai făcut-o, mamă?

— Credeam că-l iubeai. Tot ce-mi doream era fericirea ta.

O, sigur că da, mămico, numai la mine te gândeai! Nu la cât de plăcut era să aibă un ginere frumos şi rafinat, care s-o încânte cu măguliri şi să dea distincţie firmei „Salinko Realtors". Să se ducă să se bată cu industriaşi francezi şi italieni, danezi şi suedezi, aflaţi la prima lor expansiune economică postbelică. Să fie prezentată cu un iz continental ca fiind „oh-ce-tânără" lui soacră şi Doamna Şefă, cu o înclinare spre afaceri pe care străinii păreau că o apreciază.

Pentru a fi cinstită cu mama sa, Hannah fu prima care recunoscu, cel puţin în sinea ei, că intervenţia acesteia pe lângă soţul

ei fusese începutul unei perioade de mai bine de un an de fericire conjugală. Poate teama lui de a fi azvârlit afară, în lumea cea crudă, îl îndemnase să se poarte bine. Revenirea la vechile lui obiceiuri începuse odată cu naşterea lui Jessie. Viktor dorise un băiat. Încercase să pară glumeţ când spusese în zeflemea:

— Sunt înconjurat de femei. Nevastă-mea, soacră-mea, micuţa Eleanor. Ajunge. De astă dată trebuie să am un fiu!

Nedreptăţii soartei i se adăugase faptul că noua fetiţă nu reuşise să repete frumuseţea surorii ei mai mari.

— Eşti sigură că asta-i fiica noastră? N-ar fi putut fi schimbată la naştere? Nu seamănă deloc cu Eleanor!

Sarcasmul avusese un efect ciudat asupra lui Hannah. Mai mult o întristase decât s-o mânie. Deşi ştia că posedă vocabularul de invective necesar pentru a-l jupui de viu, nu îi venea să depăşească limitele. Ştia în legătură cu el lucruri pe care el uitase probabil că le cunoştea. Lucruri pe care Hannah preferase să le uite după ce se împăcaseră şi îşi reluaseră căsnicia. Lucruri pe care fusese pe punctul de a i le spune lui Rachel în după-amiaza aceea, când mama ei o îndemnase să se răzgândească în privinţa divorţului.

Ştia că el este un mincinos, un spion nazist şi un antisemit. Descoperise asta într-un mod foarte simplu. Îi spusese el. La început, ea nu fusese sigură că înţelege bine ce zicea el. În primele luni ale căsniciei lor, obiceiul lui era să păstreze o carafă cu coniac pe noptiera de lângă el. Intensitatea cu care făceau dragoste o lăsa vlăguită, agăţându-se de el, plutind într-o ceaţă erotică, în timp ce el sorbea băutura şi vorbea în şoaptă. Glasul lui o liniştea. Nu dăduse atenţie cuvintelor lui până în noaptea în care tonul vocii lui devenise certăreţ.

El părea să nu fie conştient de prezenţa ei acolo. Era ca nebunii de pe stradă sau din metrou, care-şi strigă indignarea faţă de stupiditatea soartei:

— Nebuni şi idioţi. Toţi, nişte idioţi!

Ea se agitase.

— Hannah?

Se prefăcuse că doarme.

— Ah, *Schatzie!*

Îi sărutase părul şi o trăsese mai aproape de el. Glasul îi devenea tot mai lăcrimos pe măsură ce ea auzea tot mai des zgomotul carafei duse la buze şi sorbiturile prelungindu-se tot mai mult. Se străduise să respire într-un mod constant, încercând

totodată să-şi înlăture din minte păienjenişul erotic. Tirada lui devenise un amestec de germană şi engleză dar, treptat, adevărul ieşise la iveală.

Din câte putuse înţelege ea, Hitler fusese cel mai mare prost cu putinţă. Evreii din Germania i-ar fi sprijinit politica, dacă el n-ar fi fost atât de idiot încât să se întoarcă asupra lor. Mai ales evreii bogaţi, ca rudele lui Viktor, evreii care se asimilaseră, evreii care se simţeau superiori plevei şi ţăranilor.

— Rasa superioară? Evreii *sunt* rasa superioară! Împreună, *mein Führer,* împreună am fi putut conduce lumea!

Îi dispreţuia pe evreii care nu reuşiseră să înţeleagă ce avea să li se întâmple, care se lăsaseră păcăliţi şi intraseră mărşăluind în crematorii.

— Cântând „Hatikvah". Martiri pentru ce? „Hatikvah"!

Vocea îi scârţâia în timp ce cânta în bătaie de joc.

— *Ha-a-tik-vah, shee-not-al-pa-yeeni...*

„Nebuni şi idioţi" era tema predominantă. Oficialităţile care nu-i observaseră documentele falsificate. Cei de la cartierul general naval din Bremerhaven, cărora el le oferise planul lui de a face spionaj pentru Patrie. Le spusese că engleza lui e perfectă — ceea ce era adevărat; în tinereţe locuise la New York şi cunoştea ca-n palmă coasta de mijloc de Atlanticului — ceea ce era o minciună. Avea cunoştinţă despre submarinele germane ce lăsau pe ţărmurile americane sabotori, care erau cu toţii prinşi.

— Eu voi fi prea inteligent pentru aşa ceva. Mă voi lăsa capturat şi dus la serviciile de securitate americane şi mă voi oferi să lucrez pentru ei.

Un plan bun. Un plan perfect. Germania avea să învingă, iar el avea să fie unul din conducătorii ocupaţiei germane. Locuind în New York!

Planul i se năruise cu câteva minute înainte de a fi fost trimis la mal într-o barcă de salvare din cauciuc. Pe submarin era foarte cald. El moţăia în hamacul lui, doar cu chiloţii pe el, aşteptând ultima clipă posibilă în care să-şi pună pantalonii de pânză şi maioul care constituiau deghizarea, când deodată se pomenise răsturnat pe punte.

— *Juden*[1]!

[1] *Juden* (lb. germ.) = Evreule! (n.t.)

Un marinar tânăr, care-l simpatiza pe Viktor, se folosise de prilej pentru a-i şopti câteva cuvinte de rămas bun. O mângâiere necerută şi totul fusese dat în vileag datorită circumciziei lui. Dezbrăcat în pielea goală şi înconjurat de un echipaj furios, Viktor simţise cum nava se ridica la suprafaţă, văzuse chepengul deschis şi efectuase saltul spre libertate.

Hannah zăcuse nemişcată, în timp ce Viktor continua să bolborosească.

— Şi când mi-ai dat ţigara aia, am înţeles că Dumnezeu era bun. Dumnezeu? Fără îndoială, cred în Dumnezeu, după toate câte le-a făcut pentru mine.

În timp ce ei priveau de pe mal, o navă de patrulare americană lovise submarinul. Cu excepţia lui Viktor, nu existaseră supravieţuitori. Nimeni nu putea spune adevărata poveste.

— Am greşit, spusese Rachel când se descoperise delapidarea. Ar fi trebuit să te las să divorţezi de el atunci când ai vrut tu.

Nu cunoşti nici jumătate din adevăr, mămico! Delapidarea era oricum ceva destul de rău. Hannah avea să păstreze secret restul poveştii lui Viktor până în ziua morţii ei. A-l da şi mai mult în vileag ar fi însemnat să pericliteze firma „Salinko Realtors", vinovată de a-l fi angajat, şi ar fi aruncat o umbră asupra celor două fetiţe.

Detectivul la care apelase Marcus îl găsise locuind la „Waldorf-Astoria". Înscris sub propriul său nume. Şi care-i fusese explicaţia arogantă?

— Mi-am părăsit soţia. Să nu-mi spui că în America asta e o crimă!

Marcus şi Rachel se întâlniseră cu el în secret. „Salinko Realtors" era pe punctul de a fuziona cu o importantă societate de construcţii şi dezvoltare şi în curând avea să devină o întreprindere publică. Nu puteau îngădui ca o umbră de scandal sau de incorectitudine să răstoarne căruţa. Înţelegerea la care ajunseseră era următoarea: Viktor putea să păstreze fondurile pe care le transferase într-un cont secret la o bancă din Elveţia. Salinko avea să-i plătească un onorariu anual pentru „servicii efectuate". Viktor nu va contesta divorţul şi nici nu va încerca în vreun fel să se vadă sau să comunice cu Hannah sau cu fetele.

La întrevederea lor finală, când se semnase acordul, Rachel îi spusese lui Marcus s-o aştepte în maşină. Voia să rămână câteva clipe singură cu acela care în curând avea să devină ex-ginerele ei.

— Ce vei face acum?

— Mă voi înapoia în Europa, căreia îi aparţin.

— Eu nu te înţeleg, Viktor. Ai fi putut avea totul chiar aici.

El pocnise din călcâie şi se înclinase, ridicându-i mâna la buze.

— Ştiu.

Ticălosul! Obrajii i se împurpuraseră şi plecase în grabă. Ea şi Marcus întârziaseră deja la întâlnirea cu medicul lui. Până acum, nimeni nu putuse descoperi cauza durerilor de cap care-l chinuiau şi a agitaţiei sale. Era un bărbat încă tânăr, având toate motivele să trăiască. Bani, succes, respect din partea societăţii pentru filantropia lui, un cămin frumos, o soţie superbă. Şi atunci, de ce nu putea să doarmă şi ce îl făcuse să izbucnească în lacrimi şi să se agaţe de Rachel, când ea îl găsise pe terasă, ameninţând să sară peste balustradă?

Latura pozitivă a lucrurilor era că Hannah părea sincer uşurată că scăpase de Viktor. Vânduse încă un articol şi lucra la un roman, cu ambiţia renăscută. O întâlnire întâmplătoare în Central Park avu ca urmare pentru Eleanor câteva probe fotografice ca model. Prietena din copilărie a lui Hannah, Cecily Greenberg, era acum căsătorită şi soţul ei ocupa o funcţie de conducere, ca expert în publicitate.

Micuţa Eleanor era întocmai ce voia el pentru o nouă campanie de lansare pe piaţă a unor cereale.

— Este superbă. Ai un impresar?

— Dar nu are nici măcar patru ani!

— Shirley Temple avea doi.

Amândouă deveniră conştiente de prezenţa micuţei Jessie, care trăgea de pardesiul lui Cecily.

— Eu am doi ani!

Încruntată, Cecily se aplecă spre ea.

— Doi! Tu ai prea mulţi! Fiica ta are suficientă personalitate pentru amândouă.

Cu toate acestea, Eleanor era cea fotogenică. Toţi cei de la agenţie erau de acord că fetiţa angelică ale cărei gene dese îi aruncau pe obraji o umbră dulce, catifelată, era o artistă înnăscută.

— Păcat că sora ei are o înfăţişare atât de comună, comentă fotograful, respectându-şi reputaţia de a privi modelele ca pe nişte fripturi.

— Cum îndrăzneşti să răneşti sentimentele copilului meu?! şuieră Hannah printre dinţi.

Dacă Jessie auzise remarca, nu dădu semne că ar fi deranjat-o. O adora pe sora ei mai mare şi părea să fie cea la care se uita Eleanor, între două poze, pentru a primi încurajări. Pentru Hannah, fiicele ei constituiau o permanentă sursă de uimire şi de încântare. Indiferent ce ar fi făcut Viktor, ea tot îi era recunoscătoare pentru minunatele sale fete. Fiind scrupulos de cinstită recunoştea că, dacă nu l-ar fi primit înapoi, n-ar fi existat nici o Jessie!

— S-ar putea să fie o închipuire din partea mea, i se destăinui ea lui Ruth Levy. Dar îmi urmăream fetele cum joacă şah şi — jur pe Dumnezeu! — Jessie o lăsa pe Eleanor să câştige! Bănuiesc că niciodată nu vom avea de ce să ne facem griji în privinţa ei.

În calitatea ei de cea mai veche prietenă a mamei lui Hannah, Ruth era ca un membru al familiei.

— Cel în legătură cu care trebuie să ne facem griji este Marcus.

21

1968
ELEANOR

După îndeplinirea formalităţilor de politeţe, neurologul îi prezentă lui Rachel rezumatul multelor săptămâni în cursul cărora se efectuaseră cele mai recente serii de teste şi analize. Marcus încă mai era într-o excelentă formă fizică, ţinându-se uimitor de bine pentru un bărbat de vârsta lui. Asta fiind situaţia, pentru ce nu putea el să doarmă şi să mănânce? Ce-l făcea s-o ia razna şi să acuze de prostie şi necinste persoane în care avea încredere? Şi ce era cu pierderea memoriei şi cu crizele de plâns? Vreme de peste zece ani încercase toate medicaţiile şi toate terapiile cunoscute. Se părea că nimic nu-l ajuta.

Să fi fost vreo alergie ciudată? O tumoare cerebrală? Cât despre doctorii ăştia experţi, tot ce erau în stare să facă erau teste şi iar teste. Îi telefonase doctorului Levy la Boca Raton, unde se retrăsese împreună cu Ruth. Lui, simptomele i se păreau că indică o depresiune nervoasă.

— Depresiune?

În legătură cu ce ar fi putut Marcus să fie depresiv? Avea tot ce-şi poate dori cineva. Succes. Respect. Un cămin bine gospodărit. O soţie care-l iubea şi se îngrijea de nevoile lui. Două nepoate care îl adorau, umplând rafturile din biroul lui cu fotografii înrămate ce constituiau documente ale transformării lor în tinere femei.

Să fi putut trădarea lui Viktor să provoace o asemenea prăbuşire? Marcus pusese la inimă rolul lui de tată vitreg al lui Hannah şi primise o lovitură ca urmare a faptului că-l introdusese în afacere pe „ginerele" lui. Viktor se dovedise a fi un ingrat — mai rău decât un ingrat, un hoţ viclean, care ar fi trebuit să fie trimis la închisoare, să facă saci poştali pentru tot restul vieţii lui. Dar asta se întâmplase cu mulţi ani în urmă. Trecuseră peste pierdere, Hannah era mai fericită fără el, iar Eleanor şi Jessie se dezvoltau minunat, aşa că atâta pagubă-n ciuperci.

— Depresiune? repetă Rachel. Ca un caz grav de nostalgie?

— Mă tem că este mai serios decât atâta, spuse doctorul Levy. Din câte putem stabili, soţul tău suferă de un sindrom afectiv organic, cunoscut în mod obişnuit sub denumirea de „manie depresivă".

Oare se lua ca herpesul sau sifilisul? Îi era ruşine să întrebe. Ar fi sunat ca şi cum nu s-ar fi gândit decât la ea însăşi. Ei bine, dar trebuia să se gândească la ea însăşi, nu-i aşa? Cine altul să se ocupe de „Salinko Realtors"? Cine altul se mutase în biroul mare, de pe colţ, al soţului ei şi preluase operaţiunile cotidiene, neţinând seama de sprâncenele înălţate şi de împotrivirea obraznică faţă de deciziile ei?

Poate că personalul nu gândea aşa, dar Rachel ştia mai multe despre proprietăţile imobiliare decât ei toţi puşi la un loc. Puteau mult şi bine să rânjească ironic în spatele ei şi s-o desconsidere, ca fiind doar soţia şefului, gătită cu perle şi blănuri şi perfect coafată. Dar aveau să vadă ei! Aproape patruzeci de ani petrecuţi ca amantă a lui Marcus şi apoi ca soţie a lui îi dăduseră o excelentă cunoştere în domeniul construcţiilor şi proprietăţilor imobiliare din New York City. La acestea se adăuga un talent dăruit de Dumnezeu pentru însuşirea esenţei regulamentelor tot mai complexe care năpăstuiau această industrie.

Trecuse ceva timp de când cumpărase pe tăcute locuinţe ieftine şi ateliere în Lower East Side şi în „Mica Italie". Posibilităţile populării şi dezvoltării pe scară largă erau tot mai evidente. Salinko era un pitic în comparaţie cu giganţi ca Helmsley şi Durat şi Tisch din centrul oraşului. Fabricile abandonate şi atelierele de industrie uşoară de la periferie erau construite solid, podelele erau îndeajuns de zdravene ca să susţină maşinile grele ce fuseseră demontate de mult. Locuinţele aveau nevoie să fie golite şi reconstruite, dinăuntru înafară, sau demolate cu buldozerul şi înlocuite cu apartamente moderne. Şmecheria consta în faptul că puteau fi obţinute pe mai nimica. Sub umbrela lui Salinko, Rachel crease mai multe societăţi colaterale, cu scopul de a achiziţiona proprietăţi fără a atrage atenţia.

Se întreba ce ar spune Becky Lodz sau ticălosul acela de Mo Schweitzer de transformarea vechiului cartier Lower East Side în luxosul East Village şi a zonei din jurul „Micii Italii" în Soho. O idee atât de strălucită, încât ar fi vrut să se gândească la asta ea însăşi. Inspirându-se după cartierul sărac din Londra şi atribuindu-i pur şi simplu denumirea zonei din sudul străzii Houston!

„Banii nu contau", declară ea echipei de medici.

— Vreau să-l faceţi bine.

Ei trecură în revistă posibilităţile oferite de noile medicamente antidepresive combinate cu psihoterapia.

— Medicaţie zilnică. Există ceva care se numeşte litiu şi a dat unele rezultate uimitoare. Şi, bineînţeles, şedinţele zilnice cu terapeutul, eventual sub hipnoză.

Sărmanul ei drag! Rachel se agăţă cu încăpăţânare de convingerea că nu era nimic grav. Ce-i trebuia lui era o vacanţă prelungită. Pescuit pe mare, la apă adâncă. În golf la St. Andrews. Discutaseră despre Scoţia, dar mereu survenea câte ceva.

Să fi fost prea târziu? Oare sanatoriul din Connecticut înrăutăţea lucrurile, convingându-l că se ţionise cu adevărat? Modul de comportare al lui Rachel fusese întotdeauna de a rămâne calmă în toate împrejurările, dar acum nu-şi putea opri tremurul mâinilor.

Medicii o priveau cu compasiune. Unul dintre ei vorbi sincer:

— Principala îngrijorare a soţului dumitale este să nu te dezamăgească. Principala sa motivaţie pentru a se însănătoşi este să fie alături de dumneata. Te asigur că terapeutul la care mă gândesc este cel mai bun în domeniu.

Marcus dormi în maşina condusă de şofer tot drumul până în Connecticut, sau poate se prefăcu că doarme, pentru a evita conversaţia. Ţinea strâns mâna lui Rachel, încleştându-şi mai tare degetele când ea îşi schimba poziţia şi încerca să se relaxeze pe spaţioasa banchetă din spate.

Hilldale era întocmai aşa cum îi fusese descris, o clădire victoriană în ruine, înălţată în mijlocul a zece acri de grădini şi pajişti, cu un bazin de înot şi o pistă pentru alergări sau mers cu bicicleta. Scena de care se temea ea nu avu loc. Directorul sanatoriului veni spre maşină, să le ureze bun-sosit. Rachel fusese sfătuită să-şi ia rămas bun acolo, nu să-l însoţească pe Marcus înăuntru. Soţul ei o sărută la despărţire şi dispăru în interiorul casei, fără a mai întoarce capul. Din nu se ştie ce motiv, îi aminti lui Rachel de ziua de mult trecută când ea şi Sam o conduseseră pe Hannah într-o tabără de copii. Alţii plângeau şi se agăţau de părinţii lor — nu şi Hannah. Ţinând sub braţ cutia cu alune prăjite şi nuci în zahăr ars pe care i-o cumpărase Sam, se îndepărtase de maşina lui Marcus fără nici o fluturare din mână sau o sărutare de rămas-bun. La adunarea ce avusese loc ulterior în tabără, instructorul îi spusese că, dintre toţi copiii pe care-i avusese vreodată în tabără, Hannah fusese singura care nu suferise de dor de casă.

Când se înapoiase din Connecticut, mulţumită deocamdată că Marcus se afla pe mâini bune, îşi îndreptă gândurile spre seara ce-o aştepta. Eleanor era una dintre concurentele ce luau parte la concursul „Frumoasele Nou-venite" sponsorizat de revista *Seventeen* şi de „Agenţia de fotomodele", toate încasările fiind destinate copiilor neajutoraţi. Nu că ar fi avut vreo prejudecată, dar în mintea lui Rachel nu exista nici o îndoială că Eleanor avea să fie câştigătoarea titlului.

La cei şaisprezece ani ai săi, frumuseţea fetei avea prospeţimea unei piersici perfecte. Trăsăturile şi coloritul ei erau o revărsare a darurilor naturii în cea mai generoasă şi inspirată formă a lor. Sfiiciunea fiindu-i directă proporţională cu înfăţişarea, Eleanor fusese foarte necăjită când Jessie, fanatica aparatului de fotografiat, trimisese poza ei lui Eileen Ford. Cariera ei de model începuse în mod accidental. Se juca fericită cu rulouri de hârtie igienică, mânca cereale cu mâinile şi ţopăia voioasă într-un ţarc, până când crescuse destul de mare ca să devină conştientă de aparatele de fotografiat şi de fâpturile care o dominau, dându-i ordine.

Nu fuseseră istericale. Eleanor nu era îndeajuns de temperamentală pentru a avea istericale. Se pierdea pur şi simplu de timiditate, încercând să placă dar total incapabilă să se relaxeze. Hannah se simţise sincer uşurată. Nu-i convenea prea mult să fie mama unei mici vedete, târându-şi copilul la audiţii şi vizionări. Ceilalţi o revoltau cu farmecul lor agresiv; mamele erau şi mai rele. Pe de altă parte, Rachel fusese profund dezamăgită: „Eleanor putea fi o altă Shirley Temple, o altă Elizabeth Taylor, o altă Nathalie Wood", insista ea.

— Nu, mamă. Nu vrea să fie actriţă! Se teme şi de umbra ei.

Nu ca Jessie. Lui Jessie nu-i era frică de nimic.

— Mare păcat că nu este tot atât de drăguţă ca Eleanor, spunea deseori Rachel, până când Hannah o pofti pe mama ei să-şi ţină gura.

— Păi este adevărat, nu-i aşa? Jessie ştie că-i adevărat, nu, dragă? Nu se supără câtuşi de puţin, nu-i aşa? Jessie o să se descurce foarte bine. Are capul bine prins pe umeri. Este al dracului de isteaţă. Nu va avea nevoie de un soţ care să aibă grijă de ea. Aşa cum se prezintă lucrurile, va avea singură grijă atât de ea cât şi de Eleanor.

Prezicerea lui Rachel se dovedi a fi corectă. Pe măsură ce surorile creşteau, Jessie devenea protectoarea. Când secţia de teatru a liceului îi încredinţă lui Eleanor rolul lui Madge, frumoasa provincială din piesa *Picnic* a lui William Inge, Jessie ceru cu neobrăzare rolul lui Millie, sora mai mică şi mai urâtă. Jocul lui Eleanor fu inaudibil şi ţeapăn ca o scândură. Dacă n-ar fi fost sora ei, Eleanor n-ar fi fost niciodată în stare să iasă din culise. Pentru spectatori nu contase. Ea lumină scena cu o dulce strălucire care îi ridică în picioare, aplaudând frenetic.

Necazul era că laudele şi adulaţia o speriau. De fiecare dată când trebuia să apară într-o piesă avea greţuri şi se simţea îngrozitor de rău. Mândria lui Rachel pentru succesele nepoatei sale era copleşitoare. Fata nu îndrăznea să-şi dezamăgească bunica, a cărei admiraţie nu avea margini, şi nici nu avea curaj să-i mărturisească lui Hannah cum se simţea în realitate.

Când însăşi Eileen Ford telefonă să-i spună cât de impresionată era de fotografiile lui Eleanor făcute de Jessie, se întâmplase ca Rachel să fie acolo şi imediat pusese bazele carierei fetei ca model al firmei „Ford".

O însoţi pe Eleanor în biroul doamnei Ford şi se declară mulţumită de integritatea şi capacitatea profesională a acesteia. „Timiditatea lui Eleanor putea fi transformată într-un avantaj", spusese Rachel. Era ceva înduioşător şi-i făcea pe oameni să se simtă proteguitori — o calitate care avea s-o deosebească faţă de altele.

Toate acestea se petrecuseră cu câteva săptămâni mai înainte. Între timp, Eleanor învăţase cum să meargă, cum să se fardeze şi cum să-şi schimbe îmbrăcămintea în câteva secunde fără să-şi strice coafura. În seara asta, în marea sală de bal de la „Waldorf Astoria", avea să apară pe scenă, pentru prima oară în faţa unei mari asistenţe.

De la sanatoriu, Rachel ajunse acasă exact la timp cât să se schimbe şi să-i telefoneze lui Hannah.

— Plec în cinci minute. Să fii jos.

Traficul era întotdeauna dificil la ora aceea a serii.

— Noi nu mergem, replică Hannah pe un ton categoric.

— Ce vrei să spui că *nu mergeţi?* O lăsaţi pe Eleanor să intre pe scenă şi să nu ne găsească acolo?

— Eleanor este în camera ei.

— Staţi aşa. Vin imediat la voi.

Incapabilă să-i ţină piept bunicii sale, Eleanor şedea tăcută în limuzină, ţinând strâns mâna lui Jessie. Atmosfera generală de emoţie din zona în care se îmbrăcau concurentele păru să-i restabilească încrederea în sine.

— Nu vă faceţi griji. O să fiu grozavă! spuse ea în şoaptă.

Fu mai mult decât grozavă. La fiecare categorie de modă prezentată, Eleanor fu în fruntea clasamentului. „Îmbrăcăminte de sport". „Înapoi-la-şcoală". „Prima slujbă". „Prima întâlnire". „Bucuria vacanţei". Indiferent ce purta, oricare ar fi fost contextul, sala de bal fremăta de fiecare dată când apărea ea.

În cele din urmă sosi momentul aşteptat de toată lumea. Cu concurentele adunate pe scenă într-o nelinişte nervoasă, editorul revistei *Seventeen* anunţă cine era câştigătoarea.

— Cea Mai Frumoasă Nou-Venită pentru 1986 este... Eleanor Lawrence, din New York City!

Aşa cum se obişnuia în astfel de ocazii, spiritul sportiv le obliga pe cele care pierduseră concursul s-o copleşească pe câştigătoare cu îmbrăţişări şi sărutări de felicitare, în timp ce o împingeau să-şi ia locul potrivit pentru a-şi primi marele premiu.

Eleanor stătea în picioare, paralizată de frică şi tremurând, cu faţa crispată, albă ca varul, semănând — aşa cum avea să spună mai târziu mama ei — cu Jeanne d'Arc gata să fie arsă pe rug.

În vreme ce aplauzele creşteau în intensitate şi se auzeau glasuri strigându-i să păşească mai în faţă, ea tremura în mod vizibil de frică şi privea înspăimântată în jos, căutând o cale de scăpare. Unul dintre organizatori se repezi lângă ea şi-i luă braţul în mod curtenitor, făcând vesel cu ochiul către asistenţă, ca pentru a-i explica starea emoţională a tinerei fete.

Deodată, Eleanor se smulse de la braţul lui şi începu să alerge mai întâi într-o parte, apoi într-alta, ca un animal prins în cursă. Pe obraji îi şiroiau lacrimi.

— Îmi pare rău! Sincer îmi pare rău! repeta întruna.

Hannah sări în picioare şi îşi croi drum cu forţa spre scenă. Eleanor o văzu şi, în graba de a ajunge la ea, se împiedică şi căzu. Toţi se arătară extrem de înţelegători. Pahare cu apă, comprese reci confecţionate rapid cu cuburi de gheaţă şi şerveţele de masă, săruri mirositoare şi urări de bine le însoţiră până reuşiră să se refugieze în maşina lui Rachel.

— Iartă-mă! suspina Eleanor.

Hannah mângâia părul fiicei sale.

— Tu eşti cea care trebuie să mă ierţi. Niciodată n-ar fi trebuit să las să se întâmple asta. (Chipul i se întristă în timp ce, în întuneric, căuta ochii mamei sale.) Datoria unei mame este să-şi apere copiii.

A doua zi de dimineaţă, Eleanor încă mai dormea, Jessie plecase la şcoală, iar Hannah preparase un ibric cu cafea tare şi tocmai se pregătea să deschidă ziarul, când sună telefonul.

— Tu eşti, Hannah? Ţi-aş recunoaşte glasul oriunde.

— Viktor? (Şi ea i-ar fi recunoscut vocea în orice împrejurare. Încă mai avea strania putere de a o înfierbânta.) Ce doreşti?

Viktor se afla la New York, venit de la München într-una din frecventele lui călătorii de afaceri.

— Ştiu că am fost de acord să stau în afara vieţii voastre, a ta şi a fetelor. Dar tocmai am citit despre ce i s-a întâmplat lui Eleanor...

În ziar? Peste o clipă ar fi văzut ea însăşi. Unii dintre fotografii ce se ocupaseră de evenimentul din seara trecută făcuse o serie de poze ce ilustrau triumful şi căderea lui Eleanor.

— În pagina treizeci şi şase. Vai, Dumnezeule!

Expresia îngrozită a fiicei sale avea s-o urmărească toată viaţa. Cum de putuse îngădui să i se întâmple asta copilului ei?

— Se simte bine?

— Doarme.

— Pot fi de folos cu ceva?

Numai retroactiv, gândi ea cu amărăciune. Dacă el ar fi fost omul care-şi închipuise ea că era, nu ar fi fost nevoită să-şi crească fiicele de una singură. Ar fi existat un soţ, fără a mai vorbi despre un iubit şi un tată, cu care să-şi împartă viaţa.

— Eleanor se va descurca, Viktor.

— Văd că ea nu foloseşte numele meu de familie.

Ştia şi el tot atât de bine ca şi Hannah că asta făcea parte din înţelegerea de divorţ. Ea revenise la a fi Hannah Lawrence şi schimbase în mod legal şi numele fetelor.

— Eleanor este totuşi fiica mea — fiica noastră — şi tot aşa şi Jessie. Jessie a noastră. Te rog, Hannah! Ascultă-mă! Trebuie să-ţi spun ceva important.

Ea ştia ce avea să urmeze. Viktor voia să-şi vadă fiicele.

— Sunt şi eu o parte din ele, în aceeaşi măsură ca şi tine.

Logica lui era în mod clar falsă; cu toate acestea, ea şovăi. De la divorţ încoace se întâmplaseră multe. Aşa cum s-ar fi exprimat

Kathleen, el îşi adunase cioburile demnităţii sale sfărâmate, devenind un cetăţean serios şi un exportator de succes în domeniul aparatelor de fotografiat şi al binoclurilor de fabricaţie germană. Spre lauda lui, cu câţiva ani în urmă îi scrisese lui Marcus să înceteze plata alocaţiei lui lunare — cum o numea el — şi să depună banii aceia în contul fetelor.

— Te rog, Hannah. Te implor!

Mintea îţi poate juca renghiuri urâte. Fără a-şi putea explica de ce, Hannah îşi aminti de o carte pe care i-o arătase Sam pe vremea când era mică şi în legătură cu care o pusese să jure că va păstra secretul. Era o carte mică şi groasă, cu fotografii reprezentând un bărbat şi o femeie îmbrăţişându-se. Când o ţineai într-o anumită poziţie şi-i răsfoiai rapid filele, fotogafiile păreau că se mişcă.

A răsfoi paginile vieţii ei cu Viktor constituia un experiment de memorie selectivă. Tandreţea aruncă asupra bunului-simţ vălul trandafiriu şi strălucitor.

— Ce părere ai dacă aş veni la cină? Deseară?

Faptul că nu numai că-l va vedea pe Viktor, dar şi că Rachel avea să aibă un atac de furie când va afla, îi trezi în mod sensibil curajul.

22

1968
VIKTOR

Hannah trăsese în jos jaluzelele din camera lui Eleanor, pentru a nu îngădui luminii zorilor s-o trezească. *Fetiţa mea dulce.* Afurisită fie cariera de model! Nu avea de gând s-o mai expună vreodată pe fiica ei acestui soi de solicitare psihică. Blestemată fie şi Rachel! Care ocărâse ca o precupeaţă în maşina ce le ducea spre casă. *Eleanor n-a vomitat dinadins pe preţioasa ta tapiţerie, mămico!*

În seara din ajun, oricine putea să vadă că Eleanor era îngrozită. Alte fete de vârsta ei erau încântate să fie prezentate în fel şi chip şi complimentate pentru înfăţişarea lor. Lui Eleanor, acest lucru îi displăcea profund. Se crispa dacă vreo persoană de pe stradă îi spunea că îi părea o figură cunoscută şi întreba dacă nu cumva apăruse la televizor. Băieţii o făceau să tremure. Când îi vorbeau, ea îngheţa, neştiind ce să spună şi invidiindu-le pe alte fete pentru uşurinţa cu care glumeau. Odată, în spălătorul de la şcoală, le auzise pe două fete, despre care ea credea că-i sunt prietene, declarând în deplin acord că Eleanor era cu nasul pe sus şi încrezută şi că nu le plăcea tupeul ei.

— Speriată? bombănise Rachel. De ce să te sperii? De celebritate? De avere? De a face cunoştinţă cu oameni interesanţi? Orice fată şi-ar da şi măselele de minte pentru un asemenea prilej. Tu aşa ai face, nu-i aşa, Jessie?

Jessie cea isteaţă, la paisprezece-ani-mergând-pe-cincisprezece, era prea inteligentă pentru a se lăsa atrasă de manevra *divide et impera* a bunicii sale.

— Ce sunt acelea măsele de minte? Măsele care au minte sau o minte care are măsele?

Lui Hannah îi venea s-o sărute, dar era prea ocupată să ţină aplecat capul lui Eleanor şi să-i maseze ceafa.

— Mămico!

Se făcuse amiază când verifică pentru a nu ştiu câta oară camera fiicei sale. Trebuie să fi trecut de ora două spre ziuă când Eleanor adormise în fine. Odihna prelungită îi fusese de ajutor. Ridicându-se în pat, cu părul lung ciufulit şi cu tenul strălucitor, întinse spre Hannah braţele ca de copil.

— Mămico! Cât e ceasul? O să întârzii la şcoală.

— Linişteşte-te. Am telefonat să le spun că eşti bolnavă.

— Dar sunt notată ca având o prezenţă foarte bună!

În fiecare an elevii cu prezenţă foarte bună primeau o medalie.

— Ţi-a fost rău. Nu puteai evita asta, nu-i aşa?

Stând în faţa unui ceai slab cu pâine prăjită, Eleanor izbucni în lacrimi.

— Îmi e atât de ruşine! Bunica e supărată pe mine?

Supărată? Nu, fiica mea dragă, supărată nu e cuvântul potrivit. Cuvântul care ar putea descrie violenţa furiei ce-o cuprinsese pe Rachel de cum o prinsese pe Hannah la telefon. Un taur din arenă ar fi scheunat de teamă în faţa mâniei ei dezlănţuite. Dacă s-ar fi confruntat cu Rachel, membrii unei bande de răufăcători de pe stradă şi-ar fi azvârlit pistoalele şi şi-ar fi transformat terenurile în grădini de legume. Din punctul de vedere al lui Rachel, Eleanor îşi bătuse joc de concursul ei de frumuseţe şi-şi distrusese marea şansă dinadins, aducând totdată ruşinea asupra familiei sale şi în special asupra lui Rachel, care intenţionase să dea noului teren de joacă înfiinţat de ea şi de Marcus denumirea de „Grădina secretă a lui Eleanor".

Ca de obicei, întregul episod nenorocit avusese loc din vina lui Hannah. Ea nu ştia cum să-şi crească fetele şi — dacă Rachel tot deschisese vorba — nu ştia nici cum să facă o lungă listă de alte lucruri.

— Supărată pe tine? Cum ar putea fi supărat cineva pe tine, scumpo? Bunica a fost puţin dezamăgită, atâta tot. Se gândea cât de mult ţi-ar fi plăcut să pozezi pentru fotografii.

— Unde-i Jessie?

— La şcoală.

— Vai, mămico! Aş vrea ca Jessie să fi fost cea drăguţă. Îmi displace profund să fiu eu cea drăguţă. Jessie s-ar pricepe mult mai bine la aşa ceva. Îi place să aibă asistenţă. Mi-a spus că aveam să câştig şi că ea avea să facă fotografii cu mine, pe care să le vândă tuturor revistelor. Ea este supărată rău pe mine?

— Bineînţeles că nu. Toată lumea te iubeşte. De fapt, însăşi Eileen Ford a telefonat să afle cum te simţi. Spunea că asta li se întâmplă tuturor. Toate au trac pe scenă. Vrea să de odihneşti şi să te distrezi câteva luni, apoi să revii să încerci din nou. Zicea că ai calităţi rare şi că te aşteaptă o carieră frumoasă.

— Of, mamă, nu pot! replică Eleanor, izbucnind în lacrimi. Nu sunt în stare să fac asta. Când încep să mă atingă şi să-mi spună toate lucrurile alea, simt că mi se face greaţă. (Un fotograf îi şoptise la ureche lucruri care îi adusese tot sângele în obraji.) Te rog, nu mă sili!

Dacă Hannah nu-i spusese fiicei sale de un milion de ori, nu-i spusese nici o dată: nicăieri nu era scris că trebuia să facă un lucru împotriva voinţei sale. Fiica ei era în mod evident intimidată de noile reguli ale libertăţii sexuale. Fetele de la şcoala lui Eleanor foloseau diafragme[1] şi luau pilule anticonceptive. Revistele erau pline cu articole despre dreptul femeii de a avea mai mulţi parteneri sexuali şi de a se bucura în mai multe moduri de experimentarea orgasmului.

Asta era destul de bine pentru femei, convenea Hannah, *poate chiar şi pentru femei la fel de tinere ca fiica ei, însă în mod cert nu şi pentru Eleanor însăşi.* Cu câteva săptămâni în urmă se dusese la o primă întâlnire, cu un student pe nume Ace. El nu era îmbrăcat în haină şi cravată, aşa cum se aşteptase Hannah. Copiii din zilele astea se îmbrăcau ca nişte vagabonzi. Păruse destul de drăguţ, deşi pocnise din degete spre a-i face semn lui Eleanor că era timpul să plece.

La o jumătate de oră după aceea, ea se înapoiase în lacrimi. În liftul care cobora, Ace se frecase de ea şi o silise să-i vâre mâna în pantaloni. Eleanor ştiuse chiar atunci că ar fi trebuit să-i spună să-şi ia tălpăşiţa, iar ea să se întoarcă în apartament.

— Dar de cum am ajuns în hol, el a devenit atât de politicos! Mi-am închipuit că eu am greşit. Ştii, adică, poate am exagerat? explicase Eleanor, profund umilită.

Prietenul lui, Wade, şi prietena acestuia, Jeannie, se ţineau pe după gât, stând pe scaunul din faţă al maşinii. Ace o împinsese pe Eleanor pe bancheta din spate şi-i oferise o bere. Wade condusese până într-un loc singuratic din Riverside Park. El şi Jeannie

1 *Diafragmă*: folie subţire ce se aplică pe colul uterin, ca măsură anticoncepţională (n.t.)

coborâseră din maşină şi întinseseră pe iarbă un cearşaf, lăsând automobilul celuilalt cuplu.

Hannah se simţea vinovată că n-o apăra pe fiica ei prin mijloace anticonceptive. Atât de multe mame procedau în felul acesta! Ba chiar erau mândre că o fac. *Mai este timp!*, gândea Hannah. Eleanor nu părea pregătită pentru sex.

— Spune-mi exact ce-a făcut, o îndemnase Hannah cu blândeţe.

Dacă exista o şansă cât de mică să fi rămas gravidă, voia să ştie şi să ia măsuri pentru a aranja un avort. Dacă va fi necesar, în Suedia, unde avortul era legal.

Ace reuşise să-i ridice fusta şi să-i tragă în jos chiloţii.

— Spunea întruna: „Ai încredere în mine. Eu sunt doctor. O să-ţi placă. Ştiu ce fac. Sunt doctor."

Dacă n-ar fi fost ceva atât de rău, ar fi fost de râs — gunoiul acela plin de pofte, încercând să se impună cu de-a sila fiicei sale, pe bancheta din spate a unei maşini. Eleanor se zbătuse să se elibereze şi gonise spre casă pe jos şi în lacrimi.

Acum, după dezastrul din seara trecută, Hannah se gândise să ascundă faţă de fiica ei articolul din ziar — acţiune inutilă, deoarece toată lumea avea să-l vadă. Adoptă modul de abordare direct.

— Ghici cine a telefonat? Tatăl tău.

— Tata?

Eleanor avea patru ani la vremea divorţului. O scurtă perioadă de timp întrebase de el şi apoi îi pierise interesul. Hannah se mulţumise să declare că „tăticu' plecase pentru totdeauna". La cei doi ani ai săi, pe Jessie o interesau atunci mai mult jucăriile. Subiectul nu mai fusese adus niciodată în discuţie.

— Nu-l ţii minte? Viktor? Foarte frumos? Extrem de fermecător? Ţi-a văzut fotografia în ziar şi a sunat ca să îmi spună că vine să te vadă, pe tine şi pe Jessie, aşa că l-am invitat la cină.

Eleanor o surprinse prin faptul că situaţia i se părea romantică.

— El nu s-a însurat, nu-i aşa?

— Din câte ştiu eu, nu.

Hannah credea că aşa şi era.

— Asta înseamnă că încă te mai iubeşte la nebunie. Şi nici tu nu te-ai remăritat, aşa că înseamnă că şi tu eşti îndrăgostită la nebunie de el! Vă puteţi îndrăgosti din nou şi vă veţi recăsători şi vom fi din nou o familie adevărată!

Fără ştirea mamei lor, Eleanor şi Jessie discutaseră deseori despre Viktor. Jessie era cea cu urechi ascuţite care prindea şi punea laolaltă frânturi de conversaţii dintre Hannah şi Kathleen, auzite pe furiş, smulgând de la Ruth Levy amănunte. În mintea lor îşi creaseră imaginea unui european bonom, un personaj pe jumătate Louis Jourdan, pe jumătate Omar Sharif, un tip de modă veche, în genul lui Charles Boyer. Ţesuseră în jurul lui închipuiri care-l înfăţişau locuind într-un castel cu sute de slujitori, cai, câini, trimiţând într-o bună zi pe cineva după ele şi dând un mare bal pentru a le prezenta unor bărbaţi tot atât de chipeşi, bogaţi şi fermecători ca şi el.

Când se înapoie de la şcoală, vestea o emoţionă pe Jessie la fel de mult ca şi pe sora ei. Împreună, mama şi fiicele pregătiră mâncărurile. Friptura la tavă după reţetă germană care, aşa cum îşi amintea Hannah, îi plăcea lui Viktor. Chiftelele de cartofi şi varză roşie. Salata de castraveţi. Compotul de prune.

Până să sosească fostul ei soţ, Hannah avusese timp să se gândească mai bine. Nu avea nici o îndoială că ea însăşi se eliberase de orice rămăşiţă de slăbiciune faţă de farmecele lui. Ba mai mult, în viaţa ei exista de curând un alt bărbat, primul pe care, de la divorţ încoace, îl putea lua în serios. Se întâlnise cu el întâmplător, vreme de câteva săptămâni, şi începea să simtă că era posibil ca dincolo de aceste întâlniri să fie ceva mai mult.

Ceea ce o îngrijora era instinctul ei de cloşcă, de a-şi apăra puii. Vigilenţa i se topi când Viktor intră pe uşă încărcat cu flori, şampanie, ciocolată şi o serie întreagă de eşantioane de aparate de fotografiat şi binocluri pe care firma lui le exporta în America. Părea — dacă era posibil — mai tânăr şi mai frumos ca niciodată. Zvelt şi graţios, cu un bronz intens, obţinut pe pantele de schi şi terenurile de tenis mai degrabă decât sub o lampă cu ultraviolete. Puţinele semne lăsate de vârstă îi puneau şi mai mult în valoare înfăţişarea: câteva fire argintii la tâmple, riduri săpate de râs ce adăugau ochilor lui o expresie de umor şi cute adânci pe lângă gură, ce-i făceau buzele mai seducătoare ca oricând.

Hannah savură ruşinoasa mândrie de a se fi lăsat prinsă cu totul în mrejele unui spion cu acte în regulă. Fiicele ei se amuzau, ca niciodată până atunci. Eleanor îşi uitase frica şi descria dezastrul din seara precedentă de parcă i s-ar fi întâmplat altcuiva. Hannah nu-şi văzuse niciodată fiica atât de însufleţită. Jessie era în extaz în faţa noului ei aparat de fotografiat. Alergă în camera ei şi-i aduse lui

Viktor colecţia ei de aparate, printre care se afla şi cel de plastic pe care Rachel i-l dăruise când era copil, precum şi un album cu fotografiile făcute de ea.

— Ce frumuseţe! Ce talent! Te-ai descurcat bine, Hannah. Îmi scot pălăria în faţa ta pentru faptul de a-mi fi dăruit fiice atât de încântătoare şi strălucitoare, spuse Viktor, curtenitor.

Un mic semnal de avertisment. Nu-i dăruise aşa ceva. Erau fiicele *ei*, nu ale lui. În seara asta îşi permitea să fie generoasă. Fetele petreceau de minune. După aceea, ea avea să le explice că evenimentul acesta nu se va mai repeta. Le va povesti despre Jerry şi le va face să înţeleagă că n-ar fi o idee aşa grozavă să-l aibă pe primul ei soţ în preajmă tocmai acum când ea experimenta o relaţie nouă şi eventual permanentă.

În mod cert, trebuia să recunoască succesul lui Viktor. Le făcuse, literalmente, să-i mănânce din palmă. Întindea bucăţele de pâine în sosul bine condimentat al lui Hannah şi băga îmbucăturile suculente în gurile lor nerăbdătoare, ca acelea ale puişorilor dintr-un cuib. Spărgea nucile şi scotea miezii cu precizia unui chirurg. Rupea boabe de strugure şi le arunca în aer, descriind arcuri perfecte, aşa ca fiecare din ele să le prindă. Când erau în toiul veseliei, Rachel sună să afle cum se simţea Eleanor. La telefon răspunse Jessie şi, fără a se gândi la consecinţe, îi spuse bunicii ei că Viktor era acolo.

— A închis, mămico! zise Jessie, uluită.

— Nu mă mir.

Fu chiar mai puţin surprinsă când, peste câteva minute, se auzi soneria de la intrare. Elegantă şi surâzând, cu o vagă urmă de supărare în priviri, îi reproşă fiicei sale:

— De ce nu m-ai înştiinţat că urma să vină Viktor?

Viktor sări în ajutorul lui Hannah.

— E vina mea. Doream atât de mult să-mi văd fetiţele — fetele mele, acum mari — şi când Hannah a fost de acord, am rugat-o să nu-ţi spună. Mă temeam că te vei opune.

Apelase la vanitatea şi la setea ei de putere.

— Să mă opun ca nepoatele mele să-şi vadă tatăl? Cum ţi-a putut trece prin minte aşa ceva? Ce-a fost a fost. Să lăsăm morţii cu morţii.

Viktor îi umpluse un pahar cu şampanie şi adusese la masă un fotoliu, pentru ca ea să se aşeze alături de el.

— În cazul acesta, ai ajuns tocmai la timp ca să auzi o propunere pe care mă pregăteam s-o fac. Dar mai înainte trebuie să ne dorim cu toţii fericire.

Recurgea la aceleaşi vechi şiretlicuri, după cum îşi dădu seama Hannah. Dar începeau să devină străvezii. Peste câteva minute, Hannah avea să spună că „ora este târzie, îi mulţumim lui Viktor pentru cadouri", şi avea să-l gonească din vieţile lor.

Eleanor îşi reaminti ceremonia şampaniei şi ceru să fie prima. Viktor îşi înmuie degetul tradafiriu în lichidul spumos şi îi umezi lobii urechilor, pe o parte şi pe cealaltă.

— Închide ochii şi pune-ţi o dorinţă.

Cu ochii închişi, cu faţa ridicată spre el ca un înger în rugăciune, frumuseţea lui Eleanor aruncă un val de tăcere asupra tuturor. Deşi nu se observa imediat, asemănarea cu tatăl ei era totuşi evidentă în conturul sculptural al maxilarelor şi al pometilor obrajilor. Dacă zămislise un asemenea copil, nu putea fi chiar atât de rău, nu-i aşa?

Când veni rândul lui Rachel, ochii închişi îi răpiră posibilitatea de a-i stăpâni cu privirea şi de a-şi impune celorlalţi voinţa. Fără ochii aceia pătrunzători care te străpungeau, parcă, până în măruntaie, faţa ei era ca o urzeală de încordări şi dureri acumulate, reamintindu-i lui Hannah că Marcus fusese internat abia în ajun şi că membrii consiliului director al firmei „Salinko" încercau s-o elimine pe Rachel.

Jessie îşi întrerupse de câteva ori procedura de alegere a dorinţei.

— M-am răzgândit! M-am răzgândit! striga, până ce, în cele din urmă, închise ochii ţinând pleoapele strânse un timp atât de lung încât tuturor li se păru că stătea aşa de ore întregi.

— Gata! Acum, mămica!

Hannah îşi făcu datoria de a se supune, bucurându-se de spectacolul oferit de fostul ei soţ şi cu atât mai mult de sugestia lui implicită că dorinţa ei avea să fie pentru o reconciliere. Nici peste un milion de ani! Dorinţa ei era ca relaţia cu Jerry să devină mai strânsă, cu mai multă iubire reciprocă, transformându-se în ceva solid şi permanent.

— Şi acum, dorinţa mea, spuse Viktor închizând ochii şi umezindu-şi propriile urechi. Nu voi face un secret din dorinţa mea. Eleanor? Jessie? Hannah? Scumpa mea Rachel, care este imposibil să fie atât de în vârstă încât să aibă nepoate aşa de mari!

Hannah îşi ţinu respiraţia, laolaltă cu celelalte. *Ce Dumnezeu mai punea la cale?*

— Mi-ar plăcea să am cinstea de a-mi lua fetele într-o vacanţă, în Germania. Vacanţa lor de Paşti începe peste câteva săptămâni. Mă voi înapoia la New York pentru a le aduce înapoi. Asta face parte din moştenirea lor, precum ştiţi. Rădăcinile familiei mele datează cu sute de ani dinainte de regimul lui Hitler, iar acum eu ajut la construirea unei noi economii şi a unei noi societăţi.

Mai înainte ca Hannah să poată obiecta, Rachel se repezi:

— Nu! Nu! Nu! strigă, trântindu-şi pe masă cupa de şampanie cu atâta violenţă încât aceasta se sfărâmă. Interzic asta în mod categoric!

Încă o dată, mama ei o nesocotea. Nu părea să aibă vreo importanţă faptul că Hannah avea patruzeci şi trei de ani, că transformase moştenirea lăsată de Sam într-o avere considerabilă şi că crescuse două fete sănătoase şi inteligente, care nu se drogau şi nu alergau pe Height-Ashbury ca nişte copii din flori.

— Cred că luarea deciziei îmi revine mie, mămico! zise Hannah, ştiind bine că lui Rachel îi displăcea să i se spună „mămico". Fetele sunt minore. Eu sunt mama şi tutorele lor legal, dacă-ţi mai aminteşti.

— Dacă-mi amintesc? Mă întrebi dacă-mi mai amintesc ce-a făcut acest... acest nazist?

Hannah nu cedă.

— Indiferent ce-ar fi făcut Viktor, nazist nu a fost, şi tu ştii asta.

— Tot ce ştiu este că nu voi îngădui să se întâmple aşa ceva!

Hannah îşi aduse aminte că mama ei era epuizată. Marcus refuza să-şi ia medicamentele. Vulturii dădeau târcoale în jurul firmei. Rachel locuia singură în casa ei triplex. Dar compasiunea nu reuşi s-o facă să se dea bătută. Nu putea admite ca Rachel să-i dicteze propria viaţa.

— Îmi pare rău, mamă. Îţi respect părerea, însă această decizie îmi aparţine. Sunt mama lor şi consider că ar fi o şansă formidabilă pentru ele să aibă posibilitatea de a-şi cunoaşte tatăl şi să vadă câte ceva din Europa. Ba mai mult, cred că este foarte frumos din partea lui Viktor să le invite, şi eu una îi mulţumesc pentru generozitate.

În sinea ei îi mulţumea şi pentru prilejul de a fi liberă pe durata vacanţei de primăvară. Aşa avea să dispună de timp şi de intimitate pentru a-l studia pe Jerry pe terenul ei şi a vedea dacă era potrivit pentru un rol permanent în melodrama vieţii ei.

23

1968
LUKE

Hannah îi expuse lui Kathleen îndoielile ei.

— Am ales un moment nepotrivit pentru a mă impune, recunoscu ea.

Rachel avea dreptate. N-ar fi trebuit să i se îngăduie lui Viktor să ia fetele în străinătate. Dar era prea târziu. Acum nu mai putea da înapoi.

Kathleen propuse să i le trimită să stea la ea, în California. Niciodată nu-i cunoscuseră familia. Kathleen va avea grijă ca ele să se distreze bine.

Însă şi pentru asta era prea târziu. Jessie spusese întregii şcoli şi tuturor celor din Riverside Park, inclusiv veveriţelor, că ea şi sora ei urmau să plece în Europa. Îşi făcuseră fotografii pentru paşaport. Eleanor nu putea să iasă prost nici măcar într-o poză pentru paşaport. Jessie găsise la bibliotecă o cărţulie care te învăţa cum să procedezi pentru a avea bagaje uşoare, şi la „Berlitz" un ghid de conversaţie în germană.

— Lasă totul în seama lui Jessie. Ca de obicei, este entuziasmată de plecare, comentă Kathleen.

— Ştiu, Kathleen. Niciodată nu-mi fac griji în privinţa lui Jessie. Ai putea să-i dai drumul să cadă în mijlocul Africii, şi ar reuşi să se împrietenească cu toată lumea şi să-i fotografieze pe toţi. Eleanor este cea care mă îngrijorează.

Când se înapoiase la şcoală după eşecul cu *Seventeen*, Eleanor fusese întâmpinată cu ostilitate de colegele ei şi chiar de către unele profesoare. În prima zi de reluare a şcolii, Hannah ajunsese acasă după-amiaza târziu şi îşi găsise fiica plângând în hohote.

— Ce s-a întâmplat? Credeam că astăzi ai cercul de teatru.

Hannah le încuraja pe amândouă fetele să participe la activităţi extraşcolare. Jessie pleca de obicei să viziteze laboratoarele fotografice ale revistei *Time Life*, în calitate de membru al Tinerilor Fotografi din New York.

— Toţi sunt supăraţi pe mine, mămico. Ziceau să m-am făcut de râs. La ora de literatură engleză, domnişoara Merrivah m-a pus să mă ridic în picioare şi să-mi cer iertare de la colegi că i-am lăsat baltă. M-a silit să-i privesc pe fiecare în parte. A spus că toţi încearcă să împlinească visul Americii şi că eu eram o trădătoare a visului Americii, fiindcă Dumnezeu mi-a dat prilejul să împlinesc visul Americii şi au am dat greş.

— N-ai lăsat baltă pe nimeni. Dacă ar trebui să fie cineva supărat, aceea este Eileen Ford, şi tu ştii la fel de bine ca şi mine că ea a spus că ai înfăţişarea unui model celebru, dar nu şi energia necesară. Nimeni nu te poate urca pe scaunul electric pentru asta!

— Bunica vrea să mă trimită pe scaunul electric!

Hannah îi alungă obiecţia izbucnind în râs.

— Aseară, bunica ta s-a enervat puţin cam tare, atâta tot. Te iubeşte, Eleanor, şi îşi închipuia că tu te-ai bucura să fii un model celebru.

— Îmi repetă întruna că eu sunt cea drăguţă! gemu ea. Nu vreau să fiu cea drăguţă. Îmi displace profund când oamenii se holbează la mine de parcă aş fi un soi de monstru, ca şi cum m-ar urî sau aşa ceva.

Hannah îi explică pe cât putu ea de bine cum este cu invidia şi de ce fetele de la şcoală erau realmente mânioase când ea întorcea spatele unui prilej pentru care ele ar fi dat orice ca să-l aibă.

Eleanor îşi lăsă bărbia în piept.

— Mai este şi altceva, mămico. Da' nu pot vorbi despre asta.

Gravidă? Oh, Doamne, nu se poate! Spre deosebire de Rachel, care ignorase problema sexului şi o lăsase pe Hannah să descopere totul singură, ea îşi pregătise fetele cu mare atenţie pentru menstruaţie, explicându-le cum funcţionau trupurile lor şi cum cândva, în viitor, când vor fi gata pentru o relaţie sexuală, vor putea recurge la diferitele mijloace anticonceptive disponibile. Le făcuse să înţeleagă ce norocoase erau că reprezentau practic prima generaţie din istoria omenirii care avea la îndemână pilula şi prezervativul.

Jessie învăţase cum să folosească tampoanele şi le făcea să râdă declarând că spera ca atunci când va împlini douăzeci de ani, să aibă mii de amanţi. În contrast cu ea, Eleanor privea cu gravitate cerinţele igienei feminine şi asculta cu atenţie avertismentele lui Hannah referitoare la hormonii lacomi de plăceri ai adolescenţilor.

— Ştii că poţi discuta orice cu mine, Eleanor. Şi chiar insist, orice.

Tot ce îi apăsa sufletul se revărsa într-un şuvoi neîntrerupt. Toate fetele râdeau de ea. Toate aveau la ele prezervative, sau mămicile lor le dădeau pilule.

— Îmi zic „fecioara", mămico! Jeannie mi-a strigat în sala de gimnastică: „Ce mai face fecioara clasei?" Cineva a decupat fotografia mea şi a lipit-o pe icoana Fecioarei Maria. Şi au scris dedesubt „Imaculată Decepţie", în loc de „Imaculata Concepţie".

Ba mai mult, câteva dintre fetele din clasele mai mari alcătuiseră un club „MPC". Pentru a deveni membru trebuia să juri că Mergeai Până la Capăt cu băieţii.

— Eu nu vreau să merg până la capăt, mămico! Niciodată n-o să merg până la capăt!

„Ba da, avea să meargă", o asigură Hannah. Când va iubi pe cineva care va fi, la rândul său, îndrăgostit de ea. Atunci vor putea merge amândoi până la capăt şi ei îi va plăcea.

— Mie nu. Nu-mi pasă ce spun ele. Eu n-o să fac asta niciodată!

Hannah era surprinsă că fata ei avea astfel de sentimente. Cu revoluţia sexuală în plină desfăşurare, virginitatea Eleonorei putea să intre în *Guiness Book of Records*. Dar Hannah se simţea uşurată că pentru moment fiica ei nu era activă sexual. Îi venea să se ducă la şcoală şi să le spună ce gândea domnişoarei Merrival şi fetelor acelea proaste. Se bucura că Eleanor şi Jessie urmau să plece în străinătate. Eleanor avea nevoie să vadă că în lume mai există şi altceva decât şcoala ei şi o mână de copii răsfăţaţi despre care ea îşi închipuise că-i erau prieteni.

Îndoielile ei cu privire la Viktor slăbiră. El reveni la New York exact atunci când spusese că avea să vină, cu suficient timp disponibil pentru a participa la o cină şi a se asigura că paşapoartele şi vizele fetelor erau în ordine. Jessie aproape că-i provocă o criză de inimă când luă poziţie în faţa tatălui ei ca un ofiţer al Gestapo-ului, dintr-un film, şi anunţă printre dinţi:

— Poftiţi tokument!

Viktor izbucni în hohote de râs şi-i atrase atenţia să nu facă la fel când vor trece prin vama germană. Reacţia lui fu o asigurare în plus că totul avea să fie perfect şi că ea putea să nu se mai simtă vinovată că-şi trimite fetele departe pentru a fi singură cu Jerry. Şi totuşi, pur şi simplu ca o măsură de protecţie suplimentară, pregăti

cinci sute de dolari în cecuri de călătorie şi, sub un imbold subit, i le dădu într-ascuns lui Jessie. Dacă se întâmpla ceva rău, ştia că se poate bizui pe mezină — aşa cum ar fi spus Rachel — să-şi folosească creierul.

— Am o surpriză pentru tine, spuse Viktor în drum spre aeroportul Kennedy.

Hannah îi însoţise ca să-i vadă plecând. Ce mai era şi asta? Vechea neîncredere i se trezi. Se aflau în limuzina mamei sale. Oricând îi putea spune şoferului să întoarcă şi să se înapoieze în Manhattan.

Viktor îi zâmbi atotştiutor. *Oare era capabil să-i citească gândurile?*

— E-n ordine, Hannah. Mâine am o întâlnire la Londra, aşa că vom petrece ziua acolo, înainte de a ne continua drumul spre München. Fetele se pot înscrie la unul din tururile acelea — Palatul Buckingham, Turnul Londrei şi aşa mai departe — în timp ce eu îmi văd de treburi.

Eleanor rămase tăcută. Jessie scotea mici ţipete de emoţie şi bucurie.

— Să vezi când o să-i povestesc domnişoarei Morrow! (Profesoara ei de enlgeză era o anglofilă fervent㠀, care insista asupra celor mai sângeroase aspecte ale perioadei Tudor-ilor.) O să ne ducem să vedem unde i-au tăiat capul lui Anne Boleyn?

Jessie nu fu dezamăgită. Unica lor zi la Londra se întâmplă să fie umedă şi închisă, Tamisa apărând ciudată în pâclă. Vaporaşul de excursie luat de la cheiul Westminster coborâse încet de-a lungul râului, printre sirenele de ceaţă şi carcasele fantomatice ale altor nave. O Eleanor gata să vomite se agăţa de braţul surorii ei mai mici când ajunse la Poarta Trădătorului şi ghidul le povesti că acolo fusese întemniţată prinţeza Elizabeth, devenită mai târziu regina Elizabeth I, de către sora sa vitregă, regina Mary, şi cum stătuse ea pe treptele umede şi reci şi se opusese să fie dusă în Turn, unde fusese decapitată mama sa, Anne Boleyn.

— Vai, *Jessie...*

— Liniştеşte-te, Eleanor! Zău aşa! Asta s-a petrecut acum patru sute de ani, o linişti Jessie.

Eleanor îşi reveni considerabil pe Mali, când taxiul lor se opri, împreună cu tot traficul, pentru a lăsa drum liber unui enorm Rolls-Royce care trecu printre porţile palatului Buckingham.

— E regina!

Aparatul de fotografiat al lui Jessie era pregătit.

— Am prins-o de aproape! La o distanţă de câţiva centimetri. Uitându-se drept la mine şi făcându-mi semn cu mâna!

Jessie nu-şi putea stăpâni bucuria în timp ce descria incidentul lui Viktor şi asociatului acestuia, care îi însoţise la cina de la „Claridge". Încă mai purta atârnat pe după gât aparatul ei de fotografiat, cu toate că Eleanor obiectase că era posibil ca aşa ceva să nu se cuvină. Fotografii profesionişti nu se duceau nicăieri şi nicicând fără un aparat asupra lor. Niciodată nu puteai şti ce prilej ţi se va oferi.

Dovedindu-i corectitudinea argumentului, Elizabeth Taylor şi Richard Burton îşi făcură apariţia, escortaţi de o suită servilă până la o masă din apropiere.

— Pricepi ce vreau să spun? exclamă Jessie, ridicându-se pe jumătate de pe scaunul ei, cu aparatul pregătit.

— Nu, dragă, o opri Viktor. Nu la „Claridge".

Neacceptând să i se pună beţe în roate, Jessie îl rugă pe Viktor să-şi dea capul puţin mai la o parte.

— Vorbeşte cu Eleanor, ca şi cum n-ai vedea ce fac eu.

Stând pe scaun, îşi ridică aparatul ca din întâmplare şi făcu poza peste umărul lui Viktor. Când, triumfătoare, îşi lăsă în jos aparatul, Richard Burton flutură mâna spre ea, îi trimise cu vârful degetelor o sărutare şi îi făcu semn că atâta era de ajuns, gata.

Îmi place aici. Sunt şi eu anglofilă, gândi Jessie. Alte fete de la şcoală vorbeau despre cum ar fi să locuiască la Paris. Sau să se înroleze în *Peace Corps*[1] şi să plece în Africa. După mai puţin de o zi era convinsă că, pentru ea, nu exista loc mai potrivit decât Londra. Totul o entuziasma, mai ales felul în care vorbeau cei de aici. Guy, prietenul lui Viktor, nu înceta s-o numească „păpuşică", iar pe Eleanor — „făptură superbă".

După cină, Guy o luă de braţ pe Eleanor şi declară că îi va duce pe toţi la celebrul local „Annabel" pentru a da o roată ringului şi a bea un strop de şampanie. Eleanor apelă la Viktor.

— Sunt obosită. N-am putea face asta altă dată?

— Rămânem o singură noapte la Londra, îi reaminti el.

— Viktor!

---

[1] *Peace Corps* (lb. engl.): organizaţie de tineri, ce aveau misiunea de a merge să muncească în ţările în curs de dezvoltare (n.t.)

Câţiva bărbaţi îi strigară numele, ieşindu-i în întâmpinare. O femeie strălucitoare reuşi să atingă din mers masa lor şi să-i sărute urechea înainte de a privi în jur, să vadă cine îl însoţea.

— Fiicele mele, explică el.

— Fără-ndoială! Mincinos bătrân ce eşti!

— Dă-mi voie să ţi le prezint pe Eleanor şi pe Jessie.

— Dansăm, draga mea?

Fără a-i aştepta răspunsul, Guy o trase pe Eleanor către ringul de dans.

Femeia parcă nu voia să plece.

— Ce rochie fermecătoare, îi spuse lui Jessie. E un vis!

Şi examinând-o mai de aproape, o întrebă:

— Câţi ani ai, drăguţă?

— Cincisprezece. (Toată lumea susţinea că arată mai mare decât vârsta ei.)

— Nu zău, Viktor, ştiu că-ţi place să fie tinere, dar...

Cu un gest de intimitate, Viktor îi trase femeii o palmă uşoară peste fund.

— Vezi-ţi de drum, îngeraş! Ronnie o să întrebe unde eşti. Şi, dacă nu te superi, renunţă la bârfele tale. Sunt cu adevărat fiicele mele. Fosta mea soţie s-a îndurat să mi le lase pe durata vacanţei.

Iată ceva nou pentru Jessie. Oare femeia asta îşi închipuia că ea şi Eleanor erau prietenele lui Viktor? El era îndeajuns de vârstnic ca să fie tatăl lor, nu-i aşa? Bineînţeles că era îndeajuns de în vârstă ca să fie tatăl lor; chiar *era* tatăl lor. Şampania era de vină. Pesemne că i se urcase la cap.

Eleanor reveni la masă, istovită şi abia respirând. Bâjbâi să-şi găsească scaunul şi se aşeză pe el tremurând şi ascunzându-şi faţa în mâini. Guy apăru peste câteva clipe şi îşi reluă locul cu nonşalanţă.

— O rămânere în urmă a dezvoltării fiziologice, mă tem, zise, ridicând din umeri.

— O piersică frumos coaptă, dar care încă nu-i gata pentru a fi culeasă, remarcă Viktor.

— *Dommage, mon vieux* [1]. Poate altă dată?

Jessie privea fascinată cum cei doi bărbaţi adoptau stilul de comportament european. Apoi Guy sărută mâna lui Jessie, luându-şi rămas bun, şi o privi adânc în ochi.

[1] *Dommage, mon vieux* (lb. fra.) = Păcat, bătrâne (n.t.)

— Asta-i cea pe care trebuie să fii cu ochii, Viktor. Asta are în ea foc şi curajul de a înfrunta viaţa. Mai las-o câţiva ani. Vei vedea.

Când se înapoiaseră la hotel, Eleanor se duse direct la culcare. Apoi a doua zi de dimineaţă, în timp ce se aflau în avion şi stăteau una lângă alta, îndeajuns de departe de Viktor pentru ca acesta să nu le audă, Jessie vru să ştie ce se întâmplase la „Annabel".

— Se freca întruna de mine şi-mi spunea tot felul de lucruri.

— Eşti sigură? Avea maniere atât de frumoase!

— Vai, Jessie! Nu ştiu ce să fac. De ce se poartă bărbaţii aşa? Este atât de dezgustător!

— Ce-i aşa de dezgustător? Ce-a spus?

Povestea promitea să fie interesantă. Ochii Eleanorei erau înconjuraţi de cearcăne negre.

— Am visat întruna numai ce spunea el. Era realmente dezgustător. Nu pot să repet. Zău că nu pot! Niciodată n-o să mai las vreun bărbat să se apropie de mine. Niciodată! Niciodată!

— Ştiu. (Jessie nu suporta să-şi vadă sora în halul ăsta de supărată.) Te poţi călugări!

Eleanor reuşi să surâdă. Aceasta era una dintre multele lor glume.

— Ai perfectă dreptate, soră Jessie. Îmbracă rasa împreună cu mine!

Jessie îi răspunse voioasă:

— Îmi număr mătăniile spunând rugăciuni, dar le spun şi pe ale tale!

Eleanor nu fu în stare să ţină pasul cu ea.

— Nu, serios, Jessie. Crezi că Viktor ştie ce javră e prietenul lui?

— Bineînţeles că nu. El încerca să ne ofere o distracţie.

Întrebarea surorii ei o tulbură. Auzise ea despre proxeneţi. Nu şmecherii de pe stradă, în haine de blană de nurcă şi cu ochelari cu lentile întunecate despre care citise în revista *New York*. Aceia aveau zeci de fete fugite de acasă, care dădeau târcoale pe lângă marile hoteluri. Mai existau şi ceilalţi proxeneţi, codoşii de înaltă clasă, care furnizau bărbaţilor bogaţi fete tinere şi frumoase, în vile superbe şi în apartamente de hotel.

Se gândi la neîncrederea cinică a femeii, când Viktor spusese că ele erau fiicele lui, şi la expresia lui Guy când zisese „*Dommage!*". *Păcat!* Primul an de franceză al lui Jessie îi era îndeajuns ca să priceapă asta. Poate că bunica lor avusese dreptate să nu vrea să

le lase să plece cu Viktor. Se hotărî să fie în alertă pentru orice pericol posibil.

Sosirea lor la hotelul „Bayerischerhof" din Munchen nu prea contribui la domolirea neliniştei sale crescânde. Ca şi la „Annabel", la Londra, nişte bărbaţi care-l cunoşteau pe Viktor apărură ca din senin, sărind de pe scaunele lor confortabile spre a-l saluta, ieşind din ascensoare deşi tocmai se pregăteau să intre în acestea, totuşi cu aceeaşi expresie conspirativă când el îşi prezenta frumoasele fiice. Aici locuia el, într-un apartament reţinut permanent, luxos dar practic pentru omul de afaceri holtei, care călătorea în cea mai mare parte a timpului. Apartamentul era întotdeauna pregătit pentru el, plin de mireasma lustrului de mobilă şi împodobit cu flori proaspete. Personalul hotelului se îngrijea cu meticulozitate de nevoile lui. Spălătoreasa ştia cu exactitate cum îi plăcea să-i fie cămăşile. Costumele erau verificate să nu aibă nasturi lipsă, iar după aceea erau curăţate cu buretele şi călcate fără cusur. Părea să trăiască întocmai ca un prinţ feudal într-un palat forfotind de servitori.

Aveau multe de văzut într-o vizită atât de scurtă. Viktor hotărî să le ofere un tur complet şi rapid al muzeelor, al catedralelor şi al locurilor istorice. Pe măsură ce vor ajunge să se cunoască mai bine între ei, vor avea vreme suficientă să se confrunte cu perioada de după război şi cu clădirile distruse pe care noua Germanie era decisă să le reconstruiască.

Imaginea de proxenet pe care Jessie şi-o crease despre tatăl lor se estompă. Viktor deveni părintele grijuliu care le arăta copiilor săi oraşul în care se născuse. München-ul era capitala Bavariei, datând încă din secolul al doisprezecelea. La arătă tablouri de Holbein, Breughel şi Rembrandt, la Muzeul „Alte Pinakothek", le urcă în vârful turlei de la *Peterkirche*, să vadă minunăţiile Alpilor din depărtare, şi le plimbă cu maşina prin împrejurimile oraşului, de la Palatul Nymphenburg, unde Ludwig, regele nebun, îşi ţinuse amantele, printre care şi pe infama Lola Montez.

— Aşa ne-am ales cu cuvântul „nimfoman"? ţinu să ştie Jessie, cu atâta seriozitate, încât Eleanor izbucni în râs şi îşi luă sora în braţe, descriind cu ea, în pas de dans, un cerc larg.

Viktor se alătură râsului lor şi-i zâmbi părinteşte Eleanorei.

— Sunt foarte fericit că te simţi bine. Îmi place să te văd râzând. În după-amiaza asta mergem să cumpărăm porţelanuri de Rosenthal.

Cred că bunica voastră mă va simpatiza mai mult dacă vă trimit acasă cu câteva din acele mici animale albastre... şi diseară...

— Diseară?

Cele două surori deschiseră ochii mari, într-o aşteptare plină de speranţe.

— Diseară mergem în cartierul artiştilor, să mâncăm cârnaţi, şniţele şi să cântăm *iodlere*! Aşa comunicau la distanţe mari oamenii din cătune, înainte de zilele telegrafului şi telefonului!

Să cânţi sau să strigi iodlere era uşor, le spuse el. În drumul de întoarcere spre hotel le arătă cum. Până ajunseră la „Bayerischerhof", toţi trei cântau iodlere, scoţând nişte sunete ce-ţi spărgeau urechile. Când Eleanor se retrase împreună cu Jessie în camera lor, spre a se odihni şi schimba pentru seară, ochii îi străluceau.

— Este foarte plăcut să avem un tată, nu-i aşa?

Foarte plăcut. Înveselite de regăsita lor intimitate cu regăsitul lor tată, făcură baie, îşi schimbară îmbrăcămintea şi scriseră cărţi poştale pentru acasă. Diseară aveau să petreacă de minune. Mâine aveau să se ducă la Garmisch-Partenkirchen, unde vor putea închiria schiuri şi patine pentru gheaţă, chiar la vremea aceasta a anului. Dacă va fi timp vor putea lua telefericul până sus, pe Zugspitze, care este înalt de vreo patru sute de metri şi perfect pentru iodlere.

Când sună telefonul, Jessie se repezi să ridice receptorul.

— *Guten Abend, mein Herr!*[1]

Apoi îi dădu aparatul lui Eleanor.

— Cu tine vrea.

După câteva cuvinte, Eleanor puse receptorul în furcă.

— Vrea să stea puţin de vorbă cu mine. Singură. Despre mămica sau aşa ceva. A spus că tu trebuie să aştepţi aici şi că va veni să te ia peste puţin.

— Nu-i cinstit! mormăi înbufnată Jessie, după plecarea surorii ei, dar gândindu-se mai bine îşi zise că poate îi cumpăra un cadou şi voia să aibă părerea lui Eleanor.

„Curiozitatea i-a adus pisicii moartea", o mustra Hannah întotdeauna când o găsea pe Jessie scotocind printre lucrurile ei sau ascultând prin pereţi cu ajutorul unui pahar lipit de zid. Dar nu avea de ales. Trebuia să ştie ce se întâmplă. Apartamentul lui Viktor se

[1] *Guten Abend, mein Herr!* (lb. germ.)= Bună seara, domnule! (n.t.)

afla la capătul cel mai îndepărtat al unui coridor pustiu. Ce-ar fi dacă paza hotelului ar opri-o şi ar întreba-o unde se ducea? La apartamentul tatălui ei, desigur. Oare de ce era atât de neliniştită? Uşa lui Viktor părea să aibă ceva rău prevestitor. Jessie îşi adusese cu ea un pahar cu apă.

Să fi fost închipuirea ei? Oare chiar auzea zgomote de încăierare şi glasul surorii ei strigând la cineva să înceteze şi s-o lase în pace? Încercă clanţa uşii. Încuiată, desigur. În clipa aceea, asemeni cavaleriei dintr-un western, un chelner apăru pe coridor, împingând un cărucior pentru serviciul la cameră.

— *Bitte?*

Cuvântul potrivit era „amar"[1]. Jessie imită aroganţa cu care-l văzuse pe Viktor dând ordine. Îşi uitase cheia şi îi făcu semn să deschidă uşa.

— *Schnell!* Repede!

Urechile nu o înşelaseră. Sora ei era într-adevăr ţinută cu forţa pe încăpătoarea canapea a lui Viktor, dar atacatorul nu era acesta. Netulburat de năvala ei, individul îşi aranjă pantalonii, îşi netezi părul privindu-se în oglinda roccocco de deasupra biroului lui Viktor şi, înainte de a părăsi încăperea, se înclină în faţa celor două fete.

Părul lui Eleanor era complet răvăşit. Cordonul rochiei îi fusese sfâşiat. Unul dintre tocuri i se rupsese. Nemernicul îi spusese că se numea Dieter şi că era cel mai bun prieten al lui Viktor şi că Viktor fusese chemat pe neaşteptate în altă parte şi îi ceruse lui să îi ţină companie lui Eleanor!

Jessie avusese tot timpul dreptate. Tatăl lor era un proxenet ticălos, vicios şi scârbos. Oare aşa se purtau adulţii? Marcus nu era aşa. Nu credea nici că noul prieten al mamei sale era aşa.

— Ce ne vom face? întrebă Eleanor, punându-şi nădejdea în sora ei mai mică.

— Plecăm acasă.

Dacă bănuiala ei era corectă, Viktor se afla în oraş, bând într-un local. Avea să dureze ceva timp până să se întoarcă.

— Ştiu că a cumpărat bilete de călătorie dus-întors. Unde crezi că le-a pus?

Găsiră biletele în servieta lui. Împreună cu paşaportul lui. Perfect. Dacă aveau să-l ia şi pe acesta, Viktor nu le va putea urmări.

[1] Joc de cuvinte intraductibil: *Bitte* (lb. germ.) se traduce prin „vă rog" sau „poftim", semănând cu cuvântul englezesc *bitter* (= amar). (n.t.)

În timp ce Eleanor făcea bagajele, Jessie sună la Lufthansa şi obţinu două locuri la ultimul avion de New York din ziua aceea. Avea să fie o taxă suplimentară pentru că îşi schimbaseră rezervările. Şi aici interveniră banii daţi într-o doară de Hannah.

Străbătură zâmbind holul de recepţie al hotelului, rugându-se lui Dumnezeu să nu-l întâlnească pe Viktor. Lăsaseră acolo pantalonii de piele pe care li-i cumpărase el, dar hotărâră să ia porţelanurile Rosenthal, care erau pentru Rachel.

Înainte de a urca în avion, Jessie aruncă paşaportul lui Viktor într-un coş de gunoi. Era prea târziu pentru a li se controla serios bagajele; tocmai le cărau să le urce la bord, când un tânăr american îmbrăcat în blugi şi cu un hanorac le luă pe cele mai grele şi le puse în plasa de deasupra locurilor lor.

Soarta vru ca locul lui să fie în acelaşi rând cu ale lor, cu Eleanor între el şi Jessie. Oare era chiar american, sau doar semăna a american? Greu de spus, deoarece el nu scosese o vorbă. Când îi mulţumi Jessie, el dădu numai din cap, chipul lui părând o imagine a timidităţii. Întocmai ca Eleanor. Încă o dată, imaginaţia romantică a lui Jessie o luă razna. Citise despre cupluri care se cunoscuseră la milioane de mile depărtare de casă şi descoperiseră că de fapt locuiau la un colţ de stradă unul de celălalt. Trebuia să-i refacă surorii ei încrederea în bărbaţi. Altminteri, Eleanor putea realmente să se ducă la mănăstire. Băiatul acesta părea să aibă în jur de douăzeci de ani şi să fie inteligent. Jessie îşi închipui că era un tip citit şi fiul unui milionar, ceea ce ar fi explicat bunele lui maniere.

De ce nu spunea Eleanor nimic?! Stătea chiar lângă el. Ar fi putut face comentarii referitoare la vreme, sau să-l roage să-i potrivească lampa pentru citit. Stând la distanţă de două scaune, Jessie nu putea totuşi să se aplece peste sora ei, nu-i aşa?

În întunericul răcoros toţi trei începuseră să moţăie, când fu servită masa de seară. Jessie îl surprinse pe tânăr aruncând o privire furişă spre sora ei şi înghiţind cu greu, ca şi cum ar fi fost pe punctul de a vorbi, dar se răzgândise.

— Prăjitură cu ciocolată! exclamă Jessie. Nu vă place? adăugă, adresând întrebarea necunoscutului.

— Ei bine... da. De fapt, îmi place.

Nu era un accent New Yorkez. Şi totuşi...

— Este prăjitura preferată a lui Eleanor. Să fiu cinstită, este cel mai bun tort de îngheţată pe care-l poţi mânca.

Stânjenită, Eleanor se înroşi la faţă. Bucata de prăjitură din linguriţă îi căzu în poală.

— Staţi aşa, daţi-mi voie.

Jessie se prefăcea că citeşte în timp ce tovarăşul lor de călătorie ridică tava lui Eleanor, astfel ca ea să poată găsi bucăţica de prăjitură rătăcită.

Din chinuitele lor crâmpeie de conversaţie, punctate de şi mai chinuitoare cufundări în tăcere, Jessie află că el se numeşte Luke Calloway. Era student la agronomie. Familia lui poseda livezi în comitatul Columbia, în partea de sus a statului New York, în apropere de Albany — explică el.

În timp ce mergeau prin aeroportul Kennedy, Jessie luă taurul de coarne. Nu-l văzuse şi nici nu-l auzise pe Luke cerându-i lui Eleanor numărul de telefon. Eleanor ar fi preferat să moară decât să i-l dea cuiva.

— Te putem duce cu taxiul până în Manhattan, Luke?

— Mulţumesc foarte mult, dar iau avionul spre Albany.

Jessie găsi o bucată de hârtie şi scrise pe ea la repezeală numele lui Eleanor şi numărul ei de telefon.

— Ei bine, ascultă. Bunica noastră are pe terasa ei doi pomi fructiferi. Poate că data viitoare când mai eşti în oraş, ţi-ar face plăcere să-i vezi. Bine?

El îndesă hârtia în buzunarul pentru monede. *Ah, nu!* Jessie ştia cu precizie ce avea să se întâmple. El o să uite de hârtie; mama lui o să arunce pantalonii în maşina de spălat şi cu asta gata! Trudă zadarnică! Cu iuţeala unui hoţ de buzunare din operele lui Dickens, ea îi scoase din buzunar hârtiuţa:

— Pune-ţi-o în paşaport, ca să n-o pierzi.

— Nu o voi pierde!

Surâsul îi transformă chipul. Un zâmbet larg, ce dădea la iveală o dantură perfectă şi albă. Le salută pe cele două fete, zăbovind o clipă cu privirea asupra lui Eleanor.

— Chiar că mă faci să mă simt prost, Jessie! spuse Eleanor după ce se instalară în taxi. Nu ştiu cum reuşeşti tu. Eu niciodată nu aş fi avut curajul să-i dau numărul meu de telefon.

Iar el n-ar fi avut niciodată îndrăzneala să i-l ceară.

— Îţi închipui că vreau să am ca soră o fată bătrână?

— Sau o călugăriţă? chicoti Eleanor.

Se strânseră în braţe, uşurate că se aflau din nou la New York.

Exista un subiect important despre care trebuiau să discute înainte de a ajunge acasă. Fură de acord să nu spună nimic despre trădarea lui Viktor. Rezultatul ar fi fost că mama lor s-ar fi simţit vinovată, iar bunicii lor i-ar fi oferit o scuză pentru a se răzbuna. Aveau să spună doar că li se făcuse dor de acasă şi se hotărâseră să se înapoieze.

— Este secretul nostru, zise Jessie, încârligându-şi degetul trandafiriu în jurul celui al surorii sale. Hai să spunem împreună...

— Secretul nostru. Îl vom păstra veşnic! intonară solemn, în cor.

Chiar în clipa în care ajungeau în apartament, Eleanor se opri.

— Mai este ceva.

— Ce, pentru numele lui Dumnezeu?

— Să nu spui nimic despre Luke, de acord?

— Pariez pe un milion de dolari că o să-ţi telefoneze în primul minut după ce va ajunge acasă.

Eleanor îşi îmbrăţişă sora.

— Crezi într-adevăr?

Jessie pufăi dintr-un trabuc imaginar.

— Ţi-o garantez!

24

1975
ELEANOR

Încă un copil, asta era tot ce-şi mai dorea Eleanor. De ce să însemne asta că ar fi cerut prea mult? Cu mai puţin de un an în urmă, când crezuse că rămăsese gravidă, singura persoană căreia îi spusese fusese Jessie. Intenţionase să aştepte până avea să aibă câteva luni înainte de a-l confrunta pe Luke cu un *fait accompli*[1]. Sarcina pierdută nu o oprise. Atâta doar că îi amânase atingerea scopului. De fapt, nici măcar nu era foarte sigură că fusese într-adevăr gravidă. După naşterea lui Jason şi cele două sarcini eşuate care îi urmaseră, ciclul venise neregulat.

Eroare era cuvântul potrivit. Însă de data asta nu numai că era sigură că era gravidă, dar chiar simţea cu toată fiinţa ei că va duce sarcina la termen. *Numai încă un copil, te rog, Doamne!* Avea să fie recunoscătoare şi mulţumită, cea mai bună mamă şi soţie din lume pentru câte zile îi mai rămâneau de trăit.

Luke nu trebuia să ştie vreodată de găurile făcute cu acul în diafragma ce-i fusese aplicată pe colul uterin. Toată lumea ştia că, în afară de abstinenţă, nu exista nici o metodă anticoncepţională cu eficacitate sută la sută. Pilula produsese efecte secundare neplăcute. Steriletul provoca crampe şi după numai câţiva ani de când apăruse pe piaţă, devenise obiectul a ceea ce terapia medicală numea „îngrijorare". Când Luke, fiind împreună cu ea, îl întrebase pe ginecolog dacă s-o lase pe soţia lui să folosească dispozitivul de protecţie denumit „scutul Dalkon", şi când medicul făcuse o pauză înainte de a eluda subiectul, Luke fusese de acord că soluţia pe care trebuiau s-o adopte era diafragma.

Stând tolănită în pat, cu cuvertura făcută de bunica lui Luke trasă până pe piept şi cu scrisoarea lui Jessie aşteptând să fie recitită pentru a nu ştiu câta oară, Eleanor asculta zgomotul familiar al duşului din camera de baie şi îşi închipuia trupul dur şi bronzat al

[1] *Fait accompli* (lb. fr.) = fapt împlinit (n.t.)

soţului ei. Nici un gram de grăsime pe el, îşi aminti ea cu mândria cunoaşterii frumuseţii lui fizice, de care numai ea singură se bucura. Luke nu era genul care să poarte costume de baie bikini sau blugi strâmţi. Deseori, când turiştii se opreau la ferma lor să cumpere mere şi piersici, femeile încercau să prelungească tranzacţia, punându-i lui Luke un milion de întrebări. El răspundea întotdeauna politicos şi părea nepăsător la avansurile lor.

Când o anumă brunetă muşcase dintr-o piersică şi linsese sucul cu voluptate, el nici măcar nu păruse să observe. Când ea îl întrebase dacă nu cumva avea o listă pentru expedieri prin poştă şi-i dăduse cartea ei de vizită, el i-o înmânase lui Eleanor şi spusese cu cordialitate: „Soţia mea este cea care se ocupă cu soiul acesta de treburi".

Peste câteva minute curgerea apei avea să înceteze. Perdeaua de la duş va fi dată la o parte, cu un scârţâit al clemelor de plastic pe tija metalică. El avea să iasă, păşind pe covorul de baie alb şi pufos şi va îmbrăca halatul de prosop moale, pe care ea îl spălase în maşina automată şi-l atârnase să se zvânte în aerul parfumat, de ţară. Luke avea să-şi şteargă părul cu prosopul şi îşi va spăla dinţii, cu îndelungate şi atente gargariseli şi, în fine, odată ritualul abluţiunilor încheiat, uşa camerei de baie avea să se deschidă.

Indiferent dacă făceau dragoste sau nu, el o ţinea întotdeauna strâns îmbrăţişată până adormeau. Când făceau dragoste, ea putea să jure că el o verifica în mod delicat, cu tandreţe şi în mod deliberat, pentru a fi sigur că diafragma era la locul ei. Făcea asta pentru că o iubea şi era decis să preîntâmpine o sarcină care ar fi putut să-i dăuneze sau chiar s-o ucidă. Ştia că şi el dorea tot atât de intens ca şi ea să aibă mai mulţi copii.

Era norocoasă că avea un bărbat ca Luke. Decizia de a se mărita cu el şi de a părăsi viaţa aspră de la New York fusese cea mai înţeleaptă din câte luase vreodată. Era mai mult decât fericită. Se ruga ca de acelaşi soi de împlinire să se bucure şi mama şi sora sa. Hannah părea să fie mai fericită decât o văzuse Eleanor în toată viaţa ei. Ea şi Jerry se simţeau foarte bine împreună, ca un cuplu căsătorit de ani de zile, nu ca nişte proaspeţi însuraţei.

Bineînţeles că Rachel lăsa să se vadă cât se poate de limpede că nu era de acord cu cel de-al doilea soţ al lui Hannah. Acesta nu era nici bogat, nici celebru, şi nici măcar frumos — era practic chel, pentru numele lui Dumnezeu!

— Cu Rachel nu te poţi lupta, declarase Hannah oftând în urmă cu câteva săptămâni, când Jerry îi luase la o plimbare cu maşina către partea de nord a statului. I-a spus de la obraz să-şi facă rost de o meşă!

Eleanor îşi amintea cum stătea Jerry la masa din bucătărie scoţând monede de un penny din urechile lui Jason şi muşcând pe rând, el şi băieţelul, dintr-o gogoaşă din cele făcute în casă de ea însăşi.

— N-o lua în seamă, iubito! spusese Jerry. Eleanor, spune-i mamei tale s-o lase baltă.

Şi, printr-o inspiraţie subită, îşi pusese pe cap una din husele ibricului, folosite de Eleanor pentru a păstra cald ceaiul sau cafeaua.

— Doreşte o meşă? O să-i arăt eu meşă!

Nu exista nici o îndoială, mama ei era fericită.

Aşa că rămânea Jessie. Duşul continua să curgă. Auzea cântecul înăbuşit la lui Luke: *Sus, deasupra apelor Cayugăi*[1]. Odată ce se născuse în Corneli, rămânea pentru totdeauna un om al Cornell-uiui. Deplasându-se spre mijlocul patului dublu, de modă veche, îşi desfăcu larg braţele şi picioarele astfel ca atunci când el avea să deschidă uşa camerei ea să poată pretinde că doarme şi că nu mai era loc, până când el ar împinge-o cu blândeţe într-o parte, iar atunci ea s-ar preface că se trezeşte şi şi-ar încolăci braţele în jurul lui.

Din scrisoarea surorii ei, se părea că aceasta era fericită — de fapt, chiar într-o stare de extaz. Jimmy Kolas era cea mai extraordinară persoană — nu doar un bărbat — pe care o cunoscuse ea vreodată. Era un prieten, un sfătuitor, un profesor şi totodată un amant. Era interesant şi, de asemenea, amuzant. Îl cunoscuse cu câteva luni înainte de a se fi culcat cu el şi era bucuroasă că o făcuse. El era căsătorit, chiar dacă numai formal.

«Să nu-i spui mamei», o ruga Jessie pe Eleanor; de fapt trăiau împreună, deşi îşi păstra apartamentul de la subsol, din Lennox Gardens. «Şi, lăsând la urmă partea cea mai bună...» Lui Jessie îi plăcea întotdeauna să păstreze la urmă ce era mai bun. Chiar la sfârşitul scrisorii se afla vestea că urma să plece cu Jimmy în insula Helios, pentru o şedere prelungită — cinci sau şase luni, poate.

[1] *Cayuga*: Lac în statul New York, într-o zonă locuită iniţial de indieni irochezi (n.t.)

Din câte ştia Eleanor, Jessie petrecuse, cu câtva timp în urmă, un fermecător weekend în Grecia şi se îndrăgostise de îndepărtata insulă moştenită de Jimmy. «Niciodată nu mi-aş fi închipuit că un copil al oraşului ca mine şi-ar putea pierde minţile pentru un loc unde nu există nici maşini, nici televizoare, nici magazine, nici cinematografe şi nici supermarket-uri!» Era un paradis insular şi Jimmy intenţiona să-l transforme într-un luxos punct de ancorare pentru elita internaţională a posesorilor de iahturi. Fără vaporaşe de excursie dinspre Pireu. Fără prăvălioare de suveniruri reprezentând-o pe Jackie Onassis. O amenajare strictă, de înaltă clasă.

Planul lui Jimmy era de a dezvolta insula Helios ca pe un club particular exclusivist. Inspirându-se după modul în care funcţionau cluburile londoneze, membrii urmau să achite o taxă anuală exorbitantă — cincizeci de mii de lire sterline sau pe-acolo — şi să plătească în plus pentru serviciile oferite. O staţie de alimentare cu carburant. Un bazin de înot cu apă proaspătă. terenuri de tenis şi săli de gimnastică. Un restaurant, bar, şi o discotecă dotată cu instalaţii moderne de condiţionare a aerului şi reglaj al temperaturii, pentru păstrarea alimentelor şi a altor articole perisabile. O puzderie de „colibe" de pescari, individuale, care din afară să pară primitive, dar să ofere tot luxul şi confortul pentru aceia care ar dori să părăsească nava cât timp echipajul spăla punţile, lustruia alămurile şi reîmprospăta vopseaua, reparând ceea ce deteriorase marea.

Poate mai târziu ar putea amenaja în partea mai îndepărtată a insulei, ascunsă vederii de pe iaht, un spaţiu de evadare doar pentru cei bogaţi — membri ai conducerilor unor întreprinderi, care n-au atins încă statutul de proprietar de iaht, dar posedă un venit propriu sau, mai bine, care au la îndemână posibilitatea decontării nelimitate a unor cheltuieli de călătorie.

«Şi pe urmă vine şi ideea *mea*, de înfiinţare, pe cel mai înalt punct al insulei, a unei colonii de artişti.» continua Jessie cu însufleţire. «Există acolo o veche mânăstire în ruine. Priveliştile sunt grandioase... Ah, Eleanor! Jimmy şi cu mine vom realiza împreună lucrări atât de minunate! Şi ştiu că vei spune: „Şi cu cariera ta de fotograf cum rămâne? Ce ai de gând cu fotografia?"»

După ce o ţinuse la curent pe Eleanor cu toate comenzile de lucrări primite şi-i trimisese file extrase din albumele publicate de ea,

îi explicase cât de important era să-ţi iei puţin răgaz pentru a-ţi reîncărca bateriile. Vreme de câteva luni, oriunde îţi întorceai ochii, exista câte un eseu fotografic de-al lui Jessie Lawrence.

Noul ei agent comercial fusese de acord: „Tu faci ca lucrurile să pară prea uşoare. Stai un timp de o parte. Ieşi de sub ochii lor. Lasă-i să te roage să mai lucrezi pentru ei."

Şi ca să se încredinţeze că nu-şi ieşise din minţi, pe lângă a ieşi din raza lor vizuală, ea acceptase comanda revistei *Harper's Queen* de a fotografia în amănunt insula Helios, prinr-o suită de imagini. Acestea puteau fi de sine stătătoare, ca peisaje ilustrând stări de spirit lirice, şi exista posibilitatea să devină „avanpremiera" unui reportaj „înainte-şi-după", referitor la proiectul lui Jimmy de dezvoltare a insulei.

În ceea ce privea viitorul, Jimmy o ceruse în căsătorie şi Jessie supessee „da", dar şi de astă-dată Eleanor nu trebuia să vorbească despre asta cu nimeni. Divorţul lui încă nu se încheiase, dar nu era nici o grabă. Era o simplă chestiune de timp. În definitiv, lui Hannah îi trebuiseră ani de zile ca să se mărite cu Jerry. Chiar de curând, Jimmy îi adusese lui Jessie verighete, pe care le comandase la „Zolotas" — platină, cu o ornamentaţie de frunze de acant şi cuvântul grecesc pentru iubire, *eros*, înscris cu litere chirilice.

«Pe toată insula nu există nici un oficiu poştal şi doar un singur telefon!» se minuna Jessie. «Mă poţi imagina pe mine fără televizor şi fără telefon?» Avea s-o sune pe Eleanor din Atena. Dacă survenea vreo urgenţă şi Eleanor trebuia să dea de ea, îi indica adresa telefonică din Atena a sediului „Companiei de Navigaţie Kolas".

«Îţi repet! Nici o vorbă mamei sau lui Rachel! Urează-mi noroc, surioară. Sunt sigură că fac ceea ce trebuie.»

— Obosită?

Fusese atât de absorbită de gânduri, încât nu-l auzise pe Luke intrând în dormitor. El stătea în picioare, aplecat deasupra ei, şi-i zâmbea. Era prea târziu pentru a mai recurge la ritualul de a se preface că doarme. Îşi deschise braţele să-l primească.

— Nu prea obosită.

O copleşi un val de fericire. Îi dorea acelaşi lucru şi mult-iubitei sale surori.

25

1975
JESSIE

Cele două surori păreau să urmeze drumuri paralele. Eleanor era gravidă. Acum, toate semnele indicau că tot aşa era şi Jessie. Eleanor nu-i spusese lui Luke. Nu i se destăinuise nimănui, decât surorii sale. Jessie nu-i spusese lui Jimmy şi aici paralelismul se oprea, cel puţin deocamdată. Jessie nu i se destăinuise nimănui, nici măcar Eleanorei, dintr-un motiv simplu. Dacă se dovedea că era gravidă, putea decide să nu păstreze copilul. Totuşi, având întipărită în minte dorinţa fierbinte a Eleanorei de a mai avea un copil, pentru nimic în lume n-ar fi acceptat să facă un avort.

Mai avea timp să pună la cale lucrurile. Ciclul ei era adeseori neregulat. O întârziere de o lună putea fi lesne pusă pe seama agitaţiei şi a stresului de a părăsi Londra pentru o posibilă şedere de patru până la şase luni pe insula Helios. Două dintre cele patru aparate de fotografiat ale ei aveau nevoie de reparaţii. Trebuia să găsească nişte containere etanşe, pentru a proteja sutele de filme pe care le cumpărase. Şi mai era şi îmbrăcămintea, articolele de toaletă, săpunul de rufe, şamponul, substanţele pentru dedurizarea apei, articolele de papetărie, cele pentru igiena intimă — hârtie igienică şi tampoane, presupunând că ar fi avut nevoie de acestea din urmă. Până când planurile lui Jimmy nu aveau să ajungă să dea roade, nu se putea aştepta să găsească pe Helios nici măcar produse de primă necesitate.

Posibilitatea maternităţii o emoţiona şi totodată o înspăimânta. Nu se punea problema relaţiei ei cu Jimmy Kolas. Se promiseseră unul altuia şi viitoarei lor vieţi împreună. Avocatul soţiei lui confirmase acordul acesteia cu privire la divorţ. Din fostul playboy ce ducea o viaţă oarecum împrăştiată, Jimmy se străduia să devină omul în întregime dedicat proiectului de dezvoltare a insulei Helios.

Jessie aproape că nu-şi crezu ochilor când hidroavionul ateriză pe insulă. În lunile ce trecuseră de la precedenta ei vizită, „Compania de Navigaţie Kolas" trimisese o flotă de barje, care aduseseră un

generator electric, echipamentul şi materialele necesare construirii unui doc provizoriu, instalase o staţie radio pe unde scurte, o legătură telefonică spre Atena şi crease o zonă de locuit pentru Jimmy şi pentru ea, demolând trei colibe de piatră care fuseseră părăsite de pescari şi clădind în locul lor un singur edificiu. Văzând pentru prima dată exteriorul de un alb strălucitor, Jessie gândi că semăna cu un igloo. Râse încântată de propria-i naivitate. Nici un igloo n-ar rezista mai mult de zece minute în căldura Mării Egee. Construcţia semăna mai curând cu fotografiile pe care le văzuse, reprezentând cetatea Mycene. Aşa cum îi explică Jimmy, pereţii groşi de piatră menţineau răcoarea interioară. „Aerul condiţionat al grecilor din antichitate", îi zisese el.

La Atena, aleseseră plăci de marmură pentru pardoseli şi terase, şi metri întregi de ţesături colorate pentru tapetarea pereţilor, perdele şi cuverturi de pat. Totul avea să sosească peste câteva zile cu vaporul, împreună cu covoarele groase şi albe — *flokati* — ce urmau să fie aşternute pretutindeni, după instalarea plăcilor de pardoseală.

Muncitorii veniţi de pe continent dormeau în hamace, la bordul barjelor „Companiei Kolas". Instalaseră pe plajă o bucătărie de campanie, cu un grătar cu cărbuni pentru fripturile de miel şi peşte — o specie locală, roşie — pe care îl pescuiau instalaţi în micile *benzine* — bărcile cu motor aduse anume în acest scop.

Mobilierul propriei lor case avea să fie prototipul stilului arhitectural al Clubului Helios. Deoarece în aerul marin metalul ruginea, paturile erau montate pe cadre de lemn, iar somierele erau prevăzute cu frânghii groase, întreţesute, în loc de arcuri care să susţină saltele şi pernele. Cumpăraseră veselă locală de la „Plaka", doar atât cât să aibă din ce mânca, şi deciseseră că era perfectă pentru restaurantul lor.

— Ai un ochi de artist, draga mea — îi spusese Jimmy, zâmbind.

Sorbeau *uzo*, tolăniţi pe dalele răcoroase de marmură. Licoarea tulbure induse o subtilă şi intensă plăcere, care trezi pisicuţa din Jessie. O încăierare, o luptă, un geamăt de supunere şi el o ţintui la sol.

— Doamne! Ce a provocat asta?

— *Ochiul* meu de artist. Ăsta-i motivul pentru care m-ai adus aici? Ochiul *meu* de artist? Şi cu restul din mine cum rămâne? De exemplu, cu extraordinarele mele coapse?

El spusese cândva că avea coapse atât de tari şi puternice încât ar fi putut sparge între ele nuci.

— Ce este, Jessie? Ce te frământă?

Nu-i putea spune. Cu toată intimitatea lor, nu putea să-l informeze aşa, deodată, că era gravidă — sau credea că este.

Adoptă soluţia cea mai uşoară.

— *Uzo* e vinovat, iubitule. Aş face mai bine să rămân la sucul de mere.

Dacă într-adevăr era gravidă — şi începea să creadă că aşa şi era — oricum ar fi fost preferabil să renunţe la băuturile alcoolice.

Zilele şi nopţile se succedau cu o viteză ameţitoare. Într-o dimineaţă, o echipă de inspectori guvernamentali veni de la Atena cu hidroavionul companiei „Kolas", ca urmare a invitaţiei făcute de Jimmy. Trebuia să fie completate documente oficiale, să se aprobe licenţe în vederea construirii unui port pentru ambarcaţiuni, precum şi pentru instalarea unui sistem de comunicaţii interinsular. După politeţurile de început, deveni limpede că prezenţa lui Jessie nu era dorită.

— Îmi pare rău, iubito. Le-am explicat că eşti o americancă şi că femeile americane participă la discuţiile de afaceri. Dar aici aşa ceva pur şi simplu nu se face. Mă tem că va trebui să dispari în timp ce noi, bărbaţii... (Îşi bătu pieptul cu pumnii, în stilul lui Tarzan, pentru a transforma totul într-o glumă.)... vom pune treburile la cale.

În mod destul de ciudat, în atâtea săptămâni de când reveniseră în Helios, ea încă nu vizitase mănăstirea. Discutaseră despre asta. De câteva ori plănuiseră să facă un picnic pe lungul urcuş care ducea către vârf. Dar întotdeauna survenea ceva. O barjă care lua apă. O problemă cu plăcile de marmură. O alta cu puţul de apă proaspătă. Încă una cu generatorul. Erau probleme pentru bărbaţi, nu-i aşa? Atunci lasă-i pe bărbaţi să se ocupe de ele. Ea avea să-şi ia aparatele de fotografiat şi să exploreze cele mai mari înălţimi ale insulei, în vederea eseului fotografic pe care promisese să-l realizeze.

Era plăcut să ai în mâini un aparat de fotografiat. Urcând de una singură pe poteca abia vizibilă, deveni deodată conştientă de o mişcare în apropierea ei şi de faptul că era urmărită cu privirea. Un copil ieşi din potecă şi îi adresă un zâmbet larg. O femeie trăgând de căpăstru un măgăruş veni repede în urma lui şi-l strânse, lipindu-l de şoldul ei.

— *Yassu!* strigă Jessie cu precauţie. *Kahlee mehrah!*

Spera ca asta să însemne: „Hello, bună dimineaţa!"

După acest început, reveniră la limbajul prin semne. Femeia o îndemnă pe Jessie s-o urmeze printre niște tufe, dincolo de care se afla un grup de colibe de piatră, înălțate în jurul unei fântâni în ruină. Jessie își ridică aparatul de fotografiat, într-un gest ce exprima cererea de a i se da permisiunea. Femeia încuviință printr-o înclinare a capului. Clădirile aparent pustii se treziră la viață. Prin ușile deschise, Jessie vedea femei lucrând la războaie de țesut. Lângă colibe și în spatele lor se aflau grădini de legume și, ici-colo, pomi fructiferi frumos mirositori. *Aici ar trebui să fie Luke și Eleanor, să vadă asta*, gândi Jessie. Își închipuia ce-ar crede acești locuitori ai insulei dacă ar vedea imensitatea livezilor în floare ale lui Luke.

Cel mai mult o fascina țesutul. Oare de ce aduseseră ea și Jimmy țesături de la Atena, când existau meșteșugari chiar aici? Cu ajutorul semnelor și al zâmbetelor, reuși să fotografieze caprele priponite și metoda pas-cu-pas, prin care femeile torceau părul de capră, transformându-l apoi în jurubițe, îl vopseau cu culori naturale obținute din fructe și îl țeseau creând modele minunate.

Când, tot prin semne, își manifestă dorința de a-și continua drumul în sus, spre mănăstire, își făcură apariția doi bărbați care purtau niște obiecte ce semănau cu cimpoaiele. Femeile arătară spre capre și schițară gesturi de stoarcere. Țâțe de capră! Umflându-și obrajii, bărbații o însoțiră de-a lungul potecii, suflând în cimpoaiele lor, urmați de femei și copii, într-un ciudat, dar voios cortegiu.

Una dintre călugărițe, pe care Jessie și-o reamintea de la prima ei vizită, ieși dintr-o încăperere din spate, cu mâinile pline de sânge. O fetiță de vreo zece-doisprezece ani încerca să-i toarne apă peste mâini ca să și le spele. Călugărița o recunoscu pe Jessie și își mișcă brațele ca și cum ar fi legănat un copil. Un țipăt ascuțit confirmă faptul că tocmai adusese pe lume un nou-născut.

— *Kala! Kala!* fu tot ce-și putu aduce aminte Jessie. Bravo! Bravo!

Le împărți cu voioșie dropsurile pe care le adusese în geantă și din nou ceru permisiunea de a face fotografii.

Moașa sporovăi cu însuflețire, adresându-li-se celorlalte, până când toate își întoarseră spre Jessie chipurile radioase. Cu un surâs complice, moașa își apăsa mâinile pe propriu-i pântece, în timp ce celelalte băteau din palme aprobator.

— *Kala!*

Doar uitându-se la Jessie, femeile știau că poartă un prunc. „Bravo!"

26

1975
ELEANOR

Cum să-i spună?

„Dă-mi te rog sarea și... a! apropo, sunt gravidă."

Cum ar putea să aducă vorba despre ceva pe care-l știa de câteva săptămîni?

„Aveam de gând să-ți spun ceva dar, nu știu cum, mi-a ieșit din minte."

Nu mai putea amâna. Azi-dimineață, în pat, Luke îi sărutase pântecele.

— Ai face mai bine s-o lași mai ușor cu prăjiturile alea de ciocolată!

Cât prepară cafeaua de dimineață, cât spălă căpșunile pentru micul dejun, în timp ce pregătea gustarea lui Jason, ca să nu întârzie când va veni autobuzul școlii să-l ia, Eleanor înțelese că nu avea de ales decât să spună adevărul:

— Sunt gravidă.

Rosti cuvintele încet, stând cu spatele spre masa din bucătărie. Radioul cânta. Luke răsfoia ziarul de dimineață. Jason își exersa recenta pricepere la citit, silabisind textul de pe cutia de fulgi de ovăz.

Eleanor sorbi îndelung din ceașca ei de cafea și se întoarse cu fața spre ei, stând în picioare în fața mesei.

— Sunt însărcinată!

Luke își ridică privirile, părând că nu înțelege.

Lacrimi de teamă izvorâră din ochii lui Eleanor.

— Sunt gravidă! Îmi pare rău. Știu ce-a spus doctorul. Știu că este periculos, dar n-am încotro!

Cuvintele, atât de îndelung reținute, se revărsară. Ea dorea ca familia ei să fie completă. Voia ca Jason să aibă un frățior sau o surioară. În oracolul făcut pe când era elevă era scris șase copii. Ei i-ar fi plăcut să aibă șase copii, dar nu era lacomă. Doi ar fi fost de ajuns.

— Asta-i tot ce vreau: încă un copil. Încearcă să mă înțelegi!

Luke era atât de furios încât, atunci când se ridică în picioare, castronul lui cu fulgi de ovăz căzu, spărgându-se de pardoseală.

— Nu-mi vine să cred! Ai înnebunit? (Făcu înconjurul mesei şi îi prinse cu brutalitate încheieturile mânilor.) Vrei să mori? Nu eşti în stare să te gândeşti la nimeni altul decât la tine? N-ai învăţat nimic din toate sarcinile acelea pierdute?

Soţul ei, de obicei laconic, îi răcnea în faţă:

— Şi cu Jason cum vezi lucrurile? Vrei să fie orfan? Credeam că ne-am înţeles că ne este destul că-l avem de crescut pe Jason. Şi-i mulţumesc lui Dumnezeu că ni l-a dăruit!

Încercarea ei de a vorbi fu zădărnicită.

— Vezi ce m-ai adus în stare să fac?

Ţinti castronul cu fulgii de pe pardoseală şi-l izbi cu piciorul, azvârlindu-l spre soba, de care se lovi sfărâmându-se cu totul, apoi ieşi ca o furtună pe uşa de serviciu.

Jason se dăduse jos de pe scaunul lui şi se ascundea sub masă.

— Te rog, Jason!

Eleanor îl trase afară şi încercă să-l ia în braţe. Cu feţişoara schimionosită, el o lovi cu pumnii şi se zbătu să se elibereze. Ea continua să-l ţină strâns.

— Ascultă-mă, scumpule. Nu vrei să ai un frăţior sau o surioară? Gândeşte-te ce bine te-ai distra. Tu vei fi fratele cel mare.

— O să mori! O să mă laşi singur, ca mama lui Frankie!

Frankie era cel mai bun prieten al lui Jason. Mama lui, la mai puţin de treizeci de ani, murise de cancer.

— N-o să mor. Îţi făgăduiesc.

Îl mângâie până-l convinse s-o lase să-l ţină în braţe şi să-i şteargă lacrimile. Îi acoperi faţa cu mici sărutări. „Ronţăituri", cum le numea ea.

— Crezi că te-aş părăsi vreodată? Vă iubesc prea mult, pe tine şi pe tăticu', ca să fac aşa ceva.

Luke stătea în prag. Nu lăsa să se vadă dacă-i auzise declaraţia de iubire. Îşi smulse fiul din braţele lui Eleanor.

— Îl duc pe Jason la şcoală.

— Şi autobuzul? Autobuzul poate sosi în orice clipă.

El tremura de enervare.

— Nu pricepi englezeşte? Spune-le că noi am plecat. Spune-le ce pofteşti. Eşti tare la minciuni. Eu vreau să fiu cu fiul meu.

Jessie! Eleanor simţea o nevoie disperată să stea de vorbă cu sora ei. A obţine o legătură telefonică până în Helios era ca şi cum ai fi încercat să ajungi la lună. Centralista din Europa stabilea destul de uşor legătura cu Atena, dar pentru a o face pe cea cu Helios îi trebuiau ore şi zile. Jessie spusese că dacă vreodată ar fi apărut o urgenţă, să sune la birourile „Kolas" din Atena şi să lase un mesaj. Din fericire, persoana care-i răspunse vorbea englezeşte.

Rămasă singură în casă, curăţă mizeria de pe pardoseala bucătăriei şi încercă să-şi vadă mai departe de treburile obişnuite ale casei. Incapabilă să se concentreze, aruncă din greşeală la gunoi castronul pentru cereale al lui Jason. Când îl recuperă, răsturnă puţin gunoi pe jos.

Trebuia să stea de vorbă cu cineva. Simţea că nu mai rezistă.

— De ce nu mi-ai spus? explodă Hannah.

— Pentru că m-ai fi târât la cine ştie ce medic de pe Park Avenue! replică Eleanor, ţipând.

Şi ar fi silit-o să facă un avort. Un avort „terapeutic", îl denumise propriul ei doctor, ultima dată când rămăsese gravidă. Faptul că pierduse sarcina pusese punct oricărei alte discuţii.

Mama ei oftă.

— Îmi pare rău, dragă. Nu sunt supărată *pe* tine. Sunt supărată *pentru* tine. Asta-i o problemă serioasă. Cât de înaintată este?

— Aproape cinci luni.

— Şi Luke n-a observat?

Mirarea lui Hannah o făcu să râdă.

— Am fost farte atentă cu regimul meu alimentar. Abia acum începe să se vadă. El credea că mănânc prea multe prăjituri cu ciocolată.

— Tu chiar doreşti copilul acesta, nu-i aşa?

— Oh, mămico, tare-aş vrea să vorbeşti cu Luke. Ştiu că tu crezi că nu te place. Dar de vină e numai timiditatea lui. Este într-adevăr timid. Te place mult. Mi-a spus mie.

Era o situaţie pe care Hannah încercase şi nu reuşise s-o rezolve. Luke *era* timid. În puţinele ocazii când Hannah şi Jerry îi vizitau, Luke izbutea întotdeauna să fie ocupat în altă parte — la un gard pe care trebuia să-l repare sau la un grup de pomi fructiferi care aveau imediat nevoie de îngrijirile lui.

Cu prilejul rarelor călătorii în oraş ale Eleanorei, Luke, în mod invariabil, găsea motive să n-o însoţească. Ea insista să-l ia pe Jason să-şi vadă bunica. Copiii au nevoie de bunici. Lui Hannah îi plăcea

rolul de bunică. Nu ca mamei sale, care le învăţase pe Jessie şi pe Eleanor s-o numească „Buni" sau, mai bine, Rachel. După ce Jason suferise de o serie de răceli în timpul iernii, Eleanor cedase îndemnurilor repetate ale lui Hannah de a consulta un medic pediatru newyorkez. În ziua din ajunul operaţiei de amigdale, Hannah luase băiatul la „F.A.O. Schwartz" şi îi cumpărase un urs de pluş mare, aproape cât el. Când îl aduseseră acasă, după operaţie, ea stătuse cu el, hrănindu-l cu îngheţată, în timp ce Eleanor fusese la cinematograf cu Jerry.

— Hai să privim lucrurile în perspectivă, Eleanor. Luke nu este supărat. Se teme. E mort de frică. Şi eu sunt la fel.

— Nu există nici un motiv de temere. Voi naşte un copil. În fiecare zi există milioane de femei care nasc copii!

— Ei, lasă asta. Ştiu că tu rişti. Nu încerca să ne păcăleşti. Spune-mi cum te simţi.

— Mă simt excelent. Minunat. Mai bine decât atunci când îl aveam pe Jason.

— Şi eşti sigură că vrei să mergi până la capăt?

— Sunt sigură. Ştiu că va fi bine.

Ba mai mult, era convinsă că va avea o fetiţă.

— Va fi perfect. Un frate mai mare şi o surioară, întocmai ca tine cu Sam, nu?

Când fiicele ei erau mici, Hannah le vorbise deseori despre fratele care murise în război şi ce grozav era pentru o fetiţă să aibă un frate mai mare, care s-o ocrotească până creştea.

Eleanor şi Jessie nu-şi cunoscuseră unchiul, bineînţeles. El decedase în 1945, cu mult înainte de naşterea lor. Uneori, Hannah le ceruse în glumă iertare că nu le dăruise un frate.

— Fetelor, voi nu ştiţi ce-aţi pierdut, le spunea.

Eleanor îşi închipuise că găsise un frate în Luke. Un frate, un soţ, un tată, un iubit, un prieten, un amalgam din tot ce poate fi un bărbat. Dar criza de nervi din acea dimineaţă o zdruncinase profund.

În următoarele zile, Luke, în loc să continue cearta, se închisese în sine. Nu se uita la ea. Nu-i vorbea. Încercările lui de conversaţie cu Jason erau penibil de forţate şi, în final, lăsau loc tăcerii.

— Cred că aşa îţi va fi mai comod — fu tot ce spuse înainte de a părăsi patul lor pentru a se instala pe canapeaua îngustă dintr-o cămăruţă mai retrasă.

Viaţa este foarte ciudată. Acesta era bărbatul pe care-l iubea. Uneori avea impresia că-l înţelege în întregime. Alteori, ca acum, devenea o persoană cu totul străină. O înspăimânta. După sarcinile pierdute şi avertismentul medicului, ea acceptase situaţia şi ridicase problema adopţiunii. Dar Luke se înfuriase şi se îngrozise. Nici nu voia să audă de aşa ceva. Îi interzisese să mai atingă vreodată acel subiect.

Eleanor ştia că, fie naturali, fie adoptaţi, cu copiii aveai aceleaşi şanse ca la jocurile de noroc. Nu existau garanţii. Prin mila lui Dumnezeu, Jason era un băieţel foarte reuşit, solid, inteligent şi afectuos. Copilul din pântecele ei — copilul lui Luke — putea fi tot atât de binecuvântat sau, Doamne fereşte, era posibil să aibă vreun defect. Ea accepta să-şi asume acest risc.

Peste trei zile, Jessie telefonă în sfârşit din Helios.

— Luke nu vrea să-mi vorbească, Jess. Se uită prin mine, de parc-aş fi invizibilă. Nu mai suport.

— Poate ar trebui să-l sun eu, se oferi Jessie.

Între cele două surori, faptul că Luke nu aproba stilul de viaţă al lui Jessie nu constituia un secret. Eleanor izbucni într-un râs lipsit de veselie.

— Nu cred c-ar folosi la ceva. Şi aşa zice că ai o influenţă proastă asupra mea.

Ingratul! Oare uitase că le făcuse legătura, în ziua în care se înapoiaseră de la Munchen?

— Dacă n-aş fi fost aşa de îndrăzneaţă încât să-i dau numărul tău de telefon, el ar fi dispărut în ceaţă şi s-ar fi căsătorit cu vreo fiică de fermier. Eventual mama să discute cu el.

Eleanor o lămuri că şi Hannah era împotriva sarcinii.

Moralul ridicat, caracteristic lui Jessie, ieşi la suprafaţă.

— De ce nu vii aici? Jimmy abia aşteaptă să te cunoască. Locuinţa este confortabilă şi chiar avem o moaşă localnică, la mănăstire.

Chiar atunci când rosti cuvintele, Jessie ştiu că era prea periculos.

— Vai, Jessie!... Îmi este, într-adevăr, tare dor de tine. Oricum, destul despre mine. Ce-mi spui despre tine şi „superbul grec"? Mi se pare, sau aud clopote de nuntă?

— Cât de curând. Avem deja verighete. Tot ce aşteptăm este hotărârea definitivă de divorţ. Aşa că trebuie să vii încoace înainte

ca sarcina să fie prea avansată. Ne vom căsători la Atena, iar tu vei fi „domnişoara" mea de onoare.

— Sună minunat. Dar, serios...

— Serios, ia-l cu binişorul pe Luke. Tipul e nebun după tine. Cu siguranţă este bolnav de îngrijorare şi în alt fel nu ştie cum să se exprime.

— Îţi mulţumesc doamnă Freud. Mă simt mult mai bine.

— Zău, vorbesc serios... De curând ni s-a instalat o nouă reţea telefonică. De-acum înainte va fi mult mai uşor de obţinut legătura. Îmi făgăduieşti că mă suni?

— Făgăduiesc.

Vocea lui Jessie deveni confidenţială.

— De fapt, e ceva ce aş vrea să-ţi spun... (Fu întreruptă de zgomotele unor glasuri din apropiere.)... dar mai rabd până la un alt prilej. Jimmy tocmai a adus acasă câţiva muncitori pentru un *uzo*. Pa! Te pup!

27

1975
FELICITY

„Urmează-ţi calea." Cuvintele lui Joseph Campbell răsunau în inima lui Jessie în timp ce cobora poteca, revenind de la mănăstire, încântată şi totuşi având mare grijă să nu cadă. Din ziua în care călugăriţa remarcase că era gravidă, suise de multe ori dificilul urcuş. Clifford Smith-Avery fusese cel care, cu câteva luni în urmă, îi atrăsese atenţia — în maniera lui obişnuită, mormăind printre dinţi încleştaţi — asupra operei lui Campbell.

Începând cu acea primă seratã dezastruoasă, pe Hill Street, când îl rugase s-o conducă acasă, Clifford devenise o parte periferică a vieţii ei. În calitate de cel mai bun prieten al lui Jimmy, îi însoţea deseori la masă sau la un film. Lucrând în domeniul editorial, numele lui figura pe multe liste de invitaţi la diferite manifestări culturale. Uneori, suna să vadă dacă ea este liberă pentru vizitarea unei noi expoziţii la „Tate", sau pentru o recepţie dată în cinstea unui autor.

În vreme ce Jimmy privea cu mare mândrie realizările ei şi cumpăra cu zecile revistele în care îi apăreau lucrări, Clifford era mai interesat să discute despre fotografiile ei, atât despre fiecare în parte, cât şi în contextul unei teme. Ceea ce-l interesa — spunea el — era meşteşugul din spatele artei, aspectele tehnice ale developării şi decupării, precum şi calităţile hârtiei, care puteau produce diferenţe atât de însemnate.

Deşi era un editor respectat în cadrul unui concern editorial, îi destăinui lui Jessie că se simţea neputincios şi pierdut în jungla comercială. Ceea ce dorea era să-şi pună pe picioare propria lui tipografie. Peste cinci ani urma să intre în posesia unei moşteniri de familie.

— La vremea aceea tu vei fi un fotograf grozav, o adevărată artistă, iar eu îţi voi publica prima retrospectivă, îi spuse lui Jessie între patru ochi.

— Eu, o artistă? Nu sunt decât un fotoreporter. Am de gând să mă mărit cu Jimmy, să avem doi copii şi să-l ajut să transforme insula

Helios într-un paradis al Mării Egee. Bineînţeles că voi continua să fac fotografii. Atâta timp cât se va găsi cineva care să-mi dea comenzi.

— Păstrează-ţi negativele.

— Le păstrez!

— Vreau să spun, în registre ţinute la temperatură şi umiditate controlată. Nu în cutiile alea de pantofi „Charles Jourdan"!

— Da' ce-are? Mie îmi plac pantofii.

Cliff îi condusese, pe ea şi pe Jessie, la Gatwick.

— Ţine minte, scumpo, urmează-ţi calea şi nu te teme. Uşi a căror existenţă n-ai bănuit-o vreodată se vor deschide şi te vor pofti să intri.

Dacă avusese vreo îndoială cu privire la legarea ei pe viaţă de Jimmy Kolas, acum dispăruseră. Toate piesele jocului de puzzle erau la locul lor, alcătuind o imagine perfectă. Toate elementele de bază erau gata — gazele îmbuteliate, electricitatea produsă de generator, apa proaspătă. În faţa docului se întindea un spaţiu vast. Casa lor din piatră constituia un prototip al acelora care aveau să urmeze. Taverna dărăpănată fusese zugrăvită într-un alb strălucitor, cu obloane albastre, iar congelatorul era instalat şi pregătit.

Şi, cel mai bun lucru din toate — copilul. Divorţul nu avea să fie pronunţat definitiv în răstimp de nouă luni, dar ce-i păsa ei? Pretutindeni există femei care nasc copii în afara legăturilor conjugale. Nu mai exista noţiunea de copil neletigim. Cum ar putea un copil, orice copil, să fie nelegitim? Din câte auzise ea, cuvântul nelegitim nu mai era admis pe certificatele de naştere. Se inserau doar numele părinţilor.

Dmitri Andreas Constantine Georgopoulos Kolas, tată; Jessie Kathleen Lawrence, mamă.

Apropiindu-se de casa lor, văzu hidroavionul săltând pe apă, în larg. Casa era pustie. Jimmy trebuia să fie jos, la tavernă. Se hotărâse să-i spună de copil, dar nu voia s-o facă în public. Avea să aştepte până vor fi singuri, mai târziu, în pat.

Se spălă şi îşi schimbă îmbrăcămintea. Îşi lăcui unghiile, la mâini şi la picioare. Scoase din aparatele de fotografiat rolfilmele expuse şi le puse în containerele metalice care aveau să le protejeze până vor fi developate.

Nu voia să se necăjească. Lui Jimmy nu-i stătea în obicei să uite de existenţa ei. Ştia că încă mai negocia unele permise şi licenţe,

aşa că probabil asta îl reţinea. Desigur, bărbaţii or să vrea să mănânce ceva. Înţelegea că nu era poftită să li se alăture. Ceea ce nu înţelegea era că nu primise nici o vorbă din partea lui Jimmy. Taverna se afla la cinci minute de mers pe jos. Ar fi putut să se scuze şi să se repeadă să-i spună ce se întâmplă. În cel mai rău caz, ar fi putut să-l trimită pe Yanni, sau pe unul dintre ceilalţi muncitori, cu un bilet.

Pentru a-i trece timpul, pregăti o mâncare uşoară şi se instală în pat cu cartea lui Joseph Campbell. Poate că era mai obosită decât credea. Se trezi pe întuneric, în pat, având-l alături pe iubitul ei, cufundat într-un somn adânc. Îşi petrecu uşor degetele peste faţa lui dorind să-l sărute, dar temându-se să nu-l trezească. Bietul de el, trudise atât de mult!

— Dragul meu, şopti, părânu-i-se că l-a simţit mişcând. Te prefaci? (Voia să spună că se prefăcea că doarme.) Bine, te iert. La revedere! Pe mâine dimineaţă şi somn uşor.

Când se trezi, el stătea într-un fotoliu, la câţiva metri depărtare de pat. Ştiu că se întâmplase ceva înainte ca el să vorbească. Purta costum şi cravată — cele pe care le purtase în călătorie când veniseră de la Londra. Servieta şi valiza cu lucruri pentru o noapte se aflau la picioarele lui.

— Îmi pare rău, dragă. Licenţele sunt într-o zăpăceală totală. Ceilalţi n-au adus formularele potrivite. Ştampilele guvernamentale sunt cu termenul depăşit. Inspectorii insistă că eu nu mi-am înregistrat corect intenţiile. Aşadar, se pare că sunt nevoit să mă duc la Atena pentru a pune lucrurile la punct.

— De ce nu m-ai trezit? Aşteaptă-mă cinci minte. Voi fi gata cât ai zice peşte.

Expresia feţei lui îi dădu răspunsul.

— Îmi pare rău, dar nu-i posibil. Hidroavionul este plin. Chiar şi aşa, va trebui să ne înghesuim.

Ea nu accepta să lase lucrurile astfel.

— Atunci trimite avionul înapoi, pentru mine. Este vorba de o distanţă de numai două ore. Putem sta la „Grande Bretagne" şi să luăm masa la localul acela din „Plaka", unde poţi arunca farfuriile...

Faţa lui era trasă, tenul bronzat devenise cenuşiu.

— Voi fi foarte ocupat. Tu nu vei avea nimic de făcut.

Jessie simţea cum în glasul lui creştea iritarea.

— Voi avea o grămadă de lucruri de făcut. Voi face fotografii.

Îi povesti despre femeile pe care le găsise ţesând pânză în zona din jurul mănăstirii.

— Mi-au dat mostre. Pariez că le pot arăta cuiva în Atena. Să închei o afacere pentru ele. Şi genţi pentru umăr! Perne...

— Jessie!

Discuţia era încheiată. Avea să fie plecat două zile, cel mult trei. De ce să nu continue ea să facă fotografii? Puse pe masă un teanc mare de *drahme*. Dacă ea considera că merită, să cumpere produsele ţesătoarelor. Era fată deşteaptă. El se va înapoia înainte să-şi dea seama că lipsise. Mai era ceva de zis?

— Da, mai este.

Era mai bine să-i spună că era gravidă, sau că el urma să devină tată? Acelaşi lucru, însă privit din altă perspectivă. Îşi aminti multele dăţi în care Rachel o numise „cea isteaţă". Înainte de plecarea ei la Londra, bunica ei îi cuprinsese faţa între mâinile ei catifelate şi încărcate de bijuterii. „În orice negociere cu un bărbat, joacă tare, însă întotdeauna fă-l să creadă că interesele lui sunt mult mai importante decât ale tale. Sau mai bine — adăugase bunica ei cu un surâs de Mona Lisa — schimbă subiectul. Nu-l lăsa să ştie ce gândeşti."

— Ei bine?

Jimmy abia aştepta să plece. Nu acum era momentul să lungească vorba.

— Filme. (Asta era. Avea suficient cât să fotografieze toate cele patru mii de insule greceşti. Mai bine să fie liniştită, decât să-i pară rău. Ştia că ar regreta cumplit dacă i-ar spune adevărul acum.) Mă tem că mi se vor termina.

Naivitatea cererii ei îl îndemnă s-o îmbrăţişeze. El ştia că era imposibil să aibă nevoie de mai multe filme.

— Este vorba doar de câteva zile, îţi făgăduiesc. Mă voi înapoia înainte să-mi simţi lipsa.

Trecu aproape o săptămână până când Jessie văzu hidroavionul descriindu-şi ocolul şi amerizând. Se întâmplase ceva foarte rău. El avea o privire rătăcită şi părul îi era nepieptănat. Ar fi avut nevoie de o tunsoare. Costumul — mototolit; pe cravată — o pată.

— Jessie!

O strânse cu patimă în braţe şi îşi îngropă faţa în locul lui preferat, între gât şi umăr.

— Draga mea! Mi-a fost atât de dor de tine! Iartă-mă că te-am părăsit. Iartă-mă!

Când regăsirile sunt dulci, despărţirile se uită. După ce făcură dragoste rămaseră culcaţi, în linişte, unul în braţele celuilalt.

„Totul era în ordine"? îl întrebă ea. „Convinsese autorităţile să coopereze"? „Totul era bine", o asigură el.

— Acum, povesteşte-mi ce-ai făcut cât am fost plecat. Ai avut o aventură nebună cu Tasso Capedis?

Tasso era cel mai bătrân bărbat de pe Helios. În tinereţe fusese scufundător, culegător de bureţi. I se deformaseră încheieturile şi acum abia se mai putea mişca.

Nu era amuzant, de fapt nu stătea deloc în firea lui Jimmy să se distreze pe seama infirmităţii fizice a cuiva. Fiecare reacţiona în felul lui la stres. Ea ştia că lui Jimmy trebuie să-i fi displăcut profund să se ploconească în faţa birocraţilor şi să lase nişte nulităţi guvernamentale să-l sucească încoace şi-ncolo.

Recurgând la iscusinţa ei de reporter, încercă să-l captiveze cu relatarea aventurilor ei. Îi povesti totul. Despre mănăstirea la care dăduse jumătate din drahmele lăsate de el călugăriţei-moaşă. Restul banilor îl folosise ca să cumpere până şi ultima bucăţică de ţesătură şi să convingă că acolo de unde proveneau banii aceia mai erau încă mulţi alţii.

Îi spusese cum îl fotografiase pe Yanni şi pe ceilalţi muncitori, goi până la mijloc sub soarele arzător. Cum găsise primele smochine coapte şi le fotografiase de aproape apoi, atunci când le despicase, forma şi coloritul lor depăşise orice aspect de fruct recognoscibil, părând, în vizorul ei, o intensă imagine a senzualităţii.

Pe scurt, îi relată până şi cel mai mic amănunt despre orice în afara faptului că era gravidă şi că avea tot mai mari îndoieli în privinţa oportunităţii de a-i aduce lui la cunoştinţă acest lucru. Dar îndoielile ei părură prosteşti când, după câteva zile, totul reveni la *normal*. Lucrările de construcţie continuau să avanseze. Indiferent în ce constase problema care-l tulburase pe Jimmy, acum dispăruse. Îşi recăpătă exuberanţa lui de băieţandru. Se dezbrăca până la mijloc şi trudea cot la cot cu muncitorii. Din puternicul aparat de radio pe unde scurte pe care-l adusese se auzea muzică grecească difuzată de postul Atena. Auzindu-i vocea şi văzându-l cum pocneşte din degete şi îşi azvârle spre spate capul într-o manifestare spontană a bucuriei, când se încheia o treabă şi urma o alta, Jessie înţelegea ce

trebuie să fi simţit soţiile de fermieri, în secolele trecute, când îşi auzeau bărbaţii cântând pe câmp.

La o săptămână după înapoierea lui, totul era de parcă nici n-ar fi plecat vreodată, pasiunea şi intimitatea dintre ei nefiind niciodată mai intense ca acum. Modificările din trupul ei începeau să se vadă. Nu mai putea amâna. Nu se îndoia deloc că el avea să fie tot atât de bucuros ca şi ea. Planul ei era să-şi petreacă după-amiaza la mănăstire, fotografiindu-le pe călugăriţe în timp ce se îndeletniceau cu spălatul săptămânal al rufelor, iar apoi intenţiona să le viziteze pe ţesătoarele ei. Pregătise pentru ele câteva schiţe de cuverturi şi garnituri de masă să se ghideze precum şi dimensiunea şi proporţiile.

Află că moaşa se numea Anna. Acum, Anna îşi apăsă mâinile pe pântecele lui Jessie şi din nou rosti cuvântul *kala*. Jessie traduse „Bravo!" Anna şi celelalte călugăriţe repetară în cor:

— Bravo!

Când se înapoie acasă şi o găsi pustie, nu i se păru nimic anormal. Nu se gândi la nimic rău nici când soarele începu să apună, presupunând că Jimmy era împreună cu muncitorii, tratându-i probabil cu *uzo* sau *retsina*, după o zi lungă sub soarele dogorâtor.

Jimmy nu o încuraja să se ducă la tavernă. Era o tradiţie bărbătească. Ei îi displăcea să semene cu una din femeile acelea cicălitoare care îşi trag bărbaţii afară din bar, însă nu avea astâmpăr. Voia să-l vadă pe Jimmy.

Se întmplase ceva rău? Se rănise?

— Yanni!

O mişcare uşoară în spatele unei uşi interioare îi puse simţurile în alertă. Hoţi? Răufăcători care intenţionau să răpească oameni? Helios era o insulă îndepărtată. Se putea întâmpla orice. Silueta unui bărbat se strecură, apărând în câmpul ei vizual.

— Yanni! M-ai speriat de moarte! (Dar el nu ştia să vorbească englezeşte.) Jimmy. Unde este *kyrios* Jimmy?

El îi înmână un bilet şi dispăru în noapte ca o săgeată.

«Mult-iubita mea Jessie,

Când vei primi acest mesaj, eu voi fi la Atena cu soţia mea. Familia mea a fost atât de pornită împotriva divorţului, încât au trimis emisari în Argentina, s-o aducă înapoi pe Felicity. M-am întâlnit cu ea la Atena săptămâna trecută. Îmi pare rău, Jessie.

Problema cu licenţele şi permisele a fost o şmecherie pentru a mă atrage la Atena. Nu se poate imagina oroarea mea când am ajuns la birourile noastre şi mi-am găsit soţia aşteptându-mă. Probabil că ţie, Jessie, nu ţi se va părea amuzant, dar dacă este un lucru pe care-l admir la tine, acela este simţul tău americănesc al umorului. Soţia mea a declarat, citez: „Vreau să ştii că te iert." După felul în care m-a umilit!

I-am spus, i-am declarat în termeni neechivoci că între noi nu mai poate fi vorba de o căsnicie. Dacă ea nu divorţa de mine, aveam să intentez eu acţiune de divorţ, pe motivul părăsirii domiciliului, al adulterului şi toate celelalte. Asta a fost atunci când m-am înapoiat la tine, mult-iubita mea. La tine şi la Helios şi la minunatul nostru proiect.

Ştiu că trebuie să mă fi comportat ciudat. Încercam să-mi adun curajul de a-ţi spune că încă nu ne putem căsători şi că speram că vei avea încredere în mine şi vei rămâne cu mine. Eram atât de fericiţi împreună, încât nu mă îndoiam că vom putea rezolva problemele. Tu îmi păreai atât de frumoasă azi-dimineaţă, atât de vioaie, cu aparatele tale atârnate la gât, ca o fetiţă care face poze în vacanţă, până când pozele se dovedesc a fi artă de cea mai înaltă clasă. Cât de mult ai evoluat de când ai realizat „Familia americană"!

Intenţionam să-ţi spun totul în seara asta. Dar pe urmă, la scurt timp după ce te urmărisem cu privirea dispărând în susul potecii, a sunat telefonul. Soţia mea a făcut o tentativă de sinucidere. Avionul a venit curând după aceea. L-am lăsat să mă aştepte până ţi-am scris această scrisoare de adio.»

El şi soţia lui aveau să se înapoieze la Londra de îndată ce ea avea să fie îndeajuns de restabilită pentru a putea călători. El urma să lase la birourile din Atena instrucţiuni pentru a i se asigura lui Jessie banii necesari şi orice ajutor de care ar fi avut nevoie.

El ştia că această răsturnare a situaţiei avea să vină ca un trăznet şi, în mod firesc, avea să fie jenantă pentru ea, după ce povestea avea să facă înconjurul Londrei. Mai ştia şi că ea nu-şi terminase lucrarea comandată de revistă.

«Te rog să rămâi pe Helios cât de mult timp îţi va plăcea. Realizează splendidele tale fotografii. Foloseşte-o ca pe o bază pentru a face turul insulelor greceşti. Invită să stea cu tine pe oricine ţi-ar face plăcere. Poate pe sora ta? Ştiu ce dor îţi este de ea. Apelează la cei din Atena pentru aranjamentele necesare.

Încheindu-mi scrisoarea, îmi amintesc, Jessie, cum mi-ai mărturisit odată că filozofia ta de viaţă ar putea fi rezumată în trei cuvinte: „Urmează-ţi calea", spuneai. Ştiu că, fără tine, pentru mine nu există o cale a bucuriei. Mă rog ca tu să ai curajul de a ţi-o urma pe a ta.

Jimmy.»

28

1976
ELEANOR

Când încetase să mai primească veşti de la Jessie, Eleanor presimţise că trebuia să se fi întâmplat ceva rău. Cărţile poştale şi apelurile telefonice din Helios încetaseră brusc cu câteva săptămâni în urmă, un fapt pe care îl înţelese treptat, datorită problemelor din propria ei viaţă.

Întreaga omenire se întorsese împotriva ei. Luke se arătase fără milă, refuzând să i se adreseze direct. Îl folosea ca intermediar pe bietul Jason, mititelul:

— Spune-i mamei tale că diseară voi întârzia, aşa că să-mi lase de mâncare ceva ce nu trebuie încălzit.

— Stă chiar lângă noi. Spune-i tu însuţi!

Sfidarea nu stătea în firea copilului. Întotdeauna era un băieţel bun la inimă. Încordarea dintre părinţii lui îl afecta în mod nefast. Cu o noapte în urmă, făcuse pipi în pat. Eleanor îl asigurase că oricui i se poate întâmpla un accident şi făgăduise să nu-i spună tatălui său.

— Nu te răzbuna pe băiat, îşi imploră soţul. Ce fac eu nu este vina lui. Este vina mea şi accept consecinţele.

Spera ca mama ei să o sprijine mai mult. În nefericirea ei, spera cumva ca Hannah să-i vină în ajutor. Asta nu era cinstit din partea ei, desigur. Hannah se oferise de bunăvoie să vină cu maşina şi să rămână la ea. Luke *n*-ar fi suportat aşa ceva. Nu-i plăceau soacrele. Tatăl lui murise de tânăr; mama lui locuia cu al doilea soţ al ei, mult spre nord, în apropiere de Buffalo. Luke nu-i cauza nici un fel de prejudicii lui Hannah; nici pe propria lui mamă nu o încuraja să-i viziteze.

Eleanor nu i se putea destăinui lui Rachel. Deoarece alesese căsnicia şi maternitatea în locul celebrităţii şi bogăţiei, nu suporta ca Rachel să-i zică: „Ţi-am spus eu!" Fără îndoială că bunica ei nu s-ar fi exprimat chiar cu cuvintele acestea. Rachel ar fi trimis probabil o ambulanţă s-o ia şi ar fi aranjat să i se pună la dispoziţie o escortă

poliţienească pentru a o duce la spital în vederea unor teste şi Dumnezeu mai ştie ce.

Rachel şi Hannah erau întotdeauna foarte sigure de părerile lor. Oare de ce era ea atât de şovăitoare? Se împotmolise într-o fundătură. Nu avea încotro să se îndrepte. Acum, când sarcina ei depăşise şase luni, putea spune cu certitudine că nu era totul în ordine. Avea dureri şi sângerări şi, mai înspăimântător decât orice, loviturile şi mişcările încetaseră. *Te rog, Doamne, fă să-i fie bine copilului meu!*

Singura resursă de forţă care îi rămăsese era încăpăţânarea. Ajunsese atât de departe şi nu avea să renunţe. Copilul ei nu murise. Dormea şi îşi aduna puterile pentru ziua cea mare. Dacă ar fi cedat şi s-ar fi dus la medic, ştia fără urmă de dubiu că visul ei s-ar fi transformat într-un coşmar.

Şi totuşi, simptomele începeau s-o îngrijoreze. Auzise despre femei care înnebuniseră din cauza unui dezechilibru hormonal. Poate că ea *era* chiar nebună, mângâindu-şi iar şi iar pântecele, cu o mişcare circulară a mâinilor, de parcă ar fi fost spinarea copilului, îngânându-i cântecele de leagăn pe care i le cântase lui Jason.

Cea de care avea nevoie era Jessie. Probabil că ea şi Jimmy făceau croaziera insulelor greceşti pe un iaht, departe de orice oficiu poştal. Sau călătoreau prin Grecia continentală, aşa cum plănuiseră. De asta nu primise nici un răspuns după ce încercase să telefoneze la Helios, în urmă cu trei săptămâni. O verificare la centralista europeană confirmase că circuitul era în funcţiune. *Te rog, Doamne, fă să fie acolo!* se ruga, în timp ce forma din nou numărul. Avea nevoie disperată de sora ei.

— Alo?

— Eleanor!

Vocea lui Jessie se auzea limpede, de parcă ar fi fost în camera alăturată. Dar Jessie nu părea să fie ea însăşi. Nu exista nici o însufleţire, nimic din obişnuita exuberanţă care, întotdeauna, îi dădea lui Eleanor impresia că ea era unica persoană din întreaga lume despre care Jessie dorea să aibă veşti. Timidă? Nervoasă? Imposibil! Jessie n-ar fi fost aşa niciodată!

— Ai un glas ciudat. Te simţi bine?

— Mi-ai mai telefonat?

— De două ori. Am presupus că tu şi Jimmy eraţi plecaţi pe undeva.

O pauză, şi vocea lui Jessie se auzi abia ca o şoaptă:

— Eu am fost aici. Doar că n-am răspuns la telefon. Am făcut o greşeală cumplită, Eleanor.

Apoi vocea i se ridică până la cel mai înalt registru, într-o serie de gemete sfâşietoare care o înspăimântară de moarte pe Eleanor.

— M-a părăsit, nemernicul! Soţia lui a revenit din Argentina şi ticălosul a spus: „Îmi pare rău că s-a întâmplat aşa" şi a plecat, de parcă ar fi avut o pocnitoare vârâtă-n fund!

Cuvintele alese de Jessie spulberară încordarea şi le făcură pe amândouă să izbucnească în râs. Era o frază pe care Jessie o adusese acasă de la grădiniţă. Cu cât mai mult îi şoca pe cei care o auzeau, cu atâta plăcere o folosea, până când, în cele din urmă, Hannah se îndreptase spre ea cu un calup de săpun şi o ameninţase că o să-i spele gura. Deşi niciodată n-o mai rostise în faţa adulţilor, rămăsese una dintre parolele secrete dintre surori.

— Şi atunci de ce mai eşti acolo?

O nouă pauză; una atât de prelungită, încât Eleanor crezu că se întrerupsese legătura.

— Jessie? Mai eşti pe fir? Jessie!

— E în ordine! Trebuia să rămân. Pe de o parte, am o comandă pentru *Harpers Queen*, să fotografiez insula. Un paradis încă nedescoperit şi chestii dintr-astea. Şi, ca să-ţi mărturisesc adevărul, îmi place aici. Jimmy m-a invitat să stau cât de mult mi-ar plăcea...

— Asta a fost generos din partea lui.

Jessie fu nevoită să râdă de sarcasmul surorii sale. Eleanor nici măcar nu ştia că este sarcastică. Auzind cum i se frângea vocea, Jessie ar fi vrut s-o strângă în braţe. De când se măritase, devenise un copil călit în greutăţile vieţii.

Veselia îi pieri pe măsură ce îşi continua explicaţia.

— Aveam nevoie de timp ca să-mi lămuresc unele lucruri, să decid ce urma să fac.

— Vino acasă. Mi-e dor de tine. O să-i facem ticălosului ăluia o efigie şi o s-o ardem!

— Nu. Trebuie să mă înapoiez la Londra. Acolo e vorba de cariera mea viitoare. Editorii îşi smulg lucrările mele. Dar îmi va fi greu... umilitor, să mă întorc singură şi toată lumea să ştie că el a revenit la soţia lui.

— Cui îi pasă?

O pauză mică, de astă-dată.

— Mă tem că mie.

— Of, Jessie! Îmi pare rău.

— La naiba, şi mie! Dar am vorbit de ajuns despre mine. Cum o duci tu?

— Cred că am necazuri..., începu Eleanor, destul de curajoasă, dar se întrerupse imediat. Luke tot nu vrea să discute cu mine despre copil.

— Nu cred că vorbeşti serios!

— Mai mult decât serios. Au trecut mai bine de trei luni de când i-am spus. Doarme pe canapea. Ce are să-mi spună — puţinul pe care trebuie să mi-l comunice — mi-l transmite prin Jason, şi acum Jason este atât de necăjit, încât a reînceput să facă pipi în pat.

— Nu pot să cred!

— Ba să crezi.

— Şi te-a lăsat să treci prin toată perioada de sarcină fără o îmbrăţişare sau o sărutare, fără să-ţi maseze picioarele, aşa cum o făcea când îl aşteptai pe Jason? Păi atunci, trebuie să te simţi îngozitor!

— Nu... nu sunt prea furioasă. Mi-e frică, Jessie. Stau de una singură şi sunt înnebunită de teamă să nu fi murit copilul. (Se îneca în hohote de plâns.) Şi săptămâna viitoare Luke pleacă la Cornell, să ţină un seminar referitor la administrarea cu succes a unei livezi familiale. Îl ia cu el pe Jason, şi după aceea se duc într-o excursie cu cortul, pentru o săptămână. O să fiu *singură de tot!* Timp de două săptămâni întregi!

Circuitul telefonic începea să pârâie.

— Eleanor! strigă Jessie. S-o sun pe mama?

— Nu! Te rog... Eu am început chestia asta. Pot să mă descurc singură. Făgăduieşte-mi pe cuvântul tău de onoare! Nu vei telefona nimănui?

Jessie promise şi circuitul amuţi.

Peste o săptămână, Eleanor se trezi simţindu-se atât de rău, încât nu era în stare să ridice capul. Zgomotul autofurgonetei lui Luke, care trăgea în faţa uşii din spate îi reaminti că el şi Jason plecau în acea dimineaţă spre Ithaca şi la seminarul de la Corneli.

— Jason! Ieşi mai repede!

Eleanor îl auzi pe Jason pe coridor. Băiatul apăsă clanţa uşii şi o deschise cu câţiva centimentri. Şoptind ca pe scenă, spuse:

— Mămico? Sper că te simţi mai bine.

Nu trecuse nici o oră de la plecarea soţului şi a fiului ei, când o apucară nişte dureri atât de intense, încât îşi pierdu cunoştinţa. Era după-amiază când îşi reveni în simţiri, odată cu o revărsare de sânge urât mirositor. Între picioarele ei se afla cea mai patetică privelişte pe care o văzuse vreodată: un copil încă incomplet format, strangulat cu ombilicul său. Pentru sărmana, micuţa făptură, uterul ei fusese un mormânt. Era o fetiţă, exact cum presimţise Eleanor.

Ea singură era vinovată de nenorocirea ei. Poate că Luke avea s-o ierte, dar ea nu şi-o va ierta niciodată. Într-un anume fel, se bucura că Luke nu era acolo. Prezenţa lui n-ar fi făcut altceva decât să înrăutăţească lucrurile. Coşul ei de cusut se afla lângă pat. Găsi foarfecele şi tăie cordonul ombilical, apoi o înveli cu grijă într-o faţă de pernă pe fiica ei neîmplinită.. După ce-şi puse aşternuturile de pe pat în maşina de spălat, făcu o baie călduţă şi meditâ cu amărăciune la nefericirea ce încă o mai aştepta. Căminul şi căsnicia ei distruse, fiul ei condamnat la trauma unui divorţ. Mama şi bunica ei privind-o cu milă, deoarece era tot proasta pe care o ştiau dintotdeauna. Numai Jessie ar înţelege, dar ce putea face Jessie, părăsită şi nenorocită, pe insula aceea grecească? Chiar că amândouă alcătuiau o pereche grozavă: Jessie prea inteligentă pentru a-i merge bine şi Eleanor prea proastă.

Slăbită de încercarea prin care trecuse, dar curată şi mirosind frumos în cămaşa de noapte curată, nu mai putu amâna ceea ce era obligată să facă. Trebuia să-i telefoneze medicului şi să-i spună ceea ce se întâmplase. Trebuia să găsească o modalitate potrivită prin care să cinstească legăturica albă de pe scaunul îmbrăcat în creton. Oare pentru copil avea să se completeze un certificat de deces? O incinerare?

Era pe punctul de a forma numărul, când începu să sune telefonul. Luke? Poate că totuşi soţul ei era îngrijorat în privinţa ei? Avea să-i spună ce se întâmplase şi el va anula seminarul şi se va grăbi să se înapoieze acasă.

— Vai, dragă! S-a întâmplat ceva îngrozitor!

— Eleanor? se auzi glasul lui Jessie. Mi-am făcut griji. Ce se petrece? Ce lucru îngrozitor s-a întâmplat?

Jessie ascultă totul în amănunt şi apoi întrebă:

— Eşti sigură că nu ştie nimeni?

— Ţi-am spus, sunt singură în casă. Luke l-a luat pe Jason cu el, la seminar, şi pe urmă se duc cu cortul. Nu se vor întoarce decât peste două săptămâni.

— Fii atentă, Eleanor! Uneori, Dumnezeu îşi alege căi misterioase. Tocmai mi-a venit o idee — o idee trăsnită. Nu spune nici un cuvânt. Doar ascultă-mă bine. Mai deunăzi, la mănăstire s-a născut un copil, o fetiţă. N-au vrut să-mi spună cine este mama — din câte ştiu eu, poate fi una dintre călugăriţe. M-au întrebat dacă voiam s-o adopt. N-am ştiut ce să le spun şi le-am răspuns că mă voi mai gândi.

Era mâna Providenţei. Planul se cristaliza pe măsură ce Jessie se entuziasma tot mai mult.

— O să meargă, te asigur. Nimeni nu ştie că ai pierdut copilul, aşa e? Atunci te urci în avion şi vii aici. Mă voi ocupa eu de adopţiune.

— Dar Luke a pus piciorul în prag. Nici nu vrea să audă de adopţiune.

— Eleanor...

— Ce?

— Nu eşti atentă! Luke nu va şti că este adoptat. Îi vei spune că este al tău. Că eu te-am implorat să vii în Grecia fiindcă mă părăsise Jimmy şi aveam o depresiune nervoasă. Aşa că ai venit — erai încă gravidă, îi minte — şi te-au apucat durerile facerii şi ai născut copilul pe Helios. Peste două săptămâni te întorci în Statele Unite cu fetiţa ta nou-născută. Ai priceput?

Eleanor era copleşită.

— Este o nebunie!

— Îndeajuns de trăsnită ca să meargă. Mai gândeşte-te. Te sun iarăşi peste o oră. Până atunci, răspunde-mi la o întrebare: mai vrei un alt copil?

Lui Eleanor i se învârtea capul. Ce să facă? Să stea acasă şi să înfrunte tăraboiul? Să plece cu avionul în Grecia şi să-şi acorde o şansă?

Închise ochii şi aruncă în aer o monedă. *Cap — rămân; pajură — plec!* Oare de ce nu era în stare să-şi ia în mâini propriul destin? Moneda se rostogoli sub pat.

Luke! Asta era. Luke putea lua decizia în locul ei. Acum se făcuse deja vremea cinei. Era ora la care un soţ plecat din oraş ar da un telefon acasă, mai ales dacă soţia lui era singură şi gravidă.

Dacă el va suna înainte să revină Jessie, ea avea să-i mărturisească totul şi-i va cere iertare. Dacă nu suna, avea să plece în Grecia.

Până să sune din nou sora ei trecuseră nu unul, ci două ceasuri, timp suficient pentru ca Luke să fi putut telefona. În adâncul inimii ei, Eleanor ştiuse că el nu o va chema şi îşi petrecuse vremea întocmind liste cu lucrurile de care va trebui să aibă grijă înainte de plecare. Cât despre mica legătură ce conţinea ceva ce nu fusese sortit să fie — pe preţioasa ei fetiţă — se hotărî să facă o înmormântare intimă şi solemnă, la rădăcina celui mai bătrân măr din livadă. Ea însăşi avea să fie preot şi cioclu şi-n anii ce vor veni avea să se ducă vara să se aşeze la umbra lui, spre aducere-aminte.

Era clar că Jessie îşi revenise din depresiunea cauzată de faptul că fusese părăsită de Jimmy, iar energia şi optimismul ei erau contagioase. Indiferent ce se întâmplase, ea nu avea de gând să stea să plângă şi să se lase pradă gândurilor negre timp de două săptămâni. Aşa cum subliniase Jessie, călătoria ei nu prezenta nici un neajuns. Dacă planul surorii sale reuşea, Eleanor avea să se întoarcă acasă triumfătoare, cu copilaşul ei nou-născut în braţe. Dar chiar şi dacă ar fi eşuat, Jessie putea trimite trista veste că pe Eleanor o apucaseră brusc durerile facerii şi că bebeluşul se născuse mort.

Acum că urma s-o vadă pe Jessie doar peste câteva zile, Eleanor îşi dădu seama ce dor cumplit îi fusese de sora ei şi câtă nevoie avea de ajutorul acesteia.

29

1976
JESSIE

Ideeea îi venise lui Jessie ca o lovitură de trăsnet: o soluţie uluitoare, strălucită, pentru dilema pe care încercase s-o rezolve în tot cursul ultimelor ei săptămâni de sarcină. Existaseră momente, imediat după ce o părăsise Jimmy, când se gândise să-l urmeze la Londra şi să-i facă o scenă în pragul casei lui. Sau, dimpotrivă, să se reîntoarcă pe tăcute la Londra şi să apeleze la vreo clinică particulară de pe Winpole Street, pentru un avort de care nimeni nu ar fi ştiut nimic.

Amânase şi iar amânase, până când pentru ultima variantă fusese prea târziu. Şi nici nu se putea închipui cu adevărat prezentându-se cu o burtă până la gură în Hill Street. Existau considerente atât profesionale, cât şi personale. Printr-un scandal sordid şi-ar fi putut periclita reputaţia de fotograf, acum în creştere. A avea o aventură cu un grec fermecător era ceva şic; purtând un copil al lui, când el se reîntorsese la soţie, era cu totul altceva.

Cei de la *Harper's Queen* îi trimiseseră o telegramă, felicitând-o pentru fotografiile ei. Intenţionau să alcătuiască o mapă distinctă, referitoare la Helios, pe care s-o includă într-un număr dedicat călătoriilor, şi insistau ca ea să revină cât mai curând posibil pentru a încheia noul contract.

Fusese nevoită să-şi dea toată silinţa spre a-i împiedica pe muncitorii lui Jimmy să-i observe starea. Asta se dovedise a fi mai uşor decât presupusese ea. Ei locuiau pe barjă, munceau toată ziua, iar mai toată noaptea beau *uzo* la tavernă. Rareori, dacă nu chiar niciodată, îşi îndreptau privirile spre *kyria* Jessie şi când o făceau, vedeau o femeie îmbrăcată într-o rochie lungă, făcând fotografii.

Cea mai mare parte a vieţii ei se concentra în jurul mănăstirii. Anna — călugăriţa-moaşă — se îngrijea de regimul ei alimentar, preparând budinci de orez hrănitoare, pe bază de lapte de capră, şi plachie făcută din peştele ce se găsea acolo, numit pe insulă *burbunia*. Regimul includea şi fierturi de ierburi, prafuri cu gust

neplăcut, sfărâmate în piuliţă cu pisălogul şi pe care ea le bea ca într-o stare de vis, fără a pune întrebări.

Îşi „urmase calea" şi născuse cu câteva zile în urmă, sub îngrijirile tandre ale Annei şi ale celorlalte călugăriţe. Mănăstirea se afla pe punctul cel mai înalt al insulei. Asculta îndemnurile Annei şi, prin uşile deschise, respira şi mirosea briza parfumată şi putea zări petice din marea de un albastru intens şi din cerul a cărui culoare era deopotrivă de strălucitoare.

Odată cu primul strigăt al copilului, se simţi ca o zeiţă din antichitate, înconjurată de slujitoarele ei. Cu nou-născutul la sân, ştia că ar putea conduce omenirea. *Bliss*. Ea îşi urmase calea. Aşa avea s-o numească pe fetiţă. Problema de a decide ce avea să facă mai departe cu ea rămânea în suspensie.

Înainte de a naşte, se gândise să se ducă la Atena, eventual la ambasada americană, să afle cum să procedeze pentru a-şi da copilul spre adopţiune. Însă, ţinând în braţe trupuşorul fragil, intenţiile i se schimbaseră. Auzise despre persoane cu poziţii importante în societate, care nu puteau risca să se confrunte cu un scandal. Soluţia lor consta în a pleca într-o lungă călătorie pe toată durata sarcinii şi, mai târziu, să-şi „adopte" propriii copii.

Poate că i-ar fi fost posibil să facă aşa ceva, să devină una dintre femeile emancipate ale noii generaţii, care preferau să crească un copil fără a suporta plictiseala unei căsnicii. Telefonul dat de Eleanor o lăsase să întrevadă o soluţie, pentru moment înceţoşată. Alături de bebeluşul Bliss care dormea în micuţul hamac ţesut de una din femeile de pe insulă, Jessie cizela amănuntele planului ei.

Acesta depindea în mare măsură de incapacitatea Annei şi a celorlalte călugăriţe de a înţelege limba engleză. După plecarea lui Jimmy, ea îşi dăduse seama că ele habar nu aveau cine este el. Când îi pomenise numele, ele ridicaseră din umeri, în semn că nu pricep. Când Anna veni cu un certificat mototolit pe care să-l completze Jessie, aceasta ştiu că trebuie să fie un certificat de naştere. Cum Eleanor se afla în drum spre Atena, ea mâzgăli numele acesteia şi pe cel al lui Luke în spaţiile ce păreau indicate şi îşi ţinu respiraţia în timp ce Anna, la rândul său, îşi scrise numele în spaţiul rămas liber, destinat probabil doctorului sau moaşei.

O ceremonie constând în sorbirea unei băuturi calde, îndulcită cu miere, fu urmată de şi mai calde îmbrăţişări şi urări de bine, care trecură peste bariera limbii. Ca un gest de recunoştinţă, Jessie le

înmână un plic ce conţinea *drahmele* lui Jimmy, în valoare de o mie de dolari. Simţea o uşoară satisfacţie făcând pe „doamna cea generoasă", cu banii lui Jimmy.

La ora asta, dacă îi mergea bine ceasul, avionul cu care venea Eleanor trebuia să fi aterizat şi fusese întâmpinată, potrivit instrucţiunilor pe care le dăduse celor de la biroul „Kolas", de o limuzină care avea s-o ducă până la portul marin de la Glyfada. Peste scurt timp, sora ei avea să pună piciorul pe insulă. Jessie trebuia să se ţină cuvânt cu cuvânt de povestea ei.

Aceasta constituia partea cea mai delicată. Trebuia s-o execute fără a trezi nici cea mai mică bănuială a vreunei mistificări. Nimeni nu trebuia să ştie vreodată că Bliss era copilul ei. Ea şi Eleanor împărtăşiseră multe secrete, cel mai întunecat fiind cel referitor la purtarea obscenă a tatălui lor. Însă cel de acum era o taină pe care trebuia s-o poarte numai ea şi pentru totdeauna. Cu bună ştiinţă, Eleanor n-ar fi acceptat niciodată s-o crească pe fetiţa lui Jessie. Propriile sale instincte materne erau atât de puternice, încât s-ar fi înspăimântat de hotărârea lui Jessie de a renunţa de bunăvoie la copil. Preţul pe care-l plătea era mic faţă de fericirea surorii şi a fetiţei sale. În loc să aranjeze s-o „adopte" pe Bliss şi să se înapoieze cu ea la Londra, unde să fie crescută de o mamă necăsătorită, cu toate problemele ce ar fi decurs dintr-o astfel de situaţie, putea fi mătuşa Jessie — simpatica, excentrica *tante* Jessie, care trimitea cadouri costisitoare şi care, în anii ce urmau să vină, avea să devină, poate, o strălucitoare eroină în ochii propriei sale fetiţe.

Hotărâtă să nu-şi mai asume alte riscuri, Jessie era pregătită şi aştepta, când hidroavionul ameriză şi Yanni o aduse pe Eleanor la mal cu *benzina* lui.

— Uite-o! strigă Jessie, punând copilul în braţele unei Eleanor uluite. Totul este aranjat. Ne întoarcem chiar acum la Atena. Am atâtea să-ţi povestesc! Nu-i aşa că este frumoasă? Numele ei este Bliss, dacă n-ai nimic împotrivă. Vom mai vorbi despre asta pe drum.

Sora ei rămăsese mai mult decât mută de uimire. În mod evident, era epuizată de încercarea prin care trecuse şi de lunga ei călătorie.

— Eu... credeam că o să-mi arăţi insula, mănăstirea... Ce se petrece?

Jessie gândea rapid.

— Este ceva... ceva cu apa. S-a întâmplat ceva cu puţul de apă proaspătă. E poluat. I-ar putea dăuna copilului. Ne vom simţi mai bine la „Grande Bretagne". Vei avea posibilitatea să te odihneşti şi să faci cunoştinţă cu fiica ta.

Ca şi cum ar fi sesizat o aluzie, bebeluşul se ghemui la sânul lui Eleanor, ceea ce stârni ca urmare un val de lapte ce-i udă bluza. Acesta constituia un alt motiv pentru a o trimite pe Eleanor cât mai repede posibil înapoi, la New York.

— Nu-mi vine să cred că fac asta, spuse Eleanor pentru cel puţin a suta oară.

— O faci, insistă Jessie.

— Repetă-mi ceea ce ar trebui să declar.

— Ţine-te de o variantă simplă. Nu oferi în mod voluntar amănunte care te-ar putea da de gol. Când am telefonat eu, erai singură în casă. Luke şi Jason erau plecaţi. Jimmy Kolas mă părăsise. Eu păream disperată, gata să mă sinucid. Nu mi-am dat seama cât de avansată îţi era sarcina. Te-am implorat să vii ca să fii alături de mine. Nu sosiseşi pe Helios nici de cinci minute când au început durerile şi ai născut. Probabil că naşterea a fost declanşată de lunga călătorie. Slavă Domnului, copilul e bine. Vizita ta m-a salvat probabil de prăbuşirea într-o depresiune nervoasă. Mulţumită ţie, mi-am revenit din starea aceea. Poţi chiar spune că naşterea lui Bliss m-a făcut să înţeleg că în viaţă mai există şi altceva în afară de un afurisit de grec ticălos.

— Mai supraveghează-ţi limbajul, Jessie. Nu de faţă cu copilul!

— Ai perfectă dreptate, încuviinţă Jessie, bătând uşor cu palma obrăjorul fetiţei. Îmi pare rău, micuţo.

Felul în care îl imita pe Bogart le făcu pe cele două surori să izbucnească în râs.

— Şi dacă mă întreabă de ce nu te-ai înapoiat cu avionul, împreună cu mine?

— Rămâne între noi două?

— Buzele îmi sunt pecetluite.

— Spune-le că mă simt jenată şi umilită. Realmente, nu vreau să dau ochii cu mama sau cu bunica. Îţi poţi imagina ce-ar zice Rachel? „Trebuie să dorm aşa cum eu însămi mi-am aşternut..." (Îşi recăpătase într-adevăr simţul umorului.) Şi acum este treaba mea să mă descurc.

În afară de asta, lui Jessie îi plăcuse să locuiască la Londra şi ar fi vrut să se întoarcă acolo imediat. Cariera ei era înfloritoare. Se petreceau prea multe evenimente pentru ca despărţirea ei de Jimmy Kolas să provoace altceva decât o bârfă trecătoare. Avea în minte lucruri mai importante, ca de exemplu să ocupe primul loc în topul mondial al jurnaliştilor.

Ultimul ei sfat către Eleanor fu ca aceasta să păstreze certificatul de naştere în geanta ei, dar separat de paşaport.

— Arată-l numai dacă funcţionarii de la oficiul american de imigraţii te întreabă pentru ce nu figurează copilul în paşaportul tău. Vei chicoti şi te vei înroşi, şi vei mărturisi că bebeluşul s-a născut mai devreme decât era de aşteptat. Şi atunci scoţi certificatul de naştere. O.K.?

La poarta „plecări", trăsăturile lui Eleanor se schimonosiră de plâns.

— Ah, Jessie! E ca şi cum... ca şi cum...

Cu riscul de a o strivi pe Bliss între ele, surorile se îmbrăţişară.

— Voi fi la Londra mâine seară! strigă Jessie în urma lor. O să te sun din apartament.

Era plăcut să vorbească din nou englezeşte. Revenise lesne la a *suna* în loc de „a chema la telefon" şi la a avea un *apartament* în loc de „acasă". Avea să fie teribil de bine să se înapoieze în Anglia. Încă o zi pe Helios era ce-i trebuia ca să-şi strângă lucrurile şi să lase locuinţa curată şi în ordine, aşa cum o învăţase întotdeauna Hannah.

Pilotul hidroavionului ştia că ea nu vorbeşte greceşte, dar asta nu-l opri să sporovăiască întruna, agitându-şi mâinile şi zâmbind. Ea înţelegea că omul încerca să susţină un soi de conversaţie politicoasă, până când ajunse acasă şi deschise uşa casei.

O aştepta Jimmy Kolas.

— Iartă-mă, Jessie, spuse, cu zâmbetul care întotdeauna îi înmuia inima. Am fost un porc, dar acum ştiu că ne aparţinem unul altuia. Te rog, iubito, lasă-mă să mă revanşez faţă de tine, chiar dacă asta mi-ar lua o mie de ani. Am venit să te rog în genunchi să mă reprimeşti.

30

1986
CLIFFORD

— O scrisoare din colonii, iubito! anunţă Jimmy Kolas, aruncând un plic de partea cealaltă a mesei pe care-şi luau micul-dejun şi unde Jessie îşi sorbea nessul fără cofeină — fără lapte, fără zahăr, pentru a reduce impactul caloric al meniului preferat de ea dimineaţa: unt de cacao, marmeladă de portocale şi piuré de banane pe pâine prăjită. Chiar şi după zece ani de convieţuire, aşa ceva constituia un obicei american barbar care depăşea înţelegerea lui Jimmy.

— Este o invitaţie pentru o zi de naştere, iubito. Bliss împlineşte zece ani. (Zece ani? Nici nu-i venea să creadă.) Şi ia ascultă! «Dragă mătuşă Jessie. Mămica zice că ar trebui să laşi baltă totul în afară de aparatul tău de fotografiat şi să vii la petrecerea mea. Şi adu-l şi pe Jimmy. Te iubesc, Bliss. Şi tot aşa şi mămica, tăticu' şi Jason. P.S. Camera ta este pregătită!»

Jessie aruncă scrisoarea spre el.

— Uită-te la scris. Ai mai văzut vreodată un scris de mână atât de frumos?

— Să ne ducem? S-ar putea să fie destul de amuzant să le vedem pe sora ta şi pe această copilă remarcabilă. Ce spui?

De-a lungul anilor ce trecuseră de când Jimmy îi provocase cel mai mare şoc din viaţa ei apărând neanunţat pe insula Helios, timpul domolise frământările lui Jessie. Încă o mică mostră de potrivire a momentului, prin grija lui Dumnezeu. Doar cu câteva zile mai devreme, ar fi găsit-o cu un bebeluş în braţe. N-ar fi fost nevoie să fie un geniu pentru a descoperi că plodul era al lui. Era ciudat felul cum se aranjaseră lucrurile.

Primul ei gând, când îl văzuse în ziua aceea, fusese să-l facă să plece din Helios cât mai rapid posibil. Tot ce ar fi trebuit să se întâmple ar fi fost ca Anna să iasă din mănăstire pentru o plimbare matinală şi să-i turuie lui Jimmy felicitări în greceşte. Singura idee care-i venise în minte fusese să-i înconjoare gâtul cu braţele, să-i

spună cât de nefericită se simţise şi să insiste ca amândoi să plece imediat la Londra. Nu mai putea suporta vederea insulei pe care i se sfâşiase atât de amarnic inima.

Intenţia ei fusese de a-l lăsa să se creadă iertat. Odată reîntorşi la Londra, avea să-i dea papucii întocmai cum i-i dăduse el. Dulce răzbunare! Să simtă pe pielea lui ce-i făcuse el ei. Dar nu aşa se petrecuseră lucrurile. Nu exista nici o îndoială că Jimmy Kolas avea un efect magic asupra ei, un soi de chimie imposibil de precizat, care o atrăgea spre el. După câteva zile la Atena şi o săptămână la Paris, trebuise să admită că erau, într-adevăr, făcuţi unul pentru altul. Şi se părea că datorită soţiei lui trecuse realmente prin iad.

Nevoia ei de a se restabili fizic după ce născuse îi dădea un avantaj psihologic pe care altminteri nu l-ar fi avut. De nevoie, îl ţinea la distanţă, într-un suspans sexual, în timp ce „decidea" dacă să-l ierte sau să-l primească înapoi.

— Îţi place să mă faci să sufăr, spuse el, când ea îi refuză încă o dată invitaţia de a rămâne peste noapte în Hill Street, şi insistase s-o lase în Lennox Gardens, fără a-l pofti să intre.

— Un pic. Înţelegi, crezusem că te-am pierdut pentru totdeauna. Acum trebuie să mă obişnuiesc cu ideea că te am din nou.

Când, în cele din urmă, fu gata să-şi reia relaţiile cu el, continuaseră de acolo de unde rămăseseră. Problema divorţului nu se mai discuta. Soţia lui se înapoiase la amantul ei din Argentina. După câteva luni, Jessie renunţă la apartamentul său şi se mută în mod oficial în Hill Street. Succesul repurtat de fotografiile ei din Helios îi confirmase definitiv cariera. De acum înainte, practic ea avea să-şi aleagă contractele de colaborare. Ea şi Jimmy deveniră unul dintre cuplurile cele mai căutate pentru participarea la evenimente culturale şi weekend-uri la ţară.

Ca o măsură de autoapărare, Jessie inventa scuze ca să n-o vadă pe Bliss. O ajuta faptul că se ştia despărţită de ea printr-un ocean. Trimitea atât de multe cadouri — îmbrăcăminte, cărţi şi jucării — încât Eleanor fusese nevoită s-o roage să înceteze. O ţinea pe Jessie la curent, expediindu-i cu regularitate loturi întregi de scrisori.

— Aş vrea să fiu un fotograf tot atât de bun ca tine!

Asta dorea şi Jessie. Într-una din zilele acestea, avea să renunţe la laşitate şi îşi va petrece o vreme cu Bliss. Şi, ca din întâmplare, avea să facă vreo câteva poze ca lumea.

Prilejul i se oferi mai devreme decât se aşteptase. Jimmy era plecat într-o călătorie la Hong Kong şi în alte puncte estice pe coasta Pacificului, iar ea îşi petrecea o seară liniştită acasă, cu Clifford, când se auzi soneria de la intrare. Tocmai îl bătuse măr la scrabble şi-l ajuta să se simtă mai bine, îndemnându-l să discute despre noua lui societate editorială. A-l face pe Clifford să vorbească despre ceva era ca şi cum ai fi vrut să-i scoţi dinţii. Jimmy glumea adesea, spunând că-l cunoscuse pe Cliff cu zece ani înainte de a-i auzi glasul.

— Un domn de la Interpol, anunţă majordomul.

Interpol? Era desigur o glumă. Poate Jimmy, prefăcându-se că dă buzna peste ea şi o găseşte în *tête-á-tête* cu cel mai bun prieten al lui? Nu era nici o glumă. Vizitatorul îşi prezentă legitimaţia şi întrebă foarte politicos unde îl putea găsi pe domnul Kolas.

Evenimentele începură să se deruleze cu o viteză ce-ţi tăia respiraţia. Jimmy fu readus cu escortă de la Hong-Kong şi acuzat de fraudă şi participare la o conspiraţie internaţională care implica escrocherii în acţiuni şi delapidări de valută. Fiscul interveni rapid să pună sechestru pe casa din Hill Street şi să îngheţe conturile bancare ale lui Jimmy, inclusiv unul depus pe numele amândurora şi care conţinea cea mai mare parte a veniturilor şi obiectelor de valoare ale lui Jessie. Bijuteriile ei şi Land Rover-ul erau, în principiu, ale lui, şi ca atare ea pierdu dreptul asupra lor.

Prin relaţiile lui Cliff, Jessie reuşi să-şi salveze bunurile personale, inclusiv aparatele de fotografiat şi filmele cu negative. „Faptul că nu era căsătorită cu Jimmy era în avantajul ei", spuse Cliff. În înţelepciunea sa, legea o considera o biată amantă şi, ca atare, mai curând o victimă decât o participantă la şmecheriile lui.

Profund zguduită şi neavând nici unde să locuiască, acceptă oferta lui Cliff de a se instala în mica rulotă de pe pajiştea din spatele casei acestuia, situată în Hampstead.

— Fără să fim legaţi prin nici o obligaţie.

Când copoii din Fleet Street[1] îi luară urma, Clifford îi invită la un pahar de Xeres. În timp ce Jessie stătea pitită în spatele obloanelor trase ale încăperilor de deasupra garajului, destinate cândva servitorilor, Cliff îşi convinse oaspeţii că habar nu avea unde se află domnişoara Lawrence şi că trebuie să se fi înapoiat în America.

[1] Pe Fleet Street se află cele mai importante redacţii de ziare din Londra (n.t.)

În noaptea aceea, discutară serios despre viitorul ei. El se gândea să publice o carte cu lucrările ei.

— Sunt prea tânără pentru aşa ceva. Nu am evoluat îndeajuns pentru a merita o carte. O să par o ţicnită încrezută.

— Eşti o artistă, replică el. Nu-mi subestima opinia, Jessie. Sunt fascinat de necruţătoarea naivitate americănească a fotografiilor tale. Sunt convins că şi alţii vor fi de acord cu părerea mea..

Jessie nu prea avea încredere. Se considera pe sine un simplu fotoreporter, doar cu o treaptă mai sus decât acei *paparazzi*[1] care se ascund prin tufişuri — dar o artistă?

— Chiar crezi asta? îl întreba, de nenumărate ori.

— Da. În mod cât se poate de sincer.

— Nu cumva mă iei peste picior?

El se înroşi ca focul.

— Un picior foarte frumos, dacă-mi este îngăduit să spun aşa, dar nu... eu cred ceea ce spun.

Urmă o tăcere stânjenitoare. El se ridică brusc în picioare, ca şi cum şi-ar fi amintit de o întâlnire fixată în altă parte.

— Scuză-mă.

Jessie îl urmări cu privirea cum îndreaptă câteva tablouri de pe pereţi, care nu aveau nevoie să fie îndreptate.

— Clifford?

Cu spatele la ea răspunse:

— Da.

Prietenia lor data din acea primă noapte, la serata oferită de Jimmy în Hill Street. De când ea revenise din Helios şi se mutase la Jimmy, Cliff devenise o parte din mobilier, o prezenţă constantă în decorul ei personal.

— Nu cumva eşti îndrăgostit de mine?

Umerii lui înţepeniră. Îşi aprinse o ţigară şi inhală adânc, lăsând fumul să iasă şi să se împrăştie lent, înainte de a se întoarce cu faţa spre ea.

— Ce fată prostuţă! Bineînţeles că sunt îndrăgostit de tine. Un bărbat ar trebui să fie nebun să nu se îndrăgostească de tine.

Ea îi atinse cu precauţie braţul.

— De ce nu mi-ai spus?

[1] *Paparazzi* (lb. ital.): fotografi pentru cancanurile din presă, termenul fiind adoptat şi pentru alte limbi decât cea italiană (n.t.)

— Trăiai cu Jimmy. Rolul meu este ca în clişeul comediilor de salon. Prietenul familiei. Întotdeauna prezent când e nevoie de el.

Era adevărat, desigur. Ea şi Jimmy dormeau împreună, călătoreau împreună, primeau musafirii împreună, dar niciodată nu fuseseră împreună aşa cum era ea cu Cliff. Ea şi Jimmy nu stăteau niciodată de vorbă. Cu toate acestea, reuşeau să împărtăşească o tăcere plăcută. Jimmy se uita la fotografiile ei, dar niciodată nu le vedea. Era mândru de munca ei, însă nu o aprecia ca atare.

— Acum locuiesc aici, spuse.

El o privi atent, cu o expresie plină de dor.

— Fără să fim legaţi prin nici o obligaţie.

Aşa spusese. „Necruţătoare naivitate americană"? Scotoci într-un sertar al biroului până găsi ceva ce se potrivea cu prilejul acela.

— Vino aici. Să-ţi arăt ceva.

Ridică ghemul de sfoară pentru ca el să-l vadă bine, apoi, lent, îl înfăşură de câteva ori în jurul amândurora, legându-se unul de altul.

A doua zi, gazetarii reveniră în forţă. În cursul nopţii, Jimmy Kolas evadase din închisoare cu ajutorul unor prieteni.

— Nebuni afurisiţi ce sunteţi! răcni Cliff la ei. Vă-nchipuiţi că ar fi atât de prost încât să vină aici? La vremea asta trebuie să fie la o depărtare de nu ştiu câte mile, idiotul.

Auzind gălăgia dar nepricepându-i cauza, Jessie ieşi din rulotă, să vadă ce se întâmplă.

— Este Jessie!

Peştii piranha dădură năvală. Primise veşti de la el? Ştia unde se află? Îl ajutase ea să evadeze? Avea să-l urmeze până la capătul pământului?

Jessie se retrase înăuntru şi încuie uşa. Telefonul începu să sune. Era Clifford.

— Trage jos perdelele şi să nu faci nici o mişcare. Indivizii ăştia sunt neruşinaţi dar nu îndeajuns de proşti încât să spargă uşa. Ar fi o violare penală.

Stătură de vorbă îndelung. Îi despărţeau doar câţiva metri.

— Eşti sigur că nu există vreun tunel care leagă casa de garaj? îl întrebă ea. Ar fi mai plăcut să stăm ascunşi împreună.

Cliff o lămuri că *paparazzi* nu cedau uşor şi nu vor pleca. Procurorul se afla într-o situaţie dificilă şi era posibil să încerce să-şi salveze propria piele, acuzând-o pe Jessie de instigare şi complicitate. Chiar şi fără nici o dovadă, mărturia ei ar fi abătut atenţia de la problema slabei securităţi a închisorilor.

— Trebuie să părăseşti ţara imediat, hotărî el.

Planul lui fu inspirat. Pe durata nopţii, gazetarii lăsară doar o mână de „piranha" să stea de pază, în timp ce ceilalţi dormeau. Într-o situaţie cu o miză atât de mare, cooperau unii cu alţii cu o rar întâlnită camaraderie de tipul „toţi pentru unul". Cliff aşteptă până la cea mai întunecată oră înainte de ivirea zorilor. Într-un fel, îi părea rău de amărâţii care stăteau în frig şi umezeală, făcându-şi iluzii că erau jurnalişti.

Când Clifford deschise uşa de intrare a casei sale, toţi reveniră la viaţă şi dădură năvală. Cu faţa încreţită într-un râs ce amintea de pisica din Chesshire, el scoase în prag o măsuţă cu rotile.

— Ceai şi sandviciuri, toată lumea?

Bieţii de ei, atât de tineri şi de proşti!

— Grozav de amabil din parte dumitale, spuseseră unii.

— Ne pare rău că v-am ţinut treji, îşi cerură alţii scuze.

— N-aţi făcut altceva decât să vă îndepliniţi datoria, încuviinţă el, ţinându-i de vorbă în vreme ce Jessie se strecura prin grădinile din spate ale caselor vecine, pentru a ajunge la un microbuz care aştepta după colţ.

Câteva ore mai târziu, Cliff îşi flutura vesel mâna în semn de rămas bun, plecând cu maşina lui s-o ia de la hotelul din Bloomsburry, pe care familia lui îl folosea de ani de zile.

Spre a evita riscul ca ea să fie recunoscută, preferară să se ducă la Manchester, de unde ea urma să ia avionul spre New York, şi de acolo la Albany, unde o aştepta Eleanor.

La telefon o convinseseră pe sora ei de necesitatea păstrării secretului. Când cei din Fleet Street aveau să-şi dea seama că Jessie le scăpase printre degetele lor pătate de tutun, puteau presupune că ea se înapoiase în America şi ar fi asmuţit pe urmele ei copoii de la New York. Deocamdată ar fi fost bine ca Hannah şi Rachel să nu ştie unde se află ea.

Un capitol al vieţii ei se încheiase; un altul era pe cale să înceapă. În timp ce, în urletul motoarelor, avionul se înălţa spre cer, Jessie Lawrence îşi dădu seama, cu o nerăbdare plină de duioşie, că în curând avea să fie la Riverton, împreună cu sora ei. Şi cu Bliss.

31

1987
BLISS

— Mai povesteşte-mi o dată, mătuşă Jessie! Mai povesteşte-mi cum m-am născut eu în Grecia.

Bliss nu se sătura niciodată de binecunoscuta poveste. Luke rămase tăcut şi retras în sine. Jason mergea acum pe cincisprezece ani şi era în permanenţă enervat la culme din cauza vieţii în general şi din cauza naşterii surorii sale în special.

— Nu se poate! De câte ori trebuie s-o mai auzim? (Şi imitând vocea lui Bliss adăugă:) „Ai ştiut vreodată că eu m-am născut în Grecia?" Toată lumea din districtul Columbia ştie că te-ai născut în Grecia, aşa că potoleşte-te, bine?

— Of, Jason! exclamă ea, îmbrăţişându-şi fratele cu exuberanţă şi aplicându-i o sărutare pe ureche. Te iubesc!

El se prefăcu că o respinge, dar Jessie vedea bine că în mâinile lui Bliss băiatul era ca plastilina.

Eleanor sorbi o înghiţitură de cafea.

— Nu-i aşa că este teribilă?

Copiii plecaseră la şcoală, iar Luke cerceta câţiva puieţi noi. Surorile rămăseseră singure.

— Mă gândesc la tine şi la Bliss şi îţi mulţumesc în fiecare zi a vieţii mele. Şi partea ciudată este că toţi susţin că ea seamănă leit cu mine. Poţi crede asta?

— Întotdeauna se spune că oamenii care trăiesc laolaltă ajung să semene între ei. Ceva în legătură cu expresia feţei. Ştii doar cum îi imită copiii mici pe adulţi.

— O să capeţi o lovitură de picior pentru ceea ce spui. Rachel insistă că Bliss seamănă cu *ea* ca două picături! Nu-ţi vine să mori de râs?

— Ştim cu toţii cum îşi arogă ea meritele pentru orice!

— Aşa este, Jessie, şi să faci bine să nu uiţi asta! (Îşi agită ameninţător degetul.) Dacă mama-mare nu ţi-ar fi dat prăpădita-ăla

de aparat de fotografiat din plastic, astăzi n-ai mai fi fost cel mai celebru fotograf din lume!

— Ah, Eleanor! ce dor mi-a fost de tine... dar cum se mai poartă Luke?

— La fel ca întotdeauna. Nu spune prea multe.

De când în viețile lor intrase Bliss, el încerca să fie mai prietenos. Călătoria lui Eleanor în Grecia îl sfâșiase. Lăsase lucrurile să meargă prea departe. Știuse că era crud, însă nu fusese în stare să înceteze tratamentul tăcerii la care o supusese. Când el și Jason ajunseseră în Ithaca, voise să telefoneze acasă, dar se temuse că Eleanor avea să-i trântească receptorul. În schimb, anulase excursia cu cortul și, împreună cu Jason, se îndreptase spre Riverton după ce se încheiase seminarul.

Hannah îi povestise lui Eleanor că el se prăbușise atunci cu totul. Izbucnise în lacrimi, plângând la telefon ca un copil. Ea nu și-l putea imagina — Marele Chip de Piatră plângând! Luke îi spusese că vina era numai a lui și că dacă ei i se va întâmpla ceva, se va omorî. Eleanor decisese că el primise ceea ce merita. Luke nu știa nimic despre adopțiune și Eleanor jurase să nu-i spună niciodată.

Când Hannah îl sunase să-i dea vestea nașterii unui copil, el îl înșfăcase pe Jason și-l urcase în mașină, pornind spre oraș. Hannah spunea că semăna cu o fiară închisă în cușcă, învârtindu-se furios prin apartament — și acesta era unul vast. În cele din urmă, o călcase pe nervi, așa că-i trimisese pe amândoi la grădina zoologică din Bronx.

— Aș vrea să fi fost acolo când a văzut-o Luke pentru prima oară pe Bliss, spuse Jessie acum.

Ochii lui Eleanor se umplură de lacrimi.

— Știi, Jessie, chiar mă jucam cu gândul de a-l părăsi. Să mă înapoiez la New York, cu copiii. Să-l las cu afurisiții lui de pomi. Aveam să-mi fac manichiura și să merg la cumpărături cu Rachel, la „Bergdorf". Dar când i-am văzut fața și cât de mult suferea, și pe Jason, privindu-mă de după el...

Nu putu să continue.

— Știu că ați discutat despre asta, dar n-am crezut realmente că l-ai fi părăsit. În definitiv, Bliss are nevoie de tatăl ei.

Totul era cum nu se putea mai bine, gândea Jessie. Eleanor părea fericită și mulțumită, chiar dacă Luke nu dădea semne că s-ar fi schimbat prea mult. Tot reticent în manifestări era. Când ea îl

îmbrățișa strâns de cum sosea acasă, el stătea în brațele ei țeapăn ca o scândură. Încă mai era un om tăcut, puținele lui vorbe referindu-se la vreme, la observații adresate copiilor spre a le aduce aminte să-și facă lecțiile pentru acasă, și notițe stenografice prin care indica locurile în care putea fi găsit.

Nu se arăta deloc curios în legătură cu Jessie. Cu viața ei la Londra. Cu experiențele trăite de ea ca fotograf. Cu planurile ei de viitor. Eleanor nu pomenise nimic despre Jimmy Kolas. Spusese doar că Jessie era epuizată și avea nevoie de odihnă și că Hannah și Rachel nu trebuiau să știe unde se află până nu se va simți în stare să le înfrunte.

Funcționarul de la agenția de presă locală comandă pentru Jessie *New York Times*-ul. Nu apăruse nici o menționare a scandalului în care era implicat Kolas. Cliff se simți ușurat să afle asta când telefonă. Presa engleză continuă să stoarcă povestea până ce nu mai rămase nimic de stors. Diverși martori oculari îl văzuseră pe Jimmy făcând scufundări în pielea goală la Marea Barieră de Recife, alții — ca barman la „Juneau". O capodoperă de fotocolaje îl înfățișa dansând la „Chippendale", în Los Angeles. Dar cu timpul, lăsat în urmă de alte scandaluri mai savuroase, Jimmy Kolas deveni literalmente un subiect învechit.

Fotografierea lui Bliss începu ca o activitate de familie, un mod plăcut pentru Jessie de a-și arăta recunoștința pentru ospitalitatea oferită și de a face pentru familie câteva fotografii ca lumea. Chiar de la început luă naștere un fel de sinergie, o legătură lirică și totodată spontană, în care întregul era infinit mai mare decât părțile ce-l alcătuiau.

În curând, Jessie ajunse să doarmă în camera lui Bliss, în patul pereche cu al acesteia, pe cearșafuri și fețe de perne identice, imprimate cu imagini din Cenușăreasa. Mereu nedespărțitul aparat de fotografiat al lui Jessie deveni o prelungire a brațului ei, o extindere dincolo de ceea ce ochii ei puteau vedea și de ceea ce mintea ei putea intui. Fără să-l fi citit pe Joseph Campbell, copila de zece ani își urma calea binecuvântată pentru care avea chemare, cu o hotărâre care mergea de la liniștita introspecție până la cea mai gălăgioasă bufonerie.

Impasibilă față de aparatul de fotografiat, Bliss se chinuia cu temele primite de la școală și cu descâlcitul superbului ei păr, trecând prin faze alternative de frustrare și triumf. Era în stare să se

concentreze ceasuri întregi asupra unei construcţii geometrice sau să asculte ca o somnanbulă în căşti, în acelaşi timp călcându-şi o bluză, lustruindu-şi cizmele de călărie şi rearanjându-şi colecţia de pietre.

Când ieşea din casă alerga nebuneşte luându-se la întrecere cu câinii până se prăbuşea gâfâind la pământ, în vreme ce ei îi lingeau faţa, cerându-i prin lătrături să continue joaca. Fetiţa umplea castronul cu grăunţe pentru păsări şi îşi punea câteva boabe pe buze pentru ca oaspeţii ei obişnuiţi să coboare să ia o gustărică. Dispreţuind scara, se căţăra într-un măr şi-i aducea lui Jessie câte un exemplar spectaculos de pe cea mai înaltă ramură.

Era încă îndeajuns de copil pentru ca, în zilele ploioase, să le citească poveşti păpuşilor ei, şi destul de matură ca să pună masa şi să pregătească salata şi cartofii pentru cină. Când Jason aducea acasă colegi de şcoală de-ai lui, Jessie simţea cum surioara obraznică a acestuia, confruntându-se cu adolescenţa în devenire, încerca să fie luată în seamă de micii masculi stându-le în cale.

De cele mai multe ori, privindu-şi fiica, Jessie se simţea oscilând între lacrimi şi râs. Fata era lipsită de orice prefăcătorie. Nu juca teatru pentru galerie, echipată cu un sac de şiretlicuri. Purtarea şi reacţiile ei izvorau dintr-o speranţă cinstită şi plină de iubire. Când primi, după developare, primul set de fotografii, Jessie studie rezultatele cu o emoţie ce se apropia de spaimă. Ceea ce prinsese pe peliculă depăşea tot ce realizase vreodată; imagini ale lui Bliss atât de dulci, atât de strălucitoare, atât de violente în bucuria lor nevinovată, încât se întreba dacă nu cumva vedea lucruri inexistente.

Cliff avea s-o lămurească. Îi trimise fotografiile fără nici un comentariu şi aşteptă răspunsul lui, chinuită de îndoială şi speranţă.

— Este cartea pe care doream s-o faci, îşi începu el convorbirea telefonică. Fără nici o exagerare. Nu te da bătută şi mergi înainte.

— Asta înseamnă că-ţi plac?

Să-i placă? Un alt bărbat ar fi spus că le adoră, că erau cel mai formidabil lucru de la perfecţiunea Capelei Sixtine încoace. Dar nu era genul lui Cliff. Cu el, trebuia să asculţi cu atenţie şi să-ţi croieşti cu grijă drumul printre stâncile de sfială.

— Jessie, draga mea...

— Da, Cliff, dragul meu.

— Sunt superbe. Strălucitoare. Înduioşătoare. Extraordinare. Întocmai aşa cum ştiam că vor fi. Dar...

— Dar?

Întotdeauna exista un „dar".

— Vreau mai mult. Cu încă pe jumătate mai mult. Vreau să fac din ea cartea numărul unu pe lista publicaţiilor mele de primăvară. O vom numi, cu îngăduinţa ta, *Lumea lui Bliss*. Eşti de acord?

Ea nu putu decât să dea din cap afirmativ.

— Jessie? Mai eşti pe fir? Fir-ar al dracului de telefon!

— Sunt aici, reuşi ea să spună.

— Şi mai este ceva. Mă gândeam că aş putea trece pe-acolo, să te văd. S-ar cuveni?

Îşi bătea joc de ea? Ştia că ei îi plăcea să smulgă cuvintele din gura lui cu fălci strânse. Să treacă pe-acolo?

— Ce-ar fi să treci pe la agenţia de voiaj imediat ce pui receptorul în furcă, sau, dacă preferi, după ce „întrerupi comunicaţia"?

Hannah făcu o criză de patru stele când Jessie îi spuse că locuia la Eleanor.

— Trei luni de zile şi nu mi-ai dat de ştire? Ce sunt eu, un soi de monstru? Ştiu că voi, fetele, sunteţi apropiate una de cealaltă, dar asta-i ridicol!

— Îmi pare rău, mămico, dacă ţi-am rănit sentimentele.

— Nu rănită! Dezamăgită, atâta tot.

Dar era rănită.

— Aveam unele lucruri de lămurit. De aceea m-am dus la Eleanor. Pentru puţină pace şi linişte.

— Poţi găsi pace şi linişte şi aici. (Era rănită până în adâncul sufletului.) Oricum, ce mai face Jimmy?

Întrebarea însemna în realitate: „Când vă veţi căsători?" Era clar că scandalul nu fusese îndeajuns de savuros pentru ziarele americane.

— Ne-am despărţit, mămico.

— De ce nu m-ai înştiinţat? (*Am ştiut eu!*)

— N-am crezut că te-ar interesa.

— Cum îndrăzneşti să spui aşa ceva? Mă interesează tot ce este în legătură cu tine.

— Nu asta este şi impresia mea. Ţi-am trimis exemplare ale revistelor care conţineau forografii făcute de mine. Te-ai ostenit măcar să-mi zici că ţi-au plăcut?

— Ce te-a apucat? Bineînţeles că mi-au plăcut. Sunt mândră de tine. Cum ţi-ai închipuit că n-ar fi aşa? Jerry şi cu mine le păstrăm pe masa de cocktail. Le arătăm tuturor prietenilor noştri. Mă miră atitudinea ta.

Jessie îşi atinsese scopul. Era timpul să schimbe vorba.

— Ce mai face bunica?

Acum că Marcus era spitalizat în permanenţă, o revoluţie de palat ameninţa controlul lui Rachel asupra imperiului lor de valori imobiliare. Un grup de funcţionari şi de acţionari încercau să obţină declararea lui Marcus Salinko drept incompetent şi invalidarea transferului conducerii către soţia lui. Pentru a complica şi mai mult lucrurile, un grup de vulturi de pradă ameninţau să se năpustească şi să sugă sângele companiei, pentru ca apoi s-o lase să moară.

Oare Rachel avea să piardă totul?

— Sigur că nu. A angajat, pentru a o apăra, câţiva asasini dintr-una din breslele de tip nou. Avocaţi. Rechini financiari. Am asistat la o întrunire cu acţionarii şi pot afirma că bunica ta a reuşit să semene cu o fiinţă patetică, lipsită de orice sprijin şi totodată cu Marlene Dietrich în blănuri de vizon şi încărcată de diamante.

Jessie aşteptă să ajungă la New York pentru a-i povesti mamei sale despre Clifford Smith-Avery.

— Urmează să te căsătoreşti cu el?

— Nu sunt sigură.

— Să nu-mi spui că şi el are vreo soţie pe undeva.

— Mamă!

— Ei bine, cel puţin nu-i vorbi despre el lui Rachel. Şi aşa are o mulţime de probleme pe cap. Sunt realmente îngrijorată în privinţa ei.

Ar fi trebuit să-i spună lui Hannah că nu era nevoie să se îngrijoreze. Când ajunseră la vila ei, Rachel avea un moral ridicat. La optzeci şi cinci de ani, arăta mai curând de şaizeci şi cinci, şi s-ar fi simţit grav insultată dacă ar fi auzit dându-i-se această vârstă. Tocmai venise de la un arbitraj.

— Ticăloşii au încercat să mă scoată afară ca pe o bătrână doamnă în pantofi de tenis. Le-am arătat eu! I-am pus pe toţi la pământ cu memoria mea infailibilă. Le-am recitat conţinutul tuturor documentelor, fiecare detaliu al modificărilor survenite, de la proprietăţile închiriate şi până la cele posedate în comun. Nemernicii nu ştiau

ce să creadă. Nu erau siguri dacă minţeam sau nu, iar contabililor lor şcoliţi la Wharton le va lua doi ani ca să descopere adevărul.

Jessie nu se putu împiedica să rânjească. Rachel avea să-i placă lui Clifford.

— Ai minţit, bunico?

— Tu ce crezi?

— Cred că o să te fotografiez, asta cred eu. (Îşi adusese aparatul de fotografiat, ca întotdeauna.) Zâmbeşte frumos!

Rachel îşi supse obrajii.

— Serios, Jessie, ia spune-mi. Cu fotografiile astea îţi câştigi existenţa, sau cheltuielile ţi le plăteşte grecul acela? Nu că ar fi treaba mea. Eşti femeie matură acum. Îţi poţi lua singură deciziile.

— Da, îmi câştig existenţa cu ele. Nu, Jimmy Kolas nu-mi achită cheltuielile. Ne-am despărţit.

— Dar în viaţa ta a apărut un alt bărbat! sări Hannah să apere onoarea fiicei sale. Un editor. Urmează să publice o carte cu fotografiile lui Bliss făcute de Jessie. Zice că Jessie este o artistă.

— Ţi-am adus câteva din acele fotografii ca să le vezi, bunico.

Rachel răsfoi albumul cu o încetineală chinuitoare şi într-o tăcere neobişnuită, până când, cu ochii înotând în lacrimi, îşi îmbrăţişă nepoata. Cu o desconsiderare lipsită de tact faţă de Hannah, o asigură pe Jessie:

— De la mine ai moştenit talentul!

Ridică unul din portretele lui Bliss, pentru a mai sublinia ceva.

— Priveşte chipul acesta. Este pe cale să devină o mare frumuseţe, întocmai ca mama ei. Eleanor a fost întotdauna „cea drăguţă", dar ştii ceva? (Îşi propti degetul mare sub bărbia lui Jessie şi-i îndreptă faţa spre lumină.) Are puţin şi din Jessie. Frumuseţe şi inteligenţă. Bliss le are pe amândouă.

— Îţi aminteşti că Eleanor era gata să adopte un copil când medicul i-a spus că nu mai putea să nască alţii? Am fost de acord cu Luke două sute la sută. Dacă ar fi acceptat şi ar fi adoptat un copil, Eleanor n-ar fi avut-o niciodată pe Bliss.

Întorcându-se către Jessie adăugă:

— Iar ţie nu ţi s-ar fi editat o carte.

32

1988
JIMMY

— Un succes răsunător! o informă Cliff.

În mai puţin de o săptămână de la publicarea ei în Anglia, cartea *Lumea lui Bliss* era pe cale să fie reeditată pentru a treia oară. Suplimentele de duminică fuseseră generoase cu laudele. Revistele de modă publicau fotografii de-ale lui Bliss împreună cu prezentările lor de modele. Agentul de presă al lui Cliff organiză pentru Jessie întâlniri cu cititorii şi interviuri televizate. Se discutase chiar problema aducerii în Anglia a lui Bliss. Dar Luke se opusese: nu voia ca ea să lipsească de la şcoală.

— De fapt, este bine că fetiţa nu va fi aici, spuse Clifford. Este cu aproape doi ani mai în vârstă decât în fotografii. Este preferabil să fim misterioşi. Să lăsăm fotografiile să vorbească prin ele însele.

În ciuda tuturor glorificărilor, Jessie nu reuşea să se relaxeze şi să se bucure de faima ei. Ceva avea să i-o strice. Ce anume, nu putea ghici. Dar ceva avea să se întâmple.

Clifford auzi vestea venind ca un fulger, mai întâi la Atena. Jimmy Kolas se predase la ambasada britanică. Le spusese reporterilor că fusese „în vacanţă" şi că trăise o reînnoire spirituală într-o mănăstire de pe o îndepărtată insulă din Marea Egee, numită Helios. Îndelungile sale luni de meditaţie îi arătaseră cât de greşită era viaţa lui dezordonată de playboy. Suferise o trezire spirituală şi acum era pregătit să-şi plătească datoriile faţă de societate.

— Nu este cinstit!

Vechiul scandal avea să fie scos la suprafaţă şi afişat iarăşi în ziare. Numai că acum Jessie devenise o artistă renumită, o cu totul altă persoană decât cea care locuise împreună cu el în casa din Hill Street şi care dispăruse după arestarea lui.

— Vom îndepărta pericolul! îi făgădui Cliff.

În loc să se ascundă de mass-media, el anunţă o conferinţă de presă. În declaraţiile sale, o portretiză pe Jessie Lawrence ca pe o tânără americancă orbită de stilul de viaţă internaţional pe care i-l

oferise cu dărnicie Jimmy Kolas — automobile, avioane particulare, bijuterii, scriitori. De câte ori nu-l părăsise! De câte ori nu o atrăsese el iarăşi în mreje, prin farmecul şi bogăţia lui!

— Ea ştia că avea mult mai mult de oferit societăţii decât să fie o podoabă la braţul unui bărbat bogat, făcând fotografii unor stele de cinema şi unor „eurogunoaie". Printr-una din ironiile soartei, faptul de a fi fost părăsită de Jimmy Kolas a fost ceea ce a creat-o pe această extrem de talentată artistă.

O invită pe podium şi o înconjură cu un braţ protector.

— Jimmy Kolas a fugit să se ascundă pentru a scăpa de justiţie. Jessie Lawrence a preferat să se ascundă pentru a-şi găsi adevăratul *eu*.

Ridicând în mână cartea *Lumea lui Bliss*, încheie:

— Şi iată, doamnelor şi domnilor, splendidul rezultat!

Aplauzele fură asurzitoare. Respectând instrucţiunile lui Clifford, tot ce spusese Jessie când sala se linişti fu un răguşit: „Vă mulţumesc din adâncul inimii!". În zumzetul care urmă, Cliff o făcu să dispară printr-o uşă din spate. Fie datorită discursului pasionat al lui Cliff, fie mulţumită meritelor fotografiilor lui Jessie, rezultatul fu că prezentarea problemei în mass-media se remarcă prin multă simpatie, recomandându-i-se cu căldură să facă un efort şi să-şi vadă mai departe de viaţa ei.

În orice caz, scandalul Jimmy Kolas constituia o ştire perimată. De fapt, vina lui era doar că furase nişte bani şi evadase din închisoare. Nu ucisese vreun star al rock-ului şi nici nu avusese legături amoroase cu o persoană de sânge regesc. Relatările despre el erau scurte şi, în majoritatea cazurilor, omiteau s-o menţioneze pe Jessie Lawrence.

— Eşti un geniu afurisit, îi spuse ea lui Clifford. Mi-ai salvat viaţa. Cum ţi-aş putea mulţumi?

— Căsătoreşte-te cu mine.

Să se căsătorească? Vorbea serios? O privire pe chipul lui îi dovedi că el vorbea într-adevăr serios. Subiectul se ivise atât de brusc şi era în asemenea măsură cu totul în afara contextului celor *ce* discutau ei, încât ea rămase blocată, incapabilă să rostească un cuvânt.

— Te rog să te căsătoreşti cu mine, Jessie.

— Înţeleg. Numai că nu ştiu ce să spun.

— „Da" ar fi grozav.

Ei încă nu-i venea în minte ce-ar fi putut spune.

— Mă iubeşti, Jessie, nu-i aşa?

Ea dădu din cap, afirmativ.

— Dar nu eşti *îndrăgostită* de mine, asta e ?

Jessie se întoarse cu spatele spre el şi şopti:

— Nu putem discuta asta altădată?

Se lăsă o tăcere apăsătoare, până ce Clifford o răsuci, pentru ca ea să-l privească în faţă.

— Te frământă ceva. Nu vrei să-mi spui ce?

— Nu-i nimic. Cred că pur şi simplu sunt epuizată de toate emoţiile astea.

Îl înconjură cu braţele şi-l sărută pe obraz.

— Într-o privinţă, ai dreptate. Te iubesc. Hai să aşteptăm cu discuţia despre căsătorie până când vom fi la New York.

Avusese el dreptate şi în cealaltă privinţă. O frământa ceva. Pentru a descrie situaţia printr-un eufemism, era cumplit de îngrijorată pentru Jimmy Kolas. Dacă în tot acest timp se ascunsese în mănăstirea din Helios, acum cunoştea mai mult ca sigur adevărul cu privire la Bliss. Ea nu putea face nimic altceva decât să spere că Anna şi celelalte călugăriţe muriseră sau fuseseră transferate. Nici nu îndrăznea să-şi închipuie ce s-ar fi întâmplat dacă el dădea în vileag secretul. Aşa ceva i-ar fi distrus familia şi ar fi ruinat viaţa lui Bliss.

Nu avu mult de aşteptat. Un telefon din partea avocaţilor lui Jimmy îi aduse la cunoştinţă că era posibil ca forurile guvernamentale să apeleze la ea pentru a depune mărturie împotriva lui.

— Ce mărturie? Nu am de depus nici o mărturie. Am fost şi eu la fel de surprinsă de cele întâmplate ca oricare altul.

Prin nu se ştie ce miracol, ei reuşiseră să obţină eliberarea pe cauţiune.

— Domnul Kolas vă roagă respectuos să vă întâlniţi cu dânsul.

Clifford se înfurie.

— Nu există nici un motiv pe lume pentru a te întâlni cu el!

Dar, bineînţeles, un motiv exista.

Jimmy nu se schimbase. Ba chiar arăta mai bine ca niciodată. Viaţa simplă, cu soare, mare, ulei de măsline şi peşte îl menţinuse zvelt şi în formă.

— Înţeleg că ghetele vechiului meu prieten se află sub patul tău, începu el.

— În legătură cu ce problemă vrei să mă vezi?

— Bani.

Îi explică, fără a-şi cere scuze, cum era cu banii pe care îi delapidase. Prin diverse subterfugii financiare, îi convertise în câteva valute felurite şi în cele din urmă în dolari americani, pe care-i ascunsese în mănăstirea de pe Helios, „unde un anumit bebeluş — fetiţă — se născuse şi fusese adoptat de o anumită americană."

— Nu pot dovedi asta, fără îndoială. Nu există înscrisuri în registre. Dar este o poveste interesantă, nu crezi? Ar putea fi îndeajuns de jenantă.

— Ce legătură are asta cu mine?

— Îţi admir curajul. Eşti singura persoană în care mă pot încrede pentru a se duce pe Helios şi a-mi aduce banii. Dacă refuzi, voi povesti ceea ce ştiu.

Ceea ce ştia el de fapt era în afara problemei. Odată ce-ar fi deschis gura, secretul ei avea să fie dat în vileag.

— Pot avea încredere în tine?

— Tot ce vreau sunt banii. Nu ţi-aş face vreun rău pentru nimic în lume. Şi în plus, dacă te-aş trăda, tu le-ai spune despre bani. Asta constituie poliţa ta de asigurare.

— Dacă-mi îngădui să te întreb, ce intenţionezi să faci cu banii? În închisoare nu vei avea posibilitatea să-i cheltuieşti.

— Nu râde. Am de gând să fac o restituire.

— Atunci de ce nu spui pur şi simplu unde se află banii şi nu-i predai autorităţilor?

— Pentru că, draga mea, banii sunt în Grecia. Nu-i puteam lua cu mine, fiindcă mă aflam sub escorta poliţiei şi mi i-ar fi confiscat. Şi dacă aş spune unde i-am ascuns acum, i-ar confisca guvernul grec şi cu asta s-ar termina.

În drum spre Helios, lui Jessie îi trecu prin minte că, dacă ar fi fost prinsă scoţând ilegal valută *din* Grecia, ar fi putut ajunge într-o închisoare grecească, iar dacă era prinsă introducându-i prin contrabandă *în* Anglia, avea şanse să nimerească într-o celulă învecinată cu cea a lui Jimmy. Nu avea de ales.

De astă-dată călători până la Atena cu un avion aparţinând unei agenţii comerciale şi, pentru a ajunge la Helios, aşteptă vaporul care făcea cursa respectivă de două ori pe săptămână. Grandioasele

planuri ale lui Jimmy privitoare la realizarea unui paradis insular fuseseră abandonate. Casa în care locuiseră împreună zăcea în ruine, ca urmare a unor furtuni violente. În timpul şederii lui Jimmy, mănăstirea fusese transformată, devenind mult mai confortabilă. Anna încă mai era acolo şi o primi ca pe o prietenă de mult pierdută.

Geamantanul pe care Anna i-l dădu era cam prea greu pentru a putea să-l ridice. Când îl deschise, constată că era gol. La o cercetare atentă se dovedi că avea un înveliş fals. Niciodată nu-şi închipuise Jessie că banii sunt atât de grei. Îşi imaginase că avea să treacă uşor prin vămi şi prin controalele pentru imigranţi, balansându-şi geamantanul ca şi cum ar fi cântărit o nimica toată.

Dumnezeule Sfinte, ceea ce fac este pentru Bliss, nu pentru mine. Dacă mă ajuţi să trec cu bine prin asta, cât voi trăi, niciodată nu voi mai săvârşi nici o faptă necinstită!

Rugăciunea avu efect. Din cauza unei greve a funcţionarilor guvernamentali de pe aeroportul din Atena, pasagerilor li se comunică, cu scuzele de rigoare, să-şi care ei înşişi bagajele prin posturile pustii ale vămii şi controlului imigraţiei. La Gatwick, rugăciunile ei primiră din nou răspuns. Vremea furtunoasă impusese schimbarea rutei câtorva zboruri de la Manchester şi Liverpool. Mii de pasageri nemulţumiţi se înghesuiau în şirurile din faţa birourilor de imigrare. Când Jessie ajunse la postul de vamă, funcţionarii hărţuiţi o întrebară: „Ceva de declarat?" şi mâzgăliră cu creta un O.K., fără a mai aştepta vreun răspuns.

Niciodată n-ar mai face aşa ceva! Pentru a-şi exprima recunoştinţa, hotărî în sinea ei să ofere donaţii substanţiale tuturor cultelor religioase pe care le ştia. Geamantanul i-l predă avocatului lui Jimmy, şi se înapoie la casa lui Clifford. Fusese plecată mai puţin de trei zile pentru ceea ce, potrivit spuselor ei, fusese filmarea unei prezentări de modă.

— Ai auzit veştile cu privire la Jimmy Kolas? o întrebă Cliff peste câteva zile, când sosi acasă fluturând ziarul *Evening Standard*. Avocaţii au făcut în numele lui Jimmy o restituire completă, în virtutea căreia cer acum o suspendare a pedepsei, şi probabil o vor obţine.

În ajunul zilei în care Jessie şi Clifford urmau să plece la New York, Jimmy apăru pe neaşteptate cu un exemplar din *Lumea lui Bliss*, rugând-o pe Jessie să-şi pună autograful pe el.

Jessie era singură în casă.

— Poţi totuşi să stai un minut.

— Doar cât să-ţi mulţumesc. Pentru tot. (Arătă cartea.). Fetiţa este nemaipomenit de reuşită.

— Tu ce vei face?

— Mi se interzice că fac afaceri în Marea Britanie, aşa că plec în Argentina. Amantul soţiei mele a fost ucis într-o partidă de polo. I-a lăsat o avere şi Felicity — draga de ea — mă vrea înapoi.

Fără voia ei, Jessie izbucni în râs.

— Şi tu, Jessie?

— Mă voi mărita cu Clifford şi voi trăi fericită până la adânci bătrâneţi, răspunse ea pe un ton lejer, dar ochii i se umplură de lacrimi.

— Şi chiar asta ar trebui să faci. Apropo, să nu uiţi că eu am fost acela care v-am făcut prezentările.

Ea râse din nou, recăpătându-şi puterile. Jimmy i-o reamintea pe Rachel. Indiferent ce se întâmpla, reuşea să-şi aroge meritul. Şi în privinţa lui Bliss, jumătate era meritul lui.

33

1990
JESSIE

— Minkow Gallery", de pe Madison Avenue, era locul ideal al personalităţilor capricioase şi celebre. Avea şanse serioase să dăinuiască peste timp deoarece le oferea întreprinzătorilor şi celor dornici de reorganizări să-şi facă o intrare măreaţă. Copiind imagini din filmele anilor 1930-1940, în care toţi purtau haine de seară şi îşi duceau practic toată viaţa în cluburi de noapte, decoratorii creaseră o scară spectaculoasă ce cobora spre sala aşternută cu covoare luxoase şi luminată discret.

Frumoasele persoane — atât masculine cât şi feminine — puteau să apară în capul scării şi să pozeze câteva clipe înainte de a păşi pe trepte în jos, spre braţele deschise ale prietenilor şi reprezentanţilor mass-media, care deseori erau unii şi aceiaşi. O epigramă în vogă se referea la un anume gazetar ce se ocupa cu faptele diverse ca la unul ce *cobora o scară abruptă.*

Rachel profită la maximum de intrarea sa. Strânsă într-o rochie furou argintie, cu un uşor fard trandafiriu ce-i dădea strălucire tenului, împodobită din belşug cu diamante şi rubine, stătu în loc, într-o solitudine imperială, până când prezenţa ei se făcu simţită şi toate conversaţiile încetară. Abia atunci le chemă printr-un semn pe Jessie şi pe Bliss, să vină de o parte şi de alta a ei, şi îşi începu coborârea regească. Eleanor, Hannah, Clifford şi Luke păşeau în urma lor, ca nişte slujitori de palat.

— O face pe Marlene Dietrich să semene cu o vânzătoare de peşte! şopti Clifford destul de tare.

Cam exagerat, dar asta îşi închipuia el că i-ar fi plăcut bătrânei să audă. Spera ca măgulirea să-i fie de folos. Avea nevoie de ajutorul ei pentru a o convinge pe Jessie să se mărite cu el. Reapariţia de anul trecut a lui Jimmy Kolas o zguduise profund şi îi îndepărtase gândurile de la căsătorie.

Deşi relaţiile lor profesionale continuau, Jessie evita orice conversaţie despre problemele personale.

— Să aşteptăm până după lansarea în America. Să vedem cum se vinde cartea.

Şi tot aşa, la infinit.

Bliss nu văzuse niciodată fotografiile care o reprezentau pe ea mărite şi montate într-un album. Împlinise paisprezece ani şi nu mai era fetiţa de zece ani care împodobea pereţii galeriilor de expoziţii. Dulceaţa preadolescentină a trăsăturilor ei şi ascuţimea băieţească a trupului i se metamorfozaseră în primele forme ale feminităţii.

Mâinile se întindeau s-o atingă. Chipurile se luminau în adoraţie. Din toate părţile, din mulţime, îşi auzea numele. „Bliss! Uită-te încoace!..." „Bliss! Ce drăguţă este!..." Bliss!... Bliss!... BLISS!

Cu ochii înrouraţi de emoţie, se agăţă puternic de braţul lui Jessie, încercând să primească politicos complimentele şi să răspundă nenumăratelor întrebări. *Oare prin asta trecuse Fecioara?* Toţi oamenii aceia, cu atâţia dinţi, arătând de parcă ar fi voit s-o înghită cu totul.

Walt Minkow era în extaz. *Lumea lui Bliss* devenea lansarea de carte cu cel mai mare succes din istoria galeriei. Fotografia era pe cale să se transforme într-o mare afacere. Aproape jumătate din poze fuseseră vândute, şi încă la nişte preţuri pe care Clifford le numea „deloc modeste". Jessie şi Bliss semnaseră o sută de cărţi care, în cea mai mare parte, se duseseră şi ele.

— Felicitări, Jessie!

Printre ei apăruse, ca din senin, Jimmy Kolas. Îi sărută mâna, apoi îşi îndreptă atenţia asupra lui Bliss.

— Şi aceasta este adorabila copilă?

Cliff păşi liniştit între Jessie şi intrus. Jimmy nu cedă terenul.

— Oh, dă-o încolo de treabă, bătrâne! Eram în trecere prin oraş. Nu mi-am închipuit că venirea mea te-ar supăra.

— Mă supără, replică Cliff calm, şi dintr-un singur pumn îl trânti la podea.

Întreaga familie fu de partea lui Cliff. Lui Jessie nu-i păsa. Hotărârea ei era luată: nu mai voia să-l vadă vreodată pe Clifford. Rachel încercă să discute raţional cu ea. Hannah îi vorbi şi ea ore în şir. Jessie nici nu voia să asculte. Trecuse un an de când ea se decisese să rămână la New York singură, nelăsându-i lui Cliff altă alegere decât să se înapoieze la Londra fără ea.

— Gelozia e o treabă tare greţoasă. Îmi întoarce stomacul pe dos. Nu mă simt măgulită când un bărbat se bate pentru mine. Cum de-a îndrăznit să transforme lansarea mea de carte într-o încăierare?

De fapt, atacul lui Clifford trecuse practic neobservat. Şi pentru a-i face dreptate, Jimmy Kolas se purtase ca un gentleman, susţinuse că alunecase pe cine ştie ce şampanie vărsată, cerându-şi multiple scuze şi părăsind galeria.

Dar Jessie era neclintită, şi în cele din urmă Hannah şi Rachel se dădură bătute.

Hannah avea necazurile ei, datorită faptului că Rachel se confrunta cu probleme grave şi refuza să recunoască acest lucru. Hannah ştia că imperiul de bunuri imobiliare al lui Rachel se afla iarăşi în primejdia de a-i fi răpit de consiliul administrativ. În fond, acţiunile erau deţinute în parte egală de ea şi de soţul ei. Avocaţii lui Rachel îşi pierduseră răbdarea şi o implorau pe Hannah să facă uz de infuenţa ei. Ce influenţă? Nu era altceva decât un intermediar. Jessie nici nu voia să asculte. Rachel făcea pe surda. Se simţea tentată să-şi lase întreaga familie nebună să se autodistrugă, dar situaţia firmei „Salinko" era foarte primejdioasă.

— Trebuie să obţii ca Marcus să fie declarat incompetent, mamă! strigă Hannah.

— Asta i-ar sfâşia inima, replică Rachel glacial.

— Dar el nu va şti.

— Are şi el mândria lui.

Avea chiar puterea să semneze că renunţă la partea lui de acţiuni, dacă încăpea pe mâinile unui avocat necinstit. Vizitatorii intrau şi ieşeau tot timpul în şi din sanatoriu. Se întâmplau lucruri şi mai ciudate. Ofertele lui Hannah de a-şi însoţi mama în vizitele ei la Marcus erau întotdeauna refuzate; Hannah învăţă să accepte şi această nouă respingere.

Asta nu o opri să telefoneze cu regularitate şi să se intereseze de starea lui. Marcus nu era tatăl ei adevărat, însă toată viaţa fusese bun şi generos cu ea. Hannah se străduise să se împrietenească cu una din surorile medicale, trimiţându-i scrisori de mulţumire ce conţineau şi câte un cec, făcându-i rost de bilete la teatru în zilele ei libere, astfel ca, dacă s-ar fi întâmplat ceva neobişnuit, Hannah să fie anunţată imediat.

Bineînţeles că doi bărbaţi cu serviete îl vizitaseră pe Marcus, şi sora îl văzuse semnând nişte hârtii. Aşa cum Hannah s-ar fi putut aştepta, când o informă pe Rachel în legătură cu incidentul, mama ei se supără pe ea pentru că se amestecase.

Hannah nu dădu înapoi.

— Mamă! Dumnezeu ştie ce l-au pus să semneze. Dacă ajungi să fii aruncată în stradă, lui Jerry şi mie ne va reveni sarcina de a avea grijă de tine. Ar fi amuzant!

În final, ca urmare a unor sondaje efectuate de Jerry, Rachel se întruni cu avocaţii ei şi le spuse ce aflase Hannah.. Ei convocară o adunare de urgenţă a consiliului societăţii „Salinko" şi îi confruntară pe membrii acestuia cu dovezile unei purtări ce contravenea eticii profesionale. Orice document semnat de Marcus avea să fie contestat în faţa tribunalului. Dacă matrapazlâcurile ar fi fost făcute publice, s-ar fi reflectat în mod dezastruos asupra imaginii de corectitudine a firmei.

Consiliul administrativ îşi dădu seama de înţelepciunea observaţiilor făcute de ei. Rachel îl declară pe Marcus incompetent, fiindu-i acordată astfel deplină împuternicire asupra finanţelor lui. În timpul câtorva clipe cât rămase între patru ochi cu Hannah, îi mulţumi că-şi vârâse nasul în treburile ei.

— Eşti o fată bună şi răbdătoare. O fiică bună. Aş vrea să pot fi pentru tine o mamă tot atât de bună.

— Am şaizeci şi patru de ani, replică Hannah. Am avut doi taţi, un frate, doi soţi, două fiice şi doi nepoţi. Mamă nu am avut niciodată. L-ai iubit pe Samuel mai mult decât pe mine. Când a murit, mi-ai spus în faţă că doreai să fi fost eu în locul lui. Niciodată nu m-ai iertat pentru vina de a trăi, nu-i aşa? Ei bine, mi-a trebuit tot timpul ăsta, dar te pot privi în ochi şi-ţi pot spune că te-am iertat.

După ce-şi luă povara aceasta de pe suflet, Hannah se pregăti să asiste la cine ştie ce mascaradă fantezistă. În locul lacrimilor şi al negărilor trufaşe la care se aştepta ea, Rachel îşi privi cu tristeţe singurul copil în viaţă.

— Ce pot să spun? Că-mi pare rău? Că am făcut totul cum m-am priceput eu mai bine? Ştii că niciodată nu am cunoscut-o pe propria mea mamă. Ştii cum era pe vremea când tu şi Sam eraţi în creştere. Am fost nevoită să plec şi să fac tot ce trebuia ca să pot plăti chiria şi să pun mâncare pe masă. Îţi mai aduci aminte când cu guma de mestecat?

Hannah îşi amintea. Era la scurtă vreme după sinuciderea lui Will. Rachel şi cu ea cumpărau fructe de la căruciorul unui vânzător

ambulant, de pe Broadway. Hannah o tot bătea la cap pe mama ei să-i ia gumă de mestecat — mentolată, cum îi plăcea ei. Pusă pe glume, Rachel îi dăduse pachetul din buzunarul pardesiului ei. Nu mai rămăsese decât o tabletă.

— Fii drăguţă şi aruncă amabalajul în coşul de gunoi.

Când se înapoiaseră acasă, Rachel vârâse mâna în buzunar, după unica bancnotă de cinci dolari pe care o mai avea. Dispăruse. Când îi dăduse lui Hannah ambalajul verde al gumei mentolate, fără a-şi da seama îi alăturase şi bancnota împăturită cu grijă. Mama şi fiica petrecuseră ceasuri dureroase refăcându-şi drumul pas cu pas, verificând fiecare centimetru de trotuar, întrebându-l pe vânzătorul ambulant de fructe, ca şi cum el le-ar fi spus dacă ar fi găsit-o.

Trăsăturile feţei i se înăspriră când îşi aminti în amănunt cum golise coşul de gunoi de pe trotuar, neţinând seama de trecători, răsucind cu piciorul fiecare bucăţică de hârtie şi totul fiind în zadar.

— Asta însemna să fii mamă în perioada depresiunii economice. (Îşi privi fiica drept în ochi.) Să încercăm să fim prietene?

Întinse mâna, ca şi cum ar fi vrut să încheie un târg.

Hannah strânse mâna mamei sale.

— Mi-ar plăcea, mamă.

Lucrurile fiind astfel stabilite, Rachel reveni cu vioiciune la o altă problemă de familie.

— Hai să discutăm despre Jessie. Este tare proastă că-i dă papucii lui Cliff. Oare nu înţelege cât de norocoasă e că a găsit un bărbat atât de bun? Eşti mama ei. Ai stat de vorbă?

— Mi-a spus să-mi văd de treburile mele.

— Ei bine, nu o putem lăsa să-şi ruineze viaţa. Trebuie să facem ceva pentru a-i aduce din nou unul lângă altul.

Hannah ştia că dacă există cineva în stare să realizeze asta, aceea era Rachel.

34

1991
RACHEL

Jessie simţea asta cu toate fibrele trupului ei: Rachel urmărea ceva, şi nu numai să obţină ca Jessie s-o fotografieze pe gratis.

— Şi ţine minte, Jessie. Insist. Mă aştept să-mi ceri plata. Afacerile sunt afaceri. Tu faci fotografii pentru a-ţi câştiga existenţa. Mă opun categoric să-ţi îngădui să munceşti pe degeaba.

Bunica şi vechile ei şmecherii. Jessie se întreba ce ar spune Rachel dacă chiar i-ar prezenta o factură... eventual în valoare de o mie de dolari? Cinci mii?

— Nu fii caraghioasă! Nici prin minte nu-mi trece să-ţi cer bani. Doar eşti fermecătoarea mea bunică, nu-i aşa? Tu mi-ai dăruit primul meu aparat de fotografiat, nu? Ce aş fi ajuns eu, dacă nu erai tu? Prăjeam hamburgeri la „McDonald's"? Măcar atâta să fac şi eu.

Rachel izbuti să pară tulburată, apoi cedă.

— La urma urmei, este pentru acţiunea de binefacere. Îţi poţi declara câştigul ca pe o contribuţie la impozitul tău pe venituri.

Ideea strângerii de fonduri aparţinea lui Rachel. O licitaţie de creaţii de modă ale unor celebrităţi. Femei renumite din domeniile artei şi a diverselor profesiuni urmau să prezinte un veşmânt preferat din garderoba lor personală. Invitaţii aveau să liciteze, iar încasările urmau să meargă spre un program de ajutorare a mamelor fără cămin.

— Ai de gând să le faci să se dezbrace la piele pe podium? o tachină Jessie.

— Nu-i o idee rea. Încă mai am un corp care să se preteze la aşa ceva, să ştii. Al dracului de impresionant pentru o bătrână doamnă de optzeci şi nouă de ani!

Îmbrăcămintea pe care urma s-o poarte Rachel era un taior creat de „Dior" în 1947, primul model „New Look"[1]. Talia lui pensată şi fusta suplă, ca de balerină, revoluţionaseră moda de după război.

— Eşti sigură că vrei să-l dai pe acesta?

Jessie avea cunoştinţă de colecţia lui Rachel, dar niciodată nu văzuse ceva din ea. Bliss era singura care fusese invitată în acea parte a vilei.

Rachel zâmbi cu calm.

— Nu-ţi face griji. I-am spus lui Hannah să-l liciteze pentru ea.

— Dar, bunico, nu-ţi cunoaşte toată lumea fiica?

— Şi ce contează? Banii se vor duce acolo unde trebuie, iar eu îmi voi recăpăta „Dior"-ul. Şi-n afară de asta, cine să ştie că ea este fiica mea? Hannah a refuzat întotdeauna să facă parte din vreunul din comitetele mele. Zice că în ele se vântură o mulţime de vorbe goale. Că ar prefera să predea lecţii de citire unor imigranţi.

Jessie crease un decor ce amintea de Cecil Beaton — cu flori, cristaluri şi, în spatele lui Rachel, un întreg perete de oglinzi ce reflecta lumina şi îi arăta spatele, care era drept şi zvelt ca acela al unei fete.

— Ah, apropo, draga mea...

Acum era partea interesantă. Jessie ştia că Rachel se gândea la ceva mai mult decât la fotografii. Încercă să ghicească. Mai multe exemplare din *Lumea lui Bliss* pe care să le dăruiască prietenelor de felul lui Brooke Astor, care nu putea fi numită chiar prietenă, dar care era pe cale să devină una, dacă Rachel ar putea contribui la asta?

— Da?

— Vorbeam cu Clifford...

Fir-ar al dracului! De ce nu renunţa individul? Cum putea ea să-i spună mai limpede? Nu voia să se mărite cu el. Nu voia să se înapoieze la Londra. Voia să rămână la New York, să locuiască în apartamentul mamei sale şi să nu aibă alte responsabilităţi în afară de serialul despre New York, pe care-l realiza pentru *Harper's Queen*.

— Chiar aşa?

— Da, chiar aşa. Nu fi obraznică. Spunea că atunci când se vor totaliza vânzările în străinătate, să te prezinţi pentru o sumă foarte apropiată de una cu şase cifre.

— Ei bine, bravo mie! Nu am chef să discut despre asta.

— Da, dar se întâmplă că eu am. Îţi faci singură rău. Deoarece nu-i mai citeşti scrisorile şi nu-i mai răspunzi la telefon, mă roagă să-ţi spun eu că ar vrea să realizeze împreună cu tine o altă carte. Prin contract îi eşti datoare asta, să ştii.

— Şi ce-o să facă, o să mă dea în judecată? Nu mă poate obliga să lucrez pentru el.

Rachel îşi stăpâni enervarea.

— Nu, nu te va sili să-ţi respecţi contractul. Nu te va da în judecată. Vrea să ştii că îţi acceptă decizia de a nu te căsători cu el şi că acum, după ce a trecut atâta timp, i-ar plăcea să reia relaţiile voastre profesionale şi să publice următoarea carte... dar numai dacă şi tu vrei asta. Nu pentru că i-o datorezi.

— N-are rost să discutăm. Nu mă înapoiez în Anglia.

— Of, nu ţi-am spus?

Rachel, o să te omor!

— Ce nu mi-ai spus?

— A cumpărat o mică editură americană, „Gramercy Press". Un local încântător, într-o clădire veche din gresie, dincolo de Gramercy Park.

— Când ţi-a adus la cunoştinţă asta?

— El zice că-i aminteşte de Hampstead.

— Bunico, ce puneţi la cale?

— Încetează cu strâmbăturile. Aşa o să-ţi înţepenească faţa.

— Răspunde-mi imediat: când ai vorbit cu el?

Rachel se ridică în picioare şi îşi sărută nepoata.

— Acum vreo cinci minute. Tocmai bea o ceaşcă de ceai în bucătărie.

35

1991
CLIFFORD

— Hai să vedem ce-ai adus.

Clifford puse diascopul pe măsuţa pentru cafea aflată în camera pe care o folosea provizoriu drept birou. Jessie aduse diapozitivele. Stăteau pe pernele puse pe pardoseală, îndeajuns de aproape unul de celălalt pentru a se putea atinge şi totuşi neatingându-se. Întrunirea din bucătăria lui Rachel stabilise anumite reguli de bază pentru reconcilierea lor şi genul de relaţii profesionale dintre ei.

Printr-un acord tacit, dar reciproc recunoscut, evitau cu scrupulozitate orice contact fizic. Nici o strângere de mână când se întâlneau şi nici o susţinere a braţului la traversarea străzii, nici un pardesiu ţinut şi nici vreun cot condus printr-un restaurant. Chiar şi acum reuşeau să-şi treacă unul altuia diapozitivele fără ca degetele să se atingă şi să se aplece peste aparat pentru a studia mai de aproape fotografiile, fără a-şi atinge frunţile.

Încordarea era maximă.

— Nu-s rele, nu-i aşa?

Cel mai mare compliment din partea lui Cliff; o apreciere subestimativă, tipic britanică.

— Nu *prea* rele.

Tăcerea era totală, cu excepţia slabului clinchet al diapozitivelor, în învelişurile lor din plastic, ori de câte ori erau manevrate. Studiau primele fotografii ale lui Rachel împreună cu Bliss. Sperau ca magica relaţie existentă între ele să fie tot atât de evidentă pe peliculă ca şi în viaţă.

— Cred că va fi foarte bine.

Mod de apreciere tipic britanic, din nou. În traducere liberă însemna că fotografiile erau formidabile deoarece, împreună, Bliss şi Rachel erau formidabile. Din clipa în care Rachel întâmpinase trenul lui Bliss la Grand Central, porniseră amândouă şi literalmente alergau prin gară, într-un joc improvizat, în care rolurile le erau

inversate. Rachel se ruga să capete un cornet de îngheţată, în timp ce Bliss sorbea un pahar de Evian.

Tema zilei o constituia Rachel luând-o pe Bliss la cumpărături, în căutarea a ceva indicat a fi purtat la cină de Ziua Recunoştinţei. Într-o confruntare de remarci spirituale pline de haz, treceau de la ţipătoarele firme cu neon de pe West Broadway în intimele cabine de probă de la „Saks", cu opriri de-a lungul drumului în faţa tarabelor de pe trotuar la care se vindeau ochelari de soare, bijuterii şi accesorii destinate să pună în valoare orice parte a trupului omenesc.

Aparatul de fotografiat al lui Jessie prinsese afecţiunea dintre femeia bătrână şi adolescentă, în timp ce fiecare din ele se străduia să-şi controleze enervarea. Expresiile chipurilor şi limbajul trupurilor spunea limpede ce credea fiecare despre gustul celeilalte.

Când Bliss proba rochia de catifea pentru petreceri pe care Rachel o adora pur şi simplu, fata îşi umfla obrajii şi îşi încovoia trupul, pentru a arăta cât de grasă o făcea să pară. Cu toate acestea se dovedise mărinimoasă când Rachel insistase s-o cumpere. Era un gest de reciprocitate mulţumindu-i lui Buni că o lăsase să-şi cumpere costumul de paraşutist, din nylon, cu poza lui Elvis.

— E plăcut să lucrăm iarăşi împreună.

În glasul lui Clifford nu exista nici o ironie, nici o nuanţă de provocare sau de reproş.

Finalul primei zile de fotografii le surprinsese pe cele două personaje ale lui Jessie rupte de oboseală, pe o bancă din grădinile de la Rockefeller Plaza. Împreună şi totuşi despărţite prin şaptezeci de ani, Rachel stătea nemişcată ca o frumoasă statuie, străduania ei de o viaţă de a avea o ţinută corectă fiind evidentă, în vreme ce Bliss pur şi simplu se tolănise. Jessie nu putea fi sigură, dar îi trecu prin minte că poziţia adoptată de Rachel, cu frumoasele ei picioare încrucişate cu graţie şi cu bărbia înclinată la cel mai favorabil unghi, fusese rezultatul unor repetiţii îndelungate. Prin contrast, aparatul de fotografiat o surprindea pe Bliss căscând, scotocind în rucsacul ei în căutarea unor stafide care să-i dea energie şi hrănind cu una din ele un porumbel aflat în trecere pe lângă ea.

— Ei bine? Ce aştepţi? Spune ceva, orice!

Jessie îşi ţinea respiraţia, în timp ce Clifford studia seria de fotografii developate.

— Ştii ce-ai făcut, Jess?

— Ce-am făcut?

— Sper să nu te superi că-ţi spun!?

Acesta era un aspect al lui Cliff care o înnebunea. De ce — pentru Dumnezeu! — nu se putea abţine să dea târcoale şi nu spunea, pur şi simplu, ce avea de spus?

— Bineînţeles că nu mă supăr. Ştii cât de mult îţi apreciez părerea.

— Femeia în vârstă care o ia la cumpărături pe cea tânără este o temă banală până la extrem.

— Stai o clipă... !

— Fii amabilă şi taci. Aşa cum am început să spun, este o situaţie banală... însă tu, draga mea, ai izbutit ceea ce au realizat marii pictori de-a lungul veacurilor cu scenele de pe stradă şi cu castroanele cu fructe. Ai transformat viaţa în artă.

La aşa ceva, ea nu prea avea ce replica. Un val de sânge îi coloră uşor obrajii.

— Clifford? (El îşi făcea de lucru cu ceasul lui şi părea să nu fi auzit.) Clifford, cu tine vorbesc.

Ochii lui rămaseră fixaţi asupra ceasului.

— Te aud.

— Pentru Dumnezeu, Clifford, există aici ceva de băut?

— Este puţin vin de Xeres, cred.

Vin de Xeres! El îi povestise cândva cum britanicii descoperiseră vinul de Xeres în Spania, în timpul războaielor lui Napoleon. Ei i se părea că are un gust de sirop de tuse şi o făcea să se simtă şi mai rău. În filmele englezeşti vechi, toţi stăteau aşezaţi în cerc, sorbind ceai sau vin de Xeres. Cum se putea considera o anglofilă cu acte în regulă dacă ura şi dispreţuia atât ceaiul cât şi vinul de Xeres?

— Drăguţ. Cred că ar trebui să toastăm.

Licoarea de culoarea chihlimbarului era mai puţin scârboasă decât îşi amintea ea. Câteva cuburi de gheaţă sau poate un strop de îngheţată de vanilie ar fi îmbunătăţit-o, dar nu avea de gând să strice lucrurile.

— Am fost o ingrată şi o obraznică, o obraznică răsfăţată. Niciodată nu ţi-am mulţumit pentru tot ce ai făcut pentru mine; pentru felul în care m-ai încurajat şi m-ai inspirat. Dacă n-ai fi fost tu, încă aş mai fi făcut fotografii unor starurl rock acasă la ele şi unor familii care câştigă la cursele de cai. Fără tine... (Cu greu îşi stăpânea

emoţia.) Fără tine n-ar fi existat nici o carte. (Îşi înălţă paharul.) Pentru tine, dragul meu!

Ciocniră paharele.

— Pentru noi!

După ce rosti aceste cuvinte, se sperie că încălcase înţelegerea şi adăugă:

— Adică, dacă tu crezi că am putea încerca din nou.

Deoarece el nu părea a fi gata s-o sărute, luă ea iniţiativa şi îl sărută — un sărut lung, pasionat, care îi reaminti lui Jessie (dacă mai avea nevoie să-şi aducă aminte) că pe toată durata lunilor trecute îi fusese credincioasă prin lipsă, deoarece nu existase nimeni pe care să dorească să-l sărute.

Erau singuri în casă, covorul era gros, pernele de pe canapea moi şi primitoare pentru amanţii reconciliaţi. O adiere răcoroasă se strecura prin crăpăturile din pervazul ferestrei, aducând cu ea tainicul sentiment că la New York începea o perioadă de maturitate.

36

1992
JESSIE

Însărcinată. Îi plăcea mai mult cum sună cuvântul acesta decât „gravidă". O tăcere putea fi plină de semnificaţie[1]. O femeie era însărcinată. Jessie ştiuse cu certitudine, înainte de a primi confirmarea medicală. Simptomul revelator era o puternică tendinţă, cu totul necaracteristică ei, de a face curăţenie în dulapuri.

I se întâmplase pe Helios şi acum o apucase iar. Golea dulăpiorul cu medicamente, arunca oja pietrificată, cremele uscate şi doctoriile preparate după reţetă, cu etichetele care atrăgeau atenţia: ÎNCETAŢI ORICE MEDICAŢIE. Ceea ce supravieţuia era spălat, uscat şi repus pe rafturile goale, într-o ordine desăvârşită.

Pregătea cuibul. Era beată de fericire.

— Cliff? Pregăteşte-te să-ţi înfrunţi soarta. Am hotărât să fac din tine un bărbat cinstit, îi spuse ea oglinzii de pe dulăpiorul cu medicamente.

Cele patru generaţii de femei ale familii sale se adunară într-o manifestare a unei bucurii totale, neţinând seama de protestele lui Jessie care susţinea că tot ce doreau ea şi Cliff era să se căsătorească în linişte, fără multă zarvă şi agitaţie. Dar făceau zarvă şi se agitau. Hannah îi bombardă cu un amestec de cadouri pentru nuntă şi pentru copil. Rachel veni cu nişte scutece îndeajuns de mari cât să cuprindă trei gemeni. Eleanor confecţionă un pled pentru leagăn şi prepară plăcinte cu fructe de păstrat în congelator, în cantitate suficientă cât să ajungă până la naşterea copilului.

Şi Bliss? Nicicând nu fusese pusă atâta duioşie şi iubire într-un cadou pentru viitorul bebeluş care avea să-i fie văr. La un târg de vechituri, găsise un enorm cufăr de paie. După ce-l curăţase, îl vopsise în alb şi petrecuse prin el fire de panglică galbenă, îl umpluse cu comori ale propriei sale copilării. Cărţi pentru copii. Jucării pentru copii. Zornăitoare. Mult îndrăgita ei „Ann Zdrenţăroasa", care stătuse răbdătoare într-un colţ al pătuţului până când Bliss crescuse

1 Joc de cuvinte intraductibil. Termenul englez pentru „gravidă" este *pregnant*, care are şi sensul figurat de „plin de semnificaţie". (n.t.)

îndeajuns de mare pentru a o strânge în braţe. Şi, lăsând ce-i mai bun la sfârşit, Teddy — Teddy ursuleţul.

— Se plictisea, declară Bliss, când Jessie ezită să accepte un dar atât de preţios.

Lui Cliff nu-i venea să-şi creadă ochilor în faţa revărsării de cadouri. În Anglia, rezerva specifică ar fi dictat o purtare mai modestă.

— Numai în America este posibil aşa ceva! se extazie el când Luke şi Jerry îşi puseră resursele la un loc pentru a-i cumpăra un halat incredibil de luxos, cu care să se îmbrace când avea să plimbe copilul prin casă.

Pentru nunta simplă, care a avut loc în ziua de Sfântul Valentin, Rachel transformă vila într-o combinaţie între Taj Mahal, Versailles şi Radio City Music Hall. Prietenul mamei lui Jessie, judecătorul Latham, oficie ceremonia. Prânzul organizat ca un bufet rece fu o capodoperă de excese, totul — începând cu caviarul Beluga şi sfârşind cu tortul de nuntă cu trei etaje — fiind prezentat în formă de inimă.

În cele din urmă, festivitatea se încheie şi proaspeţii căsătoriţi plecară pe furiş să vadă cât mai progresaseră muncitorii cu lucrarea de transformare a oarecum părăginitei case a lui Cliff într-un cămin funcţional.

Cât priveşte tradiţionala aruncare a buchetului miresei, Jessie ţintise direct spre Bliss. Deşi emoţionată de faptul că era inclusă în societatea adulţilor, ea protestă:

— Nu sunt îndeajuns de mare ca să mă mărit!

Jessie o strânse la piept.

— Sigur că nu, iubito. Vreau doar să-l presezi într-o carte, în amintirea acestei zile.

37

1992
CHLOE

Amniocenteză. Jessie refuză să i se facă aşa ceva. Nu o voia. Suna ca o stea de cinema greacă. Protagonist, Amnio Centezis[1] într-o nouă tragedie grecească. Nu voia să ştie dacă bebeluşul era băiat sau fată. Ce altceva poate fi? Cât despre malformaţii fizice sau întârziere mentală, ea avea aproape patruzeci de ani şi voia să păstreze copilul acesta, orice s-ar fi întâmplat.

Niciodată nu-şi dăduse seama cât de superstiţioasă era. *Aroganţă*[2] înseamnă a-i sfida pe zei, a fi îngâmfat, a crede că stăpâneşti lumea şi nimic nu te poate răni. Zeilor nu le place asta. Jessie era fericită, era căsătorită, avea succes profesional şi financiar. Următoarea ei carte despre Bliss şi Rachel era în curs de apariţie.

Avusese o sarcină dificilă, de câteva ori fusese cât pe-aci să o piardă, dar acum totul era bine. Copilul izbea cu picioruşele de parcă ar fi ascultat muzică rock.

— Mai puţin de două luni, îi reamintise lui Cliff în dimineaţa aceea.

Oare de ce nu-şi ţinuse închisă afurisita aia de gură? O oră mai târziu, se afla într-o ambulanţă, gemând în duet cu sirena, în drum spre spitalul „Mount Sinai", cu soţul ei alături de ea.

— Va fi bine, iubito. Te iubesc. Ai încredere în mine. Sunt aici.

Hannah alergă la căpătâiul fiicei sale. Eleanor pornise deja de la Riverton. Dacă Jessie ar fi avut nevoie de sânge, mama şi sora ei

[1] În lb. engleză, termenul corespunzător pentru amniocenteză (operaţie prin care, în scopuri de analiză, se extrag mostre din lichidul amniotic în care se află fœtusul) este *amniocentezis* şi are, într-adevăr, o rezonanţă grecească (n.t.)

[2] *Hubris* (pronunţat şi hibris) (lb. greacă): noţiune, în gândirea etică şi religioasă a culturii clasice greceşti, care sugerează o nesocotire lipsită de pietate a limitelor ce guvernează acţiunile oamenilor într-un univers al ordinii. Este păcatul de care sunt susceptibili mai marii şi puternicii lumii. (n.t.)

aveau aceeaşi grupă sanguină, 0. Fură de acord să nu-i telefoneze lui Rachel. Nu deocamdată. Se apropia de nouăzeci de ani şi era mai bine să stea acasă. Medicul recunoscuse că situaţia era gravă, dar le asigură că nu punea în pericol viaţa.

— Cel puţin, nu pe a mamei, adăugă el pe un ton rău-prevestitor.

Când sosi Eleanor, Jessie se afla sub efectul sedativelor. Vederea surorii ei o învioră îndeajuns cât să insiste să rămână cu ea între patru ochi.

— Vai, Dumnezeule, El! Aşa a fost când ai pierdut copilul? Nu pot suporta gândul unui alt mic mormânt sub mărul acela.

Eleanor îşi făcu loc să treacă pe lângă tuburi şi, apropiindu-se de pat, luă mâna surorii sale.

— Ssst! O să fie bine. Copilul nu poate păţi nimic. Ceea ce încearcă ei să facă este să-l ţină înăuntru cât mai mult timp cu putinţă. Fiecare minut contează.

Peste patru sute optzeci şi cinci de minute, după socoteala lui Cliff, li se spuse că nu mai era de ales. Exista o obstrucţie pe calea de naştere naturală, dar copilul începuse să coboare. Singura soluţie viabilă — o cezariană.

— Aparatul meu de fotografiat, Cliff! Vreau aparatul meu! Nu voi intra în sala de operaţii fără aparatul meu de fotografiat. Te rog, iubitule, aparatul meu!

De teamă, Jessie devenise isterică.

— Mai târziu, încercă s-o liniştească Hannah. Acum s-au pregătit pentru tine.

Jessie se agăţă cu disperare de mâna soţului ei.

— Trebuie să-l aduci. Trebuie să capăt aparatul meu de fotografiat, sau altminteri... altminteri nu mai vreau să nasc copilul. Pur şi simplu nu-l voi mai vrea.

Aparatul ei de fotografiat! Bineînţeles. Glumiseră pe tema lipsei lui de îndemânare ca fotograf şi alcătuiseră planuri complicate pentru a introduce pe ascuns aparatul ei de fotografiat în sala de naşteri, ca să fotografieze copilul în timp ce se năştea. Totul era o prostie, bineînţeles.

— Clifford, te rog! Aparatul de fotografiat este talismanul meu purtător de noroc. Dacă nu-l am, se va întâmpla ceva îngrozitor. Voi muri. Copilul va muri!

— Mă înapoiez peste zece minute.

Luke îl însoţi. Era ora două noaptea şi străzile păreau pustii. Taximetristul căruia îi făcu semn era unul de pe vremuri, care îşi conducea armăsarul ca pe un cal sălbatic ce se cabrează. Efectuă drumul până în Gramercy Park şi înapoi în exact optsprezece minute.

Jessie mângâie aparatul de fotografiat ca şi cum acesta ar fi fost o vioară Stradivarius. În timp ce anestezia îşi făcea efectul, îi zâmbi soţului ei şi-i înmână aparatul.

— Când se va fi născut, eu încă voi fi adormită. Aşa că ţie îţi revine sarcina. Te rog, ţine minte să îndrepţi obiectivul către copil, nu spre pieptul tău. Apropo, are film înăuntru?

Când fetiţa de două kilograme şi trei sute de grame fu pusă în braţele lui Clifford, Jessie făcu poza pentru posteritate. Copiii născuţi prin cezariană arată întotdeauna mai frumos decât cei care sunt nevoiţi să se strecoare şi să lupte pentru viaţă. Nici copilul acesta nu constituia o excepţie. Faţa avea un ten limpede, nu congestionat, şi o expresie vioaie, datorită uşurinţei cu care mama ei fusese desfăcută, asemenea fermoarului unui sac de dormit. Medicul transferă repede fetiţa din culcuşul ei prenatal într-un incubator pentru prematuri.

— Numai ca o măsură de precauţie preliminară, spuse el.

Fetiţa era sănătoasă şi înfometată. Asistenta medicală urma s-o ducă înapoi, în salonul nou-născuţilor, până când Jessie avea să fie îndeajuns de refăcută pentru a o alăpta.

Numele ales de Jessie şi Cliff, dacă aveau o fetiţă, era Chloe.

— Şi ce fată încântătoare eşti, Chloe! exclamă Jessie când, în fine, îşi ţinu fiica la piept.

— Ceva nu-i în ordine! descoperi Cliff, chiar mai înainte decât Jessie. Se învineţeşte. Soră! Soră, vino repede!

Apăsă toate butoanele de pe noptiera de lângă pat şi dădu fuga pe coridor:

— Chloe! Doamne Sfinte!

Copilul se zbătea în spasme, cu micuţele membre rigide, tremurând şi cu pumnişorii încleştaţi.

Sora intră în grabă, urmată de Cliff. O găsise stând la taifas lângă automatul de Coca-Cola.

— Sunt convulsii!

— Nu... nu! se împotrivi Jessie, când sora vru să-i ia copilul. Va muri. Nu o voi mai vedea niciodată, se jelui ea.

Cliff o împinse pe soră la o parte şi întinse braţele după copil.

— N-o s-o las să moară!

— Promiţi?

— Promit.

Ea predă micul trupuşor. Acum, ochii lui Chloe erau închişi; pielea îi devenise grotesc de vânătă, ca aceea a copiilor mumificaţi găsiţi în mormintele antice. Sora porni înainte, spre grupul de terapie intensivă. Medicul fusese sculat din somn şi era deja în drum spre spital.

— Asta este pedeapsa mea.

Cu energia epuizată, Jessie privea în gol, uitând de chipurile îngrijorate ale membrilor familiei sale.

— Poate, dacă-mi îngăduiţi — zise Clifford pe un ton politicos — aş dori să fiu singur cu soţia mea. La capătul coridorului există o sală pentru vizitatori.

Hannah începu să protesteze. Jerry o luă de braţ.

— Este soţul ei, dragă.

Eleanor ieşi din salon în urma lor, aruncându-i surorii sale o ultimă privire neputincioasă.

Când rămaseră singuri, Clifford luă mâna lui Jessie într-ale sale.

— Termină cu prostiile astea. Totul va fi bine.

— Sunt pedepsită.

— Pedepsită pentru ce?

— Pentru că ai minţit! aproape că strigă, şi faţa i se schimonosi de plâns.

— Toată lumea minte.

Ea nu voia să se lase consolată. Lacrimile îi şiroiau — râuri sărate de spaimă. Cliff umezi un prosop şi-i şterse obrajii.

— Să recit ceva cât timp aşteptăm?

Faţa ei se lumină uşor. Devenise un obicei al lor ca, după ce făceau dragoste, ea să rămână culcată, la adăpostul braţelor soţului ei, în timp ce el recita din poeziile pe care le învăţase pe de rost pe vremea când era şcolar. Şi ea studiase sonetele la cursul de literatură engleză, dar rareori şi le aducea aminte, până când glasul liric al lui Cliff, răsunând în tăcerea de noapte a dormitorului lor, le dădea viaţă într-un mod emoţionant. „Nu exista nici o îndoială", îi spusese Jessie. „Poeziile de dragoste sunau mai bine când erau recitate cu un accent englezesc". Mai ales cele ale lui Browning. Într-o zi, aveau să se ducă la Florenţa.

— Începe cu *How do I love thee*[1], şopti Jessie, zâmbind.

Era preferata ei.

— Închide ochii şi încearcă să te relaxezi. *Cum te iubesc eu? Lasă-mă să-ţi număr în câte feluri...*

Respiraţia ei devenea mai regulată, pe măsură ce duioasele cuvinte de iubire o mângâiau şi o calmau. În disperarea cu care dorea s-o liniştească, nu anticipă efectele ultimelor cuvinte ale sonetului.

— *... Te iubesc cu respiraţia, cu surâsurile, cu lacrimile, cu toată viaţa mea!... Şi, dacă aşa vrea Domnul, te voi iubi şi mai mult după moarte.*

Moarte!

— Dacă ea moare, voi muri şi eu! strigă Jessie.

Tot ce putuse el face după aceea fu s-o legene în braţe până când se deschise uşa şi intră medicul. Acesta nu zâmbea.

Chloe suferea de o formă rară de maladie a sângelui. Erau în curs de a face anumite teste şi rezultatele le trimiteau prin calculator unor specialişti în boli de sânge, în întreaga ţară. Până ce vor primi opiniile experţilor şi până le puteau evalua, ţineau copilul în viaţă prin transfuzii de sânge provenit din banca de sânge a spitalului.

— Şi cu mine ce este? De ce nu-mi cereţi mie sânge? Doar eu sunt tatăl! se înfurie Cliff, străbătând încăperea cu paşi mari.

— Dumneata şi Jessie aveţi sânge de grupa 0, explică doctorul. Copilul are AB/RH-negativ.

AB/RH-negativ era un tip de sânge rar întâlnit, prezent la mai puţin de opt la sută din populaţie. Şansele de a-l avea altcineva din familie erau extrem de mici.

— Şi atunci, ce posibilităţi ne rămân?

— Transfuzia de sânge din banca spitalului o va menţine pe Chloe într-o stare stabilă, până ce vom obţine unele răspunsuri.

Familia se adună în sala pentru vizitatori, pregătindu-se să aştepte. La îndemnul înlăcrimat al lui Eleanor, Luke fu convins să coboare în curte cu Jason şi cu Bliss. După o discuţie frământată, Jerry fu trimis în Riverside Drive, să-i spună lui Rachel ce se întâmplă.

— Pentru ce nu mi-aţi telefonat? N-a avut nici unul din voi o fisă? izbucni furioasă Rachel, de cum intră în sala de aşteptare.

— N-am vrut să te supărăm, replică Hannah.

[1] *How do I love thee* (lb. engl. veche): Cum te iubesc eu. (n.t.)

— Să mă supăraţi pe *mine?* (nimicitoarea privire de dispreţ ar fi putut jupui de vie o pisică.) Abia acum m-aţi supărat!

După două zile chinuitoare, experţii medicali ajunseră la concluzia că Chloe suferea de o formă rară de leucemie. Celulele albe canibale le mâncau literalmente pe cele roşii. Singura modalitate de a-i salva viaţa ar fi fost o totală înlocuire a sângelui.

Tehnica necesară implica scurgerea sângelui bolnav al sugarului şi înlocuirea lui printr-un sânge sănătos, din aceeaşi grupă sanguină.

— Şi mai există o complicaţie, spuse medicul pe un ton grav. Sângele sănătos trebuie să provină de la un membru genetic al familiei, care să aibă acelaşi tip de sânge, altminteri sângele ar fi respins.

Aşa cum ştiau acum, grupa de sânge a lui Chloe era AB/RH-negativ.

— Poate corespund eu?

Rachel îşi aminti că avea grupa AB. Oare era suficient? Un test rapid dovedi că nu. Potrivirea trebuia să fie perfectă.

Clifford îl sună pe fratele lui de la Edinburgh şi pe un văr primar din Norfolk, dar fără nici un folos. „Nu exista cineva de care uitaseră?", întrebă doctorul. „De pildă, nu era Jerry bunicul copilului?"

Viktor! Hannah îşi lăsă la o parte ura şi chemă serviciul de informaţii telefonice din München. Nu figura. Jerry telefonă şi el la Crucea Roşie Internaţională. Hannah nu ştia ce grupă de sânge avea Viktor dar, în definitiv, era bunicul copilului. Cei de la crucea Roşie făgăduiră să facă tot posibilul pentru a-l găsi, dar asta putea necesita câteva zile.

Chloe nu dispunea de câteva zile. Avea nevoie de sânge *acum.*

— Dacă aş încerca eu? (Bliss stătuse liniştită lângă mama ei. Se ridică sfioasă.) Poate am AB/RH-negativ.

— Chiar aici! În mijlocul nostru! Cum am putut fi atât de proşti! exclamă Clifford îmbrăţişând-o pe fată. Nu te teme. Testul nu te va durea deloc. Voi fi acolo, cu tine.

— Nu! strigă Eleanor. Ea este...

Deznădăjduită şi căutând o scuză, orice scuză, protestă:

— Este prea tânără!

Dar Clifford şi Bliss porniseră deja spre coridorul pustiu ai spitalului, să le spună lui Jessie şi medicului. Luke încercă să-şi reţină soţia, care voia să se ducă după ea.

— Te rog, Eleanor. Are şaisprezece ani şi e bine dezvoltată. Este puternică. Este ultima noastră şansă. S-ar putea să salveze viaţa copilaşului!

Eleanor se smulse din mâinile lui.

— Tu nu înţelegi!

Alergă în urma lor strigând:

— Te rog, Bliss! Aşteaptă! (Îi ajunse în dreptul uşii rezervei lui Jessie.) Jessie! Trebuie să le spunem!

Eleanor ştiuse tot timpul că Bliss avea grupa de sânge AB/RH-negativ. I se spusese atunci când lui Bliss îi fuseseră scoase amigdalele. Doctorul o sfătuise pe Eleanor să noteze tipul de sânge al fiicei sale pentru eventualitatea unei intervenţii de urgenţă. Perfect. Cu excepţia unui singur lucru. Sângele pentru Chloe trebuia să provină de la un membru genetic al familiei. Altminteri, copilul avea să-l respingă şi va muri.

Ţipetele lui Eleanor îi opriră pe Bliss şi pe Clifford în loc. Se întoarseră spre ea, tocmai când Eleanor trecu în goană pe lângă ei şi intră în camera lui Jessie, trântind uşa în urma ei.

— Am face mai bine să vedem ce se întâmplă, spuse Cliff.

Restul familiei veni în fugă pe coridor, imediat în spatele lor.

Când întreaga familie dădu buzna înăuntru şi se înghesui temătoare la picioarele patului, Eleanor şoptea cu înfrigurare ceva la urechea lui Jessie. Acum se întoarse cu faţa spre ei.

— Vă rog... pe toţi... să mă ascultaţi. Luke, dragule... îmi pare rău... voiam să nu ştii niciodată...

Toţi o priveau cu ochii măriţi pe Eleanor, de parcă ea ar fi înnebunit. Dar Eleanor continuă:

— Bliss nu o poate salva pe Chloe. Deoarece, înţelegeţi... Bliss este... adoptată!

Şi mărturisi totul. Cu câtă disperare îşi dorea un al doilea copil. Cum făcuse orificii în diafragma ei anticoncepţională. Cum avusese câteva sarcini pierdute până când, în cele din urmă, rămăsese din nou gravidă.

— Eleanor... ! o îndemnă Jessie să fie prudentă.

— Nu mă întrerupe, Jessie! Trebuie să explic ce s-a întâmplat! Credeam că reuşisem. Credeam că copilul avea să fie bine, dar pe urmă... tu, Luke, erai plecat la seminarul acela, ţii minte?

Descrise cum fusese cu totul singură când copilul se născuse mort şi cum aşteptase ca Luke să sune din Ithaca, şi cum Jessie

avusese ideea nebunească de a adopta un copil pe insula Helios, şi cum se îngrijise de toate formalităţile, şi cum ea revenise acasă cu cea mai dulce, cea mai iubitoare fetiţă din lume.

Se prăbuşi în lacrimi lângă patul lui Jessie.

— Nu-i cinstit! Tu ai făcut totul pentru mine. Şi acum eu nu sunt în stare să fac nimic pentru tine!

— E-n ordine, Eleanor. Va fi bine. Bliss?

Îi făcu semn nepoatei sale să se apropie. Fetei pe care o imortalizase cu aparatul ei de fotografiat. Chipul lui Jessie era cenuşiu. Îşi puse mâinile pe umerii lui Bliss şi o privi adânc în ochi, apoi îşi îndreptă atenţia spre cei care o urmăreau:

— Bliss e a mea. Copilul meu. Fetiţa mea dulce. Am jurat să nu spun nimănui. Niciodată. Nici măcar ţie, Eleanor. Eu am fost cea care a născut la mănăstire şi încercam să-mi imaginez ce aveam să fac mai departe. Să-i spun mamei? Să-i spun bunicii? Lui Jimmy Kolas? Şi pe urmă: miracolul! Tu mi-ai telefonat, şi ideea mi-a venit ca un fulger!

Îi zâmbi lui Rachel.

— Spuneai întotdeauna, bunico, că eu eram cea isteaţă. Ei bine, am dovedit-o, nu-i aşa? I-am dat surorii mele copilul pe care şi l-a dorit şi acum — un alt miracol, Bliss îi va da copilului meu şansa de a trăi.

Încordarea crescu în sala destinată vizitatorilor în timp ce familia aştepta rezultatele. Printr-un comun acord tacit, fiecare îşi stăpânea emoţiile. Reproşurile se vor amâna până ce, cu voia lui Dumnezeu, criza va fi trecut şi viaţa lui Chloe va fi salvată, mulţumită lui Bliss.

O tăcere apăsătoare umplea atmosfera; Jessie stătea cu ochii adânciţi în orbite şi chinuiţi de spaimă, în timp ce Cliff îi masa mâinile şi-i şoptea cuvinte de liniştire. Rachel se prefăcea că are nevoie de ajutorul lui Hannah şi al lui Jerry la rezolvarea unui joc de cuvinte încrucişate — o provocare de care ei profitară cu recunoştinţă. Orice era binevenit dacă ajuta să treacă timpul şi să amâne confruntarea cu incredibilul secret de care abia acum începeau să devină conştienţi.

Eleanor se retrăsese în ea însăşi, într-o insulă de izolare, cât de departe putuse faţă de sora ei şi de Luke, care umbla cu paşi mari încolo şi încoace pe coridorul alăturat. Când Jessie se uita la ea rugător, Eleanor întorcea capul în altă parte.

În cele din urmă apăru Bliss, într-un scaun cu rotile împins de o soră medicală, dar nearătând deloc rău după transfuzia de sânge. Aşa cum o asigurase medicul, pentru un copil nou-născut nu trebuie mult sânge. Un pahar mare cu oranjadă, o gogoaşă cu marmeladă şi puţin ceai îndulcit şi fierbinte, şi iat-o aici, zâmbindu-le din prag tuturor.

— Un fleac. O nimica toată. Cu adevărat straşnic! declară.

Încântarea ei îi făcu pe toţi să surâdă, cu excepţia lui Eleanor, care îşi acoperi faţa cu mâinile. Bliss sări în picioare şi se repezi la ea:

— Încă mai sunt fiica ta?

Eleanor suspină.

— Vrei să fii?

— Bineînţeles că da!

Doctorul alese tocmai acel moment pentru a-şi face apariţia. Era zâmbitor.

— Cred că va fi bine!

Chloe dormea liniştită. Culoarea îi revenise. Temperatura era normală. Dacă nu surveneau complicaţii, putea fi luată acasă peste câteva săptămâni.

În mijlocul exploziei de uşurare ce izbucni ca urmare a acestor veşti, Bliss îl zări pe coridor pe Luke, şi alergă la el.

— Nu-i minunat, tăticule? Chloe se va face bine. Acum putem pleca acasă.

Când ea încercă să-l îmbrăţişeze, Luke o ţinu departe de trupul lui, înfigându-şi mâinile ca nişte gheare în umerii ei.

— Nu te apropia de mine!

— Dar, tăticule...?

— Nu-mi spune „tăticule".

— TĂTICULE!

Încercă iar să-i înlănţuie gâtul cu braţele. El ridică mâna ca pentru a o pălmui, se reţinu şi, cu un urlet de animal rănit, ieşi din camera de gardă.

— Tăticule...? continuă ea să strige în urma lui, ca şi cum i s-ar fi sfâşiat inima. Tăticule...? (Mai alergă câţiva paşi, apoi se întoarse înapoi, cu ochii plini de lacrimi şi nedumerire.) Tăticule...?

Trupul i se încovoie, ca al unei păpuşi de cârpă. Eleanor şi Jessie se repeziră s-o ajute, izbindu-se în graba lor una de alta. Bliss se agăţă de amândouă, într-o îmbrăţişare convulsivă. Când se

desprinse din strânsoarea lor, şi ele plângeau şi căzură una în braţele celeilalte.

— Socotesc că sunt grozav de norocoasă că am două mame, spuse Bliss, cu un surâs tremurat. Unii copii nu au nici măcar una.

Hannah se uită la Rachel, să vadă dacă auzise. O străfulgerare de regret trecu între mamă şi fiică, o recunoaştere a apropierii sufleteşti pe care o pierduseră. Solicitarea nervoasă impusă de evenimentele zilei îşi cerea drepturile. Pentru prima dată de când îşi putea aminti Hannah, mama ei părea bătrână. Neavând nimic de pierdut, strânse mâna lui Rachel şi o sărută pe obraz.

38

1992
RACHEL

Aşa cum se schimbară anotimpurile, tot aşa se schimbară şi viețile lor.

Universul lui Jessie deveni casa din gresie de dincolo de Gramercy Park, cu Chloe şi Clifford în centrul lui. Clifford îşi conducea editura din birourile aflate la nivelul străzii. Atelierul fotografic şi camera obscură a lui Jessie se aflau la etajul superior, alături de camera copilului. Fotografiile făcute de ea, cu Bliss şi Rachel, începeau să capete înfăţişare de carte. Ea suferea de boala fotografului — congenital nemulţumit, dorind în mod imperios încă o fotografie, încă zece, încă o sută.

Cliff era mai mult decât încântat şi făcea planuri în vederea publicării.

— Îţi mai trebuie totuşi încă o fotografie, admise el. Bliss şi Rachel la petrecerea pentru cea de-a nouăzecea aniversare a ei. O încheiere perfectă şi o excelentă copertă.

Universul lui Eleanor nu era la fel de bun ca acela al surorii ei. După ce Luke fugise de la spitalul „Mount Sinai", condusese maşina până acasă ca un om posedat de diavol şi petrecuse restul nopţii azvârlind în lăzi de transport obiectele personale ale lui Bliss şi ale lui Eleanor. În cursul dimineţii, schimbase toate broaştele uşilor şi îl chemase pe Jason în dormitorul lui, ca să-i spună ce se întâmplase.

Deoarece nu-i venea să telefoneze personal soţiei sau oricărui alt membru al familiei acesteia, îi dădu dispoziţie avocatului său să-i informeze că lucrurile lui Eleanor şi ale lui Bliss erau expediate pe adresa lui Rachel şi că la casa din Riverton broaştele fuseseră schimbate. Peste o săptămână, Eleanor fu încunoştiinţată că i se întocmise acţiune de divorţ pe motiv de fraudă şi înşelăciune gravă în problema naşterii unui copil de sex feminin cunoscut sub numele de Bliss.

În ceea ce o priveşte pe Rachel, ea nici că ar fi putut fi mai fericită. Niciodată nu-l avusese la inimă pe Marele Chip de Piatră

pentru faptul că o dusese pe Eleanor într-o regiune izolată, transformând-o într-o nevastă de fermier. Acum Rachel putea să aibă ceea ce-şi dorea. Bliss locuia împreună cu ea în casa din Riverside Drive, iar Hannah primise cu bucurie prilejul de a o avea din nou acasă, după aproape douăzeci de ani, pe fiica ei mai mare. Deşi subiectul nu era discutat niciodată, relaţiile dintre Hannah şi Eleanor fuseseră încordate de la călătoria fetelor în Europa, împreună cu Viktor.

Ceva se petrecuse, dar ele nu-i spuseseră mamei lor niciodată ce anume. Privind înapoi, ea îşi reproşa că nu adâncise problema. La vremea aceea, era pe cale să se îndrăgostească de Jerry şi nu pusese sub semnul întrebării nici măcar neconvingătoarea explicaţie a fiicelor ei privitoare la înapoierea din Germania mai curând decât era de aşteptat. Când Eleanor insistase să se mărite cu Luke şi să se ducă să locuiască în zonele sălbatice din nordul statului New York, Rachel reuşise s-o facă pe Hannah să simtă că întrucâtva era vina ei, că ea îşi îndepărtase fiica.

Acum, aranjamentul era ideal: Bliss locuia la Rachel, iar Eleanor revenise în dormitorul pe care, copilă fiind, îl împărţise cu Jessie. Era minunat să aibă din nou o fiică. Cu Jerry la îndemână, Eleanor avea să vadă în curând că existau şi bărbaţi spirituali, atenţi şi iubitori. Nu toţi bărbaţii erau nişte nemernici, ca Viktor sau Luke.

Eleanor şi Jessie fură de acord să ierte şi să uite trecutul. Într-o după-amiază, Eleanor şi Bliss veniră în vizită:

— Chloe este sora sau verişoara mea? ţinu să ştie Bliss.

— Şi una şi alta! strigară ambele femei la unison, îmbrăţişându-se cu sinceră afecţiune.

Încă mai aveau de străbătut un drum lung până să ajungă la intimitatea lor de mai înainte. Mai rămâneseră întrebări pe care să le pună Eleanor şi la care trebuia să răspundă Jessie. Ştiau însă că aveau să ajungă la o totală reconciliere, şi asta dintr-un motiv foarte simplu: amândouă îşi doreau din toată inima acest lucru.

Rachel fu în culmea fericrii când, într-o zi, Bliss o anunţă pe un ton solemn:

— M-am răzgândit, Buni, în legătură cu dorinţa de a fi Donna Karan. Am decis să fiu eu însămi. Un original, nu o copie. Întocmai ca tine.

Vreme de luni de zile, Rachel îşi făcuse planuri să dea o petrecere pentru cea de-a nouăzecea aniversare a zilei sale de

naştere, o sărbătorire de gală a longevităţii ei şi un mod extraordinar de a primi cadouri cu carul. Acum avea să constituie şi un prilej de lansare pentru Bliss, introducând-o în cercurile culturale şi politice ale oraşului. Lista de invitaţi a lui Rachel includea creatori de modă, modele, clienţi şi ziarişti, cu care avusese deseori de furcă în legătură cu strângerea de fonduri. O Liz Smith ici, o Barbara Waters colo. Un lider democrat. Un bun cunoscător al dedesubturilor republicane. Iscusiţi trăgători de sfori de la Primărie şi persoane influente în domeniul bunurilor imobiliare. Brooke Astor, desigur. În anii ce aveau să urmeze, mult după ce ea avea să fie moartă şi îngropată, istoricii modei aveau să considere cea de-a nouăzecea aniversare a lui Rachel ca fiind începutul ridicării meteorice a lui Bliss Lawrence.

Ziua petrecerii fu rece şi senină, oraşul oferindu-şi splendoarea autumnală ca pe un fundal pentru eveniment. Florile, şampania şi pachetele de la „Tiffany" „Cartier" şi „Steuber" sosiră din belşug. O echipă de decoratori transformaseră apartamentul triplex într-un transatlantic, *Regina-Rachel*. False hublouri se înşirau de-a lungul pereţilor interiori, în timp ce imense picturi acopereau ferestrele cu privelişti marine stilizate. Mâncarea şi muzica anunţau diverse porturi de escală. O gustare în stil hawaian. O friptură la grătar texană. Omletă şi supă de praz franţuzească. Pizza şi paste. Şi mâncarea preferată a lui Rachel — colţunaşi cu icre Beluga, preparaţi de „Ceainăria Rusească".

Cu excepţia câtorva încăperi în care era păstrat muzeul ei personal de costume, întreaga vilă pe trei nivele le era deschisă oaspeţilor. Toate încăperile erau pline cu flori. Aranjamentul scaunelor şi fotoliilor era conceput pentru a înlesni conversaţiile. Cei mai aventuroşi puteau explora sala de gimnastică sau, aşa cum făcu un cuplu, să se aşeze în superba cadă de baie din marmură neagră, cu o sticlă de Mott Chandon.

Chelneri executând adevărate mişcări coregrafice circulau cu tăvi încărcate de mâncăruri şi băuturi, urmaţi de ajutoare care luau paharele şi farfuriile goale şi înlocuiau scrumierele pline cu altele, curate.

Dormitorul lui Rachel era ca un decor de film, o combinaţie între Nopţile Arabe şi epoca Mariei Antoaneta. Două paravane erau astfel dispuse, încât să ascundă vederii patul. În loc să-şi facă o intrare grandioasă la un moment dat şi să-şi croiască maiestuos drum prin mulţimea celor care aveau să-i adreseze urări de bine, Rachel

se hotărâse să îşi primească oaspeţii stând în patul său, ca o împărăteasă de la vechile curţi imperiale.

Când, după începerea festivităţilor, antrenul spori îndeajuns, muzica încetă brusc. O serie de bubuituri de tobă anunţară îndepărtarea paravanelor. Înfăşurată într-un nor de ţesături vaporoase, cu diamantele ei strălucind ca nişte stele, Rachel Forsyth Lawrence Salinko stătea culcată pe un morman de perne de mătase parfumate. Uşile cu geamuri ce dădeau spre terasă lăsau să pătrundă o briză răcoroasă dinspre îndepărtatul râu Hudson, în timp ce spre apus, deasupra stâncilor Jersey-ului, cerul părea că arde într-un incendiu stacojiu şi auriu.

Aplauze nebune. Strigăte de exprimare a afecţiunii. Glasul grav, de bariton, al lui Clifford dădu tonul pentru binecunoscutul „La mulţi ani!" şi imediat fu susţinut de un cor exuberant. La un semnal, un tort aniversar de dimensiunile unui pian fu adus înăuntru pe o masă cu rotile. Era decorat cu gardeniile preferate de Rachel, realizate dintr-o cremă de unt, şi cu nouăzeci de lumânări.

Hannah oferi o brichetă, dar Rachel dădu un fermecător spectacol, prefăcându-se că refuză să aprindă lumânările.

— Vrei să declanşez sistemul de alarmă sensibil la fum? se eschivă ea.

Porunci ca tortul să fie plimbat în triumf prin casă, astfel ca toţi să-l vadă înainte de a fi dus la oficiu pentru a fi tăiat în felii şi servit cu cafea şi coniac.

— Şi acum, dragii mei...

Îşi duse degetul la buze, într-un sărut de adio teatral.

Jerry protestă strigând:

— Mi-ai promis un dans, Rachel, cum rămâne cu asta?

— Şi mie. Un tango, spuneai, adăugă un prieten din birourile primăriei.

Rachel acceptă cererile lor gălăgioase cu diplomaţia cochetă a unei debutante.

— Lăsaţi-mă un minut să mă schimb şi voi dansa de nu vă vor mai ţine picioarele.

Protestând împotriva amânării, rugând-o să se grăbească, se retraseră cu toţii din dormitor. Wesley închise uşa în urma lor şi se apropie de stăpâna ei, spre a primi alte dispoziţii.

— Totul este pregătit, Ma'am.

Planul lui Rachel era de a se găti cu rochia spectaculoasă care-i scotea în evidenţă silueta tinerească şi picioarele de Marlene Dietrich. Întotdeauna i se spusese că ar fi trebuit să fie actriţă. Oare nu-şi dădeau seama că viaţa însăşi este o operă melodramatică şi că toţi erau nevoiţi să lupte pentru un rol principal?

Îi plăcea la nebunie să-şi facă o intrare măreaţă. Nu o furişare tăcută. Nu o strecurare anonimă pe la margini. Indiferent dacă sosea la dentist, la birou sau dacă o lua pe Bliss la cumpărături la „Saks", ea întrerupea circulaţia. Asta îl făcuse întotdeauna pe Marcus să se simtă jenat — bietul de el, încă agăţându-se de viaţă în Connecticut. „Oare nu putea şi ea să păşească într-o cameră ca un om obişnuit?", se lamenta el deseori.

Rachel nu era o persoană obişnuită. Peste puţin timp avea să dovedească încă o dată acest lucru. *Fanii mei se aşteaptă la asta.* Dragul ei prieten şi partener de dans George Abbott avea să sosească dintr-o clipă în alta. Rachel abia aştepta să vadă chipurile tuturor când ea şi directorul unui teatru de pe Broadway, în vârstă de o sută unu ani, vor intra cu paşi maiestuoşi şi vor porni într-un foxtrot rapid.

Până atunci avea să se culce din nou şi să-şi execute exerciţiile de respiraţie. Robert o învăţase cum să-şi refacă energia.

— Wesley?

— Da, doamnă.

Momentul i se părea prielnic ca să adune familia pentru o scurtă convorbire intimă.

— Da, doamnă.

„Da, doamnă!" *Ce pisăloagă!*

Generaţiile intrară pe rând şi se adunară în jurul patului.

Când Jessie o puse pe Chloe în braţele lui Rachel, fetiţa începu să gângurească.

— Vezi, bunico? Te place!

— Eşti o fată bună!

Jessie era cea pe care o aprecia. Jessie ştia că ei avea să-i facă plăcere să vadă copilul în costumaşul produs de o casă de mode franţuzească pe care i-l cumpărase ea.

— Cliff are ceva pentru tine.

Era macheta cărţii *BLISS ŞI RACHEL*, cu o fotografie a amândurora probând pălării la un târg stradal.

— Ce părere ai?

— Ei... ei bine...

Se luptă să-şi reţină lacrimile. În afară de asta, niciodată nu plânsese în faţa familiei ei şi doar nu era să înceapă acum; lacrimile i-ar strica machiajul ochilor.

— N-ar fi bine să punem *RACHEL ŞI BLISS*? propuse.

Jessie se prefăcu a fijignită.

— Bunico, ce părere ai despre fotografie?

Rachel îşi trase nasul, ca să evite necesitatea de a şi-l sufla în batistă. Nu îndrăznea să se uite drept la Jessie, de teamă să nu se înmoaie cu totul. I se adresă lui Clifford:

— Spune-i nevestei tale că-i cel mai mare fotograf din întreaga lume.

Hannah începu să vorbească, subţiindu-şi glasul:

— Şi totul datorită ţie, mamă.

Cu un semn din mână îi îndemnă pe ceilalţi să i se alăture în binecunoscuta litanie:

— Tu i-ai dăruit lui Jessie primul aparat de fotografiat!

Rachel îşi recăpătă stăpânirea de sine.

— Nu mai fi atât de sarcastică!

Spre uimirea tuturor, inclusiv a ei însăşi, sărută obrazul lui Hannah şi apoi le făcu semn celorlalţi să vină pe rând pentru a-i primi binecuvântarea. Clifford, Jessie, Chloe, Jerry şi, la urmă de tot, Eleanor, mână în mână cu Jason şi Bliss.

— Niciodată să nu te simţi vinovată, spuse Rachel pe un ton calm. Vinovăţia este pentru oamenii care săvârşesc fapte rele. Tu ai făcut o faptă bună. Dacă nu ai fi făcut-o, n-am fi avut-o pe Bliss, nu-i aşa? Acum ştergeţi-o dracului de-aici, ca să mă pot îmbrăca.

Din nou singură, Rachel zâmbi amintindu-şi de feţişoara lui Chloe. Strănepoata ei! Ca atât de multe lucruri în ultima vreme, era greu de crezut. Îi displăcea că era bătrână, dar aşa cum a spus George Burns[1], era preferabil faţă de cealaltă alternativă. Mai avea multe de realizat. Clifford intenţiona să le trimită pe ea şi pe Bliss într-un turneu publicitar, împreună cu Jessie, când avea să apară cartea. Ba mai mult, el zicea că venise vremea ca ea să-şi scrie memoriile.

---

[1] *George Burns* (1986-1964): împreună cu soţia sa a alcătuit un foarte popular cuplu de comici americani, pe o perioadă de peste treizeci de ani. (n.t.)

Închise ochii, lăsându-se în voia unei stări contemplative. Avea să înceapă cu începutul şi avea să spună totul. Va fi moartă şi îngropată când Chloe va fi îndeajuns de mare ca să poată citi părţile mai picante.

Avea să discute asta cu Clifford, desigur. Era un băiat deştept. Jessie „cea isteaţă" fusese isteaţă şi când se căsătorise cu el. Însă ceva nu era negociabil. Titlul cărţii trebuiasă fie *Rachel*. Fără nici un contraargument. Nu exista decât o singură Marilyn, o singură Liz, o singură Cher, o singură Madonna. În curând avea să fie o singură Rachel, şi aceea era eal

Problema era, fără îndoială, dacă să spună adevărul despre adevăratul tată al lui Sam, despre motivul real care-l împinsese pe Will să sară de pe platforma metroului şi despre ce făcuse ea de fapt pentru a asigura mâncare pe masă şi un acoperiş deasupra capetelor lor, în timpul depresiunii. Ar putea s-o ia pe Hannah drept de confidentă, pentru a cântări împreună structura povestirii. În definitiv, fiica ei era nu numai o scriitoare profesionistă, dar şi un profesor care poseda arta compunerii. De fapt, ar putea pur şi simplu s-o roage pe Hannah să facă scrierea propriu-zisă, deşi, firește, nu era posibilă decât o singură semnătură: **Rachel Forsyth Lawrence Salinko.**

Puţin mai târziu, când Wesley le găsi în bibliotecă şi le spuse că se teme să nu se fi întâmplat ceva rău, femeile din familia lui Rachel se îndreptară repede şi discret spre dormitorul acesteia. Rachel stătea culcată, rezemată pe pernele ei de mătase într-o splendoare plină de graţie — o Cenuşăreasă adormită, de curând sărutată de Prinţul Somnului Veşnic.

Pe chipul ei era întipărit un zâmbet de mulţumire. Celebră pentru talentul ei de a-şi face o intrare măreaţă, ieşise din scenă într-un fel care avea să trezească comentarii ani şi ani de zile.

Sfârşit

Editura ELIS

vă oferă titluri din toate domeniile, la cele mai avantajoase preţuri:

POSESIUNI de Judith Michael

Preţ: 14.900 lei

TESTE DE MATEMATICă pentru bacalaureat şi admiterea în învăţământul superior

Preţ: 8.800 lei

BANDA CADET de Paul Féval

Preţ: 6.980 lei